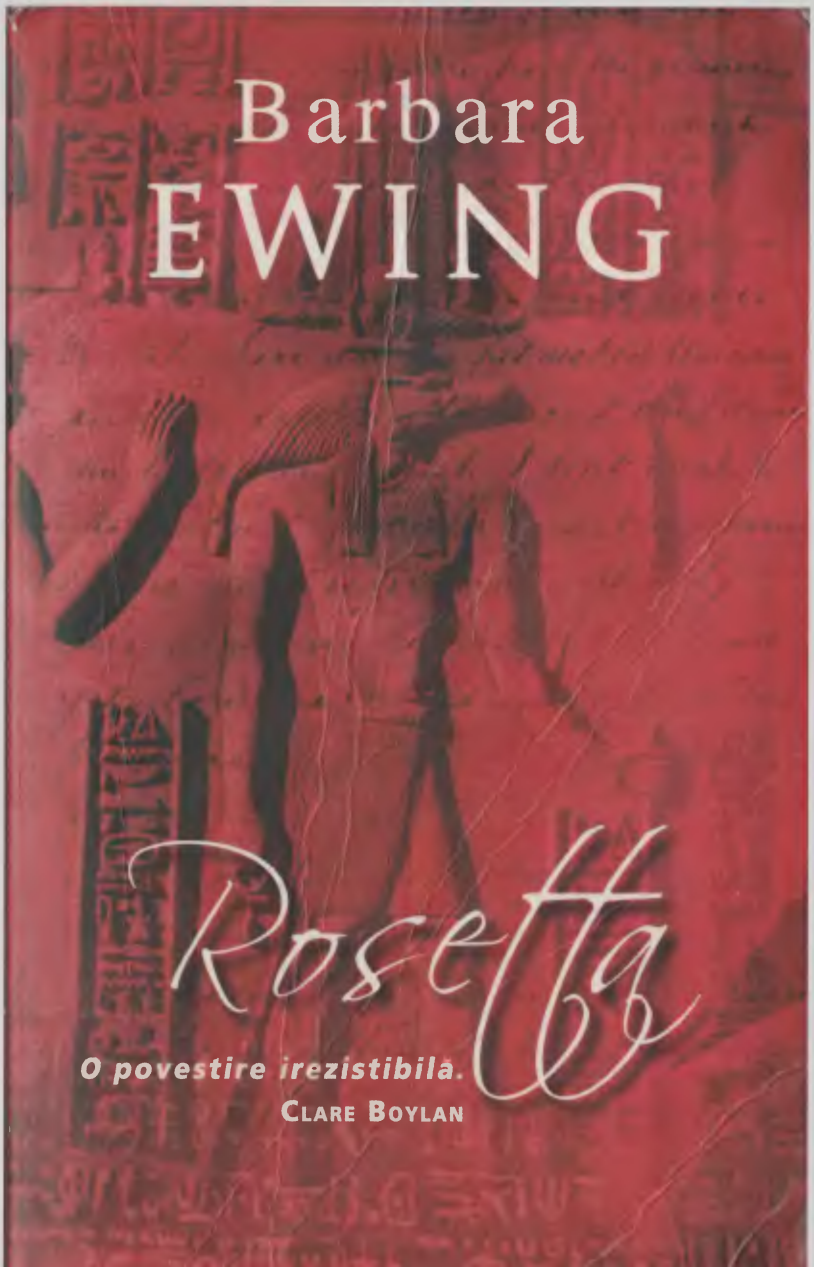
Barbara
EWING
Rosetta
O povestire irezistibilă.
CLARE BOYLAN

BARBARA EWING

ROSETTA

editura rao

Traducere din limba engleză
CĂLINA POPOVICI

RAO International Publishing Company.

2011

Pentru Fatma Moussa care mi-a dat
o lecție de istorie engleză în Cairo.

... Şi acest decret va fi înscris pe o bucată de
rocă dură cu scris sacru, şi scris al localnicilor,
şi scris al grecilor... şi va dăinui veşnic.

Piatra din Rosetta
196 î.Hr.

1795

Poveştile sentimentale şi cărţile de amuzament... ar trebui folosite cu măsură, în special în educaţia fetelor. Acest gen de lectură dezvoltă prematur ceea ce se numeşte inimă...

MARIA EDGWORTH
(Educaţia practică, 1798)

În acea vară bătrânii urcară ca de obicei pe Vow Hill, ducând cu ei telescoape mici. Aşteptau, spuneau ei, să vadă flota glorioasă a Maiestăţii Sale britanice apărând pe Canalul Mânecii, întorcându-se din bătălii eroice împotriva francezilor şi a noului general despre care toată lumea începuse să vorbească, generalul Bonaparte. Câteodată, nu era nici urmă de flotă, dar bătrânii cu telescoapele lor puteau fi totuşi văzuţi pe Vow Hill, ajungând devreme în dimineţile senine ca să prindă cea mai bună poziţie. Chiar deasupra maşinăriilor de îmbăiat.

„Maşinăria" de scăldat pentru doamne fusese transportată în apa mării. Rose şi Fanny purtau costume largi de baie, ca un fel de robe, care se legau sub bărbie, şi bonete de baie. Întâi fuseseră scufundate în apa liniştită, scânteietoare, de către însoţitoarele lor; în acea zi frumoasă, calmă de vară, pluteau mai departe de ţărm în costumele închise la culoare. Valuri mici suspinau, şopteau şi le învăluiau. Părul lui Rose era negru, iar al lui Fanny roşu;

şuviţe mari scăpaseră de sub bonete şi se încâlciseră în algele plutitoare, de parcă ar fi fost sirene. Râsul şi vocile lor se auzeau cu ecou de-a lungul malului şi până sus pe Vow Hill, unde gentilomii bătrâni poate hoinăreau, sau poate nu.

La mult timp după aceea, Rose îşi aminti ziua de vară când ea şi verişoara ei fuseseră purtate de valuri în Canalul Mânecii, unde Franţa interzisă, cu zvonurile care vorbeau încă despre teroare, strălucea în depărtare; şi felul în care apa rece le tăiase răsuflarea, făcându-le să râdă întretăiat, de bucurie şi surprindere.

Mai târziu, fură ridicate, scuturate şi uscate de către însoţitoarele lor, şi duse înapoi pe ţărm; în acea noapte era un bal şi cele două verişoare, cea brunetă, surâzătoare, şi cea roşcată, scundă şi serioasă, nu prea bine pieptănate de camerista Mattie, aveau feţele tinere încadrate de zulufi.

Câţiva dintre ofiţerii Maiestăţii Sale britanice veniseră la bal; uniforme albastre şi roşii străluceau, atrăgând atenţia tinerelor doamne. În acea noapte, domnişoara Rose Hall, îndrăgita fiică a amiralului Arthur Hall, erou al marinei, îl întâlni pe Harold Fallon, un tânăr căpitan de marină destul de chipeş (încă nu erou, dar cu mari speranţe); dansară o mazurca şi apoi un dans scoţian. Muzicanţii cântau la vioară, la clavecin şi la clarinet, iar oamenii râdeau şi vorbeau tare, sala de vară deveni insuportabil de călduroasă, aşa cum se întâmplă de obicei cu sălile de baluri vara, şi se umplu tot mai tare cu mirosurile extrem de puternice ale naturii omeneşti. Mirodeniile din boluri, pomezile, parfumul şi pudra acopereau cât se putea din mirosuri; doamnele se ascundeau în spatele evantaielor pentru a masca neajunsurile dinţilor şi ale respiraţiei; toată lumea folosise apă de colonie; gentilomii mestecau pastile parfumate. În

ciuda căldurii, când căpitanul Harry Fallon (doar a doua zi ea înţelese că era şi viconte de Gawkroger) îi sărută mâna tânără, Rose simţi – din nou – că rămâne fără răsuflare, la fel ca în apa mării, deşi nu ar fi putut să exprime în cuvinte sentimentul. Verişoara sa, Fanny Hall, trecând grăbită, îl observă pe căpitanul Fallon aplecându-se deasupra lui Rose, în timp ce se roteau la dans. Îi aminti pe loc de domnul arătos, dar în care nu se putea avea încredere, care apărea în toate romanele noi, şi ştiu că Rose, care le citise la rândul ei, avea să îşi dea seama. Şi Fanny îşi acoperi faţa cu mâna, ca să nu râdă în hohote.

O săptămână mai târziu, verişoarele cutreierau biblioteca ambulantă de lângă Hanover Square, locul lor preferat din Londra (mai ales pentru a-şi cumpăra romanele noi; ocazional pentru a-i studia pe domnii care treceau pe acolo), când, dintr-odată, Fanny Hall, îndrăgita fiică mai mare a unuia dintre directorii Companiei Indiilor de Est, aproape leşină la vederea unui preot extrem de arătos, care cerceta critic marea varietate de cărţi disponibile, şi care nu mirosea a transpiraţie, a dinţi stricaţi şi a pomadă, ci doar a lavandă.

– Nu mi-ar plăcea ca soţia mea să citească Tom Jones, *spuse el, şi Fanny (care, la fel ca Rose, citise, firește,* Tom Jones, Pamela, Clarissa, Evalina, *şi, chiar şi* Fanny Hill) *se îmbujoră drăgălaş şi ştiu că acesta citea pesemne Locke, Hume, Pope şi Milton. Clericul, al cărui nume era Horatio Harbottom, îi zâmbi lui Fanny cea îmbujorată, admiră galant frumosul ei păr roşu, şi îi oferi braţul pentru a face o plimbare. (Cum se afla în slujba Domnului, acest gest nu păru arogant.) Reverendul Horatio Harbottom tocmai primise, datorită unor relaţii de familie, o parohie bogată şi căuta acel ceva de care avea nevoie pentru a fi împlinit:*

o soţie. Avea cea mai melodioasă voce şi vorbea despre filosofie, istorie şi Dumnezeu, ceea ce îi părea lui Fanny o explozie aparent nesfârşită de cunoaştere, iar ea şi-l imagină, arătos cu era, îmbrăcat în sutană, împărtăşind tuturor din înţelepciunea lui. Rose se dădu înapoi şi se prefăcu a răsfoi o carte, dar, studiindu-l pe clericul chipeş însă ridicol de pompos în timp ce vorbea cu Fanny, îşi acoperi faţa cu mâna, ca să nu râdă în hohote.

Acasă la Rose, chiar după colţ, pe Brook Street, ele discutară cu Mattie, camerista, despre gentilomii pe care îi întâlniseră, iar ea le făcu limonadă răcoritoare. Şoptiră cuvântul „iubire". Mattie era cu zece ani mai în vârstă decât amândouă şi fusese ea însăşi măritată cândva, aşa că se pricepea la astfel de lucruri.

– Fiţi sigure că vă şi place de ei, nu doar îi iubiţi, spuse Mattie sec. La fel de bine aţi putea sta toată viaţa în închisoare dacă nu vă place de ei!

Rose şi Fanny ascultau fără să înţeleagă, pentru că Mattie era mai mare. Dar pronunţau cuvântul „iubire" cu respect, pentru că deseori citiseră despre asta în romanele cele noi. Nu auziseră că mulţi oameni criticau aceste noi romane şi considerau că au o influenţă negativă asupra tinerelor: romanele triviale, se spunea, erau mult prea seducătoare şi amăgitoare.

Peste şase luni, cele două verişoare tinere, în vârstă de şaptesprezece ani, care citeau romane, şi care se scăldaseră în mare în acea după-amiază de vară, se căsătoriră. Pentru a cumpăra rochii de nuntă, mama lui Fanny le dusese pe Bond Street: Bond Street cea minunată, ca un vârtej, fermecătoare, cu felinare strălucitoare şi vitrine noi, interesante, de sticlă, şi firme care se legănau în vânt, trăsuri elegante care treceau la galop, pantofi şi haine (şi negustori

ambulanţi, comercianţi, salon de box, mici şuţi, canale deschise, urât mirositoare şi zgomot). Pe Bond Street, două doamne tinere îmbrăcate în alb se pregăteau emoţionate, refuzând ferm lenjeria călduroasă: spunând că preferă să le fie frig, decât să fie pline de cocoloaşe în ziua nunţii. Mattie, camerista, le dădu ciocolată caldă seara, ca să le liniştească. Această băutură i se oferi şi mamei lui Fanny (cu un strop de coniac adăugat), pentru că era cam roşie la faţă, de atâta entuziasm. Cele două fete îşi puseră măşti cu suc de ananas pe faţă înainte să se culce, ca să nu facă riduri.

Rose se căsători (la eveniment fiind prezenţi mulţi ofiţeri din marină, din ambele familii) la biserica Saint George, din Hanover Square, devenind vicontesă Gawkroger şi membră a cât de cât ilustrei familii Fallon din Great Smith Street. (Soacra părea dictatorială şi acră: sperase măcar la o prinţesă mai mică.) Totuşi, evenimentul fu menţionat în mai multe ziare londoneze, apărând alături de ştiri despre bătăliile navale împotriva generalului Bonaparte şi de un reportaj despre execuţia lui James Preston (70) şi a lui Susannah Morton (24), care îşi omorâseră copilul nelegitim. Articolele următoare relatau că doi gentilomi care se întorceau acasă la miezul nopţii într-o trăsură fuseseră jefuiţi, fiindu-le furate ceasurile şi banii, aproape de Uxbridge; şi că viermii nu se puteau înmulţi în organismele celor care foloseau des pastilele scoţiene originale ale doctorului Anderson. Mai exista şi un reportaj despre audierea de la tribunal a contesei de Pugh, care fugise de la contele de Pugh şi acum cerea în zadar să i se permită să-şi vadă copiii: tribunalul decisese, legea era clară: doar taţii aveau drepturi asupra copiilor. În apropiere, pe Conduit Street, în vitrina unui magazin, era un desen nu

prea măgulitor înfăţişându-l pe prinţul de Wales, gras, plin de bijuterii şi cu trup de porc.

Căsătoria lui Fanny avu loc în târgul Wentwater, mic şi drăguţ, unde Horatio Harbottom (al cărui unchi era episcop) obţinuse o avansare în grad ecleziast, menţionată mai sus şi avantajoasă din punct de vedere financiar, şi o parohie de ţară, extrem de plăcută. Era un bărbat care promitea multe, era clar. Insistase să se căsătorească neapărat în prezenţa enoriaşilor; ştia că era de datoria sa, în calitate de preot al lor, să facă acest lucru. Familia lui Fanny fu pusă în dificultate de decizia lui – era într-adevăr o treabă complicată să îi aducă pe fratele şi pe toate surorile ei în Wentwater –, dar spre Wentwater trebuiră să pornească: mama, tata şi ceilalţi cinci copii. Legăturile lui Montague Hall, tatăl lui Fanny, cu Compania Indiilor de Est însemnau o zestre extrem de generoasă pentru tânărul cuplu, iar rudele lui Horatio erau mulţumite, inclusiv unchiul care era episcop. Familia şi prietenii lui Fanny (mai ales tatăl ei, care aranjase achiziţia) se simţiră oarecum jenaţi de refuzul mirelui de a bea în sănătatea proaspetei sale soţii, din vechiul sherry spaniol, pentru ocazia aceea importantă. „Apa pură a Domnului va fi alegerea mea", fu el auzit spunând, poate puţin cam prea tare, în timp ce izul de lavandă dispărea; totuşi, toţi se consolară cu ideea că era un om al Domnului, extrem de arătos şi care mirosea bine – şi deoarece misterioase sunt căile Domnului, era folositor, fără îndoială, să îl ai pe unul dintre reprezentanţii lui în familie. Ziarul Wentwater Echo *scrise despre nunta noului lor preot în termeni elogioşi, lângă un reportaj despre un accident de trăsură în oraşel; de asemenea, una dintre predicile lui Horatio Harbottom fu reprodusă în acelaşi număr, iar aceasta (şi alte versete religioase) fu oferită spre vânzare. Contesa de Pugh (se scria tot în* Wentwater Echo) *fugise în*

cămaşă de noapte pe strada principală din Oxford, strigând şi plângând după copiii ei, şi fusese dusă la balamuc. Restul ştirilor erau veşti maritime din războaiele împotriva generalului Bonaparte.

În piaţa Wentwater, un om singuratic, cu păreri proprii, stătea în picioare pe un scăunel şi vorbea despre Dumnezeu.

Dacă fiecare din cele două verişoare avea rezerve în ceea ce-l priveşte pe alesul celeilalte, aceste rezerve erau bine ascunse. Pentru că ţineau mult una la cealaltă şi îşi voiau doar binele.

Pe Vow Hill bărbaţii îşi puseseră de mult deoparte micuţele telescoape; ei stăteau acum la gura sobei, sperând că aveau să prindă încă o vară şi poate să arunce încă o privire la tineret, la fericire şi la glezne tinere, toate lucrurile pe care le cunoscuseră cândva.

CAPITOLUL UNU

Când Rosetta Hall, fiica eroului de marină amiralul John Hall, era mică, credea că purta numele unei prinţese dintr-o poveste cu zâne: prinţesa Rosetta care se căsătorea cu Regele Păunilor şi împreună trăiau fericiţi până la adânci bătrâneţi – tatăl ei îi citea această poveste. Prinţesa Rosetta trecea prin multe până devenea soţia Regelui Păunilor – fiind urmărită pe uscat şi pe mare de o vrăjitoare rea –, dar când aceasta era salvată de un pescar bătrân (cu ajutorul câinelui ei cu o singură ureche), Rose cea de opt ani răsufla cu adevărat uşurată de fiecare dată; şi când prinţesa Rosetta îl făcea pe bătrânul pescar Cavaler al Ordinului Delfinului şi Viceamiral al Mării, Rose obişnuia să îşi îngroape faţa în tunica uniformei de marină a tatălui, recunoscându-se şi strigând încântată: „Eu sunt! Eu sunt!", căci ştia că numele său era Rosetta şi tatăl ei era amiral. Atât de mult îi plăcea să se creadă prinţesă, încât tatăl ei doar zâmbea.

Uneori, deşi erau multe cuvinte lungi pe care ea nu le pricepea, tatăl îi citea din ziarele şi din publicaţiile care zăceau pe biroul său mare din Brook Street, alături de hărţile

şi de documentele oficiale, de pergamentul, şi de tocurile cu peniţă, de cutia cu trabucuri şi de ceasul din Genova despre care Rose credea că bate în italiană. Apoi se auzea foşnetul fustelor mamei ei, şi mai mulţi gentilomi din marină intrau în încăpere îmbrăcaţi în jachetele lor albastre (deseori cu dulciuri pentru fetiţă), iar Rose era dusă sus în salonul delicat, luminos, unde mama îşi avea propriul birou, un birou din mahon cu pene şi călimări şi un sertar secret, un birou care se putea transforma ca prin minune într-o masă de cărţi. Şi acolo, în timp ce soarele strălucea prin ferestrele mari şi caii mergeau la trap pe pavaj trăgând trăsuri sau căruţe, iar negustorii ambulanţi cu roabele lor hurducăite se strigau unul pe altul şi îşi lăudau mărfurile, Rose ţinu prima ei pană, şi cu mâna mamei care i-o conducea pe a sa făcu semnele de neconfundat, speciale, care formau litera R.

– Desenăm în salon, spuse Rose încântată.

– Nu, asta nu înseamnă desenat, spuse mama ei, zâmbind. Te învăţ să scrii. Asta înseamnă scris, facem cuvinte.

– Scriem, facem cuvinte, repetă Rose cu admiraţie.

Câteodată, când se aplecau peste hârtie, auzeau muzica unui clavecin, din casa de alături, amestecându-se cu chemările, strigătele şi nechezatul cailor. Astfel încât, sunetul clavecinului se contopea în amintirile ei cu aventura de a învăţa să scrie. Ajunsese în curând să aştepte cu nerăbdare ziua următoare; totul fusese atât de firesc, făcut atât de uşor şi de fermecător, că doar mai târziu îşi dădu Rose seama că mulţi oameni nu puteau nici să scrie, nici să citească şi că servitorii de pe Brook Street îşi puneau cerneală pe degetul mare ca să se semneze. Foarte curând, Rose avu ideea să îşi facă propriile semne, nu R, şi O, şi S, şi E pe care le schiţa mama ei.

– De ce nu pot scrie aşa, mamă? întrebă ea, desenând un trandafir micuţ.

Mama ei păru nedumerită.

– Eu sunt! Rose![1] o lămuri fetiţa cu nerăbdare, arătând înspre desenul ei, surprinsă că mama nu-şi dăduse seama numaidecât. Atunci desenă o formă frumoasă, ca o stea.

– Dar acela nu e *scris,* nu spune nimic, protestă mama ei, râzând, deşi este într-adevăr foarte frumos.

– Ba spune ceva! insistă Rose. Steaua îmi spune „mama mea". Pentru că eşti frumoasă ca o stea. Este scrisul meu. Scriu în felul meu.

Uneori, alături de ea, încurajată de părinţii lui Rose, Mattie, menajera, învăţa şi ea literele.

Fetiţa începu să scrie scrisori diverşilor cunoscuţi: gentilomilor din marină de la Casa Somerset care îi aduceau dulciuri, verişoarei Fanny Hall din Baker Street, mamei şi tatălui lui Fanny; şi, de fiecare când mama lui Fanny năştea încă o fetiţă, Rose îi scria, urându-i bun venit pe lume noului bebeluş. (Şi, cumva, noii bebeluşi îi răspundeau întotdeauna, cu scrisul rotund şi elegant al mătuşii.) Rose îşi întrebă mama dacă puteau să aibă şi ei nişte bebeluşi, şi expresia mamei era tristă când îi mărturisea că nu puteau. (Rose şi Fanny plănuiau să aibă mulţi, mulţi bebeluşi.) Dar mama ei o duse la o librărie, şi Rose se îndrăgosti pe loc de mirosul cărţilor şi al hârtiei, şi de cerneala indiană, şi de caiete, şi de hărţi.

Mama ei cumpără un caiet şi îi arătă lui Rose cum să ţină un jurnal: o evidenţă a tot ceea ce făcea, a ceea ce citea. Stătea la biroul mamei şi privea cum răsar semnele din pana ei pe pagini. Nici chiar acum nu putea să ia cuvintele de bune; obişnuia să se holbeze la ele, era

[1] Trandafir

întotdeauna uimită că putea să transpună pe hârtie tot ce gândea. „Am patinat în Hyde Park", scrise ea şi apoi se uită lung, hipnotizată, la semnele care o făceau să vadă din nou gheaţa şi pe fratele şi pe surorile lui Fanny alunecând şi zburând. Deveni aproape incoerentă încercând să îşi povestească propriul entuziasm şi lovi cu picioarele în biroul de mahon, nerăbdătoare să se exprime clar. „Cum s-a întâmplat? Cum s-au gândit oamenii la asta – să facă semne din capul lor şi să le aştearnă pe hârtie? Cine s-a gândit la asta? Cine a spus că un semn trebuia să însemne ceva şi altul nu? Este cel mai ciudat lucru la care m-am gândit vreodată!" şi în final Rose trebuia să fie dusă să se odihnească pentru că părea foarte agitată.

A doua zi era înapoi din nou, dând cu picioarele în birou, încercând să se exprime.

– Scrisul este... scrisul e mai bun decât vorbitul, mamă, spuse ea, pentru că vorbele se uită numaidecât, dar aici, în jurnalul meu sau în scrisorile mele către Fanny, vor rămâne mereu, pentru totdeauna.

Mama ei zâmbi, potolind picioarele neastâmpărate ale fiicei. Rose încercă din nou să exprime un gând.

– Cu aceste semne speciale din jurnal scriu povestea noastră, mama. Şi atunci, în sfârşit, gândul deveni clar. Scriu viaţa noastră!

Şi întotdeauna, când scria despre mama ei, desena o stea.

Începu să înveţe franceza şi văzu că majoritatea semnelor, adică literele, erau aceleaşi, dar însemnau lucruri diferite şi desemnau sunete diferite. Parcă o durea mintea de cât cugeta la cum de putea fi posibil acest lucru.

Tatăl, contrariat de curiozitatea ei ciudată, îi arătă scrisul destul de diferit al grecilor, cu semne deosebite care formau

complet alte litere. Se uita fix, fascinată. El îi traduse câteva dintre cuvinte. Îi vorbi despre ţări străine, şi despre limbi străine. Îi îngădui să încerce trabucul, îi îngădui să guste cafeaua pe care o adusese tocmai din Turcia; ce mai, îi aduse lumea în biroul lui de pe Brook Street. Într-o zi, scoase o carte foarte veche şi îi arătă pentru prima dată hieroglifele de netradus ale Egiptului antic. Rose se uită lung la imaginile ciudate. Erau diferite feluri de păsări: una ca o bufniţă, alta ca un şoim. Un bondar. Linii drepte şi bucle. Un leu mic, culcat. Un semn arăta ca un picior, altul ca o răţuşcă drăgălaşă, iar altul ca un scarabeu.

– Ce este Egiptul? întrebă Rose, uitându-se la frumoasele imagini.

El se gândi bine înainte de a-i răspunde.

– Egiptul este una dintre cele mai vechi civilizaţii din istoria lumii. În Egipt, scrisul încă se poate găsi pe pietre vechi şi pe hârtie veche egipteană făcută din trestie. Prin scrisul lor, o lămuri tatăl ei, ne vorbesc zilele de demult. Dar noi nu le putem auzi.

Rose repetă, fascinată, din nou şi din nou: „Ne vorbesc zilele de demult". Într-un sfârşit spuse:

– Aş vrea să merg să văd cum ne vorbesc zilele de demult; tu chiar ai văzut, tată? Vreau să spun – nu doar în cartea asta?

Tatăl ei pufăi din trabuc o clipă, împrăştiind aroma tutunului.

– Odată ca niciodată, spuse, pe când eram un tânăr aspirant, am navigat în Egipt, şi, deschizând o carte cu hărţi, îi arătă traseul călătoriei peste oceane.

Rose făcu ochii mari de uimire.

– Eram nou în marină – se întâmpla cu mult înainte să o întâlnesc pe mama ta. Egiptul era un loc ciudat şi

frumos, dar atât de străin şi... nefamiliar. Cerul era de cel mai intens albastru, chiar diferit de cel de acasă, şi se auzeau glasuri toată ziua chemând oamenii către Dumnezeul lor, care era altfel decât al nostru. Era foarte... ciudat şi neliniştitor. Şi peste tot era nisip, kilometri întregi de deşerturi singuratice, nesfârşite, de nisip, care se întindeau până la linia orizontului.

Lui Rose i se părea că era destul de pierdut în reverie.

– Mirosea a portocale şi... şi... cred că a mentă – de-a lungul fluviului Nil. Un negustor ne-a dus cu barca în josul Nilului dintr-un orăşel frumos numit Rosetta.

– Rosetta?

Îi zâmbi şi o clipă se uită la trabuc, fără să scoată vreun cuvânt.

– Se numea Rosetta? întrebă ea din nou, nedumerită. Rosetta?

Într-un sfârşit spuse:

– Până la urmă, de acolo îţi vine numele, draga mea. De la acel frumos oraş. Aveai să fii unicul nostru copil şi voiam să îţi dăm un nume deosebit. Dar erai atât de vrăjită de povestea prinţesei Rosetta şi a Regelui Păunilor, încât nu ne-am putut hotărî să îţi spunem că era vorba de cu totul altă poveste.

– Oh, tată! zise Rose, aproape ameţind de încântare. Povesteşte-mi despre acest oraş!

Tatăl ei suspină foarte uşor, ca şi când nu şi-ar fi dat seama că suspină.

– Desigur că s-a întâmplat acum mulţi, mulţi ani – nu mulţi străini călătoreau acolo atunci, eram o curiozitate. Egiptenii erau prietenoşi, râdeau, ovaţionau şi dădeau din mâini. Erau foarte generoşi cu noi. Rosetta era un mic port lângă gura de vărsare a fluviului Nil, fluviul care curge

prin Egipt şi Africa, zise el, iar în cartea sa cu hărţi îi arătă Egiptul, Rosetta, şi cursul Nilului. Îmi amintesc că erau moschei frumoase – aşa le spun ei bisericilor lor – şi pomii fructiferi creşteau peste tot, iar sistemele de irigaţii luau apă din fluviu pentru câmpuri. Femeile îşi ascundeau faţa după o broboadă. Dar, adăugă el încet, nu şi ochii lor frumoşi.

Tăcu din nou. Rose voia să îi pună o sută de întrebări, dar de această dată nu spuse nimic: cumva înţelese să aştepte. Tatăl său privi în gol pe geam la Brook Street şi spuse:

– În Rosetta, într-o dimineaţă fierbinte, pe malul râului, am văzut nişte arabi, îmbrăcaţi în robele lor lungi şi cu turbane, zdrobind boabe de cafea într-o piuă mare de piatră, cu nişte pisăloage mari de piatră.

– Ce este un pisălog?

– Este o greutate prinsă de un mâner lung. Lângă piua cu boabe de cafea, un bătrân stătea cu picioarele încrucişate şi fredona un cântec ciudat, ceva... diferit... de muzica noastră, zise el, iar lui Rose i se părea că îi auzea cântecul. Arabii cu pisăloagele se aflau mai sus pe mal, zdrobind boabele de cafea. Am stat lângă piuă, privind. Şi atunci, pe neaşteptate – şi apărând parcă de nicăieri – am văzut un braţ maroniu foarte mic întinzându-se în piuă printr-o gaură laterală! şi, desigur, părea că va fi zdrobit de pisăloagele mari care urmau să coboare. Dar bătrânul arab cântă dintr-odată foarte repede – şi pisăloagele se ridicară. Braţul cel mic era totuşi în siguranţă. Nu am mai fost niciodată aşa de surprins. Braţul aparţinea unui băieţel care trebuia să amestece boabele în piuă. Iar când bătrânul cânta mai repede, oamenii de deasupra ridicau pisăloagele. Când cânta încet însemna că băiatul scosese braţul şi era în siguranţă, iar ei puteau să zdrobească din nou boabele de cafea.

Rose aştepta, cu totul fermecată de poveste.

– Glasul unui arab cântând – îţi apare în vise când eşti departe de casă. Şi ochii frumoşi ai femeilor. Şi sunetul roţilor de lemn, scârţâitul acela care se aude în timp ce bivolii legaţi la ochi se învârtesc necontenit. Reveni într-un sfârşit pe Brook Street, la fiica lui, Rosetta. Am văzut acest scris, hieroglifele, cu propriii ochi, Rosie. Dar vechea cultură egipteană s-a pierdut de mii de ani, stâlpii şi statuile zac măcinându-se în nisip, în uitare, acoperite cu scrisul al cărui înţeles nu-l mai ştie nimeni, niciunde.

– Este... primul scris din lumea întreagă?

– Poate că este. Tot, tot ce am văzut era extrem de vechi – modul de viaţă, stâlpii prăbuşiţi, pământul însuşi. Aproape am simţit... îşi căuta cuvintele, m-am simţit ca şi când eram... în cuprinsul Bibliei.

Dar Rose nu înţelegea.

– De ce doamnele îşi ascundeau faţa?

– Aşa este obiceiul lor.

– De ce?

– Alţi oameni trăiesc altfel decât noi, draga mea. Nu suntem singurii oameni din lume.

– De ce erau bivolii legaţi la ochi? Şi acela e un obicei de-al lor?

– Bivolii erau legaţi la ochi ca să nu devină nervoşi. Mergeau de jur împrejur în cercuri, trăgând toată ziua la o instalaţie de irigare ca să ude câmpiile, iar roata scârţâia şi cânta când se învârtea.

– Tată, putem merge la Rosetta într-o zi? Locul meu?

Rose de-abia mai respira, aşteptându-i răspunsul.

– Poate, draga mea fiică, spuse el. Poate într-o zi. Şi suspină din nou, dar părea că suspinul vine de demult. Este departe, şi foarte, foarte diferit de ţara noastră. Dar – şi îi

zâmbi – cine ştie ce ne este destinat? Poate că vom merge la Rosetta într-o bună zi, dacă visele se împlinesc.

Era prea tânără să îşi închipuie că poate se referea la alte vise, în afară de ale ei. Iar amiralul, de obicei atât de strict cu documentele sale navale, o lăsă să deseneze un trandafir micuţ pe harta lui, semnul ei pentru ea însăşi, în Egipt, la portul Rosetta, unde fluviul se întâlnea cu marea.

– Tată, spuse Rose în cele din urmă, cineva a realizat tot scrisul acela, chiar dacă acum este distrus. A fost făcut pe pietre şi pe alte lucruri, dar e tot scris, exact aşa cum eu scriu în jurnalul meu. Ei îşi scriau viaţile.

– Ah, dar cheia s-a pierdut, zise tatăl ei.

Tatăl ei şi colegii lui cu tunică albastră erau deseori plecaţi pe mare. În timp ce el lipsea, soţia lui împreună cu mama lui Fanny le ducea pe Rose, pe Fanny, câteodată şi pe fratele mai mare şi pe sora mai mică a lui Fanny, în parcuri, la noile galerii, la biblioteci şi în săli de concerte care se deschideau peste tot în Londra; o dată, chiar la un nou circ unde animalele mârâiau şi dansau, iar bărbaţi şi femei păşeau pe sârme, parcă sus pe cer. Acrobaţii erau foarte la modă. Partea favorită a copiilor din toată distracţia de la Vauxhall Gardens, printre orchestre, artificii şi magicieni, erau Acrobaţii Cântăreţi: doamne frumoase cu eşarfe sclipitoare care alunecau în susul şi în josul frânghiilor sau al stâlpilor şi cântau *Oriunde te-ai duce* de domnul Händel (favoritul copiilor, căci domnul Händel locuise pe Brook Street), sau cele mai noi cântece ale domnului Schubert. Deseori, Acrobaţii Cântăreţi cântau cu capul în jos (copiii nu aveau voie să facă aşa acasă). Câteodată, familia mergea la Greenwich, să vadă Observatorul, iar verişorii se rostogoleau în jos pe Greenwich Hill, râzând, plini de iarbă.

Brook Street îi fascina pe toţi copiii, şi nu doar datorită domnului Händel. Obişnuiau, chiar şi cei mai mici verişori, să îngenuncheze în faţa ferestrelor mari ale casei amiralului; obişnuiau să se uite la cai, la trăsuri şi la trecători: oameni de afaceri, negustori, vânzători ambulanţi. Odată fură extrem de surprinşi să vadă un cerşetor fugind repede, fără cârje. Noaptea adormeau în zgomotul trăsurilor de seară, sau în cântecele gălăgioase ale oamenilor care se întorceau acasă de la hanuri ori de la cafenele, sau în strigătele paznicilor de noapte. Fanny Îi vorbi bunului ei prieten, Dumnezeu, şi Îl rugă să aibă grijă de cerşetori şi de vânzătorii ambulanţi, să le găsească şi lor un loc unde să doarmă.

Într-o zi, copiii fură duşi la docuri, ba chiar urcară la bordul unei nave a Companiei Indiilor de Est şi îl văzură pe tatăl lui Fanny semnând hârtii. Fură încântaţi să ia ceai de la gentilomi indieni cu turbane, iar în aer se simţea miros de piper sau scorţişoară, pe lângă mirosul Tamisei, şi văzură şobolani mari, iar Rose scrise despre tot în noul ei jurnal.

După ce Fanny, fratele şi surorile ei se întorseseră acasă pe Baker Street, Rose se simţi singură, şi îşi întrebă din nou mama dacă puteau să aibă nişte bebeluşi.

– Nu este posibil, şopti mama ei, iar expresia îi era tristă.

– Voi avea o mulţime de bebeluşi, oricum, spuse Rose, lovind un scaun, ascultând liniştea casei pustii.

În camera mamei se afla un şezlong; pe şezlong erau patru perniţe. Rose puse perniţele sub fereastră şi le vorbi despre prinţesa Rosetta şi Regele Păunilor, şi despre Robinson Crusoe. Perniţele primiră nume: Margaret, Elizabeth, Angel şi Montague. Câteodată, Angel le însoţea pe Rose şi pe mama ei la magazinele minunate de pe Bond Street, iar Rose obişnuia să îi şoptească secrete.

Când amiralul se întoarse de pe mare, el şi fratele lui, tatăl lui Fanny, îşi duseră familiile în străinătate: în Germania, în Spania, în Italia. Amiralul simţea că era important pentru copii să călătorească, să înţeleagă ceva despre alte popoare şi ceva despre artă. (Tatăl lui Fanny încuviinţă bucuros, câtă vreme la sfârşitul zilei aveau parte de vin şi de mâncare bună.)

Şi, mai presus de toate, vizitară Franţa. Rose şi Fanny iubeau Franţa cel mai mult, îşi spuneau una alteia *„La belle France"*, din nou şi din nou; socoteau, entuziasmate, că după încă trei, două, o noapte de somn aveau să ajungă în *„la belle France"*, şi aproape nu-şi mai putură stăpâni nerăbdarea când începu călătoria spre mare. Franţa însemna femei elegante, bulevarde, Sena, podul numit Pont Neuf şi limba franceză care vorbea despre toate acestea. Rose privea încântată manierele şi minunatele catedrale, fără discriminare, notând totul în jurnalul ei. Fanny, o fetiţă mai serioasă decât verişoara ei, citea almanahuri şi poezie, se gândea la Sensul Vieţii până şi în Paris, chiar şi când surorile mai mici i se agăţau de mâini sau de poalele rochiei. „Fanny este cea profundă", spuneau adulţii. Feţişoara încăpăţânată şi pistruiată a lui Fanny era deseori văzută încercând să descopere înţelesurile vieţii, dar mulţumindu-I lui Dumnezeu – pe care Îl cunoştea personal – pentru lumea în care trăiau. Rose, pe de altă parte, Îl vedea pe Dumnezeu ca pe un fundal prietenos. Când Rose se trezea din *joie de vivre* a ei pentru a se gândi, înţelesul cuvintelor, nu sensul vieţii, era cel care îi aprindea imaginaţia.

De când se ştia Rose, părinţii ei erau vizitaţi pe Brook Street de un cerc larg de prieteni. Obişnuiau să stea în salon în timp ce lumânările aprinse aruncau umbre pe pereţii

palizi şi pe portretele lui Rose, ale părinţilor şi ale bunicilor. Şi să vorbească.

La început era un amestec de voci, adulţi care îi zâmbeau fetiţei înainte să fie trimisă la culcare; mai târziu, ei (şi lui Angel) i se dădea voie să stea şi să asculte: marinari, bărbaţi în jiletci, bătrâni cu peruci albe şi scurte, bărbaţi tineri cu părul legat la spate, tinere femei cu bucle, femei mai bătrâne cu bonete albe pe cap. Rose îşi amintea întotdeauna de o femeie cu bonetă albă pe care o chema domnişoara Proud. („Este mândră, mamă, de aceea i se spune domnişoara Proud[1]?", şoptea Rose, şi mama ei răspundea: „Dacă aş fi în locul ei, aş fi mândră, a călătorit prin toată lumea şi scrie cărţi".) Şi Rose se uita cu un nou interes la această bătrână doamnă cu bonetă albă. Domnişoara Proud citea cărţi cu o asemenea voracitate, încât părea aproape să le mănânce în timp ce se apleca deasupra lor. De mai multe ori, fusese condusă afară din Biblioteca Itinerantă a Hanover Square, care se închidea, în timp ce se scuza că era din nou ultimul client. Odată, într-o seară de vară, fu chiar încuiată înăuntru; bibliotecara se grăbea să plece şi nu verificase sectorul hărţilor. (Domnişoara Proud îşi amintea această păţanie cu plăcere, spunând că fusese un privilegiu să doarmă printre atât de multe cărţi.) Cunoştinţele ei deveniră formidabile. Tineri poeţi şi scriitori veneau deseori să o vadă şi să stea de vorbă cu ea, iar orele treceau în zbor. Unul dintre fraţii ei era prieten cu tânărul William Wordsworth; fratele îl aduse pe domnul Wordsworth, domnul Wordsworth îi aduse pe domnul Coleridge şi pe domnul Southey; vorbeau despre poezie, revoluţie şi guvern. Obişnuiau să bea ceai, să discute, să polemizeze şi, pe nesimţite, se făcea ora două noaptea, iar tinerii plecau în

[1] Mândru

sfârşit, încă vorbind, ducând în mână mici felinare ca să-şi lumineze calea spre casă.

În salonul din Brook Street, oamenii vorbeau despre de toate, întreaga lume interesantă, în nouă, plină expansiune: cărţi, „Drepturile omului", noua ştiinţă a electricităţii, teatru, antipozi, educaţia femeilor, Dumnezeu, monarhie, Biserica Evanghelică, telescoape, microscoape, călătoria cu balonul, unitarieni, astronomie, filosofie, muzică, raţiune. Rose cunoştea toate aceste cuvinte înainte să împlinească zece ani (deşi nu le ştia întotdeauna înţelesul). Câteodată discutau despre avalanşa de cărţi care începeau să fie publicate şi despre toată noua ficţiune frivolă: oamenii aveau să citească doar gunoaie şi să uite de marile romane care erau considerate indispensabile educaţiei? Puteau să existe facultăţi pentru femei? Ochii mamei ei străluceau când o culca pe Rose: „Draga mea fată, eşti atât de norocoasă să creşti în această lume interesantă", şi parfumul cald care ştia că e al mamei mai rămânea în cameră, plutea acolo cu lumina pâlpâitoare a lămpii din hol şi sunetul vocilor de jos, în timp ce Rose, în sfârşit, adormea adânc.

Fanny şi Rose fură amândouă şocate şi extrem de necăjite când o Revoluţie lovi Franţa şi îşi dădură seama că nu mai puteau merge acolo, dar amiralul le lămuri cât de important era faptul că toţi oamenii erau liberi. „Ne-ar putea zădărnici planurile de călătorie un timp, dar, cu toate acestea, este o schimbare în bine, este pentru libertate şi egalitate şi fraternitate", şi Rose întoarse cuvintele pe o parte şi pe alta, în mintea ei, „libertate", „egalitate" şi „fraternitate", şi vorbi cu Margaret, Elizabeth, Angel şi Montague despre aceste probleme.

Dar în curând fetele care ştiau să citească, cum erau Rose şi Fanny, nu putură să rateze toate ştirile din ziare,

care nu mai vorbeau despre libertate şi egalitate, ci despre sânge, teroare şi moarte, în mult iubita lor Franţă. Se vorbea despre un francez nebun pe nume Napoleon Bonaparte şi despre război, iar Richard, fratele lui Fanny, se înrolă în ilustra armată a Maiestăţii Sale Britanice şi începu să poarte o jachetă roşie. Mattie, menajera, veni să locuiască pe Brook Street, pentru că soţul ei, Cornelius Brown, fusese trimis la război. Amiralul era plecat pe mare; Rose şi mama ei plângeau; plânseră din nou când se întoarse cu bine din încă o misiune; plânseră cel mai mult şi cu cea mai mare bucurie când se hotărî să rămână în Londra, unde priceperea şi cunoştinţele sale erau de folos Amiralităţii. Prietenii continuau să vină, salonul zumzăia încă animat de conversaţii. Rose auzi multe discuţii înfierbântate despre unde ar putea să ducă revoluţia; cât de sângeroasă devenise această revoluţie; dacă un republican era un trădător acum că Franţa declarase război Angliei; câteodată ridicau tonul şi continuau până târziu în noapte.

Paginile din jurnalul lui Rose dansau şi deveneau tot mai înceţoşate. O consultaţie la un doctor scoase la iveală faptul că citea prea mult. Ochelari micuţi, de mărire, puteau fi cumpăraţi de la Dickens şi Smith, spuse doctorul, dar trebuiau să fie purtaţi doar o oră în fiecare zi din pricina răului pe care îl făceau ochilor. „O oră de citit pe zi", repetă sever. Rose se uită lung la el, fără nici o expresie, ca şi când nici nu ar fi fost acolo. În prima săptămână cu ochelari, dădu foc întâi unei pături, încercând să scrie în jurnal, în pat, la lumina lumânării, iar apoi unei feţe de masă din damasc, încercând să citească *Robinson Crusoe* în secret, sub masa cea mare din sufragerie.

Soţul lui Mattie, Cornelius Brown, ca şi alţi marinari cu care era coleg, nu se întorsese în Anglia cu vasul lui, nici nu se auzise să fi fost ucis. Plecase să vadă restul lumii.

– Ce urât să îi facă aşa ceva mamei lui! spuse Mattie cu indignare.

– Ce urât să facă aşa ceva Marinei! spuse amiralul, foarte sever. Şi-a părăsit regele şi ţara, Mattie. Acum are un F lângă nume în dosare: Fugar. Îmi pare rău, Mattie, dar pedeapsa pentru astfel de oameni este moartea prin spânzurare, pentru dezertare.

Rosetta inspiră adânc, uitându-se lung la biata Mattie.

– Ei bine, spuse Mattie, îmi pare foarte rău, domnule, sunt sigură. Dar puteau să îşi dea seama că ea credea că nimeni nu avea să îl prindă pe Cornelius Brown şi părea aproape că zâmbeşte. S-ar putea spune că m-a părăsit şi pe mine, dar i-am spus că nu am de gând să fac treisprezece copii ca mama lui, nu, mulţumesc! Aşa că sper să găsească o fată potrivită într-o ţară îndepărtată, care să îşi facă datoria, şi începu să cureţe masa. Şi apoi anunţă: Totuşi, o să mă răzbun pe el pentru asta, să vedeţi de nu!

Dar nu părea, observă Rose, prea necăjită; în schimb, fredona şi părea gânditoare.

Când soţia amiralului, mama îndrăgită a lui Rose, zugravită printr-o stea, începu să piardă din greutate, era încă interesată de toate, încă aştepta serile pe Brook Street. Mattie încercă să o ajute să se hrănească. Dar o apucară durerile. Se înţelegea că o devora ceva pe dinăuntru şi că era pe moarte: într-un an, frumoasa femeie pe care Rose o desenase mereu ca pe o stea ajunsese numai piele şi os, cu faţa schimonosită de o durere teribilă. Nu puteau să o ajute, nu puteau să o liniştească, nu puteau să suporte să o vadă aşa. Până la urmă, cu ajutorul unui doctor înţelept, îi dădură

opiu. Încercau să nu se agaţe de ea, dar nu se puteau abţine: „Mamă, plângea Rose, nu poţi să ne părăseşti". Dar într-o noapte de vară, pe Brook Street, când Rose avea cincisprezece ani, în timp ce privighetorile zburau pe cerul albastru întunecat spre cuiburile lor din copacii din Hanover Square, suferinţa şi oroarea se îndurară de ea şi frumoasa femeie îi părăsi.

Amiralul plânse.

– Dar te am pe tine, îi spuse lui Rose într-un sfârşit, văzând cum plânsul său o tulbură pe fiică. Mama ta a pierdut atât de mulţi copii. De aceea erai atât de scumpă.

La înmormântare, Rose şi Fanny se îmbrăţişară strâns, lacrimile curgându-le pe obrajii inocenţi. Nu le trecuse prin minte că oamenii pe care îi iubeau nu aveau să trăiască veşnic.

Era pentru prima oară în viaţa lui Rose când simţea durere, tristeţe şi pierdere, şi desenă ultima sa stea, frumoasă şi strălucitoare, să fie îngropată cu mama ei. Liniştea casei pustii o copleşi şi îşi jură să aibă atât de mulţi copii, încât să nu mai trăiască niciodată, *niciodată* într-o casă goală.

Apoi, îl cunoscu pe căpitanul Harry Fallon, vicontele Gawkroger, la un bal lângă Vow Hill, iar Fanny îl cunoscu pe reverendul Horatio Harbottom în Biblioteca Itinerantă din Hanover Square.

CAPITOLUL DOI

Cele două verişoare nu fuseseră niciodată despărţite şi, în ciuda fericirii noi şi miraculoase, le era extrem de dor uneia de cealaltă.

Casa parohială
Wentwater
Mai 1796

Draga mea Rose,

Ora şase dimineaţa, timpul ca eu să scriu, înainte să coboare Horatio! Mai întâi şi mai întâi caut să văd dacă am scrisori de la tine – mi-e dor de tine mai mult decât pot spune în cuvinte –, dar fireşte că mi-e dor, după ce am petrecut atât de mult timp împreună. Îmi pare rău că scrisorile mele sunt întotdeauna aşa scurte! Dar viaţa ca doamna Fanny Harbottom este atât de plină! Dragul de Horatio are mult de lucru cu clericii care ne vizitează, vorbesc ore întregi la el în birou, aşa că eu mă ocup de sutele (mi se pare că sunt sute) de lucruri mărunte din vieţile oamenilor, care par să aibă nevoie de ajutor – şi ador să fac asta, îmi place,

îmi împărtăşesc vieţile şi poveştile lor. Există multă suferinţă printre oamenii săraci – sunt multe lucruri pe care nu le ştiam, Rose, eu şi cu tine, dar învăţ.

Şi Rose – ai aflat? – Compania Indiile de Est îi va trimite pe mama şi pe tata în India peste doar câteva luni – India – ce aventură de neînchipuit! Tata va trebui să supravegheze culesul bumbacului în India, cred. Mama este foarte ocupată cu aranjamentele pentru cele patru fete (Richard, desigur, va rămâne în armată). O, Rose – familia mea va fi dintr-odată împrăştiată prin toată lumea. Dar, bineînţeles, avem toată viaţa înainte şi – cine ştie? – într-o zi, poate că şi Horatio va fi trimis de Biserică undeva, peste mări şi ţări!

Dar mi-e greu să rămân deodată fără toată draga mea familie.

Însă, desigur, sunt atât de ocupată cu viaţa mea de femeie căsătorită. Este minunat să am propria casă – deja se simte parfumul de caprifoi. Casa parohială este un loc drăguţ, prin care poţi rătăci, cu încăperi mari (pentru copiii noştri! – oh, draga mea Rose, cred că s-ar putea deja să aştept un copil – dar nu voi spune familiei până nu sunt sigură – însă mama va fi plecată)...

Cred că sunt foarte potrivită să fiu soţie de preot! Pentru că ştii că mi-a plăcut mult, mereu, să mă duc la biserică, este un loc atât de liniştit şi cu siguranţă Dumnezeu se află acolo. Dar nu am mers niciodată la biserică atât de des – lui Horatio îi place destul de mult, în unele seri, să intre în biserica Wentwater şi să aprindă mai multe lumânări, iar apoi să îmi predice numai mie. (M-am obişnuit să iau multe şaluri la mine pentru că în biserică poate fi foarte frig seara!) Şi nu doar Horatio vorbeşte despre Dumnezeu în Wentwater – sunt unii oameni ciudaţi, destul de zeloşi, care

au început să viziteze localitatea în zilele de târg şi predică în piaţa orăşelului – sunt, cred, metodişti sau evanghelici sau, chiar ieri, quakeri[1]! Şi, Rose, este şi o femeie printre ei! Nu mi-a trecut prin cap că voi vedea vreodată o femeie predicând, iar ea este atât de simplă şi oamenii ascultă, uimiţi. Toţi aceşti vizitatori predică pe scăunele pe care le duc după ei: stau în picioare, pe scăunele – chiar dacă plouă – vorbind despre Dumnezeu, este într-adevăr o privelişte ciudată. Horatio îi numeşte pe toţi aceşti vizitatori (neinvitaţi) şarlatani şi dizidenţi – el spune că fac marea Biserică a Angliei să pară ieftină şi că sunt trădători. Mai ales duminica, el tună în biserică – nu este religios din partea mea să spun acest lucru, dar vocea lui minunată este chiar făcută pentru a tuna, iar izul de lavandă (Horatio o ţine într-o sticluţă în sacristie şi se parfumează înainte de a-şi face apariţia!) acum s-a amestecat irevocabil cu mirosul stranelor vechi şi al cărţilor bisericeşti şi al lumânărilor, şi viaţa mea...

Oh, mult iubita mea verişoară, mi-e dor de tine. Tânjesc să stau de vorbă cu tine. Sunt unele lucruri ciudate în a fi căsătorită, nu-i aşa? – (pe lângă lucrurile ciudate despre care ştiam, vreau să spun!) Mai ţii minte când am găsit acel exemplar din *Capodopera lui Aristotel* (acea carte cu desene ale corpului uman, pe care tinerele doamne nu ar trebui să o citească) şi am ascuns-o după perdelele din bibliotecă atunci când am auzit că venea cineva?! Ei bine, nu sunt sigură, acum, că am învăţat tot ce ar fi trebuit, sau am înţeles tot din acea Carte Interzisă... Şi, Rose, ce mai citeşti? Mi-e foarte dor să citesc. Deoarece, totuşi l-am întâlnit

[1] Sectă creştină întemeiată în Anglia, la mijlocul secolului al XVII-lea, de George Fox. (n.tr.)

pe Horatio în Biblioteca Itinerantă de lângă Hanover Square, sunt oarecum uimită să înţeleg – desigur că nu e împotriva cărţilor, aşa ceva ar fi de negândit – că nu crede că femeile ar trebui să citească romane – este destul de convins de asta, spune că romanele sunt un pericol pentru căsnicie! Spune că romanele sunt făcute să fie citite cu voce tare şi împărtăşite, şi sugerează că există ceva imoral în a citi – mai ales romane – de unul singur! Ei bine, voi găsi un roman nou şi i-l voi citi cu voce tare dacă îi face plăcere. Iar chipul lui drag şi foarte frumos, când se uită afectuos la mine, aşa cum se întâmplă deseori, mă face foarte fericită şi ştiu cât de multe voi avea de învăţat de la el.

În afară că... oh, Rose, tu, dintre toţi oamenii, ştii cel mai bine cât de mult am vorbit toată viaţa cu Dumnezeu, care ştiu că ne veghează. Dar – Horatio crede că harul lui Dumnezeu încă nu m-a atins şi că nu am o viziune matură în ceea ce Îl priveşte – o, Rose, mai sunt atâtea pe care nu le ştiu şi fireşte că s-ar putea să aibă dreptate, dar este ciudat să simt că nu prea am... înţeles. Dar sunt sigură că voi învăţa atât de multe de la Horatio, care ştie atâtea. Îmi voi repeta din nou şi din nou că el va fi educaţia şi profesorul meu.

Scrie-mi curând, draga mea Rose, nu vei înceta nicicând să scrii epistole, nici să scrii în jurnalul tău, aşa-i, iubită verişoară? Doar pentru că suntem căsătorite? Mereu mi te voi imagina stând la vechiul birou al mamei, care se poate transforma în masă de joc, concentrându-te la ceea ce scrii, ca şi când restul lumii nu ar exista. Draga mea Rose, mi-e atât de dor de tine!

La capătul orăşelului este o pârloagă, pe unde cutreier câteodată, când am timp. Uneori, acum că zilele sunt mai calde, stau întinsă, singură, printre copaci şi ierburi şi mă uit în sus, spre cer, văd norii

plutind şi-mi spun: „Doamne, ştiu că eşti acolo şi Îţi aştept cuvântul, dacă totuşi nu mi-ai vorbit când credeam că îmi vorbeşti". Iar norii se formează, din nou şi din nou, şi par să spună: „Te auzim". Este copilăresc din partea mea, crezi? Da, mă aştept să fie!

Domnul să te binecuvânteze, iubita mea Rose,
Fanny

Wimpole Street
Londra
Mai 1796

Dragă, dragă Fanny,

Eşti cea mai înţeleaptă persoană pe care o cunosc, şi nu eşti deloc copilăroasă; eşti draga mea verişoară şi mi-e teribil de dor de tine. Draga ta mamă, tata şi toate fetele tocmai au fost în vizită – o, să călătorească de partea cealaltă a lumii! India! Cine ştie ce vor întâlni! Surorile tale cred că sunt mulţi gentilomi englezi, numai buni de însurătoare, în India, care aşteaptă doar să ajungă ele acolo! Vorbesc despre maimuţe, şerpi, elefanţi, şi balurile armatei, şi pur şi simplu freamătă de nerăbdare! Toţi păreau extenuaţi şi am plâns, iar ei spuneau că în curând trebuie să îşi ia rămas-bun de la tine – oh, Fanny! Când îi vom revedea?

Ei pleacă în India, iar noi suntem femei măritate, responsabile de propriile case! (Câteodată, nu te ciupeşti să-ţi aminteşti că nu mai eşti „fetişcană"? – ah, Fanny, cât de dor îmi e de mama, chiar şi acum.) Oare chiar nu mai sunt Rose Hall? Se pare că am devenit Rose Fallon, vicontesa Gawkroger, soţie şi amfitrioană! Oh, Fanny, Harry mă iubeşte şi mă face atât de fericită. Avem o viaţă extraordinară când Harry nu este plecat pe mare: ne trezim târziu, mergem la culcare

târziu, ora patru sau cinci dimineaţa e o nimica toată! Şi Fan, notează noua adresă – eu şi Harry ne-am mutat în sfârşit în propria casă (mare!) din Wimpole Street. (Dar nimic nu se întâmplă de fapt în Wimpole Street, şi, deşi este mondenă, nu duce nicăieri – doar până la câmpurile aflate în spate la Portland Place.)

Cea mai bună parte, în ce priveşte mutarea noastră, este că am scăpat de mama-soacră! Şi de acea casă rece din Great Smith Street, atât de pompos denumită Gawkroger Hall. Este foarte greu să te înţelegi cu bătrâna soacră, după cum ai avut destule ocazii să observi. Aş putea să mă consider (după cum mi se spune atât de des) foarte norocoasă că am „prins în cursă" un bărbat dintr-o asemenea familie, dar există într-adevăr un preţ de plătit! Chiar şi dragul tău Horatio (care ştim că apreciază titlurile nobiliare!) arăta, aş îndrăzni să spun de-a dreptul îngrozit, când bătrâna vicontesă Gawkroger i-a ieşit în cale în ziua nunţii mele şi el şi-a dat seama că nu are scăpare, odată ce a început avalanşa de cuvinte. Am devenit tot mai curioasă să aflu cum poate ea să vorbească atât de mult fără să-şi tragă respiraţia şi, studiind-o serios, am stabilit că ea continuă să vorbească atât când inspiră, cât şi atunci când expiră, aşa că nu există nici o şansă să facă vreo pauză!

În Wimpole Street primim oaspeţi într-un salon lung, albastru, unde pe pereţi atârnă portretele familiei Fallon: feţe bătrâne, la lumina lumânării, mă privesc de sus, unele severe, altele binevoitoare. Am presupus, desigur, că erau nobili vechi, până când menajera m-a asigurat că erau mai ales „oameni de afaceri" – cu cât dispreţ a rostit aceste cuvinte! Toţi nobilii din tablourile de pe pereţi făceau parte din familia soacrei: se pare că ea a fost cea care a adus puţin sânge aristocratic în

venele familiei Fallon! Tabloul meu favorit este unul mare, cu familia Fallon de acum, mai pe la începuturi – răposatul viconte Gawkroger cu perucă lungă şi cu pantofi cu catarame, Harry, un băiat cu o privire răutăcioasă, fratele lui mai tânăr, George, cu o înfăţişare vicleană. Familia arborează un aer foarte sobru şi este adunată în jurul unui clavecin, unde vicontesa stă cu mâinile pe clape. Are perucă înaltă împodobită, tânără dar deja impozantă, cu acel nas lung şi nobil şi cu acei ochi albaştri pătrunzători pe care, din păcate, am ajuns să îi cunosc atât de bine. Domină tabloul, dar cum n-am văzut-o niciodată să cânte măcar o notă şi nici nu am auzit pe nici un membru al acestei ilustre familii exprimându-şi interesul faţă de muzică, pictura trădează evident mai mult aspiraţiile lor sociale decât aprecierea muzicală! Ceea ce aparent reprezentăm, dragă Fanny, este „noua" aristocraţie. (De parcă mi-ar păsa! Îl am pe dragul meu Harry şi acest lucru e tot ce contează pentru mine, iar el însuşi este atât de ocupat să se bucure de viaţă, încât sunt sigură că nici lui nu îi pasă!) Dar văduva şi George TÂNJESC să fie mai grandioşi, şi deloc „noi" – tânjesc să facă parte din *le beau monde* – mă refer la puţinele familii importante, confirmate, duci, viconţi şi marchize care îi înconjoară pe rege, pe prim-ministru şi, presupun, pe prinţul de Wales (deşi se ştie că el are unele cunoştinţe foarte ciudate). Dar, desigur, nu poţi să tânjeşti după *le beau monde*: regulile sunt foarte stricte şi nu pot fi încălcate – nu poţi să fii „de-al lor" decât dacă eşti foarte nobil şi de spiţă veche – iar noi nu suntem „de-ai lor". Cum am putea să fim? Cu toate acestea, văduva şi George par să îşi petreacă fiecare moment râvnind să urce scara socială, mai sus şi mai sus – tot ce fac ei are acest scop şi banii nu sunt o problemă

(căci familia Fallon este FOARTE bogată: numai ce am început să înţeleg acest lucru). Şi astfel, mare parte din viaţa noastră ne-o petrecem întâlnindu-ne cu oamenii potriviţi. În Londra, mereu vizităm mari familii, sau formăm grupuri pentru a merge la teatru, sau la Ranelagh sau Vauxhall Gardens – toate distracţiile, artificiile, şampania şi cinele (mai ţii minte cum şi noi mergeam – deşi nu era aşa de scump! – şi Fanny, favoriţii noştri, Acrobaţii Cântăreţi, îi mai ţii minte? Sunt încă acolo!) Şi mergem în vizite la ţară, în case elegante şi chiar în castele! Unde lâncezim bând şampanie şi dansând – o dată m-au făcut să merg la vânătoare şi a fost atât de oribil, încât am refuzat să mă duc din nou. Au împuşcat o căprioară; avea un puiuţ lângă ea. George, fratele lui Harry, a ridicat puiuţul şi l-a omorât cu mâinile goale, i-a rupt gâtul şi l-a aruncat printre copaci, iar apoi am călărit mai departe. George a râs când mi-a văzut faţa, a spus că trebuia să fie crud ca să facă de fapt un bine.

Dar nimeni nu pare niciodată să citească vreo carte sau să vorbească despre ceea ce a citit, sau despre lucrurile la care s-a gândit, aşa cum suntem atât de obişnuite să facem noi două – Harry nu citeşte niciodată nimic! Spune că nu are timp să citească. Cărţile par să îl facă nerăbdător, aşa că acum îmi ţin toate cărţile în camera mea. Voisem să împart atâtea cu el, dar singura carte de care a părut interesat că am citit-o este *Capodopera lui Aristotel* – a râs când i-am spus că noi două am ascuns-o după perdelele din bibliotecă şi a spus că nici o fată respectabilă nu ar şti de asemenea carte, totuşi o pomeneşte deseori şi pare cunoscător! (Crezi că a citit-o şi Horatio?!) Am fost atât de plictisită într-o seară, de curând, la o serată, încât m-am dus şi am citit o carte în altă cameră; din păcate am fost urmată de

un bărbat mare, odios, care îmi respira în ceafă atât de aproape, încât a trebuit să spun: „Încetaţi, domnule!" exact aşa ca eroinele despre care citim!

Şi desigur avem oaspeţi. Acel salon albastru se umple cu societatea londoneză – ce rochii, ce bijuterii, ce coafuri greceşti! Ce parfumuri şi pomezi! Oamenii sosesc aşa de eleganţi, aşa de sofisticaţi, mâinile se întind languros după şampanie, câteodată avem chiar o mică orchestră. Se serveşte mâncare excelentă. Banii se îngrămădesc pe mesele pentru jucat cărţi într-o cameră, iar doamnele îşi fac vânt cu evantaiul şi bârfesc în alta. Dar, Fan, câteodată o doamnă sau un domn dispare. Iar apoi altul... şi apoi reapar într-un fel pe care îl pot descrie doar ca misterios răvăşiţi! – dar doar un pic, aşa că mă întreb dacă nu cumva e doar imaginaţia mea. (Desigur, nu prea se poate să îţi urmăreşti oaspeţii pe scări ca să dezlegi misterul!) Harry doar râde, eu zâmbesc cum ar trebui să facă o gazdă bună; vicontesa văduvă tronează în mijlocul salonului albastru, şi George (care aranjează totul, bineînţeles) judecă succesul acelei *soirée* (pentru că desigur este de fapt a lui) în funcţie de poziţia socială a musafirilor, nu de activităţile lor când sunt aici. Deci aceasta este societatea! Şi atât de des, stând în colţuri întunecate, gentilomi tineri, răuvoitori, consumă cantităţi enorme de şampanie şi critică pe la spate compania, sau gazda, sau rochiile doamnelor, lucruri care îl enervează la culme pe George. Nu văd de ce l-ar enerva – l-am văzut purtându-se în exact acelaşi fel acasă la alţii! Oh, dar, Fanny, imaginează-ţi cum ar fi să-l invit pe tata la o asemenea serată... Faptul că el nu este de acord cu această căsătorie este singura mea tristeţe. Aşa cum a prezis, este multă modă excelentă şi nu prea multă minte – mulţi dintre oamenii pe care

îi întâlnim sunt atât de indecenţi – aşa cum poţi ghici din această scrisoare. „Desfrânaţi", m-a avertizat tata, şi „artificiali". Totul este adevărat, presupun – dar nu şi dragul meu Harry. Aş vrea ca tata să înţeleagă asta. Harry este exuberant – dar bun.

Astăzi, după ce au plecat mama ta, tatăl tău şi fetele, am stat în salonul albastru şi am ascultat liniştea, doar ticăitul ceasurilor, şi m-am gândit la toate camerele goale, am închis ochii şi mi le-am imaginat pline de copii (care desigur nu o să mai dureze mult până o să apară, pentru că din scrisoarea ta, se pare că tu ai reuşit, draga mea Fanny). Ceasurile au ticăit, iar eu mi-am aşteptat viaţa – uite, sunt la fel de copilăroasă ca tine! Am cumpărat şapte ceasuri de fapt! De la nunta noastră, inclusiv ceasul vechi italian, din Genova, al tatei, care mi-a plăcut întotdeauna, cel despre care obişnuiam să spun că ticăie în italiană, mai ştii? Şi după ce au fost verificate de un ceasornicar şi au fost puse să arate aceeaşi oră, ele toate – în hol, în salonul albastru, sus pe scări – bat, dar uşor desincronizate. Îmi place asta, îmi plac diferitele sunete care se provoacă unul pe celălalt, îmi place ideea că timpul nu este neapărat ce credem că este. Şi – în final – tot vechiul ceas din Genova este cel mai de încredere. Mattie le trage meticulos în fiecare zi, Mattie a venit, bineînţeles, cu mine, ca slujnica mea personală, şi crede că întregul nostru fel de viaţă este ridicol, deseori o aud mormăind obrăznicii! Îţi vine să crezi că este încă hotărâtă să îl găsească pe soţul ei, marinarul, Cornelius Brown? – ameninţă că o să urce pe o navă, deghizată în bărbat, şi o să îl caute, nu ca să îl ia înapoi (sau aşa susţine ea!), ci pentru a-l pocni peste ochi pentru purtarea sa prostească! Au trecut ani de când a dezertat şi a dispărut, dar ea e încă serioasă şi cred că economiseşte ca să călătorească, şi

nu aş fi deloc surprinsă dacă şi-ar duce la bun sfârşit ameninţarea! Dar am făcut-o să promită să stea cu mine măcar până o să am primul copil. „Promite-mi, Mattie!" spun eu. „Promit, domnişoara Rose, spune ea. Nu voi pleca până când o să aveţi primul copil."

Harry devine nerăbdător – spune că alţii din marină sunt deja în Mediterană: Malta, Italia, Grecia – şi chiar Egipt – o, dacă aş putea să merg în Egipt cu el şi să văd lucrurile despre care ne-a povestit tata! Napoleon Bonaparte este peste tot şi niciunde, aşa pare. Harry vrea să fie erou şi crede că alţii au deja şansa, dar el trebuie să aştepte să obţină o navă proprie, spune că în total sunt prea mulţi căpitani în marina britanică – ei bine – dacă marina britanică şi-ar ţine căpitanii în oraş, aş fi cea mai fericită persoană din această frumoasă lume, căci ştii povestea: prinţesa Rosetta a trăit fericită până la adânci bătrâneţi când l-a găsit pe Regele Păunilor (iar Harry cu vestele sale galbene şi jachetele roz este Regele Păunilor, cu siguranţă!).

Săptămâna trecută, prin birourile cumnatului meu, care se pare că are unele afaceri cu el, i-am fost prezentată prinţului de Wales, la Carlton House, o locuinţă extraordinară şi sclipitoare – am fost primită într-o cameră decorată cu auriu şi stacojiu! Nu m-am simţit prea în largul meu ascultând complimentele oarecum deplasate curgătoare ale prinţului – băuse destul vin, cred –, iar el purta o perucă ciudată şi avea paiete cusute de pantaloni. Aproape l-am întrebat dacă măcar el citeşte cărţi! – probabil că citeşte, bineînţeles. Preţ de cinci minute a spus nişte lucruri destul de interesante despre artă, dar era destul de beat, apoi „audienţa" mea a luat sfârşit. Dar am cunoscut-o acolo pe ducesa de Brayfield! Trebuie că ştii la cine mă refer – întotdeauna se scrie despre ea în ziare, ca fiind puterea

din spatele guvernului, din spatele prim-ministrului, şi chiar tata vorbea despre petrecerile ei legendare, pentru bărbaţi puternici. Era foarte frumoasă şi foarte fermecătoare, şi am vorbit – oh, ce bucurie! – de cărţile domnului Smollett. George s-a înclinat foarte tare când a întâlnit un asemenea personaj! (Nu e o persoană care să devină vreodată răvăşită în mod misterios la genul lui de petreceri – nu o persoană care va veni vreodată la genul lui de petreceri, sunt sigură!) Mă voi modela după ducesa de Brayfield: poate că, într-o zi, aş putea deveni o gazdă interesantă? Între timp, prin birourile unei verişoare de-ale văduvei, ducesa de Seaforth, cred că în curând voi fi prezentată la Curte – şi trebuie să port crinolină şi CORSETE şi pene – exact ca în vremurile de demult!

Acum aştept, în dormitorul meu roz, la vechiul birou al mamei, să aud sunetul trăsurii, să vină Harry. Iubitul meu soţ, Harry. (Este încă o plăcere pentru mine să scriu aceste cuvinte, le scriu în jurnalul meu aproape în fiecare zi!) Este la vreun club, jucând cărţi pe bani, fără îndoială. Harry pariază pe absolut orice, nu doar la jocuri de cărţi: cursele de cai; viteza trăsurilor pe Bond Street; zaruri; traiectoria acestor noi baloane care zboară deasupra noastră; chiar (mi s-a confesat Harry) dacă este posibil să faci dragoste cu o femeie într-un balon care traversează Londra!! (Cred că mă tachina cu asta, să vadă dacă poate să mă şocheze!) Iar Harry împarte toate aceste maimuţăreli cu fratele său – care ne vizitează constant în Wimpole Street. Pare – George – să nu poată trăi fără fratele său mai mare. Faţa i se luminează când îl vede pe Harry – face tot ce vrea Harry: îl răsfaţă – şi îl conduce. Încerc să îl plac, pe George, vreau să zic, dar este ceva... ceva ce nu poate să îmi placă la el (poate amintirea acelui pui

de căprioară). Arată ca Harry, dar nu este Harry. (Nu poate purta culori cum poate Harry, o haină galbenă care pe Harry arată atât de minunat, pe George pare prea țipătoare, ușor nepotrivită – ca și când ar fi actor!) Totuși, deși nu vreau, nu pot să nu îl admir pe George pentru – ce este? – cred că este energia sa. Văd că îi face pe aristocrații „adevărați" să pară leneși și lâncezi. Nu stă locului niciodată. Este întotdeauna ocupat cu probleme de familie, după cum am spus, face totul pentru Harry – și totuși, oricât de ocupat ar fi, este întotdeauna „în zonă" – chiar când credeai că nu este. Ca să îți spun un secret, îmi amintește de un șarpe, așteptând să lovească într-o zi! Dar, firește, de-abia îmi permit să mă gândesc la șerpi, de dragul lui Harry. Iar el – George – este întotdeauna foarte plăcut. Așa că: fac tot ce pot ca să fiu fermecătoare pentru că într-adevăr vreau să fiu o adăugire fascinantă la această „ilustră" familie. De fapt, mă simt ilustră oricum, stând în cămașa mea de noapte de mătase – preferata lui Harry. (Oh, dar am cerneală pe degete, unele lucruri nu se schimbă niciodată, dragă Fanny! În siguranță, aici, la biroul mamei, cu jurnalul și penele și dragii mei vechi ochelari de vedere – deși Harry, când mă vede, insistă să nu îi port!)

Tot ce îmi doresc acum este să pot să îți spun că și eu aștept un copil.

Când vei veni la Londra să îți iei rămas-bun de la familie? Anunță-mă numaidecât. Dragă fată, dragă Fanny, mi-e atât de dor de tine. Dar hai doar să ne gândim că lumea noastră s-a mărit. Vom învăța tot felul de lucruri noi în viețile noastre diferite, și ni le vom împărtăși, ca întotdeauna – și știu că Dumnezeu îți va trimite multe, multe mesaje, pentru că întotdeauna

a fost dragul tău prieten. O, Fanny, fie ca Horatio să te facă la fel de fericită cum mă face Harry pe mine.

Rose

Casa parohială
Wentworth
Mai 1796

Dragă verişoară Rose,

Eu şi Fanny ne rugăm pentru tine zilnic, ca Dumnezeu să te ajute să treci peste frivolitatea noii tale vieţi şi să întorci acea viaţă spre cinste şi cuvintele Sale. Sunt de părere că nu ar fi potrivit ca Fanny să te viziteze în Londra, nici ca tu să o vizitezi aici, acum că vieţile voastre sunt atât de diferite. Te rog să ai multă grijă să îi scrii cum se cuvine, aşa cum se cade pentru soţia preotului din Wentwater.

Fie ca Domnul să te îndrume!

Vărul tău,
Horatio Harbottom (Reverend)

Sub această scurtă misivă, următoarele cuvinte erau mâzgălite foarte în grabă: „Ţi-a citit scrisoarea".

CAPITOLUL TREI

Harry şi Rose erau consideraţi Cuplul Perfect (dar nu de tatăl miresei, care socotea că toţi cei din familia Fallon erau „paraziţi ai adevăratei aristocraţii şi chiar mai imorali", sau de mama mirelui, care îşi dorise mult ca iubitul ei fiu să se căsătorească cu o membră a familiei regale şi să ridice familia din punct de vedere social). Erau mulţi cei care îi căutau pe proaspăt însuraţei: erau nu numai o companie încântătoare şi atractivă, ci şi foarte bogaţi. Harry o îndemnă pe Rose să se uite la ei înşişi, într-o oglindă mare: „Priveşte, *Rosetta mia.* Vezi ce frumoşi suntem?", iar ea se uită în altă parte, sfiindu-se de trupurile lor goale. Dar el o sili să se uite înapoi, iar ea încuviinţă. (Şi astfel vedea ea mereu: amândoi cu părul închis la culoare, amândoi cu ochii strălucitori de la şampanie, faţa ei îmbujorată, în timp ce Harry o ţinea şi o arăta).

Îl botezară High Heavens Club (HH pe scurt), un nume destul de inofensiv; dacă li se cerea să explice, vorbeau despre interes în astronomie: mai mulţi gentilomi erau, oricum, destul de informaţi despre constelaţii (în afară de faptul

că era necesar să cobori înainte de lăsarea întunericului). Obişnuiau să jure că dacă urcai într-o zi însorită, câteodată *puteai* vedea stelele reflectate de soare.

Membrii High Heavens Club aveau, pe interiorul unei anumite veste purtate pentru plimbările cu balonul, stele făcute din aur adevărat. O stea de aur pentru fiecare încercare reuşită. Era un club exclusivist; doar cei care îşi atinseseră obiectivul erau consideraţi membri: de aceea, desigur, era nevoie de observatori – observatorii erau constrânşi de onoare (bineînţeles) să se prefacă cel puţin că privesc peisajul. Ocazional, strigătele unei tinere femei erau vrednice de milă: atunci era treaba observatorului să o convingă, amabil, că dacă tot era acolo, sus, pe cer, măcar ar putea să se simtă bine. O dată a izbucnit un incendiu în balonul căpitanului Ocean şi o tânără s-a ars rău, nu a mai fost văzută în înalta societate (dar gentilomii s-au strâns laolaltă şi au hotărât să-i trimită o donaţie).

Căpitanul Ocean îşi închiria balonul şi serviciile pentru o sută de guinee pe oră (mult mai mult decât putea să câştige vizitiul său într-un an): doar elita financiară putea să se înscrie în High Heavens Club. Unii gentilomi garantau că doar de o oră aveau nevoie; se făceau pariuri. Vremea trebuia să fie potrivită, bineînţeles; se făceau pariuri asupra vremii. Diverse tinere doamne erau curtate cu bună-cuviinţă aparentă chiar sub nasurile mamelor ambiţioase; se făceau pariuri asupra succesului curtării (căci gentilomii care îşi puteau permite o sută de guinee pe oră erau de asemenea gentilomii pe care mamele ambiţioase încercau să îi prindă ca gineri). Câteodată, mamele chiar veneau să îşi vadă fiicele la plecare, tot făceau semn cu batista, pe măsură ce minunatul balon se făcea mai mic şi mai mic.

Gentilomii căsătoriţi trebuiau să fie un pic mai discreţi, dar unele dintre femeile căsătorite mai aventuroase şi mai experimentate nu se dădeau în lături de a deveni ele însele membre ale clubului: râdeau înfiorate şi îşi povesteau aventura în spatele evantaielor.

Cluburile din St James furnizau coşuri de picnic care conţineau stridii, trufe, sparanghelul (şi desert, în caz că oamenilor le mai era foame). Toate coşurile de picnic de acest fel erau însoţite de două duzini de sticle de şampanie: sticlele goale de şampanie şi paharele erau aruncate peste margine. Odată, o vacă de lângă Portland Place fusese omorâtă pe loc, lovită de ceea ce păruse un trăsnet din văzduh; de fapt, o sticlă plină de şampanie scăpată din greşeală din balonul căpitanului Ocean.

Căpitanul Harry Fallon avea cele mai multe stele; când plecă pe mare, High Heavens Club îşi pierdu cel mai bun client.

Rose se bucura de secretul ei. Ochii îi străluceau. Singură în trăsură, în drum spre Drury Lane, ştia că zâmbea, nu putea să se abţină (oricare membru din HH Club, văzându-i privirea, ar fi presupus că era pe cale să aibă o întâlnire cu iubitul, şi şi-ar fi dorit să fie chiar el).

Privea afară, pe geamul trăsurii, la pieţe şi străzi; numai ce se întuneca, şi felinarele care luminau magazinele de pe Strand străluceau, lumea se plimba, râdea şi striga în amurg: doamne şi domni cu mănuşi şi pălării, copii ai străzii, desculţi, oameni de afaceri. Trăsurile goneau una pe lângă cealaltă, la distanţă foarte mică, vizitiii strigau unul la altul; se simţea miros de ceapă prăjită, de cafea, de peşte şi de canal: oraşul ei.

Fanny avea deja doi copii. Rose pierduse prima sarcină, la fel şi pe cea de-a doua, dar de această dată, magică, trecuse de perioada periculoasă, iar ea şi Mattie avuseseră grijă şi îşi luaseră toate precauţiile posibile. Nimeni nu ştia încă, mai ales nu soacra pentru care toate celelalte lucruri deveniseră mai puţin importante decât naşterea unui moştenitor pentru familia şi averea Fallon. Până când Rose reuşea, văduva avea să îşi urmărească nora – mai ales când Harry era plecat pe mare, ca acum –, însoţind-o fără a fi poftită la petreceri şi la teatru, ţinându-şi monologul, câteodată plictisindu-i de moarte pe prietenii noi şi tineri ai lui Rose. Vicontesa desigur o păzea pe soţia fiului ei, fiind cu ochii ei rotunzi pe nora sa. Când Rose pierdu primii doi copii („Nu erau copii formaţi, o consolase Mattie, ai văzut, era sânge, se întâmplă multor femei"), soacra dăduse vina pe viaţa ei veselă.

De această dată, Rose nu avea să mai piardă copilul. Părea destul de sigură încât să scrie veştile în jurnal. Era extrem de fericită. Acum avea să înceapă să umple camerele pustii cu multe voci, aşa cum plănuise dintotdeauna; şi-i imagină pe pruncii lor alergând prin încăperile casei din Wimpole Street. Dar ştia că nu mai putea să păstreze mult frumosul ei secret. În seara aceasta, la teatru (pentru că scăpase miraculos din ghearele bătrânei doamne), avea să le spună veştile prietenilor săi; mâine îl va vizita pe dragul ei tată, care se va bucura, ştia, şi doar după aceea o va anunţa pe soacră. Când Harry se întorcea din aventurile lui cu Lord Nelson din Marea Mediterană, avea să fie tată.

Coborî la Drury Lane, se grăbi să intre în foaier. Tocmai voia să intre în loja pe care Harry o închiria tot anul, ca să

se întâlnească cu prietenii ei, când deodată i se făcu rău: se aşeză preţ de o clipă pe un scaun, chiar lângă draperiile roşii; plasatoarele îi oferiră apă.

– Mulţumesc, spuse. Sunt bine acum, mulţumesc.

Inspiră şi expiră adânc. De partea cealaltă a draperiilor roşii se auzi un râset cristalin ca un clopoţel. Undeva se acordau viori.

– Harry? se auzi o voce clară, puternică, una pe care o cunoştea.

– Şşşşşşt!

– Ei bine, ispită mică – credeam că îi face curte Lucindei!

– Harry, după cum foarte bine ştii din propria experienţă, poate face curte mai multora! Din nou, râsul. Am primit un bilet de pe navă, în care îmi jură credinţă veşnică şi îmi cerea să-mi amintesc de el pe Aleea Îndrăgostiţilor din Vauxhall Gardens, dacă voi trece pe acolo din întâmplare!

– Te-ai înscris în HH?

– Ce este HH?

Urmară nişte şoapte, iar apoi chicoteli.

– Într-un *balon!*

– Draga mea, este ceva revigorant...

– Deşi cu siguranţă, puţin cam *frig?*

– ... în legătură cu vântul pe pielea dezgolită, sus pe cer! Din nou râsul. Dar să nu îi spuneţi lui Rose!

– Harry spune că Rose nu s-ar gândi niciodată la aşa ceva! Rose îl iubeşte pe Harry!

– Ah – iubire! Nu trebuie niciodată să iubeşti un bărbat monden – trebuie doar să te simţi bine! Îşi coborî tonul. Şi Harry Fallon ştie cum să te ajute să faci asta! Hohote de râs.

– Ş$$$$$$t!

Râsul înfundat. Draperiile roşii. Scârţâitul viorilor.

Rose era mai şocată decât s-ar putea exprima în cuvinte. Harry avea într-adevăr dreptate: nimic din lume n-ar fi fost mai departe de gândurile sale. Lăsă vorbă că era bolnavă şi părăsi teatrul, încă auzind acel râs.

În salonul albastru încercă să îşi aline inima frântă. „Harry? Prietenele ei?" Toţi acei tineri nestatornici care beau şampanie cu ea, râdeau până la lacrimi şi concurau unul cu celălalt să vadă cine avea mai mult de plătit? Râzând de ignoranţa ei, pe ascuns? „Dar Harry mă iubeşte." Jocuri de cărţi, petreceri, serate. Oare înţelesese greşit totul? Se plimbă agitată de colo-colo prin camera albastră. Cu cine putea să vorbească? Nu putea să îi spună tatălui, desigur. Nu putea să îi povestească în scris lui Fanny, într-una dintre scrisorile politicoase, convenţionale pe care le schimbau acum: îl văzu pe Horatio Harbottom, mirosind a lavandă, aplecându-se peste scrisoarea ei, verificând să fie respectabilă.

Nu mai putea suporta să fie privită de strămoşii lui Harry din tablouri; ieşi din casă şi păşi în întuneric. Nu ştia încotro să o apuce, aşa că se îndreptă spre Brook Street, de parcă mama ei ar fi trăit încă. Se auzea muzică din sălile de concert din Hanover Square; intră repede. Cineva cânta la clavecin, iar ea se gândi la mama ei şi la salonul din Brook Street, şi la cum învăţa ea să scrie. Lacrimi amare îi curgeau pe obraji.

Ieşi înainte de sfârşitul concertului. Mattie aştepta.

– Ce cauţi aici? o întrebă Rose furioasă.

– Ce cauţi *tu* aici? spuse Mattie calmă. Te-ai întors destul de devreme de la teatru!

Împreună merseră agale înapoi la casa din Wimpole Street.

După zece zile începură dureri chinuitoare. Chemară doctori. Amiralul Hall stătea tăcut în salonul albastru de la parter. Bătrâna vicontesă se fâţâia furioasă, până când o convinseră să părăsească dormitorul roz. Mattie aduse apă fierbinte. De data aceasta nu era sânge. Era un bebeluş mic, mort, cu mâini şi picioare. O fată. Niciodată nu mai simţise Rose o asemenea durere ca atunci când văzu trupul mic, mic. N-o lăsară să se uite prea mult, îl înveliră repede şi îl luară de acolo.

– Mi-e teamă, spuse doctorul, spălându-se pe mâini, că e improbabil să mai aveţi alţi bebeluşi, dar, cum era un om cumsecade, o sfătui să nu-i părtăşească această informaţie bătrânei vicontese; o spuse când doar Rose şi Mattie îl puteau auzi.

Harry deveni erou, în sfârşit.

Horatio Nelson îi învinse pe francezi în glorioasa Bătălie de pe Nil, iar căpitanul Harry Fallon se întoarse acasă ca un erou, plin de poveşti despre întreaga flotă franceză arzând în noapte la Alexandria şi despre mii de francezi ucişi. I se acordară onoruri: i se făcu un portret, fu decorat din nou; tabloul era agăţat în salonul albastru. Doamnele îi atingeau medaliile.

– A fost frumos în Egipt? întrebă Rose. Tatăl meu iubea Egiptul.

– Egiptul e dezgustător şi abject! spuse Harry. Un morman de ruine vechi. Dar i-am învins pe francezi!

Când nu le purta, medaliile sale erau puse pe o măsuţă, sub portretele lui şi ale strămoşilor săi, în salonul albastru.

Lui Harry îi era greu să vorbească despre bebeluşi morţi. Vârtejul social începu din nou. La baluri, petreceri şi conace de ţară, Rose se uita în jur. Acum că ştia, era

ușor de observat: aproape toți bărbații aveau amante, trebuia doar să cauți semnele. „Cum am putut să fiu atât de proastă!" Când își vizita tatăl, zâmbea întruna, pentru că voia ca el să creadă că era fericită.

– Dar la ce te-oi fi așteptat! exclamă surprinsă una dintre tinerele femei când își dădu seama că Rose știa. Aceasta este viața noastră. Fă un băiat, iar apoi găsește-ți un amant! Trebuie doar să accepți.

Într-un final, Rose încetă să mai scrie în jurnalul pe care îl ținea de când avea opt ani. Nu ar fi crezut că avea să-i fie atât de greu; degetele o dureau pur și simplu, voiau să ridice pana, voia să simtă mirosul cernelii, așa cum făcuse dintotdeauna, să stea la biroul cel vechi. „Scriu viața noastră!" îi spusese acum atât de multă vreme mamei sale. Nu voia să își scrie viața, nu acum. Prefera să nu scrie deloc decât să descrie durerea din inima ei. Într-o zi își zdrobi vechii ochelari de vedere, lovindu-i de biroul de mahon.

– Devii plictisitoare, *Rosetta mia!* spuse Harry, și veni din ce în ce mai rar pe la ea.

Iar apoi, tatăl său, amiralul, muri. Rose plânse și îi sărută deznădăjduită fruntea rece și înțeleaptă. La funeraliile lui somptuoase de la Greenwich, în mijlocul uniformelor albastre de marină și a chipurilor solemne, Rose o întâlni în sfârșit pe Fanny, după mulți ani. Se îmbrățișară foarte strâns, fără să vorbească despre nimic altceva în afară de amiral, fiindcă reverendul Horatio Harbottom le supraveghea îndeaproape, ținând-o pe Fanny de braț. (Harry o îmbrățișase binevoitor pe Rose când primise vestea și o mângâiase, dar acum era în cort, cu coniacul și romul și toate uniformele albastre.)

– Domnul să te binecuvânteze, draga mea verişoară! spuse Fanny.

Şi văzând-o în sfârşit pe Fanny, fără să se bazeze pe scrisorile lor tot mai convenţionale, Rose observă numaidecât ceva în ochii verişoarei sale; poate că şi Fanny. Nu îşi mai spuseră nimic, iar gentilomi bătrâni din marină veniră la Rose şi o luară de mână. Horatio Nelson dorea să o cunoască. Dar când verişoarele se despărţiră, fiecare plecând cu soţul pe care şi-l alesese, se uitară în urmă o clipă şi înţeleseră.

Rose avea o singură dorinţă acum: „Trebuie să am un copil, trebuie să am pe cineva care să îmi aparţină". Nu luă în seamă cuvintele doctorului.

Harry plecă pe mare.

Rose rămase acasă. Acum avea douăzeci de ani şi nu era însărcinată.

1801

Încurcăturile inimii sunt pe cât de diverse, pe atât de nenumărate, iar simţămintele sale, în toate ocaziile interesante, sunt atât de minuţioase şi de complexe încât să inducă în eroare puterea limbajului.

Fanny Burney

(Prefaţa nepublicată la *Cecilia,* 1782)

CAPITOLUL PATRU

Toate ceasurile bătură miezul nopţii, sunetele şi bătaia clopoţeilor începând după bunul-plac. Cel din urmă sunet venea de la vechiul ceas din Genova.

Deşi era vară, Rose Fallon tremura în salonul albastru şi lung din Wimpole Street şi trăgea dintr-un trabuc scurt, urmărind fumul. În mână ţinea o scrisoare.

Se plimbă încet dintr-un capăt al camerei în celălalt, trecând de portretele familiei Fallon, de canapele şi de măsuţe.

Se privi într-una dintre marile oglinzi luminate de fiecare parte cu lumânări: văzu o femeie palidă, tremurândă, stând acolo şi holbându-se la rândul ei la ea. Un curent de aer veni de undeva, flăcările lumânărilor începură să danseze, iar fumul pluti în sus; imaginea femeii din oglindă se înceţoşă, deveni mai puţin conturată, ca şi când avea să dispară cu totul, iar Rose se uită în altă parte, închise ochii, atât de copleşitor era sentimentul de ceaţă, negură şi dezolare din propriul suflet.

Ea şi tatăl său stăteau în biroul lui din Brook Street; vedea pergamentul, sigiliul de pe birou, ceasul din Genova despre care Rose credea că sună în italiană, modelul unei

nave făcute de marinarii lui, tunica albastră și peruca scurtă și albă pe care deseori, de nerăbdare, o dădea jos și o agăța de scaun. Simțea toate mirosurile: cărțile scumpe, hărțile, biroul, penițele, călimara cu cerneală neagră și, învăluindu-le, fumul trabucurilor exotice ale tatălui său, tutun adus acasă de pe mare. Iar ea se îndrăgostise de scris și de cărți. Apoi se îndrăgostise, în locul lor, de Harry Fallon.

Rose deschise ochii și mirosul fumului de trabuc era tot acolo, dar era propriul trabuc. Încet, citi iarăși scrisoarea, scrisoarea de la Amiralitate despre Bătălia de la Abukir. Scrisoarea o transforma într-o văduvă de douăzeci și doi de ani fără copii. *Bătălia de la Abukir*. Cuvintele goale i se învârteau întruna prin minte.

Într-un colț al camerei zăcea o pernă veche, roasă de vreme, pe nume Angel.

CAPITOLUL CINCI

În Bătălia de la Abukir englezii îi învinseră, în sfârşit, pe francezi în Egipt.

Cu doi ani mai devreme, în Bătălia de pe Nil, cu pierderi imense din rândurile francezilor şi aproape întreaga flotă franceză lângă Alexandria, toate ziarele îl consideraseră pe Nelson un erou, iar căpitanul Harry Fallon, vicontele Gawkroger, îşi primise medaliile victoriei. Existaseră zvonuri că Napoleon şi ce mai rămasese din armata lui fuseseră spintecaţi de arabi, şi, se spera, chiar mâncaţi de către ei. Dar adevărul ieşise mai târziu la iveală şi lucrurile stăteau cu totul altfel: Napoleon nu fusese învins. Flota sa chiar fusese distrusă de Nelson lângă Alexandria, dar Napoleon Bonaparte şi armata lui ajunseseră deja în Cairo şi îl cuceriseră. Poate că Nelson câştigase Bătălia de pe Nil, dar adevărul era că francezii rămăseseră în Egipt.

Totuşi, *de data aceasta,* englezii îi alungau pe francezi din Egipt. „VICTORIE GLORIOASĂ ÎN BĂTĂLIA DE LA ABUKIR", strigau ziarele englezeşti. În sfârşit, francezii fuseseră cu adevărat învinşi. Însă imprevizibilul

Napoleon Bonaparte, deja întors în Franţa, era *încă* viu şi se proclamase prim-consul, iar lordul Abercrombie, comandantul armatelor britanice în Bătălia de la Abukir, fusese ucis.

Iar când Rose Fallon, vicontesa Gawkroger, primi scrisoarea de condoleanţe din partea Amiralităţii, anunţând-o că soţul ei îşi pierduse şi el viaţa, nu se spunea că Harry Fallon, căpitanul şi vicontele Gawkroger, fusese de fapt înjunghiat pe o stradă din Alexandria de un arab ofensat de comportamentul trupelor britanice de acolo faţă de femeile arabe.

În acea zi în Alexandria, ziua în care Harry Fallon fusese ucis, femeile – cu chipurile şi trupurile complet acoperite – îşi întoarseră feţele, părând să nu le pese, părând să nu observe. Doar ochii lor priveau cu atenţie totul, din spatele vălului, îi priveau pe marinarii englezi, ale căror cizme bocăneau pe pietrele crăpate în timp ce treceau, îndreptându-se spre port, cu cadavrul englezului. Marinarii încercară să meargă pe străzi lăturalnice cu cadavrul; calea le fu tăiată de arabi furioşi cu săbii şi ochi strălucitori. Tensiunea din aer era aproape palpabilă; orice s-ar fi putut întâmpla. Acei marinari încălziţi, asudaţi, învingătorii, care aşteptaseră mai multe zile la ţărm ca să guste din plăcerile portului Alexandria, trist şi melancolic după bătălie, erau şi ei mânioşi: unul dintre căpitanii lor fusese ucis de către un localnic, iar lor li se dăduse ordin să ia cadavrul şi să părăsească numaidecât străzile fără vreo plăcere.

Marinarii mărşăluiră gravi spre navele lor, cărând trupul neînsufleţit. Erau prinşi în locul acesta, fără vreo bucurie, deşi câştigaseră.

– Priviţi ce nasuri borcănate au, spuseră, în timp ce treceau pe lângă femeile care purtau văluri.

*

Câteva luni mai târziu, cerurile ostile se deschiseră, într-un moment nepotrivit, așa cum se întâmpla câteodată în Alexandria. Plouase fără oprire de dimineață. Străduțele înguste păreau râuri de mocirlă și noroi, în timp ce picături imense, sălbatice de ploaie cădeau din cerul gri, străin. Dar soldații cu tunică roșie, cu șase sau șapte cotigi pe care ei înșiși le trăgeau și își croiau drum prin noroi și printre pietrele sparte de peste tot, nu se plângeau (mai mult decât de obicei) nici în ploaie. Urau Egiptul cu ardoare; nu urâseră nici un alt loc atât de mult, fuseseră blocați acolo luni întregi după glorioasa victorie de la Abukir. Totuși, acum părăseau acest loc uitat de Dumnezeu: urmau să plece acasă, în sfârșit! În timp ce se lăsa amurgul, li se ordonase, în final, să adune prada de război, din care sperau să găsească ceva și pentru ei, după lunile mizerabile petrecute pe pământ străin. Aur, auziseră, și statuete stranii de piatră.

Casele ciudate, amenințătoare, păreau să se încline înspre ei, răuvoitoare, de pe ambele părți ale ulițelor, întunecând mai mult cerul, deși oricum se înserа. Soldații mărșăluiau mai departe, nepăsători: doar îndemnurile caporalului, ropotul ploii, sunetul cizmelor și roțile cotigilor se auzeau scârțâind și huruind prin noroi și printre pietre. Apoi undeva o voce aspră chemă la rugăciune „*... Allahu Akbar... Allahu Akbar...*", strigătul care le devenise familiar se auzea cu ecou în jurul lor. Soldații mărșăluiră mai departe, cu capetele lăsate, urechile nevrând să audă sunetul ciudat, neliniștitor.

Peste tot ferestrele întunecate erau închise cu ceva ce arăta ca o bară de fier. Nu se putea ști dacă locuitorii erau acolo, în case, sau nu. Soldații erau neliniștiți, se simțeau priviți; încă se auzea chemarea... „*Allahu Akbar... Allahu*

Akbar". Dar, în sfârşit, în jos către port, văzură marele depozit spre care fuseseră trimişi: flăcări de semnalizare ardeau deja afară; înăuntru, vocile se ridicau violent.

– *Cette antiquité, c'est à moi!*[1] striga generalul francez, a zecea oară. Încerca să înconjoare cu braţele un obiect mare, înfăşurat în material. *C'est à moi, absolument. Je l'avais trouvée, moi!*[2] Eu am găsit-o. Îmi aparţine, este a mea *absolument*[3].

– Îmi pare rău, domnule, acestea sunt ordinele primite. Acest obiect, ca şi celelalte de pe listă – dar în special acest obiect – trebuie predat englezilor, aşa cum s-a hotărât prin capitulare.

– *Cochon*[4], scuipă generalul francez. *Cochon!*

Căpitanul englez şi oficialul englez care îl însoţea erau profund şocaţi. Aveau să raporteze acest lucru, desigur. Nu aşa se purta un ofiţer şi un gentilom. Tratatul de compensaţie fusese semnat, totul era stabilit.

– Hoţilor! *Ecoutez-moi*[5]*!* Hoţilor! strigă generalul.

Dintr-odată, el şi unii dintre ofiţerii lui, în ciuda admonestărilor murmurate ale învăţaţilor francezi care stăteau lângă ei, începură să rupă materialul care era atât de grijuliu înfăşurat în jurul comorii lor, iar după material – în timp ce englezii se uitau fără să înţeleagă – se găseau bucăţi moi de pânză egipteană colorată. Cu un brânci furios, plin de energie, francezii agitaţi împinseră violent piatra direct pe podeaua de piatră: prăbuşirea avu un ecou ciudat în tot depozitul, şi, în timp ce cădea, aşchii de piatră se împrăştiară în jur.

---

[1] Această antichitate este a mea! (în lb. fr., în orig.)
[2] Este a mea, absolut. Eu am găsit-o, eu! (în lb. fr., în orig.)
[3] Absolut. (în lb. fr., în orig.)
[4] Porcule! (în lb. fr., în orig.)
[5] Ascultaţi-mă! (în lb. fr., în orig.)

– Fiţi atenţi, aveţi grijă! spuse oficialul englez, mânios. Chiar nu se cade să faceţi asta. Veţi strica această antichitate de preţ mai mult decât este deja.

– *Bon*[1]*!* spuse generalul francez. Ajunge în mâinile celei mai ignorante naţiuni din lume: *nation boutiquiers,* naţiunea negustorilor! La ce le foloseşte? Aţi trăit aici, cum am trăit noi? Studiind antichităţile ani întregi, aşa cum am făcut noi? *Non! Bon*[2]*,* atunci să o spargă. Va fi luată de sălbatici!

Mâna căpitanului englez îi tremura pe sabie, în timp ce încerca să se abţină să reacţioneze la aşa insulte.

Piatra imensă zăcea tăcută, cu faţa în jos, secretele fiindu-i neatinse. Fusese într-adevăr ciobită, dar mai ales înainte de seara aceasta: erau bucăţi care lipseau de pe mai multe laturi şi un fragment mare, rupt din colţul de sus.

În acest moment, soldaţii englezi, acum plini de noroi, ajunseră la uşă, cum le era ordinul. Vreo douăzeci mărşăluiră în depozit şi, ascultând nişte ordine concise de la căpitan, gâfâiră şi ridicară piatra cea mare, ciobită, ducând-o la una dintre şarete, în ploaie. Acum se vedea că toată piatra era acoperită cu semne ciudate şi erau mici porţiuni de cerneală neagră pe unele litere, ca şi când cineva ar fi încercat să facă o copie. Generalul francez arăta de parcă avea să înceapă să plângă; restul francezilor păreau îndârjiţi. Alţi soldaţi britanici încărcau alte antichităţi: dintr-odată, cutia în care era o mumie alunecă pe podea şi se sfărâmă. Un giulgiu – preţ de o clipă văzură că era un giulgiu – se făcu praf în faţa ochilor lor; doar o parte dintr-un craniu rămase intactă, căzu într-un colţ al depozitului, se rostogoli puţin, se opri. Nu îndrăzni nimeni să vorbească. Erau cu toţii ostaşi: văzuseră sute de

[1] Bine! (în lb. fr., în orig.)
[2] Nu! Bine! (în lb. fr., în orig.)

cadavre. Dar aici era totul, aşa cum fusese promis: „ţărână din ţărână".

Într-un sfârşit, dar mai posomorâţi, soldaţii englezi se întoarseră la lucru, umplându-şi cotigile cu alte obiecte alese de căpitan. Generalul francez şi ofiţerii săi începură să se plângă din nou; unul dintre învăţaţii francezi identifica, refractar, antichităţi; altul, un bărbat înalt a cărui faţă exprima regret faţă de ce se întâmpla, cu ciudă şi totuşi cu grijă, aproape fără să vrea, trase nişte pânză egipteană înapoi peste cea mai mare dintre pietre, în timp ce zăcea într-o cotigă, în ploaie, ca să o protejeze.

– *Vous faites l'idiot, Pierre!*[1] strigă batjocoritor unul dintre francezi, iar bărbatul înalt dădu din cap, recunoscând propria prostie: piatra rezistase naturii timp de două mii de ani; la ce bun acum o bucată de pânză egipteană?

Strigăte în franceză şi blesteme se auziră în urma cotigilor şi a soldaţiilor, în timp ce duceau departe antichităţile în întuneric şi prin noroi. Cele mai cumplite şi mânioase blesteme erau pricinuite de pierderea de către francezi a celei mai mari comori: piatra ciobită care avea să dezvăluie secretul lumii.

[1] Te prosteşti, Pierre! (în lb. fr., în orig.)

CAPITOLUL ŞASE

Era o cină restrânsă.

Ducele de Hawksfield, consilier al Maiestăţii Sale, regele George al III-lea, îşi vizita familia în Berkeley Square ca să audă de la nepotul său, care fusese prezent acolo, despre înfrângerea francezilor în Egipt.

Ducele şi ducesa de Torrence, membri cu vechime ai înaltei societăţi londoneze, primeau rareori oaspeţi în magnifica lor reşedinţă din Berkeley Square, fiindcă ducesa, care cândva fusese o amfitrioană influentă şi foarte puternică în Londra, ajunsese – după cum era descrisă prin unele saloane – „să nu mai fie ea însăşi". Sau, în intimitatea dormitoarelor, de către unii care cândva trecuseră prin al ei, se spunea că era „nebună ca un albanez".

Dar în seara aceasta, în onoarea ducelui de Hawksfield, ilustrul frate al ducesei, întreaga familie Torrence era prezentă: ducele şi ducesa; fiul lor William, marchiz de Allswater; fiicele lor, lady Charlotte, Amelia şi Emma, care deţineau diverse titluri amestecate, în urma căsătoriei; şi mezina, lady Dorothea (cunoscută de toţi sub numele de Dolly). Stăteau cu poate doar treizeci de alţi

oaspeţi la o cină restrânsă: supă; *le tourbot à l'anglaise avec la sauce anguille;*[1] *le sauté de faisons aux truffes;*[2] se făcuse rost şi de câteva broaşte-ţestoase, apoi viţel, limbă, gâscă şi, desigur, friptură englezească de vită şi diverse preparate din carne de porc. Această masă era urmată de plăcinte cu fructe şi budincă de prune. Valeţi cu peruci mult mai complicate decât ale doamnelor şi ale domnilor se agitau pe lângă masa imensă unde erau întinse bucatele: împărţind farfurii, turnând vin. Apăreau pauze lungi în conversaţie în timp ce era consumată mâncarea, extrem de zgomotos. Dar se băuse mult vin, iar când sosiră servitorii cu plăcintele cu fructe începu un dialog gălăgios: o conversaţie despre viaţa tinerei prinţese Charlotte, ai cărei părinţi, prinţul şi prinţesa de Wales, trăiau (toată lumea ştia) în case separate; sărăcuţa, drăguţa de prinţesă locuia singură într-o casă. La un moment dat, păunul lui Dolly, animalul ei de companie, intră în sala de mese, surorile ei ţipară şi penele lungi (foarte posibil pene de păun) pe care le purtau în păr se scuturară, parcă salutând păunul lui Dolly, iar Dolly trase pasărea de zgarda ei micuţă, vorbindu-i sever. Se schimbară priviri (foarte discrete) în legătură cu tânăra lady Dorothea. După ce treaba serioasă a mâncatului se încheie şi masa cea mare fu în parte golită de către servitori, sticlele de vin trecură din nou de la unii la alţii şi atenţia tuturor, inclusiv a doamnelor, care nu se retraseră, se îndreptă imediat către William, nepotul ducelui de Hawksfield şi marchiz de Allswater, proaspăt întors din Mediterană şi din confruntarea cu francezii în Egipt, în glorioasa Bătălie de la Abukir.

[1] Calcan englezesc cu sos de ţipar (în lb. fr., în orig.)
[2] Sote de fazan cu trufe (în lb. fr., în orig.)

Desigur, William nu avea să vorbească despre moarte şi bătălii, în timp ce văduva, Rose Fallon, era prezentă. Aşa că, în timp ce doamnele se aflau încă la masă, începu să povestească aventuri minunate cu turcii; apoi vorbi despre antichităţi, comori şi giuvaiere şi despre o anumită piatră ciobită, de mare valoare – toate recuperate de la francezii învinşi. Toţi erau atenţi; lumina lumânărilor le sclipea în priviri, arunca umbre, lumina braţele albe şi dolofane ale soţiei sale, Ann, lumina lemnul foarte lustruit al mesei şi nuanţa roşie, caldă, a vinului, părul pudrat al femeilor mai în vârstă, medaliile ducelui de Hawksfield, bijuteriile şi penele surorilor, şi pe cei doi oaspeţi îmbrăcaţi în negru. Dolly, în vârstă de paisprezece ani – în timp ce Torrence, păunul ei, se afla în siguranţă în bucătărie cu servitorii – văzu că tatăl său, ducele, un bărbat încovoiat, obosit, se uita cumva în altă parte ori se holba la pahar în timp ce îl asculta, sau nu îl asculta, pe fiul său. Dar ducele de Hawksfield se uita doar la nepotul său, ascultând atent. Iar dragul de William arăta aşa de chipeş în uniforma lui albastră, epoleţii aurii arătând că ajunsese căpitan acum, cu părul lui blond legat la spate. „Semănăm cumva cu un tablou", se gândi Dolly, care avea înclinaţii artistice. Privi în jurul mesei, întrebându-se de ce tablou îi amintea. Unii oameni îl ascultau pe William fără să se uite la el, alţii se înclinau în faţă, foarte atenţi la ce spunea fratele ei. Gentilomii bătrâni, cu voce aspră, erau tăcuţi, se opriseră din pufnit, tuşit, dres glasul şi suflat nasul, aşa cum fac bătrânii domni. Ducesa, cândva una dintre frumuseţile londoneze, purta o bonetă albă cu câteva bucle ataşate, ca să îşi ascundă chelia. Acum nu îşi mai recunoştea fratele, dar zâmbea.

Dolly îşi dădu dintr-odată seama la care tablou se gândea: *Experiment cu o pompă de aer,*[1] pe care îl văzuse într-o galerie de artă. Mai mulţi dintre cei prezenţi ar fi putut să îi spună lui Dolly că tabloul de fapt nu semăna deloc cu această masă, dar *lumina* era cea care o trimise cu gândul la el, felul în care umbrele cădeau peste feţe în timp ce William vorbea. Educaţia artistică a lui Dolly, ca de altfel toată educaţia ei, în general, era, în cel mai bun caz, vagă.

Pe masă se mai aflau încă diverse feluri de dulciuri, dar lumea era sătulă şi majoritatea uitaseră să mai mănânce de concentrare (deşi Dolly se întinse de câteva ori după fructe confiate, însă fără să îşi ia ochii de la iubitul ei frate). William se lăsă în sfârşit pe spate pe scaun, cu paharul în mână, iar Dolly îi zâmbi. Cât de bucuroşi şi de norocoşi erau să îl aibă teafăr aici. Bietul George Fallon, viconte Gawkroger acum, desigur, îşi pierduse fratele mai mare în Bătălia de la Abukir. Biata Rose Fallon, îmbrăcată în negru, era văduvă acum. Lui Dolly, care o privea pieziş, i se părea că Rose are o anumită alură, înfăţişarea unei eroine (dar pe de altă parte, cum deseori remarca familia sa, Dolly era puţin prea *romantique* pentru binele ei).

– În curând, continuă William, toate aceste antichităţi, inclusiv această piatră ciobită foarte importantă pe care am menţionat-o – tot ceea ce am recuperat de la francezi – se vor afla acolo unde le e locul: în Marea Britanie, încă o dovadă a triumfului nostru asupra lui Napoleon.

Bătrânii gentilomi tuşiră şi îşi dreseră glasul, fiind de acord cu această întorsătură potrivită a evenimentelor.

– Acum se negociază un tratat cu Napoleon, chiar în timp ce vorbim. Cred că în curând se va declara pacea între

[1] Titlul complet *Experiment on a Bird in the Air Pump,* pictură din 1768 de Joseph Wright (1734–1797)

țările noastre – iar noi suntem învingătorii! William întinse paharul ca să i se mai toarne vin. Deși, desigur, sire, adăugă el grăbit adresându-se unchiului, veți fi știind mai multe decât mine despre astfel de probleme.

Ducele de Hawksfield dădu din cap fără să-și exprime gândurile. Nu discuta probleme de stat la cină.

Lumina lumânărilor străluci din nou pe brațele goale ale soției lui William, Ann, iar diamantele de la gâtul ei sclipiră când își întinse și ea paharul să-i fie umplut din nou; un valet se apropie iute, deși nu toate doamnele beau vin la cină. Însă probabil nu toate aveau dureri de dinți.

– Și giuvaierele? își întrebă soțul, plimbându-și limba peste dinții care o dureau.

– Generalii noștri le-au permis până la urmă francezilor să păstreze câteva dintre descoperirile lor mai puțin interesante – dar noi, firește, le-am salvat pe cele mai importante, iar eu însumi am văzut giuvaierele.

– Unde sunt acum aceste comori?

Toate doamnele se înclinară mai în față.

– Se află pe o șalupă în golful Biscaya, sper, spuse William. I-am lăsat să facă ultimele aranjamente în Alexandria, ca piatra cea mare să fie transportată cu celelalte antichități.

– Cât de mare este, această *pièce de résistance*[1]? Ann își privi soțul și mai bău repede niște vin.

El ridică din umeri.

– Poate aproape un metru înălțime, vreo șaizeci de centimetri în lățime, treizeci de centimetri în adâncime. Este de culoare neagră, poate bazalt.

– Cerule, cât de imensă este!

Dolly văzu că, cu tonul și zâmbetul ușor batjocoritoare, Ann încerca probabil să îl tachineze pe dragul de William,

[1] Piesă de rezistență (în lb. fr., în orig.)

sau poate să îi facă pe plac. Nu era – sau poate totuşi?... un gând nedesluşit îi trecu brusc prin cap lui Dolly – noul viconte Gawkroger cel căruia încerca să îi facă pe plac? Ann părea deseori să îi zâmbească noului viconte. Observă că William se uita la soţia sa cu o expresie greu de descifrat. (Şi totuşi, Dolly citea cu încântare toate noile „romane pentru doamne", vedea drame peste tot, şi spera să aibă parte de drame în propria viaţă – atâta timp cât, desigur, ea era eroina şi deznodământul era glorios.)

Oaspetele de onoare de la cină, unchiul lui Dolly, ducele Hawksfield, îşi drese glasul.

– Dacă înţeleg bine, William, băiete, iar părul pudrat al oaspeţilor mai în vârstă şi cel lucios al oaspeţilor mai tineri se întoarseră pe loc în direcţia ducelui, căci se spunea că era unul dintre cei mai puternici oameni din Anglia, valoarea acestei anumite pietre egiptene mai presus de tot restul este că sunt trei limbi pe ea, inclusiv greaca, limba administraţiei în Egipt după Alexandru cel Mare. Corect?

– Da, domnule, încuviinţă William.

– Greaca veche aşa cum o înţelegem?

– Da, domnule.

Dolly văzu că Rose Fallon se înclină brusc înainte; falduri le rochiei sale negre de doliu atinseră masa foşnind uşor.

– Ce spun cuvintele greceşti? întrebă Rose cu o voce joasă, aproape aspră. De ce este important?

Era primul lucru, în afară de câteva cuvinte de politeţe, pe care îl rostise toată seara, şi Dolly observă că ochii îi străluceau uşor, iar lumina cădea pe ridul minuscul de încruntare care părea să fie mereu acolo, pe fruntea ei, ca un mic semn de întrebare. Lui Dolly, ridul acela i se părea frumos; o făcea pe Rose să pară că se gândise la toate câte sunt pe lume şi le înţelesese.

William se întoarse politicos spre Rose.

– Printre alte lucruri, doamnă – şi, desigur, aceasta este problema – cred că cuvintele greceşti spun că textul de pe piatră se repetă de trei ori: în scrierea sacră egipteană, în scriere demotică şi în greacă. Aceasta o ştie toată lumea acum – francezii chiar făcuseră o copie a pietrei; au dat-o cu cerneală şi au copiat-o înainte să o putem recupera. Aşa că informaţia cel puţin a fost disponibilă şi în franceză. Şi, aşa cum înţeleg eu, limba sacră a egiptenilor a constat, desigur... (şi aici nu putu să se abţină să facă pauză, pentru efect) din *hieroglife.*

Se auzi un suspin în cameră:

– *Vechile hieroglife?*

– Hieroglifele – scrierea cuvintelor lui Dumnezeu, spuse Rose uimită, iar William se înclină în semn de încuviinţare şi ducele de Hawksfield se uită curios la Rose.

– Cu o mare parte dintre cuvintele greceşti intacte, continuă William, va fi cu siguranţă simplu pentru învăţaţii noştri să le traducă. Iar hieroglifele vor spune acelaşi lucru ca textul în greacă! Desigur, de aceea ne-a prevenit Maiestatea Sa să luăm în primul rând această antichitate. Odată ce învăţaţii noştri traduc hieroglifele, este posibil să putem să ne uităm din nou la antichităţile egiptene, iar atunci vom înţelege – încercă el să treacă peste mirarea din glasul său – totul.

George Fallon, noul viconte Gawkroger, îşi puse paharul pe masă.

– *Totul?* Ce lucru extraordinar!

William se înclină, din nou. Până acum se abţinuse în timp ce povestea; nu mai putea să facă asta, iar entuziasmul lui îi molipsi pe toţi cei prezenţi, în afară de gazda care

zâmbea vag. William repetă fraza lui Rose şi se întoarse din nou spre unchiul lui.

– Ştiţi ce se spune, domnule, despre hieroglifele misterioase pe care nu am putut nicicând să le înţelegem. „Scrierea cuvintelor Domnului!" Se crede de către mulţi învăţaţi din toată lumea că vechii egipteni cunoşteau *secretele universului!*

– Crezi că le vom afla?

Ducele de Hawksfield nu trădă nici o emoţie; poate că el credea că nu mai sunt în lume secrete pe care să nu le ştie.

– Vom putea să traducem orice hieroglifă găsim, iar Egiptul se scufundă sub greutatea unor astfel de exemple! Se spune că *toată ştiinţa* se ascunde în magia hieroglifelor, în simbolismul semnelor. Dacă putem trece de gunoaiele urât mirositoare ale acestei ţări, se strâmbă el dezgustat, şi să alegem cele mai bune exemple, s-ar putea să fim pe cale să descoperim... William căuta un cuvânt destul de mare... Infinituri!

– S-ar putea, spuse sec ducele de Hawksfield fără să pară impresionat. Totuşi, aş fi interesat să văd traducerea grecească pe lângă celelalte inscripţii.

Iar Rose Fallon nu se putu abţine.

– O, sire, şi eu!

Bărbaţii îşi aruncară o privire, observă imediat Rose, de neîncredere indulgentă – totuşi, nici unul nu făcu vreo remarcă nepoliticoasă despre Rose, căreia îi stătea atât de bine în negru.

George Fallon ascultase totul cu atenţie. Acum zise:

– Spune-mi, William, ar fi posibil să găseşti singur antichităţi, dacă din întâmplare te afli pe malul Nilului?

William râse.

– Ele sunt peste tot, George, absolut peste tot. Egiptul este o adunătură de ruine, nimic mai mult. Pietre din vechi monumente şi temple zac în jurul porturilor, în deşerturi, de-a lungul Nilului, iar statuile pot fi luate, zei, zeiţe, vulturi şi tot ce vrei. Alexandria nu e nimic mai mult decât un oraş de antichităţi sfărâmate! Obeliscuri sculptate zac în pietriş, dacă îţi vine să crezi.

Dolly văzu cum ochii noului viconte începură să strălucească brusc la lumina lumânărilor.

Vicontele o observă pe Dolly privindu-l şi îşi ridică uşor paharul ca să îi confirme. Dolly se uită imediat în altă parte, îşi făcu de lucru ajutând-o pe mama ei, care scăpase o bucată mare de brânză pe jos; nu era sigură ce simţea pentru vicontele Gawkroger, dar credea că nu îi prea place zâmbetul lui. Ducele de Hawksfield privea atent.

Din nou tonul lui Ann era batjocoritor; acum dinţii o dureau foarte tare.

– Egiptenilor nu le-a părut *măcar un pic* rău să vadă această piatră părăsind ţara lor, dacă ea conţine secretele universului?

– Draga mea, îi răspunse aspru William, egiptenii moderni nu înţeleg hieroglifele şi nu le pasă de ele. Egiptenii moderni sunt ignoranţi, needucaţi şi leneşi, iar pentru ei – acum mahomedani –, trecutul lor păgân este aparent ceva de care le este ruşine. Vă spun din nou, ar trebui să vedeţi Egiptul ca să credeţi: pietre sfărâmate peste tot; ţăranii chiar şi-au făcut case în vechile morminte! Vai! scoase un sunet dezgustat. Nu le pasă. Chiar această preţioasă piatră de care v-am spus a fost găsită de francezi într-un vechi fort al armatei. Imaginaţi-vă! O comoară ca aceasta, şi era folosită ca să întărească un zid! Dar englezii

vor descifra enigma hieroglifelor, iar egiptenii ar putea chiar să le fie recunoscători.

– Desigur, desigur că vor fi recunoscători! strigară bătrânii, gândindu-se la Anglia, iar perucile lor albe, scurte se scuturau ca şi când ar fi fost de acord, egiptenii erau localnici şi aveau să fie într-adevăr recunoscători, iar sticlele de vin circulau dintr-o parte în alta a mesei, bătrânii tuşeau zgomotos şi scuipau în scuipători.

– Nu eşti interesat de antichităţile patriei, George? întrebă una dintre surori.

George păru foarte surprins.

– Deloc, spuse. Aici nu sunt secrete străvechi de vânzare.

Ducele de Hawksfield se uită la George, fără nici o expresie.

– William, îi spuse Dolly aproape cu severitate fratelui ei mai mare, ai *atins* piatra cu secrete? Chiar ai atins-o? (Ceilalţi râseră). Nu, nu, ceea ce vreau să spun este că, dacă eram în locul tău, chiar aş fi vrut să ating scrisul care este atât de vechi, şi magic, şi plin de secrete. Să fac, se chinui ea să găsească cuvintele potrivite, parte din istorie.

– *Facem* parte din istorie, spuse William. Nu doar am atins-o, am scris pe ea!

– Ce vrei să spui cu asta? întrebă şocată Rose Fallon.

– „CAPTURATĂ ÎN EGIPT DE CĂTRE ARMATA BRITANICĂ ÎN 1801." Într-o bună zi, cum spuneam, acea piatră va sta la locul său de drept în British Museum şi veţi vedea, într-o parte a sa, o nouă inscripţie care aminteşte de triumful nostru!

– Mi-ar plăcea să am un obelisc egiptean când construiesc Gawkroger Hall la ţară, anunţă vicontele Gawkroger, adresându-se în special ducelui de Hawksfield. Ar fi foarte frumos.

– Unde l-aţi pune, domnule? întrebă o tânără doamnă care îi acorda puţin mai multă atenţie lui George Fallon acum că avea un titlu; nu că el ar fi fost potrivit, decât poate dacă erai un caz disperat.

– Cred că l-aş pune în frumoasele mele grădini, pe un piedestal, cu faţa spre casă. S-ar potrivi de minune cu copacii pe care îi voi planta, nu crezi, Dolly?

William văzu că surioara lui nu era sigură dacă doar o tachina şi îi sări în ajutor.

– Am adus nişte copaci frumoşi, Dolly, îi spuse. Mimoze.

– Ce este o mimoză?

– Un copac cu flori micuţe, galbene. William se întoarse şi spre unchiul său. Mi-ar plăcea să încerc să-i cresc şi în ţara noastră, domnule, florile au un miros dulce şi sunt frumoase. Şi mai e ceva. Un copac de tămâie.

Toţi de la masă tăcură confuzi.

– Tămâie ca în Biblie? se miră Dolly.

Ducele de Hawksfield spuse:

– Da, am auzit de acest lucru. Vom planta ambele tipuri de copaci pe terenurile din jurul castelului şi vom vedea dacă le priieşte clima de aici.

– Ce *este* tămâia? întrebă Rose, iar ducele se întoarse spre ea.

– Este o gumă care se extrage din acest copac despre care vorbeşte William. Vechii egipteni credeau că proprietăţile sale tămăduitoare se obţineau prin arderea sa. Vom creşte copacul şi vom vedea dacă aşa este.

Îi zâmbi lui Rose, cu surâsul glacial al unui bătrân puternic, un om care putea planta păduri dacă voia, iar inima lui Ann se strânse, chiar dacă dinţii o dureau.

– William, cum se numeşte acea piatră specială? îşi întrebă repede soţul.

– Am înţeles că a fost găsită într-un orăşel între Alexandria şi Cairo numit – de către localnici, sau francezi, sau altcineva – Rosette. Aşa că ei, şi noi la fel, i-au pus numele după orăşel – *la pierre de Rosette* cred că îi spuneau francezii. Şi noi am ajuns să îi spunem Piatra din Rosetta.

– *Rosetta?*

Rose Fallon vorbi încet, dar toată lumea o auzi, atât de mirată şi de intensă îi fu întrebarea.

Iar George râse.

– Ah, Rose, spuse, vei fi mai faimoasă decât ai visat vreodată! Iar apoi se întoarse spre ceilalţi. Cred că şi cumnata mea a fost botezată Rosetta.

– E adevărat? spuse Dolly.

Vocea îi tremura de entuziasm.

Rose îi zâmbi.

– Da, zise. Numele meu e Rosetta.

– Ţi s-a pus numele după prinţesa Rosetta din poveste! strigă Dolly. Cea care s-a măritat cu Regele Păunilor! Ah, ce mândră aş fi dacă o asemenea piatră s-ar fi numit piatra Dolly! Dacă ar avea vreo legătură cu mine!

Şi chiar se ridică în picioare, copleşită de emoţie (iar oamenii văzură că biata fată era extrem de înaltă, mai înaltă chiar decât fratelc ci, deşi avea doar paisprezece ani). Ann, marchiza de Allswater (viitoare ducesă de Torrence), găsind-o pe Dolly extrem de enervantă şi nemaiputând să suporte şi durerea de dinţi, se ridică, de asemenea, ştiind că soacra sa nu mai era în stare de astfel de lucruri, pentru a le da de înţeles doamnelor că poate le-ar plăcea să o urmeze în salon. Dolly îşi veni în fire şi îşi ajută mama să se ridice, iar aceasta zâmbi chiar mai larg decât înainte. Firimituri de brânză căzură pe podea.

– Sper că vom putea călători din nou prin Europa, se adresă Ann peste umărul ei neted şi alb lui William şi bărbaţilor, în general, în timp ce doamnele plecau. Dacă ne veţi asigura că am învins Franţa, că lumea va fi în siguranţă din nou şi că în curând vom cunoaşte secretele universului.

Noul viconte Gawkroger fu cel care îi răspunse.

– Draga mea Ann, hai să lăsăm secretele universului, lumea nu va fi niciodată în siguranţă cât timp trăieşte nebunul acela de Napoleon Bonaparte. Este o ameninţare pentru lumea civilizată. Este de datoria noastră, ca naţiune, să îl distrugem. Totuşi, se pare că va fi un armistiţiu pentru moment. Iar mamei mele i-ar plăcea să călătorească iarăşi şi sunt sigur că, până la primăvară, cumnata mea Rose va locui din nou cu noi, aşa cum se cuvine (se înclină zâmbindu-i lui Rose, care se întoarse brusc) şi ne va însoţi, pe mine şi pe mama, la Paris. George continuă, adresându-i-se lui Ann: Sunt sigur că William va fi fericit să te alături grupului nostru, dacă nu va fi aici ca să te însoţească el însuşi.

În ciuda durerii de dinţi, marchiza zâmbi larg, cu un surâs la fel de strălucitor ca diamantele ei, iar ducele de Hawksfield observă totul.

Vocea tatălui lui Dolly, bătrânul duce de Torrence, care de-abia dacă deschisese gura până atunci, răsună cu putere în încăpere când se adresă doamnelor din salon înainte să se închidă uşile. Cât de încântat era că avea să se facă pace şi că vinul franţuzesc, cârnaţii franţuzeşti, anumite cărţi franţuzeşti şi micuţele modiste franceze vreau să fie din nou disponibile; iar domnii suspinară uşuraţi la plecarea doamnelor, valeţii se repeziră numaidecât la uşile de jos ale unui dulap încăpător, după care aduseră oalele de noapte.

– S-ar putea să plec în Egipt.

George Fallon, vicontele Gawkroger, inhală mult tutun în colţul său din trăsură şi repetatele sale strănuturi se auziră afară, în noaptea rece.

– Pentru ce? Este un loc dezgustător, te asigur, în ciuda antichităţilor. Fratele tău a fost ucis acolo de către sălbatici!

George se încruntă în colţul său şi nu mai spuse nimic despre fratele lui.

– Sunt sătul de munţi elveţieni şi de lacuri italiene, spuse şi apoi îşi atinse nasul într-un fel atotştiutor. Văd orizonturi mai largi, William! Se pot face mulţi bani, cred, din antichităţi – ştii foarte bine că am adus multe comori în ţară: din Grecia, din Italia şi – după anarhie – din Franţa. Comorile se puteau lua foarte ieftin când bogătaşii din Franţa erau disperaţi să îşi salveze viaţa.

– Şi deşi le-ai luat pe o nimica toată, îmi amintesc că le-ai vândut foarte scump în Anglia!

William, marchizul de Allswater, râse.

– Ei bine, George, antichităţile zac acolo în Egipt şi te aşteaptă.

– Ar fi contribuţia pe care o aduc eu patriei noastre! Prinţul de Wales ar putea să fie interesat...

– Vrei să spui că ai *dona* aceste comori naţiunii? îl întrerupse William, batjocoritor.

– Sigur că nu. Dar aducând în Anglia asemenea comori vechi de secole, dintr-un loc precum Egiptul, rosti George cu grandoare, aş putea îmbunătăţi gusturile naţiunii!

William râse din nou.

– Localnicii scuipă pe ele ca pe monstruozităţi păgâne, şi le folosesc ca ţucale!

– Grăbeşte-te să devii tată, William, spuse George molcom în întunericul trăsurii, pentru că te-ai putea gândi să vii cu mine.

William rămase tăcut.

Cina se termină, fură chemate trăsurile şi oaspeţii plecară spre alte distracţii; vicontele şi marchizul părăsiră casa din Berkeley Square îndreptându-se, chipurile, spre teatru, deşi, desigur, mergeau la jocuri de noroc (şi posibil altundeva) în vremea aspră de decembrie. Bărbaţii ar fi mers pe jos, destinaţia nu era departe, dar în afară de vreme, Londra nu era nici pe departe un loc sigur cu atâţia ticăloşi şi soldaţi răniţi care pândeau pe străzile întunecoase.

George schimbă brusc subiectul.

– Este cazul ca Rose să se mute înapoi în Great Smith Street cu mama şi cu mine. După părerea mea, ea se poartă într-un fel ridicol şi nepotrivit, agăţându-se de Wimpole Street de parcă săracul Harry ar putea să se mai întoarcă. Nu ne-a dat nimic: nici măcar un moştenitor pentru familia Fallon, nimic. Se află sub autoritatea noastră, desigur, şi ar trebui să depindă de generozitatea noastră. Inspiră din nou din cutiuţa lui de aur. Dacă aş fi fost vreodată în favoarea banilor daţi femeilor, acum mi-aş schimba părearea. Tatăl ei i-a făcut un aranjament special de căsătorie şi astfel ea are o anumită independenţă chiar dacă fratele meu a murit. Ce lucru nepotrivit pentru o femeie! (Privi ferestrele luminate ale caselor din St James's Square). Îi strică reputaţia fratelui meu, adăugă el şi se enervă când la lumina unei alte trăsuri văzu expresia ironică de pe faţa lui William.

Se înroşi în întuneric

– Ştii foarte bine ce spun de fapt: comportamentul *ei* trebuie să fie ireproşabil, astfel încât *al lui* să nu fie adus în discuţie. Trebuie să facem în aşa fel încât oamenii să

nu mai vorbească despre moartea lui Harry, mai mult nu putem spera.

Suspină adânc şi încercă să îşi lărgească lavaliera de la gât. Când se pomenea de fratele său şi de moartea lui, încă se emoţiona profund.

– Pentru tine, continuă el, este foarte uşor: tu eşti *aici,* tu eşti *în siguranţă,* faci parte din *beau monde*[1]; ducele de Hawksfield este fratele mamei tale. Dar noi jucăm doar la periferie. Trebuie să avem atât de multă grijă de toate – ştii foarte bine că regele şi regina nu vor primi pe nimeni implicat într-un scandal cât de mic.

William spuse încet:

– Cu cât te ridici mai repede, cu atât mai bine, George. Nu există reguli pentru noi cât timp păstrăm aparenţele.

– Ştiu, replică George iritat. Cât de *bine* o ştiu! (Privi afară, în noapte). Rose este o proastă. Toate aceste pretexte, de interes în ceea ce priveşte limba greacă şi hieroglifele! O vreau în Great Smith Street să îi ţină companie mamei, şi apoi – ei bine, ştii tu restul. Ducele de Hawksfield nu e prost, ştie că eu sunt soluţia multor probleme.

Umbre şi lumini cădeau pe trăsura întunecată în timp ce caii goneau spre sud. Dintr-odată, vizitiul se luă la întrecere cu o altă trăsură, goniră nebuneşte înspre Picadilly unul lângă celălalt; două trăsuri distruse din faţă îi încetiniră din nou. Primii fulgi de zăpadă ai iernii pluteau spre pământ şi se aşterneau pe caii negri şi lucioşi.

– Trebuie să îţi mărturisesc că o găsesc foarte atrăgătoare pe cumnata ta, spuse William. Dar poate nu e surprinzător că încă e tulburată, după ce a devenit văduvă la vârsta ei!

George se uită fix pe fereastră şi strănută iarăşi.

---

[1] Înalta societate (în lb. fr., în orig.)

– Ninge, spuse de parcă nu ar fi auzit cuvintele lui William, apoi adăugă:

– De unde să ştim acum ce gândeşte Rose? Nu este fata inocentă pe care am fost de acord să o acceptăm în familie de dragul lui Harry. S-a schimbat mult. Este la fel de ameninţătoare ca un şarpe!

William fu surprins de ura din glasul vicontelui şi râse.

– Ascultă, George...

Însă George se aplecă înainte, ciufuli părul amicului său şi râse la rândul lui.

– Nu-i nimic, dragul meu, spuse.

Acasă, singură, în Wimpole Street, Rose Fallon suspină adânc, uşurată. Îi interzise lui Mattie să o aştepte trează; îl trimisese pe ultimul valet la culcare, iar acum stătea lângă focul care trosnea, descălţându-se în sfârşit de botinele de iarnă şi întinzându-şi picioarele pe canapeaua din salonul albastru. Auzea trosnetul focului şi din când în când ticăitul ceasurilor din casa liniştită. Pe masa de lângă ea zăcea vechea carte care îi aparţinuse tatălui: o căutasc de îndată ce intrase pe uşă. Îşi aprinse un mic trabuc rulat de mână şi se lăsă pe canapea.

Cumnatul său insistase ca ea să participe la cina de la reşedinţa Torrence, susţinând că era timpul ca ea să înceapă să-şi îndeplinească obligaţiile sociale şi că aceasta însemna o legătură cu o familie foarte importantă. Făcea un efort să interrelaţioneze; fusese de acord – fără să ştie că gazda, ducesa, părăsise cumva această lume, măcar cu mintea. Rose întâlnise de mai multe ori familia Torrence, în Berkeley Square, sau, ocazional, unii dintre ei fuseseră invitaţi la seratele lui George în Wimpole Street: ducele cel roşcat, înclinat să cheltuiască averea familiei pe amante şi

pe jocuri de noroc (câteodată paria chiar pe amante); fiicele căsătorite, care chicoteau – deşi cea mai mare avea o anumită langoare pe care Rose o recunoştea acum: era amanta cuiva. Dar cel care o fascinase întotdeauna într-un fel neplăcut (şi care nu fusese niciodată văzut la seratele lui George, desigur) era bătrânul duce de Hawksfield, iar ea fusese impresionată în seara aceea de cum părea să dorească să vadă dacă tămâia avea proprietăţi curative şi să planteze câmpuri de mimoze. Presupunea că puterea lui era cea care o fascina: apropierea de regele George, aura lui uşor respingătoare dar dominantă. El era autoritatea în acca familie. Toată lumea tăcea când el îşi dregea glasul, iar ea remarcase că o privise. Dar era în siguranţă, ea nu făcea parte din familia lui. „Este un om pe care nu aş vrea să îl nemulţumesc."

William părea o versiune mult mai tânără a unchiului său, dar avea ceva mai blând, mai puţin impozant, deşi era cu siguranţă mai chipeş. Lui Rose îi plăcea felul în care părea să îşi apere surioara cea ciudată. Înainte de această seară, o văzuse pe Dolly doar ca pe un copil care alerga în fundal – cât de bizară devenise! Ce înaltă era, şi cât de stângace! „Ca un flamingo", se gândi Rose dintr-odată. Fumul de trabuc se împrăştia. „Piatra din Rosetta..." Ce mult îşi dorea ca tatăl ei să mai trăiască, să audă această veste extraordinară despre orăşelul unde bătrânul cântase lângă piuliţă şi pisălog. Poate că s-ar fi întors totuşi în Rosetta. „Dacă visele se îndeplinesc", spusese el, iar ea se întrebă dacă el se referise la propriile vise, şi simţi un fior ciudat pe gât, de parcă o stafie s-ar fi plimbat pe acolo. Apoi îi trecu. Se uită în jos la cartea tatălui ei despre hieroglife, pe care cândva o ştia atât de bine.

Nu se mai gândise la cuvinte, la scris, la hieroglife de ani întregi. Aproape uitase că, demult, iubise cuvintele mai mult decât orice. Îşi aminti din nou cum se plimba în copilărie cu mama ei: cum citea anunţurile care erau afişate uneori pe zidurile bisericii din Hanover Square, firmele mari din vitrinele din Bond Street sau titlurile cărţilor din librării, pe care cu greu le silabisea: ENCICLOPEDIA BRITANNICA. „De ce oamenii iau miracolul scrisului ca pe ceva de la sine înţeles? Ce ne face minţile să lucreze?" Dintr-odată, se gândi din nou la ducesa de Torrence la cina din acea seară, sfărâmând brânza şi zâmbind larg şi fără motiv. Rose Fallon se cutremură iar. Ce soartă groaznică: să stai la propria masă, părând nebună şi zâmbind.

Se ridică iute şi, punându-şi trabucul într-un borcan special pe care îl păstra în acest scop, luă cartea tatălui ei. Erau hieroglifele pictate: diversele păsări şi scarabei, o albină, un leu culcat – toate frumoasele forme, exact ca steaua ei pentru mama. Se uită şi iar se uită, aşa cum obişnuia să facă atunci când era mică, de parcă, uitându-se, putea cumva să forţeze înţelesul lor să iasă la iveală. Cu mii de ani în urmă, un învăţat grec scrisese despre ei; tatăl ei obişnuia să îi citească pasajul tradus, iar acum ea îl citi din nou, mijind ochii, ţinându-l direct sub lumina lumânării ca să vadă.

> Când se refereau la *zeu, înălţime, altitudine mică, excelenţă, sânge* sau *victorie* conturau un şoim. Simbolizau prin el zeii, căci pasărea este prolifică şi cu viaţă lungă, sau poate mai degrabă deoarece pare să fie imaginea soarelui, fiind capabilă să se uite mai atent spre razele sale decât orice altă fiinţă înaripată... şi îl folosesc ca să simbolizeze înălţimea, deoarece alte păsări, când se avântă în înalturi, se mişcă dintr-o parte în cealaltă neputând să urce vertical; doar şoimul se

avântă direct în sus. Îl folosesc ca simbol al altitudinii mici căci alte animale nu se mişcă în linie verticală, ci coboară oblic; totuşi, şoimul se aruncă direct asupra a orice se află sub el. Şi îl folosesc pentru a simboliza excelenţa, pentru că pare să întreacă toate păsările – şi pentru sânge deoarece spun că acest animal nu bea apă, ci sânge, şi pentru victorie, deoarece se dovedeşte în stare să învingă toate fiinţele înaripate; pentru că atunci când este presat de vreo altă pasăre mai puternică se întoarce direct în aer, pe spate, şi se luptă cu ghearele întinse în sus, şi aripile în jos; iar adversarul, neputând să facă acelaşi lucru, este învins.

Dar în final, învăţatul nu putuse totuşi să traducă semnele, iar Rose şi tatăl ei căzuseră de acord că poate greşise, că ar fi greu să fie atâtea înţelesuri pentru un singur simbol – un şoim. Poate că popoarele diferite *gândesc* diferit? Se uitaseră mult la simbolul păsării, fascinaţi.

Iar Rose le amintise din nou părinţilor că înţelegea hieroglifele: pentru că, pe lângă steaua care îi simboliza mama şi trandafirul care o simboliza pe ea însăşi, adăugase un copac, simbolul tatălui său.

– Le înţeleg gândirea, afirmase visătoare la treisprezece ani, ei scriu desene.

Apoi deveni mai subtilă: deoarece tatăl lui Fanny surâdea mereu, îl simboliză doar cu un semn simplu: un zâmbet.

Şi când te gândeşti că acum, la începutul noului secol, misterioasele hieroglife călătoreau pe mare *chiar în acest moment:* însemne magice care aveau să vorbească Angliei după mii de ani, şi să dezvăluie secretele Antichităţii (şi înţelesul şoimului), iar ea şi piatra purtau *acelaşi nume*. Văzu Piatra din Rosetta în minte: o bucată eroică de granit, pe un vapor spre Anglia, rezistând furtunilor.

Care aveau să fie secretele? cugetă ea, în timp ce se mai uită doar o dată la semnele misterioase, la păsări, forme şi figuri. Aveau să fie secretele începutului lumii? Dumnezeu avea să fie cel dezvăluit? (Ce încântată ar fi Fanny.) Avea să poată crede că părinţii ei încă străluceau undeva, din secrete învăţate din semnele magice? Sau aveau să fie dezvăluite – şi închise în sfârşit cartea – secrete ale sufletului omului?

Rămase încă un moment acolo, în timp ce focul se stingea, gândindu-se la Harry. Harry Fallon, şarmant, frumos, iresponsabil, o rănise incredibil, iar când plânsese la vestea morţii lui – pentru că într-adevăr plânsese la gândul că soţul îi fusese ucis în luptă pe un pământ străin –, plânsese, de fapt, ştiind cât rău putea să îi facă o fiinţă umană alteia.

Lumea se aştepta, ştia, ca ea să părăsească Wimpole Street foarte curând. Avea sentimente aşa de amestecate, acum, despre această casă: conţinea câteva dintre cele mai fericite amintiri ale ei şi câteva dintre cele mai triste. Privi în jur, prin camera lungă, albastră: oamenii de afaceri şi nobilii care se uitau în jos din tablourile de pe pereţi, vicontesa Gawkroger cu degetele aşezate elegant pe clavecin şi în final portretul croic al lui Harry. Se uită la ceasurile care nu sunau în acelaşi timp, pentru a spune că timpul nu este chiar aşa cum îl credem. Avea să ia îndrăgitul ceas vechi, italian, cu ea, desigur. Dar din ce înţelesese de la George în această seară, familia Fallon voia ca ea să se mute înapoi în Great Smith Street, să îi ţină de urât soacrei sale.

– Nu, nici vorbă! spuse Rose Fallon cu voce tare, apoi luă lumânarea ca să îi lumineze calea şi urcă scările spre camera sa.

Trebuia să-şi facă un plan pentru momentul când George şi matroana aveau să se năpustească asupra ei, aşa cum o avertizase comentariul lui George din sala de mese. Dar mâna îi întârzia pe balustrada lustruită a scărilor; se simţea cu mintea înceţoşată, împiedicând-o să ia decizii adevărate. Din camera ei se uită pe geam spre Wimpole Street şi văzu că ninge.

De fapt nu voia să se culce, pentru că în somn o aşteptau demoni. În loc de asta, se aşeză la masa de mahon a mamei şi, pentru prima dată după multe luni, o deschise foarte încet: întâi într-o masă mai mare, apoi într-o masă pentru cărţi, iar apoi în biroul de scris cu compartimentul secret. Scoase de acolo un caiet şi se uită lung la el, de parcă de-abia şi-l amintea. Foarte încet şi cu grijă făcu semnele pe care cândva le făcea atât de des. Scrise fără nici o introducere:

> În seara aceasta, mi s-a spus de descoperirea unei pietre străvechi care ar putea dezvălui secretul hieroglifelor, în orăşelul Rosetta, unde dragul meu tată a privit cum se macină cafeaua şi a văzut femei cu feţele ascunse, şi unde, într-o zi, am fi putut să călătorim, dacă visele se înmplineau.

Doar atât scrise. Apoi puse caietul înapoi în compartimentul secret.

După un timp, trase o foaie goală de hârtie înspre ea.

„Draga mea Fanny", scrise.

Dar acum nu îşi mai transmiteau niciodată secretele inimii. Pentru că Horatio era întotdeauna prezent în scrisori, Rose aproape îi putea simţi mirosul de lavandă. Auzind de avorturile spontane şi de moartea soţului ei, o sfătuiseră, foarte amabili, să se încline în faţa voinţei Domnului. Uneori

Horatio adăuga cu mâna lui un paragraf rigid, formal, aproape întotdeauna despre copilul lor mai mare, un băiat, care era cea mai nemaipomenită ființă care se născuse vreodată, în întreaga istorie a omenirii. Rose înțelesese că aproape cu siguranță va ajunge arhiepiscop de Canterbury înainte să împlinească zece ani. Despre cel de-al doilea copil al lor, o fată, nu erau vești (doar o dată Fanny spusese că era un îngeraș), așa că, în mod evident, cei doi copii fuseseră trimiși direct din rai în casa vicarului din Wentwater. Preț de o clipă, Rose își aminti de ea și de Fanny, traversând Pont Neuf cu familiile, fugind înainte, oprindu-se și holbându-se peste parapet la apa Senei, declarându-l mai *franțuzesc* decât Tamisa, fugind înapoi să povestească, bucurându-se de viață. Asta se întâmplase pe vremea pe când erau ele copii; acum, existau alți copii și trecutul era departe.

„Draga mea Fanny", văzu că scrisese. Știa că draga ei Fanny încă trăia: o văzuse, în sfârșit, la înmormântarea tatălui său. Dar se căsătoriseră și se pierduseră una pe cealaltă. Dădu la o parte hârtia și se dezbrăcă.

Iar atunci, în sfârșit, Rose se îndreptă spre micul dulap de lângă pat. Acolo o aștepta o sticluță cu opiu, să îi liniștească visele.

Lady Dorothea Torrence își încuiase păunul în cămăruța de lângă dormitorul ei, după ce îi povestise evenimentele serii. Drept răspuns, acesta cârâi, în felul plângător al păunilor, își întinse penele și lovi cu ciocul în mânerul ușii, dar ea îl informă că avea să îi fie frig în grădină și încercă să îl înfășoare într-o pătură. Păunul se găinățase prin toată încăperea. În final, pentru că și ei îi era frig, îl lăsă bosumflat într-un colț. Surorile ei, râsetele, șoaptele, hainele, trăsurile și soții lor plecaseră. Acum se întinse în pat cât era de lungă, căutând piatra caldă. Păunul cârâi.

Poate că Dolly avea doar paisprezece ani şi nu era educată, dar lumea ar fi fost surprinsă de câte ştia. Bunăoară, ştia ce sunt hieroglifele deoarece văzuse imagini cu semnele mistice, de netradus, într-una dintre cărţile tatălui ei când se căţărase prin biblioteca lui pe când el era plecat din oraş, flirtând fără îndoială (spusese mama ei) cu una dintre neruşinatele lui. Dolly petrecuse multe ore foarte productive în această bibliotecă. Citise orice îi atrăsese atenţia. Găsise *Pamela* şi *Tom Jones* şi mai ales *Fanny Hill,* pe care la început nu le înţelesese, dar din care abia acum îşi dădea seama că învăţase multe. Citise multe cărţi despre războaie de demult; despre telescoape; citise poezii pline de mânie, scrise de Alexander Pope[1]. Se uitase atent la colecţia de desene a tatălui, în care femei goale făceau lucruri ciudate – uneori una cu alta, câteodată cu bărbaţi – după ce le găsise după un raft fals când avea doisprezece ani. Le studia des şi nimeni nu avea habar. Nimeni nu ştia până unde se întindeau cunoştinţele lui Dolly şi cât de familiarizată era cu *Capodopera lui Aristotel* şi cu *Tabloul iubirii conjugale.* Şi, cu siguranţă, ştia ce erau hieroglifele. Şi când te gândeşti că pe Rose Fallon o chema de fapt Rosetta; ce lucru minunat! „Dacă aş putea fi Rose Fallon, în loc să fiu eu!" Se gândi din nou la ridul micuţ de pe fruntea lui Rose, şi cât de fascinant era cumva, de parcă Rose contemplase secretele lumii. Care *erau* secretele lumii? Puteau fi ele descoperite din Piatra din Rosetta? Ea, Dolly, putea să se mărite cu traducătorul? Îi vuia capul de atâtea gânduri, apoi se linişti şi adormi.

Visă piatra. În vis, părea să plutească împreună cu o piatră neagră care era şi uşoară, şi frumoasă, şi strălucitoare şi putea să citească cuvintele cu uşurinţă. Păsările, animalele

[1] Considerat cel mai mare poet englez din sec. al XVIII-lea. (n.tr.)

şi oamenii hieroglifelor îi vorbeau, iar coloanele îşi dezvăluiau înţelesul. În vis, plutea şi altcineva, un bărbat care purta turban şi robe lungi, fluturânde. Era, la fel ca Dolly, neobişnuit de înalt, iar ea se îndreptă grăbită spre el.

Ann, marchiza de Allswater, urmărise cum trăsura traversa piaţa, în noapte, în timp ce zăpada începea să cadă, ducându-i pe soţul ei şi pe prietenul lui. Soţul ei şi prietenul *ei*. George Fallon ştia că ea are nevoie de ajutorul lui. Privi zăpada. „Convinge-l! îi şoptise lui George în seara aceasta. Trebuie să îl convingi!" Bea coniac în camera ei, ca să amorţească durerea de dinţi. O dureau dinţii din faţă, pe care-i vedea toată lumea; sub nici o formă nu putea să îşi scoată dinţii *de acolo,* nu încă.

Înainte să înceapă cina, ducele de Hawksfield, fratele ducesei de Torrence, o luase de mână şi îi şoptise:

– Haide, draga mea. Acum că ni s-a întors William, vreau urgent veşti despre un moştenitor. Ne-ar părea rău să te pierdem.

Îi vorbise pe un ton blând, dar zâmbise atât de rece: ştia că ameninţarea nu era doar în mintea ei. Ducele de Torrence, socrul ei, era un nătărău, toată lumea ştia acest lucru, iar ducesa era nebună. Însă ducele de Hawksfield, care avea atât de multe de spus despre deciziile luate în această familie, era un bărbat extrem de puternic. Oare o studia pe văduvă, Rose Fallon, gândindu-se la ea ca la o posibilă succesoare pentru Ann, dacă nu reuşea să dea naştere unui moştenitor? Iar Ann tremură în camera sa. În ciuda focului, camera sa era la fel de rece cum era întotdeauna iarna, dar nu asta o ameninţa. Ea se trăgea dintr-o familie foarte bună. Toţi fuseseră încântaţi de căsătorie, inclusiv ducele de Hawksfield. Dar ştia că poziţia sa ca următoarea ducesă

de Torrence nu era sigură până când nu dădea naştere un băiat, iar până nu era însărcinată, nu credea că ar trebui să rămână fără dinţii din faţă.

Coniacul îi amorţi durerea.

Servitoarea o ajută să îşi dea jos bijuteriile – bijuteriile proprii, de familie; adusese mult în căsnicie în afară de ea însăşi – şi se uită în oglindă. Era drăguţă, toată lumea spunea asta. Nu era *chiar aşa* o corvoadă pentru William, cu siguranţă, până avea să rămână gravidă. Venise la ea tot mai rar de când se întorsese, cu toate că şi el ştia cât de important era un moştenitor. Se uită din nou în oglindă, întoarse capul dintr-o parte în alta. Arăta bine la lumina lumânării. Apoi se duse înapoi la fereastră: ningea cu fulgi mari. Observase, astăzi, că noul viconte Gawkroger îi zâmbea lui Dolly. Şi acum, cu durerea de dinţi calmată cu ajutorul coniacului, Ann zâmbea şi ea, privind zăpada tăcută, cum atingea atât de uşor arţarii din piaţă. Vicontele Gawkroger avea să o ajute pe Ann, prezumtiva ducesă de Torrence. Mai bău coniac. Iar Ann, prezumtiva ducesă de Torrence, avea să îl ajute pe vicontele Gawkroger. Aceasta le era înţelegerea.

CAPITOLUL ŞAPTE

În dimineaţa de Crăciun, în timp ce ningea în toată Londra, doi domni în vârstă de la Biroul Naval din Somerset House – prieteni şi mentori ai răposatului tată al lui Rose, oameni care o priviseră pe Rose cum învăţa să citească cu mult timp în urmă, în Brook Street, (ocazionali destinatari ai unor scrisori copilăreşti) – se prezentară pe Wimpole Street. Întotdeauna, cu ani în urmă, cei doi veneau în vizită pe Brook Street în ziua de Crăciun, cu mici cadouri pentru Rose. Mama lui Rose îi servea cu prăjitură cu prune şi cu vin fiert; după moartea ei, Rose făcuse acelaşi lucru. Însă de la nunta sa, Rose nu îi mai văzuse pe bătrânii gentilomi în ziua de Crăciun; în acest an, îi trimiseseră un mesaj, spunându-i că le-ar plăcea să reînvie obiceiul dacă le permitea. Rose plânse când primi bileţelul.

În timp ce Mattie pudra cu zahăr prăjitura, îi spuse în treacăt lui Rose:

– Ştiţi că plec să o văd pe mama mea şi pe mama lui Cornelius Brown?

– Desigur, spuse Rose. Astăzi toată lumea poate să plece.

– Dumneavoastră ce veţi face?

– Pentru prima oară, nu voi petrece Crăciunul la Gawkroger Hall. Până şi doar acest lucru e motiv de sărbătoare!

– Ei bine, nu voi fi mult plecată. Dar – am primit un mesaj, spuse Mattie misterioasă în timp ce aşeza prăjitura pe un platou.

– Ce mesaj?

– Cornelius Brown a fost văzut în Italia; acum e negustător, se pare că vinde şi cumpără tot felul de lucruri! Şi îşi fac planuri să se întoarcă în Egipt, de îndată ce marina britanică pleacă de acolo. Locuieşte acolo!

– Cerule!

– Ar putea fi doar un zvon, desigur, dar este prima dată când mama lui a aflat ceva, în toţi aceşti ani.

Se auzi o bătaie în uşă. Bătrânii gentilomi din marină îi aduseseră mici daruri lui Rose, de parcă avea încă şapte ani şi nu douăzeci şi trei. Mattie, zâmbind la vederea gentilomilor pe care îi ţinea minte atât de bine, aduse prăjitura şi un urcior cu vin fiert; aroma cuişoarelor se răspândi, amestecându-se cu mirosul tunicilor, al trupurilor şi al vechilor pipe ale bătrânilor. Ningea de cealaltă parte a ferestrelor înalte; în curând, o văzură pe Mattie, cu pălărie, înfăşurată în şaluri, îndreptându-se spre Ludgate Hill. După ce făcură schimb de replici amabile despre mama şi tatăl ei, bătrânii gentilomi o întrebară solemni dacă ar putea să îi împărtăşească lui Rose anumite informaţii despre moartea soţului ei, despre care erau de părere că ar trebui să le deţină.

Se uită nedumerită la ei.

Cei doi bătrâni gentilomi stăteau în faţa focului în camera cea lungă şi albastră şi îi spuseră lui Rose că soţul ei, deşi fusese înmormântat cu onoruri în Anglia – unde Rose stătuse împreună cu familia Fallon, liniştită şi palidă, văduva în negru –, fusese de fapt ucis de un arab într-o încăierare

de stradă cu privire la o femeie egipteană. Deşi Rose păli la auzul acestor cuvinte, nu plânse şi nu protestă.

– Înţeleg, fu tot ce spuse.

– Ne-am gândit mult dacă să îţi povestim despre asta, recunoscură bătrânii domni, vorbind cu bunătate, dar fără să i se adreseze de sus. Tatăl tău ar fi vrut să te ghidăm. Ştim că el avea – bătrânii domni îşi dreseră glasurile, încercând să găsească cuvintele potrivite – rezerve în legătură cu familia Fallon. Poate că ei nu au statura morală a familiei tale, iar când tatăl tău a aflat că e pe moarte, ne-a rugat să rămânem la curent cu situaţia ta.

– Familia Fallon deţine această informaţie?

Bătrânii gentilomi ridicară din umeri

– Presupunem că da. Probabil că au contacte în marină. Nimeni nu doreşte să vorbească despre acest lucru – nu doar familia Fallon! O mare victorie a fost obţinută la Abukir, un mare general a fost ucis, capitularea francezilor se negocia – erau multe lucruri mai importante şi mai măreţe care se întâmplau acolo în acel moment. În schema lucrurilor, un incident nefericit ca acesta nu era nimic mai mult decât atât – un incident nefericit despre care se spera că va fi uitat. Din acest motiv – şi pentru că eşti fiica tatălui tău –, am hotărât că înmormântarea avea să aibă loc cu toate onorurile din marină. Dar marinarii vorbesc, desigur.

– Desigur.

– Partea proastă este că tânăra femeie implicată era o egipteancă tânără care fusese promisă de către tatăl ei unui oficial turc de rang înalt, iar ruşinea şi mânia egiptenilor şi a turcilor erau foarte mari, chiar în momentul în care negocierile noastre cu ei ajunseseră într-un punct delicat. În acele circumstanţe, speram să nu existe repercusiuni. Ea nu era – îşi dreseră din nou glasurile – o fată a străzii, cum s-ar zice. Era foarte atent păzită, dar i se permitea să se

plimbe în crângurile de portocali ai tatălui său, se zicea, iar cumva a fost... răpită. Când soţul tău a fost ucis, fata, pentru propria siguranţă, a fost dusă în secret în casa unui neguţător englez de acolo; altfel, fără îndoială ar fi fost şi ea ucisă – ar fi fost o problemă de onoare. Întreaga întâmplare a fost o mare ruşine.

– Iar acum?

– Acum cea mai mare parte a armatei britanice a părăsit Alexandria – aşa că neguţătorii sunt şi ei în mare pericol, acolo domneşte haosul. Nu ştim nici cât timp vom putea menţine un consulat britanic – sau orice fel de prezenţă britanică – acolo. Şi am auzit zvonuri cum că egiptenii ar cere ca această fată să le fie înapoiată lor, celor cărora le aparţine. Pare, de dragul păcii şi al evitării unor... neplăceri ulterioare, că acest lucru chiar s-ar putea întâmpla. Nu prea avem de ales, nu avem armată. Biata fată! Va fi ucisă, desigur. Aşa le este obiceiul.

– Biata fată! repetă Rose.

– Nu e nimic de făcut, spuseră. Probabil nu vom afla sfârşitul acestei triste poveşti. Însă acţiunile soţului tău au consecinţe importante. Nu este o poveste care să dea bine în ceea ce priveşte integritatea britanică.

Preţ de o clipă, Rose se întrebă ce părere ar avea gentilomii din marină, aceşti domni atât de scrupuloşi, despre High Heavens Club.

Tăcu o vreme, palidă. Bătrânii aşteptau, nemişcaţi şi serioşi. Focul ardea. În final vorbi, dar nu despre ea.

– Familia Fallon e obsedată să parvină, iar reputaţia de erou a lui Harry face parte din acest demers. Nu le-ar păsa de nimic din toate acestea dacă în viitor n-ar exista posibilitatea izbucnirii unui scandal, din cauza a ceea ce se va întâmpla cu femeia.

Bătrânii domni încuviinţară:

– Înţelegem acest lucru. Şi nu îţi spunem cu inima uşoară despre fată sau despre soarta ei.

Rose le mai turnă vin şi tăie prăjitura cu prune, dar aceasta rămase neatinsă în farfurii, căci se gândeau cu toţii la o fată arabă din Alexandria. Rose simţi că voiau să mai spună ceva, dar le era jenă.

– Mă simt bine, spuse ea. Interesul soţului meu faţă de alte femei nu-mi era necunoscut.

– Draga mea. (Din nou, îşi dreseră glasurile). Poate te întrebi de ce ţi-am spus toate acestea când este clar că te tulbură. Este improbabil, cum am spus, să aflăm vreodată sfârşitul acestei poveşti – nu mai putem face nimic. Nu este vorba despre acea fată fără noroc, ci despre tine. Pe scurt, dragă Rose, adevărul este că tatăl tău *ştia,* deşi ai încercat să te ascunzi de el, că erai nefericită. (Dacă observară surpriza lui Rose, nu comentară.) Şi îşi făcea griji că la un moment dat – şi aici ajungem la miezul problemei – familia Fallon s-ar putea să nu te trateze atât de bine precum le cere datoria. Tatăl tău avea o aversiune specială faţă de actualul viconte Gawkroger. (Gentilomii se foiră şi tuşiră.) Trebuie să te trateze, ca văduvă în propria familie, cu multă grijă. Mai ales pentru că acum nu mai ai rude apropiate, iar unchiul şi mătuşa ta sunt în India.

Preţ de câteva momente, Rose tăcu, dar până la urmă vorbi.

– Tatăl meu a avut grijă de mine, după cum ştiţi, spuse încet. Lucru pentru care îi sunt etern recunoscătoare. Datorită înţelepciunii sale voi putea să am grijă de mine.

– Totuşi, familia Fallon ar putea avea propriile idei legate de viitorul tău. Noul viconte Gawkroger este un om lipsit de scrupule. Ar fi în avantajul tău dacă familia Fallon ar fi convinsă să te trateze cu demnitate şi onoare.

Se uită la ei, surprinsă.

– Sper că evaluaţi greşit situaţia. Am trăit în sânul acestei familii câţiva ani, nu pot să cred că mi-ar vrea răul, mai ales fizic! Cel mai neplăcut lucru pe care l-au sugerat este să locuiesc cu ei. Dar nu voi accepta acest lucru, adăugă ea în grabă.

– Dorim doar să îţi oferim o anumită putere, în cazul în care va fi nevoie, stăruiră bătrânii gentilomi.

Atunci, în sfârşit, îşi dădu seama. Îi împărtăşiseră nişte informaţii pe care să le folosească în lupta cu membrii familiei Fallon – care, firește, pomeneau de Harry ca de un erou şi care (auzise) comandaseră un imens portret memorial – dacă avea să fie nevoită.

– Şi să îţi spunem că anumite persoane din Amiralitate te-ar susţine – dacă va fi cazul. Am vorbit despre acest lucru înainte să ne hotărâm să facem acest pas destul de neortodox, iar dacă tatăl tău s-a înşelat în legătură cu familia răposatului tău soţ, vom fi cât se poate de fericiţi.

– Sunteţi foarte amabili, spuse Rose îngândurată. Vă mulţumesc.

Le zâmbi, se relaxară în sfârşit, aruncând o privire spre măsuţă.

– Vă rog! Vă rog, serviţi-vă cu prăjitură de prune, şi mai beţi vin – şi să ştiţi că dacă vor mai fi probleme, vă voi consulta, aşa cum, desigur, şi-ar fi dorit tatăl meu.

Bătrânii gentilomi, uşuraţi, zâmbiră şi ei, firimiturile cădeau de pe masă, mai băură vin, apoi începură să discute despre marină, despre speranţele de pace cu Napoleon, despre cunoştinţele comune, despre tatăl ei. Se şi râse în camera cea albastră în timp ce îşi aminteau unele dintre aventurile lui, iar bătrânii gentilomi zâmbeau încă, acum îmbujoraţi, în timp ce se îmbrăcau înainte să iasă din nou în ninsoare.

– Noi, desigur, suntem întotdeauna încântaţi să îţi fim de ajutor, spuseră şi se înclinară în faţa ei în timp ce uşa se deschidea şi rafale de zăpadă se învârteau pe prag.

Ea ieşi ca să le facă cu mâna.

– Intră, intră, dragă fată! strigară bătrânii domni, stând în zăpadă şi refuzând să plece până ce ea nu dispăru înăuntru.

Făceau mici gesturi ca ea să se grăbească, gonind-o în casă de parcă ar fi fost o găinuşă, în timp ce fulgii de nea cădeau peste capetele lor şi pelerinele lor groase de marină, iar uşa se închise.

Ea ascultă liniştea din casa aceea goală. Servitorii erau liberi, Mattie la fel.

În salonul albastru îşi aprinse unul din trabucurile ei scurte şi se uită lung la portretele de familie. Îşi aminti din nou de înmormântarea cu onoruri militare, ca pentru un căpitan englez, săbiile şi amiralii. După aceea în trăsură, când până şi bătrâna vicontesă rămăsese tăcută, Rose îl văzuse pe George Fallon plângând. Se gândi la Harry şi la fata egipteană şi ascultă liniştea din casă.

În final, stinse trabucul chiar în mijlocul portretului căpitanului medaliat Harold Fallon.

Când se trezi în prima zi după Crăciun, lady Dolly Torrence, în vârstă de paisprezece ani, îşi aminti că îl visase din nou pe acel bărbat foarte înalt, cu turban. Simţi că se înroşeşte uşor. În timp ce englezii îl învingeau pe Napoleon în Egipt, în ziare mai apăreau desene cu turci fioroşi, cu turban şi iatagane. Aşa că dacă un astfel de bărbat o bântuia în vis, nu era vina ei. Ar putea chiar să îşi scrie visul, fireşte, cenzurat. Nu mai scrisese niciodată despre vise în jurnal, doar îşi raporta activităţile zilnice, dar în ultima vreme dădea mai multă atenţie jurnalului. Observase de mai multe ori că semnul de carte din jurnal părea să fi fost mutat. Prima

dată se certă, spunându-şi că era ridicolă, totuşi avu grijă să lase semnul într-un fel anume. Era clar, mai târziu, că fusese din nou mutat. Dolly se simţi dintr-odată atât flatată, cât şi curioasă, hotărând să îşi facă jurnalul pe cât de interesant cu putinţă. Chiar spera să fie fratele William cel care îl citea, pentru că se umblase la jurnal doar la întoarcerea lui. Ar fi fost o dovadă de dragoste, să îşi scrie jurnalul pentru scumpul ei William. (Poate că totuşi nu o să pomenească nimic despre turc.)

Când se îmbrăcă, Dolly merse repede în camera mamei sale, pentru că acesta era momentul când ducesa era cel mai tulburată, când se trezea din ceaţa somnului, doar ca să se găsească în ceaţa stării de veghe. Ducesa de Torrence devenea din ce în ce mai confuză. Nu îşi recunoscuse fiul, pe William, deloc, de când acesta se întorsese de pe mare şi, deşi Dolly avea doar paisprezece ani, înţelegea că pe fratele ei îl mâhnea că propria mamă nu-l recunoştea, oricât de larg ar fi zâmbit ea şi oricât l-ar fi tachinat soţia la cină. Aşa că Dolly petrecea cu mama ei măcar o oră în fiecare dimineaţă, convingând-o să bea ceai indian, despre care se spunea că ar fi bun pentru creier.

Şi Dolly obişnuia să povestească. Vorbea despre călătoriile lui William în Mediterana, Malta şi Egipt; despre veri, mătuşi şi vizite la ţară pe care le făcuseră cu ani în urmă; chiar despre balurile pe care mama sa le găsise mereu mai importante decât pe fiica ei, sperând să îi confere mamei (aşa îşi explica Dolly) vreun simţ al realităţii. Lui Dolly nu i se mai dăduse niciodată atât de multă atenţie; prinzând ocazia, vorbea, vorbea şi iar vorbea. Când părea mai agitată decât de obicei, Dolly obişnuia să îi spună poveşti cu zâne, ca şi când mama ar fi fost copil; îi spunea toate poveştile pe care visase să i le spună mama ei (dar întotdeauna trebuise să se mulţumească cu bone şi servitoare). Toate

aceste vorbe o făceau, pe Dolly cel puţin, fericită, pentru că, odinioară, mama ei o considerase neinteresantă şi mult prea înaltă.

Când intră în camera mamei, aceasta scoase un mic ţipăt.

– Cine eşti? întrebă ducesa de Torrence, uitându-se la fiica ei.

Inima lui Dolly bătu mai tare. Observă o nouă expresie de confuzie în ochii mamei, şi încă ceva. Bătrâna doamnă părea speriată. Dolly se sperie şi ea. Repede, luă mâna mamei sale.

– Eu sunt Dolly, tu eşti mama mea, spuse. Am venit să vorbesc cu tine, aşa cum fac mereu.

Dar mama ei părea doar confuză şi îşi netezea întruna părul care începea să se rărească, aşa cum făcea când era foarte agitată. Dolly sună foarte lung şi tare să vină servitoarea.

– Să îţi citesc, mamă? spuse repede, emoţionată. Sau să îţi spun o poveste? Îţi plac poveştile cu zâne.

Servitoarea intră şi începură amândouă să o îmbrace pe ducesă, ascunzându-i chelia cu boneta şi cu buclele.

– A fost odată ca niciodată, începu Dolly, o frumoasă prinţesă, pe nume prinţesa Rosetta...

– Cine sunteţi voi? întrebă lady Torrence pe un ton răstit.

Îşi trase mâinile din cele ale lui Dolly şi ale menajerei, iar în ochi i se citeau frica şi panica. Iar apoi întrebă din nou foarte tulburată:

– Cine sunteţi voi?

Deja foarte speriată, Dolly spuse neputincioasă:

– Trebuie să stai aici, lângă foc, mamă.

Însă mama sa începu să se tragă de rochie şi de păr în acel fel agitat care-i era caracteristic şi părea că o să fugă în hol. Dolly îi făcu semn servitoarei că va merge după ajutor. Fugi în jos pe scări, strigându-l pe tatăl ei. Pesemne William plecase deja la Amiralitate, căutând altă navă; Ann, desigur,

nu se trezea niciodată până la amiază. Se adunară servitorii, dar tatăl ei nu apărea. Ducele de Torrence era în biblioteca sa, cufundat în lectura uneia dintre cărţile sale speciale: *Şcoala lui Venus* (ilustrată), tradusă din franceză.

– Tată?

– Ce e? zise fără să îşi ridice ochii din lupă.

– Tată, tată, vino repede, e vorba despre mama. E foarte agitată. E... şi Dolly începu să plângă în hohote.

– Ce este, Dolly?

Ducele închise cartea, fără să fie prea convins, şi se ridică exasperat: fata devenea tot mai isterică, de ce nu făcea nimeni nimic?

– Mama este... nu mă mai recunoaşte.

– Cu siguranţă, Dolly... ezită el, suspinând.

Acestea erau lucruri de care se ocupau femeile.

– Tată, nu îl mai recunoaşte pe William, iar acum, nici pe mine. Mi-e frică. Trebuie să vii, tată, pentru că pe tine cu siguranţă te va recunoaşte şi se va linişti.

Iar ducele îşi luă fata de braţ, nu prea convins, şi urcă încet în camera soţiei, dar soţia sa văzu doar un bătrân urât.

Într-o lună, ducesa de Torrence muri şi fu îngropată la Westminster Abbey lângă unii dintre cei mai importanţi şi mai buni cetăţeni ai Angliei. Mulţi oameni fură prezenţi – familia Torrence pierduse foarte mulţi bani (se ştia acest lucru), dar erau încă foarte importanţi, aşa de mult pământ englezesc deţinuseră cândva. Prinţul de Wales şi ducii de Clarence şi Kent erau acolo, cu mama lor, regina Charlotte. Fratele răposatei, ducele de Hawksfield, mergea chiar în urma lor. Soţul, fiul şi fiicele purtau haine negre: lumea vorbea despre fiica extrem de înaltă, a cărei faţă palidă părea să iasă în evidenţă printre celelalte capete într-un fel foarte ciudat. Mult mai departe în urmă, în Westminster Abbey, şi totuşi printre cei din înalta

societate londoneză, noul viconte Gawkroger stătea cu cumnata şi cu mama sa.

Pe piatra de mormânt scria: „AICI SE ODIHNEŞTE LYDIA, IUBITA SOŢIE A LUI JAMES, DUCELE DE TORRENCE", pentru că pietrele de mormânt nu spun întotdeauna cum a fost viaţa celui îngropat acolo.

Se scurseră lunile mohorâte de iarnă; veni şi luna februarie. Continuau negocierile de pace cu francezii. Rose Fallon începu iarăşi să citească, achiziţionând ochelari noi de la Dickens şi Smith. Aranjă ca (uşor deterioratul) portret al căpitanului Harold Fallon să fie livrat în Great Smith Street: „Veţi dori, desigur, să aveţi acest ultim portret," spunea scrisoarea care îl însoţea.

Iar apoi, imperceptibil, serile începură să devină uşor mai luminoase, iar într-o zi, apăru un articol într-un ziar: PIATRA DIN ROSETTA, CAPTURATĂ DE CURAJOŞII SOLDAŢI AI MAIESTĂŢII SALE ÎN EGIPT, A AJUNS ÎN PORTUL PORTSMOUTH.

CAPITOLUL OPT

Toată ţara se bucura.

Toate ziarele raportau că Napoleon Bonaparte fusese oprit: războiul se terminase! Englezii începură să se înghesuie înapoi spre oraşul lor favorit, Paris, chiar înainte ca Pacea de la Amiens să fie semnată oficial.

În mijlocul entuziasmului, se prezicea peste tot – în ziare, în cafenele – că englezii aveau să traducă hieroglifele aproape imediat. Francezii, bineînţeles, eşuaseră; Piatra din Rosetta era la Societatea Colecţionarilor de Antichităţi; într-o zi, avea să fie expusă întregii lumi.

Lumea aştepta cu răsuflarea tăiată să afle secretele universului.

Ceva se întâmplă între Rose Fallon şi cumnatul ei.

Nu se ştia exact ce, doar ei ştiau şi nu spuseră nimănui.

El sosise într-o seară, neanunţat, la casa din Wimpole Street. Noul viconte Gawkroger fu mai şocat decât credea că e posibil (fiind o persoană greu de impresionat, în mare) când intră în salonul albastru de la parter, unde fu condus de o servitoare şi unde din tablouri strămoşii îl studiau

tăcuți. Mirosea clar a tutun. Cumva, acest lucru îl nedumeri. Doar marinarii și hoții fumau altceva în afară de pipe. (Și, foarte rar, gentilomii). Oare Rose primise oaspeți înainte de sosirea lui? Plănuia să se mărite din nou, atât de curând? Așa ceva ieșea din discuție: era încă în doliu, după fratele ei, aparținea familiei Fallon, îi purta numele, iar el avea planuri pentru ea. Privi repede în oglindă, își aranjă gulerul, se duse la fereastră, remarcând iritat cărți peste tot: o mulțime de volume noi, presupuse că erau romane, gunoaie cu care femeile își pierdeau timpul, citindu-le. Mirosul de tutun se simțea încă. Își ascunse uimirea, dar și celălalt sentiment care îl încercase înainte de a sosi: mânia. Era furios pentru că fusese pus în această poziție, dar *avea nevoie* de Rose. Se plimba prin cameră, nerăbdător.

Scoase din buzunar o tabacheră cu tutun de prizat, în timp ce Rose intra în cameră. Se așeză, în sfârșit, pe canapea lângă foc și își întinse picioarele aproape insolent, sprijinindu-se ușor de sabie.

– Ce surpriză, George! spuse Rose.

Dar, desigur, nu era o surpriză. Se aștepta la asta, încă de la vizita bătrânilor domni. Și se gândise cu foarte mare grijă ce să discute cu el. Totuși, inima îi bătea repede: nu mai avusese o confruntare cu un membru al familiei Fallon.

O servitoare aduse cafeaua. Era un alt lucru care îl enerva. Bărbați beau cafeaua în cafenele, întâlnindu-se să discute despre politică, război și pace. Nu o beau în saloanele doamnelor.

Rose își făcu de lucru, turnând și servind; noul viconte, încă neobișnuit de neliniștit, nu vorbi în timp ce tutunul vizitatorului necunoscut se simțea încă în aer.

Când Rose îi oferi cafeaua într-o ceașcă aurită și se așeză pe scaunul înalt și drept din fața lui, spuse:

– Ai văzut-o pe Dolly, George? Mi-a părut că arăta foarte rău la înmormântarea mamei sale, părea atât de tulburată.

George se ridică, puse ridicola ceşcuţă de ceai pe o masă de lângă el: bărbaţii nu beau cafea în ceşti de *ceai*. Nu se simţea în largul lui pe această canapea, era întotdeauna mai moale decât se aştepta.

– Ducesa a neglijat-o şi s-a purtat urât cu Dolly în cea mai mare parte a vieţii, iar apoi a avut nevoie de ea când a înnebunit. Dolly, care este cam visătoare, a fost recunoscătoare să poată să stea de vorbă cu ea în sfârşit, asta e tot. Se pare că punea foarte mare preţ pe aceste „discuţii" cu mama ei – dar, firește, nu o asculta nimeni!

Lui Rose i se făcu milă de fata cea stângace.

– Ţi-a vorbit despre sentimentele ei? întrebă curioasă.

George zâmbi.

– Să spunem că am acces la gândurile ei, spuse el în mod bizar. Îşi va reveni, cu siguranţă – iar tu, Rose, poţi să profiţi de ocazie ca să o ajuţi să facă asta. Iar apoi continuă brusc, aproape fără pauză: Eu şi mama, Rose, credem că este timpul ca tu să te muţi înapoi în Great Smith Street, în Gawkroger Hall, unde ţi-e cu siguranţă locul, făcând parte din familia Fallon. Nu va trebui să stai mult acolo. Mulţumită Cerului, vom părăsi acea casă foarte curând şi ne vom muta în Berkeley Square.

– Berkeley Square, atât de repede? Este într-adevăr o schimbare grandioasă.

– Desigur. Aşadar, am fost răbdători cu durerea ta, pentru că, desigur, noi i-am făcut faţă, dar, sincer, îi dăunează reputaţiei lui Harry ca tu să continui să locuieşti aici singură.

Rose nu îi răspunse pe loc; lăsă şi ea ceaşca jos, iar apoi stătu foarte dreaptă pe scaun. Spuse într-un final:

– Reputaţia fratelui tău, George, este în siguranţă cu mine.

Tabachera lui era la jumătatea drumului spre nas. Rămase acolo câteva secunde, atât de surprins fu de replica ei.

Păru să schimbe complet subiectul.

– Am aşteptat cu nerăbdare să văd Piatra din Rosetta, dar înţeleg că nu este încă expusă la British Museum. Le eşti cunoscut curatorilor muzeului, cred, pentru interesul tău faţă de antichităţi în general.

Se uită foarte atent la ea, luă puţin tutun înainte să vorbească.

– Am aflat că se află în prezent la Societatea Colecţionarilor de Antichităţi, unde diverşi învăţaţi se ocupă foarte atent de ea.

– A fost făcută publică o traducere a textului în limba greacă? Aş vrea mult să o văd!

– Cred că textul în greacă a fost trimis universităţilor şi bibliotecilor, astfel încât cei mai buni învăţaţi să poată face cele mai bune traduceri. După aceea, adevărata enigmă, a traducerii hieroglifelor, va începe. Sunt sigur că nu va dura mult. De ce te fascinează atât de mult? – în afară că îţi poartă numele, desigur, spuse el, iar ea simţi batjocura din tonul său. Străvechea limbă a faraonilor! Nu este o pasiune potrivită pentru o femeie, apoi continuă imediat de parcă ar fi fost acelaşi subiect. Eu şi mama dorim să te întorci să locuieşti cu noi, Rose. Îţi cer acest lucru. *De asemenea,* aşa este legea. Legea îţi dă dreptul, ca o văduvă din familia mea, să locuieşti în casa mea şi – zâmbi sinistru – să te foloseşti de căldura din căminul meu. Acestea sunt chiar cuvintele pe care le utilizează legea.

– Dar legea nu spune că *trebuie* să mă folosesc de căldura ta, George! Ar trebui să te însori – eşti vicontele Gawkroger acum. Ai nevoie de o soţie care să facă lucrurile pe care se pare că mi le ceri mie.

El se ridică brusc de pe canapeaua cea moale.

– Desigur, mă voi însura când va fi nevoie şi am făcut aranjamente în acest sens.

Iar Rose observă că, cine ştie de ce, subiectul nu îi era pe plac. Îşi imagină propria viaţă dacă el câştiga această bătălie: George avea să scape de mama sa poruncitoare, dictatorială; avea probabil să amâne orice căsătorie; Rose avea să facă faţă unor nesfârşite obligaţii sociale, plictisitoare, cu doamne bătrâne cu bonete şi bucle false, cu feţe rujate şi pudrate. Avea să asculte veşnicele conversaţii despre neajunsurile prinţilor din familia regală şi imoralitatea celor tineri (şi mai puţin tineri): scandalurile altora. Şi, mai presus de toate, monologul interminabil al mamei-soacre. Şi, mereu, George Fallon, târându-se în fundal ca un şarpe. „Nu aş putea să suport."

Aşa că îi întoarse privirea, stăpână pe ea.

– Am în vedere, desigur, onoarea pe care tu şi mama ta mi-o faceţi cerându-mi să mă alătur familiei voastre. Dar nu sunt o fetişcană frivolă care să aibă nevoie de supraveghetor şi nici o fată bătrână pe care să trebuiască să o suporţi. Sunt – sau am fost – femeie măritată, iar viaţa mea s-a schimbat, îi spuse ea simplu. Nu pot să mă întorc, George.

Încă o privea.

– Îţi impun acest lucru, Rose, zise el uşor. Ţi-o impun şi aşa va fi. Acum nu eşti femeie căsătorită, eşti văduvă. Ne aparţii, iar viitorul tău este în mâinile noastre. Prefer să nu mă căsătoresc cât timp va fi necesar, spuse şi ridică una dintre cărţi, uitându-se la titlu: *Vechiul conac,* de doamna Charlotte Smith, într-adevăr. Se uită viclean la ea: Ştii ce se spune despre fetele care citesc romane, singure în camerele lor, Rose?

– Desigur. „Romanele dau minţilor fragede o impresie greşită despre viaţă şi duc la mare frivolitate în rândul femeilor."

– *Frivolitate,* aşa i se spune acum? Ştiam un alt cuvânt care să descrie fetele prea entuziasmate, singure în cameră! rosti el şi râse într-un fel neplăcut.

Rose se uită în altă parte. Cum *îndrăznea* să îi vorbească aşa? „Dar cum să îndrăznesc eu să ştiu la ce se referă?" Ştia răspunsul. „Pentru că am fost căsătorită cu fratele lui, care m-a învăţat foarte multe lucruri". George ridică următoarea carte foarte veche: *Alegoriile hieroglifelor egiptene.* Se uită la ea, fără să comenteze. Apoi, nerăbdător, puse jos cele două cărţi.

– Ştiu că tatăl tău a făcut un aranjament de căsătorie, însă familia Fallon este cea care deţine această casă. Intenţionez să o vând. Berkeley Square va fi destul de mare pentru noi toţi. Nu ai dat naştere unui moştenitor, iar poziţia ta, în afară de faptul că vei locui în casa noastră, depinde foarte mult de bunăvoinţa noastră.

Ea îşi făcu curaj uitându-se la urmele ridicole, albe, din jurul nasului său, lăsate de tutunul pe care îl prizase, şi, amintindu-şi informaţia pe care o deţinea, le mulţumi în gând bătrânilor gentilomi din marină care o pregătiseră pentru această confruntare.

– Îmi pare rău pentru lipsa moştenitorilor familiei Fallon, spuse ea rece. Este ceva ce va trebui să remediezi singur. Desigur, am înţeles că aceasta nu mai poate fi casa mea, că nu veţi dori ca eu să mai locuiesc aici şi sunt recunoscătoare pentru că mi s-a permis această perioadă de – ezită înainte să pronunţe cuvântul – doliu. Sunt pregătită să fac alte aranjamente de îndată ce va fi nevoie.

Însă el doar zâmbi.

– Familia Fallon este foarte puternică, *Rosetta mia,* şi extrem de bogată. Avem la dispoziţie avocaţi excelenţi. Studiem foarte, foarte atent aranjamentul tău de căsătorie. Am fost informat că deseori se descoperă că sunt inadecvat concepute.

Pentru prima oară, ea deveni nesigură, iar el observă acest lucru. Banii erau cheia; întotdeauna, banii erau cheia.

– Harry a fost de acord cu aranjamentul! spuse Rose mânioasă. Nu aţi putea – şi nu ar trebui – să interveniţi în ceea ce au decis el şi tatăl meu.

– Harry ştia cât îl iubeşti. Ştia foarte bine că putea să te convingă să îi cedezi totul dacă aşa considera, spuse el, iar Rose îl privea îngrozită. Pe de altă parte, dacă locuieşti cu familia noastră, aranjamentul tău personal va fi considerat neatins bineînţeles. Familia Fallon doreşte să facă ce trebuie. Desigur.

Stătea sprijinit de fereastră, zâmbind uşor. Pe un scrin înalt de lângă el se afla un sfeşnic, iar lumina cădea în parte pe el; ea se gândi la diorame, spectacole de lumini şi poveşti cu Regele cel Rău. Carc era mereu, bineînţeles, învins. „Cum îndrăzneşte să mă ameninţe! Cum îndrăzneşte să se prefacă! Câtă dreptate aveau totuşi bătrânii gentilomi."

Respiră adânc şi apoi vorbi calm, încă stând foarte dreaptă pe scaunul cu spătar înalt.

– Dacă nu respecţi dorinţele tatălui meu, George, voi face în aşa fel încât întregul oraş să ştie că... fratele tău nu este un erou al Bătăliei de la Abukir, ci a fost ucis de către un arab pe străzile Alexandriei într-o încăierare zgomotoasă în legătură cu o localnică.

Auzi cum el trage adânc aer în piept.

– Am înţeles că egiptenii au fost de părere că el, lordul englez, a dovedit o lipsă crasă de respect faţă de religia şi

obiceiurile egiptene; a fost un incident foarte jenant pentru armata engleză, învingătoare, fiindcă fata nu era doar egipteancă, ci şi promisă turcilor aflaţi la putere. Acest incident ar putea, cu uşurinţă – chiar şi acum – să arunce familia Fallon în dizgraţie.

Preţ de o clipă, silueta din dreptul sfeşnicului încremeni, apoi se răsuci în aşa fel încât ea nu-i mai putea vedea deloc faţa. Dar intensitatea furiei lui era aproape palpabilă. Unul dintre ceasuri anunţă ora nouă, apoi altul. Rose îşi dădu seama că se ţinea strâns de braţele scaunului; se forţă să le dea drumul şi îşi puse mâinile în poală.

George vorbi doar când ceasurile tăcură, iar tonul îi era scăzut, sălbatic şi plin de violenţă.

– Egiptenii sunt barbari! Turcii sunt barbari! Ei, cu toţii, sunt barbari!

Ştia că nu îşi poate permite să îi fie frică de el, sau ar fi pierdută. Îi răspunse imediat.

– Fratele tău era, după cum ştii – făcu o pauză pentru a găsi cuvântul potrivit – indiscret.

Din nou, tăcere. Doar o clipă, în timp ce el stătea acolo lângă fereastră, îi aminti de Harry. Presupunea că George era arătos, dar – era ceva – diferit. Şi deşi mai tânăr decât Harry, era *mult mai periculos*. Văzu că încerca să se controleze. Alt ceas anunţă ora nouă.

– Cine ţi-a povestit astea?

– Ştiai, George?

El nu răspunse, iar ea înţelese că ştia. Dar, desigur, William, fratele lui Dolly, era căpitan de marină, fusese în Egipt, putea să ştie.

– Sursele mele, George, sunt fără îndoială la fel ca şi ale tale: persoane din marina britanică. Lordul Nelson şi lordul

Abercrombie au fost la înmormântarea tatălui meu – nu ar trebui să uiţi nicicând că tata a fost amiral.

Ea văzu imediat că George era îngrozit, nu se gândise la asta.

– Câţiva ofiţeri de marină au venit să mă viziteze în ziua de Crăciun.

Tăcere în salonul lung, albastru şi plin de umbre, în timp ce George reflecta la toate acestea, reuşind să-şi stăpânească furia. Ea observă cât de greu îi era.

– Acesta este un *cadeau*[1] ciudat de Crăciun, murmură el în sfârşit.

– Într-adevăr, spuse Rose, fără să dea alte explicaţii.

El rămase un moment lângă fereastră, gândind repede. „Ofiţeri de marină? Câţi oameni ştiu despre moartea lui Harry? Dacă s-ar afla de nerozia lui Harry, ar fi genul de scandal care ne-ar putea distruge toate planurile. Lui Rose nu trebuie să i se permită niciodată, niciodată să folosească această informaţie." Merse foarte hotărât spre scaunul cel înalt şi se opri chiar în faţa ei, mai aproape decât s-ar fi cuvenit; simţea mirosul de tutun. În cel mai rău caz, Rose trebuie să fie convinsă să vină la Paris. Se uită în jos, la ea.

– Ţi-aş putea face rost de o copie a traducerii greceşti a Pietrei din Rosetta, *Rosetta mia,* spuse el uşor. Îmi stă în puteri să fac acest lucru.

Văzu cum ochii ei se luminară o clipă, apoi ea încercă să ascundă acest lucru.

– Nu vreau să locuiesc cu tine şi cu mama ta, George.

– Rose, lăsând asta la o parte, mama mea îşi doreşte mult să meargă la Paris, acum că războiul s-a terminat. Este o femeie bătrână şi singură. Îşi doreşte să îi ţii companie.

[1] Cadou (în lb. fr., în orig.)

Aceasta era o minciună. Vicontesa Gawkroger nu avea nevoie de compania nurorii sale; avea nevoie doar de fiul său. Dar bătrânul şi puternicul duce de Hawksfield lua multe dintre deciziile familiei Torrence. Ducele de Hawksfield decretase că Dolly, în vârstă de paisprezece ani, care fusese şi ea invitată, putea să însoţească grupul vicontelui la Paris doar dacă văduva mergea şi ea; acestea fuseseră cuvintele sale, „doar dacă merge şi văduva". Nimeni nu ştia cum sau de ce luase ducele această decizie, dar se pare că era de părere că Rose ar fi o însoţitoare respectabilă şi inteligentă pentru Dolly, căreia îi cam lipseau asemenea calităţi. Ann fusese furioasă. Avea să fie ea acolo, cu fratele lui Dolly. Oare la ce se gândea bătrânul? Dar George voia ca Dolly să meargă la Paris, trebuia ca ea să primească o educaţie deasă. Ducele îşi luase decizia; de aceea, Rose trebuia să fie convinsă să vină şi ea.

– Mama ta ştie despre Harry? întrebă Rose.

– Sigur că nu! spuse el şi i se auzi din nou violenţa în glas. Ar muri dacă ar afla, măcar atâta lucru admiţi şi tu!

Rose se uită la el, nu spuse nimic.

– Dar – aşa cum zic – mama mea are nevoie de tine. Vreau să vii cu noi la Paris.

Rose îşi permise să se gândească preţ de o clipă la Paris. „Eu şi Fanny, fugind pe Pont Neuf, strigând *«La Belle France»,* catedrala Notre-Dame, frumoasele franţuzoaice." Dar atâtea, spuneau ei, se întâmplaseră acolo, atâtea istorisiri despre teroare şi vărsare de sânge... încă nu era, poate, locul în care să călătoreşti singură. „Ah – să mergi la Paris din nou, după toţi aceşti ani!"

Era de parcă îi citea gândurile.

– Ştii că ai visat să te întorci, Rose.

Încă stătea prea aproape de ea; nu răspunse. El suspină adânc, iar ea îi simţi respiraţia, poate ceapă, şi vin, şi carne veche. Se chinui să nu-şi ferească faţa de repulsie. El se întoarse la canapea şi se aşeză. Câteva clipe păru să chibzuiască la ce să spună. Se foi, se jucă distrat cu tabachera aurie. Automat, desfăcu capacul sabiei ascunse în baston, se uită în mica oglindă încastrată acolo, aproape ca şi când ar fi uitat că Rose era prezentă. Înşurubă din nou capacul. În final vorbi, aproape ursuz, pentru că nu plănuise să discute deloc cu ea despre această problemă.

– De fapt, îmi fac griji în legătură cu mama. Este obsedată de ideea de a-l vedea pe Napoleon. Toate marile doamne ale Londrei sunt obsedate de ideea de a-l vedea. Dar mama doreşte chiar să discute cu el. Îl învinuieşte pentru moartea lui Harry şi vrea să-i spună asta.

Rose începu să râdă: dintre toate lucrurile pe care se aştepta ca el să le spună, nu l-ar fi ghicit pe acesta.

– Bonaparte chiar ar trebui să tremure, spuse ea râzând încă. Mama ta ar putea să-l reţină câteva ore cu torentul cuvintelor ei, dacă ar avea ocazia.

Văzu, din felul în care el tresări şi se ridică din nou, că exagerase.

– Îmi cer scuze, George. Însă cred că şansa ca mama ta să îl întâlnească pe Napoleon este – destul de improbabilă.

– Mi-e teamă că nu. I s-a adus la cunoştinţă, prin verişoara sa, ducesa de Seaforth, că Josephine primeşte doamne din înalta societate britanică la Tuileries, iar Napoleon intră câteodată în salon. Se pare că este foarte la modă acum, printre doamnele englezoaice din Paris, să îl întâlneşti pe prim-consulul Franţei.

Rose îşi înăbuşi râsul.

– Într-adevăr? Pare bizar – de ambele părți – să vrei să întâlnești dușmanul atât de repede!

– Așa m-aș fi gândit și eu. Dar nu te poți pune cu gusturile unor *grandes dames Anglaises*[1], și se pare că lui Napoleon întreaga ispravă *îi face plăcere*.

Se așeză din nou, iar ea văzu că fața îi era roșie de furie și de încă ceva.

– Ei bine – știi despre moartea lui Harry. Așa că îți dai seama, firește, că nu îi pot permite mamei să îl învinovățească pe Napoleon în persoană.

Rose se uită la el, ușor confuză.

– De dragul lui Harry, spuse el aspru.

– Dar cu siguranță... Napoleon? George, se știe că Napoleon era în Franța atunci!

– Familia Fallon trebuie să aibă foarte mare grijă. Din păcate, mai erau încă francezi acolo când – când Harry a fost ucis. Se pregăteau să părăsească Alexandria, conform tratatului.

Lui Rose i se părea greu de crezut că George, chiar în disperarea lui patetică de a evita un scandal, putea să creadă că Harry era atât de important. Îi veni din nou să râdă.

– E absurd, George.

– Nu putem fi siguri. Știu că nu prea putem să o oprim pe mama să meargă la Paris, dar nu i se poate permite să ne facă de rușine cu Bonaparte. Poți să mă ajuți, să o sfătuim să nu facă acest lucru, spuse el și văzu că Rose avea buzele strânse. Ți-a îngreunat viața, știu, mai ales... când ai pierdut sarcina. Văzu că ea tresări, dar continuă. Totuși, ne datorezi acest lucru, în memoria lui Harry.

– Cred că îți asumi un risc spunându-mi ce vă datorez în memoria lui Harry, spuse ea scurt.

---

[1] Mari doamne englezoaice (în lb. fr., în orig.)

Se uită atent la ea, o clipă. Se gândi din nou la fumul de ţigară care se simţea în cameră, când sosise: „Ce plănuieşte ea?"

– George, poate ar trebui să îi spui adevărul mamei tale.

Vicontele Gawkroger se ridică brusc de pe canapea, păşi cu aroganţă până la fereastră, apoi se întoarse spre ea, încă roşu la faţă.

– Aş vrea să poţi înţelege care este miza aici, Rose. Familia noastră *nu îşi permite nici un scandal!* Îţi spun din nou, ar ucide-o pe mama! Am putea ajunge de râsul lumii! Nu înţelegi, suntem chiar în vârf; sunt unele – servicii – pe care sunt capabil să i le fac prinţului de Wales şi am speranţe foarte mari în ceea ce priveşte alte probleme, dar nu facem încă parte din *le ton*[1]. Cred că ne putem cumpăra ascensiunea pe scara aristocraţiei, dar toţi banii din lume nu ar putea să ne împiedice căderea, dacă am fi implicaţi în vreun scandal. Repet – trebuie să fim foarte atenţi. Şi nu pot să cred că ai vrea ca amintirea fratelui meu să fie murdărită în acest fel. L-ai iubit.

Ea nu răspunse.

– L-ai iubit, repetă el.

Apoi mai uşor şi mai înspăimântător, spuse:

– *Ştiu cât de mult l-ai iubit, Rose,* iar ea simţi cum i se îmbujorează obrajii.

Înainte ca ea să poată vorbi, el continuă:

– Foarte bine, atunci. Dacă vii cu noi la Paris, în luna mai, îţi dau cuvântul meu că la întoarcere îţi voi pune la dispoziţie o traducere a textului în limba greacă de pe Piatra din Rosetta. Şi nu vom mai pomeni nimic, pentru moment, despre Great Smith Street. Dar trebuie să înţelegi câtă nevoie am de tine la Paris, spuse şi o studie foarte

[1] Înalta societate (în lb. fr., în orig.)

atent. Aşa că îţi voi face pe plac, în ceea ce priveşte mica ta pasiune pentru antichităţi.

El avu grijă să vorbească politicos, dar cuvintele sale nu ar fi putut fi şi mai pline de dispreţ. Iar apoi, chiar râse.

– Acesta este un lucru ieşit din comun cu care să mituieşti o femeie, Rose, spuse el, iar ea simţi batjocura din glasul său. O traducere din limba greacă! Prinţului de Wales i-ar fi într-adevăr ruşine cu mine. Ar trebui să fie diamante, nu traduceri.

Rose nu râse, dar se uită ciudat la el.

– Am considerat întotdeauna scrisul ca fiind cel mai fascinant lucru din lume, zise ea.

– Cred că doamnele ar trebui să rămână la limba vorbită, unde le e locul, rosti George încet.

Însă acum el ştia că ea avea să meargă.

– William şi Ann se vor alătura grupului nostru, adăugă el. Am sugerat ca ei să petreacă ceva timp împreună la Paris – deoarece nu au avut ocazia să facă acest lucru imediat după căsătorie, din cauza domnului Bonaparte, zise şi zâmbi. O a doua lună de miere. Dolly va veni şi ea. Îi va prinde bine să schimbe aerul, iar prezenţa ta i-ar face şi ei bine: îi place de tine şi am convins-o că ar fi mai potrivit să te aibă pe tine în grup decât să îşi ia păunul. Îi aruncă o privire şi adăugă: Dar mai ales, trebuie să faci asta din dragoste pentru fratele meu – despre care ştiu multe.

Se uită la el şi înţelese. Din nou, se îmbujoră, dar nu coborî privirea.

Ţinându-şi firea, ea se ridică, iar cei doi se priviră, protagonişti ai lucrurilor nemărturisite.

– Vreau traducerea Pietrei din Rosetta înainte de călătorie, George, zise Rose.

Urmă un moment de tăcere absolută, iar apoi vicontele Gawkroger se înclină, ca pentru a recunoaşte că ea era învingătoarea, măcar pentru moment. Însă era o reverenţă batjocoritoare.

După ce el plecă, Rose rămase nemişcată, singură în casa din Wimpole Street, iar ticăitul ceasurilor măsura trecerea timpului.

„Ştiu cât l-ai iubit, Rose." Auzi din nou cuvintele lui zeflemitoare. Şi îi văzu pe cei doi fraţi, pe cei doi fraţi depravaţi – se forţă să repete în minte „depravat, depravat" – vorbind despre ea, despre momentele cele mai intime, private, cu soţul ei. Dintr-odată scoase un sunet între icnet şi strigăt, iar lacrimile i se rostogoliră din nou pe obraji pentru Harry Fallon cel chipeş, înşelător şi trădător. Care, chiar şi după moarte, continua să o umilească.

În sfârşit, mult mai târziu, ridică un sfeşnic şi urcă încet scările. O vreme, umblă de colo-colo, deschizându-şi biroul şi închizându-l, ridicând cărţi şi punându-le jos din nou. Era timpul să se pregătească de culcare.

Dar aceasta era întotdeauna partea cea mai grea. Harry Fallon îi făcuse mult rău, dar cel mai mare rău era acesta, cel care urca scările cu ea: cel pe care evident i-l împărtăşise fratelui său. *Secretul.* Din nou, îşi simţi obrajii roşii, doar când se gândea la o asemenea trădare: depravaţii fraţi Fallon. Căci Harry Fallon trezise în Rose sentimente şi senzaţii pentru care fusese complet nepregătită: şocul şi încântarea îi umpleau nopţile şi o făceau să aştepte sfârşitul zilei; aştepta cu o grabă aproape indecentă sosirea lui în camera ei. Acesta era lucrul; *lucrul* acela care făcuse tot restul să pară irelevant, acela care altfel ar fi putut să o descurajeze în noua sa viaţă. Nu învăţase *asta* din nici o conversaţie din casa părinţilor ei. *Fusese ameţită de câte o învăţa.* Şi acest lucru o orbise.

Când el venea mai rar sau nu venea deloc acasă, când își dăduse seama că el iubea alte femei, începuse chinul ei. Poate că fusese vorba de noroc, fiindcă, atunci când el își pierduse viața în Egipt, iar ea știuse că el n-o să mai vină niciodată, suferise atât de mult, încât se simțise aproape ușurată că în sfârșit ea nu avea să mai aștepte cu fiecare parte a corpului încordată ca un arc sunetul roților de trăsură, pașii urcând pe scări, pentru clipa în care avea să înțeleagă dacă ușa ei avea să se deschidă ușor. Sau nu.

Rose puse sfeșnicul pe masă, lângă patul ei roz, romantic, cu baldachinul său cu draperii. Nu îi permitea lui Mattie să o ajute să se pregătească de culcare: „nu trebuie să mă aștepți mereu trează", la început pentru că voia să fie singură, așteptându-l pe Harry; acum pentru că îi era teamă că Mattie va înțelege. Așa că, în seara aceasta, ca în atâtea alte seri, își îmbrăcă încet cămașa de noapte. Și apoi, cum făcea întotdeauna, se întinse după opiu, căci opiul liniștea dorința pasională pe care Harry o trezise în ea.

Și apoi i-o împărtășise fratelui său.

CAPITOLUL NOUĂ

Primăvara sosi; lumea era în siguranţă, se spunea, împotriva exceselor lui Bonaparte; iar Rose Fallon îşi tăie părul.

Părul scurt şi rochiile foarte simple, *fără jupon,* erau la modă în Franţa (unii spuneau că aristocraţii voiau să simbolizeze însăşi simplitatea în veşmintele lor, să fie siguri), iar bătrânii cu telescop de la Vow Hill nu mai trebuiau să se înghesuie ca să aibă loc deasupra locurilor de scăldat: erau destule să îi încânte, dacă ieşeau doar la o plimbare pe străzile oraşului. Tinere fete cu păr scurt, purtând mult prea puţine haine (rochii din ţesături fine, albe şi subţiri, sau din mătase şi cu talie înaltă) se plimbau prin parcuri, pe străzi şi prin grădini însoţite de doamne mai în vârstă, purtând corset şi fuste mai largi, care îşi ascundeau sub bonete mici rămăşiţele triste ale părului lor, pudrat şi cu perucă. Se mai purtase talie înaltă, dar mânecile fuseseră lungi şi *în mod hotărât* se purtase jupon. Acum, chiar şi aceste convenienţe erau uneori uitate. Rose iubea moda, dar îi era frig, aproape mereu.

*

Traducerea în engleză a inscripţiilor greceşti de pe Piatra din Rosetta fu livrată pe Wimpole Street într-o seară de aprilie, aşa cum promisese George. Sosi cu un bileţel.

Până acum, doar atât e disponibil. A fost citită Societăţii Colecţionarilor de Antichităţi săptămâna aceasta şi nu este, cred eu, literatură prea grozavă! Dar îţi va da o idee. Din păcate, secretele lumii nu vor fi descoperite aici.

Plecăm spre Paris pe 2 mai.

Gawkroger.

Rose fu atât de copleşită, încât de-abia putu să deschidă coletul. George Fallon nu ar recunoaşte literatura grozavă nici dacă l-ar lovi peste faţă: aceasta era cheia secretelor lumii, *iar ea o ţinea în mâini*. Îşi scăpă de două ori ochelarii. În sfârşit, stând lângă foc, pe scaunul ei cu spătar drept, netezi paginile traducerii, care fusese scrisă elegant, şi începu să citească, tremurând de emoţie.

În regatul tânărului care este Regè, în locul Tatălui său Lord al Coroanelor, plin de glorie, care a creat Egiptul, făcându-l să prospere, şi care este pios faţă de zei, învingător faţă de duşmani, care a înapoiat viaţa civilizată a omenirii, Lord al Festivalurilor de Treizeci de Ani, chiar ca Hefaistos cel Mare, un rege ca soarele, marele rege al ţinuturilor de Jos şi de Sus, urmaş al regilor Philopator, pe care Hefaistos l-a aprobat, căruia soarele i-a dat izbânda, întruchiparea vie a lui Zeus, fiul soarelui, regele Ptolemeu, nemuritorul, adoratul lui Ptah, zeul Epiphanes Eucharistos...

Deşi Rosc înţelesese mereu, foarte bine, că piatra ei era doar o *cheie* pentru traducerea magiei, nu însăşi magia, după o vreme, îi veni să îşi smulgă părul din cap de dezamăgire. Încerca să îşi păstreze entuziasmul deoarece citea ceva din trecutul foarte îndepărtat; în final detaliile o făcură să caşte. Pe Piatra din Rosetta REGELE PTOLEMEU, NEMURITORUL, ADORATUL LUI PTAH, ZEUL EPIPHANES EUCHARISTOS părea un băiat căruia i se aducea un omagiu important şi extrem de lung. REGELE PTOLEMEU, NEMURITORUL, ADORATUL LUI PTAH, ZEUL EPIPHANES EUCHARISTOS făcuse un baraj pe râul Nil. Se pare că înzestrase infanteria, cavaleria şi corăbiile, ca să fie trimise împotriva celor care invadau Egiptul; se răzbunase şi îi pedepsise pe rebelii care se ridicaseră împotriva tatălui său. Dar nici urmă de magie. Nici de secrete ale universului. Răbdătoare, ea termină de citit, apoi lăsă să cadă traducerea în engleză a cuvintelor greceşti, foile împrăştiindu-se şi plutind în jur, purtate de curentul de sub uşi. Pe ultima pagină, citi:

> Iar acest decret va fi înscris pe o stelă de piatră, în scriere sacră, scriere demotică şi scriere grecească şi va fi pus în templele de primul, al doilea şi al treilea rang, lângă imaginea Regelui. Şi va dăinui veşnic.

„Obişnuiam să îi spun acest lucru mamei, că scrisul va dăinui veşnic." Îşi încheiase doliul, acum zilele treceau fără ca ea să se gândească măcar un pic la Harry, însă gândul la însemnările ei naive, în jurnal, despre „fericirea" din căsnicie, încă îi mai umpleau ochii de lacrimi. „Unele lucruri scrise nu ar trebui să trăiască veşnic, reflectă ea confuză, ci ar trebui să fie încredinţate focului!" Deschise cartea despre hieroglife a tatălui său. „Dar doar atât o să însemne

vreodată hieroglifele? Bătălii, armate şi regi? Ca de obicei? Cum rămâne cu misterele universului?" Se uită din nou la imaginile din cartea tatălui său: la bufniţă, la uliu, la albină, la spiralele elegante. În sfârşit, îşi aprinse un trabuc, privi fumul şi se gândi din nou la actul scrisului: actul de a lăsa urme – în piatră, sau pe hârtie, sau pe orice – pentru a intra în contact cu alţi oameni. „Scriind, ne conservăm – nu putem şti cine va citi cuvintele pe care le scriem." Dar cum putea să îi cunoască pe vechii egipteni din acest document plictisitor?

În final, stinse trabucul şi se ridică. Era ora unu noaptea. Deschise obloanele şi stătu la fereastră. Nu era tocmai linişte; nici chiar Wimpole Street nu era niciodată absolut pustie; recensământul scosese la iveală că acum locuiau un milion de oameni în Londra. În întuneric, avu impresia că vede mai mulţi oameni, mişcându-se împreună, despărţindu-se din nou, în josul străzii: o poveste de dragoste? O luptă? Rose îşi strânse şalul în jurul său. „Piatra este o *cheie,* aceasta este importanţa sa." Ridică hârtiile împrăştiate. Nici un răspuns, se pare, de la regele Ptolemeu, nemuritorul, adoratul lui Ptah, zeul Epiphanes Eucharistos. Se mişcă prin camera albastră, stingând lumânările, în afară de una pe care avea să o ia sus. „Câteva nopţi de somn", după cum obişnuiau să spună ea şi Fanny, şi avea să plece spre Paris. Probabil că trecuseră aproape cincisprezece ani de când fusese acolo; cine putea să spună cum li s-ar părea acum Parisul? George Fallon respectase înţelegerea, şi ea avea să o respecte, dar era – aruncă o privire la hârtiile pe care le ţinea în mână – un târg dezamăgitor. Nu avea să mai facă târguri cu George. Ştia că fusese într-un fel paralizată după moartea lui Harry, incapabilă să mai ia decizii. Dar îşi revenise. Ştia că în curând va fi în stare să se decidă ce să facă. La întoarcerea de la Paris, avea să se mute. Era sigură că

înţeleptul ei tată avusese grijă să-i ofere un viitor sigur, că vorbele lui George, despre avocaţi, erau doar ameninţări şi că în curând va scăpa pentru totdeauna de familia Fallon.

Închise obloanele, ridică sfeşnicul şi urcă, luând cu ea hârtiile care conţineau traducerea, meditând asupra cuvintelor. „Aş vrea să ştiu mai multe despre limbi. Căci cuvintele «Regele Ptolemeu, nemuritorul, adoratul lui Ptah, zeul Epiphanes Eucharistos» apar de multe ori în traducerea din limba greacă, poate că aceeaşi repetiţie ar putea fi găsită în hieroglife? Şi astfel să înceapă să găsească cheia spre misterele universului?" Ştia că dacă ea se gândise la acest lucru, cu siguranţă se gândiseră şi toţi învăţaţii.

La birou, luă pana, o înmuie în cerneală şi scrise repede.

Draga mea Fanny,

Voi pleca la Paris, la insistenţele lor, cu membri ai familiei lui Harry. Cine poate şti cum s-a schimbat draga noastră *belle France?* Mă voi gândi la tine şi la zilele pe care, demult, le-am petrecut acolo.

Verişoara ta iubitoare,

Rose

Cu siguranţă, Horatio nu putea găsi prea multă activitate subversivă, imorală, acolo.

În drăguţul târguşor Wentwater, doamna Fanny Harbottom, soţia preotului, nu folosea şareta preotului pe cât de mult o folosea el, deşi fermierii observau că mânuia bine hăţurile atunci când trecea ocazional pe lângă ei. Soţiei preotului îi plăcea să meargă pe jos. Era o enigmă în orăşel, iar localnicii vorbeau mult despre ea. Nu era nimic concret: îi vizita pe bolnavi şi pe infirmi, aşa cum se cuvenea,

mergea, desigur, întotdeauna la biserică duminica, dar avea (observau ei) mici excentricităţi. Nu aveai cum să nu o remarci, din cauza staturii cam scunde şi rotunjoare, şi a părului roşcat, neîmblânzit, deşi purta mereu pălărie. Lăsând loc pentru exagerare (aşa cum făceau localnicii mai înţelepţi), era totuşi ceva ciudat, bunăoară, faptul că obişnuia să se oprească şi să-i asculte pe oamenii care vorbeau câteodată în piaţă, cocoţaţi pe scăunele, lângă oile ce behăiau speriate, lângă varză şi ouă. Nevasta preotului era văzută uneori stând nemişcată, ascultându-i când vorbeau despre Dumnezeu. Se ştia că preotul îi denunţa pe „şarlatani", cum îi numea el, din amvon. Localnicii şuşoteau, unii erau de părere că spionează în locul preotului, care nu putea să fie văzut el însuşi ascultându-i pe şarlatani. Duminicile, era la biserică, la fel ca de obicei, iar reverendul Horatio Harbottom tuna din amvon în hainele sale viu colorate despre păcat şi răzbunare; vocea sa frumoasă se auzea cu ecou înspre grinzi, şi izul vag de lavandă plutea de-a lungul stranelor.

O altă poveste fusese pusă în circulaţie de către un braconier: susţinea că, într-o noapte când îşi punea capcanele în mlaştinile de dincolo de câmpuri, auzise nişte ţipete. Fireşte, se dusese să cerceteze şi o văzuse pe soţia reverendului stând la capătul câmpului, singură, şi ţipând cât putea de tare. Îl cam trecuseră fiorii, recunoscu braconierul. După o vreme, ea se oprise din ţipat şi o luase foarte hotărâtă, spunea el, înapoi peste câmpuri. O urmărise şi văzuse că ajunsese la casa preotului, şi, când să intre, se întorsese să discute cu o vecină care trecea pe acolo, vorbiseră puţin şi râseseră amândouă – o văzuse râzând pe soţia preotului, imediat după ce ţipase din toţi rărunchii! Această poveste era tratată cu rezervă, ca de altfel toate poveştile braconierului.

În aprilie, în Wentwater, deşi se vedea clar cum ziua era din ce în ce mai lungă, ninsese mult într-o după-amiază târzie, iar oamenii se grăbeau, vrând să ajungă acasă la căldură. Dar apoi unii dintre ei văzură că Tremurătoarea[1] era în piaţă. Tremurătoarea venea rar, nu era o femeie tânără, dar atunci când venea, întotdeauna atrăgea mulţimea, fiindcă era prima femeie pe care o văzuseră vreodată locuitorii din Wentwater cocoţată pe scăunel, dar chiar şi în zăpadă oamenii se adunau în jurul ei, fără tragere de inimă dar curioşi. Oamenii îşi dădeau coate când o vedeau acolo şi pe soţia preotului, cu gluga de la pelerină acoperindu-i părul cel roşcat. Fanny, poate că fără să îşi dea seama, sau poate cu buna ştiinţă, se afla în mulţime şi asculta. În mănuşă, avea scrisoarea lui Rose despre călătoria la Paris; o strânse. Tremurătoarea, părând să nu observe vremea, stătea pe scăunel purtând o rochie gri şi o bonetă, şi vorbea despre iubire.

– Ar trebui să fii acasă şi să faci mâncare de varză şi cartofi pentru masa de seară familiei tale, strigă o femeie, iar după aceea să freci podelele şi să coşi hainele, adăugă strângându-şi şalul, asta este iubirea! iar mulţimea râse, dar nu cu răutate. Nu ai aflat niciodată ce e iubirea? mai strigă furioasă femeia cu şalul. Să fi mulţumit, să fi mulţumit, aia e iubirea, şi Dumnezeu să ne apere pe toţi de pacostea ei.

Tremurătoarea spuse că Dumnezeu era iubire şi că El îi iubea pe toţi la fel. În timp ce începea să ningă din nou, iar fulgii albi pluteau spre boneta gri şi spre scăunel, ea vorbi despre aşteptare, a-L aştepta pe Dumnezeu să vorbească, căci El avea să vină. Cumva, în ciuda vremii, oamenii

[1] Membră a unei secte protestante pacifiste şi austere (quaker). Adepţii săi se mai numesc „tremurători". (n.tr.)

încă rămâneau, ascultând destul de uimiţi cuvântul Domnului dintr-o sursă atât de nesigură.

– Domnul să te binecuvânteze! spuse Tremurătoarea femeii care adusese vorba de cartofi.

*

Cu doar câteva zile înainte ca familia Fallon să plece la Paris, Pacea de la Amiens fu în sfârşit proclamată oficial în Londra, un tratat între francezi şi britanici. Părea că lungile războaie care se întinseseră pe aproape zece ani se terminaseră.

Bătrânii gentilomi, eleganţi în tunicile lor de marină albastru-închis, cu vipuşcă aurie, veniră la Rose în amurg.

– Vino, spuseră, trebuie să vezi cum se scrie istoria şi, fiindcă tatăl tău nu este aici să te însoţească, o vom face noi.

– Dar, zise Rose şovăind, am aflat de câteva săptămâni de această pace – mulţi au plecat deja în Franţa!

– Englezii se descurcă întotdeauna mai bine! strigară ei. Aceasta este Proclamaţia Oficială, primarul Londrei o va prezenta publicului. Este un moment istoric, este pace, iar tu trebuie să fii acolo!

Festivităţile se ţineau în Portman Square, în spatele Oxford Street, deoarece Portman Square era locul unde se aflau multe dintre casele diplomaţilor şi ale ambasadorilor care aranjaseră pacea. Sute de mii de oameni mărşăluiau prin Londra. Bătrânii domni îşi dădură seama că ar fi trebuit să lase trăsura în Wimpole Street; îi spuseră vizitiului să ocolească mulţimea, aşa că merseră înapoi prin St James's, împinşi de gloatele entuziasmate, care cântau, trecând de cluburile domnilor care încă pregăteau coşurile de picnic ale High Heavens Club. Tineri spilcuiţi ieşeau pe uşi cântând *Boney is gone;* într-unul dintre cluburi, lumânările erau aranjate ca să formeze cuvântul PACE, şi numeroşi

domni şi aristocraţi se împleticeau în propriile picioare. Cei doi gentilomi bătrâni din marină o ţineau de braţ pe Rose şi o împingeau prin mulţimea de londonezi care râdeau şi cântau. Neguţătorii vindeau soldăţei de turtă dulce şi steguleţe. Fiecare casă de pe străzile care duceau la Portman Square avea lumânări în fereastră, iar lumina strălucea puternic spre mulţime, trompetişti şi primar.

– Ah! strigă Rose văzând că Portman Square era, de asemenea, plin de lumină. Ah, cât iubesc Londra!

Sute de lumânări străluceau la toate ferestrele mari şi, de undeva, artificii brăzdară cerul, iar oamenii aclamară. Bătrânii gentilomi izbucniră în râs când văzură trăsurile şi caii blocaţi în mijlocul pieţei şi neputând să se mişte, şi se felicitară pentru chibzuinţă. Iar Rose se opri brusc şi se întoarse uimită spre bătrânii domni:

– *Desigur!* Desigur că ştiu ce vreau! Când o să mă întorc de la Paris, aş vrea să găsesc o locuinţă mică lângă Brook Street şi să trăiesc aşa cum obişnuiam! Vreau să fiu din nou eu însămi!

– Draga mea.

În lumina lumânării şi în tot vacarmul din jur, bătrânii domni se uitară, poate, la ea, cu un sentiment asemănător milei.

– Draga mea, spuseră din nou, şi pentru o clipă toţi trei rămaseră aproape nemişcaţi în mulţimea care se împingea, nu se poate să trăim cum obişnuiam, iar oamenii se schimbă. Aşa ştim că trece timpul. Însă, iar ochii lor blânzi îi zâmbiră în timp ce erau împinşi din nou şi trebuiau să strige ca să se facă auziţi peste ovaţii, când o să te întorci în Londra, vom vedea ce putem găsi!

Mulţimile tunau şi toate artificiile şi lumânările străluceau ca un milion de stele, pentru că era pace, în sfârşit.

CAPITOLUL ZECE

– Dacă îl voi vedea pe domnul Bonaparte, şi este foarte probabil să îl văd, îi voi spune că mi-a ucis fiul – îi voi spune ce părere am despre războiul lui, despre teroarea lui şi despre ideile lui „democratice" – nu ne pasă de ele, nu trebuie să creadă că unei doamne din Anglia îi este frică de un ţăran din Corsica! Poate că e un tiran, poate că a tiranizat Mediterana, dar pe mine nu mă va tiraniza! Am întâlnit destui francezi efeminaţi – toate acele creaturi *scânteietoare* care vin aici şi slăbesc hotărârea englezilor cu înfumurarea lor – este de mirare că ne-au mai rămas luptători englezi.

Vicontesa matroană Gawkroger se aplecă mult în faţă când trăsura trecu brusc peste o denivelare, iar fusta ei largă îi acoperi pe toţi, dar femeia nu se opri din vorbit.

– M-am sfătuit mult cu draga mea verişoară, ducesa de Seaforth, despre cât de potrivit este să o întâlneşti pe Josephine – atât de multe poveşti există despre ea! – dacă Dolly ar fi aici, în această trăsură, nu le-aş repeta. Ducesa mi-a spus că este un fapt bine-cunoscut că atunci când această modă nouă – se uită foarte dezaprobator la Rose, deşi Rose

purta o rochie verde-oliv, respectabilă, cu mâneci lungi şi, desigur, cu jupon –, când această aşa-numită modă nouă a început să apară, Josephine obişnuia să se scufunde în apă *îmbrăcată,* iar rochia cea subţire i se *lipea* de trup în modul cel mai nepotrivit în timp ce se usca, pentru ca Napoleon să fie... adică să o observe. Vicontesa însă nu observă deloc că George Fallon chiar râdea, iar Rose se îmbujoră uşor. Cel puţin, suntem înarmaţi cu astfel de informaţii şi nu putem fi altfel decât deosebit de rezervaţi când întâlnim o asemenea persoană, deşi bănuiesc că Josephine însăşi va fi cea care ne va prezenta lui Bonaparte, dar trebuie să ne amintim mereu că Napoleon este un omuleţ obişnuit, mic de statură, iar el este responsabil de moartea fiului meu şi îi voi spune acest lucru!

George îşi întrerupse mama destul de obosit, aşa cum mai făcuse de câteva ori.

– Aşa cum am spus, mamă, am câştigat Bătălia de la Abukir; Mediterana este a noastră, tratatul a fost semnat. Acum este pace.

– Am făcut pace cu draga noastră Franţa, *pas Bonaparte, pas du tout*[1]. Nu cu el am făcut pace. Mi-a ucis fiul.

– După cum am spus, de foarte multe ori, mamă, Bonaparte se afla deja în Franţa când Harry a fost ucis în Egipt.

Părea să nu îl audă şi ridică tonul chiar mai mult ca să acopere zumzetul roţilor trăsurii, în timp ce se apropiau de mare.

– Ani întregi a trebuit să ne descurcăm fără călătoria noastră în Europa; am simţit-o foarte personal, ca pe o transformare importantă. Sper că a lăsat neatins măcar Hôtel de l'Empire, bulevardele şi Opera. Josephine le primeşte în

[1] Nu cu Bonaparte, deloc. (în lb. fr., în orig.)

vizită pe doamnele Angliei, şi Napoleon a fost prezent de mai multe ori – ducesa de Seaforth va aranja ca eu să fiu prezentă şi *voi fi,* căci simt că este de datoria mea să îi spun ce părere am despre el, dar nu mă voi înclina în faţa sa – nu trebuie să creadă că îl onorăm pe *el!*

Aproape ajunseseră la Dover când începuse să se lase noaptea; Rose Fallon şi cumnatul ei îndură seră multe, multe ore cu matroana. Rose ar fi vrut să îşi informeze soacra că şi ea (îndrumată de soţul său) intrase, îmbrăcată cu o rochie de muselină procurată nu se ştie cum din Franţa, într-o cadă adusă în acel scop în dormitor.

Matroana, cum făcea mereu, vorbise aproape fără să îşi tragă răsuflarea; începuse în zori, în timp ce părăseau Londra. Deşi fusese o dimineaţă frumoasă de primăvară, se plânsese imediat de frig; camerista ei o înfăşurase în şaluri şi foarte curând Rose îşi dorise ca vreun servitor curajos să pună unul dintre şaluri pe capul bătrânei doamne. George nu avea încredere în Mattie – deşi avea mai multă decât ar fi putut să aibă Mattie în el – şi insistase că prezenţa sa nu era necesară pentru confortul lui Rose.

– Bine, spusese Mattie, îi voi ajuta pe bătrânii domni să găsească o altă casă.

Ducesa avea o voce puternică ce le zgârie timpanele tot drumul spre Dover: în timp ce străbăteau dealurile, când se opreau să adape caii, când făcură un scurt popas la Sittingbourne pentru gustare. Dacă ar fi fost doar după cum voia matroana, nu s-ar fi oprit deloc. I se spusese recent că era cineva care călărise de la Londra la Paris în douăzeci şi două de ore şi nu înţelegea de ce călătorilor le lua zile întregi, aşa cum se întâmpla mereu, mai ales că se ştia că tâlharii şi bandiţii bântuiau drumurile în ambele ţări.

Acum, după ce îl învinovăţise pe Bonaparte din nou şi din nou, deseori în franceză, o limbă ale cărei cuvinte le

presăra mereu prin conversații, așa cum făceau mulți nobili, (și de la care nu vedea vreun motiv să se abțină, deși țara ei fusese în război cu Franța), matroana schimbă subiectul și începu să vorbească – din nou – despre familia regală. Prin intermediul răposatului ei soț, întreținuse relații sociale cu regele George al III-lea și avea impresia că îl cunoaște. Se simțea pur și simplu jignită de nivelul la care decăzuseră afacerile regale din cauza poznelor fiilor; declarase de multe ori că ar fi mai bine dacă prințul de Wales ar muri, iar fiica sa, prințesa Charlotte (în vârstă de 6 ani) ar prelua tronul. Repeta fapte pe care le auzise de la numeroasele sale cunoștințe și legături sau pe care le citise în ziar, din nou și din nou, ca pe o litanie ofensată. În timp ce trăsura înainta, mai trecu încă o dată în revistă problemele prințului de Wales (care era din nou cu doamna Fitzherbert, deși era însurat cu prințesa Caroline); pe ale ducelui de Clarence (și ale doamnei Jordan, cu toți acei copii ilegitimi); ca să nu mai amintim de problemele ducelui de Cumberland, ale cărui păcate refuza să le numească. Contribuția lui George la conversație fu raportarea faptului că Napoleon Bonaparte îl descrisese pe soțul extrem de corpolent al uneia dintre prințesele regale ca pe „un experiment, pentru a arăta cât de mult poate să se întindă pielea omului fără să se rupă". Fără să vrea, Rose râse; matroana își reveni, oripilată, și nu se opri o vreme din mustrări. Rose își aminti că era vorba doar de o lună, dar pentru moment, o lună părea o eternitate și invidia trăsura din spatele lor, în care Dolly stătea palidă și tăcută între fratele ei și soția acestuia.

A doua zi de dimineață, vântul și mareele le permiseră să traverseze Canalul Mânecii cu un pachebot – deși marea nu era tocmai calmă. Matroana se întinse de îndată ce porniră, iar Ann era lângă ea. George și William stăteau

în salonul vasului, dar Rose şi Dolly, cu pelerine lungi, manşon de blană, şi şaluri indiene strânse pe lângă ele, şedeau pe punte, ţinându-şi bonetele şi respirând aerul sărat, în timp ce nava îşi croia drum prin mare, stropindu-le feţele cu picături de apă. Rose privea ţintă marea şi îşi amintea alte călătorii de demult.

– Deja suntem îmbrăcate după moda franţuzească, Rose, nu-i aşa? întrebă Dolly, uitându-se la orizontul înceţoşat care apărea şi dispărea, înclinându-şi obrajii înspre manşon, încercând să vadă Franţa. Moda noastră este franţuzească, simplitate după Revoluţie şi aşa mai departe, şi Marie-Antoinette îmbrăcată ca o ciobăniţă înainte să meargă la ghilotină, dar crezi că vom vedea şi altă modă?

Rose îşi reveni auzind cuvintele „modă" şi „ghilotină" în aceeaşi propoziţie. Şi totuşi, Dolly nu mai fusese în Franţa, şi era foarte mică pe vremea ghilotinelor.

– A trecut multă vreme de când englezii puteau călători liberi acolo, răspunse ea. Fără îndoială că va fi diferit.

– Dar femeile vor mai fi la modă? întrebă Dolly nerăbdătoare. Franţa va fi complet schimbată?

Rose cercetă chipul destul de palid, emotiv, al lui Dolly, care privea drept înainte, şi se gândi din nou la un flamingo neîndemânatic.

– Mă aştept să fie schimbată, răspunse ea. Eram doar un copil, dar am adorat Parisul. Erau felinare adevărate pe *boulevard,* iar lumina se obţinea din arderea grăsimilor, aşa încât noaptea plutea un miros special, pe lângă toate celelalte mirosuri – totul era legat de entuziasmul nostru. Şi nu am uitat deloc eleganţa şi stilul celor mai multor femei –, căci încă mai puteau fi văzute doamne de la curte care purtau peruci înalte, multă pudră şi ruj – aceste lucruri nu ieşiseră încă din moda din Franţa înainte de Revoluţie. Eu şi verişoara mea, Fanny, nu ne puteam lua ochii de la ele!

Ne imploram mamele, din nou şi din nou, să ne mai spună poveşti despre o mătuşă bătrână a ei, din păcate decedată, care îşi petrecea mult timp în Paris, şi care îşi vâra tuburi cu apă în buclele tari ale perucii ca să poată purta flori în păr, iar ele să rămână proaspete toată seara. Eu şi Fanny obişnuiam să ne prostim făcând reverenţe şi prefăcându-ne că turnăm apă peste mama!

Dolly zâmbi puţin.

– Presupun că nu voi vedea asemenea lucruri, spuse ea visătoare. Acelea erau zilele de demult.

Rose îşi dădu brusc seama că Dolly o considera bătrână. „Presupun că acum şi sunt."

– Au circulat atâtea poveşti despre *le temps de terreur*[1], aşa cum i se spune, zise Rose, şi dacă sunt doar pe jumătate adevărate, tot trebuie să fi fost îngrozitor.

Observând din nou expresia destul de melancolică a lui Dolly, Rose se gândi să o înveselească puţin.

– Trebuie să mă ajuţi, Dolly; vom avea nevoie de ajutorul tău.

Dolly se întoarse şi se uită surprinsă la Rose.

– Desigur că te voi ajuta, Rose, spuse ea politicos, cu dinţii clănţănindu-i uşor de frig. Ce am de făcut?

– Trebuie să o împiedicăm pe matroana vicontesă Gawkroger să îi întâlnească pe Josephine şi pe Napoleon.

Lui Dolly i se citea mirarea în ochi.

– Dar am înţeles că aceasta este cea mai mare dorinţă a ei!

– Într-adevăr! Dar... vicontele Gawkroger nu prea crede că imaginea şi vorbele mamei lui ocărându-l pe Napoleon pentru moartea fiului său vor face bine relaţiilor dintre cele două ţări.

---

[1] Timpul terorii (în lb. fr., în orig.)

– Biata matroană! Îşi iubea nebuneşte fiul, aşa se spune. Nu e de mirare că doreşte să îi spună ceva celui care... ah... Dolly se opri brusc. Iartă-mă, Rose, trebuie să fi fost atât de groaznic pentru tine – desigur că nu ar fi potrivit.

– Într-adevăr, spuse Rose încruntându-se, nu ar fi.

– Ce vom face?

– Matroana ne informează – zilnic – despre corespondenţa cu ducesa de Seaforth, care se află la Paris. Cred că trebuie să încercăm să le interceptăm scrisorile, explică Rose, dar văzând expresia surprinsă a lui Dolly, avu politeţea să se prefacă un pic vinovată. Ei bine, nu pot fi foarte multe *soirées chez Josephine*[1], continuă ea ridicând din umeri. Poate că nu va fi prea dificil. Trebuie să o facem pe matroană să fie interesată de operă şi de teatru.

– Ah! Da! Dolly se uita în gol. Şi eu, desigur, voi fi interesată de operă şi de teatru. Şi de Notre-Dame din Paris. Şi de faimoasa galerie a Luvrului. Sunt sigură că sunt foarte multe picturi frumoase acolo. M-am educat, să ştii, sunt conştientă de toate aceste lucruri.

Vorbele ei sunau puţin pompos; Rose îşi stăpâni un zâmbet.

– Ai mers la şcoală?

Dolly păru surprinsă.

– Nu. Bineînţeles că nu. William a fost trimis la şcoală. Eu şi surorile mele am avut o guvernantă, dar era extrem de proastă. S-a asigurat că ştiam să citesc şi să scriu, măcar atât, dar eu eram cea mai mică şi, când am rămas singurul copil de acasă, am cerut să nu mai vină.

Rose îşi închipui o guvernantă săracă, recent concediată, chinuindu-se să îşi care bagajele ponosite de-a lungul pieţei.

– M-am educat în biblioteca tatălui meu.

– Iar el te-a ajutat şi te-a sfătuit?

[1] Serate ţinute de Josephine (în lb. fr., în orig.))

– Sigur că nu. Pur şi simplu am luat rafturile la rând.

Nu îi pomeni lui Rose despre ce găsise. Totuşi, plictisindu-se să vorbască despre educaţie, îi spuse lui Rose pe un ton ezitant:

– Aşa că ştiu că trebuie să vedem locuri încărcate de cultură, însă, Rose, ce mi-ar plăcea cu adevărat ar fi să vedem ce haine sunt la modă. Dar, desigur, sunt atât de înaltă!

Păru iarăşi abătută.

– Draga mea Dolly, tu – Rose îşi căută cuvintele – tu poţi fi *elegantă* deoarece eşti înaltă. Nu trebuie să mai fii tristă. Ai făcut tot ce ţi-a stat în putinţă să-ţi ajuţi mama înainte să moară, dar, Dolly, ea ar fi vrea să fii fericită! Şi cu siguranţă vom merge la un bal, – matroana are multe cunoştinţe, iar atunci vom vedea cele mai noi rochii la modă, spuse Rose şi dintr-odată, dintr-un impuls, o îmbrăţişă pe fata care, într-adevăr, era cu mult mai înaltă decât ea.

Dolly fu atât de surprinsă să fie luată în braţe, că în sfârşit îi reveni culoarea în obraji.

– Ah, spuse ea rămânând fără aer. Ah, apoi începu brusc să turuie. Nu mă deranja că sunt înaltă când aveam grijă de mama. Părea să nu mai observe şi am petrecut multe momente fericite împreună, îi vorbeam atât de mult, iar ea în sfârşit mă asculta, chiar mă asculta. Dar vezi că sunt mult mai înaltă decât cele mai multe fete, iar mama îmi spunea deseori – înainte să se îmbolnăvească, vreau să spun – că nu o să mă ceară nimeni în căsătorie, fiind prea înaltă. Mi-a spus că o să ajung fată bătrână. Aşa că acum pur şi simplu stau în casa din Berkeley Square. Dar aşa mi-ar plăcea să văd noua modă franţuzească, sfârşi ea cam fără legătură, aruncând din nou o privire înainte, spre coasta ţării care părea să decidă cum ar trebui să fie moda.

– Cu siguranţă vei avea mulţi peţitori curând, dată fiind poziţia ta în societate, spuse Rose. Ann şi William vor avea

grijă să fie aşa. Şi, continuă încercând să nu zâmbească, nu este tocmai sfârşitul lumii să fii înaltă!

– Ah, dar, rosti Dolly foarte serioasă, chiar *este* sfârşitul lumii!

– Ei bine, atunci va trebui să-ţi găsim un soţ înalt, spuse Rose râzând, deşi poate e cam devreme la paisprezece ani să te gândeşti la căsătorie.

– Am cincisprezece ani! I-am împlinit cu o zi înainte de plecare.

– Atunci, tu mă vei ajuta să o ţin pe matroană departe de Napoleon, iar eu te voi ajuta să cauţi un soţ înalt când o să mai creşti, dacă aşa îţi doreşte inima.

– Desigur că aşa îmi doreşte! spuse Dolly plină de entuziasm. Ah, Rose, îţi mulţumesc! Mi-ar plăcea să reproduc această conversaţie în jurnal – şi apropo, nu vreau să aştept până mai cresc. Eram destul de matură la paisprezece ani, acum sunt o fată de cincisprezece *foarte adultă,* ştiu tot ce se întâmplă când te căsătoreşti. De fapt, Rose, la fel ca matroanei, şi mie mi-ar plăcea foarte mult să îi întâlnesc pe Josephine şi pe Napoleon: ar fi ca şi când ai atinge istoria vie, nu-i aşa? Ce ar purta Josephine, ce zici? Dar nu – te voi ajuta pe tine în loc de asta şi voi scrie despre toate. Vezi tu, cineva îmi citeşte jurnalul – cred că e fratele meu, chiar sper să fie el, dragul de William, a fost mereu bun cu mine – şi îmi place să îl fac cât de interesant se poate, deoarece sunt sigură că activităţile mele sunt deseori destul de plictisitoare.

– William îţi citeşte jurnalul? pe Rose o luă prin surprindere această schimbare a subiectului. Îl împarţi cu el, vrei să spui?

– Nu. Pur şi simplu îl citeşte.

– Dar de ce?

– Nu ştiu, spuse Dolly, devenind brusc cam posacă. Dar cine altcineva ar fi interesat măcar un pic? Nimănui nu-i păsa de mine. William era foarte drăguţ şi îmi asculta poveştile când eram mică. Aşa că scriu ca să îl intereseze, chiar dacă nu e întotdeauna *pe de-a-ntregul* adevărat.

– Ar putea fi unul dintre servitori?

– Servitorii nu ştiu să citească, Rose, cu siguranţă că ştii asta!

Vântul bătea dinspre coasta Franţei, răvăşindu-le şalurile, hainele şi buclele de sub bonete în timp ce priveau cum ţărmul părea tot mai aproape.

– Poate nu ar trebui să scrii despre planul nostru cu matroana, spuse Rose scoţându-şi boneta. Nu cred că ar fi un lucru înţelept.

– Ah, Rose, dar vreau să îmi fac jurnalul interesant pentru William!

– Dar, Dolly, cred că nici o persoană onorabilă nu ţi-ar citi jurnalul fără să îţi ceară întâi permisiunea. Sunt sigură că William nu ar face-o.

Pe neaşteptate, Rose îşi aminti că George Fallon îi mărturisise: „Am acces la gândurile ei". Dar ar fi fost imposibil, cu siguranţă, ca George să aibă acces la jurnalul lui Dolly. Şi de ce ar fi vrut asta? Cu siguranţă nu ar fi putut... Dintr-odată, Rose avu un şoc. Familia lui Dolly făcea parte din *le beau monde*. Toată lumea ştia că ducele de Torrence, tatăl lui şi bunicul erau aristocraţi englezi de viţă veche, mari proprietari de pământ. Dar cu siguranţă George nu ar fi... Dolly? Care tocmai împlinise cincisprezece ani?!

– Atunci aş putea să pretind în jurnal că am un admirator! Aşa ar fi interesant!

– De ce nu? spuse Rose, încă încercând să scape de gândul că George Fallon citea însemnările inocente din jurnalul lui Dolly. Cât timp eşti absolut sigură că William este

obişnuit cu poveştile tale inventate. Doar să fii sigură că admiratorul este cineva foarte important! Va fi o diversiune în această călătorie cam lungă, ne va distrage de la problemele noastre cu matroana!

– Voi începe chiar de diseară, zise Dolly. Ştiu cum să fac – admiratori secreţi apar în toate romanele cele noi. Îl voi numi... Făcu o pauză şi privi cerul de primăvară, norii cei albi care păreau să gonească spre Franţa înaintea lor. Îl voi numi Monsieur X, ca să fie misterios!

– Monsieur X, cel tânăr, înalt şi foarte chipeş, spuse Rose.

– Sau poate Marchizul d'X, zise Dolly. Un nobil francez care – care este un erou al Revoluţiei! Ar fi foarte interesant. Voi spune că l-am întâlnit pe acest vapor şi s-a înclinat foarte adânc în faţa mea, şi da, desigur, este extrem de înalt şi arătos şi mi-a spus că şi el se va afla la Paris, deşi va trebui să se ferească de *guillotine!*

Ochii îi sclipiră pentru prima dată după multe săptămâni, în timp ce Calais apărea în zare.

Se confruntară cu oficialii, paşapoarte şi hârtii, şi probleme de declarat, de ştampilat sau permis. Matroana vicontesă Gawkroger purtă o conversaţie în franceză (care totuşi poate nu era chiar atât de fluentă pe cât îşi imagina), dar în final un bărbat se înclină şi spuse: *„Bienvenus en France"*[1], iar ei plecară în lunga lor călătorie spre Paris, dormind două nopţi la un han dubios.

După ceva vreme, chiar şi matroana devenise aproape tăcută. Poate din pricină că foarte curând trecură pe lângă biserici deteriorate şi clădiri în paragină, fiind forţaţi să se gândească la Revoluţie ca la ceva real. Rose îşi aminti *châteaux*[2] exotice, oficiale împrăştiate prin ţinut, pe lângă care trecuseră când era copilă. Dar acum ferestrele fuseseră

[1] Bine aţi venit în Franţa. (în lb. fr., în orig.)
[2] Castele (în lb. fr., în orig.)

sparte, uşile distruse, iar bucăţi de material atârnau agăţate de tocărie. Totuşi, rânduri ordonate de copaci erau plantate în foarte multe locuri, iar copiii făceau uneori cu mâna din ferme mici, îngrijite. Apoi un alt *château* gol, pustiu. Din când în când, treceau pe lângă ceva ce vizitiul îi informa că era *un bois de liberté*[1], copaci care fuseseră plantaţi în piaţa oraşului pentru a sărbători Revoluţia; din când în când, unul dintre copaci, în spatele unui gărduleţ alb, părea că fusese târât prin noroi, de parcă sărbătoarea ar fi eşuat.

În cea de-a doua noapte, luna, luminoasă şi galbenă, strălucea peste Amiens, iar de la fereastra camerei sale de la han, Rose văzu lumina lunii lucind pe grinzile rupte ale unei biserici fără acoperiş. Căpeau umbre peste tot prin ierburile cele înalte. Scoase un trabuc scurt dintr-o cutiuţă din geantă, îl aprinse încet şi inspiră fumul. Apoi scotoci după vechiul jurnal pe care îl luase cu ea în ultima clipă: simţi din nou, în oraşul unde se negociase pacea dintre cele două ţări, impulsul de a face genul de însemne magice care îi transferau gândurile pe hârtie, astfel încât descrierea Franţei, într-o noapte în lumina lunii după Revoluţie, avea să dăinuiască veşnic.

Dolly cea de cincisprezece ani scria şi ea în jurnal. Scria despre pasiunea sa bruscă pentru înaltul, chipeşul Marchiz de X, care ajutase mulţi nobili să scape de *guillotine* şi care îi făcuse o reverenţă atât de adâncă şi îi sărutase mâna atât de romantic. Se gândea la dragul de William, bucurându-se de poveştile ei.

În Hôtel de l'Empire din Paris, cu mobila sa grea, întunecată şi apartamentele extrem de scumpe, grupul vicontelui Gawkroger se instală în camere foarte mari. Dolly se

[1] Pădure a libertăţii (în lb. fr., în orig.)

uită imediat în jur să vadă moda franţuzească şi descoperi dezamăgită că majoritatea oaspeţilor erau englezi. Matroana îi trimise imediat mesaje ducesei de Seaforth, pe care Rose, instruită de George, le interceptă fără tragere de inimă, iar el le făcu să dispară. Lui Rose, toată treaba i se părea extrem de melodramatică; o făcea să îi vină să râdă într-un fel destul de vinovat, iar ea îşi reaminti că aceasta era cu siguranţă ultima ei încurcătură ce implica familia Fallon.

Această treabă fiind gata, grupul luă imediat o *chariot-fiacre* pentru a vizita acest Paris nou, diferit. Unele edificii, deteriorate în lungii ani de tumult, fuseseră deja reconstruite; de asemenea, începuseră să apară clădiri complet noi. Dar multe părţi ale oraşului erau încă pline de ruine. Reperele dispăruseră, numele clădirilor se schimbaseră, chiar şi străzile erau doar pavaj spart şi noroi bătătorit de copitele cailor. Spre dezamăgirea lui Rose, multe dintre statuile de pe faţada marii catedrale Notre-Dame, pe care şi le aducea bine aminte, fuseseră sparte: Fecioara încă stătea deasupra uneia dintre galerii, dar nu mai ţinea pruncul în braţe, iar catedrala avea un aer rănit, părăginit. Totuşi, palatul Luvru fusese deschis pentru public. Iar publicul, inclusiv grupul vicontelui Gawkroger, invadă clădirea magnifică plin de mirare: spaţiul, scările, galeria lungă, lungă, sculpturile şi picturile italiene, flamande, olandeze, franceze. Era spectaculos.

– Aproape că merită o revoluţie, murmură George.

– Ar trebui să aibă tablouri englezeşti, spuse Dolly patriotic. Tablourile noastre sunt la fel de bune, există multe galerii de artă în Londra acum.

– Cred că înţelegi greşit, Dolly, îi explică George sec. Multe dintre aceste tablouri vin din anumite ţări pe care Franţa le-a învins. Nu a învins Anglia!

– Ah! exclamă Dolly. Ah, înţeleg! Atunci mă bucură lipsa artei englezeşti.

Ann îi dăduse voie să nu poarte haine de doliu în Paris şi purta alb din nou. Moda franţuzească o dezamăgea, fiindcă majoritatea femeilor erau îmbrăcate cam ca ea, poate puţin mai frivol. Dolly voia dramatism.

– Poate, spuse Rose, oamenii simt că este în regulă să se îmbrace fără să iasă prea mult în evidenţă. Aceasta este o societate nouă.

– Prostii, spuse matroana. Vechea societate va reveni – iar eu voi apuca să văd acest lucru. Nu a fost revoluţie în Anglia; aici vor aduce din nou monarhia, ascultaţi-mă pe mine! Nicicum nu îmi pot imagina cum şi-ar dori cineva să trăiască într-o societate în care este imposibil să judeci oamenii după cum arată!

Mai târziu merseră la operă, cândva prerogativul celor bogaţi; acum părea că oricine putea să fie prezent, iar ei fură cu toţii uimiţi de vulgaritatea unora dintre spectatori, care ocupau cele mai bune locuri ce fuseseră cândva rezervate pentru aristocraţie. Matroana fu extrem de intrigată.

– Ah, priviţi! strigă Dolly, fermecată, pe drumul de întoarcere. Una dintre pieţele publice era deschisă, iar oamenii dansau la lumina felinarelor. Este o orchestră sub copaci!

– Cerule! exclamă Ann. Cu siguranţă a fost o revoluţie dacă oamenii obişnuiţi dansează pe străzile Parisului!

Iar matroana vorbi din nou, mult şi dezaprobator.

– Şi mereu am spus că nu îmi place să mănânc la această oră, zise, în timp ce se aşezau în sfârşit să ia cina. Şi toată această – gesticulă înspre masa întinsă într-o sufragerie privată pe care o rezervaseră la Hôtel de l'Empire –, toată această mâncare *franţuzească*. Totuşi, veţi fi cu toţii bucuroşi să aflaţi că ducesa de Seaforth a lăsat un mesaj. Poimâine va

fi o paradă – cu Bonaparte şi toată armata sa – şi vom primi locuri de unde vom avea o privelişte bună.

Dolly observă că Rose şi vicontele Gawkroger schimbară priviri, în timp ce matroana continua cu vocea ei puternică.

– Ducesa nu a primit scrisorile pe care le-am trimis azi-dimineaţă şi, cum nu am încredere în servitorii francezi, am trimis-o pe camerista mea să-i ducă personal mesajul. Nu ştim dacă vor mai fi *soirées chez Josephine,* şi dacă nu voi putea opri întreaga paradă intenţionez să mă duc la palat la Tuileries imediat după aceea şi să îmi las cartea de vizită – cine ştie, poate că va recunoaşte numele ilustru şi îşi va aminti de Harry ca de un adversar redutabil; şi – *par parenthèse*[1] – ducesa m-a informat – aici coborî glasul şi se uită la Dolly – draga mea, adu-mi te rog evantaiul din cameră, iar când Dolly se conformase, matroana continuă – ducesa m-a informat că i s-au prezentat – imaginaţi-vă! – apartamentele lor în palatul Tuileries de către o *cunoştinţă foarte sus-pusă,* iar Bonaparte şi Josephine dorm într-un pat dublu în aceeaşi cameră! Nici măcar prinţul de Wales probabil nu este atât de dezgustător! Nimic nu mă mai surprinde, desigur, acum că Franţa se află în mâinile unor ţărani corsicani ignoranţi!

Rose scăpă în sfârşit, epuizată, înainte ca George să o poată reţine cu discuţii despre cât rău ar putea face matroana la o paradă militară; se simţea copleşită de ceea ce văzuse în acea zi. Îi scrise imediat dragei sale Fanny, ca să îi spună că acum era la Paris, un oraş atât de schimbat şi totuşi atât de la fel, că îşi amintea de când fuseseră aici, împreună, în copilărie, pe Pont Neuf admirând palatele din jur.

Ţi-ar plăcea mult palatul Luvru, Fanny. Acum, oricine poată să treacă de porţi şi să se uite la tavanul

[1] Ca o paranteză (în lb. fr., în orig.)

plin de ornamente şi să se plimbe pe scările extraordinare – şi este o galerie lungă, minunată cu picturi pe pereţi, cea mai lungă galerie din lume, sunt sigură! Totul este absolut, absolut magnific!

Semnă scrisoarea nu cu numele său, ci cu un trandafir, hieroglifa ei din copilărie.

Dolly, în camera sa, prea entuziasmată ca să doarmă, scrise mult în jurnal despre splendorile acestui frumos oraş, Paris. Totuşi, ştia că toate acestea nu i se vor părea prea interesante lui William, fiindcă şi el le vedea. Aşa că îşi înmuie din nou pana în cerneală şi, amintindu-şi de toate romanele pe care le citise, se destăinui jurnalului că înaltul şi chipeşul *marquis* francez îi declarase pasiunea sa şi o implorase să se căsătorească cu ea.

I-am explicat că trebuie să aştepte până o să vorbesc cu tata, scrise Dolly, dar l-am încurajat să spere, spunându-i că sunt sigură că tata s-ar bucura să fiu o *marquise* franceză. Este foarte la modă, aşa se zice.

CAPITOLUL UNSPREZECE

Dolly voia din tot sufletul să vadă noua modă franţuzească. Îşi declarase admiraţia faţă de rochiile subţiri şi destul de simple purtate de tinerele ca ea, însă îşi dorea ceva mult mai exotic.

A doua zi dimineaţă soarele strălucea pe cer, aşa că tinerele doamne din grup (William şi George plecaseră să caute un anumit magazin de tutun, iar matroana îşi făcea planuri în camera sa) se duseră din nou la Tuileries, se plimbară în grădinile frumos aranjate, trecând pe lângă statui şi fântâni, în timp ce Dolly comenta cam dezamăgită despre ce purta lumea; pe lângă tocmai acele apartamente din palat în care li se spusese că locuiau acum Napoleon şi Josephine; pe cărările îngrijite şi în piaţa unde fuseseră ghilotinaţi regele şi regina: fusese redenumită Place de la Concorde deoarece oamenii voiau să uite acele orori.

– Vreau să văd pe cineva care să arate ca Madame de Pompadour[1] sau ca Madame du Barry[2], spuse Dolly îmbufnată. Ceva interesant!

---

[1] Jeanne-Antoinette Poisson, marchiză de Pompadour (1721–1764), cunoscută ca Madame de Pompadour, fostă metresă a regelui Franţei, Ludovic al XV-lea. (n.tr.)

[2] Marie-Jeanne(tte) Bécu, contesă du Barry, (1743–1793), ultima metresă a lui Ludovic al XV-lea. (n.tr.)

– Cred mai degrabă că lumea are mare grijă să *nu* arate ca Madame du Barry, spuse Rose strâmbându-se şi privind în jur, deoarece cred că aici a fost locul unde Madame de Barry a fost ghilotinată şi se spune că strigătele ei, în timp ce era adusă în faţa mulţimii, puteau fi auzite tocmai până acolo, şi arătă înspre Rue Saint-Honoré care trecea pe lângă grădini.

Dolly şi Ann se uitară uimite la Rose; Rose încă privea cu grijă în jur.

– Mi-a povestit tata, zise ea încruntându-se din cauza soarelui sau a ceea ce povestea, că au fost atâtea execuţii şi alte crime chiar în această piaţă, încât o cireadă de animale – de boi, cred – care erau îndemnate să o traverseze n-au putut să se mişte, sau poate n-au vrut, atât de tare simţeau mirosul morţii şi al sângelui impregnat în pavele.

Dolly se holbă, oripilată; Ann scoase un ţipăt şi refuză de asemenea să traverseze piaţa, aşa că renunţară la ideea de a se plimba pe Champs-Elysées, care oricum părea extrem de plin de noroi, şi se întoarseră în grădini, unde se aşezară pe scăunele care le fuseseră aduse la umbra unui copac mare.

– Nu va fi niciodată revoluţie în Anglia, nu-i aşa? întrebă Dolly, iar vocea îi trăda emoţia. Nu-i aşa?

– Fii serioasă, Dolly! spuse Ann şi păru mânioasă: o dureau dinţii din faţă. Astfel de lucruri nu ni s-ar putea întâmpla *nouă* şi aş vrea, Rose, să ţii pentru tine poveştile de groază.

Soarele sclipea peste acoperişurile lucioase ale palatelor şi păsările cântau în copacii de deasupra lor.

Stătură în linişte o vreme, visând sub soarele de primăvară.

„Călătoresc din nou, în sfârşit, îşi spuse Rose, auzind limba franceză vorbită peste tot în jurul ei şi simţind din nou lipsa de familiaritate de care fusese atât de conştientă

când era mică. Dacă este atât de uşor să vii la Paris, poate aş putea călători în Egipt şi să descifrez hieroglifele?" Dar se gândi imediat la tânăra femeie din Egipt: poate fusese deja ucisă din cauza nechibzuinţei lui Harry. Rose Fallon închise ochii.

Visurile lui Ann erau destul de ascunse şi aveau legătură cu dinţii. Un doctor îi spusese că acum se găseau dinţi falşi excelenţi, din pastă de porţelan: dinţii ei din faţă, spusese el, cu siguranţă nu puteau fi salvaţi. Totuşi, încă nu îndrăznea să şi-i scoată şi suferea groaznic. Dar, era sigură că, aici, la Paris, cu George încurajându-l pe William, avea să rămână însărcinată, în sfârşit.

Dolly se uita în jur.

– Ah, uitaţi-vă! *Uite!* şi se ridică în picioare, arătând cu degetul. Uitaţi-vă la acele două bătrâne doamne! Încă poartă peruci înalte, aşa cum îţi aminteşti tu, Rose! Arată aşa de *comic!* De entuziasm, vocea lui Dolly deveni puternică şi pătrunzătoare. Mă aştept să fie chele. Matroana vicontesă Gawkroger este cheală?

– Matroana are mare grijă de toaleta ei, răspunse Rose hotărâtă.

– Ah, spuse Dolly. Iar apoi, după ce făcu o pauză adăugă: Am putea să mergem prin magazine? Ca să vedem mătăsurile, dantelele şi rochiile? Oricum mi-ar plăcea să îmi cumpăr o rochie de muselină, despicată pe margine, aşa cum poartă toate franţuzoaicele.

– Sigur că nu! ripostă Ann. Muselina este indecentă.

– Este la modă, spuse Dolly. *Toată lumea* o poartă.

– Tu, Dolly, nu eşti toată lumea, rosti Ann cu acreală. Tu faci parte din *beau monde* englezească.

Soarele se ascunse după un nor şi cele trei tinere femei hoinăreau pe aleile rău-famatului Palais Royale, unde parizience destul de vulgare, purtând multe bijuterii, gesticulau

discutând zgomotos despre porţelanuri de Sèvres şi dantelă veche.

– Ele sunt *nouveaux riches*[1], se cutremură Ann.

Mai târziu merseră la râu şi se amuzară uitându-se la lucrurile din magazinele *brocante*[2], ridicând cărţi vechi şi obiecte de porţelan care aparţinuseră cândva aristocraţiei detronate şi care acum erau de vânzare la un preţ foarte mic. Ann râdea de crăpături şi de desenele care nu erau la modă, şi declară din nou că poate să vină sfârşitul lumii, dar porţelanurile familiei Torrence nu se vor găsi *nicicând* de vânzare într-o cocină second-hand.

Spre încântarea lui Dolly, matroana aranjase să meargă cu toţii la un bal în acea seară. Dar spre dezamăgirea ei, William şi George fuseseră de părere că nu avea rost să ajungă acolo înainte de miezul nopţii.

– Totuşi, spuse George jovial, zâmbindu-i lui Dolly, eu şi William nu am stat degeaba şi am găsit un loc pe care s-ar putea să vă facă plăcere să îl vizităm, ca să ne umplem timpul o oră înainte să fie nevoie să ne schimbăm în haine mai potrivite – nu şi tu, mamă, desigur, tu trebuie să te păstrezi pentru bal.

– Unde veţi merge? întrebă matroana, pe un ton tânguitor. Nu permit să fiu ţinută departe de vreun loc interesant.

Se uită suspicioasă la fiul său.

– Nu cred că o sală publică, deschisă pentru dans, te-ar amuza, mamă, spuse George. Nu te dai în vânt după oamenii mai puţin influenţi din Paris.

– Chiar că nu, spuse matroana hotărâtă. Şi nu îmi imaginez de ce m-ar interesa, am văzut comportamentul...

[1] Proaspăt îmbogăţitele (în lb. fr., în orig.)
[2] De chilipiruri (în lb. fr., în orig.)

– Sălile acestea de dans, o întrerupse delicat George, se pare că sunt una dintre ideile noului regim şi i-ar prinde bine lui Dolly să vadă astfel de locuri.

– Desigur, Dolly, nu ai dansa, adăugă amabil William, dar te-ai putea plimba!

– Chiar că aş fi interesată! spuse Dolly repede, zâmbindu-i dragului ei frate.

– Şi eu, spuse Rose.

– Cred că da, rosti Ann languros, sorbind dintr-un pahar cu coniac ca să îşi amorţească durerea de dinţi.

Dolly urcă prima scările, sperând să vadă în sfârşit modă şi poveşti de dragoste. I se strânse inima. Sala mare, banală, era foarte luminoasă, cu multe lumânări, fără nici un colţ întunecos, romantic. Lumea dansa liniştită, purtând haine mai puţin elegante decât ale sale.

– Acesta este cel mai nou dans, îi explică William. Se numeşte vals.

Dar Dolly nu îşi putu ascunde dezamăgirea: valsul părea foarte neinteresant şi acompaniamentul la fel de neinteresant era furnizat de trei violonişti în vârstă, purtând jachete negre, ponosite. Ca întotdeauna, o cameră plină de oameni care dansează mirosea foarte tare. Dolly suspină. Cumva, vicontele Gawkroger şi William insinuaseră că erau secrete aici, că oamenii mai puţin bogaţi din Paris ar stabili întâlniri. Dar nu vedea nici un secret, deşi se străduia din greu.

George i se adresă în şoaptă lui Rose, iar aceasta de-abia dacă-l putea auzi din cauza viorilor. Trebuia să facă eforturi să îl audă.

– Crezi că există vreo posibilitate ca mama să întrerupă parada militară de mâine?

– Cred că nici măcar mama ta, George, spuse ea cu grijă încercând să nu râdă la gândul că matroana şi-ar agita

evantaiul în semn de ameninţare la adresa forţelor armate franceze, nu ar putea să intervină într-un mare spectacol miliar. Este conştientă de poziţia sa, iar aceasta nu i-ar permite să facă aşa ceva, adăugă ea şi văzu că el se însenină.

– Acestea sunt, desigur, şi gândurile mele în ceea ce priveşte problema, spuse el.

Cupluri respectabile treceau în ritm de dans.

– Ne plimbăm? îi propuse Rose lui Dolly.

Nu se simţea în largul ei, stând în picioare şi privind.

– Da, zise Dolly, tânjind după ceva mai interesant.

– Să nu acceptaţi nici un fel de invitaţii, le sfătui William.

Cele două femei se plimbau încet, la braţ, de-a lungul încăperii. Perechile dansau, schimbau partenerii, femeile stăteau pe scaune, bărbaţii leneveau pe lângă pereţi, cele trei viori cântau. Dintr-odată, dar discret, Rose arătă spre o femeie foarte rujată şi pudrată, care vorbea şi râdea, îmbrăcată într-o rochie strălucitoare. Dolly o privi, apoi o mai privi o dată. Deschise gura uimită şi se uită la Rose.

– Este – este *bărbat?*

Vorbea tare, din cauza şocului.

– Şşt.

Se plimbară în continuare şi trecură pe lângă o femeie cu păr extrem de scurt, purtând pantaloni.

– Cerule! exclamă Dolly. Avea faţa foarte roşie, iar apoi începu să râdă. Ce mai apariţii! spuse, cu vocea-i copilărească plină de aplomb.

Faţa îi era tot roşie când George veni să spună că era timpul să meargă să se schimbe pentru bal; se uită înapoi, peste umăr, în timp ce pleca fără chef cu fratele ei. Sunetul viorilor care cântau vals le însoţi în jos pe scări şi afară, în noapte.

În trăsură, Dolly îşi întrebă fratele despre bărbaţii care purtau haine de femei şi invers.

– Ah, acesta este Parisul! exclamă William, iar el şi George, fiind bine dispuşi, râseră, chiar şi Ann zâmbi în cunoştinţă de cauză, iar George luă mâna lui Dolly, spre marea ei surprindere şi jenă, spunându-i că ea avea multe de învăţat, iar el ar fi încântat să se ocupe de asta.

Matroana le întârzie sosirea la bal, plângându-se că tinerele femei din grupul lor păreau *bolnave;* ea însăşi îşi dăduse obrajii cu ruj şi nu avea să se lase convinsă că era la modă să fii palidă. Dar meritase să îndure toate discuţiile, aşteptarea şi frecatul obrajilor, când Dolly îşi dădu seama că în sfârşit vedea moda franţuzească.

– Îi văd tot spatele femeii aceleia! îi şopti cam tare lui Rose, în spatele evantaiului, în timp ce femei pe jumătate goale dansau vals în braţele bărbaţilor din cameră. Un bărbat o ţine de *spatele gol!*

George, care stătea prin preajmă, o auzi.

– Aceia sunt *nouveaux riches,* spuse el uşor. Dar vei vedea aici reprezentanţi ai aristocraţiei tradiţionale. Îi vei recunoaşte imediat – nu o să le vezi pe doamnele lor cu spatele gol, micuţă Dolly. Eu însumi nu pot înţelege cum aceste două societăţi se vor uni vreodată – şi într-adevăr ar fi de neacceptat în Anglia.

Rose îl privi surprinsă – cu siguranţă nici el nu era aşa departe de *nouveau riche*, dar nu spuse nimic, iar el adăugă ferm:

– Aceşti noi *faux-aristocrates*[1] nu au pic de stil.

Brusc, Rose fu aproape sigură că vede nişte hieroglife trecând pe lângă ea, gravate pe un medalion mare; clipi surprinsă, iar hieroglifele dispărură în mulţimea de perechi care dansau. Chiar şi unii dintre tinerii bărbaţi arătau ieşit din comun: jachete colorate cu gât înalt şi

[1] Falşi aristocraţi (în lb. fr., în orig.)

ciorapi cu dungi, iar mulţi bărbaţi şi femei aveau păr scurt, dezordonat. O orchestră mare cânta valsuri cu mult mai exuberante decât auziseră în sala publică de dans şi, spre încântarea lui Dolly, unul dintre violonişti era negru. Cum spusese George, unii membri din *Ancien Régime*[1] erau prezenţi – un văr de-a şaptea spiţă puse în curând stăpânire pe Dolly şi pe William – dar aristocraţii nu dansau, doar priveau dezaprobator. Rose văzu că matroana Gawkroger privea şi ea avidă din spatele evantaiului – fără îndoială înregistrând poveşti scandaloase pentru prietenele ei: „Goale! Fără nimic în afară de o panglică peste umeri!" Şi peste tot, acelaşi miros puternic de parfum, trupuri, pudră, dinţi, respiraţie, bomboane de mentă, sudoare, cuişoare. Un bătrân gentilom aristocrat scutură viguros din cap, dezaprobând ceva, şi cantităţi imense de pudră plutiră din peruca sa prin aerul parfumat.

La un moment dat, părea că Dolly dispăruse complet, spre îngrijorarea lui Ann, William şi George.

– Unde e, Rose? întrebă numaidecât George, aproape acuzator. Te plimbai cu ea.

– Într-adevăr. Dar o altă cunoştinţă a familiei ei a vrut să o cunoască, iar cineva a luat-o de aici.

– Nu trebuie lăsată singură niciodată, niciodată! Rose văzu că George părea sincer alarmat. Trebuie să stea cu noi tot timpul!

– Un bal nu e o închisoare, George, spuse ea, surprinsă. Poate că avea nevoie de aer, este mare înghesuială aici, şi privi uimită cum Ann, George şi William începuseră să o caute aproape disperaţi prin sală.

Mai ales Ann părea destul de palidă. „Ce-o fi cu ei?"

O găsiră în sfârşit pe Dolly aproape pironită de un perete de către un prieten francez, gras şi bătrân, al tatălui

[1] Vechiul Regim (în lb. fr., în orig.)

ei, care îl salută cu entuziasm pe William şi se apucă să îi povestească, la fel cum îi povestise lui Dolly, despre greutăţile cu care se confruntă aristocraţii sub noul regim. Era roşu la faţă şi foarte nervos. Ann se apropie de Dolly şi o strânse de braţ.

„Desigur, este Ann."

Rose se îndepărtă şi puse lucrurile cap la cap. „Ann îi citeşte jurnalul lui Dolly. Se fac de râs pentru că i-au citit jurnalul şi Dolly a scris despre marchizul francez cel înalt. Cu siguranţă ştiu că toate fetele îşi dramatizează viaţa. Chiar ea a spus că William e obişnuit cu poveştile ei!"

Dolly însăşi, foarte entuziasmată de minunata seară, scrise mult în jurnal înainte să adoarmă, despre tot ce se întâmplase, mai ales despre sala publică de dans. Singura parte care nu era adevărată (dar se cam lăsase dusă de val) era cea în care povestea despre marchizul francez, care, în această seară, încălcând toate regulile, o sărutase uşor „pe buze, sub copacii Parisului, în lumina lunii".

CAPITOLUL DOISPREZECE

Razele soarelui de primăvară străluceau prea puţin în Paris în ziua paradei lui Napoleon, şi în aer se simţea mirosul ploii, dar, cu toate acestea, oamenii veniră să îşi vadă eroul. Băteau clopotele şi se trăgea cu tunul, iar George şi Rose ştiau că aici matroana Gawkroger nu putea să facă rău, fiind la atâţia metri de bărbatul la care voia să ajungă şi cu atâţia soldaţi francezi între ei. Dolly îi şopti lui Rose, destul de dezamăgită:

– Este doar un omuleţ pe un cal.

Se afla prea departe ca ele să îl vadă bine. Era dezamăgitor.

– Iar soldaţii sunt destul de dezordonaţi! adăugă Dolly.

Rose se gândi la poveştile pe care Harry le repeta des, despre glorioasa bătălie de pe Nil cu lordul Nelson: despre marea în flăcări; despre Napoleon care nu era nicăieri; despre miile de francezi care nu se mai întorseseră. Josephine îşi făcu apariţia la o fereastră a palatului Tuileries, purtând un şal magnific; se şoptea că Napoleon şi oamenii săi aduseseră multe astfel de lucruri din Egipt. Rose observă de asemenea că George, William şi Ann discutau înflăcăraţi în timp ce îi priveau pe soldaţi, după care Ann şi William

o însoţiră îndeaproape pe Dolly, într-o manifestare neobişnuită de afecţiune familială, iar George stătea cu ochii pe mama lui.

De-abia ajunseseră înapoi la hotel, de-abia se aşezaseră în *salon de thé*[1] (Ann nici nu apucase să găsească nişte coniac pentru durerea ei de dinţi), când se auzi o trăsură, apoi larmă, iar ducesa de Seaforth intră grăbită, îndepărtându-i cu evantaiul pe servitorii francezi, de parcă ar fi fost muşte.

– Henrietta! striga ea şi îşi dădură seama uimiţi că acesta era cu siguranţă, numele matroanei. Henrietta!

Se aşeză, corpolentă, făcându-şi vânt, respirând greu, strigând la servitori să-i aducă ceai. La fel ca matroana, purta multe bucle ataşate de bonetă, iar una se desprinsese puţin, de agitată ce era.

– Henrietta, ai doar o oră să te pregăteşti – am fost greşit informată – Josephine primeşte astăzi oaspeţi, iar Napoleon pleacă mâine din Paris, aşa că s-ar putea foarte bine să fie prezent, presupun; oricum, aceasta va fi singura ta şansă să îl vezi – am făcut rost de o invitaţie pentru tine, pentru vicontele Gawkroger şi, firește, pentru draga de Rose – trebuie să te schimbi de îndată şi să vii cu mine.

Alarmat, George se ridicase, şi la fel făcuse şi Dolly.

– Ah! exclamă Ann, cu invidie.

Era înrudită cu o familie mult mai bună decât familia Fallon totuşi, iar dinţii o dureau.

– Trebuie să vin şi eu, şi eu! strigă Dolly, privind-o pe Rose.

William protestă, dar Rose spuse hotărâtă:

– Lăsaţi-o şi pe Dolly să vină, poate i se va îngădui să intre. Are cincisprezece ani, are şansa să vadă cum se scrie

[1] Salonul pentru ceai (în lb. fr., în orig.)

istoria. Voi spune că e verişoara mea, zise, iar Dolly se îmbujoră de plăcere.

– Atunci vom fi prezenţi şi noi, spuse Ann, hotărâtă şi ea. Poţi cu uşurinţă să obţii invitaţii – trebuie doar să menţionezi numele Torrence. Şi bănuiesc că va fi *chic* să spunem că l-am întâlnit pe Napoleon.

William ridică resemnat din sprâncene spre George, dar vicontele Gawkroger se plimba foarte agitat şi nu observă.

– Eşti prea obosită, mamă, spuse el ferm. Ai exagerat cu activităţile din Paris. Îţi cer să nu te duci!

Dar matroana deja se grăbea spre camera sa, cu o viteză uimitoare, chemându-şi servitoarea şi strigând:

– Parisul este aşa *murdar,* trebuie să mă pregătesc să îl înfrunt în sfârşit pe Bonaparte!

Boneta îi tremura pur şi simplu de atât entuziasm, în timp ce ieşea grăbită din încăpere. Ducesa o urmă copleşită de emoţie.

– Trebuie să o oprim, şuieră George, luând prea mult tutun din tabacheră şi strănutând de câteva ori, apoi ştergându-şi nasul cu batista lui mare şi albă şi aşezându-se la loc foarte brusc.

– Nu o poţi opri, spuse Rose strâmbându-se, gândindu-se că o să îi facă plăcere o altercaţie între faimosul conducător al Franţei şi matroana vicontesă Gawkroger. Observă faţa ridicol de palidă a lui George şi tabachera care se golea ridicol de repede. George, spuse ea cu hotărâre în glas, este atât de improbabil ca Napoleon să ştie ceva despre familia ta! Sunt sigură că te flatezi închipuindu-ţi că ştie cine suntem. Şi este la fel de improbabil ca mama ta să se poarte în public altfel decât o doamnă.

William plecă fără chef să obţină alte invitaţii; femeile se îmbrăcară în grabă şi reveniră; George continuă să se

plimbe în *salon de thé* foarte agitat, profund îngrijorat în legătură cu onoarea familiei Fallon. Ann începu o discuție în particular cu el, observă Rose, în urma căreia el părea chiar mai îngrijorat.

– Unde e Dolly? întrebă de mai multe ori, zăpăcit.

– Sunt aici! spuse Dolly nerăbdătoare. Purtând cea mai drăguță rochie albă pe care o am și așteptând să-l întâlnesc pe Napoleon Bonaparte!

Într-o oră, în ciuda protestelor lui George, William și Ann plecaseră deja, și familia Fallon, cu Dolly cu tot, se afla în încăpătoarea trăsură a ducesei de Seaforth și se grăbea înspre Tuileries.

– Am făcut pace cu Napoleon, insistă vicontele Gawkroger, încercând să-și mențină calmul.

– *Eu* nu am făcut pace cu Napoleon, replică matroana vicontesă. Pentru această ocazie specială, servitoarea îi pusese mai multe bucle, așa că boneta albă stătea mai sus decât de obicei.

În fața unei uși interioare, Dolly scoase prima exclamație de uimire din acea după-amiază. Un bărbat înalt, cu turban, șalvari și sabie, ca acela din visul ei, stătea de pază.

– Este ca omul pe care – pe care l-am visat – este...

– Este un mameluc adus din Egipt, explică o altă femeie, informată, care vorbea engleza cu un accent puternic – era, aflară, soția ministrului de externe italian.

După ce intrară în salon, Dolly nu fu singura uimită. Încăperea era magnifică, aproape strălucea. Era decorată cu galben aprins, cu mobilă închisă la culoare, împodobită, și scaune tapițate. Candelabrele sclipeau cu mii de lumânări. Oglinzile reflectau lumina care pâlpâia de la candelabre; erau drapate elegant cu șaluri lungi, maro, franjurate, un

accesoriu la modă destul de necunoscut în Anglia. Ceasuri Ormulu şi vaze Sèvres tronau mândre pe mese de marmură. Se purtau discuţii însufleţite în limbi străine, iar familia Fallon îşi dădu seama că, deşi îi vedeau pe William şi pe Ann în mulţimea de oameni, grupul englez nu era singurul: mai erau şi alţi străini. Rose observă că matroana nu era încântată de această descoperire, pufni dezgustată, privi în jur cu ochii ei albaştri pătrunzători. Iar grupul bărbaţilor era mic: în afară de câţiva francezi purtând uniforme ciudate, care stăteau într-o parte şi care erau pesemne ofiţerii lui Napoleon, George şi William erau doi dintre cei doisprezece bărbaţi din camera unde se aflau şaizeci sau şaptezeci de femei încântătoare din toată Europa, care ciripeau ca nişte păsărele.

– Nu am uitat de matroană, dar crezi că îi vom vedea spatele gol al lui Josephine, *întregul* spate? şopti Dolly, plină de entuziasm.

Dar dintr-odată ciripitul încetă: uşile duble de la capătul salonului fuseseră deschise de doi băieţei negri în uniforme albastre cu guler de dantelă argintie. Şi iat-o pe Josephine: Josephine singură; zâmbind, cuviincioasă, frumoasă (cu spatele acoperit cu totul), îmbrăcată într-o rochie de mătase de culoarea primulei, în care evident *nu* se îmbăiase înainte, şi purtând o pălărie mică de aceeaşi culoare. Îi salută pe oaspeţi şi vorbi într-o manieră plăcută, dar oarecum distrată, evident neavând habar cine erau oaspeţii ei. Când se apropie de familia Fallon prin mulţime, Rose observă entuziasmată că bijuteria de la gâtul ei era un frumos – se aplecă să îl vadă mai bine – medalion de aur, acoperit cu hieroglife. „Probabil că Napoleon i l-a adus din Egipt." Lângă ea, îl simţi pe George relaxându-se puţin şi sperând că Napoleon nu avea să-şi facă apariţia.

Dar Napoleon veni.

Copiii cu pielea neagră ca abanosul deschiseră din nou uşile şi Napoleon Bonaparte, prim-consulul Franţei, apăru în uşă, însoţit de doi *préfets du palais*[1] foarte scunzi, aleşi fără îndoială pentru înălţimea lor, purtând uniforme stacojii cu argintiu şi care îl făceau chiar şi pe Napoleon să pară aproape înalt. Preţ de o clipă, se aşternu o tăcere respectuoasă: Josephine se întoarse şi se înclină uşor în faţa soţului. Apoi Napoleon se îndreptă spre capătul şirului de oameni. Unul dintre ofiţerii scunzi dar arătoşi (care avea o voce surprinzător de puternică) avea o listă de nume şi, sfătuindu-se ocazional cu oaspeţii înşişi, anunţă fiecare persoană şi ţara de unde veneau. *„Italie"*, se auzi glasul puternic al omului îmbrăcat în stacojiu, *„l'Allemagne"* şi din când în când *„Grande Bretagne"*.

Grupul Fallon era foarte descurajat. Matroana se pregătise să fie condescendentă, dar acesta cu siguranţă nu era un ţăran oarecare, din Corsica. Părea mai înalt şi mai demn decât unii dintre oaspeţii mai sofisticaţi, cu părul scurt, hainele simple de consul şi alura lui regală. Avea umeri laţi şi se purta ca un bărbat care îşi cunoştea foarte bine destinul şi rolul în istorie. Vorbea în franceză, părând într-adevăr interesat de oaspeţii săi, şi nu se arăta deranjat să converseze cu doamnele, întrebând dacă fuseseră la *opéra,* cum găseau Parisul, cât de mult intenţionau să rămână. Când ajunse lângă ducesa de Seaforth, zâmbi şi spuse:

– Ah, milady, *je suis enchanté de vous voir encore*[2].

Ducesa se îmbujoră de plăcere şi privi în jur, mândră. Când ajunse la soţia ministrului italian de externe, o luă de braţ, se înclină şi vorbi în italiană. Apoi Napoleon se

[1] Ofiţeri ai curţii (în lb. fr., în orig.)

[2] Sunt încântat să vă revăd. (în lb. fr., în orig.)

apropie de familia Fallon; fiind lângă ea, Rose observă că matroana tremura de nerăbdare, de mânie sau de frică. George încerca să o aibă sub control pe mama sa, ţinând-o discret de cot. Dolly îl privea pe Napoleon, roşie ca racul la faţă.

În timp ce bărbatul cu lista se apropia de ele, chiar când prezenta cu vocea sa puternică *„la famille Fallon de Grande Bretagne"*[1], Dolly leşină, exact la picioarele lui Napoleon Bonaparte.

După aceea, Rose avea să se întrebe dacă visase.

Îngenunche numaidecât lângă Dolly, iar oamenii se foiră în jur, murmurând că fata avea nevoie de aer. În timp ce Rose stătea aplecată deasupra ei, Dolly deschise un ochi, zâmbi larg, îl închise la loc. Se simţea miros de parfum sau de ulei: Rose era conştientă că mai îngenunchease cineva lângă Dolly şi îi văzuse zâmbetul. Ridică ochii şi îşi dădu seama că era prim-consulul Franţei, Napoleon Bonaparte. Ochi cenuşii, inteligenţi, se uitară amuzaţi la ea, apoi el se ridică şi dădu un ordin în franceză. Servitorii apărură imediat, iar Dolly fu săltată uşor pe braţe şi scoasă de acolo. Rose dădu să o urmeze, dar nu putu din pricina unuia dintre ofiţerii îmbrăcaţi în haine stacojii.

– *Tout va bien, madame*[2], rosti acest domn, vom avea grijă de ea. Nu e prima dată când o domnişoară e copleşită de prezenţa consulului.

Napoleon se întoarse spre matroana vicontesă Gawkroger şi, înainte ca aceasta să poată vorbi, îi luă plin de curtoazie mâna şi se înclină.

---

[1] Familia Fallon din Marea Britanie (în lb. fr., în orig.)

[2] Totul e bine, doamnă (în lb. fr., în orig.)

– *Tout va bien,* milady, spuse, iar apoi începu să vorbească rapid în franceză despre bucuriile Parisului.

Matroana, deşi era mult mai înaltă decât Napoleon (mai ales cu peruca înaltă şi boneta pe care le purta cu această ocazie specială), fu totuşi prea uimită ca să deschidă gura; în final, dând uşor din cap, păru să accepte că trebuia, într-adevăr, să meargă din nou la operă. Vicontele Gawkroger se înclină, roşi, dar nu spuse nimic. Napoleon încheie audienţa vorbind în engleză, cu un accent puternic:

– *Adieu,* milady. Este o încântare să întâlnesc pe cineva ca dumneavoastră.

Privirea i se încrucişă cu a lui Rose, din nou, având acelaşi aer amuzat, apoi se înclină în faţa tuturor şi se îndepărtă cu ofiţerii îmbrăcaţi în stacojiu şi lista de nume, iar ei îi auziră vocea, adresându-se politicos următorului grup:

– *Vous rendez-vous souvent à l'Opéra, madame?*[1]

Întâlnirea familiei Fallon cu Napoleon Bonaparte, prim-consulul al Franţei, durase mai puţin de un minut şi jumătate.

Matroana vicontesă Gawkroger, care nu scosese un cuvânt, fu condusă de către fiul său spre un scaun tapiţat, unde se aşeză şi îşi făcu vânt cu evantaiul, copleşită.

Câteva clipe, Rose îl privi pe Napoleon. Îşi aminti brusc cum îl batjocoreau pe acest om ziarele englezeşti, cum îl numeau nebun şi ignorant; cum râseseră, bucuroase, când descoperiseră că Josephine nu-i fusese fidelă. Se mişca atât de încrezător în cameră, printre marile doamne ale Europei. Deci acesta era Napoleon Bonaparte. Iar ea îl văzuse în particular! Apoi zări micul grup de ofiţeri francezi. Râdeau de ceva şi dintr-odată gândul lui Rose zbură la un grup

[1] Mergeţi des la Operă, doamnă? (în lb. fr., în orig.)

încrezător de ofiţeri englezi, vorbind asemenea lui Harry şi prietenilor lui, râzând în acelaşi fel, chipeşi în uniformele lor, cu viitorul hotărât. Privi repede în altă parte, se uită din nou la Napoleon Bonaparte. El era „inamicul" şi toate doamnele păreau încântate. Ce ciudat era totul! Un ofiţer francez, înalt, unul din grup, se apropie de ea.

– Aţi fost interesată să îl întâlniţi pe consul, *madame?*

Primul lucru pe care ea îl observă fu bunătatea din privirea lui; imediat se simţi în largul ei, deşi era francez, tot „inamic".

– Dar în Anglia, atât de mult timp a fost – trebuie să mă iertaţi, *monsieur* – un monstru! Ceva cu care să sperii copiii dacă erau neastâmpăraţi – „O să te prindă Napoleon!" – şi văd că nu e deloc un monstru... şi... şi are simţul umorului! Nu ne aşteptăm ca monştrii să aibă simţul umorului!

El râse.

– Este, într-adevăr, un bărbat foarte complicat şi interesant. Sunt foarte, foarte mândru să lucrez cu el.

Şi preţ de o clipă, amândoi îl priviră pe consul în timp ce se îndepărta în camera cea magnifică.

– Sunteţi unul dintre ofiţerii lui, *monsieur?*

– Nu tocmai, *madame.* Ne-am întâlnit cu el în această după-amiază, are un birou mare la etaj, o cameră superbă, într-adevăr demnă de un palat, spuse francezul şi ridică uşor din sprâncene, ei bine, suntem totuşi într-un palat! Iar întâlnirea noastră s-a întrerupt pentru această serată. Eu şi colegii mei suntem câţiva dintre învăţaţii, s-ar putea spune, care au luat parte la expediţia în Egipt. Am fost ultimii care ne-am întors, doar de curând am ajuns acasă.

Rose se însufleţi.

– *Egipt!* Chiar aţi fost cu el în Egipt? Aţi văzut hieroglifele şi comorile, poate că aţi văzut chiar şi Piatra din Rosetta?

Zâmbetul pieri puţin de pe chipul plăcut al francezului.

– Poate nu e înţelept, *madame*, dacă nu vă e cu supărare, să menţionaţi *la pierre de Rosette* unui învăţat francez care a petrecut atât de mult timp adunând informaţii despre civilizaţia pierdută a Egiptului. Regretăm foarte mult că ţara dumneavoastră a considerat necesar să ne lipsească de comorile noastre cele mai mari. Fiindcă este a noastră, descoperită de noi şi salvată de noi din obscuritate. Nu aparţine ţării dumneavoastră.

Poate că s-ar fi înclinat şi ar fi plecat: instinctiv, ea întinse mâna şi îi atinse braţul.

– Ah, *monsieur,* iertaţi-mă! Am auzit povestea – faptul că o asemenea comoară le-a fost luată celor care au găsit-o a fost poate nerezonabil, – dar... dar piatra ne-ar putea dezvălui secretele vechii lumi, ştiinţa şi istoria sa; cu siguranţă, nu trebuie să ne certăm pentru ea, ci să împărtăşim cunoştinţele, nu-i aşa?

– Până acum, *madame,* cunoştinţele rămân de nedescifrat – pentru francezi, pentru englezi, pentru oricine. Au trecut mai mult de doi ani de când am găsit întâia oară acea piatră în vechiul fort din Rosette, iar cuvintele din greacă au fost imediat traduse în franceză, dar nu am mai făcut progrese. Va fi un învăţat adevărat cel care va rezolva misterul, căci până acum hieroglifele şi celelalte însemne şi-au păstrat ascuns înţelesul.

– Textul grecesc a fost dezamăgitor, nu-i aşa?

El păru uimit.

– Aţi *citit* textul, *madame?*

– Ah, o traducere în engleză, desigur! Am fost... destul de norocoasă să primesc o copie. Dar speram atât de mult într-o revelaţie şi magie, dar am găsit doar omagii şi laude la adresa unui bărbat foarte tânăr!

El o privi cu încântare fătişă, ca şi când ar fi fost el însuşi un bărbat foarte tânăr, ceea ce nu era cazul.

– *Madame,* doresc să mă prezint. Numele meu este Pierre Montand şi dumneavoastră sunteţi prima femeie pe care o întâlnesc care să fi citit traducerea din limba greacă a Pietrei din Rosetta.

Rose îl întrerupse entuziasmată:

– *Monsieur, pardonnez-moi*[1], se poate crede că frecvenţa numelui tânărului rege Ptolemeu din greacă ar putea corespunde unei frecvenţe din hieroglife, şi astfel să înceapă măcar să ne dea informaţii?

– Aş vrea să fie atât de uşor, madame. Frecvenţa a fost observată, desigur. Dar hieroglifele, până acum cel puţin, au fost mereu considerate un limbaj al imaginilor, un limbaj mistic care conţine, poate, secrete – mai degrabă decât sunete sau litere care ar putea să ne conducă la o simplă traducere.

Rose revăzu în minte steaua pe care o desena în copilărie pentru a se referi la mama ei, propriul limbaj al imaginilor.

– E nevoie să fie regândite multe lucruri, continuă el. Noi credem că indiciile vor fi poate găsite în textul din mijloc dintre cele trei, textul care foloseşte scrierea deictică, adică a oamenilor obişnuiţi, care trebuie să fie înrudit cu hieroglifele. Chiar sperăm ca un mare lingvist să facă până la urmă legătura între cele două. Până atunci, putem doar să presupunem, iar descifrarea avansează dezamăgitor de încet.

---

[1] Domnule, scuzaţi-mă. (în lb. fr., în orig.)

– Ah! oftă Rose, ascultând atent.

– Şi, *madame,* am văzut cu ochii mei această piatră, am examinat-o, iar bucata cea mai deteriorată este în partea de sus, unde sunt scrise hieroglifele şi lipsesc multe. Însă partea din mijloc este cea mai intactă.

– Ah, respiră din nou Rose, iar el era vrăjit.

– Noi – învăţaţii francezi, vreau să spun – lucrăm la publicarea mai multor volume; se va numi *Description de l'Egypte* şi va conţine multe detalii minunate despre ce am văzut acolo.

– Atunci nu sunteţi un soldat, *monsieur?*

– *Non, madame.* Napoleon a înţeles că se poate găsi multă cunoaştere în Egipt; în acea expediţie, a luat cu el, în afară de armată, şi foarte mulţi învăţaţi.

– Ce fel de învăţaţi – vă referiţi la istorici?

– Tot felul de învăţaţi, *madame:* artişti, matematicieni, lingvişti, chimişti, scriitori, arhitecţi – arheologi ca mine însumi. Am petrecut câţiva ani acolo, studiind cultura şi monumentele, dar de asemenea construind drumuri, spitale şi mori.

– O! Nu e de mirare că sunteţi atât de mânios din pricina Pietrei din Rosetta.

– Napoleon Bonaparte a iubit Egiptul. Cred că nu puteţi spune acelaşi lucru despre generalii englezi, dacă mă scuzaţi că o spun. Prin urmare, ne displace că ni s-a furat *la pierre de Rosette.* Cu toate acestea, am obţinut multe informaţii, continuă el şi îi zâmbi, astfel încât ea să înţeleagă că nu intenţionase s-o jignească. Comisia Egiptului se află foarte aproape de aici; poate, *madame,* fiindcă aveţi un interes special, dumneavoastră şi familia aţi fi interesaţi să vedeţi câteva reproduceri ale unor obiecte egiptene, inclusiv hieroglife, pe care intenţionăm să le publicăm?

Faţa lui Rose se lumină.

– *Monsieur,* ar fi un lucru minunat! Nu v-ar veni să credeţi cât de mult mă interesează. Am îndrăgit hieroglifele de când eram copil, iar tatăl meu a vizitat Rosetta, aşa cum îi spun englezii, când era foarte tânăr, cu mult înainte să mă nasc eu şi mi-a pus numele după acel foarte frumos oraş, spuse ea şi văzu cum faţa lui exprima interes şi încântare în timp ce asculta.

– *Quelle chance extraordinaire!*[1] exclamă el.

Apoi ea îşi aminti:

– Ah, scuzaţi-mă, *monsieur,* numele meu este Rose Fallon. Sunt în vizită la Paris, cu mama răposatului meu soţ şi cu fratele acestuia, noul viconte Gawkroger, şi alte câteva cunoştinţe. Suntem cazaţi la Hôtel de l'Empire. Soţul meu a fost căpitan al marinei britanice în Egipt.

Preţ de o clipă păru să o privească surprins şi şocat.

– Ah, spuse el în sfârşit, vicontesa, iar ea fu uimită de tonul vocii lui şi nu ştia dacă se referea la soacra ei sau la ea.

– Rose! Rose!

Rose se întoarse repede: Dolly revenise, entuziasmată şi deloc palidă.

– Ah, Rose, le-am văzut *camerele!*

Rose i-l prezentă imediat pe Pierre Montand, înainte ca Dolly să poată scăpa vreo informaţie indiscretă.

– Dolly, acesta este unul dintre savanţii domnului Bonaparte. A fost în Egipt şi a văzut multe hieroglife, nu copii din cărţi, ci din cele adevărate. *Monsieur* Montand, aceasta este lady Dolly Torrence.

Dolly rămase încremenită. Pentru o clipă, entuziasmată de aventurile sale, nu-l văzuse pe ofiţerul francez.

[1] Ce noroc extraordinar! (în lb. fr., în orig.)

„Un francez înalt!! Arătos!! Care era şi învăţat, pe deasupra!!" Dacă nu ar fi leşinat înainte, ar fi putut leşina în acest moment.

– Ah! Ah! *Enchantée,*[1] *monsieur* Montand. Aţi rezolvat misterul frumoaselor hieroglife?

– Nu încă, *mademoiselle*. Dar sunt bucuros să cunosc atâtea doamne englezoaice interesate de ele! Şi dumneavoastră aţi citit traducerea grecească a Pietrei din Rosetta?

Zâmbea văzând cât era de exuberantă.

– Nu, *monsieur,* sigur că nu, dar am auzit despre ea de la William, fratele meu, care a adus-o.

Fără să observe jena lui Rose sau expresia francezului, Dolly ar fi continuat, dar Rose spuse hotărâtă:

– William se afla în Alexandria în acea perioadă, atâta tot.

– Ah, da, la acest lucru m-am referit, zise Dolly şi continuă cu cea mai mare fervoare, *monsieur* Montand, sunteţi atât de chipeş şi atât de înalt! Sunteţi însurat?

– Dolly!

El râse, neputând să se supere.

– Nu sunt însurat, *mademoiselle*. Am petrecut câţiva ani în Egipt şi toate doamnele frumoase se căsătoriseră deja până m-am întors.

– Ah, suspină Dolly, uitându-se în sus la el.

Se auzi zgomot din capătul salonului şi apoi Napoleon, cu Josephine la braţul lui, trecu încet printre grupurile de oameni. Dădu din cap foarte uşor înspre Pierre Montand, care stătea cu Rose şi cu Dolly, iar apoi uşile se închiseră, băieţii negri cu uniformele albastre dispărură în spatele lor, iar serata se încheie.

Învăţatul francez fu imediat chemat de către colegii săi.

– Ah, nu! exclamă Dolly, profund dezamăgită.

[1] Încântată! (în lb. fr., în orig.)

– *A bientôt!*[1] spuse el. Trebuie să încheiem întâlnirea cu consulul. Voi face o vizită la Hôtel de l'Empire mâine după-amiază.

Se mai înclină o dată în faţa doamnelor, iar apoi şi învăţaţii dispărură în spatele uşilor închise.

Dolly se uită cu dor după francezul cel înalt. Faţa îi strălucea.

– Cred – ah, Rose, cred că mi-ai găsit soţul înalt! spuse ea. Nu mi-am înţeles bine visul: turcul înalt *mă conducea* la soţul meu cel înalt – deoarece, desigur, un turc nu mi-ar putea fi soţ! Ah, Rose! Şi a fost de folos că am leşinat?

– A fost – râse Rose – foarte de folos! Mulţumesc, Dolly, pentru că ai... distras atenţia. Matroana nu a spus nici un cuvânt şi totul e bine, nu s-a redeclarat război între cele două ţări, şi cred că ai meritul tău!

Dar încă auzea vocea francezului: „Ah, vicontesa".

Dolly strălucea.

– Oh, sunt atât de bucuroasă! Am deschis ochii doar preţ de o clipă! Când îl vom vedea din nou pe *monsieur* Montand? Ah, Rose! Napoleon şi Josephine dorm *în acelaşi pat*, îţi dai seama? Am văzut, era sub draperii – patul era acoperit cu mătase albastră şi am reuşit să stau chiar lângă el în timp ce îmi dădeau *cognac!* Râse plină de entuziasm. M-am uitat în jur, era foarte frumos şi m-am gândit că ar putea fi interesant să dormi într-un pat, toată noaptea, cu un bărbat: nu m-am gândit niciodată la aşa ceva. Sunt sigură că mama şi tata nu au făcut aşa niciodată, nici William şi Ann, dar aş putea să mă gândesc la asta pentru *monsieur* Montand! Iar toţi servitorii francezi erau buni, m-au mângâiat pe cap şi mi-au spus că sunt foarte drăguţă, şi chiar şi băieţeii negri au

[1] Pe curând (în lb. fr., în orig.)

zâmbit până la urmă când i-am tachinat. Ah, Rose, am atins istoria, nu-i așa? E mai bine decât în *orice* roman pe care l-am citit *vreodată*. Când mă gândesc că am fost în salonul marelui Napoleon Bonaparte – și am stat lângă patul lui! Iar acum... oh, Rose, iar Dolly se uită din nou la ușile închise care puteau să conducă spre paradis, nu m-am gândit niciodată că atâtea lucruri minunate ar putea să se întâmple într-o singură zi minunată. Mi-am găsit soțul înalt, *monsieur* Montand, iar tu trebuie să mă ajuți; acum voi putea scrie în jurnal despre un admirator *adevărat!*

Iar în magnificul salon galben, lângă una dintre oglinzile împodobite, Dolly o îmbrățișă entuziasmată pe Rose.

– Chiar te iubesc, Rose, spuse Dolly, cu puțin înainte ca George să le zorească să plece.

Mama lui, mergând încet înapoi la trăsură, așteptând ca fiul ei să îi ofere brațul, nu vorbi deloc.

Matroana vorbi foarte puțin și pe drumul spre Hôtel de l'Empire. Evident, nu îi venea să creadă că avusese ocazia și ea nu pomenise nimic despre fiul iubit. Nu putea să se înțeleagă. Era palidă sub machiajul atât de artistic pe care i-l aplicase servitoarea și se uita afară, la Parisul cu pictrele sale de pavaj sparte și bisericile proaspăt renovate. Dar George era extrem de jovial, acum că trecuse criza: repeta întruna cât de „imaculată" fusese purtarea mamei sale, o puse pe Dolly să stea lângă el în trăsură și o ținu cu brațul pe după umeri, dar ea era atât de entuziasmată, încât nu observă. Ducesa de Seaforth întreținea o conversație despre salon, haine, veșmintele cam *prea* simple ale lui Bonaparte – însă farmecul său – *oh là là*, era un bărbat fermecător.

– Iar tu, lady Dolly, spuse ea răutăcioasă, cum ai putut să leşini aşa, în exact acel moment – la ce îţi era gândul?

– Am fost copleşită, spuse Dolly dramatic, când am văzut istoria însăşi, un om care a fost prezent atât de mult în conştiinţa noastră!

Vicontele Gawkroger îi mângâie mâna cu destul de multă amabilitate şi zâmbi din nou.

– Dragă, micuţă Dolly, spuse el, chiar vreau să te prezint prietenului meu, prinţul de Wales, care, într-o zi, mult după ce steaua lui Napoleon va păli, va deveni regele George al IV-lea al celei mai importante naţiuni din lume. Iar într-o zi, aşa voi face. Până la urmă, îi vei întâlni chiar pe rege şi pe regină.

– I-am întâlnit, spuse Dolly, fără să-şi dea seama, gândindu-se la alte lucruri. Tata şi mama ne-au dus, pe mine şi pe William şi pe surorile mele la palat, chiar de mai multe ori; odată ne-am rătăcit pe nişte coridoare întunecate unde nu aveam ce căuta – mai ştii, William? – şi erau dezgustătoare, am alunecat pe un fruct putred – cel puţin aşa credeam eu – dar s-a dovedit a fi rahat.

– Ah! George tresări (fie din pricina propriei greşeli, fie auzind cuvintele lui Dolly); îşi reveni şi preluă controlul conversaţiei în trăsura unde se făcuse brusc linişte. Dar acum vei merge nu ca un copil, ci ca o tânără doamnă din înalta societate. Şi nu trebuie să fii copleşită, aşa cum ai fost astăzi. De fapt, văd că sunt multe lucruri pentru care trebuie să te pregătesc, şi zâmbi iarăşi.

Dolly plutea încă, pierdută în propriile gânduri. Ducesa de Seaforth dădu din cap, binevoitoare, dar Rose îi aruncă o privire tăioasă cumnatului său.

– Nu cred, George, că este necesar pentru educaţia lui Dolly să îi fie prezentată prinţului de Wales, spuse ea, privindu-l.

Însă George continuă să zâmbească.

– Nici Napoleon, nici prinţul de Wales nu sunt *înalţi,* spuse Dolly, şi se uită fericită la Rose pe geamul trăsurii, unde dovezile puterii lui Napoleon îi înconjurau în timp ce străbăteau străzile desfundate şi periculoase: pe ferestrele deschise li se ofereau acadele cu capul lui pe ele, iar parizienii nepăsători nu se dădeau imediat la o parte aşa cum făceau cândva, în timp ce trăsura ducesei de Seaforth înainta în viteză.

CAPITOLUL TREISPREZECE

Salon de thé de la Hôtel de l'Empire era plin de oaspeţi care îl văzuseră pe Napoleon defilând călare în fruntea armatei în dimineaţa acelei zile şi încă vorbeau despre asta. Dolly îi auzea şi se uita cu milă la ei. Ei nu ştiau nimic: ea îi văzuse *patul*.

William şi Ann se întorseseră deja şi aşteptau să facă schimb de păreri despre prim-consulul Franţei. Dolly, cu ochii strălucitori, le oferi imediat o descriere completă a încăperilor lui private; semăna cu matroana, căci nu dădea nimănui şansa să vorbească.

– Şi am văzut o rochie a lui Josephine, cu nestemate cusute în jurul tivului, era aruncată pe un scaun, ah şi, Rose, am uitat să-ţi spun, cred că era o *cadă* în camera din spate, nu sunt sigură, era deghizată ca o sofa şi acoperită cu perne purpurii, dar cred că am văzut unul dintre picioare!

Ann era tot mai surprinsă.

– Matroana i-a vorbit? o întrerupse ea imperios într-un final. Aţi fost invitaţi să îl întâlniţi în particular?

– Nu, nu! jubilă Dolly. I-am leşinat la picioare!

– Tu ai fost? Am văzut eu că se purta cineva ridicol. Ann se enervă imediat. Ei bine, mă bucur că eram în celălalt capăt al încăperii. Femeile din familia Torrence nu leşină.

George Fallon apăru în spatele lor, relaxat, binevoitor.

– Nici femeile din familia Fallon, interveni el voios. Mama se odihneşte. A fost fermecată de Napoleon şi s-a purtat foarte demn, aşa cum ştiam că avea să o facă. Şi i-am spus micuţei Dolly (ca şi când Dolly nu ar fi fost mai înaltă decât el) că are nevoie să se pregătească, să nu fie copleşită de asemenea ocazii, fiindcă doresc să i-o prezint prinţului de Wales. Va trebui să îţi dau lecţii, Dolly, spuse el, iar spre enorma ei surpriză, George, vicontele de Gawkroger, îi luă mâna şi chiar i-o sărută; îi simţi barba. Şi cine, adăugă el întorcându-se spre Rose care primea ceaiul de la servitori, cine era francezul cu care flirtai la *soirée?*

Dolly păru absolut ofensată.

– Nu flirta! protestă ea zgomotos, astfel încât toţi din jurul ei, aflaţi în *salon de thé,* îi auziră clar glasul. Îmi găsea un soţ! Apoi, văzând că se bucura de atenţia tuturor, rosti tare şi dramatic cu glasul ei tânăr: Cred că l-am întâlnit pe bărbatul cu care mă voi căsători!

Se uită la Rose pentru confirmare. George şi Ann schimbară priviri şocate, iar apoi amândoi se întoarseră spre William.

Ann vorbi prima.

– Familia ta trebuie să îţi găsească un soţ, Dolly, şi nu Rose, spuse ea cu glasul de gheaţă.

William, uitându-se întâi la George, apoi la soţia sa, se ridică fără chef de pe scaun (pentru că nu îşi băuse ceaiul) şi îi spuse lui Dolly:

– Haide, Dolly, doresc să vorbesc cu tine.

Dolly era încântată şi luă braţul dragului ei frate.

– Dragă William, spuse ea şi îi zâmbi în timp ce dispărură la braţ pe uşa cea mare, Dolly fiind cea mai înaltă dintre ei.

– Atunci cred că trebuie – George Fallon se uită la Ann pentru confirmare – trebuie să mă duc la mama.

Rose observă că şi el pleca fără să-şi fi băut ceaiul. Ann şi Rose rămaseră singure; preţ de o clipă, nici una din ele nu zise un cuvânt.

– Cred, spuse Rose în final, cu grijă, nevenindu-i să creadă ce se întâmpla, cred că Dolly este prea tânără să se gândească la căsătorie cu oricine ar fi.

Cerceii lungi ai lui Ann străluceau în lumina după-amiezii târzii care pătrundea prin ferestrele cele mari ale salonului.

– Nu este niciodată prea devreme să te gândeşti la viitorul unei tinere cu poziţia socială a lui Dolly, spuse ea. Provine dintr-o familie foarte bună, dar este o tânără extrem de impresionabilă, nu putem accepta să se arunce în braţele unor persoane nepotrivite.

Îşi luase un pahar cu coniac şi îl bău repede. Se uită cercetător la Rose.

– Ei bine, draga mea, presupun că nu este vreun motiv pentru care să nu trebuiască să ştii acum. Ne dăm seama că Dolly este pregătită pentru căsătorie. Dacă George i-ar face onoarea de a-i cere mâna, acest lucru ar apropia mult cele două familii.

Rose se încordă dintr-odată.

– George are *de două ori* vârsta ei, dacă nu mai mult. Nu intenţionează să se căsătorească încă, mi-a spus-o chiar el. Ar fi ridicol şi sunt sigură că nu este deloc dorinţa lui Dolly.

– Din întâmplare, ştim foarte multe despre dorinţele lui Dolly.

– Ann!

Dintr-odată Rose își dădu seama că mai erau și alte persoane în preajmă, pe care conversația familiei englezești părea să le distreze, așa că îi atrase atenția lui Ann.

Ann nu avea nimic de ascuns, și, la fel ca matroana, rareori cobora glasul. Alți oameni nu existau pentru ea.

– Dorește să se mărite, se pare că a fost destul de indiscretă încât să vorbească despre căsătorie cu un *marquis* francez, lucru care desigur iese din discuție, dar francezul s-a purtat cu o indiscreție de necrezut. George și William au hotărât acest lucru cu mult timp în urmă, doar că au așteptat ca ea să mai crească, și au decis să facă mutarea acum și să evite orice – dificultăți ulterioare. În final, *tu* nu ai furnizat un moștenitor familiei Fallon și este nevoie urgentă de unul.

Rose îi văzu din nou pe spectatorii interesați. Se ridică, o luă pe Ann de braț cu forța și pur și simplu o târî, protestând, în curtea de afară, unde așteptau *fiacres*[1] și caii tropăiau pe caldarâm, iar Rose simți picături de ploaie căzând pe părul ei scurt.

– Marchizul francez. *Este doar o poveste!*

– *Vous désirez un fiacre, mesdames?*[2] se înclină adânc un servitor.

– *Non, non,* lasă-ne! Rose o trase pe Ann la o parte. I-ai citit jurnalul și i-ai transmis informațiile lui George. Ce josnic!

Ann păru foarte puțin tulburată și dădu calmă la o parte brațul lui Rose.

– Eu și George suntem prieteni vechi. Ne înțelegem unul pe celălalt. Acest mariaj a fost aranjat de ani de zile. Iar jurnalul cu siguranță nu e intim, de unde ai așa o idee?

[1] Trăsuri (în lb. fr., în orig.)

[2] Doriți o trăsură, doamnelor? (în lb. fr., în orig.)

Jurnalul este o înregistrare publică. Mai ales jurnalul fetelor de cincisprezece ani!

– Ann, trebuie să ne oprim imediat. Dolly este o copilă. Scrie poveştile în jurnal fiindcă ea credea că William i-l citeşte şi voia să îi menţină interesul.

– Prostii! spuse Ann neacceptând ideea. Unde crezi că a dispărut la bal, seara trecută? Tocmai a anunţat că a întâlnit bărbatul cu care vrea să se mărite. Din câte ştim, francezul acesta ar putea să o urmărească la hotel chiar în acest moment, ştiind din ce familie ilustră provine, vrând să... să o răpească!

– E ridicol, ea... Rose îşi căuta cuvintele. Nu s-a maturizat destul. Încă îşi revine după moartea mamei sale. Abia a împlinit cincisprezece ani – cu siguranţă William nu ar putea fi de acord cu aşa ceva, este sora lui, îi e devotată, iar el e bun cu ea. Nu ar putea fi de acord!

– William este influenţat mult de George.

– Atunci cu siguranţă tatăl său nu îi va permite. Nu puteţi să îi faceţi aşa ceva doar pentru că voi aveţi nevoie! Nu puteţi!

Rose ridică glasul, fără să vrea.

– Putem, spuse Ann, şi o vom face. Zâmbi. Şi tu ai fost o copilă când te-ai măritat cu Harry Fallon, iar el era de asemenea mult mai în vârstă ca tine.

– Aveam şaptesprezece ani! Şi eram îndrăgostită nebuneşte.

Ann dădu să intre; se întoarse din nou, încă zâmbind.

– Eşti foarte naivă, Rose, dacă tu crezi că dragostea are ceva de-a face cu asemenea lucruri. De ce crezi că prinţul de Wales s-a căsătorit cu prinţesa Caroline? Nu a fost iubire, te asigur – a trebuit să bea coniac prima dată când s-a întâlnit cu ea! Nu faci parte din aceeaşi categorie socială, nu înţelegi asemenea lucruri. Dolly face deja parte din *le ton,* iar

George va face parte şi mai mult, şi noi toţi vrem acest lucru. Cincisprezece ani nu e o vârstă prea fragedă pentru căsătorie în cazul fetelor din lumea noastră.

– De ce este de acord familia Torrence? întrebă Rose, pe un ton tăios. Ducele de Hawksfield cu siguranţă nu ar lua parte la aşa ceva – pentru că Dolly s-ar căsători sub nivelul său în ochii societăţii voastre.

Ann nici măcar nu păru jenată.

– Avem nevoie disperată de banii familiei Fallon, răspunse ea simplu în timp ce Rose o privea siderată. Ah, Rose, tu nu eşti din categoria noastră. Odată ce îi naşte un fiu, Dolly poate avea propria viaţă, poate iubi pe cine vrea. Aşa stau lucrurile la noi. Dolly va avea o viaţă foarte plăcută şi sper că nici nu ţi-ar trece prin cap să te pui de-a curmezişul fericirii şi norocului unei fete.

Iar Ann urcă treptele şi dispăru înăuntru.

Preţ de o clipă, Rose rămase fără cuvinte. Biata, biata Dolly: un pion de vânzare; totul fusese stabilit cu mult timp în urmă. Ducele de Hawksfield pesemne că ştia de plan, altfel ei nu ar îndrăzni aşa ceva. Se gândi la Dolly, luându-şi cu drag fratele de braţ cu un sfert de oră în urmă.

De cum reveni în încăpere, observă că Ann stătea acum cu George şi cu mama acestuia. Matroana era în mod evident extrem de încântată de ceva. Se fardase mai mult între timp.

În mijlocul salonului de ceai, bătrâna doamnă începu să vorbească dintr-odată cu glasul ei puternic:

– Unde e draga de Dolly? Vreau să îi vorbesc – ne vom muta la Roma la sfârşitul săptămânii – am făcut ce trebuia să fac aici şi nu mai este nevoie să tândălim prin Paris. Sunt convinsă că Bonaparte ştia că Harry a fost un erou şi îmi cunoştea mâhnirea, de aceea mi-a vorbit atât de... amabil... şi într-adevăr s-a achitat în mod fermecător de

problemă – deşi, desigur, nu aş putea fi niciodată fermecată de el.

George surâse afectat, de lângă fereastră, iar matroana continuă:

– Ducesa m-a informat că şi papa primeşte doamne din societatea englezească, chiar şi pe acelea care nu au aceeaşi credinţă cu el, iar în înalta societate nu văd ce relevanţă ar avea credinţa, aşa că l-am rugat pe George să facă aranjamentele necesare pentru noi toţi – nu cred că este aceeaşi... atmosferă... în Paris, aşa cum ne-am aştepta – ah! comportamentul *nepoliticos* al tuturor acelor parizieni care au cele mai bune locuri la teatru, cu veşmintele lor murdare, în timp ce noi am fost forţaţi să stăm mai în spate, de parcă acel loc ar fi fost proprietatea lor, mi s-a părut foarte lipsit de bun-simţ – acum *unde* este draga de Dolly? Chiar îmi doresc să vorbesc cu ea, şi, Rose, cine era acel ofiţer francez căruia îi dădeai *mult* prea multă atenţie în această după-amiază? Cred că te-am văzut ţinându-l de braţ, nu ne aşteptăm la asemenea comportament de la femeile din familia noastră. Conduita ta mi-a displăcut.

Rose se uită neîncrezătoare la soacra sa, care acum era atât de mândră de întâlnirea cu Napoleon.

– Nu era un ofiţer, spuse ea rece. Şi cu siguranţă nu îl ţineam de braţ.

„Toţi din familie vor să intimideze, toţi – da, da, şi Harry. Şi îşi văzu soţul ţinând-o, făcând-o să se uite la corpurile lor în oglindă, făcând-o să îl privească în timp ce o atingea: «nu suntem frumoşi?»"

– Atunci cine era – dacă mi se permite să o întreb pe văduva fiului meu?

– Era unul dintre savanţii lui Napoleon, unul dintre învăţaţii francezi care au fost cu Napoleon în Egipt. Ştie totul despre Piatra din Rosetta şi despre multe alte antichităţi.

Faţa lui George se lumină, iar el băgă mâna în tunică căutându-şi tabachera.

– Chiar aşa? Atunci, cu siguranţă, trebuie să flirtezi mai des pentru noi! râse el. Poate că totuşi poţi fi importantă pentru familia Fallon! Trebuie să îl cunosc. Cum îl chema?

– *Monsieur* Pierre Montand.

– Mai mult. Vreau să ştiu mai multe.

Rose îşi muşcă buzele. Auzi din nou glasul francezului: „Ah, vicontesa".

– Lucrează la o carte în multe volume despre descoperirile lor din Egipt.

– În acest caz, trebuie neapărat să îl văd înainte să părăsim Parisul. Ceva despre hieroglife?

– Nu cred că ei ştiu mai multe decât colegii tăi.

George scoase tutun pentru prizat.

– Atunci, va fi o competiţie, rosti el entuziasmat, pe care, firește, o va câştiga Anglia.

În acel moment Dolly şi William se întoarseră. Amândoi erau roşii la faţă şi se vedea limpede că Dolly plânsese. Rose se gândi că dacă Dolly îl luase cu atât drag pe William de braţ când plecaseră, acum el o ţinea pe ea strâns, de parcă nu ar fi vrut să o lase să fugă.

Nimeni nu făcu nici un comentariu despre apariţia lor.

– Acum vom merge la *opéra,* aşa cum ni s-a sugerat de către *monsieur* Bonaparte, anunţă matroana. Dolly dragă, vino şi aşază-te imediat lângă mine.

Mai târziu în acea seară (după operă, după o altă cină bogată, târzie, în timpul căreia nimeni nu menţionase nimic despre planurile de căsătorie şi în timpul căreia Dolly, aşezată între matroană şi George, păruse tot mai tulburată), Rose se furişă în camera fetei. Dolly zăcea tristă pe patul său mare.

– William spune că trebuie să mă căsătoresc cu vicontele Gawkroger la aniversarea mea de şaisprezece ani. Spune că tata va fi de acord. Dar, mai mult, spune că şi ducele de Hawksfield va fi de acord, căci el este cel care ia deciziile în locul nostru. Spune că ei ştiu că vreau să mă căsătoresc *cu cineva,* fiindcă au citit despre asta în jurnalul meu! Am încercat să îi spun că era o poveste pentru a-i menţine interesul, dar nu cred că l-am convins de asta. Spune că vorbeam chiar în după-amiaza aceasta despre cum tu îmi cauţi un soţ, şi de aceea au decis să-mi dea de veste acum. William mi-a spus că sunt foarte, foarte norocoasă, că nu oricine s-ar căsători cu o fată înaltă – ah, Rose! Vicontele Gawkroger este *cu mult* mai scund decât mine şi îmi displace, iar el continuă să îmi sărute mâna, şopti ea fără să îşi mai poată opri suspinele, şi îmi face mâna să miroasă a *tutun!*

– Draga mea Dolly, zise Rose îmbrăţişând-o, lucru care o făcu pe Dolly să plângă mai amarnic.

– A fost jurnalul meu. Ei toţi, *cu toţii*, mi-au citit jurnalul! L-am scris doar pentru William, să îl distrez!

– Da, zise Rose. Ştiu. I-am spus lui Ann că nu era nimic adevărat.

Dolly continuă să plângă o vreme. Rose era disperată, îi mângâia părul. Apoi suspinele încetară brusc şi Dolly se ridică.

– Vreau să mă mărit cu *monsieur* Montand. Este înalt şi bun. Vicontele Gawkroger este scund şi, cred eu, nu e prea bun, altfel nu m-ar forţa niciodată să fac aşa ceva. Rose, trebuie să vorbeşti cu *monsieur* Montand şi să îi spui că îl iubesc cu disperare.

Respira ciudat în timp ce vorbea.

– Dolly, cred că poate eşti prea entuziasmată. Nu ştim nimic despre *monsieur* Montand, chiar nimic – l-am cunoscut doar cinci minute.

– Dar îl vom revedea! Aşa a spus! Are o privire blândă.

Vocea îi era aproape isterică şi Rose nu se simţea deloc în largul ei.

Spuse nehotărâtă:

– Lucrează la nişte cărţi despre Egipt şi ştie că sunt interesată de ele, aşa că ne-a invitat la Comisia Egiptului.

Expresia lui Dolly se schimbă complet: îşi netezi repede părul, îşi şterse ochii, lacrimile dispărură.

– Atunci trebuie să îi spunem.

– Dar, Dolly – cred – nu putem să presupunem că ar vrea să se însoare cu o fată din Anglia de cincisprezece ani, pe care de-abia o cunoaşte.

– Îl voi convinge. Cât timp îl pot vedea, îl voi convinge. Aş fi totul pentru el, tot ce şi-a dorit. Ştiu ce se întâmplă în căsătorii, pot să fac acele lucruri. Îl voi iubi atât de mult, încât va trebui să mă iubească.

– Toate acestea deoarece este *înalt?*

Rose nu se putu abţine şi zâmbi.

Dolly o privi furioasă.

– Nu eşti înaltă, nu ştii ce li se întâmplă fetelor înalte. Bărbaţii nu dansează cu ele. Vorbesc cu ele doar când trebuie sau dacă sunt extrem de bogate. Familia noastră *nu* este extrem de bogată, tatăl şi bunicul meu ne-au cheltuit averea şi pământurile pe jocuri de noroc şi pe amante, aşa cum ştie toată lumea, deşi nu se pomeneşte niciodată despre asta. Trebuie să ne vindem tablourile, datorăm bani peste tot. Ducele de Hawksfield ne plăteşte chiar şi trăsura! Dragostea este ceva ce n-am avut încă şi ştiu că o pot găsi cu *monsieur* Montand. Mama mea nu m-a iubit până când – glasul lui Dolly se frânse din nou – până când

a înnebunit. Vicontele Gawkroger nu mă iubeşte. Vrea să îi nasc un fiu. Aşa a spus William.

– Moştenitorii sunt foarte importanţi, Dolly, în societatea în care te mişti.

– Să îşi găsească pe cineva de vârsta lui! Mi se pare că are o sută de ani! Vei vorbi cu *monsieur* Montand pentru mine?

Rose tăcu. „Cum să vorbesc despre asta cu un bărbat pe care de-abia l-am întâlnit?"

– Te rog, Rose, insistă Dolly. Te rog, te rog, Rose, te implor. Când Rose nu răspunse, Dolly spuse dintr-odată: Vrei să îl păstrezi pentru tine!

Rose se uită la faţa tânără, disperată, a lui Dolly şi îşi aminti că, atunci când nu era cu mult mai mare decât Dolly, simţindu-se în siguranţă în inocenţa sa, ea însăşi fusese hotărâtă să i se facă pe plac.

– Voi face tot ce pot, zise, sărutând-o şi se ridică să plece. Orice s-ar întâmpla, promise ea, voi face tot posibilul să te ajut să *nu* te căsătoreşti cu George Fallon!

CAPITOLUL PAISPREZECE

A doua zi după-amiază, *monsieur* Pierre Montand își făcu apariția la Hôtel de l'Empire, se prezentă familiei Fallon și întrebă dacă erau interesați să vadă pregătirile pentru *Description de l'Egypte*.

George fu extrem de încântat și dădu mâna energic cu francezul. Dolly, copleșită de entuziasm, nerăbdare și isterie, își exprimă acordul foarte zgomotos.

– Foarte bine, spuse cu emfază matroana, văd că fiul meu și draga de Dolly au interese comune.

Nici unul, nici măcar George, care era colecționar de antichități, nu era pregătit pentru ce aveau să vadă. De îndată ce intrară pe ușile principale, fu ca și cum o strălucire minunată ar fi iluminat brusc totul. Totuși, nu era lumină. Erau culorile care străluceau. Încăpere după încăpere, pe toți pereții, pe mese, pe scaune, pe podea, pe plinte, se aflau statui reprezentând lei cu fețe omenești, bijuterii opulente, cutii colorate, o harpă veche de lemn, un frumos cap sculptat cu un singur ochi, un picior imens de granit. Erau bucăți de piatră și bucăți de hârtii acoperite de scris.

Erau fragmente de ziduri sculptate, care fuseseră luate din morminte şi temple, descriind viaţa din vechiul Egipt în culori, roşu, albastru, auriu, alb, verde şi maro: muzicieni pictaţi minunat care cântau la instrumente cum ar fi mici harpe; scribi care scriau, zei primind ofrande, bărci, raţe viu colorate. Şi pisici, peste tot pisici: statui reprezentând pisici, pisici gravate, pisici pictate şi – li se explică – pisici mumificate. Şi chiar mai mult: picturi ale observatorilor francezi ai lui Napoleon descriind ce văzuseră: picturi imense, viu colorate cu temple, morminte, obeliscuri înalte, figuri mari şi frumoase de oameni, sau, poate, de zei. O mamă cu pruncul, ca şi când ar fi fost creştini, cu mii de ani înainte de creştinism. Păsări, scorpioni şi peşti, şi creaturi pe jumătate animal, pe jumătate om. Tablouri cu fluviul Nil, palmieri luxurianţi, bărci mici, fermieri, bivoli legaţi la ochi, pescari. Pictură după pictură cu piramidele şi o figură misterioasă numită Sfinx. Şi peste tot, frumosul scris, incitantul scris egiptean: sculptat în tot felul de obiecte de olărit sau din piatră, scris pe bucăţi rupte de ceva ce semăna pe jumătate cu hârtia şi pe jumătate cu ţesătura, sau copiat cu migală în tablouri.

– Ahhhhh, respiră Dolly, atât de aproape de Pierre Montand, încât el îi simţea respiraţia şi îi mirosea parfumul.

Bărbaţi francezi traversau sala lungă în tăcere, de-abia ridicând privirea din teancurile de hârtii, dosare, picturi şi obiecte pe care le montau din loc în loc.

– Acesta e un papirus, îi explică Pierre lui Rose, văzând-o privind atât de concentrată un sul scris. Este hârtia lor, făcută din trestie.

– Presupun că aţi revopsit totul, spuse matroana.

Pierre păru şocat.

– Sigur că nu, *madame*. Aşa le-am găsit.

– Atunci presupun că artiştii voştri au exagerat frumuseţea şi culorile din picturi, spuse matroana puţin nesigură, căci ceea ce vedea o uimea pur şi simplu.

– Vă asigur, *madame,* spuse Pierre, artiştii noştri au fost meticuloşi, au făcut multe schiţe şi desene înainte să înceapă să picteze, şi au verificat culorile din nou şi din nou. Puteţi vedea aceste lucruri cu ochii voştri. *Eu le-am văzut,* am călătorit în sus pe Nil cu soldaţi obosiţi, needucaţi, care totuşi din când în când aplaudau ce vedeau. În ciuda tuturor bătăliilor şi a pericolelor, părea că... inimile lor sau sufletele lor, ceva dinăuntrul lor... cumva au reacţionat la ceea ce aveau în faţa ochilor.

– Aceste comori nu erau în Alexandria, spuse William, îndurerat. Cu siguranţă aş fi adus câteva acasă.

George era în extaz.

– Şi chiar aţi văzut piramidele, *monsieur?*

– Am văzut piramidele. Ne-am apropiat de ele în zori şi păreau să fie forme masive plutind în lumina dimineţii. Sunt arheolog şi am văzut multe semne ale vechilor civilizaţii, dar îmi amintesc de ziua în care am văzut piramidele ca despre una – nu-şi dădu seama că vorbea în franceză de prea mult entuziasm – *des jours le plus extraordinaires de ma vie!*[1]

– Trebuie să existe vreo cale de a transporta acele piramide în Anglia! spuse George.

Pierre zâmbi uşor.

– Poate că este cel mai bine să fie lăsate în deşert, *monsieur,* acolo unde le e locul.

---

[1] Una dintre cele mai extraordinare zile din viaţa mea. (în lb. fr., în orig.)

– Cerul era la fel de albastru ca în Egipt, spuse William încet, în timp ce își amintea, uitasem.

Privi din nou tablourile, surprins.

O vreme, toți rămaseră tăcuți, aproape ca și când s-ar fi aflat într-o biserică. Dolly stătea lângă Pierre tot timpul, se ducea unde se ducea el. Ann, tremurând din cauza lipsei coniacului pentru durerea ei de dinți, nu se putea totuși desprinde de bijuterii: mult aur strălucitor, ametist, cele mai neobișnuite pietre albastre, strălucitoare, pandantive, coliere, coroane, și un extraordinar inel albastru, încastrat în aur. Rose era aproape vrăjită de scrisul pe care ajunsese să îl cunoască: aceleași păsări, forme, animale și figuri; nu se putu abține, îngenunche, se uită îndeaproape la semnele de pe o bucată de piatră, își trecu degetele peste scris. Deschise în grabă săculețul și își scoase ochelarii. Acum se aplecă mai aproape, văzu șoimul, văzu clar scarabeul, se aplecă foarte concentrată peste piatră (nu știa că semăna un pic cu bătrâna domnișoară Constantia Proud, cea care părea să devoreze cărți). Pierre Montand o urmărea fascinat și o auzi murmurând: „Și-au scris viețile. Încearcă să ne spună". Îngenunche lângă ea: îi arătă hieroglifele sculptate în piatră și apoi scrisul aparent diferit făcut cu pană și un fel de cerneală, pe o parte din papirus.

– Când au început să scrie cu un fel de pană și de cerneală, s-a schimbat probabil scrisul, explică el, și până la urmă, poate, a devenit scrisul nativ; este numit *demotic,* partea din mijloc a pietrei din Rosetta.

– Ca și scrisul legat? întrebă ea, iar el o privi și zâmbi.

– Cam așa, răspunse el, hieroglife legate poate, hieroglife simplificate. Dar prea multe mii de ani au trecut de când erau utilizate hieroglifele, iar legătura dintre acest

scris comun şi hieroglife nu este înţeleasă deloc. Priveşte această piesă.

În mână ţinea o mică statuetă de piatră, un scrib aşezat cu o tablă pe genunchi, scriind.

– *Monsieur* Montand? zise Dolly, iar el stătu politicos să îi răspundă la întrebarea despre animale.

Rose întoarse pe o parte şi pe cealaltă mica statuetă, „zilele de demult vorbindu-ne"; se simţea extraordinar, ca şi când ar fi vrut să o sărute. În final, împotriva voinţei ei, o puse înapoi pe o masă. O durea capul. Îşi scoase ochelarii, închise ochii. „Dacă aş putea merge în Egipt, să găsesc părţile lipsă din piatra din Rosetta..." După ce se ridică, privirea îi fu atrasă de cea a unei feţe sparte din piatră de pe un raft: un ochi enigmatic părea să se holbeze drept la ea dintr-un cap ciudat, în formă de ou; celălalt ochi şi o parte din nas lipseau, şi totuşi statuia părea să se uite la ea cu o expresie ciudată. Merse încet înspre ea, de parcă ar fi fost vrăjită. Îşi apropie foarte mult faţa de cea spartă, se aplecă spre ea şi păru, văzu Pierre, să suspine. Întodeauna, după aceea, el avea să îşi amintească de acea imagine cu ea.

George începu să îl interogheze pe învăţatul francez, punându-i multe întrebări, cerând răspunsuri, întrebând din nou şi din nou despre locurile pe care le vizitase Pierre.

– Vreţi să spuneţi că sunt încă *acolo,* undeva în Egipt, toate aceste antichităţi din care aveţi aici – se uita foarte atent, la fel ca Ann, la bijuterii – sau care au fost pictate în aceste tablouri minunate?

– Aţi putea să luaţi ce vreţi, *monsieur,* spuse Pierre strâmbându-se. Dar am străbătut mulţi kilometri, înfruntând multe greutăţi, timp de multe luni şi ani pentru a găsi astfel de lucruri. Şi nu puteţi lua temple întregi. Dar ceea

ce am văzut... asta a fost... *incroyable! Magnifique!*[1] Am văzut statui mai mari decât noi, de multe, multe ori mai mari. Şi morminte ale vechilor faraoni, adânc sub pământ, unde artiştii noştri au zăbovit zile şi nopţi în şir. A trebuit să ne desfăşurăm o mare parte din activitate la faţa locului, în nisip şi pe căldura necruţătore, şi câteodată în timpul furtunilor de nisip... şi, desigur, au mai fost şi luptele continue cu arabii, turcii şi mamelucii, căci călătoream cu armata.

– Ştiu ce e un mameluc! strigă Dolly entuziasmată. Era unul la palatul lui Napoleon!

Pierre îi zâmbi, dar George spuse:

– Ştttt, micuţă Dolly, şi îi făcu semn lui Pierre să continue.

– Am fost nevoiţi să lucrăm foarte rapid în condiţii vitrege, şi totuşi cu foarte mare grijă, după cum puteţi vedea. A fost un exerciţiu lung şi meticulos, sublinie el din nou, am fost acolo timp de trei ani. Aproape tot ce am putut aduce se află în acest moment depozitat aici, sau a fost văzut şi copiat de către artiştii noştri. Sau se află acum în Anglia, adăugă el, întunecându-se la faţă, după cum ştiţi, *monsieur, la pierre de Rosette* mai ales.

Se opri preţ de o clipă, atât de dureros i se părea acest lucru, dar apoi entuziasmul îl copleşi.

– Noi, savanţii lui Napoleon, învăţaţii lui – noi trăim pentru antichităţile egiptene, ne gândim la ele şi în somn, pentru lucrurile pe care le-am văzut şi le-am aflat. Noi suntem – care e cuvântul vostru englezesc? – vrăjiţi! Totuşi, multe, multe lucruri rămân şi părerea mea este că multe alte comori sunt încă nerecuperate.

– Trebuie să mă duc în Egipt, murmură George, mai mult pentru sine.

---

[1] Incredibil! Magnific! (n.tr.)

– Dar pentru *a înţelege* ce am descoperit trebuie să găsim cheia hieroglifelor, continuă Pierre, scrierea vechiului Egipt. Şi faptul că *noi* am găsit *la pierre de Rosette* (accentuă foarte hotărât cuvântul) a însemnat că avem, pentru prima dată, o speranţă. Am fost foarte impresionat, spuse el, iar Dolly îl văzu înclinându-se spre Rose într-o manieră elegantă, aflând că doamna Fallon, cumnata dumitale, a citit traducerea grecească. Cred că nici măcar o jumătate de duzină de franţuzoaice nu au făcut acest lucru.

– *Monsieur, monsieur,* eu aş citi-o! Mi-ar plăcea la nebunie să o citesc, mi-ar plăcea totul dacă mi-aţi arăta!

Dolly se purta poate cu prea multă îndrăzneală, dar era disperată. Încă stătea foarte aproape de Pierre Montand şi cei doi erau mult mai înalţi decât vicontele Gawkroger din Great Smith Street. George era conştient de asta.

– Dolly! spuse el tăios, dar Dolly nu îl auzea sau nu voia să îl audă.

– Vă veţi întoarce în Egipt, *monsieur* Montand? întrebă ea. Cu siguranţă trebuie să fie cea mai frumoasă ţară din lume, nu sunteţi de aceeaşi părere?

Pierre râse.

– Părţi din el sunt atât de frumoase încât de-abia poţi înţelege câte vezi acolo, *mademoiselle* Dolly. Dacă v-aş putea descrie fluviul Nil, livezile de portocali, grădinile extravagante, lanurile de grâu şi frumoasele moschei!

Rose era vrăjită, îşi amintea poveştile tatălui său, se imagina plimbându-se prin livezile de portocali, mâncând curmale proaspete.

Însă oraşele sunt aglomerate şi există multe boli – ciuma, chiar Nilul aduce moartea în unele părţi, orbirea – mulţi soldaţi francezi au murit de astfel de boli cât timp am fost

acolo. Şi cred că oamenii nu sunt prea fericiţi să ne aibă în ţara lor, nu cred că ne consideră prieteni – deşi aceasta a fost intenţia lui Napoleon. Pe drumul pe Mediterană spre Egipt, la bordul vasului *L'Orient* – aruncă o privire spre George şi William: toţi ştiau de scufundarea navei *L'Orient* a lui Napoleon de către Nelson în Bătălia de pe Nil – Napoleon a citit Coranul. Este un fel de Biblie a arabilor, îi explică el lui Dolly. L-a admirat enorm şi seara obişnuiam să stăm pe punte la lumina stelelor şi să discutăm despre religii. Pierre privi pierdut unul dintre tablouri; apoi continuă: A obţinut, nu fără oarecare eforturi, chiar o presă tipografică cu litere arabe de la Vatican, astfel încât să poată scoate un ziar arab! Nu îşi puteau crede ochilor în Cairo! spuse el şi încheie brusc: Dar tot nu ne-au plăcut. Ei sunt foarte religioşi şi religia lor este foarte diferită de a noastră.

William îl întrerupse.

– Într-adevăr, aşa s-ar zice, *monsieur!* Şi eu am fost în Egipt. Toate acele sunete ciudate de la moschei, şi îngenuncherile acelea ridicole şi rugăciunile de o sută de ori pe zi chiar când încercam să îi facem pe oamenii aceia leneşi să lucreze!

– După cum spuneam, *monsieur,* repetă Pierre, iar Rose îşi dădu seama de tonul său rece, oamenii nu sunt bucuroşi să ne aibă acolo. Şi poate că au motivele lor. Unii dintre soldaţii străini din Egipt – din mai multe ţări – nu au avut un comportament prea demn. S-au comportat chiar sfidând complet regulile şi obiceiurile egiptenilor, de fapt.

Rose îl văzu pe George înroşindu-se; el îi observă privirea, iar ea se uită iute în altă parte. „Nu poate fi decât o coincidenţă, desigur." Dar din nou îşi aminti vocea lui Pierre la Tuileries, felul ciudat în care o privise: „Ah, vicontesa..."

– Aşa că, *mademoiselle* Dolly, este un loc frumos în mai multe feluri. Dar... au fost bătălii teribile în drumul nostru prin deşert spre Cairo, şi regret să spun că oasele multor compatrioţi de-ai mei zac îngropate în nisipul acelei întinderi mari şi îngrozitoare.

Voia să adauge „şi în apele din jurul Alexandriei", căci Nelson distrusese aproape întreaga flotă franceză acolo, nu numai *L'Orient,* provocând pierderea vieţilor atâtor tineri francezi. Expresia de pe chipul lui Pierre era serioasă şi nimeni nu vorbea; priveau cu emoţie vădită comorile care fuseseră plătite atât de scump.

– Vino, Dolly, rosti pe neaşteptate matroana, punând capăt atmosferei ciudate printre nepreţuitele antichităţi. Acum trebuie să plecăm, am nevoie să mă iei de braţ.

Rose ar fi putut jura că zărise ceva albastru şi strălucitor într-una din mâinile matroanei: „Probabil că mă înşel".

Dolly o privi uimită pe matroană, de parcă ar fi visat.

– *Să plecăm?* întrebă ea, nevenindu-i să creadă.

Matroana se întoarse spre francez.

– Mulţumesc, domnule Montand, pentru că ne-aţi arătat micile dumneavoastră comori şi, chiar dacă par destul de exagerate, sunt totuşi interesante. Vino, Dolly! spuse ea mai hotărâtă.

Dolly făcu feţe feţe.

William spuse:

– Haide, Dolly.

Iar atunci umerii lui Dolly se lăsară şi plecă în sfârşit de lângă *monsieur* Montand, uitându-se în sus la el în timp ce se îndepărta.

Pe măsură ce grupul se deplasa spre trăsura care îi aştepta, călcând zgomotos pe caldarâmul spart, încă uimiţi

de ceea ce văzuseră, Pierre reuşi să o oprească pe Rose, aproape ca într-o ambuscadă.

– *Madame,* iertaţi-mi graba. Dorinţa mea cea mai mare este să vă mai văd. Eu... eu am lucruri pe care doresc să vi le spun. Rămâneţi în Paris?

– Plecăm spre Roma, spuse Rose. Soacra mea doreşte să îi fie prezentată papei, deşi am fost, desigur, cu toţii botezaţi în religia anglicană. Cred că nu are legătură cu credinţa, ci cu societatea.

– Înţeleg, spuse el şovăind, poate neînţelegând complet. Dar vă veţi întoarce aici?

Rose o zări pe Dolly în trăsură, flancată de matroană şi de George, privindu-i nerăbdătoare, aşteptând ca Rose să îi îndeplinească rugămintea.

Rose se întoarse spre Pierre Montand, ridică privirea preţ de o clipă spre faţa lui bună.

– *Monsieur,* mi-a făcut multă plăcere să vă întâlnesc, mai multă decât vă pot spune. Nu voi uita niciodată aceste uimitoare comori şi minunatele hieroglife pe care – nu vă puteţi imagina cât m-am gândit la ele – aş vrea atât de mult să le înţeleg. Dar plecăm mâine şi eu – eu cred că ar fi mai bine să nu ne mai întâlnim.

El fu atât de surprins, încât vorbi din nou franceză.

– *Mais pourquoi, madame? Je desire de vous voir encore une fois!*[1]

Din nou, ea privi spre trăsură, văzu faţa palidă şi chinuită a lui Dolly. Rose respiră adânc.

– Situaţia, *monsieur,* este că *mademoiselle* Dolly a... a fost foarte încântată să vă cunoască.

---

[1] Dar de ce, doamnă? Doresc să vă mai văd o dată! (în lb. fr., în orig.)

El păru confuz, aruncă o privire spre trăsură şi o zări pe Dolly.

– Este o copilă, desigur.

– Desigur. Dar nu contează. Ea... ea doreşte să o salvaţi de o căsătorie care nu i se potriveşte.

– Dar... *mon Dieu,*[1] pe dumneavoastră, *madame,* doresc să vă revăd, desigur, pentru dumneavoastră v-am primit familia. Cu dumneavoastră vreau să vorbesc. Aveţi o faţă atât de tristă – până când zâmbiţi. Cred că aţi avut parte de multe mâhniri.

Spre propria groază (nu plânsese de câteva luni), ochii lui Rose se umplură instantaneu de lacrimi. Privi repede în altă parte.

– Mă simt destul de bine, *monsieur,* mulţumesc.

– Rose! strigă George. Aşteptăm!

Se întoarse să plece, dar Pierre o prinse de braţ. Îşi dădea seama că toţi din trăsură o priveau: în faţa tuturor, el îi luă mâna şi o apăsă de buzele lui. Ea era înspăimântată. Era scandalos. Ştia cât de atent o privea Dolly şi cum aştepta, ca să nu mai vorbim de matroană; încercă să îşi tragă mâna, dar nu reuşi.

– *Mademoiselle* Dolly trebuie, spre binele ei, să înţeleagă de cine sunt interesat, spuse el şi, foarte hotărât, îi sărută mâna. Puteţi să mă găsiţi aici. Aproape că locuiesc aici. Trebuie să vă vorbesc din nou, căci cred că înţeleg o parte din tristeţea dumneavoastră. Încă o ţinea uşor de mână. *Ecoutez-moi,*[2] îi spuse el. Câţiva dintre noi am rămas în Alexandria mai mult decât ne aşteptam – numai ce ne-am întors, aşa cum v-am spus. Eu... eu eram deci prezent când

[1] Dumnezeule (în lb. fr., în orig.)

[2] Ascultaţi-mă. (în lb. fr., în orig.)

soţul dumneavoastră a fost... când soţul dumneavoastră a murit.

Ea înţelese în sfârşit la ce se referea prin „Ah, vicontesa".

– Este în regulă, *monsieur* Montand, nu trebuie să vă alegeţi cuvintele. Eu sunt conştientă că nu a murit ca un erou.

El expiră zgomotos şi ea îşi dădu seama că se simţea uşurat.

– *Bon.* Nu ar fi trebuit să vă aşteptaţi ca noi să ştim, desigur, dar zvonurile circulă atât de repede într-o garnizoană. Nu aş fi avut, desigur, lipsa de curtoazie să vă menţionez acest lucru, doar că...

– Rose! Rose! strigă George pe un ton furios.

Părea pe punctul de a coborî din trăsură.

– Doar că? întrebă Rose. Nu se grăbea. „George poate să vină să asculte dacă vrea." Poate ar trebui să vorbiţi despre acest lucru cu cumnatul meu, nu cu mine. Şi el ştie, şi totuşi păstrează un tablou plin de medalii al fratelui său pentru a-l arăta oaspeţilor, zise ea şi îşi permise chiar să râdă puţin. Mama lui, înţelegeţi, *nu* a fost informată. Dar George va fi fără îndoială extrem de interesat să audă detalii.

– Nu ţineţi la cumnatul dumneavoastră?

– Nu.

– Mă bucur. Nici mie nu îmi place. Dar, *madame,* am plecat de acolo de curând. S-a născut copilul.

– Care copil? se uită la el, confuză.

El înţelese imediat că nu ştia, încercă să dea înapoi: ea îi văzu expresia şi îl privi.

– Ce vreţi să spuneţi? Ce copil?

– Ah, iertaţi-mă, *madame,* din nu ştiu ce motiv am presupus...

– *Ce copil?*

I se făcu inima cât un purice la auzul unei astfel de veşti şi de-abia mai putea respira. Dintr-odată, trebui să se sprijine de el, de braţul lui, de umărul lui; el văzu că era pe punctul să leşine, o ţinu, o cuprinse cu braţele.

– *Ce copil?* strigă Rose.

Văzu mânuţele şi picioruşele propriului copil mort. Încercă să îl lovească cu pumnii în umeri de parcă ar fi fost vina lui, iar faţa îi era scăldată de lacrimi.

– Ce copil? şopti ea.

Pierre îl auzi mai mult decât îl văzu pe George coborând din trăsură. Inspiră adânc şi vorbi repede şi nu prea tare.

– Îmi pare atât de rău. Am presupus doar că trebuie să ştiţi de copil, dacă ştiaţi de soarta soţului dumneavoastră. Era o fetiţă – dacă nu a murit şi ea până acum. Un negustor englez a reuşit să o ascundă pe mamă până s-a născut copilul, însă – ah, *mon Dieu,* a fost teribil – nu mai există lege în Alexandria de când au plecat militarii. Nu am putut să îi împiedicăm, erau hotărâţi – şi familiile turcilor, şi ale egiptenilor au scos-o pe mamă din casa englezilor şi am văzut cum au târât-o, cum ţipa după ajutor – credem că în acel moment ei nu ştiau despre... despre *l'enfant*[1]. Ah, *pardonnez-moi,*[2] nu ar trebui să auziţi de la mine. A fost teribil – biate femeie – ucisă cu pietre, atâtea ţipete şi urâţenie – şi nu am putut face nimic.

George venea furios înspre ei. Înainte să poată spună ceva, Pierre Montand ridică glasul:

– Şi astfel m-am gândit că ar trebui să ştiţi că eram în Alexandria în ziua în care a murit soţul dumneavoastră.

George se opri brusc, uimit. Faţa i se înroşi din nou. Nu putea să vorbească. Pierre dădu uşor drumul braţului lui

[1] Copil (în lb. fr., în orig.)

[2] Iertaţi-mă. (în lb. fr., în orig.)

Rose, dar îşi ţinu o mână sub cotul ei în caz că avea să cadă. Nu mai spuse nimic, şi nici Rose. Cei trei se uitau unul la altul, dar nu se puteau mişca. Lacrimile se uscau pe faţa uluită a lui Rose. Tăcerea se prelungi până deveni teribil de jenantă: trei oameni stând în faţa Comisiei Egiptului, fără să spună nimic (ca şi când ar fi fost imposibil să se întoarcă) fiind priviţi cu mare luare-aminte de către patru persoane dintr-o trăsură care aştepta.

Fură salvaţi de un câine turbat. (Mult mai târziu, săptămâni mai târziu, amintindu-şi, Rose se zguduia de un râs tăcut, aproape isteric.) Câinele veni mârâind de după o clădire micuţă. Fugi înspre caii de la trăsură. Caii se dădură în spate, trăsura părea că avea să se răstoarne; se auzeau ţipete, iar Dolly sări din ea, apoi William. Oamenii fugeau: George şi Pierre alergară spre trăsura care se cutremura. Un soldat apăru cu o armă în mâini: o muschetă cu o baionetă în vârf pentru luptă corp la corp. Se năpusti spre trăsură şi împinse baioneta spre câine. Animalul turbat sări, mârâind spre faţa soldatului, spre muschetă. William fu eroul. Cumva, prinse câinele din spate şi îi întoarse violent gâtul, ţinându-i botul departe de el. Oamenii strigau: „Trage! Nu trage! Trage!" Soldatul, în ciuda ţipetelor lui Ann de avertizare, reuşi în final să înfigă lama armei în inima câinelui, pe cât de departe posibil de mâinile lui William. Cu toate acestea, William era plin de sânge şi fu dus de Pierre Montand la un *pissoir* în spatele Comisiei Egiptului.

Acest eveniment le dădu celor din trăsura Gawkroger multe subiecte de discuţie pe drumul de întoarcere spre hotel: faţa cenuşie a lui Rose trecu neobservată. Când matroana, revenindu-şi din sperietura de moarte, îşi aminti la un moment dat să o certe pe Rose, tocmai George îi sări în apărare.

– *Monsieur* Montand l-a cunoscut pe Harry în Egipt, spuse el. A dorit să îi vorbească despre asta lui Rose şi să îşi prezinte condoleanţele. A fost tulburător pentru ea.

Se întoarseră la discuţia despre câinele turbat; mai târziu, în timp ce se apropiau de curte, matroana vicontesă Gawkroger murmură plină de amărăciune:

– *Mie* ar fi trebuit să îşi prezinte condoleanţele.

Tot timpul cât dură călătoria, Dolly se uită în jos la mâinile sale şi nu vorbi.

În timpul cinei, în salonul privat de mese, se finalizară planurile pentru călătoria în Italia: se discutară detaliile, valeţii şi servitoarele împachetau. Spre oroarea şi jena lui Rose, matroana purta, fără pic de ruşine, pe unul dintre degetele ei zbârcite, extraordinarul inel egiptean, albastru cu auriu. Dolly era tăcută, refuza să se uite la Rose; George, pe de altă parte, îşi încrucişa mereu privirea cu a lui Rose: era clar că voia să îi vorbească. Iar Rose însăşi, încercând să controleze simţămintele care o copleşeau, încerca să se gândească la tablourile strălucitoare, la comorile şi hieroglifele pe care le văzuse în sfârşit cu ochii ei. Dar gândurile nu i se linişteau: „O fată egipteană a născut copilul lui Harry, şi nu eu". Nu voia să se gândească la pietrele care o omorâseră pe mamă pe alei întunecate, la ţipete şi la moarte. Încercă într-un final să se ridice, să plece de la masă, dar nu se putea mişca.

În sfârşit, matroana se retrase în camera ei; Ann o urmă, uitându-se în spate la soţul său. Dolly se ridică imediat şi ea de la masă, plecă repede, în tăcere, de-a lungul holului lung, luminat de lumânări. George, făcându-i un semn lui William în timp ce şi el ieşea din salonul de mese, se mişcă iute, astfel încât ajunse lângă Rose înainte ca şi ea să poată

pleca; chiar îi prinse încheietura cu mâna, peste masă. Strânsoarea puternică, dureroasă a mâinii lui o trezi brusc, ca şi când cineva ar fi pălmuit-o.

Se uită cu răceală la el, îşi trase braţul, şi spuse:

– Ar trebui să îţi controlezi mama, George. Desigur, *monsieur* Montand va observa că lipseşte acel inel nepreţuit.

George pur şi simplu lăsă la o parte problema.

– Mama deţine foarte multe bijuterii, Rose. Acum, ce ştia tipul?

– Ce vrei să spui?

„Oare George auzise?"

– De ce ai fost atât de tulburată, agăţându-te de el atât de nepotrivit ca o floare tristă! Totuşi, ştiai!

– Ce vrei să spui? repetă ea prosteşte din nou.

– Ştiai cum a murit. Ţi se spusese.

„Nu ştie."

Ea nu ştia de ce era important, dar instinctiv nu împărtăşi informaţia. George o privi atent.

– Nu este... alt scandal?

– Ce vrei să spui? zise ea din nou.

– Nu a ucis pe altcineva?

– *Monsieur* Montand nu a spus acest lucru.

– Această... poveste... *trebuie* să fie uitată. Nu poate să se ştie nimic... *nimic* – în afară de faptul că Harry a fost un erou.

– Eu... ştiam că Harry fusese ucis de un arab, dar... nu auzisem direct de la cineva. *Monsieur* Montand a fost în Alexandria în acea zi.

Până şi George păru tulburat.

– Chiar l-a văzut pe Harry murind?

Cuvintele ieşeau singure.

– L-a văzut... da, da, l-a văzut pe arab.

Ea văzu câinele turbat, sărind în sus.

– Şi... şi cuţitul. Avea o lamă de argint şi i-a străpuns inima.

George se ridică brusc, strigă imediat un servitor; sosi imediat cu mai mult vin. George goli paharul, îl ridică din nou să fie umplut, apoi luă sticla.

– *Va t'en!* îi spuse tăios servitorului. Pleacă!

Îşi umplu din nou paharul, îl bău. Încă nu putea vorbi. Tremura. Nu suporta una ca asta. Într-un final, se lăsă uşor în spate, şi ea văzu că, făcând un efort enorm, îşi revenea. Închise ochii un moment. Apoi îi deschise. Iar apoi vorbi calm.

– Antichităţile au fost uimitoare, pur şi simplu uimitoare. Eu şi William credem că ar trebui să călătorim în Egipt. William a decis că ţara ascunde mai multe decât pare. Viaţa a fost mai interesantă, crede el, când eram în război cu Napoleon – este cam domestic să îl întâlnim la braţ cu soţia sa! El va pleca din marină şi vom călători în Egipt. Ah – ce mi-ar plăcea să pun mâna pe câteva dintre acele comori!

Rose nu răspunse.

George îşi umplu din nou paharul şi împinse sticla, pe masă, către Rose. Păru foarte surprins când ea îşi turnă vin în pahar şi îl bău dintr-o înghiţitură.

– *Nu* contează, spuse George. Nu contează dacă un aventurier francez ştie.

Era din nou pe deplin stăpân pe sine. Ridică paharul spre Rose.

– Îmi place părul tău scurt, Rose. Şi Dolly îl va avea la fel. Bea în sănătatea mea, *Rosetta mia!* În curând voi fi condus spre altar. Ca un miel la tăiere. Ah – am putea fi prieteni, eu şi tu – dacă ai încerca doar să îmi vezi calităţile.

Şi, luându-i-o înainte, adăugă: Nu îmi ţine predici despre Dolly – întotdeauna ai vrut să mă însor.

Rose înţelese că el nu auzise nimic din conversaţia cu Pierre; la fel ca el, făcu un efort imens să se controleze. Încercă să vorbească încet.

– George, dacă ai vreun sentiment, nu poţi să îi faci asta lui Dolly. Îi vei frânge inima – cu siguranţă chiar şi tu vezi cât de nefericită a făcut-o aflarea planurilor pentru viitorul ei.

– Dolly este o actriţă, Rose, cum cu certitudine ai observat. Dacă o ajută să pară nefericită, aşa va părea.

Rose îi ignoră cuvintele.

– Nu pot să îmi imaginez la ce se gândeşte William, că poate lua aşa ceva în consideraţie. Cu siguranţă, familia ei nu îi va da acordul.

George păru amuzat. Îşi revenise complet. Goli paharul, dădu puţin în spate scaunul pe care stătea şi o privi, pipăindu-se după tabacheră.

– Este extrem de important să intru prin căsătorie într-o asemenea familie. Familia Fallon a lucrat timp de multe generaţii pentru ei. Doar atunci, în sfârşit – cu acest mariaj –, numele nostru va începe să fie respectat, iar felul în care ne vom comporta ne va privi doar pe noi; atunci, vom fi început, cred, să ne strecurăm pe uşa din spate şi vom face parte din *beau monde,* aşa cum şi-a dorit tata. Mama a fost cea care l-a ajutat; Dolly mă va ajuta pe mine. Să-l uităm pe *monsieur* Montand. Lumea îşi va aminti de Harry ca de un bărbat fermecător – şi în ceea ce îl priveşte pe ducele de Torrence, el va face ceea ce-i sugerează William. William va face ceea ce-i sugerez eu: ai putea spune, atunci, că *eu* sunt ducele de Torrence! Parte din *le beau monde,* crema societăţii engleze! zise el şi râse.

Rose rămase tăcută. El își scutură capul și o privi.

– Cât de puțin înțelegi vremurile, *Rosetta mia!* Ceea ce nu pricepi este că lucrurile s-au schimbat. Ducele de Hawksfield poate că mă ia de sus, dar el însuși știe că familia Torrence are nevoie de mine. Uită-te la ducele de Torrence, leneș, interesat doar de femei și de jocul de cărți, mare parte a averii vechii lui familii a fost pierdută de el și de tatăl său înaintea lui. Acum privește familia Fallon, tatăl meu și bunicul meu erau în tot acest timp industriași energici, interesați să facă *bani,* și la fel sunt și eu. Familia Torrence are nevoie de sânge proaspăt, are nevoie de priceperea și de cunoștințele mele în domeniul afacerilor sau va fi ruinată în următoarea generație. Ducele de Hawksfield știe asta, la fel și William. Au nevoie de mine, sau poate ar trebui să mă exprim mai corect, fiind un bărbat realist, după cum știi, Rose, au nevoie de banii mei și de banca mea. Uită-te la biata, la prostuța de Dolly, cum își umple mintea cu aceste romane noi și ridicole, obținute de la orice bibliotecă itinerantă sau librărie. Are o imagine absolut ireală asupra lumii, fiind romantică, după cum aud, în jurnalul ei, dacă într-adevăr ar fi vorba de romantism, ceea ce m-ar mira. Și ea are nevoie de mine, să o pregătesc pentru lumea reală, spuse el oarecum exasperat de tăcerea ei. Nu aprobi căsătoria lui Dolly din cauza vârstei ei sau din pricina mea? Va fi doar cu un an mai mică decât erai tu când te-ai căsătorit cu Harry, iar tu erai o tânără mireasă foarte, foarte fericită, îmi amintesc bine de tine.

– Acestea nu sunt zilele de altădată, George, acesta este noul secol. Dacă Dolly ar fi beneficiat de educația pe care mi-au asigurat-o părinții mei, ar fi o fată foarte diferită, nu ar trebui să o privești cu superioritate. Ea este un copil încă

şi nu te iubeşte, iar tu ştii că nu o iubeşti. Este o cruzime din partea ta.

– Nu fi ridicolă, Rose! Părinţii tăi erau foarte excentrici, dacă mă pot exprima aşa, deoarece, spune-mi sincer, la ce ţi-a folosit aşa-zisa educaţie, după ce l-ai cunoscut pe Harry?

El rânji. Ea coborî privirea, uitându-se la pahar. Apoi îl umplu din nou.

– Iar dragostea are foarte puţin de a face cu căsătoria în cercul la care aspir eu. Dolly va putea găsi toată dragostea pe care o doreşte după ce va dărui familiei Fallon un moştenitor: va fi bogată, mulţumită mie, va fi respectată, iar eu voi fi un soţ foarte curtenitor, te asigur.

Apoi, doar pentru un moment, masca lui zâmbitoare căzu, se aplecă spre ea, iar ea văzu toată ambiţia şi furia pe care i le cunoştea atât de bine.

– Tu nu ştii nimic, Rose! Ar trebui să înţelegi că în final eu voi deveni parte din *le beau monde,* indiferent care este preţul. Tu faci parte dintr-o altă clasă, iar valorile clasei tale nu sunt valorile familiei lui Dolly, sau ale mele. Aşa sunt aranjate lucrurile în societatea din care sunt *complet determinat* să fac parte, din care *voi* face parte în curând: nimic nu mă poate opri, în orice caz, nu tu sau vorbele tale despre educaţie sau dragoste.

– Eu cred că Harry s-a însurat cu mine din dragoste.

Vocea ei tremură uşor. „O fată egipteană cu un copil, şi nu eu." George mormăi şi bău din sticlă.

– Rose, o dată pentru totdeauna: Harry era fermecător. Harry făcea ce voia. Cu toţii l-am iubit pe Harry, da, până şi eu, care disprețuiesc cuvântul, mă avea la degetul mic şi ştia asta. Dar Harry nu privea deloc cu seriozitate societatea, era prea ocupat să se distreze. Eram întotdeauna eu,

fiul mai tânăr, cel care avea energia şi înţelegerea necesare, trebuia să ştii până la urmă că antecedentele *tale* nu puteau aduce nimic familiei Fallon, şi, bineînţeles, la fel ştia şi Harry. Dar Harry a făcut ce a vrut, iar eu am ştiut acum multă vreme că în cazul în care Harry se căsătorea cu tine, eu trebuia să mă însor cu Dolly de îndată ce devenea nubilă. Este ca şi cum poziţiile noastre în familie s-ar fi inversat din greşeală. Bineînţeles că mama te-a respins, dar ea nu îi putea refuza lui Harry nimic. Harry s-a însurat cu tine deoarece întotdeauna a obţinut ce şi-a dorit, iar, dacă tu îţi doreşti să o numeşti dragoste, eşti liberă să o faci. Harry a fost intrigat de tine în mod sigur: tatăl tău a fost un erou naval, tu aveai şaptesprezece ani şi era ceva ce îşi dorea în legătură cu tine, inocenţa şi a ta *joie de vivre,* cred. Păcat că le-ai pierdut, spuse George şi goli sticla de vin. Deci Harry te-a căpătat pe tine, tu pe noi, iar eu, noi o vom avea pe Dolly. Ar trebui să fii realistă în privinţa asta. Cine s-ar căsători cu Dolly, dacă nu pentru situaţia ei socială, cine îşi doreşte să fie depăşit în înălţime de nevastă, dacă aceasta nu are o avere? Şi este predispusă la isterie, după cum ştim cu toţii. Dar este tânără şi este o Torrence. Ea ştie că nu o voi bate, doar dacă mi-o cere, şi nici nu o voi lăsa fără un ban. Este foarte norocoasă!

Rose se ridică de la masă.

– Voi veni la Roma cu tine, George, doar pentru că mi-am dat cuvântul, şi am fost educată să nu îmi încalc promisiunile. Dar nu voi mai lua parte la planurile familiei Fallon.

Ea părăsi imediat sufrageria şi străbătu în grabă holul larg şi întunecos, trecând doar pe lângă englezi, dar care-şi vorbeau în franceză, *„bonsoir, bonsoir"*, se auziră cuvintele la distanţă. Intră rapid în camera ei şi închise uşa.

Lângă fereastră se afla un scaun elegant, cu tapiţerie albastră, care se asorta cu patul albastru şi cu baldachinul. Se aşeză acolo, îşi închise ochii, apoi îi deschise şi privi în jos spre curtea iluminată. Jos erau *portiers*[1] în uniformă, *fiacres* şi vizitii, iar lumina pâlpâia şi arunca umbre. Tuturor părea să le fie frig. Oaspeţi în haine scumpe de blană se strigau unii pe alţii în engleză, caii tropăiau pe pavaj, avu chiar impresia că plouă, „Pur şi simplu nu trebuie să mă gândesc la ce mi-a spus *monsieur* Montand", dar acum că era singură, gândurile ei se învălmăşeau, se încâlceau şi se împotmoleau. Pe lângă uşa ei treceau oameni, se auzeau hohote de râs la distanţă, iar ea văzu nisip, turbane, moschei, furie, culori strălucitoare în lumina soarelui şi un copil în timp ce se azvârlea cu pietre, din nou şi din nou, spre ceva nemişcat în praf. „Of, Dumnezeule!" Rose îşi luă repede şalul indian şi sfeşnicul de lângă pat şi se strecură înapoi pe coridorul întunecat; o altă lumină pâlpâia la intrarea într-o cameră, ea auzi vocea joasă a unei femei şi râsete. Camera lui Dolly era aproape. Ea ştia că Dolly nu va împlini şaisprezece ani decât peste un an; se vor gândi la ceva. „Nu poate fi obligată să se mărite cu George Fallon şi să-i împlinească planurile şi ambiţiile." Rose împinse uşa şi intră. Încăperea era cufundată în întuneric.

– Dolly?

Dar Dolly dormea.

Uşurată, Rose dădu să plece, însă ceva îi atrase atenţia în lumina pâlpâindă. Dolly era culcată şi părea foarte mică. Rose se apropie şi îşi ridică lumânarea. Patul fusese răvăşit şi o pernă ieşea de sub aşternut.

– Dolly?

[1] Portari (în lb. fr., în orig.)

Lumina dezvălui alte umbre, dulapul mare din lemn de trandafir, draperiile grele, lavoarul şi urciorul. Dar Dolly nu se afla acolo.

Preţ de un moment, Rose nu se nelinişti. Îi apăru din nou în faţa ochilor chipul lui Dolly, în trăsură, la cină. „Nu i-am acordat destulă atenţie, bineînţeles că m-a văzut cu Pierre, mă va crede o rivală, trebuia să vin numaidecât la ea." Se întoarse brusc, cu sfeşnicul în mână şi se îndreptă grăbită, respirând precipitat pe coridorul întunecat, spre odaia lui George. Nu se opri să bată la uşă, o deschise şi intră cu lumânarea în mână, strigând numele lui George. Apoi deodată se opri.

La început crezu că Dolly era cu George în patul cu baldachin, în mod cert erau două persoane în întuneric.

Dar ridicând sfeşnicul, văzu că cealaltă persoană din patul lui George era William.

Cei doi bărbaţi se aflau într-o asemenea postură, încât, deşi deranjaţi, le era dificil să se despartă pe moment. Apoi, în sfârşit se lăsă liniştea în încăpere, mai puţin respiraţia greoaie a trei oameni, iar fiica amiralului înţelese că la asta se referea regele George al III-lea prin „fapta nerușinată" pedepsită prin spânzurare.

George sparse tăcerea.

– Deci, Rose?

Încă gâfâia.

Într-un final, ea icni.

– Dolly.

– Ce?

– Dolly, repetă Rose prosteşte.

– Ce-i cu Dolly?

Dar Rose nu putea vorbi. Brusc, se răsuci pe călcâie, gata să părăsească încăperea, imaginea celor două trupuri

de bărbaţi jucându-i în faţa ochilor. Apoi, cu un efort suprem, se întoarse.

– Dolly a plecat, spuse ea.

După aceea fugi, fugi cu lumânarea care pâlpâi, apoi se stinse, iar şalul îi căzu şi toţi cei pe lângă care trecu se puteau gândi că în noaptea aceea o femeie nebună alerga pe coridoare la Hôtel de l'Empire din Paris. În camera ei smulse aşternutul albastru de pe pat şi îşi acoperi capul cu el, de parcă aşa ar fi putut cumva evada din lumea asta.

Foarte curând, mai mulţi oameni alergau pe coridoare. Se bătea la uşi, tonurile erau ridicate, *la jeune Anglaise*[1] dispăruse. După un timp, Rose aprinse o altă lumânare şi intră în *salon de thé,* acolo se aflau George şi William, acum îmbrăcaţi, Ann şi matroana. Purtau o conversaţie aprinsă, agitată cu directorul hotelului. Străzile pariziene, noaptea, nu erau un loc sigur pentru o tânără englezoaică, aşa cum nu erau nici în Londra.

– Găsiţi-o! strigă matroana vicontesă Gawkroger, pe un ton imperios. Logodnica fiului meu nu ar fi plecat din hotel de bunăvoie. Ni se spune încontinuu ce nesigure au devenit străzile acestui oraş blestemabil.

Directorul păru foarte surprins.

– Blestemabil, am spus. Blestemat. Credem că a fost răpită de un francez. Îl voi înştiinţa pe regele Angliei!

– *Mamă*, sâsâi George, însă privind-o pe Ann. În concluzie, povestea din jurnalul ei era adevărată?

Dar Ann se ţinea, literalmente, de faţă, atât de intensă era, subit, durerea de dinţi. Ceru disperată un coniac, dar directorul nu o auzi. Îşi mişca mâinile şi răspundea fluent acuzaţiilor aduse ţării lui.

---

[1] Tânăra englezoaică (în lb. fr., în orig.)

George încerca să vorbească încet.

– Este un marchiz francez care o urmărea, şopti el răguşit. Trebuie găsită înainte să...

Faţa lui exprima inexprimabilul.

Nimeni nu o observă pe Rose plecând. Afară ploua cu găleata, iar făcliile pâlpâiau, creând umbre mişcătoare. Şirul lung de *fiacres* era încă acolo: Rose îi făcu semn uneia, fără să-şi dea prea bine seama ce făcea, reuşi doar să îi spună vizitiului:

– La Commission de l'Egypte.

Vizitiul nu răspunse, dar dădu bice calului, făcându-l să plece în întuneric, iar Rose se gândi: „Dacă e un *terroriste* şi mă va duce la *guillotine,* aşa să fie". Însă porniră spre râu, calul galopă prin noroi, iar picăturile de ploaie cădeau cu zgomot pe acoperişul trăsurii şi picurau pe scaune. Rose nu observă. Luminile pâlpâiau înceţoşat, din cauza ploii, se auzeau glasuri de francezi, râzând şi strigând în întuneric, iar la intrarea Comisiei Egiptului un vas cu jăratic ardea şi pâlpâia în timp ce ploaia întunecată cădea pe caldarâmul unde Pierre îi povestise despre fetiţa a cărei mamă fusese lapidată. Inima îi bătea foarte tare.

– Aşteaptă aici! îi strigă Rose vizitiului. *Attendez-moi ici!*

Coborî din *fiacre*. Trase adânc aer în piept, apoi fugi prin ploaie şi bătu la uşa comisiei, de unde se vedea lumină, spre marea ei uşurare. Un *portier* francez deschise uşa, surprins să vadă o altă englezoaică isterică căutându-l pe *monsieur* Montand.

– Dolly e aici? întrebă prosteşte Rose, în timp ce ploua infernal, însă portarul nu înţelegea o boabă de engleză.

– *Etês-vous une amie de la jeune Anglaise?*[1]

[1] Sunteţi prietenă cu tânăra englezoaică? (în lb. fr., în orig.)

– Da, răspunse Rose uşurată. *Oui!* Unde e? *Est-ce-qu'elle est toujours là?*[1]

– *Oui, oui, madame,* zise el şi, ca şi cum ar fi făcut asta la fiecare miez de noapte, deschise cu grijă uşa şi o conduse pe a doua doamnă disperată prin holul cu antichităţi, pe lângă formele întunecate din Egipt, inclusiv ale pisicilor care o priveau pe Rose cu ochi antici.

Auzi vocea lui Dolly, dintr-o cameră închisă. Plângea, implora.

– Te rog, Pierre, trebuie să mă asculţi şi să mă ajuţi. Mă vor forţa să mă mărit cu el, viaţa mea va fi distrusă. Te iubesc, o să fac orice, orice vrei, familia mea e una dintre cele mai bune din Anglia.

Rose nu auzi replica lui Pierre, doar sunetul vocii sale, joase şi grave.

– O iubeşti pe Rose? strigă Dolly, ridicând tonul, isterică. Te-am văzut când îi sărutai mâna, te-am văzut îmbrăţişând-o în public! Nu poţi să te căsătoreşti cu ea, e o văduvă bătrână! Mi-a promis că o să-ţi vorbească despre mine. Mi-a promis că o să te întrebe. *Te-a întrebat?*

Rose deschise uşa şi intră făcând flăcările lumânărilor din cameră să pâlpâie. Acolo se aflau şevalete de artişti, mici obeliscuri, un braţ mare rupt dintr-o statuie, culori, pietre şi hieroglife peste tot, limba cea străveche.

Pierre Montand stătea lângă fereastră, părând jenat şi trist. Dolly, cu ochii roşii de plâns, mai înaltă decât micile obeliscuri, se afla foarte aproape de el şi o văzu imediat pe Rose.

– De ce a trebuit să vii *tu?* strigă ea cu sălbăticie.

– Draga mea Dolly, zise Rose, apoi închise uşa şi îşi aranjă şalul ud, încercând să-şi calmeze bătăile inimii,

[1] Este încă aici? (în lb. fr., în orig.)

draga mea Dolly, trebuie să te întorci repede la Hôtel de l'Empire. Toată lumea te caută, şi-au ieşit din minţi de îngrijorare, închipuindu-şi că ai fost răpită de un *marquis* francez. Soldaţii au ieşit să te caute. Trebuie să te întorci imediat.

Însă Dolly se aşează pur şi simplu pe una dintre măsuţele pline de antichităţi şi izbucni din nou în lacrimi, plângând zgomotos cu capul dat pe spate, ca o *diva*. Pierre, observând că se aşezase pe o bucată de papirus, se apropie; ea crezu că el voia să o liniştească şi plânse mai tare. Rose îşi dori dintr-odată să poată şi ea să plângă, însă încercă să uite evenimentele zilei, care aproape o copleşeau, în timp ce plânsul lui Dolly se auzea în toată încăperea. I se adresă lui Pierre:

– Am prea multe gânduri.

Apoi, traversă repede camera până în locul unde stătea Dolly şi o pălmui peste faţă. Dolly se opri numaidecât din plâns, ridică cu un zvâcnet capul şi o privi uimită pe Rose.

– Trebuie să ne întoarcem, Dolly, toată lumea te caută! Trebuie să te întorci imediat cu mine. Trebuie să împiedicăm cumva căsătoria ta cu George, însă nu putem să îl implicăm pe *monsieur* Montand, pe care de-abia îl cunoaştem, în necazurile noastre; nu se cuvine să facem aşa ceva. Vă cer scuze, *monsieur,* vă asigur că nu ne vom întoarce.

El începu să vorbească, însă ea nu îi dădu atenţie. O ţinea pe Dolly de braţ. Fata se ridică, prea şocată ca să mai poată spune ceva.

– Sunt profund umilită de toate câte s-au întâmplat, continuă Rose să vorbească peste umăr, conducând-o pe Dolly de partea cealaltă a camerei, trecând pe lângă stâlpi şi papirus, şi aş fi foarte recunoscătoare dacă aţi da uitării această zi – *tot* ce s-a întâmplat.

Pierre o ţintui pe Rose cu privirea, însă ea nu îi răspunse. În timp ce doamnele se apropiau de uşă, zise:

– *Mademoiselle* Dolly.

Dolly se întoarse repede din uşă.

– Îmi pare atât de rău, *mademoiselle,* că aţi fost atât de – *triste,* atât de nefericită. *Madame* Rose mi-a spus, într-adevăr, de – oferta dumneavoastră. Sunteţi o fată foarte drăguţă, inteligentă şi curajoasă, iar bărbatul care vă va avea cândva drept soţie va fi foarte norocos. Însă altcineva mi-a furat inima. Totuşi, dacă pot să vă ajut cu ceva...

Dar în timp ce vorbea, femeile plecară. Rose o conducea pe Dolly pe coridorul cel lung, pe lângă comori şi pisici şi ieşiră în ploaie, spre *fiacre* care îi aştepta.

Când trăsura porni, portarul se întoarse către Pierre, chicotind:

– *Quelle chance pour vous, Monsieur Montand – elles sont belles!*[1]

Însă Pierre se întoarse spre birou, unde lucra deseori până târziu şi închise uşa.

La Hôtel de l'Empire, soldaţii stăteau în ploaie, feriţi doar pe jumătate de boltă, mormăind despre vreme şi ora târzie, făcând glume indecente în franceză despre *la jeune Anglaise.* În timp ce ea cobora, Rose zise hotărâtă:

– *La jeune Anglaise est ici.*[2]

O zori pe Dolly sus pe scări şi în salonul de la intrare, unde prima persoană pe care o văzură fu William, tulburat, care tocmai se întorsese după ce o căutase pe Dolly pe străzile Parisului. Grăbit, jenat, nu se uită la Rose şi o luă imediat

[1] Ce noroc pentru dumneavoastră, domnule Montand – sunt frumoase! (în lb. fr., în orig.)

[2] Tânăra englezoaică este aici. (în lb. fr., în orig.)

pe Dolly de braţ, chiar în timp ce George îşi făcu apariţia în spatele lor. George o prinse pe Dolly de celălalt braţ.

– Unde ai fost? şuieră el, în timp ce intrau.

Rose îi privi: William şi George, cu planurile şi strategiile lor, şi Dolly, mai înaltă decât amândoi, ţinută strâns între ei. Rose se întoarse repede şi făcu ceva ce nu mai făcuse niciodată în public – scoase un trabuc scurt din geantă; înainte să apuce să o aprindă, un soldat fu lângă ea, cu o flacără aprinsă: îşi dădu seama, fără să îi pese, că el îi şoptea pe limba lui nişte lucruri care nu pot fi menţionate.

Din mai multe motive, familiile Fallon şi Torrence se întoarseră imediat la Londra. Planurile legate de Roma fură abandonate. Din păcate, cu toţii trebuiră să călătorească împreună spre Calais, într-o *chaise*[1] mare, publică: nu putuseră găsi nimic altceva în această nouă Franţă şi într-un timp atât de scurt, însă matroana nu dorise să mai zăbovească nici o secundă. Pe tot parcursul călătoriei inconfortabile spre mare, trecând din nou pe lângă biserici fără acoperiş, vile prădate, ferme îngrijite, copii curioşi – matroana vicontesă Gawkroger vorbi doar o dată. Pe un ton teribil (şi uitând probabil că Dolly călcase cândva într-un rahat dintr-un cotlon întunecat al castelului Windsor) le spuse călătorilor adunaţi:

– Nici un membru al unei familii atinse de scandal şi dizgraţie nu este primit la curtea Maiestăţii Sale, regele George al III-lea.

În rest, matroana nu li se adresă lui Dolly sau lui Rose nici măcar o dată, Rose nu li se adresă lui George sau lui William, iar Dolly nu vorbi cu nimeni. Ann îşi petrecu timpul încercând să găsească modalităţi de a bea coniac în public, pentru durerea ei de dinţi. Rose, (controlându-şi

[1] Diligenţă (în lb. fr., în orig.)

hohotul de râs teribil care tot amenința să izbucnească în timp ce matroana vorbea despre *dizgrație,* „să profit de acest moment ca să îi spun despre nepoata ei egipteancă?") privea peisajul franțuzesc, în timp ce trăsura sălta enervant și se legăna avansând spre Calais. Era atât de agitată, încât de-abia mai suporta, tânjea să își aprindă un trabuc. Apoi își aduse aminte de picturile egiptene, de care nu putea uita și, în timp ce trăsura înainta zdruncinându-se, acestora le luară locul George și William, un inel albastru cu auriu, un copil, Pierre Montand, Dolly, o femeie moartă în nisip. Iar după aceea, într-un sfârșit, chiar râse zgomotos și, drept explicație, urmărită de ochii tuturor celor din trăsură, se trezi vorbind:

– Parisul primăvara este *atât* de încântător!

CAPITOLUL CINCISPREZECE

Rose dădu foc patului său cu baldachin și perdele roz din Wimpole Street.

Se trezise brusc: visase un copil sau oare era Dolly? Sau trupurile înlănțuite al cumnatului ei și al lui William? Inima îi bătea atât de ciudat, încât sări din pat, mintea îi era înceţoşată de opiu. Îşi aprinse un trabuc, încet, aşteptă să i se potolească bătăile ciudate ale inimii şi se întinse la loc în aşternuturile roz. Lângă pat se afla una dintre cărţile vechi cu hărţi ale tatălui ei: o deschise din nou şi urmări traseul călătoriei, pe pământ şi pe mare. Făcea asta doar în intimitatea dormitorului, unde nimeni nu o vedea, nici măcar omniscienta Mattie. Fumul de trabuc pluti în încăpere. Îşi înţelese propria nesăbuinţă. Îşi dorise atât de mult un copil: informaţia francezului îi aţâţase mintea plină de poveştile romantice ale tatălui ei. Visă palmieri, trandafiri, un copil, fluviul Nil. Visă Rosetta.

Apoi Mattie o trase jos din pat, lovind norii de fum cu prosoape ude. Perdelele baldachinului erau foarte pârlite, rozul se transformase în maro. Mattie mai lovi cu prosoapele, turnă apă.

– Am putea pleca, desigur, zise ea. Cornelius Brown e acolo, pe undeva.

– Unde?

– În Egipt, răspunse Mattie. Ştiu la ce te gândeşti.

– E ridicol, spuse Rose.

– Foarte bine, zise Mattie ridicând cartea cu hărţi. Dă-ţi foc dacă vrei, însă te rog să nu incendiezi casa vicontelui în timp ce eu dorm aici.

Rose primi o scrisoare din Franţa:

Doamnă vicontesă,

Regret foarte mult şocul pe care vi l-am pricinuit în Paris şi trebuie să vă scriu, să îmi cer scuze atât pentru nesăbuinţa mea, cât şi pentru faptul că nu mi-am dat seama că nu cunoaşteţi întreaga situaţie.

Pot să mă explic doar astfel. După cum v-am spus, tocmai ne întorseserăm din Alexandria. Am văzut cum mulţi oameni au fost omorâţi, *madame,* în timp ce călătoream, lucruri pe care toţi soldaţii trebuie să le înfrunte cum pot ei mai bine. Însă să vezi o tânără femeie omorâtă cu pietre de compatrioţii ei – şi să nu poţi face nimic – a fost un lucru căruia i-am făcut cu greu faţă. Totuşi, asta nu ar fi trebuit să-mi dea dreptul să vă tulbur cu întreaga poveste, *madame.*

Sper că ne vom întâlni din nou şi să aflu că m-aţi înţeles.

Sper, de asemenea, că problemele domnişoarei Dolly s-au rezolvat.

A bientôt,[1] vicontesă.

Pierre Montand

Rose răspunse:

[1] Pe curând (în lb. fr., în orig.)

Dragă *monsieur* Montand,

Evenimentele pe care mi le-ai povestit nu s-au petrecut totuşi din cauza dumneavoastră. Îmi dau seama că nu se poate da vina pe mesager pentru veştile pe care le aduce.

Vă mulţumesc pentru scrisoare, *monsieur.*

Rose Fallon

Familia Torrence, vicontele Gawkroger – de fapt, toată lumea bună londoneză – fuseseră plecaţi din Londra, căci nimeni important (se ştia) nu rămânea vara în Londra. Rose Fallon rămăsese totuşi în Londra peste vară, pentru a se muta din Wimpole Street: Mattie şi bătrânii gentilomi din marină îi găsiseră de închiriat etajul unei case de pe South Molton Street, chiar în apropiere de Brook Street, unde crescuse ea. Bătrânii domni erau mulţumiţi de faptul că pe domnişoara Constantia Proud, proprietara casei, o cunoşteau amândoi (fiind sora unor căpitani de marină), iar ea se arătase foarte bucuroasă să închirieze jumătate din casă fiicei răposatului amiral Hall, pe care bănuia că o cunoaşte.

– Domnişoara Proud? Domnişoara Constantia Proud? Firește că o cunosc, a rămas încuiată în Biblioteca Itinerantă din Hanover Square fiindcă citea, şi nu şi-a dat seama ce târziu era!

– Atunci rămâne stabilit, spuseră încântaţi bătrânii gentilomi din marină. Este o femeie minunată! Şi curajoasă. Şi-a pierdut logodnicul când era tânără. O chestiune tristă.

Însă nu îi împărtăşiră mai multe detalii.

Rose o vizită pe domnişoara Constantia Proud. Traversă Oxford Street, trecu prin draga ei Hanover Square unde frunzele prindeau culoare: acolo se afla vechea brutărie,

şi biblioteca itinerantă unde Fanny îl întâlnise pe Horatio Harbottom, şi casa în care locuise domnul Händel. Rose auzi zarva străzilor copilăriei ei, la fel de zgomotoase ca întotdeauna, chemările negustorilor şi ale tocilarilor, hurducăitul trăsurilor şi strigătele vizitiilor. Trecu pe lângă fosta casă a părinţilor ei şi i se strânse inima; îşi continuă hotărâtă drumul; dintr-un căruţ de pe stradă simţi un miros puternic de portocale, înainte de a fi înlocuit de duhoarea de peşte putred şi bălegar. Undeva, un bărbat cânta groaznic de fals; altundeva, se auzea un clavecin. Rose lua seama la tot cu încântare.

Domnişoara Proud servi ceaiul, vorbi despre părinţii lui Rose, se declară încântată că Rose avea să îi fie chiriaşă. Domnişoara Proud purta boneta albă a doamnelor în vârstă sau nemăritate, însă părea neschimbată şi toate camerele îi erau pline de cărţi, ziare şi reviste ca şi când casa ei ar fi devenit bibliotecă. Patru perechi de ochelari de mărire zăceau prin birou. În partea de sus a casei, razele soarelui de toamnă intrau pe ferestre şi se simţea mirosul de pâine proaspătă din South Molton Street, care acoperea miasma de scursori şi de alte lucruri de nemenţionat, care se ridica din rigole.

În South Molton Street era destul loc pentru o fată de cincisprezece ani. Rose se gândi la expresia lui Dolly, în Paris, când auzise ce soartă i se rezervase. Îi trimise scrisori inofensive, spunând că spera să se întâlnească în curând. Nu primi nici un răspuns, însă Rose îşi făcea în continuare planuri: South Molton Street ar putea fi un sanctuar pentru Dolly. Prin minte îi treceau tot felul de gânduri: „Oare l-aş putea şantaja pe George ca să o lase să plece?" Încercă, chiar (ar fi murit mai degrabă decât să admită acest lucru în faţa cuiva) se plimbă serile în susul şi în josul dormitorului

său roz, plănuind un discurs important... „George, trebuie să-ţi spun ceva... George, doresc să propun un subiect de discuţie despre care e foarte dificil să aduc vorba... Nu e treaba mea să judec, George..." şi deseori obrajii i se înroşeau de jenă, chiar în intimitatea propriei camere, atât de mult o dezgusta un asemenea rol. Ar putea să încerce: „George, Harry are un copil în Egipt", însă poate că nici nu avea să îi pese. Dar trebuia să facă ceva, de dragul lui Dolly.

Rose şi Mattie împachetau ultimele haine când valetul anunţă că vicontele Gawkroger aştepta în biroul albastru (unde mobila era deja acoperită cu cearşafuri albe, înainte să le dea jos a doua zi). Se gândi cât era de ciudat că George sosise pe nepusă masă, neinvitat, noaptea, de parcă ar fi fost genul de om care se plimba în întuneric.

Nu era nimic de care Mattie să nu ştie.

– Ai grijă, domnişoară Rose, zise Mattie cu buzele strânse.

Rose coborî uşor, ceru cafea; când îl văzu pe George, stomacul i se strânse în mod neplăcut. Deşi trecuseră multe săptămâni de la plecarea lor precipitată din Paris, el tot mai apăruse în visele sale.

– Bună seara, George.

– Bună seara, Rose.

– Mama ta e bine?

– Foarte bine, mulţumesc. O vară la ţară *foarte interesantă.*

Îl privi în tăcere. El se uită prin cameră.

– Deci, Rose, pleci în sfârşit din Wimpole Street.

– După cum vezi. Sunt recunoscătoare pentru timpul pe care mi l-ai acordat, ca să îmi fac planuri. Vrei să te aşezi? întrebă ea şi îndepărtă cearşafurile albe de pe canapea şi de pe scaunul cu spătar înalt.

– Unde pleci?

– Aproape de casa familiei mele de pe Brook Street.

– Deci mai cobori pe scara socială, spuse el pufnind, exact aşa cum făcea matroana când nu era de acord cu ceva. Acest lucru nu are un efect pozitiv asupra imaginii familiei Fallon. Se va crede că ne lipseşte compasiunea. Încă porţi numele nostru.

– Sper că nu vei avea niciodată motiv să crezi că nu voi purta cu mândrie numele familiei, zise ea.

Dacă el simţise ironia în vocea ei, nu făcu nici un comentariu. Nici unul din ei nu se aşeză şi nici unul nu scoase un cuvânt. „Atunci, va trebui să vorbesc eu!" Rose îşi simţi inima bătându-i cu putere în piept: înainte să aibă timp să gândească, inspiră adânc.

– George, mă îndepărtez atât de sprijinul, cât şi de influenţa familiei Fallon. Nu doresc nici un aranjament financiar, nu am nici o dorinţă să mai am ceva de-a face, să intervin sau să îţi judec viaţa în orice fel în viitor şi sper să nutreşti aceleaşi sentimente faţă de mine. Moartea lui Harry a rupt legăturile care ne uneau, spuse ea şi îşi auzi propria respiraţie, văzu expresia de nedescifrat a lui George. Totuşi, continuă ea şi respiră adânc de parcă ar fi fost pe cale să se înece, mai am doar un singur lucru de spus înainte de a ne despărţi. Dacă tu continui cu acest plan monstruos de a forţa o fată de cincisprezece ani, care nu te iubeşte, să se căsătorească cu tine, te voi împiedica – avea două pete roşii de culoare, pe obraji – în orice fel pot.

Stătu foarte dreaptă, privindu-l, ştiind că roşeşte.

– Chiar aşa, *Rosetta mia?* întrebă George, şi ea observă că el zâmbea. Şi cum anume m-ai împiedica?

Sosi cafeaua. Rose văzu că Mattie, în mod excepţional, îşi asumase această sarcină şi că se încrunta la George. Bărbatul se duse la fereastră, privi afară, în întuneric. Nici unul nu vorbi până când nu plecă Mattie, însă apoi el se întoarse.

– Ei bine, *Rosetta mia?*

Ea turnă cafeaua în ceştile aurite; el luă o ceaşcă şi se aşeză în sfârşit pe canapea, uitând că era mai moale decât părea. Cafeaua se vărsă. El lăsă jos ceaşca şi îşi şterse iritat hainele.

– Fii serioasă, draga mea! Ar trebui să laşi cafeaua pentru bărbaţi. Nu se prea cuvine să o găseşti în salonul unei doamne.

Totuşi, ea îl privi stăruitor. De dragul lui Dolly, trebuia să îşi pună la încercare cacealmaua. Înghiţi în sec şi începu din nou, vorbind imediat despre probleme importante.

– Această chestiune ar putea fi foarte dificilă pentru William, spuse ea încăpăţânată. Sunt fiica unui amiral. Mai ales, după cum ştiu, în marina Maiestăţii Sale această... chestiune... este privită cu... dizgraţie.

George intenţionă să se ridice demn şi calm; canapeaua moale îl făcu însă să pară uşor stângaci şi el fu conştient de acest lucru. Se plimbă tăcut pe lângă procesiunea strămoşilor de pe pereţi. Cu spatele la ea, el zise:

– Niciodată, *niciodată,* să nu te gândeşti să te pui cu mine, Rose, căci sunt şi voi fi mereu mai puternic, spuse el şi se întoarse. Mi-e teamă că ai întârziat. Ar fi trebuit să o iei pe sus de îndată ce ne-am întors la Londra, dacă aşa îţi dorea inimioara. M-am căsătorit cu Dolly într-o ceremonie privată, la două zile după ce ne-am întors de la Paris. William, Ann, mama şi ducele de Hawksfield au fost prezenţi. Eu şi mama ne-am mutat deja în Berkeley Square. Casa i-a

aparţinut răposatei lady Torrence, iar cu sprijinul ducelui de Hawksfield a devenit parte din zestrea lui Dolly, aşa că acum e a mea. Ceilalţi au rămas şi ei, desigur, însă e a mea! rânji el şi nu îşi putu ascunde triumful. Trebuie să vii în vizită, draga mea! O renovez complet! Şi deja construim o casă la ţară, pe un teren pe care l-am cumpărat şi care a făcut cândva parte din moşia Torrence. *Acolo* va fi Gawkroger Hall, nu casa vreunui negustor din Great Smith Street, zise, şi Rose simţi satisfacţia nedisimulată din glasul său. Ai ceva de spus? Iar apoi se apropie foarte mult de ea. George nu mai zâmbea deloc: era de-a dreptul ameninţător. Ascultă, Rose, ascultă-mă cu foarte mare atenţie, zise liniştit. Deoarece pari hotărâtă să te bagi în viaţa mea, fără invitaţie, sunt mai multe lucruri pe care ar trebui să le ştii, căci ţi-am zis de mai multe ori că nu voi permite ca *nimic* să mă împiedice să-mi duc planurile la îndeplinire. În primul rând, cred că vei găsi că aceste mici chestiuni nu au importanţă în Franţa, care este o ţară mult mai sofisticată decât a noastră şi unde legile s-au schimbat de curând ca urmare a Revoluţiei. În al doilea rând, sunt mult prea mulţi căpitani de marină şi nu sunt destule nave: William a fost lăsat la vatră din armată. Împreună plănuim să călătorim în Egipt... de îndată ce atât Dolly, cât şi Ann vor fi – făcu o pauză – *enceintes*[1] – o problemă asupra căreia îmi concentrez acum întreaga atenţie, te asigur, căci nu avem cum să plecăm fără să lăsăm moştenitori! zise el pe acelaşi ton ameninţător, de parcă mai urma ceva. Iar în acest moment, *Rosetta mia,* ne omorâm timpul într-un mod mai fericit decât mi-aş fi putut imagina... şi i-am zis clar lui William să îşi petreacă timpul făcând aceeaşi activitate, lucru pentru care Ann este foarte recunoscătoare.

[1] Însărcinate (în lb. fr., în orig.)

Apoi, le vom lăsa în grija mamei mele pe perioada sarcinii şi ca să aducă pe lume moştenitori familiilor Fallon şi Torrence, iar eu şi William ne vom începe aventurile în căutare de antichităţi. În acest scop, l-am contactat pe admiratorul tău, *monsieur* Montand, care sunt sigur că ne va da mai multe informaţii. În al treilea rând... făcu o pauză şi o privi cu atenţie; ea se pregăti pentru orice avea să urmeze. În al treilea rând, conversaţia noastră neobişnuită din această după-amiază m-a făcut să cred, *Rosetta mia,* că nu te simţi bine. Văduvele deseori nu se simt bine când – făcu o pauză subtilă – când fericirea lor domestică, să-i zicem aşa, le este răpită într-un mod atât de trist. Nu pot suporta fericirea domestică a altora, iar eu sunt foarte fericit, Rose, lucru care te poate surprinde, dar care în mod cert te va interesa, şi îşi apropie faţa de a ei, aproape ca şi când ar fi avut de gând să o sărute; ea îi simţi respiraţia, se forţă să nu întoarcă privirea. Da, cu siguranţă, te va interesa asta. Nevinovata, micuţa ta Dolly a petrecut uimitor de mult timp printre cărţile lordului Torrence, dintre care multe au o natură... neobişnuită, să-i zicem aşa. Iar ea ştia mult mai multe despre „fericirea domestică" decât mă aşteptasem, cu mult mai multe, spuse el şi brusc îşi trecu limba peste buze. Sunt sigur că nu e nevoie să îţi dau mai multe detalii: cu siguranţă *ştii* ce îţi lipseşte... fratele meu mi-a povestit despre numeroasele lucruri pe care ţi le-a arătat, încântările pe care le-aţi împărtăşit. Iar pierderea lor, desigur, te îmbolnăveşte. Se numeşte „isteria fetei bătrâne", căci, firește, acum ai rămas doar o fată bătrână – totuşi, una care e bântuită de amintiri, fără îndoială. Aşa că dacă vei reproduce conversaţia noastră, oriunde, voi aranja ca doctorul meu să te examineze cu grijă, ca pe un membru al familiei mele. Voi susţine că visezi

febril; îi voi spune de asemenea că mereu ai avut... cum să mă exprim?... o imaginaţie ieşită din comun. Şi mai ales îl voi informa, căci trebuie să îţi mai amintesc o dată că întotdeauna am fost confidentul fratelui meu, că pentru o femeie ai un interes morbid în ceea ce priveşte – zâmbi din nou, în sfârşit – chestiuni de natură fizică. Mai nou, se pare, şi pentru chestiunile altora, nu doar pentru ale tale!

Dacă Rose era deja îmbujorată, acum faţa i se făcuse roşie ca focul.

– Cred că sunt mai multe femei ca tine ţinute în... făcu o pauză delicată – locuri potrivite. Este o boală, ştii. Am auzit – întâmplător, de la unul dintre supraveghetorii de la spitalul Bethlem – că pasiunea unei femei e un lucru periculos, iar pasiunea *nesatisfăcută* este o problemă îngrijorătoare care poate duce la nebunie. Ai fost vreodată la ospiciu? Nu, poate că nu. Ei bine, ar trebui să mergi, Rose... ţi s-ar părea instructiv. Sunt multe femei ca tine: îşi lovesc corpurile şi părţile intime, disperate, aşa că părţile lor intime devin publice şi orice vizitator le poate observa.

Iar George Fallon, vicontele Gawkroger, se înclină în faţa cumnatei sale şi părăsi salonul albastru, unde atât strămoşii lui, cât şi Rose îl ascultaseră scandalizaţi. Sau poate că, în ceea ce priveşte portretele, deoarece erau strămoşi de-ai lui George Fallon, cu fascinaţie lascivă: cine ar putea şti?

Nici cincisprezece minute mai târziu, clopoţelul de la intrare răsună în casa din Wimpole Street. Vocea lui Rose se auzi din cealaltă parte a uşii încuiate a camerei sale până pe hol, unde se afla Mattie.

– Nu sunt acasă. Spune servitorilor că nu sunt acasă pentru nimeni, chiar pentru nimeni.

După o vreme, Mattie bătu din nou la uşă.

– Pleacă!

– Aşteaptă cineva, domnişoară Rose.

– E târziu. Nu sunt acasă, ţi-am zis.

– Cred că pentru această persoană vei fi acasă, strigă Mattie hotărâtă, iar Rose îi auzi paşii întorcându-se pe hol.

„Trebuie să fie Dolly!" Desigur, era Dolly. Rose se spălă repede pe faţă, îşi perie părul, încercă să uite de George şi de cuvintele lui şocante. Coborî încet treptele. „Săraca, săraca Dolly, deja s-a căsătorit cu George", şi deschise uşa salonului lung, albastru. Întâi, văzu părul: o femeie cu părul roşcat se uita la portretele de pe pereţi.

Se opri, rămase nemişcată, nu îşi putea crede ochilor.

– Fanny? şopti ea.

Verişoara ei o auzi şi se întoarse.

– Fanny! strigă Rose şi se avântă în braţele verişoarei ei. Preţ de câteva clipe, stătură acolo, îmbrăţişându-se, fără ca lui Rose să îi vină să creadă: pe jumătate râzând, pe jumătate plângând. Într-un final, îi dădu drumul din îmbrăţişare, însă încă o ţinea pe Fanny de mâini, îi privi faţa.

– Ah, Fanny! reuşi ea să spună.

Doar atunci auzi un alt sunet. Era glasul unui copil abia trezit din somn.

– Mamă, întrebă vocea adormită, a venit mătuşa?

Pe canapeaua pe care George Fallon o găsea prea moale stătea o fetiţă care se trezea încet, trăgându-se de buclele roşcate. O văzu pe Rose. Se încruntă un moment, încercând să-şi aducă aminte cuvintele pe care le exersase, iar apoi spuse politicos:

– Sunt foarte încântată de cunoştinţă, mătuşă Rose.

Rose o privi lung pe fetiţa cu părul roşcat.

– *Ah,* zise ea, apoi se apropie încet de canapea, încă privind-o; se aşează pe scaunul cu spătar drept. Am crezut că mama ta a devenit din nou fetiţă, adăugă sorbind-o din ochi şi amintindu-şi că ea tot nu avea nici un copilaş. Cum te cheamă? întrebă ea blând, într-un final.

– Jane, şopti copila cu timiditate.

– Sunt foarte încântată de cunoştinţă, Jane, zise Rose. Câţi ani ai?

Fetiţa nu răspunse. Se uita în jos, studiindu-şi pantofii.

– Ar trebui să îi spui mătuşii Rose că ai aproape cinci ani şi că ai un frate de cinci ani şi nouă luni, Janey, zise Fanny din partea cealaltă a încăperii.

– Aproape cinci ani şi am un frate, murmură Jane, fără să se uite la Rose.

– Cum îl cheamă?

– Horatio.

– Ca pe tatăl tău?

– Da, răspunse fetiţa examinându-şi o fundiţă de pe pantofior.

– Ah, Fanny! exclamă Rose, privindu-şi verişoara. Nu e nimeni pe lumea asta pe care m-aş fi bucurat mai mult să îl văd în această cameră decât pe tine. Şi această fetiţă care îţi seamănă atât de mult, ca o versiune mai mică a ta!

– Vă mutaţi, aşa mi-a zis Mattie... mi-a spus multe noutăţi. Am hotărât să te lăsăm să te... odihneşti o vreme.

Rose scoase un mic suspin: furie, jenă, ruşine? Fanny nu îşi putu da seama.

– Îmi pare atât de rău, draga mea Fanny. Tocmai am avut o întrevedere foarte neplăcută cu groaznicul meu cumnat.

– Mattie mi-a ţinut de urât. Am avut multe de care să ne amintim, am vorbit despre Brook Street, *la belle France,*

Hanover Square şi despre tot felul de lucruri, inclusiv despre soţul ei, pe care încă doreşte să îl găsească!

Amândouă femeile exclamară în acelaşi timp:

– Cornelius Brown!

Jane le privea ţintă.

– A auzit că poate a plecat în Egipt! zise Rose. Totuşi, nu pare să îl vrea deloc înapoi. Vrea doar să îl pocnească pentru că s-a purtat atât de urât!

Verişoarele râseră, de parcă nu ar fi fost despărţite nicicând.

– Şi probabil că ţi-a zis Mattie, vom avea o nouă locuinţă minunată – ah, Fanny! – în South Molton Street, chiar lângă Brook Street!

Iar şocul vizitei lui George păli, începând să pară un vis tulbure de-al ei.

– A trebuit să vin la Londra ca să mă ocup de nişte treburi urgente, pentru tatăl meu, zise Fanny. Am ajuns doar la această oră târzie. Chiar şi Horatio a fost de acord că trebuie să vin în acest bârlog al păcatelor, care este Londra, deoarece este vorba de bani – tata i-a dat de înţeles lui Horatio că ar putea să aibă ceva de câştigat! Aşa că iată-mă! Nu am avut timp să îţi scriu, însă am putea locui cu tine în South Molton Street câteva zile?

– *Desigur!* exclamă Rose, zâmbindu-le amândurora, din nou şi din nou.

Toată noaptea, verişoarele vorbiră, toată noaptea, la propriu, nu închiseră un ochi. Încercară să o culce pe Jane în patul pârlit al lui Rose.

– Arde! strigă Jane şi se aruncă în braţele mamei.

– Am avut un mic accident, explică Rose jenată, acum nu mai arde.

Fanny îşi legănă fiica şi îi vorbi lui Rose despre familia ei care se afla India. Într-un final, Jane Harbottom, în vârstă de aproape cinci ani, adormi în patul cu baldachinul roz pârlit, în sunetul râsetelor uşoare: mama şi mătuşa ei îşi aminteau de zilele tinereţii. Rose privi fetiţa, pe fiica lui Fanny. Inima îi bătea ciudat.

– Va dormi toată noaptea acum, zise Fanny cu blândeţe, dându-i fetiţei buclele la o parte de pe faţă. Este un copil agitat, suspină Fanny. Îi e frică de tatăl ei, aşa că ea crede că lumea e plină de bărbaţi – şi băieţi – care ţipă, şi cred că se simte în siguranţă doar când doarme.

– Şi micul Horatio ţipă?

Fanny încă îşi privea fiica.

– Micul Horatio, care, desigur, e eroul lui Janey, este leit tatăl său. Umblă ca el, vorbeşte ca el şi îi imită felul de a trata lumea din jur. Îl iubesc foarte mult pe micul Horatio, şi nu e vina lui, însă... iar Fanny îşi trecu mâna peste ochi, o clipă... câteodată nu îmi place deloc de el.

Cele două verişoare coborâră scările în tăcere. Mattie înteţi focul, le aduse ciocolată caldă, exact cum obişnuia să facă în urmă cu atât de multă vreme.

Toată noaptea vorbiră, râsetele amestecându-se cu lacrimi. Vorbiră de parcă ani întregi nu ar fi avut cu cine să vorbească. Fanny îi povesti cât de şocat fusese Horatio când citise scrisoarea necenzurată a lui Rose, cea trimisă cu mult timp în urmă, şi refuzul lui hotărât de a-i permite lui Fanny să viziteze Londra. „O soţie de preot trebuie să îi stea alături, scrisese el membrilor familiei lui Fanny spre confuzia lor. Este nevoie tot timpul de ea. Este un sacrificiu făcut în numele Domnului." Familia ei îi vizitase la Wentwater înainte să plece în India şi toţi se arătaseră neliniştiţi din pricina intransigenţei ciudate a lui Horatio.

Mama lui Fanny ar fi vrut să rămână în Anglia pentru naşterea primului ei nepot, să amâne călătoria, însă totul fusese aranjat pentru o asemenea schimbare importantă. Cu ochii în lacrimi, îşi luaseră rămas-bun de la Fanny la poarta casei preotului din Wentwater, unde creşteau tufe de caprifoi; se uitaseră în urmă, privind-o pe Fanny cum le făcea cu mâna, până când casa preotului nu se mai văzuse deloc. Fanny îşi dusese prima sarcină singură şi rămăsese gravidă din nou foarte curând. Când Rose vorbi despre propriile sarcini pierdute (şi faptul că ştia în secret că s-ar putea să nu mai aibă alta), Fanny o îmbrăţişă şi nu îi spuse că asta era vrerea Domnului.

– Am văzut-o, plânse Rose de parcă inima încă i se frângea. I-am văzut mânuţele.

Lacrimile lui Fanny cădeau uşor pe părul lui Rose.

Focul se stinse, îl înteţiră din nou; într-un final, îl lăsară să se stingă cu totul, se înveliră cu şalurile, se înghesuiră pe canapea. Lumânările arseră, aprinseră altele; până la urmă, continuară să vorbească pe întuneric, vocile lor fiind un sunet uşor, continuu, într-un colţ al camerei mari. Ceasurile băteau cam neregulat prin toată casa, inclusiv vechiul ceas italian din Genova de care Fanny îşi aducea aminte.

Lumina cenuşie a zorilor se strecura pe lângă marginile obloanelor în cameră, iar ele continuau să vorbească. Rose îi povesti lui Fanny cum auzise discuţia despre soţul ei, la teatru: perdelele roşii de pluş şi hohotele vesele ale femeilor; apoi îi povesti adevărul despre moartea lui Harry în Egipt, auzi cum Fanny rămase fără aer, de uimire. Iar în final, Rose îi povesti despre femeia din Alexandria care fusese omorâtă cu pietre şi despre francezul care îi spusese că exista un copil. Fanny asculta, şocată, însă nici măcar o singură dată, prin vreo aluzie, nu lăsă să se

înţeleagă că ea râsese cândva în spatele evantaiului când îl văzuse pe căpitanul Harry Fallon, care vorbea atât de frumos şi săruta mâinile femeilor. Rose îi povesti despre căsătoria pripită a lui George, despre relaţia lui George cu William, despre propriile încercări ridicole de a-l şantaja. Fanny spuse că şi în Wentwater existase un astfel de caz şi că Horatio îşi exprimase atât de zgomotos dezaprobarea, încât enoriaşii ridicaseră speriaţi privirea spre acoperiş. Rose povesti despre întoarcerea de la Paris, când nu se puteau privi unul pe celălalt, şi despre cum dăduse foc patului. Fanny povesti despre unchiul lui Horatio, episcopul, care se aştepta ca ea să îi taie unghiile de la picioare. Verişoarele râseră obosite, de parcă poveştile nopţii le-ar fi sfârşit de vlagă. Tăcură mult timp. Se lăsară pe spate, pe canapeaua cea moale. Toate ceasurile ticăiau zgomotos. Ai fi zis că dormeau când se făcu dimineaţă, însă aveau ochii deschişi.

– Dragă Rose, spuse într-un final Fanny. Când am primit scrisoarea ta din Paris, semnată cu hieroglifa ta dragă, exact aşa cum făceai demult, dintr-odată m-am simţit... copleşită de *schimbarea din viaţa mea*. Eram atât de sigure că mariajul e un lucru bun! Crezusem că Horatio îmi va lărgi şi mai mult orizonturile şi îmi va extinde cunoştinţele. Însă nu îi plăceau cunoştinţele *mele,* Rose, şi uneori a trebuit chiar să mă prefac că nu ştiam ceva, doar ca să nu ne certăm. Imaginează-ţi, căsătoria să ne facă asta – să ne facă *mai mici!* – deşi e adevărat că ştie limba greacă.

În lumina cenuşie a zorilor, verişoarele izbucniră în râs din nou, de parcă anii care trecuseră le învăţaseră că limba greacă nu putea să le ajute.

– Însă ne-ar putea ajuta să descoperim secretele lumii, zise Rose şi îi povesti lui Fanny despre Piatra din Rosetta

scrisă în cele trei limbi, coincidenţa minunată a numelui său, toate comorile pe care le văzuse în Paris, iar în primele raze ale dimineţii, Fanny se gândi la hârtiile pe care Rose i le arătă cu imnurile de laudă pentru „REGELE PTOLEMEU, NEMURITORUL, ADORATUL LUI PTAH, ZEUL EPIPHANES EUCHARISTOS".

În final, Rose deschise obloanele şi lăsă să intre lumina dimineţii. Mierlele din Marleybone Gardens cântau în Wimpole Street, un căruţ zăngănea trecând spre câmpurile de dincolo de Portland Place, o trăsură matinală trecea cu zgomot pe lângă ferestre.

– Ah, Rose! suspină Fanny, încă ţinând traducerea hieroglifelor, ascultând trăsura. Cum ne schimbăm! Încă mai scrii în jurnal?

– Da, câteodată, răspunse Rose.

– Despre viaţa ta?

– Mi-am dat seama că nu pot să scriu despre lucrurile dureroase.

– Eu ţip, zise Fanny.

– Poftim?

Rose crezu că nu auzise bine.

Fanny îi povesti lui Rose cum obişnuia să meargă până pe cel mai îndepărtat câmp şi să ţipe, fiindcă o făcea să se simtă mai bine. Rose şi-o imagină pe draga ei verişoară, cu păr roşcat şi cu pistrui, urlând singură pe un câmp, şi simţi un nod în gât.

– Ţipatul chiar te ajută? întrebă ea într-un târziu.

– Mi s-a spus că Maria Rienzi scoate sunete foarte puternice în fiecare dimineaţă, pregătindu-se pentru rolurile ei de la Operă, aşa că, dacă m-ar fi întrebat vreodată cineva, mă hotărâsem să le spun că făceam vocalize! râse Fanny, însă râsul ei încetă brusc. Ţipam nemulţumită

de viaţa mea, zise şi văzu expresia îngrozită a lui Rose. Rose, Horatio vorbeşte mereu despre „datorie". Însă ideea lui despre datorie este ceva care din întâmplare se suprapune cu propriile dorinţe. Deseori, *nu* îşi duce la îndeplinire datoriile, aşa cum trebuie, în zonele mai sărace ale parohiei sale; de multe ori, este îngropat în „muncă" în biroul său. Uneori, dacă e ocupat şi aflu că este cineva bolnav sau pe moarte şi reuşesc să mă duc să îi vizitez, descopăr – îţi vine să crezi ce lucru trist? – că îşi dau ultima suflare în vreo cocioabă mizerabilă, făcându-şi griji despre flăcările iadului, condamnare veşnică, pucioasă şi sare! Oare doar atât au înţeles de la Biserică? Aşa că, spuse Fanny şi îşi scutură sfidătoare buclele roşcate, le spun că nu există iad. Le spun că există doar un loc liniştit, iar Dumnezeu înseamnă iubire, şi nu flăcările iadului. Îi asigur că eu ştiu!

Rose şi-o imagină pe Fanny ţinând pe cineva de mână într-o odaie întunecată, murdară, ca un înger cu părul roşu.

Atunci Fanny se ridică brusc în picioare, şi începu să se plimbe cam agitată prin camcră.

– Ştii ce am ajuns să cred? Am decis că mulţi oameni ai Bisericii de fapt nu sunt deloc religioşi!

– Fanny!

– *Nu sunt!* Îi aud pe toţi acei preoţi, clerici şi uneori episcopi care trec pe la casa parohială şi se încuie cu Horatio în birou. Bârfe despre Biserică şi whisky. Îi aud! Chiar şi acei oameni noi, evanghelicii, care scriu în ziare despre „o nouă moralitate"... am citit ceea ce ei spun cu atât de multă grijă, însă observ că nu este o nouă moralitate care se va aplica *oamenilor Bisericii!* Tot ceea ce descopăr este un soi de frică. Aproape nimănui – în afară poate de Tremurătoarea din piaţa orăşelului şi unul sau doi disidenţi adevăraţi – nu

pare să îi pese de viețile adevărate ale oamenilor, că trebuie să existe vreo cale de a le îmbunătăți. Cred că fețelor bisericești le pasă doar de siguranța Bisericii, ca aceasta să supraviețuiască.

– Oare ce vrei să zici? întrebă Rose, surprinsă, aproape râzând. Desigur că Biserica va supraviețui, Fan, face parte din viața noastră! Botezuri, înmormântări, duminici și clopotele bisericii... Biserica face parte din viața Angliei, la fel ca regele!

– *Exact!* spuse Fanny, dându-și pe spate părul roșu neîmblânzit. Te asigur că așa vor să rămână: i-am auzit vorbind! Nu îți dai seama că Revoluția din Franța a înspăimântat familia regală – se spune că prințul de Wales cel gras și tolerant este acum atât de puțin îndrăgit, încât se ascunde în trăsură când trece prin oraș! Toate amantele și extravagantele sale... Ei bine, Biserica Angliei e, de asemenea, înspăimântată! Mi-ai scris din Franța despre biserici vandalizate și despre oameni de rând care se plimbă pe coridoarele palatului Luvru ca să privească acele tablouri prețioase. Ei bine, eu cred că Biserica Angliei se teme ca așa ceva să nu se întâmple și aici. Imaginează-ți cum ar fi ca *oricine* să se poată plimba prin castelul Windsor, criticând ce se află pe pereți, sau prin catedrala Westminster, cu toate ferestrele sparte – ferească Dumnezeu!

Din nou, Rose nu se putu abține, începu să râdă, însă Fanny continuă.

– Dacă și la noi ar avea loc o răzmeriță împotriva regalității, atunci și Biserica noastră va fi luată pe sus de revoluție! De asta le e frică tuturor: înalților prelați ai Bisericii, tinerilor clerici, evangheliștilor, misionarilor și preoților, tuturor – că își vor pierde puterea! Iar de oameni

săraci din parohiile lor, care chiar au nevoie de ei, nu le pasă deloc.

Se aruncă pe canapea din nou, lângă Rose.

– Cerule! exclamă Rose, privindu-şi verişoara cu un amestec de consternare şi admiraţie. Ai devenit chiar tu o revoluţionară sălbatică! zise şi avu un gând teribil. Oare toate acestea nu ţi-au slăbit credinţa în Dumnezeu?

Fanny nu o privi.

– Mai ţii minte cum îmi închipuiam că port conversaţii cu Dumnezeu când eram mică? Făceau parte din viaţa mea. Însă Horatio mi-a spus că sunt copilăroasă şi că El nu îmi vorbise deloc, suspină ea. Desigur că ştiam că Horatio avea dreptate într-un fel, conversaţiile mele cu Dumnezeu *erau* copilăroase – probabil erau discuţii cu mine însămi, spuse cu privirea aţintită la covorul de pe jos. Tremurătoarea din piaţă spune că trebuie să aşteptăm în linişte şi să ascultăm, căci Dumnezeu ni se va arăta. Ei bine – eu am tot aşteptat, însă nu mi s-a arătat nimeni.

Părea atât de dezamăgită, încât Rose voia să o îmbrăţişeze, însă ceva din expresia lui Fanny o opri.

– Ce vreau să spun, draga mea vară, e că după şase ani de trai cu un slujitor al Domnului, şi după ce am văzut oameni săraci al căror ultim gând pe acest pământ e despre flăcările iadului, nu mai cred nici un cuvânt!

– Fanny!

Rose nu ar fi putut fi şi mai uimită. Credinţa lui Fanny făcuse parte din ea.

– Totuşi!

Rose văzu că verişoara ei nu mai putea vorbi despre aceasta.

– Totuşi, zise Fanny cu o voce uşor tremurătoare, dacă El chiar există, tare m-aş bucura dacă mi-ar da un sfat pentru viaţa mea de acum!

Auziră cum servitorii se agitau, coborând scările.

– Draga mea Fanny, zise Rose, tu ai copiii, iar Horatio te sprijină şi sunt sigură că te iubeşte, chiar dacă are defecte – am fost nebune să credem că bărbaţii sunt fiinţe perfecte!

Nici prin cuvintele sale, nici prin intonaţie nu lăsă să se înţeleagă că la un moment dat râsese în spatele mănuşii de clericul arătos, pompos, cu glasul său plăcut.

– Oare nu are nimic bun? Este extrem de chipeş, cu siguranţă!

Fanny tăcu. O mierlă cânta atât de dulce pe grilajele de fier de afară.

– Mi-e tare drag de el când e în *grădină,* zise Fanny şi dintr-odată verişoarele izbucniră din nou în râs: eliberare, tristeţe sau doar uşurarea de a putea vorbi una cu cealaltă după atâta timp. E adevărat! exclamă Fanny. Ar fi putut fi un grădinar minunat – un grădinar mult mai bun decât un preot. Îşi petrece uneori ore întregi afară şi l-am auzit vorbind cu florile pe un ton prietenos, amabil, aşa cum nu vorbeşte niciodată cu oamenii. Şi este chipeş, cu siguranţă, zâmbi ea sumbru. Unchiul lui, episcopul, cel cu unghiile de la picioare, îi terorizează pe oameni, iar Horatio l-a copiat, exact aşa cum micul Horatio îşi imită tatăl, suspină Fanny. Poate că dragostea oamenilor este ceva ce îţi scapă, exact ca dragostea Domnului. Poate că citim despre ea doar în romanele cele noi. Nici nu-mi aduc aminte ca părinţii mei să fi vorbit vreodată despre dragoste, deşi sunt convinsă că se iubesc şi îşi iubesc copiii, desigur. Însă nu s-a vorbit despre asta. Nu cred că eu ştiu măcar ce înseamnă. Tu ştii, Rose?

Rose încercă să găsească vorbele potrivite.

– Am avut sentimente puternice faţă de Harry, cu siguranţă, spuse ea încet şi respiră adânc. Sentimente fizice, zise hotărâtă, observând expresia uimită a lui Fanny şi simţind că se îmbujorează, dar se decise să continue. Obişnuiam să numesc acele sentimente „iubire" – credeam că acela era cuvântul ce trebuia folosit, adăugă scuturând din cap. Mai ţii minte când Mattie ne zicea să ne şi *placă* de soţii noştri, nu doar să îi iubim?

– E o femeie înţeleaptă, zise Fanny sec.

Dintr-odată, Rose îşi aminti de vizita lui George, de cuvintele lui teribile şi se înroşi şi mai tare.

– Ah, de unde să ştiu eu ce e aia iubire! exclamă ea furioasă. *Cumnatul meu,* râse amarnic, spune că sentimentele mele intense – iubire, oare? – faţă de Harry erau o boală femeiască, şi poate că avea dreptate, căci şi tu pari şocată de cuvintele mele! Îşi aminti din nou de cuvintele pline de ură ale lui George, pe care i le şoptise la ureche. Să zicem că dragostea m-a îmbolnăvit! Sunt bolnavă!

La fel cum făcuse Fanny mai devreme, sări în picioare şi începu să se plimbe prin cameră.

– Rose, zise Fanny uşor, opreşte-te.

Rose se opri, se sprijini de fereastră, privind afară.

– Acum ştiu cât de mult te-a rănit Harry şi ce diavol e cumnatul tău – un şarpe, aşa obişnuiai să-l numeşti. Însă cred că poate ar fi posibil să vezi altfel lucrurile. Fanny se opri, îşi muşcă buzele. Vorbi chiar mai încet, aşa că Rose trebui să se întoarcă şi să se apropie de ea, ca să o audă. Rose, dacă bine înţeleg ce vrei să zici despre sentimentele tale faţă de Harry, atunci el te-a învăţat ceva ce... ce îmi imaginez că probabil e foarte important într-o căsătorie. Ceva ce Horatio nu m-a învăţat niciodată.

Se exprimau aproape codat, însă amândouă înţelegeau. Rose se aşează din nou pe canapea.

– Niciodată? şopti Rose.

– Niciodată, răspunse Fanny.

O servitoare deschise uşa, căscând, aproape scăpă găleata cu cenuşă când le văzu pe cele două femei în cameră.

– Scuzaţi-mă, domniţelor, zise ea.

Toată ziua, căruţe şi cărăuşi se perindară între Wimpole Street şi South Molton Street. Bărbaţii strigau, cărând mobilă, urcioare se spărgeau; Jane Harbottom, în vârstă de aproape cinci ani, care de obicei fugea mâncând pământul de bărbaţii care strigau, văzu că nu erau *mânioşi,* că şi râdeau, nu doar strigau: nu mai trăise aşa zi interesantă, mai ales când un căruţ se blocă la colţul South Molton Street şi calul rupse hamurile, se năpusti în varza unui negustor, acesta îl lovi, iar calul muşcă o femeie.

Servitorii, în afară de Mattie, desigur, au fost concediaţi cu mare uşurare, fiind o parte din familia Fallon pe care o lăsau în urmă. Rose, Fanny, Mattie şi Jane duceau cu grijă vechiul ceas şuierător din Genova, într-o trăsură pusă la dispoziţie pentru ultima oară de familia Fallon. Mattie nu spuse cu voce tare ce gândea (şi anume: „Ce bine că am scăpat de ei"). Rose nu privi în urmă, dar se gândi încântată la perdelele roz, pârlite. Îşi lăsase amprenta. Ceasul bătu ora patru în felul său italian în timp ce traversau Oxford Street.

Domnişoara Constantia Proud făcu multe ceşti cu ceai şi le servi cu pâine proaspăt scoasă din cuptor şi cotlet rece de miel, iar Rose şi Fanny schimbară priviri pline de invidie legate de rafturile pline cu cărţi.

– Cred că este o intelectuală! şopti Fanny încântată.

– *Desigur* că e o intelectuală! întări Rose.

Fanny şi Jane urmau să doarmă în camera de sus, cu ferestre care se deschideau la înălţime, deasupra străzii. Fanny şi Rose, amândouă palide de extenuare, o culcară pe Jane acolo. Se înfăşurară în şaluri şi discutară încet, iar fetiţa adormi vorbind despre varză; în timp ce apărea luna, ele priviră afară, peste acoperişuri, în întuneric, şi văzură forma turnului bisericii St George de lângă Hanover Square.

– Niciodată? întrebă Rose din nou, într-un final, de parcă nu ar fi terminat deloc conversaţia.

– Niciodată, răspunse Fanny.

Privighetorile se ascunseseră de mult în copacii din piaţă, însă încă mai treceau trăsuri, oamenii încă strigau, oraşul era plin de viaţă, mai jos de ele, iar mirosul rigolelor era exact cum şi-l aminteau din vremurile de demult.

– Dacă nu aş fi înţeles din conversaţia ta despre Harry, continuă Fanny, şi cred că ni s-a dat un indiciu în *Capodopera lui Aristotel,* iar ambele femei zâmbiră uşor în penumbră, nu aş fi ştiut despre ce vorbeai.

Rose recunoscu fără voie:

– M-a învăţat despre acea parte a dragostei, într-adevăr. Şi firește că părea minunat şi ne făcea vieţile mai interesante. Însă – se poticni ea – însă Harry găsea astfel de iubire pretutindeni.

– Rose, zise Fanny, Horatio... s-a culcat... cu mine în fiecare noapte a vieţii noastre împreună. Absolut în fiecare noapte, în afară de câteva nopţi când s-au născut copiii. Niciodată nu sunt departe de el. La început am fost bucuroasă să... să fiu alături de acest bărbat care îmi schimbase viaţa şi părea să dea atât de multă importanţă acestui... lucru care părea să însemne iubire. Însă acum... se opri o clipă. Acum când Horatio spune acele cuvinte familiare,

groaznice: „Vino, Fanny", simt cum mi se opreşte inima. Am ajuns să *urăsc* nopţile vieţii mele.

Rose rămase fără cuvinte, îşi privi uimită verişoara. Era greu să creadă că Fanny îşi expusese atât de elocvent părerea despre Biserică şi revoluţie, cu nu prea mult timp în urmă: părea dintr-odată mică şi vulnerabilă.

– Aşa că mulţumeşte-i lui Harry pentru asta, zise Fanny, căci cred că asemenea grijă măcar poate însemna dragoste.

Privi afară, spre lună.

– Îţi mulţumesc, draga mea Fanny, zise Rose în final.

Îi spuse noapte bună verişoarei şi merse în noua sa cameră. Acolo, lângă fereastră, era dragul ei birou de mahon care se putea transforma în masă de cărţi: continuitate. Şi acolo, în ciuda epuizării, Rose Fallon zăcu trează multe ore.

– Totul e bine! spuneau paznicii de noapte, strigând orele în întuneric.

CAPITOLUL ŞAISPREZECE

A doua zi dis-de-dimineaţă, în casa de pe South Molton Street, Rose primi un mesaj, prin care era rugată să participe la o mică cină în acea după-amiază la reşedinţa din Berkeley Square. Familiile Fallon şi Torrence aşteptau un oaspete care ceruse ca Rose să fie prezentă, aşa spunea misterios biletul de la Ann.

Rose era scandalizată.

– Nicicând! Niciodată! M-am mutat din Wimpole Street, sunt plecată de o zi, încă mă urmăresc. De ce? Nici ei nu vor să mă vadă, aşa cum nici eu nu vreau să îi văd. (Într-adevăr avea dreptate: din nou George Fallon fusese silit să îi ceară ceva lui Rose, ca să i se facă pe plac în complet altă privinţă.) Niciodată! Niciodată nu voi mai vorbi cu el, după lucrurile îngrozitoare, de neiertat pe care mi le-a zis. Nu aş putea suporta! exclamă ea şi obrajii i se îmbujorară în timp ce îşi amintea de cuvintele lui groaznice, jignitoare. Cel puţin acum nu va trebui să fiu martoră la nefericirea bietei Dolly. Căci nu voi merge!

– Însă, cu siguranţă, e important să o vezi pe Dolly, observă Fanny cu blândeţe, şi poate să vezi ce e de făcut, dacă e ceva. Ar putea fi mai puţin nefericită acum.

– Posibil.

Rose îşi aminti de cuvintele lui George... „nevinovata, micuţa ta Dolly a petrecut uimitor de mult timp printre cărţile lordului Torrence, dintre care multe au o natură... neobişnuită, să-i zicem aşa".

– Nici nu pot să-mi închipui ce i-a făcut lui Dolly, zise ea şi ochii îi scăpărară. Câteodată cred că omul acesta e diavolul însuşi! Purtarea lui faţă de mine a fost groaznică. Mi-a spus nişte lucruri oribile!

– *Rose!*

Rose îşi privi verişoara surprinsă de tonul ei, văzu expresia surâzătoare a lui Fanny.

– Trebuie să înţelegi, draga mea Rose, că toate acestea nu seamănă deloc cu viaţa în casa parohială din Wentwater! Poate că vorbesc cu elocinţă despre secretele Bisericii Angliei, însă în general viaţa mea nu e plină de evenimente extraordinare. Mi-ar plăcea, măcar o dată, să fiu prezentă la ele, ca observatoare!

Rose tăcu un moment, amintindu-şi conversaţia cu George; din nou, simţi că roşeşte, vorbi aproape mai mult pentru sine.

– Nu trebuie să creadă că mi-e frică de el. Nu mă voi lăsa terorizată de un asemenea om rău! exclamă şi se întoarse spre Fanny. Ştiai că m-a ameninţat cu *balamucul?!* Însă, scuturâ uşor din cap, îl cunosc pe George: trebuia să se răzbune cumva pentru ce am descoperit la Paris. Poate că suntem chit acum.

Fanny aşteptă; în final, Rose făcu o grimasă mică, ciudată.

– Ei bine, vom merge împreună, dacă ţi-ar face plăcere, propuse ea şi observă încântarea lui Fanny.

Dintr-odată, Rose spuse cu exaltare:

– Mă bucur atât de mult că eşti aici, Fanny!

În timp ce îşi făceau planuri despre ce să poarte – „Dacă facem asta, să o facem cu stil!" insistă Rose – discutară din nou despre domnişoara Constantia Proud. Rose zise:

– Îmi aduc aminte de ea din copilărie – era scriitoare şi mi se părea că *devorează* cărţi, aşa pasionată era de ele!

– Pare atât de respectabilă cu rochia ei neagră şi cu boneta albă, dar i-ai văzut toate cărţile? întrebă Fanny. Multe care nu sunt deloc respectabile! Are Thomas Paine şi pe toţi poeţii cei noi – are două exemplare din volumul *Balade lirice* al domnilor Coleridge şi Wordsworth, toate romanele cele noi, filosofie, politică, Mary Wollstonecraft, cărţi pe care mulţi – mă gândesc la Horatio! – le-ar considera destul de şocante.

– Poate că el ar avea motiv să fie şi mai şocat, căci eu cred că domnişoara Proud chiar îi cunoaşte pe domnul Coleridge şi pe domnul Paine şi a călătorit mai departe decât ne-am închipui noi vreodată!

– Poate că are un trecut exotic!

– Bătrânii gentilomi din marină mi-au zis că logodnicul ei a murit – posibil, pe mare, nu ştiu. „O chestiune tristă", aşa au zis. Haide să o invităm la ceai înainte să plecăm, să îi mulţumim pentru amabilitate.

Domnişoara Proud, purtând boneta albă, apretată, urcă scările, aduse mici dulciuri şi le distră pe cele două femei şi pe fetiţă cu poveşti despre fraţii ei, marinarii, şi despre călătoriile ei pe mare.

– Şi aţi scris cărţi?

– Pamflete, mai degrabă. Despre călătorii.

– Ce norocoasă aţi fost, zise Fanny plină de admiraţie. Şi curajoasă! Ce viaţă uimitoare trebuie să fi avut.

– Sper că încă nu s-a terminat! zise domnişoara Proud, râzând. Însă e adevărat că am fost foarte norocoasă – în multe privinţe.

Se lăsă un fel de tăcere, deşi se auzea zgomot de jos, din stradă, şi nici una dintre tinerele femei nu îndrăzni să o întrebe despre logodnicul ei. Cu toate că vocea nu îi tremură deloc în timp ce continuară să vorbească, domnişoara Proud privea ţintă frunzele de ceai, le mişca uşor cu linguriţa şi în curând le mulţumi foarte frumos, le salută şi plecă.

– Câţi ani crezi că are? întrebă Rose încet, însă nu puteau ghici.

Nu mai exista o cină „mică" acum că George Fallon deţinea casa din Berkeley Square. Înăuntru, casa părea, în mod cam bizar, să fi preluat caracteristicile unui palat: arhitectura austeră dispăruse şi era deja decorată de parcă George s-ar fi crezut prinţul de Wales la Carlton House: camere aurii şi roşii; ţesături bogate care făceau celelalte camere să pară corturi romane; ornamente orientale; coloane greceşti cu matroana vicontesă stând foarte afectată lângă ele. În mijlocul holului de la intrare, unde nu aveai cum să nu îl vezi – un tablou extrem de mare cu răposatul viconte Gawkroger, Harry Fallon. Rose privi lung, îşi dădu seama imediat că era o copie mărită şi îmbunătăţită a tabloului pe care îşi stinsese trabucul. Într-adevăr îl reprezenta pe Harry, însă sub forma unui zeu mai mic. Care de război înaripate se apropiau din depărtare (să îl ducă într-un loc mai bun?), iar albastrul uniformei de marină şi auriul epoleţilor străluceau. Expresia lui Harry era şi ea triumfătoare: îşi aştepta destinul cel nobil cu un asemenea entuziasm, încât ar fi putut fi High Heavens Club sau mesele de cărţi din St James cele spre care privea. Sub tablou, aranjate special, erau medaliile primite de Harry

după Bătălia de pe Nil (privind cu atenţie, Rose observă că mai fuseseră adăugate una sau două).

Câţiva dintre gentilomii veniţi în vizită se arătară încântaţi când fură anunţate cele două doamne tinere din South Molton Street, ambele îmbrăcate în alb. Păreau atât de pline de prospeţime! (Nu doar că purtau alb, ci, aducându-şi aminte de bătrâna mătuşă din Franţa cu tuburile cu apă din perucă, ambele îşi puseseră flori în păr.) Acest lucru îi jigni pe matroana vicontesă şi pe George, care ambii credeau cu ardoare că singurul lucru care lipsea pentru a desăvârşi portretul lui Harry era o văduvă iubitoare, ca o umbră, încă în doliu, şi le priviră cu dezaprobare pe cele două femei în alb, purtând flori şi zâmbind.

Rose se înclină o dată în faţa vicontelui în noul său rol de gazdă, iar apoi nu îi mai dădu atenţie. Casa era plină de oameni. Se aduseseră mese pentru jocul de cărţi, valeţii treceau cu pas uşor, oaspeţii vorbeau pe lângă draperii vaporoase unde membrii High Heavens Club învârteau tinere doamne, iar uneori se îmbrăţişau necuviincios printre multe râsete entuziasmate. Dintr-odată, lady Dolly, vicontesa Gawkroger, în vârstă de cincisprezece ani, îşi făcu apariţia. Rose o privi fără să îi vină să creadă. Rochia purpuriu cu alb a lui Dolly era despicată pe lateral (aşa cum văzuse în grădinile Tuileries), cu spatele gol (cum văzuse la balul din Paris) şi decoltată în faţă (fiindcă aşa insistase ea). Noua vicontesă Gawkroger era într-adevăr îmbrăcată după ultima modă franţuzească. Se înclină înaintea lui Rose şi lui Fanny, din spatele evantaiului, şi se întoarse imediat, dispărând şi reapărând printre draperii şi oaspeţi. Când o văzu, lui Fanny nu i se păru deloc că semăna cu un miel dus la tăiere; Rose trebui să se scuture uşor, ca să accepte transformarea.

Ann le salută cu răceală pe Rose şi pe Fanny, la fel cum făcu şi matroana vicontesă; Rose observă imediat că purta inelul egiptean, albastru cu auriu, din colecţia franţuzească: „Cum poate să fie atât de nesuferită!" Dacă tatăl lui Dolly era prezent, nu se arătă, însă ducele de Hawksfield se apropie şi se înclină în faţa verişoarelor. Nu spuse ce părere avea despre noul decor, însă când veni vorba de faptul că tatăl lui Fanny lucra la Compania Indiilor de Est, ducele vorbi despre importanţa negoţului (deşi matroana nu ar fi pronunţat un cuvânt atât de vulgar). În timp ce vocile şi râsetele se înteţiră din pricină că paharele de şampanie erau împărţite în toate încăperile, el o interogă îndeaproape pe Rose despre călătoria în Franţa şi despre locuinţa ei actuală, iar Rose avu din nou sentimentul că ducelui de Hawksfield i se potrivea foarte bine numele[1] şi o urmărea ca o pasăre agilă de pradă. Însă nu mai putea să îl respecte: poate că era puternic, însă o vânduse pe Dolly ca pe o proprietate, iar Rose îl privea cu răceală, îi răspundea scurt la întrebări, aproape cu repulsie. Îşi aminti ceva despre hieroglife: „... alte păsări nu se mişcă în linie verticală, ci coboară oblic; totuşi, şoimul se aruncă direct în jos, asupra a orice ar fi sub el". Iar în căldura şi aglomeraţia salonului de vară, vorbindu-i cu politeţe ducelui, preţ de o clipă, Rose se cutremură. În apropiere, Ann, probabil viitoarea ducesă de Torrence, tremură şi ea şi îşi dori să ajungă la coniac, pentru durerea ei de dinţi.

William o evita pe Rose; Rose presupuse că nu aveau să se mai privească niciodată. George îşi saluta oaspeţii, îl urmărea pe ducele de Hawksfield, se ocupa de Dolly jucând rolul soţului exemplar. Dolly era extraordinară, părea că deţinea controlul total. Stătea dreaptă (parcă mai înaltă

[1] Hawk – şoim

decât proaspătul ei soţ decât fusese înainte); cu părul dat pe spate, cu ochii sclipitori, se juca absentă cu bijuteriile scumpe de la gâtul ei şi le vorbea tuturor cu superioritate. Rose observă că ochii sclipitori aruncau tot timpul câte o privire spre intrare. Dolly râdea mult, flirta scandalos cu bărbaţii în vârstă, venind lângă ei astfel încât micul ei piept era foarte aproape de ochii lor. George o privea pe Rose în timp ce ea o urmărea pe Dolly.

Iar apoi fu anunţat *monsieur* Pierre Montand.

Rose, neîncrezătoare, îl văzu pe francezul înalt apărând în uşă şi simţi cum se îmbujorează, amintindu-şi de întâlnirile din Paris. Însă apoi, în timp ce Dolly fugi să îl întâmpine pe francez cu un mic ţipăt de încântare, Rose se gândi la scrisoarea lui şi încercă să se liniştească: „Nu are nici o vină că mi-a dat veştile acelea".

Dolly întinse mâna ca să îi fie sărutată, iar apoi îl primi pe *monsieur* Montand ca pe un vechi prieten, de parcă scena de la miezul nopţii de la Comisia Egiptului nu s-ar fi întâmplat. Se mişca pe lângă el, făcându-i cunoştinţă cu lumea din camera aglomerată, râzând, ţinându-se parcă din întâmplare de braţul său, încercând să le ocolească pe Rose şi pe Fanny. Pierre Montand le văzu şi se opri imediat.

– Vicontesă, zise el.

– Rose nu mai e vicontesă, eu sunt! spuse Dolly, râzând.

Însă el o luă pe Rose de mână şi o privi. Rose era calmă, îi zâmbi şi ea.

– Mă bucur să vă revăd, zise ea şi văzu cum el se relaxează.

Dolly îl luă pe francez de braţ, încercând să-l îndepărteze. Însă preţ de o clipă, fără să pară nepoliticos, el nu se mişcă.

– Am spus că voi veni doar dacă veţi fi aici, *madame* Rose, murmură el, atunci când vicontele m-a invitat.

Îi zâmbi lui Fanny când Rose le făcu cunoştinţă. Doar după aceea, cu o politeţe impecabilă, îşi permise să se lase condus de către tânăra doamnă înaltă, care din nou se lipi uşor de el în rochia ei subţirică.

– Cerule, şopti Fanny, foarte încet.

Câţiva dintre bărbaţii de acolo erau colecţionari de antichităţi: se adunară în jurul lui Pierre Montand şi îl asaltară cu întrebări. Dolly nu îl părăsi nici o clipă.

În timp ce se aşezau la cină, Fanny pur şi simplu păli când văzu câtă mâncare era: platourile de argint apăreau unul după altul în mâinile lacheilor cu perucă, oamenii se aplecau în faţă, îşi umpleau farfurii enorme, se opreau din vorbit, înfulecau extrem de zgomotos – tuşind, scuipând, hârâind – luau mai multă mâncare, o îngrămădeau pe farfurie. Încercând să nu pară nepoliticoasă mâncând aparent atât de puţin faţă de cei mai mulţi din jurul ei, Fanny studie musafirii, văzu că savantul francez o privea intens pe verişoara ei în timp ce o asculta pe Dolly, lângă care fusese plasat.

Iar Ann Torrence, bându-şi repede vinul, îl privi pe ducele de Hawksfield, care o urmărea pe Rose Fallon, şi se cutremură de spaimă. Căci, în ciuda aparţiilor regulate de acum ale lui William în dormitorul ei (uneori foarte beat, mirosind a alcool, aşa că ea trebuia să întoarcă faţa şi să se roage să fie fertilă), nu era însărcinată. Spre dezamăgirea ei, îl auzi pe duce invitându-le pe Rose şi pe Fanny să viziteze castelul Hawksfield de la ţară. Oare care erau planurile lui pentru Rose? De ce era atât de interesat de ea? De ce William nu o privea niciodată pe Rose? Oare ea, Ann, avea să fie dată la o parte? Cum

putea să își scoată dinții din față, care o dureau, când lucrurile erau atât de nesigure?

În final, ritmul cinei încetini, ajungând la desert, iar discuțiile începură din nou. Pierre Montand fu din nou asaltat de întrebări.

– Antichitățile egiptene vor fi următoarea modă, zise George, iar o parte dintre gentilomii din jur fură de acord. Sunt sigur de asta. Trebuie să ajungem urgent la ele. Care e cel mai scurt drum, acum că s-a terminat războiul?

– Îmi imaginez, *monsieur,* că Mediterana este poate chiar mai puțin sigură acum că au dispărut flotele de marină. Am auzit multe povești despre pirați și corsari. Unii misionari și negustători au decis de curând că ar fi mai rapid să ajungă în India via Egipt, însă mulți dintre ei, am auzit, nu au mai ajuns la destinație. Cred că oricine merge în haosul care domnește în Egipt își ia viața în propriile mâini, căci eu însumi nu aș mai încerca niciodată să traversez Egiptul, am pierdut prea mulți oameni așa.

Fanny văzu că Rose asculta ca hipnotizată, se întrebă dacă verișoara ei găsise un bărbat care să o intereseze.

Vocea copilăroasă a lui Dolly se auzi brusc, iar ea își lăsă mâna pe brațul bărbatului înalt care stătea lângă ea.

– Cu siguranță, *monsieur* Montand, ar fi în regulă dacă am obține cele mai bune călăuze, cele mai bune servicii?

– Pot doar să spun, lady Dolly, că cele mai bune călăuze ar putea fi, de asemenea, cele mai periculoase, atât de puține știm despre ei.

– Hieroglifele, *monsieur* Montand, zise ducele de Hawksfield fără nici o introducere. S-a făcut vreun progres de cealaltă parte a Canalului Mânecii? Căci aici se pare că suntem deja în impas.

– Există mult interes, *monsieur,* zise Pierre, însă nici un progres.

Întinse mâinile şi ridică din umeri, era clar că răspunsul său scurt îi dezamăgi pe ascultători care, până la ultimul, suspectară că francezul cel şiret ascundea un secret.

– Şi spuneţi-mi, *monsieur* Montand, se auzi vocea puternică a matroanei aflate pe cealaltă parte a mesei, oare acele bijuterii drăguţe egiptene vor fi de vânzare în curând? Unele sunt foarte plăcute. Am văzut totul în Paris, ştiţi, îi informă ea pe oaspeţii fascinaţi, pietre şi nimicuri foarte primitive, înţelegeţi, picturi mici şi drăguţe şi bijuterii interesante.

În timp ce vorbea, frumosul inel egiptean, albastru şi auriu, sclipea cu neruşinare sub candelabrele pline de lumânări din Berkeley Square. Dintr-odată, George, William, Dolly şi Rose rămaseră nemişcaţi; chiar şi Ann, întinzându-se după coniac, înlemni cu braţul întins. Căci văzură că francezul observase inelul.

Pierre Montand scoase un sunet foarte uşor, se uită la matroană şi la inel, cu faţa şi corpul absolut nemişcate, de parcă s-ar fi transformat într-una dintre pietrele pe care le cerceta. Rose îşi ţinu respiraţia. Oare Pierre Montand ştia despre duelurile englezeşti? George privi profund şocat expresia francezului; faţa i se înroşi în timp ce privea ţintă mâna mamei sale. Imperturbabilă, aceasta continuă:

– Va avea loc o vânzare?

Când Pierre vorbi în final, vocea îi era pe deplin calmă, dar rece.

– Sunteţi într-adevăr foarte norocoasă, *madame,* zise el serios, căci deja aţi făcut rost de o asemenea comoară precum inelul egiptean pe care îl purtaţi, pe care, desigur, îl cunosc bine.

Se ridică brusc şi era limpede că ar fi vrut să spună mai multe. Rose chiar închise ochii, insuportabil de jenată (apoi deschise foarte uşor un ochi). George se ridică şi el dintr-odată, la fel şi ducele de Hawksfield.

– Vă bucuraţi de ospitalitatea noastră, *monsieur,* zise încet ducele cu tonul său serios, dictatorial. Vom discuta această chestiune mai târziu, dacă binevoiţi.

Pierre rămase nemişcat o clipă, apoi se înclină cu răceală în faţa ducelui şi se aşeză, iar momentul fu depăşit fără ca majoritatea celorlaltor oaspeţi să priceapă ce se întâmplase.

Însă matroana nu se lăsa.

– Chiar sunt norocoasă! zise ea în timp ce îi vedea pe restul privindu-i mâna ţintă. Desigur că ştiţi că fiul meu colecţionează obiecte ca aceasta, ştie multe despre antichităţi, fără îndoială cu mult mai multe decât dumneavoastră, *monsieur.*

Însă când ducele de Hawksfield o privi în tăcere, ea văzu cât era de furios, vocea îi tremură uşor, îşi duse şerveţelul la gură, iar apoi îi sugeră lui Ann ca doamnele să meargă în noua seră.

Rose, acum ferită de ridicola familie Fallon, găsi că era extrem de greu să nu râdă. Dar apoi, în sala plină de femei din înalta societate, care sporovăiau, văzând ochii strălucitori ai lui Dolly şi suspinul care îi scăpă în timp ce părea dintr-odată plictisită, făcându-şi vânt cu evantaiul într-un colţ al serei, aşteptându-i pe gentilomi, lui Rose îi veni să plângă, căci îşi dădu seama că Dolly era pierdută. „Nu o pot ajuta." Tânăra fată care îi vorbise cu atâta dor mamei şi care scria poveşti închipuite în jurnal ca să îi facă pe plac fratelui său părea să nu mai existe.

Când sosiră trăsurile şi cele două doamne în alb se pregătiră să plece, monsieur Montand vru şi el să se retragă. Ducele aranjă calm o întâlnire ulterioară cu el şi cu George în dimineaţa următoare; Dolly privi ostentativ în altă parte, fără să se uite la Rose, Fanny şi Pierre în timp ce îşi luau rămas-bun.

– Trebuie să veniţi cu noi cu trăsura, zise Rose politicoasă.

În trăsură, îşi ceru scuze pentru soacra ei.

– Se va rezolva, *bien sûr*[1]*!* zise Pierre atât de galant, încât cele două femei zâmbiră de atâta *politesse*[2] minunată, franţuzească, fiindcă dezamăgirea şi furia lui de la cină fuseseră aproape palpabile, iar inelul egiptean era nepreţuit. Ştiam că dispăruse, însă nu-mi imaginam că îl voi găsi la Londra!

– *Monsieur* Montand, zise Rose dintr-odată după ce coborî din trăsură, în lumina amurgului, aţi vrea să luaţi ceaiul cu noi mâine după-amiază? Ne-aţi putea sfătui în legătură cu o rezolvare fericită a acestei probleme şi – cuvintele îi scăpară – şi ne-aţi putea spune mai multe despre Egipt.

El răspunse că ar fi încântat şi le sărută mâinile.

În salon, Fanny se prăbuşi pe canapeaua cea moale, râzând fără să îi vină să creadă.

– Ce casă extraordinară, Rose! Dacă aceea a fost viaţa ta, draga mea verişoară, cum ai reuşit să o suporţi? Toată lumea priveşte în secret pe cineva, prinşi în corturi cu falduri, şi toată lumea mănâncă, scuipă, strigă, minte şi are activităţi ascunse: matroana e doar o hoaţă ordinară, aşa se pare! Face ca vieţile noastre dinainte, în Brook Street şi Baker Street, să pară absolut obişnuite!

---

[1] Bineînţeles (în lb. fr., în orig.)

[2] Politeţe (în lb. fr., în orig.)

Rose se ţinea cu mâinile de burtă, râdea şi ea. Fanny văzu că ochii verişoarei sale străluceau.

– Nu trebuie să mai fac asta!

– Iar protejata ta, Dolly, nu părea să fie nefericită în felul de care-ţi era teamă.

Expresia lui Rose se schimbă.

– Se pare că a găsit o cale de... a face faţă situaţiei în care a fost forţată să se afle. Îţi vine să crezi că are doar cincisprezece ani! Poate că totuşi va supravieţui, zise ea, dar vocea îi părea plină de îndoială.

– Să supravieţuiască? Eu cred că va *domni!* exclamă Fanny. Însă câte drame! Nu cred că aş vrea să îl supăr pe acel duce impunător! Scutură din cap, deşi zâmbea încă. Ştii, Rose, cred de asemenea că... poate ar trebui să ai grijă.

– Ce vrei să spui?

– Dolly pare cu siguranţă că nu îţi vrea binele. Iar tu şi George eraţi ca doi şerpi, pregătiţi să atace, şi totuşi nu v-aţi spus nimic, toată seara. Cred că vă urâţi cu adevărat!

– Nu mai trebuie să îmi pierd timpul cu ei! Toată acea viaţă *s-a terminat!*

– Biserica are dreptate să se teamă, ştii... poate ar trebui să aibă loc o revoluţie aici. Ce lume populează Berkeley Square? M-am simţit de parcă nimerisem într-o casă de nebuni! Ca o soţie şocată a unui preot de ţară! Ceea ce desigur şi sunt, suspină brusc Fanny şi începu să îşi scoată florile din păr. În timp ce desfăcea florile una câte una: un trandafir, un bujor, adăugă: Însă mi-a plăcut *monsieur* Montand. Pare interesat de tine, Rose. Crezi că ai putea să ţii la el? De aceea l-ai invitat la ceai?

Observă că privirea lui Rose strălucea din nou, dintr-odată.

– L-am invitat la ceai pentru că – oare nu-ţi dai seama? – vreau să aud mai multe despre *Egipt!* George vorbeşte despre o plecare în Egipt. Eu de ce n-aş merge?

– În Egipt?

– Da!

– De ce?

– Poate ca să o găsesc pe fiica lui Harry.

– Rose!

– Fanny, lasă-mă măcar să spun toate astea *cu voce tare!* Niciodată nu voi avea propriii copii. Ştiu asta. Iar această... dorinţă... nu vreau să mă bântuie tot restul vieţii! Apoi râse, de parcă râdea de propriul ton dramatic. Dacă aş găsi-o pe copilă, aş putea să îi spun măcar o parte din povestea ei, aş putea să o ajut să afle cine este. Mi-ai spus că totuşi am pentru ce să îi mulţumesc lui Harry, în ciuda a tot ce s-a întâmplat, aşa că poate o să îi mulţumesc pe această cale.

Expresia lui Fanny era extrem de neîncrezătoare. Oare verişoara ei doar glumea?

– Draga mea Rose, ştii cât de mult îmi doresc să fii fericită, îmi eşti cea mai dragă persoană din lume. Însă *gândeşte-te!* Cum *ai începe* măcar să te descurci într-o ţară străină? Şi ştii legea: nu ai avea nici un drept asupra acestui copil. *George* ar fi persoana căreia i-ar aparţine copilul dacă, printr-un miracol, l-ai găsi. Rose, ascultă, te voi ajuta să găseşti un copil. Sunt mii de copii în toată Anglia care ar fi foarte norocoşi să fie aleşi de tine.

-- Nu, zise Rose.

– Dar Rose... Egipt! Nu ştim nimic!

– Pierre ştie câte ceva! Iar Mattie crede că şi Cornelius Brown ar putea fi acolo. George nu trebuie să afle niciodată despre asta, drumurile noastre n-o să se mai încrucişeze

niciodată. Şi Fanny, Egiptul a fost întotdeauna visul din inima mea, ştii asta mai bine decât oricine!

În final Fanny încuviinţă uşor, fără voia ei: şi ea fusese fermecată de multe ori de povestea despre bătrânul arab care cânta în soare, de braţul băieţelsului şi de boabele de cafea de pe malul fluviului Nil.

– Aşa că, cel puţin, ascultă cu mine ce are *monsieur* Montand de zis. Nimic mai mult de atât.

– Foarte bine, zise Fanny încet.

Dintr-odată, îşi dori cu disperare să îşi vadă fiica, să îşi aducă aminte că e reală: propria fetiţă pentru care ar fi dat orice; brusc, voia să se întoarcă în Wentwater să îşi vadă fiul, înţelese cât era de norocoasă şi o compătimi din tot sufletul pe verişoara ei.

– Draga mea verişoară, sigur că îl vom asculta împreună pe *monsieur* Montand, zise ea ridicându-se cu florile în mână. Însă, mai întâi, ştii că mâine trebuie să îl vizitez pe avocatul tatălui meu, iar apoi neapărat trebuie să fac pregătiri pentru întoarcerea la Wentwater. Însă, se aplecă să îşi sărute de noapte bună verişoara, sunt atât dc bucuroasă că sunt aici.

Se întoarse să urce treptele.

– Fanny, zise Rose, iar Fanny se întoarse şi văzu că Rose o privea cu drag, m-am gândit mult la tot ce ai zis – despre viaţa ta cu Horatio, despre mine şi Harry.

Fanny stătea cu florile ofilite aşteptând. Părul roşcat îi încadra faţa în penumbră, ca o aură.

– Am fost atât de mânioasă şi – poate că mereu voi simţi o parte din asta. Însă parcă o greutate mi-a fost luată de pe umeri de când am vorbit. Eu şi Harry chiar am fost fericiţi, cred, o vreme, şi chiar l-am iubit, orice ar însemna iubirea! Însă uitasem de toate astea şi îmi aduceam aminte

doar de lucrurile rele. Bujorii lui Rose ieşeau uşor din părul ei scurt; avea petale în mâini. Ceea ce nu am înţeles când am devenit atât de nefericită era că aveam ceva pentru care să îi fiu recunoscătoare lui Harry, orice s-ar întâmpla. Fanny, este *o asemenea uşurare* să nu mai simt furie faţă de el. Doar faptul că ai fost atât de sinceră cu mine m-a făcut să-mi dau seama.

Fanny îi zâmbi lui Rose, iar aceasta văzu tristeţea din zâmbetul ei.

– Mă bucur. Însă aş fi putut să-ţi spun fără să menţionez nimic despre propria viaţă. Am pierdut numărul femeilor din Wentwater care au venit să mă vadă şi să mă întrebe dacă există vreo cale să nu trebuiască să îşi îndeplinească... *datoria,* aşa îi zic ele, faţă de soţii lor.

– Ce le spui?

– Ce pot să le spun? Sunt soţia preotului. Le spun să se roage, zise şi aproape începu să râdă. La fel cum fac şi eu. Totuşi, m-au învăţat ceva aceste femei. Nu te-ai gândit niciodată de ce am doar doi copii?

Rose se bâlbâi uşor.

– Până când ai venit aici, eu... m-am gândit că poate aşa aţi hotărât, tu şi Horatio. Însă ai spus...

– Într-adevăr, răspunse sec. Însă nu ai cum să le cunoşti pe unele femei din Wentwater atât de bine cum le-am cunoscut eu şi să nu ştii de un burete înmuiat în oţet. Şi, într-adevăr, Horatio nu şi-ar da niciodată seama de diferenţă.

Rose făcu ochii mari şi îşi privi verişoara.

– Rose, nu-ţi poţi imagina cum e să... să îţi fie întotdeauna frică să mergi la culcare. Mulţumeşte-i lui Harry cel puţin pentru asta.

Fanny luă o lumânare şi urcă în camera de sus, unde draga ei fiică de aproape cinci ani visa că mână căruţuri

de negustori prin cer, unde Dumnezeu mirosea a lavandă şi striga.

A doua zi, când Fanny se întoarse de la avocat aproape explodând din cauza veştilor de necrezut, extraordinare, le găsi pe Rose şi pe Jane în bucătăria supraîncălzită, cu Mattie încercând cam fără succes să prepare o prăjitură pentru *monsieur* Montand. Nimeni nu observă obrajii îmbujoraţi ai lui Fanny, căci şi ele erau roşii în obraji, iar bucătăria era plină de fum.

– Uite, mamă, uite! strigă Jane cu faţa plină de făină. O să îl mâncăm de îndată ce e gata, uite cum se coace! Oare se coace?

– Uite, Fanny, uite! strigă Rose. A trecut atâta vreme de când n-am mai avut făină pe mâini!

Lui Mattie îi curgea sudoarea pe faţă: încă nu se descurca prea bine cu focul pentru gătit. Fanny văzu că veştile ei trebuiau să aştepte. Li se alătură, încercând să ajute; când Pierre Montand sună la clopoţelul de afară şi fu condus jos de către proprietăreasă, strecurându-se printre cutii din care nu despachetaseră încă şi obiecte de mobilier, găsi patru persoane de sex feminin – printre care o fetiţă – într-o bucătărie extrem de plină de fum, privind cam surprinse o prăjitură cu prune foarte arsă. Odată ce domnişoara Proud – purtându-şi ochelarii şi ducându-şi cărţile, absolut fără să-şi dea seama de haos – se convinsese simplu că de fapt nu îi ardea casa, îi părăsi într-o manieră extrem de prietenoasă, de parcă asemenea lucruri s-ar fi întâmplat zilnic. Mattie îi goni, le spuse să meargă să ia aer, la o plimbare prin piaţă.

– Cam bate vântul, dar e sănătos, să nu vă întoarceţi o oră! ordonă Mattie. Puteţi lua ceaiul, dar numai peste o oră!

– Scuzaţi-ne, *monsieur* Montand, zise Rose în timp ce îşi luau bonetele şi ieşeau în South Molton Street. Am dat greş!

Ea, Pierre, Fanny şi Jane traversară Bond Street râzând, merseră în Hanover Square şi începură să se plimbe pe poteca pietuită de sub copaci (femeile sperând ca vântul să le scoată din haine şi din păr mirosul de ars). Frunze uscate dansau în vânt pe cărări. O mulţime de oameni se plimbau: trecură pe lângă câteva grupuri de tinere cu aere de mironosiţă, iar verişoarele se uitară una la cealaltă şi zâmbiră, ştiind că amândouă îşi aduceau aminte de zilele când şi ele ieşeau aranjate la promenadă în această piaţă, uitându-se după gentilomi. Când *monsieur* Montand găsi nişte bomboane în buzunarul jachetei, Jane îl privi uimită şi îi zâmbi uşor, timid.

– Am putea întreba, zise Rose, ce s-a întâmplat în Berkeley Square în această dimineaţă? Am încercat să-mi imaginez o scenă în care George şi ducele de Hawksfield o scuză cumva pe matroană, însă n-am reuşit!

Pierre râse.

– Cred că ducele de Hawksfield nu e un om care să accepte scuze. Inelul egiptean este... cum să zic... salvat, *Dieu merci*[1]*!* Va rămâne la ambasadorul francez, în Portman Square, până când mă întorc la Paris. A fost o dimineaţă foarte interesantă, fiindcă am văzut-o pe vicontesa matroană Gawkroger fiind... cred că termenul englezesc este „terorizată". Fiindcă acela e *stilul* ei, cred! Ducele de Hawksfield, înţelegând diplomaţia internaţională, a insistat ca ea să recunoască faţă de mine că „era distrată când a luat inelul", iar eu am văzut că parcă i se opreau în gât cuvintele. După ce a terminat cu scuzele şi am băut cu toţii ceai englezesc, politicoşi, de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat, *mademoiselle*

[1] Slavă Domnului! (în lb. fr., în orig.)

Dolly a făcut o criză de isterie, căci vrea neapărat să călătorească în Egipt şi cred că soţul ei nu e de aceeaşi părere. Are dreptate, cred eu: nu i-aş dori nici unei femei să treacă prin asemenea greutăţi.

– Aş fi bucuroasă să trec prin ele, zise Rose destul de caustic, dacă aş putea să merg.

– Însă *madame* Rose, sau poate, zâmbi el, deoarece aţi primit acest nume, ar trebui să vă spun *Rosette,* căci acela e numele franţuzesc al orăşelului.

Obrajii lui Rose deveniră rozalii, însă ea încuviinţă. El continuă:

– Am vorbit puţin, ieri, despre pericole. Putem să ne plimbăm aici în această piaţă englezească elegantă şi să vorbim despre o asemenea călătorie, ca despre un vis. Ar fi destul de dificil pentru vicontele Gawkroger şi cumnatul său să călătorească acolo. Însă Egiptul în mod sigur nu e un loc potrivit pentru o femeie străină, ar fi o călătorie extrem de periculoasă pentru lady Dolly.

– Doar nu vor pleca... imediat?

– Poate că pur şi simplu visează la asta. E greu să fii sigur cu vicontele.

– Femeile străine ajung vreodată în Egipt?

– Soţiile călătorilor; soţiile negustorilor: femei excentrice.

– Vă rog să ne aşezăm, zise Jane observând o bancă de fier, iar cei trei adulţi se aşezară continuând conversaţia, căci Rose se interesă nerăbdătoare de progresul traducerii hieroglifelor.

Jane dădea cu călcâiele în banca de fier, însă ei nu observară. „Oare când o să le pot spune veştile?" se întrebă Fanny cu nerăbdare.

Pierre suspină adânc.

– Se pare că ne-am blocat. Avem nevoie de alte chei precum *la pierre de Rosette,* căci este o cheie plină de defecte, multe hieroglife din partea de sus fiind ciobite. Am fi atât de fericiţi să găsim restul pietrei! Părerea unanimă a lingviştilor noştri este că limba coptă, care se pare că e tot ce a mai rămas şi ar putea să aibă cea mai mică legătură cu limba străveche a Egiptului, este cel mai bun indiciu al nostru, însă în final până şi aceasta ar putea fi prea îndepărtată acum de hieroglifele originale.

– Copţii sunt ce a mai rămas din creştinii egipteni de demult, cred, zise Fanny.

– *Oui, madame* Fanny. Odată, cred, toţi egiptenii erau numiţi copţi de către invadatorii greci. Însă limba coptă, care probabil că demult fusese vorbită în tot Egiptul, nu mai e ea însăşi o limbă vie, în afară de utilizarea sa formală din bisericile copte – toată lumea din Egipt acum vorbeşte araba. Şi doar ca să ne mărească frustrarea, când limba coptă a fost notată, s-au folosit mai ales litere greceşti!

– Iar ideea mea despre repetarea numelui regelui Ptolemeu? întrebă Rose cu sfială.

– Da, desigur, cred că e clar că numele cunoscute ne vor ajuta până la urmă. Lingviştii cred că un *cartouche,* o casetă, pare să înconjoare numele regale din hieroglife. Avem desigur de studiat alte hieroglife de la alte antichităţi, însă până acum nici o altă comoară nu are o traducere în greacă.

– Mi se pare, zise Rose, căci desigur m-am gândit mult la aceste lucruri, că, dacă ai vrea să inviţi pe cineva la un bal sau să îl anunţi că vii în vizită, ar dura prea mult să sculptezi asta în piatră, iar ei râseră, aşa că, desigur, trebuie să existe o cale mai rapidă, mai simplă, folosind ceva ca o pană şi ceva ca un fel de cerneală: ai putea scrie un

fel de prescurtare a hieroglifelor. Şi, cu siguranţă, acesta ar putea fi limbajul din mijloc de pe piatră, aşa cum aţi spus în Paris.

– Trebuie *să existe* o legătură, însă nu e deloc evidentă, zise Pierre încruntându-se.

– Şi poate că, spuse Rose visând, dacă traducerea în greacă a Pietrei din Rosetta este ceva după care te poţi ghida, am afla mult mai multe lucruri *interesante* din textul de mijloc, suspină ea uşor, incitată, ştiţi ce vreau să spun: tot acel scris pe care mi l-aţi arătat pe papirus ar putea fi plin de bârfe, despre *întâlniri* romantice şi despre ce sentimente aveau.

– Într-adevăr, spuse Pierre. Însă înainte de orice bârfe, *s'il vous plaît,* aş da orice să aflu ce am găsit, ce ne-ar putea spune comorile noastre despre Egiptul străvechi! Speculăm la nesfârşit, desigur, în *la Commission,* însă *nu ştim,* şi sunt mulţi nebuni cu teorii prin toată lumea. Am citit recent gândurile unui învăţat suedez. Insistă că trebuie doar să traducem Psalmii lui David în chineză şi să le scriem în vechile caractere ale *acelei* limbi, şi vom descoperi că ele se potrivesc exact! Ah, ar fi fost atât de minunat să publicăm *Description de l'Egypte* cu explicaţii complete despre toate comorile noastre!

– Când va fi gata de publicare primul volum?

– Speram ca toate acestea să se întâmple repede. Însă sunt atâtea de făcut, atâtea de copiat atent, atâtea adnotări, iar fără cunoştinţele scrise pe care le dorim atât de mult, de fapt, înţelegem încă foarte puţin. Lucrăm cât de repede putem, însă e un proiect de amploare. Scutură din cap şi adăugă de parcă vorbea singur: Chiar mă întreb dacă egiptenii de mai târziu au decodat ei înşişi hieroglifele, înainte de invazia mahomedanilor? Ştiau atât de multe şi erau mai

apropiaţi ca epocă şi ca limbă. Oare cheia lor se află şi acum pe undeva în Egipt, fără ca învăţaţii vestici ca noi să poată ajunge la ea?

– Aţi putea, vă rog, să mă duceţi să mă plimb puţin, îi spuse Jane oaspetelui francez, săturându-se să tot aştepte să mai primească alte dulciuri.

– Jane! exclamă Fanny destul de uimită. *Monsieur* Montand vorbeşte. Ştii că nu ai voie să întrerupi când vorbeşte cineva. Îşi privi fetiţa. Scuzaţi-mă, *monsieur* Montand. Fiica mea e de obicei extrem de timidă. Însă Fanny nu se putu abţine, zâmbi. Cred, zise, că e prima oară când cere unui gentilom o asemenea favoare!

– Atunci voi fi încântat să accept, zise Pierre.

Se ridică, se înclină în faţa lui Jane, o luă de mână şi plecară pe cărarea din jurul pieţei. Văzură că îi povestea ceva lui Jane; stătea fascinată lângă el, în timp ce acesta arăta spre norii care pluteau deasupra lor. Fanny se întoarse spre Rose imediat.

– Ascultă, Rose, *ascultă!* Am crezut că n-o să apuc niciodată să-ţi spun! I-am scris deja lui Horatio, din biroul avocatului, am trimis scrisoarea, însă trebuie să îi vorbesc cât de curând. Trebuie să mă întorc mâine în Wentwater.

– Ah, *nu!*

Grimasa de dezamăgire de pe faţa lui Rose era aproape comică, iar Fanny râse.

– Ei bine, am tot *aşteptat* să-ţi spun! Ai putea să mă întrebi ce era până la urmă chestiunea aceea, problema care era atât de importantă încât a trebuit să plec din Wentwater şi să vin la Londra pentru prima dată de când m-am căsătorit.

– Ah, Fanny, desigur, ah, bucătăria plină de fum, inelul, hieroglifele. Spune-mi! *Ce e?*

– Tatăl meu mi-a pus la dispoziţie o sumă foarte mare, prin avocat. Tata vrea ca toată familia *să plece în India!*

– *Poftim?* Voi toţi? Copiii? Şi Horatio?

– Noi toţi. El şi mama nu pot veni acasă. Spune că afacerile merg excelent. Spune că le e teribil de dor de noi – ah, Rose, suntem despărţiţi de aproape *şase* ani, desigur că vor să-şi cunoască nepoţii, iar el sugerează ca noi toţi să plecăm un an, iar micuţii să îşi cunoască verişorii, pe copiii lui Richard. Richard este acum atât de legat de lordul Wellesley şi de armata britanică din India, încât soţia şi copiii lui locuiesc cu tata. Tata zice că le va prinde bine copiiilor să vadă India, că vor fi în siguranţă şi bine îngrijiţi. Şi că sunt mulţi păgâni pe care să îi convertească Horatio!

– Oare ce-o să zică Horatio?

Fanny se înveli în şal, privind casele londoneze impozante din jurul pieţei şi turla bisericii unde se căsătorise Rose.

– Nu sunt sigură. Horatio nu prea crede în restul lumii, însă – însă cu siguranţă, iar Rose văzu că Fanny încerca să se convingă singură, cu siguranţă până şi el ar fi entuziasmat de o asemenea aventură!

– Ţi-ar plăcea să mergi?

Fanny se aplecă în faţă şi o prinse pe Rose cu ambele mâini.

– Rose! Sigur că mi-ar plăcea! Însă priveşte-mă, dragă fată, nu am terminat încă. Tata este acum un om foarte bogat, mult mai bogat decât aş fi crezut. Ştie că eşti singură şi a aranjat şi insistă să vii şi tu!

– Poftim?

Pierre Montand şi Jane apărură în spatele lor, fugind. Pierre se aşeză şi îşi şterse faţa blândă cu batista. Jane se prăbuşi în braţele mamei, gâfâind şi chicotind. Fanny râse

văzându-şi fiica cea serioasă atât de fericită, îi mulţumi francezului şi sugeră că era vremea să ia ceaiul. Preţ de o clipă, nimeni nu observă că ochii lui Rose sclipeau, exact ca ochii străvechilor pisici din Egipt.

Fanny şi Rose reuşiră să păstreze secretă informaţia timp de doar unsprezece minute. Băură din ceai; Jane adormise imediat pe canapeaua cea moale; Fanny şi Rose stăteau lângă ea, una în stânga, cealaltă în dreapta, iar Pierre şedea pe scaunul cu spătar drept al lui Rose, părând mai înalt ca oricând. Afară, negustorii îmbiau muşteriii, caii treceau la trap şi se auzea chemarea tocilarului – căci niciodată nu era linişte în South Molton Street. Pierre observă că femeile parcă nici nu mai respirau de entuziasm; îi aminteau de surorile lui mai mici, care aveau secrete când locuiau cu toţii acasă, în Nantes; de obicei, un asemenea entuziasm avea legătură cu un bărbat. Aşa că, deşi şi-ar fi dorit să o ia pe Rose Fallon în braţe şi să o ducă oriunde ar fi putut în sfârşit singuri, aşteptă cu destul de mult stoicism, un lucru neobişnuit pentru el, în caz că un alt bărbat i-ar fi luat-o deja înainte şi soarta îi era pecetluită. Deja iubea micul rid de încruntare de pe fruntea ei. Fruntea frumoasă pe care şi-o apropiase de statuia egipteană ciobită.

Rose mai ales arăta de parcă avea să izbucnească. În final, îi spuse lui Fanny şi cuvintele pur şi simplu îi scăpară:

– Te rog, vrei să discutăm această problemă cu *monsieur* Montand, căci el deţine nenumărate informaţii despre multe lucruri pe care trebuie să le ştim?

– Da! zise Fanny. După tine aşteptam!

Cele două femei începură să râdă pline de entuziasm.

– Oricare ar fi această veste care vă face chipurile să strălucească, aş fi *enchanté* dacă mi-aţi spune Pierre!

– Spune-i lui Pierre, Fanny!

Ochii lui Rose sclipiră. Fanny Harbottom, soţia preotului din Wentwater, îşi privi fata care dormea adânc cu gura deschisă, iar apoi povesti ce aflase de la avocat. Când termină, amândouă femeile fură dezamăgite să vadă că Pierre nu părea să le împărtăşească entuziasmul nebun. Le privi cu gravitate.

– Ar fi o călătorie foarte lungă şi periculoasă, zise Pierre într-un final. India e foarte departe şi sunt multe pericole în acea călătorie lungă, pe mare. Crezi că soţul tău va fi de acord cu un asemenea plan?

Le văzu expresiile nesigure. Fanny îşi repetase în minte toată chestiunea, de zece ori, pe drumul spre South Molton Street când se întorcea de la avocat. Restul lumii avea să existe pentru Horatio dacă i se dădea o asemenea şansă să o vadă cu ochii lui? Avea să creadă că era o piedică sau un ajutor pentru cariera sa? Nu îşi putea da seama.

– Nu-mi dau seama, spuse ea.

– Vă rog, zise Rose. Ascultaţi-mă amândoi.

I se uscă brusc gura. Înghiţi şi îşi linse buzele, emoţionată. Îşi termină ceaiul. Se ridică de pe canapeaua cea moale şi apoi se aşeză la loc. „Oare nu spusese chiar ieri Pierre că în India se putea ajunge prin Egipt?" Într-un final, vorbi repede.

– Dacă am de gând să mă duc în India, de ce să nu trec prin Egipt şi să o găsesc pe fiica lui Harry? Dacă ar fi posibil. Dacă mai e în viaţă, adăugă ea aruncându-i lui Pierre o privire emoţionată. Ştiu că s-ar putea să nu mai fie.

Nici unul nu zise nimic preţ de o clipă. Îi auzeau respiraţia lui Rose.

– Iar apoi? întrebă încet Fanny. Rose, draga mea, *şi apoi?*

Rose se încruntă de concentrare.

– Îmi apare în vis, oricât de mult m-aş chinui să o împiedic. M-am tot gândit la asta. Îmi dau seama, îl privi nesigură pe Pierre din nou, că, dacă aş găsi-o, s-ar putea să nu o ajut prin sosirea mea, s-ar putea chiar să îi fac viaţa mai dificilă. Însă aş putea, măcar, investiga – să văd dacă... să văd dacă are nevoie de ajutorul meu, zise ea şi îşi dădu seama cât de slabe păreau argumentele când le rostea cu voce tare. Ah, Doamne, am acest sentiment, pe care, fără îndoială, mi l-am băgat singură în cap, că *trebuie* să o găsesc.

Ca la comandă parcă, auzind numele superiorului tatălui său, Jane deschise ochii. Ei nu observară.

– Rose, zise Fanny cu blândeţe, cu siguranţă, aşa cum ţi-am zis noaptea trecută, înţelegi legea. Dacă fetiţa e în viaţă şi dacă o găseşti, i-ar aparţine lui George. Nu ţie.

– Însă George *nu ştie nimic* despre copil; eu ştiu.

– Nu ai avea nici un drept. Absolut nici unul.

– Nu trebuie să afle niciodată, niciodată! Viaţa mea e, din acest moment, complet separată de cea a familiei Fallon. Nu mai trebuie să îi văd niciodată. Şi de ce să vrea George un copil egiptean? Mai ales o fată? E ocupat să îi zămislească pe ai lui!

– Mi-e foarte foame, zise Jane. Ce înseamnă „zămislească"?

Pierre Montand nu vorbise deloc.

Târziu în noapte, când Jane dormea sus, cei trei încă stăteau la măsuţă la lumina lumânărilor, vorbind. Mattie îşi făcea de lucru, aducând mâncare, luând farfurii, ascultând, înteţind focul, făcând amestecul de vin roşu şi apă fierbinte care ştia că le place lui Rose şi lui Fanny. Pierre încă nu îşi spusese părerea, ci doar le dăduse informaţii: le povesti despre rutele spre India, cum cei mai mulţi alegeau

drumul foarte lung, cu vaporul, în jurul Capului Bunei Speranţe. Era mai rapid, dar mult mai periculos, să traverseze Europa şi apoi să ia un vas, probabil din Italia, prin Mediterană spre Alexandria. Apoi trebuia să traverseze Egiptul, sau prin deşert sau pe o barcă mică în josul Nilului, spre Cairo; după aceea, din nou prin deşert spre Marea Roşie şi de acolo spre India.

– Sunt sigur că soţul tău, îi zise lui Fanny, va înţelege pericolele şi dificultăţile. Apoi nu se putu abţine. Ar fi *ridicol* să faci aşa ceva, să te gândeşti să traversezi Egiptul! Copiii nu ar supravieţui – *tu* nu ai supravieţui! E o idee ridicolă! exclamă el, apoi îşi dădu seama că ridicase vocea. Desigur, nu este treaba mea, *pardonnez-moi.*

Mai târziu, vorbind despre Egipt, se adânci fără să îşi dea seama în propriile amintiri; le povesti despre nisipul din deşert, despre cămilele care se legănau, despre ruine, bărcile cu pânze de pe Nil, negustorii arabi care deja începuseră să îşi dea seama că antichităţile puteau fi vândute şi ofereau oricărui străin în trecere obiecte pe care le găsiseră printre ruine: hieroglife, cranii sau bijuterii. Şi despre călăreţi beduini care sau aveau să le ucidă, sau să le întâmpine în deşert cu curmale şi ouă fierte tari.

Femeile îl priviră surprinse.

– Ouă *fierte tari?*

– Presupun că se păstrează mai bine la căldură dacă au fost fierte!

Femeile îşi imaginară bărbaţi cu turban şi pelerină fluturând în vânt, călărind, iscând nori de nisip galben, de deşert, în timp ce dispăreau în galop.

– Desigur, mulţi dintre oamenii cu care am avut de-a face sunt pungaşi, însă am întâlnit şi câţiva dintre învăţaţii lor, mai ales în Cairo, unde am înfiinţat primul Institut al

Egiptului. Nu sunt sigur că erau prea interesaţi de lucrurile străvechi pe care le-am găsit, însă erau oameni foarte înţelepţi şi cu care era tare interesant să vorbeşti.

– Iar femeile?

– Un străin nu întâlneşte femei egiptene, Rose – îi văzu expresia – în afară de femei de o anumită clasă, iertaţi-mă. Odată am fost invitat în casa unui învăţat, însă mâncarea era adusă de bărbaţi care serveau. Cred că femeile erau sus în ceea ce se numeşte *haramlek*[1]. Sunt atât de multe reguli care se aplică femeilor. Nu e voie nici măcar să întrebi un bărbat dacă soţia lui e sănătoasă, am aflat că trebuie doar să spui, bunăoară: „Sper că mama copiilor tăi este bine". Atunci, în casa învăţatului, am simţit priviri aţintite asupra mea din spatele unui grilaj de deasupra. Însă poate că m-am înşelat.

Ele îl priviră ţintă.

– Un grilaj? E o *închisoare?*

– Sunt sigur că nu e tocmai închisoare.

Tot nu pomenise nimic despre copilul din Alexandria. Rose le arătă hărţile vechi ale tatălui ei: văzură marcate vechile rute marine. La gura Nilului, în Rosetta, era o floare mică, care de-abia se mai vedea:

– Am desenat-o când aveam vreo opt ani, spuse Rose, când tata mi-a mărturisit de unde îmi vine numele. Era hieroglifa mea.

Pierre privi desenul copilăresc.

– Ai inventat un limbaj în imagini, o imagine care să ne reamintească de tine, şi care include tot ce ştim despre tine, eu şi Fanny, când o vedem: de exemplu ochii tăi („Trebuie să îi las singuri", se gândi Fanny), faţa, părul şi...

[1] Harem

Iar femeile îl văzură întrerupându-se, apoi revenind la subiectul care îl bântuia.

– Ce încerc de fapt să zic este că de sute de ani lumea vorbeşte despre hieroglife ca imagini, cum e imaginea ta, şi vis, şi mister, şi presupun că s-ar putea dovedi să fie adevărat în parte. Însă, deşi sunt *un archéologue,* nu un lingvist, cred că trebuie să fie de o sută de ori mai complicat de atât. Văd că există prea multe informaţii ca să fie exprimate în *imagini.* Dar, desigur, putem doar să aşteptăm după adevăraţii învăţaţi, iar uneori acest lucru mă înnebuneşte, căci lucrez cu comorile şi cu însemnele atât de des, fără să ştiu!

Ele văzură cât de înflăcărat vorbea, cum nu putea să treacă la alt subiect, cum se freca la ochi şi se încrunta.

Fanny îşi ridică şalul.

– Scuzaţi-mă, zise. Plec acasă devreme dimineaţa... ca să ne aflu soarta! Însă trebuie să ne promiţi că nu ne vei uita, Pierre, adăugă ea în timp ce le ura noapte bună, căci orice vom hotărî, vom avea nevoie de tine ca să ne sfătuieşti.

– Desigur, vă voi sta la dispoziţie, spuse Pierre serios şi îi sărută mâna. Voi fi foarte interesat să aflu decizia soţului tău, care sunt sigur că este un bărbat înţelept.

După ce Fanny plecă, închise uşor hărţile. Se lăsă tăcerea, preţ de o clipă, şi se părea că strigătul sălbatic al lui Rose din Paris: „Care copil?" se auzea cu ecou în cameră, unde lumânările pâlpâiau (şi casa cea tăcută parcă îi asculta). Tocilarul încă striga pe South Molton Street, de parcă întunericul ar fi fost un moment bun pentru a ascuţi cuţite de oţel; doi cai treceau la trap pe caldarâm; auziră o femeie râzând.

– *Ecoute-moi,* zise Pierre până la urmă. Ascultă-mă.

Lui Rose i se făcu dintr-odată teamă că îi va pierde prietenia, căci el o credea nesăbuită.

– Te rog, Pierre, zise ea repede, promite-mi că o să ne rămâi prieten, orice s-ar întâmpla. Vom avea nevoie de sfatul tău, tu vei fi persoana care ne poate ajuta cel mai mult în această aventură magică. Te rog, Pierre, spunea în timp ce îi studia expresia.

– Îţi voi fi prieten, orice s-ar întâmpla, zise Pierre serios. Însă, Rosette, nu va fi o aventură magică. Iartă-mă, însă nu ai habar ce sugerezi. Ai putea atât de uşor – nu exagerez deloc – să îţi pierzi viaţa, şi blestemată fie ziua în care ţi-am pomenit de copil. De unde să-mi fi imaginat, măcar o clipă, că te va afecta într-atât?

– Voi citi fiecare carte ce a fost vreodată scrisă despre Egipt înainte să plec, zise ea cu încăpăţânare.

– Nici o carte nu îţi poate descrie locul acela, răspunse el rezemându-se de spătarul scaunului, iar umbra îi era înaltă şi ciudată pe peretele din spatele lui. Simţi că e de datoria ta să cauţi copilul, de dragul soţului tău?

– Nu, zise Rose şi îşi muşcă buzele, nu e datorie. Umbra era încă nemişcată. Fata egipteană a fost doar una dintre numeroasele femei cu care m-a înşelat şi am aflat asta cu mult înainte ca soţul meu să moară. A făcut dragoste cu multe dintre prietenele mele; nu a făcut nici o deosebire între ele, de dragul meu, zise şi râse uşor. Te asigur că nu mă mistuie nici un foc al inimii.

Încet, el întrebă:

– Deci de ce este, de fapt, atât de important pentru tine?

Ea privi de partea cealaltă a mesei, însă nu putu să îi povestească despre un mic bebeluş mort, despre degetele de la mâini şi de la picioare, mici dar perfect formate. Nu putu să îi spună că s-ar putea să nu mai aibă încă o şansă.

– Mi-ai zis despre ea: acum trebuie să o caut.

Foarte uşor, el se aplecă peste masă şi o luă de mână, aşa cum făcuse pe o stradă din Paris.

– Am fost nesăbuit, zise el şi o privi cu o asemenea tandreţe, încât inima i se strânse, şocată. *Ma chérie,* este imposibil ca eu să părăsesc Comisia în acest moment, ne străduim din greu să ne pregătim pentru publicare şi este prea multă nevoie de mine, am prea multe de făcut. Însă, poate, într-o bună zi, te-aş putea duce acolo, în Egipt, dacă acest lucru e atât de important pentru tine. Aş înţelege măcar dificultăţile, aşa cum tu nu o faci, şi aş putea să te protejez, continuă el încă ţinând-o de mână. Ai vrea, *Rosette* – avea un zâmbet pe faţa lui plină de bunătate, nu m-am gândit nicicând că voi pronunţa aceste cuvinte în engleză, să fii soţia mea?

Deşi el îi ţinea mâna atât de uşor, cumva ea nu putu să o tragă înapoi. Era complet şocată. Dintr-odată, îşi aduse aminte de Harry, în genunchi, hotărât să nu fie refuzat şi apoi luând-o în braţe, pasiunea şi râsetele. Îl privi pe acest bărbat atât de diferit, faţa lui bună şi iubitoare.

– Îmi placi atât de mult, zise ea. Însă...

– Însă?

Ea nu putu vorbi.

– Însă? întrebă el din nou.

– Pierre... nu ştim nimic unul despre celălalt. Ne-am întâlnit atât de rar.

– Înţeleg că am avea multe de aflat! Şi totuşi, s-ar părea că soarta a hotărât ca eu să ştiu multe despre viaţa ta, mai multe decât alţii.

– Într-un fel, e adevărat, însă...

– Şi se pare, de asemenea, zâmbi el, că am fost atins de o săgeată din arcul lui Cupidon. Acea piatră străveche,

ciobită, pare să ne fi apropiat, şi mă aştept să putem afla mai multe unul despre celălalt, dacă aşa ne-ar fi soarta.

– Însă... însă trăim în ţări diferite!

El nu zise nimic, o ţinu doar de mână şi aşteptă.

– Cred că... cred că nu pot, zise Rose într-un final şi privi în altă parte.

Fanny, domnişoara Proud şi Mattie auziră uşa de la intrare închizându-se.

Fanny coborî în cămaşă de noapte, cu părul roşcat electrizat încadrându-i faţa; Rose, văzând-o în orice alt moment, ar fi putut râde. Însă acum stătea pe canapea cu braţele încrucişate de parcă i-ar fi fost frig, iar lângă ea fumega unul dintre trabucurile ei scurte.

– Draga mea Rose. Fanny se aşează lângă verişoara ei. Este... s-a hotărât ceva între voi? Ce spune despre Egipt?

Dură mult până ce Rose putu să răspundă.

– El este, ştiu asta, un om extrem de bun. Îmi place atât de mult, nu aş putea uita niciodată cât de cavalereşte s-a purtat cu Dolly când ea a fugit la el în mijlocul nopţii, aşa cum ţi-am spus. Chiar îmi place foarte mult. Însă... m-a cerut în căsătorie.

– Draga mea Rose! Ah, draga mea, e minunat!

– Însă...

– Însă?

Rose tăcu.

– Ne-ar ajuta să călătorim prin Egipt?

– Crede că suntem nebune.

– Dar vrea să se căsătorească cu tine, cu sau fără nebunie!

Rose nu spuse nimic, Fanny aşteptă.

– Ah, Fanny, nu ştiu ce să cred sau ce să simt! Nu eram deloc pregătită. Eu pur şi simplu – nu simt – ah, Fanny, *nu*

știu! Ți-am spus că George zice că sunt nebună și că trebuie să fiu dusă la balamuc! Poate că sunt speriată. Oricum, adevărul este că... nu îmi face inima să bată nebunește. Asta e! exclamă Rose, roșind ușor și ridicându-se cu trabucul în mână. Trebuie să merg la culcare.

– Însă... Fanny părea confuză, își privi verișoara preț de câteva lungi momente. Sper... sper că după toate acestea nu cauți un alt Harry?

– Ce vrei să spui? întrebă Rose, cu un sentiment de neliniște. Ce vrei să spui? zise ea din nou.

Privirea lui Fanny era plină de amărăciune.

– Cred că ar fi trebuit să învățăm că există și alte modalități de a alege un soț decât lucrurile în care credeam când aveam șaptesprezece ani. Și *atunci* inima are să bată nebunește. Dintr-un loc mai profund.

Rose o privi.

– Ce vrei să spui? întrebă ea din nou.

Fanny o privi iarăși pe verișoara sa, iar apoi dintr-odată păru ea însăși jenată. Se ridică și ea.

– Nu e nimic, zise ea. Probabil nu sunt destul de experimentată ca să vorbesc despre asemenea lucruri. Noapte bună, draga mea Rose, adăugă ea și își sărută verișoara, iar Rose îi auzi pașii în sus pe scări până la camera de la mansardă.

În timpul nopții, Rose se ridică brusc din pat, cu inima bătându-i nebunește în piept. Îl visase pe Pierre, care îi zâmbea cu ochii lui minunați, înțelepți, buni. De ce să nu îi spună despre temerile ei, despre cât de mult își dorea un copil, *acel* copil, și că pierduse unul pe jumătate cât el? Cineva ca Pierre avea să *înțeleagă:* nu era Harry, cu care nu putea vorbi despre sentimentele ei. Dintr-odată își aminti de cuvintele lui Fanny, care o miraseră și pe ea: „Sper că

nu cauţi un alt Harry", şi ştiu în final că nu căuta. „Pentru că nu aş putea să *îndur* viaţa cu un alt Harry." Îşi acoperi gura cu mâna pentru a nu striga din cauza propriei naivităţi. „Am făcut o greşeală atât de teribilă! Mattie a încercat să ne spună, cu atâţia ani în urmă: trebuie să ne şi *placă* soţii noştri. Pierre este un astfel de om – opusul a ceea ce a fost Harry." I se oferea o altă şansă, *diferită,* o şansă la fericire, iar inima ei, despre care spusese că nu bătea pentru el, bătea sălbatic. „Cum am putut să fiu atât de proastă! Nu am învăţat nimic din trecut?"

A doua zi în zori, de îndată ce îşi luă rămas-bun de la Fanny şi de la Jane, spunând că avea să aştepte în fiecare zi scrisoarea lor, iar apoi aveau să îşi facă imediat planuri, Rose fugi. Fugi la casa ambasadorului francez din Portman Square: nu îi păsă deloc de ce ar putea crede despre noroiul, praful şi murdăria de cal de pe rochia ei, la acea oră matinală. „Să nu fi ajuns prea târziu." Întrebă de *monsieur* Montand.

Un valet cu o perucă complicată, pudrată, se înclină şi o informă că *monsieur* Montand plecase noaptea trecută spre Franţa.

Cerul deveni mai greu, şi mai cenuşiu, iar zilele friguroase. Femeile purtau mai multe şaluri şi pelerine peste rochiile lor subţiri, răceau şi sufereau teribil de reumatism fiindcă nu era niciodată cald în case. În curând avea să fie iarnă: în curând avea să vină luna decembrie, iar apoi Crăciunul şi un nou an. „Unde e scrisoarea lui Fanny? Cu siguranţă nu se poate ca deja lui Pierre să nu îi mai pese de mine!" Îi scrise cel puţin zece scrisori şi le rupse, atât de neconvingătoare păreau: „Dragă Pierre, am făcut o greşeală". Imediat ce primea veşti de la Fanny, avea să înceapă

planurile de călătorie şi avea să plece la Paris. Într-una dintre acele zile gri, friguroase, Rose urcă încet scările spre apartamentul de sus al casei din South Molton Street, sperând din nou în zadar să primească o scrisoare de la Fanny sau de la Pierre. Mattie făcea curat în birou. Rose porni spre camera sa, apoi se întoarse.

– Mattie, spuse Rose.

– Da, domnişoara Rose?

Mattie scotea soluţia de lustruit mobila.

– Mattie, repetă Rose, cu glasul ei obişnuit, dar uşor îmbujorată. Când eram tinere, ne-ai spus să ne asigurăm că ne *plac* soţii noştri. Tatei nu i-a plăcut de Harry, oricât de fermecător era el.

– Hm, spuse Mattie lustruind fără să comenteze.

– Ţi-a plăcut de Harry?

– Cerule, zise Mattie. Se apleca peste masa cea mare; frecând mai tare. Ce are de-a face cu mine?

– Dar... credeam că tuturor le place. Chiar *era* fermecător!

Mattie lustruia atât de tare, încât respiraţia îi deveni mai grea.

– Dacă într-adevăr mă întrebi, am cunoscut băieţi exact ca el în Ludgate Hill. Le făceam pe plac, dar nu m-aş fi apropiat de ei nici în ruptul capului.

Rose se înroşi mai tare. Mattie se opri preţ de o clipă şi se uită la ea.

– Am ştiut că e o problemă când te-a făcut să îţi duci toate cărţile din cameră şi nici nu ai protestat, aşa de vrăjită erai, zise şi îşi scoase părul din ochi. Nu îţi dădeai seama ce fel de om era de fapt!

Rose nu avea ce să facă în legătură cu obrajii ei cei roşii. „Cum am putut să-l las pe Pierre să plece?"

– Ascultă, domnişoară Rose, când Cornelius Brown a aflat că părinţii tăi mă ajutau să învăţ să citesc, ştii, şi el mă ajuta în ziua mea liberă, deşi poate că ar fi preferat să facă altceva! Ştia că pentru mine e important.

Masa era atât de lustruită, încât Rose îşi putea vedea clar reflexia feţei îmbujorate.

– Ah, unde sunt *scrisorile?* strigă ea înflăcărată.

Fanny îi trimise în sfârşit cel mai scurt bileţel lui Rose, în Londra.

„El spune că nu putem merge", doar atât scria.

Pierre Montand scrise şi el un bileţel, din Paris. Îl adresă atât lui Rose, cât şi lui Fanny, le spuse că nepreţuitul inel egiptean albastru cu auriu se afla din nou pe raftul lui la Comisia Egiptului şi că toţi savanţii respiraseră uşuraţi. Nu mai pomeni nimic de căsătorie, nici altceva personal. Nu menţionă călătorii. Trimitea urări de bine.

Rose se aşeză în micul ei birou, cu cele două scrisori scurte în mână.

Îşi aprinse un trabuc scurt. Fumul se împrăştie în jurul ei.

„Nu ar fi fost pentru Harry. Ar fi fost pentru mine însămi. Nu mi-am dorit nicicând nimic atât de mult cât îmi doresc acest copil, care ar fi măcar în parte ca acela pe care l-am pierdut. Cel pe care l-am văzut."

Apoi un gând îi explodă în minte ca artificiile, cu cascade de stele.

„De ce aştept ca altcineva să ia decizia?"

CAPITOLUL ŞAPTESPREZECE

– *Nu!* spuse Fanny. Nu, Horatio, te rog, nu vreau!

Din nou, Horatio o luase pe nepregătite: servitoarea plecase să cumpere sare, era miezul zilei, Fanny pregătea cina în bucătărie: nu avea buretele şi oţetul. De atâtea ori se întâmplase asta de când se întorsese în Wentwater.

– Îţi refuzi soţul?

– Horatio, copiii se joacă în hol, aşteaptă până mai târziu, te implor.

Oalele dădeau în clocot, sudoarea i se scurgea pe obrajii pistruiaţi, părul ei roşu era în dezordine.

– Îţi refuzi soţul? repetă el, în timp ce îşi desfăcea nasturii, gâfâind şi împingând-o. Vom avea mai mulţi copii. Îţi vei face datoria de soţie. Sfântul Pavel a zis: „Femeia a fost creată pentru bărbat". Nu te vei mai apropia niciodată de Londra. Verişoara ta – îi ridică rochia – întotdeauna îţi umple capul – împinse – cu ideile sale imorale.

Ea încercă să îl împingă de-acolo; o lovi peste faţă cu cotul, de frustrare, dar nu observă.

– Îţi refuzi soţul care este reprezentantul Domnului pe pământ?

Îşi ieşise din minţi, bucătăria încinsă mirosea a miel, a lavandă, a seu, a sudoare şi, dintr-odată, a sex, în timp ce dorinţa îl copleşea. Respiră greu o clipă, lăsându-se pe ea. O pată apăru pe rochia ei.

– Mama? se auzi glasul lui Jane, nesigur, de undeva din apropiere.

– Ieşi! urlă tatăl ei, încheindu-şi în grabă nasturii, iar Jane fugi înapoi în hol ca un iepure speriat, exact în timp ce se auzea clopoţelul de la uşa din faţă a casei preotului.

Fanny, cu mâna pe faţă, se uită o dată la soţul ei, se întoarse şi urcă; oalele dădeau pe afară şi şuierau, fără ca nimeni să se ocupe de ele.

Horatio, cu respiraţia întretăiată, nu apucase încă să se aranjeze, când oaspeţii erau poftiţi înăuntru de o servitoarea care aducea sarea, şi care se năpusti în bucătărie la oalele în clocot. Faptul că oaspeţii erau verişoara soţiei sale, Rose, şi camerista ei nu-l înveseli prea mult.

– Bună ziua, Horatio, zise Rose, întinzându-i mâna. Ce multă vreme a trecut de când nu ne-am mai văzut!

El se înclină, dar cuvintele sale erau neprimitoare.

– Nu vă aşteptam, cred, spuse.

– Ştiu, răspunse ea. Dar am vizitat nişte prieteni de familie în Birmingham şi cum aproape treceam pe lângă poarta voastră şi odată am avut marea plăcere de a o întâlni pe fiica voastră şi am simţit că e de datoria mea să îl întâlnesc şi pe fiul vostru, despre care am auzit atâtea. Dar voi rămâne foarte puţin – doar în această seară, dacă vă deranjez prea tare, fiindcă trebuie să mă întorc urgent la Londra.

Sentimente contradictorii i se vedeau pe faţă. El nu voia ca această femeie imorală să aibă nici cea mai mică influenţă asupra fiului său, însă pe de altă parte, fiul său era un succes spectaculos, care trebuia arătat tuturor.

Jane care, neîncrezătoare, auzise vocea mătuşii sale, aştepta temătoare la distanţă, în josul holului.

– Mătuşă Rose? spuse încet, uitându-se pe după uşă.

– Janey!

Iar Jane veni încet spre ea, uitându-se speriată la tatăl său; fratele ei dispăruse.

Rose o îmbrăţişă, văzându-i feţişoara pistruiată şi înfricoşată, simţind ce mâini şi braţe reci avea Jane.

– Mi-a fost atât de dor de tine, că am venit să te văd! îi spuse fetiţei. Şi sper – se uită în sus spre Horatio – că aş putea în sfârşit să-l cunosc şi pe fratele tău.

Jane i-ar fi spus mătuşii că fratele ei încă o ciupea de fiecare dată când adulţii nu observau, dar nu putea să îi spună de faţă cu tatălui ei.

– Cheamă-l pe fratele tău, spuse Horatio, iar Jane se îndreptă imediat, ascultătoare şi cu grijă, spre hol, spre camerele din spate.

– Acum, ascultă-mă, Rose, zise Horatio, dar în acel moment soţia lui intră repede în cameră.

– Rose! *Am ştiut* că ţi-am auzit glasul!

Doar atât spuse şi îşi îmbrăţişă strâns verişoara, apoi se uită temătoare la ea.

– Totul e în regulă?

– Desigur! zise Rose. Nu am vrut să te sperii. Sunt doar în trecere, doar în seara aceasta. Am fost la Birmingham şi fiindcă eram atât de aproape am vrut să-ţi cunosc fiul – îi zâmbi lui Horatio – despre care am auzit atâtea.

Fanny se uită la verişoara ei, zâmbind de plăcere, dar cu o sută de întrebări în ochii ei foarte inteligenţi.

– Într-adevăr, Birmingham? Pe vremea asta rece?

– Este primăvară! zise Rose. Zilele devin tot mai lungi. Drumurile sunt bune şi în sfârşit s-a oprit ploaia.

– Spune-mi, Rose, zise Horatio. (Era copleşit de această persoană sigură, sofisticată care stătea în bucătăria lui; nu era fata sperioasă pe care o ţinea minte. Era diferită). Ce faci?

– Sperasem să merg în India cu familia voastră, răspunse Rose rezervată. Ar fi fost o aventură atât de minunată! Însă nu a fost să fie.

– Este o idee nebunească aceea că un reverend al Bisericii ar putea să plece un an ca să îi facă pe plac unui bătrân cu toane.

– Aşa am înţeles şi eu, răspunse Rose. Poate într-o zi îmi voi face curaj să merg singură.

– Cerule! zise Fanny, privindu-şi verişoara. Cina! şi se grăbi spre cuptor.

– Eşti ridicolă, Rose! rosti Horatio cu o voce bubuitoare.

Tânărul Horatio apăru în uşă cu Jane lângă el.

– Bună ziua, mătuşă, spuse politicos dar cam fără entuziasm (auzise de la tatăl lui despre această mătuşă).

Se înclină uşor şi merse imediat lângă tatăl său. Avea şase ani şi semăna leit cu bărbatul lângă care stătea. Rose spera să nu miroasă tot a lavandă.

– Recită-i Cele Zece Porunci mătuşii tale.

Băiatul începu imediat.

– Eu sunt Domnul Dumnezeul tău, să nu ai alţi dumnezei în afară de Mine. Să nu-ţi faci chip cioplit, nici altă asemănare, nici să te închini lor. Să nu iei numele Domnului Dumnezeului tău în deşert. Adu-ţi aminte de ziua Domnului şi o cinsteşte. Cinsteşte pe tatăl tău şi pe mama ta, ca bine să-ţi fie şi mulţi ani să trăieşti pe pământ.

Când ajunse la desfrânare, se bâlbâi, evident având dubii în legătură cu înţelesul cuvântului, dar fiind conştient că era un păcat. Imediat ce termină, se întoarse către tatăl său.

– Tată, am văzut o căprioară pe câmp. Putem să mergem să o împuşcăm?

Horatio nu voia să le lase pe cele două femei împreună, dar de-abia aştepta să îşi înveţe fiul cum să împuşte o căprioară.

– Te voi aştepta la biserică diseară, îi spuse lui Rose în timp ce se încălţa.

– Diseară? zise Rose, confuză. Desigur, dacă aşa doreşti – însă e marţi.

– Este seara în care Fanny are nevoie să îmi audă predica.

– Ah, desigur. Îmi va plăcea foarte mult.

Şi nu păru altfel decât absolut încântată.

Când în sfârşit rămaseră singure, cu Mattie ţinând-o ocupată pe servitoarea lui Fanny în bucătărie şi Jane dormind pe o canapea, în siguranţă între femei, Rose o prinse pe Fanny cu ambele mâini.

– Fanny! Sigur că nu am fost la Birmingham! Am venit să te văd, pentru că nu îţi puteam scrie totul! Fanny, plec chiar săptămâna aceasta spre Egipt. Am plănuit totul! Trec prin Paris, fireşte, să îi mai cer sfatul lui Pierre – poate că nu va fi de acord, însă sunt sigură că mă va ajuta când va vedea că trebuie să plec! Dar nu puteam să plec fără să te văd.

Lui Fanny nu îi venea să creadă.

– Doar nu te gândeşti să pleci singură. E vorba de Pierre? Te va duce el?

– Pot să merg singură, Fanny. Din toamnă am citit toate cărţile despre Egipt. Nu mi-e frică.

– Pierre nu te-ar escorta? Sunteţi prieteni?

– Sunt... sunt sigură că vom fi prieteni când ne vom întâlni din nou. Dar desigur... nu i-aş putea cere – nu asta.

Se bâlbâia uşor, aşa cum micul Horatio se bâlbâise când ajunsese la „desfrânare" în recitarea poruncilor.

– Pur şi simplu nu poţi face o asemenea călătorie singură, sunt convinsă că Pierre va spune acelaşi lucru. Este imposibil, ne-a avertizat că este mult prea periculos!

– Voi pleca, Fanny! Au mai făcut-o şi alte femei. Pierre *a admis* la Londra că şi alte femei au făcut asta, chiar dacă erau excentrice care îşi însoţeau soţii. Vor mai fi şi alţi călători, mereu sunt şi alţii. Nici măcar străinii nu m-ar lăsa să fiu devorată de animale sălbatice sau măcelărită de sabia unui păgân! Şi nu plec complet singură, sigur că nu. Mattie va veni cu mine cu multă bucurie. De fapt, este absolut încântată! Îţi va spune – crede că e destul de probabil să îşi găsească soţul pe care nu l-a mai văzut de atâta vreme!

Dar ochii serioşi ai lui Fanny o scrutau, din spatele buclelor de păr roşcat, dezaprobatori.

– Fanny, draga mea, ascultă. M-am vindecat de Harry. Nu-mi mai e dor de el, deloc. Dar tu ai fost cea care m-a făcut să înţeleg că totuşi aveam lucruri pentru care să îi mulţumesc lui Harry. Asta mă va face să simt că fac ceva onorabil pentru el.

– De ce ai face ceva pentru el?

– Ah, Fanny, este o scuză dacă vrei! Doar ca să nu par complet nebună! Vreau cu disperare să găsesc acest copil ciudat dacă se poate, şi ştii foarte bine că de-abia aştept să merg în Egipt! Mereu, mereu am vrut să merg acolo. Într-adevăr, plănuiesc de luni întregi; plănuiesc cum ar fi plănuit tata, fără să îmi permit să călătoresc până când sunt sigură că înţeleg călătoria. Am muncit atât de mult. Am citit tot ce am putut găsi. Am învăţat să salut lumea în arabă. Nu am mai luat opiu, căci ştiu că trebuie să am mintea limpede! Ştiu că nici nu suntem sigure că fetiţa

mai e vie, dar voi face tot ce pot să o găsesc şi sunt sigură că Pierre mă va ajuta. Nu mă mai ţine nimic în Anglia! Sunt văduvă! Sunt liberă!

Auziră o împuşcătură în depărtare.

– Încă o căprioară moartă, zise Fanny dezgustată în timp ce răsuna ecoul împuşcăturii.

Rose nu se putea opri.

– Eu şi Mattie plecăm spre Paris peste câteva zile. Vom călători spre Italia sau Grecia ca să ne îmbarcăm pe un vapor.

Verişoara sa o privea încă, fără să îi vină să creadă.

– Draga mea Fanny, nu e de parcă n-aş mai fi fost niciunde! Am călătorit mult, aşa cum ştii. Voi accepta sfaturi de la alţi călători şi voi merge în compania lor dacă se va putea.

– Crezi că va fi aşa de simplu să găseşti copilul?

– Cel puţin pot încerca! Negustorul englez care a adăpostit-o pe mamă ar putea şti.

Fanny părea nedumerită.

– Cred că vorbeşti serios.

– Chiar aşa e. Sunt pe picior de plecare.

– Ah, Rose! Fanny scoase un ţipăt, sau un râset, îşi îmbrăţişă verişoara şi cele două femei rămaseră aşa un moment. Lasă-mă măcar să îţi fac un ceai!

Rose de-abia auzi.

– Pierre ne-a dat atât de multe informaţii în acea seară, şi am notat multe după ce a plecat. Şi... îl voi vedea în Paris... sunt sigură că îmi va oferi orice ajutor aş avea nevoie.

– Ştie de călătoria ta?

– Nu. Nu că voi călători fără tine şi Horatio.

– Ştie măcar că mergi la Paris?

Dar Rose îi evită privirea, se uită în jos, studiindu-şi mâinile.

– Eu... am încercat de multe ori să îi scriu, dar... va fi mai bine dacă îl contactez când ajung la Paris, căci sunt sigură că voi avea nevoie de ajutorul său amabil.

Iar apoi, dintr-odată, vocea de-abia i se mai auzi.

– Vreau să găsesc fetiţa, Fanny. Nu pentru Harry. Pentru mine. O vreau atât de mult că mi se pare dureros.

Atunci Fanny înţelese.

– Da, spuse ea.

Horatio spuse o rugăciune lungă şi cina începu în tăcere în după-amiaza cea rece. Raze de soare subţiri şi răcoroase intrau în cameră şi jucau pe masa din sufragerie. Rose înţelese întru câtva de ce lui Fanny îi era greu să şi-l apropie pe propriul fiu. Era un băiat frumos, dar copia fiecare gest şi fiecare mişcare a tatălui său. Era pompos, dacă se poate ca un copil de şase ani să fie pompos; era nepoliticos cu sora lui care îl adora, într-un fel care pe ea o copleşea din nou şi din nou; şi arunca mici ocheade curioase spre mătuşa lui în timp ce luau masa în tăcere aproape totală, singurul sunet care se auzea fiind al tacâmurilor lovind farfuriile. Iar Rose observă de asemenea un schimb tăios de priviri între Fanny şi soţul ei. În schimb Fanny vedea ochii lui Rose strălucind, decizia fiind luată.

Ceasul din bucătărie bătu ora patru. Rose se întoarse spre Jane.

– Îţi aminteşti de ceasul meu, Janey? Acela special, italian, pe care ţi l-am arătat?

– Da, spuse Fanny zâmbind, faimosul ceas pe care tatăl tău ţi l-a adus de la Genova cu mulţi ani în urmă.

– Încă arată bine ora. Vârsta lui nu contează.

– L-am văzut, am văzut ceasul italian, strigă Jane.

– Taci, Jane, spuse tatăl său, iar fratele o lovi pe sub masă, dar nu prea tare, fiindcă era foarte concentrat la discuţie.

Nimeni nu vorbise niciodată la cină despre ceva atât de interesant precum ceasurile: cina, i se spusese, era pentru a mânca şi a te gândi la Dumnezeu, deşi tatăl său vorbea.

– Ştii să îmi spui cât e ceasul, Horatio?

– Sigur că ştiu.

– Înţelegem din scrierile greceşti, îi zise Rose, că vechii egipteni au fost primii care au împărţit ziua în ore, şi aşa primele ceasuri au fost inventate de către ei cu mii de ani în urmă. Cred că într-adevăr există un ceas cu apă: este un bol găurit – bolul era umplut cu apă în fiecare dimineaţă şi se golea când treceau douăsprezece ore: ultima picătură arăta că trecuseră exact douăsprezece ore.

Lui Horatio i se putea citi pe chip cât era de atent.

– Mai ţii minte, Rose, întrebă Fanny râzând, cum ne zicea tatăl tău că la puţin timp după ce s-a deschis muzeul în Montague House a căzut o greutate dintr-un ceas vechi, a trecut prin podea şi cumva a lovit trăsura unui domn în curte!

– Era o vază de piatră!

– Nu, făcea parte dintr-un ceas!

Iar spre surprinderea lor, copiii văzură cum mama şi mătuşa lor luau cina şi râdeau.

– Poate că a fost rănit un gentilom, rosti sever reverendul Horatio Harbottom.

– Tatăl meu ne-a asigurat mereu, răspunse Rose zâmbindu-i angelic, căci, desigur, şi noi ne-am făcut griji, că nici un gentilom nu se afla în trăsură în acel moment.

– Era un ceas franţuzesc, bineînţeles, adăugă Fanny modestă.

Micuţul Horatio era nedumerit.

– Vreţi să spuneţi, zise de parcă ar fi luat notiţe meticuloase despre subiect, că ceasurile italieneşti, englezeşti şi franţuzeşti sunt diferite? Bat ora în diferite limbi, asta vreţi să spuneţi?

Mătuşa lui, cu ochii strălucitori, râse din nou, şi el îi văzu buclele săltând în timp ce îşi dădea capul pe spate.

– Exact aşa credeam şi eu, Horatio, zise, şi e adevărat că ceasurile sună diferit. Într-o zi, când o să mă vizitezi la Londra...

– La Londra?

– La Londra, îţi voi arăta să ştii şi tu diferenţa dintre ceasurile din Italia şi cele din Anglia.

– Avem ceasuri englezeşti care arată ora exact, spuse Horatio. Nu umpleţi capul băiatului cu prostii femeieşti. La cină se mănâncă, nu se vorbeşte, zise şi nu se putu abţine să nu adauge: Cu siguranţă, îl voi ţine departe de Londra atât cât se va putea.

– Arhiepiscopul de Canterbury locuieşte în Londra, nu-i aşa? întrebă Rose foarte înţelept.

– Locul unde trăim va fi lumea fiului meu şi a fiilor pe care mă rog să îi avem în viitor, zise Horatio aruncându-i o privire semnificativă lui Fanny, multă vreme de acum încolo.

Cina se termină, calul fu şi el hrănit, începu să se lase întunericul, iar copiii fură trimişi la culcare.

În drum spre biserică, Horatio ţinea lanterna, le arătă căprioara moartă cu ochi întunecaţi, sticloşi, atârnând cu capul în jos de un cârlig în hambar; se scurgea sânge din ea, coagulându-se deja, pe picioare şi pe duşumea. Rose se uită în altă parte, îşi aminti brusc de altă căprioară moartă şi de George care îi omorâse puiul cu mâinile goale.

În biserică aprinseră trei lumânări. Erau umbre în amvon, în spatele lor era întuneric. Rose şi Fanny stăteau într-o strană; se făcuse chiar mai frig şi se înfăşuraseră strâns cu pelerinele şi şalurile. Era miros de praf, cărţi bisericeşti şi crini ofiliţi şi – Rose simţea mirosul în aer – lavandă. Nu putea să scape de ideea că Horatio, sus la pupitrul său, luminat de lumânări, arăta ca unul dintre actorii care îi făcuseră pe ea şi pe prietenii ei să se simtă atât de bine în vizitele lor la teatrul Drury Lane.

Horatio începu citând din Biblie:

– Să nu fie printre voi, bărbat, femeie sau neam, sau seminţie a căror inimă să se abată acum de la Domnul Dumnezeul vostru, căci nu va fi cruţat! Se aplecă în faţă. În jur se împrăştie mirosul de lavandă. Doresc să vă vorbesc, zise el, despre aceia care critică Biserica, despre cei care par să dorească să nesocotească vrerea Domnului şi istoria Domnului. Cât de mult greşesc! zise, cu vocea bubuind spre grinzile bisericii goale. Cât de mult greşesc, căci acela care critică Biserica îl critică pe Domnul: acela care mă critică îl critică pe Domnul, căci eu sunt reprezentantul Său pe pământ! Biblia spune – aici ridică un exemplar gros din Biblie şi îl scutură – că Domnul nu îl va cruţa! Mânia Domnului se va revărsa asupra acelui om, şi toate blestemele ce sunt scrise se vor abate asupra lui, iar Domnul îi va şterge numele şi întreg pământul va fi pucioasă, sare şi foc... picioarele voastre se vor împiedica de munţi întunecaţi. Şi în timp ce veţi căuta lumină, se va transforma în umbra morţii şi în întuneric.

Continuă tot aşa, avertizând cum Domnul vedea în inimile oamenilor, iar Rose îi văzu faţa lui Fanny la lumina lumânării în timp ce asculta, de nepătruns. Rose îşi aminti cuvintele verişoarei ei din Wimpole Street:

„Feţelor bisericeşti le pasă doar de siguranţa Bisericii, ca aceasta să supravieţuiască."

După aceea, cei trei străbătură drumul scurt până la casa preotului, prin întunericul din Wentwater, în seara friguroasă. Horatio vorbi despre predica sa, cele două femei ascultau în tăcere, undeva lătra un câine. Era ora opt. Wentwater dormea.

– Vino, Fanny, spuse Horatio, de îndată ce intrară în casă.

Rose dormea când simţi că o trăgea cineva uşor de umăr. Se ridică repede, îşi văzu verişoara ghemuită lângă pat cu o lumânare.

– Fanny? zise ea, alarmată şi dezorientată.

– Şşşşş.

În lumina lumânării, Rose văzu lacrimi curgându-i pe faţă verişoarei.

– Draga mea, ce s-a întâmplat? şopti Rose, şocată.

– Nu e nimic – nimic. Însă, Rose, voi veni cu tine.

– Vei veni cu mine? La Londra?

– Voi veni cu tine. În Egipt. În India.

– Fanny! Vrei să spui că totuşi a fost de acord? uită Rose să mai vorbească în şoaptă. Ah, Fanny, ce *minunat!*

– Şşşşşş! Nu a fost de acord. Eu m-am hotărât.

– Fanny! începu iar Rose să şoptească. Nu poţi să îl părăseşti pe Horatio, este soţul tău!

– Pot. M-a folosit *teribil* în seara aceasta.

– Dar...

– Rose, m-am decis.

Faţa verişoarei ei era plină de lacrimi, încăpăţânată şi sfidătoare.

– Vom plănui totul dimineaţa, înainte să pleci, şi ne vom întâlni la Paris. Trebuie să nu le dai deloc de bănuit lui Horatio sau copiilor. Voiam doar să te anunţ.

Lumina se mişcă de la pat spre uşă şi Fanny dispăru.

Dar lui Rose îi era frig, stătea trează; auzi calul tropăind şi nechezând pe măsură ce se apropiau zorile. Voia mai mult decât orice ca Fanny să vină cu ea. Dar legea era teribil de clară. Fanny nu putea face aşa ceva. O femeie nu putea să îşi părăsească soţul. O femeie care făcea asta pierdea toate drepturile asupra copiilor săi. Fanny nu putea fi atât de crudă.

A doua zi dimineaţă, Rose se întrebă dacă fusese un vis. Stăteau la micul dejun, Fanny turna ceai şi discuta cu servitoarea despre cină, găinile de afară cotcodăceau să fie hrănite, Horatio vorbea din nou despre munca lui de la parohie. Micul Horatio nu se putea hotărî între a-şi imita tatăl şi a se holba clandestin la mătuşa sa interesantă. Jane spuse: „Mătuşa Rose?“ şi tatăl ei îi strigă să tacă. Horatio dispăru în birou pentru a citi ziarele. Fanny o rugă pe Rose să le citească copiilor şi să verifice scrisorile: avea treburi de făcut. Oamenii veneau şi plecau de la casa preotului; o femeie aduse unt. Horatio şi Jane învăţau alfabetul; fiecare scria cuvintele într-un caiet mic. Mai târziu, o altă femeie veni plângând după preot: soţul ei fusese ucis de un cal. Afară, muştele roiau în jurul sângelui coagulat de pe carcasa de căprioară şi şobolanii fugeau pe sub casă. Dar în grădină erau multe flori mici galbene şi violete care ieşeau printre păpădii şi caprifoi, trandafiri îngrijiţi aşteptau vara, panseluţe mici deja se încruntau: Rose văzu că lucrase cineva cu drag aici, amintindu-şi de cum îl descrisese Fanny pe Horatio grădinărind şi vorbind cu florile.

După ce Horatio plecă și copiii hrăneau găinile, Fanny începu să facă pâine, de parcă ar fi fost o zi obișnuită; Mattie, cu mânecile suflecate, o ajuta; servitoarea lui Fanny avea o jumătate de zi liberă. Rose și Fanny vorbiseră mereu foarte deschis în fața lui Mattie; totuși Rose crezu că poate visase. În sfârșit, Fanny spuse foarte hotărâtă, făcând pâinea:

– Ne vom întâlni la Pont Neuf.

– Fanny! O să-ți pierzi copiii. Nu e lege pe lumea asta care să îți permită să mai ai vreun drept asupra lor odată ce pleci.

– Îi voi pierde doar dacă Horatio mă găsește. Cât timp pot ajunge la tatăl meu, sunt în siguranță.

– Dar nu îi vei mai vedea niciodată!

Fanny se uită cu gura deschisă la verișoara ei.

– Ce vrei să spui? Vor fi cu mine!

– Pleci *cu* copiii?

– Desigur! Ce-ai crezut?

Puse pâinea în cuptor; Mattie își continua lucrul fără încetare, de parcă discuția ar fi fost despre cină.

– Vrei să-i iei pe copii în *India* fără tatăl lor? Vrei să îi iei în *Egipt?* Nu poți să vorbești serios! Ai auzit ce a spus Pierre!

Fanny ieși, pompă apă, veni înapoi, ieși din nou după cartofi; mirosul pâinii proaspete se împrăștia în bucătărie. Rose se plimba după verișoara ei, continuând conversația.

– Dar bineînțeles că i-aș lua pe copii – acela a fost mereu planul, ai știut întotdeauna asta! Nu mi-aș putea imagina să plec undeva fără copii! Le voi spune mai întâi că mergem să te vedem, fiindcă văd că fiul meu a fost vrăjit de tine și de discuția despre ceasuri, îi vei face bine, Rose, și va avea și alte influențe – ah, va fi *minunat* pentru copii! Se vorbește despre pericolele călătoriei, dar sunt pericole și în

a *nu* călători. Şi desigur că vreau să te însoţesc în căutarea ta. Chiar înţeleg ce înseamnă acest lucru pentru tine. Am plănuit totul. Ştiu că eşti nerăbdătoare să pleci din Londra, dar trebuie să îţi cer o favoare. În această dimineaţă, i-am trimis o scrisoare avocatului tatălui meu ca să mă aştepte, să aibă totul organizat şi finanţele pregătite. Trebuie să îi trimită imediat o scrisoare tatălui meu, să îl anunţe de planul meu. Dar nu voi sta în South Molton Street sau oriunde în Londra, voi pleca repede spre Paris şi te voi aştepta acolo. Însă Horatio fără îndoială va veni imediat la tine, căci îi voi lăsa o scrisoare ca să-l anunţ că am plecat în India.

– Acum este rândul meu să ţi-o spun, nu poţi, nu *ai voie* să fii atât de nesăbuită, Fanny! Desigur că Horatio va pleca imediat în căutarea ta. Nu-i va lăsa nicicând pe copii să facă o asemenea călătorie. Şi cred că de data asta aş fi de acord cu el, draga mea verişoară. Nu poţi face asta!

Dar Fanny se purta de parcă n-ar fi auzit-o.

– Va veni la Londra, dar eu voi fi plecat deja. Te va căuta, dar eu nu voi fi acolo. Însă, Rose – şi aceasta e favoarea pe care trebuie să ţi-o cer, am nevoie ca tu să rămâi la Londra până vine, ca să îmi spui ce – ce atitudine va avea faţă de toate acestea. Voi fi pregătită pentru ce e mai rău. Mă îndoiesc că va trece Canalul Mânecii, nu crede în restul lumii, aşa cum ţi-am mai zis. Dar poate că ne va surprinde. Şi am nevoie ca tu să fii acolo să îmi spui ce are de gând. Lasă-l să divorţeze de mine, să se însoare cu alta dacă vrea, copiii vor fi cu mine.

– Fanny!

Fanny o prinse brusc de mână pe Rose şi o târî în holul larg al casei preotului.

– Uite, Rose!

Îşi ridică fără jenă rochia şi juponul. Era plină de sânge uscat pe fese şi în partea din spate a picioarelor, şi pentru o fracţiune de secundă, Rose avu în minte căprioara cea moartă.

– Ah, Dumnezeule mare, Fanny, şopti ea.

– Într-adevăr.

Fanny îşi aranjă rochia. Preţ de o clipă, cele două femei rămaseră nemişcate şi se priviră.

– Mă vei ajuta? întrebă Fanny. Ne vom întâlni la Paris? Şi vom călători mai departe? Pierre ne va sfătui, aşa cum zici. Sau voi călători singură? întrebă, privindu-şi fix verişoara.

– Ne vom întâlni la Pont Neuf, răspunse Rose.

După-amiaza devreme, toată familia făcea cu mâna după trăsura în care erau Rose şi Mattie. Trăsura porni cu zgomot şi se făcu nevăzută pe drumul spre Londra; într-o noapte, foarte curând, o altă trăsură avea să meargă pe acelaşi drum: doi copii confuzi adormind de-o parte şi de alta a mamei lor, corpuri micuţe lovindu-se de tapiţeria incomodă, guriţe deschise cu întrebări pe jumătate rostite care până la urmă, într-un fel sau altul, aveau să primească un răspuns.

CAPITOLUL OPTSPREZECE

Rose şi Mattie erau gata de plecare, aşteptau nerăbdătoare. Dar îşi ascunseseră bagajele, deoarece primiseră mesajul că Fanny plecase spre Franţa; aşteptau apariţia reverendului Horatio Harbottom, înainte de a porni şi ele în călătorie; toate cărţile despre Egipt pe care Rose le studiase până târziu în noapte erau ascunse şi ele cu grijă. Îşi căută goblenul. Mattie fu de părere că exagera, dar Rose râse şi zise:

– Treburile femeieşti îl vor face pe Horatio să se simtă în siguranţă.

Apoi, îi auzi dintr-odată pe bătrânii gentilomi din marină vorbind cu domnişoara Proud. Cu inima strânsă, Rose îi auzi urcând scările: nu spusese nimănui din Londra despre planurile ei, doar domnişoarei Proud, care dăduse din cap fără să îşi asume vreo responsabilitate şi nu mai zisese nimic. Încercase atât de des să îi scrie lui Pierre Montand, dar înţelese în cele din urmă că îi putea spune totul doar în persoană. Îl visa noaptea cum o privea cu drag.

Afară, vizitiii şi negustorii strigau şi înjurau trăsura bătrânilor gentilomi fiindcă bloca parţial strada; copii

micuți, înfrigurați, tachinau caii. Un băiat trase calul de coadă, vizitiul dădu cu biciul după făptaș și copiii fugiră râzând, călcând prin balega, capetele de pește și ziarele ude de pe South Molton Street.

Bătrânii domni văzură ce bine arăta Rose, cât de roz îi erau obrajii și înțeleseră că într-adevăr era din nou ea însăși.

– Am citit în *Gentleman's Magazine* că au sosit în sfârșit la muzeu comorile egiptene. V-ar plăcea să le vizitați? Am achiziționat niște bilete pentru domnișoara Proud și pentru dumneavoastră.

Ochii lui Rose străluceau ca stelele; se uită la Mattie, iar Mattie încuviință.

– Îl aștept pe soțul verișoarei mele, zise Rose. Dar... o oră... ah, aș vrea mult să vin!

Își luă pălăria, pelerina cu margini de blană și manșonul, iar trăsura porni prin noroi și murdărie; în timp ce plecau, o portocală putredă fu aruncată în direcția lor, iar bătrânii gentilomi gesticulară în semn de scuze și aruncară niște monede în urmă, în după-amiaza cea gri. Se uitară la cerul înnorat și plescăiră din buze.

– Ar fi trebuit să așteptăm o zi cu vreme mai bună, ziseră.

– *Nu!* spuse Rose, iar ochii îi străluciră.

În timp ce trăsura avansa prin traficul din Oxford Street, începu să plouă, ușor la început, și apoi mai tare; vântul sufla ploaia în calea lor și auzeau cum vizitiul înjura.

– Ar trebui să ne întoarcem, ziseră bătrânii gentilomi.

– *Nu!* răspunse Rose cu ochii-i strălucindu-i încă.

Domnișoara Proud o privi. „Va trebui să le spui, draga mea" i se citea în privire, iar Rose se uită la fețele dragi, îngrijorate. O trataseră ca pe propria fiică. Va trebui să le spună, desigur: ar fi trebuit să le fi spus deja, dar știa că vor obiecta, și dădu imperceptibil din cap către domnișoara Proud.

De-a lungul Great Russell Street, trăsurile erau blocate de o caleaşcă foarte mare care venea din sens opus; călăreţi în uniformă încercau să deblocheze traficul, totul era oprit, confuz şi se mişca foarte încet, vizitiii strigau. Se iviră capete pe ferestrele trăsurii, chiar dacă acum ploua torenţial: *membrii familiei regale,* îşi dădură cu părerea. Era regele sau prinţul cel gras de Wales? Aveau să o vadă pe mica, biata prinţesă Charlotte? Caii loveau cu coada şi ieşeau aburi din balega de pe caldarâm; copii murdari fugeau să îşi încălzească picioarele. Trăsura regală trecu în final, oricine ar fi fost înăuntru nu privi afară, iar oamenii o luau în râs şi cineva strigă *„Vive la République!"*, iar domnişoara Proud se uită interesată să vadă a cui voce era. Bătrânii gentilomi vorbeau despre Napoleon, scuturând din cap.

– Credem că pacea este foarte precară, spuseră ei.

– Înseamnă că Parisul ar putea să se închidă din nou pentru noi? întrebă Rose, temătoare.

– Nu numai atât, ar putea să ne atace ţara într-un final. Toată lumea ştie că se regrupează şi îşi reface forţele; este nebun, ar putea face orice. Există chiar, gesticulară ei înspre mulţimile care strigaseră şi râseseră, sprijin pentru el aici în unele părţi, iar Rose Fallon îşi aminti de ochii gri, inteligenţi, privind amuzaţi înspre podea când leşinase Dolly.

La muzeu, fură informaţi că antichităţile egiptene se aflau în curtea exterioară a clădirii.

– Dar poate că ar trebui să ne întoarcem într-o altă zi, ziseră ei cuprinşi de îndoială. Vă veţi uda leoarcă, şi se uitară şovăitori la domnişoara Proud.

Însă ea nu îi luă în seamă, iar Rose nici măcar nu îi auzi: femeile nu se lăsară descurajate. Aşa că micul grup se grăbi spre o construcţie din lemn care găzduia temporar comorile.

Preţ de o clipă, Rose fu foarte interesată de un pumn imens, strâns, mai mare decât ea: piatră gri, ciobită, şi totuşi – un efect ciudat – batjocoritoare. Un mic obelisc era aşezat lângă el, asemănător cu cele pe care le văzuse la Paris cu Pierre, acoperite de scrisul străvechi. Domnişoara Proud investigă o urnă, un sarcofag în forma unei căzi mari; o parte din el ieşea pe sub acoperiş şi picăturile de ploaie cădeau cu zgomot pe el.

Iar apoi Rose o văzu, o recunoscu imediat cum zăcea acolo în tăcere: neagră, pătată de cerneală, acoperită cu semne ciudate: *pierre de Rosette,* piatra din Rosetta. Văzu colţul spart din vârf, cândva acoperit cu hieroglife. Ploaia londoneză cădea neîncetat, dar ea nu o luă în seamă. Mai jos, erau semne destul de diferite, aproape complet intacte: aceea trebuia să fie scrierea demotică; şi în final, recunoscu rânduri de scris grecesc, oprindu-se brusc în partea de jos.

– Ah, zise, şi ochii i se umplură de lacrimi. *Cheia.*

Se apropie şi îşi trecu degetele peste piatră, simţind semnele misterioase. Se apropie chiar mai tare, căutând acele *cartouches* descrise de Pierre care păreau să includă nume regale în partea de hieroglife, şi le văzu cu ochii ei. Plimbându-se în jurul pietrei, văzu cuvintele pe care le descrisese William: „CAPTURATĂ ÎN EGIPT DE CĂTRE ARMATA BRITANICĂ ÎN 1801". Iar acum, alte cuvinte fuseseră scrise pe cealaltă parte: „PREZENTATĂ DE CĂTRE REGELE GEORGE AL III-LEA". Era bucuroasă că Pierre Montand nu era acolo pentru a citi cuvintele împreună cu ea, dar dori ca el să ştie unde se afla ea: stând în ploaie, lângă Piatra din Rosetta.

Din nou, atinse literele, vrând parcă să absoarbă cunoştinţele de pe ea, iar apoi, cu degetele încă pe piatră, se întoarse spre bătrânii gentilomi.

– Plec în Egipt, zise calmă în după-amiaza umedă și mohorâtă, iar ei zâmbiră, crezând că voia să spună: „cândva".

Dar apoi, când încercară să o grăbească să intre, să scape de ploaie, rămase pe poziție.

– Chiar plec, zise.

– Va pleca mâine, adăugă domnișoara Proud.

Amabilii bătrâni gentilomi erau neîncrezători; când își dădură seama că vorbea serios, fură uimiți. Toți patru stăteau în curte, în ploaie, lângă Piatra din Rosetta. Nimeni nu îndrăznea să se miște.

– Nu poți, spuseră bătrânii domni din marină.

– Au mai călătorit și alte femei în Egipt, zise Rose încăpățânată.

– Cu armata sau cu marina. Ca soții ale negustorilor. *Niciodată singure!*

Ploaia cădea pe pălăriile lor de marină, pe bonetele femeilor.

– Noi *am fost acolo,* știm pericolele! Femeile singure nu pot pleca, nici nu se pune problema!

– Dar nu voi fi singură. Mattie va merge cu mine, desigur, și simt că voi fi mai în siguranță cu ea decât cu mulți bărbați pe care îi cunosc. Înghiți în sec, căci nici domnișoara Proud nu cunoștea acest amănunt: Iar verișoara mea Fanny și cei doi copii ai ei vor pleca și ei în India ca să își viziteze tatăl, pe unchiul meu – și eu am fost invitată de el –, așa că mă vor însoți și ei.

Domnișoara Proud o privea cu atenție; dacă bătrânii gentilomi fuseseră uimiți mai înainte, acum erau scandalizați.

– Vor călători în India prin Egipt? Plănuiesc să călătorească prin deșert de la Cairo la Marea Roșie? Copii? Plănuiți să luați copii cu voi? Verișoara ta nu poate fi atât de nesăbuită!

Ploaia bătea ritmic în sarcofag. Bătrânii gentilomi se consultară rapid între ei, coborând tonurile, iar apoi vorbiră din nou cu glas tare.

– Repede, spuseră şi le conduseră hotărâţi pe cele două femei înapoi la trăsură, care porni numaidecât spre South Molton Street. Rose, ne dăm seama că trebuie să afli. Credem că va fi război. Guvernul nu vrea să sperie oamenii recunoscând că această pace îmbucurătoare cu Franţa ar putea să se termine în curând. Dar fiecare semn arată spre un alt război cu Napoleon. Este implicat în situaţia din Italia, are trupe în Olanda. Este nebun, aduce probleme, trebuie să scăpăm de el pentru ca lumea să fie în siguranţă.

– Când? Când va fi război?

Trăsura, caii şi geamurile se umpleau toate de noroi.

– Nu putem spune când.

– Dar s-ar putea să aşteptăm luni întregi şi să nu fie deloc război! (Nu putea să urmeze un nou război, atât de curând! Totuşi, se gândea ea, nu trecuse prea mult de când Napoleon se plimbase în *salon* la Josephine, întrebându-le pe doamnele din înalta societate engleză dacă se simţeau bine *à l'opéra.)*

Domnişoara Proud îşi dăduse jos boneta. Din cocul respectabil picura uşor apă când ea se întorcea pe rând spre cel care vorbea. Cu un gest nerăbdător, îşi scoase acul din coc şi-şi scutură părul. Bătrânii gentilomi continuară să vorbească neliniştiţi, dar Rose studie preţ de o clipă felul în care părul îi încadra faţa domnişoarei Proud: dintr-odată, o văzu nu ca pe o bătrână doamnă, ci ca pe o femeie pe nume Constantia. Brusc, îşi dădu seama că fusese cândva foarte drăguţă: o tânără, o tânără care într-un fel sau altul îl pierduse pe cel pe care îl iubea. Într-o clipă, îşi adună şi îşi prinse la loc părul: era din nou domnişoara Proud.

– Cred că Rose ar trebui să plece, zise domnişoara Proud, calmă, dacă aceasta îi e dorinţa. Cred că eu aş pleca dacă aş fi în locul ei. Mai devreme decât mai târziu, dacă presupunerile voastre despre război sunt corecte.

Bătrânii gentilomi o priviră ca şi când ar fi văzut o fantomă, însă domnişoara Proud continuă imperturbabil.

– Nu este nesăbuită. Ştiu foarte bine că nu a citit decât despre Egipt, luni întregi. Călătoreşte cu Mattie, până şi eu m-aş simţi în siguranţă cu ea. Vor fi şi alţi călători, aşa cum erau şi când am călătorit eu.

Rose o privi.

– Aţi fost în Egipt, domnişoară Proud?

– Nu, draga mea, însă am fost în Grecia. Şi sunt sigură că într-o altă generaţie, femeile vor călători singure până la capătul pământului.

Îi privi pe bătrânii gentilomi.

– De ce să nu fie Rose în avangardă şi cel puţin să plece în Egipt? Ar putea scrie o carte, astfel încât alte femei să prindă curaj! Şi de ce să călătorească stăpânite de frică? Nu pot să cred că – oriunde trăiesc, la antipozi sau pe lună, şi de orice religie ar fi – majoritatea oamenilor nu au inimă.

În trăsură, bătrânii gentilomi din marină schimbară priviri agitate: „Femeile nu înţeleg nimic despre lume".

Rose şi domnişoara Proud schimbară priviri mai calme: „Putem face lucruri de care bărbaţii nu ne cred în stare. Avem mult mai mult bun-simţ decât ei". Şi din nou Rose văzu preţ de o clipă o altă femeie, mai tânără.

– Însă, zise domnişoara Proud hotărâtă, dând din cap către bătrânii domni, ştiindu-le exact gândurile, cred totuşi că aveţi dreptate când spuneţi că Fanny şi copiii nu ar trebui să plece. Nu avem dreptul să ne punem copiii în pericol,

chiar dacă suntem pregătiţi noi înşine să înfruntăm pericolul cu curaj. Ar trebui să îţi convingi verişoara, Rose, să nu facă aşa ceva.

– Au plecat deja, zise Rose încet chiar când ajungeau înapoi pe South Molton Street.

Mattie se prefăcu a nu observa mâhnirea oaspeţilor: făcu ceai indian, pentru calmare.

Bătrânii domni de-abia plecaseră, încă foarte necăjiţi, tuşind neliniştiţi în timp ce coborau scările, când Horatio sosi din Wentwater. Venise direct în South Molton Street, tuna şi fulgera în biroul lui Rose, extrem de furios, scuturând scrisoarea lui Fanny şi vorbind despre legi.

Rose îl pofti să se aşeze, iar ea continuă liniştită să brodeze. Însă el se plimba prin cameră, nervos, strigând, chiar uitându-se în camere de parcă familia lui s-ar fi ascuns pe undeva. Rose şi Mattie schimbară priviri, sperând să nu caute în dulapurile de bucătărie ca ca să găsească bagajele. Domnişoara Proud, alarmată de urletele lui sălbatice, urcă scările, aşezându-se discret lângă Rose în caz că ar fi avut nevoie de protecţie.

– E vina ta! Tu ai aranjat asta, îi spuse Horatio lui Rose. Fanny nu ar fi fugit niciodată, nu ar fi dispărut complet fără influenţa ta! Întâi vii tu, apoi pleacă ea!

– Nu a „fugit" sau „dispărut complet", cum spui tu, Horatio, rosti Rose calmă. A plecat în India cu copiii ca să îşi viziteze părinţii, aşa cum probabil că ştii – şi tu ai fost invitat.

– Era o idee ridicolă. Nu îmi pot părăsi enoriaşii. Am o datorie faţă de ei, la fel cum ea are o datorie faţă de mine, iar Rose îşi aminti cuvintele lui Fanny: „Ideea lui despre datorie este ceva care din întâmplare se potriveşte

cu propriile dorinţe". Nu poate pleca fără permisiunea mea, tună Horatio, şi eu nu i-am acordat-o. Este influenţa ta, strigă el cu tonul pe care îl folosea în amvon pentru a-i condamna pe cei care critică Biserica, verişoara cea imorală!

Domnişoara Proud se ridică imediat, doamnă până în vârful unghiilor; boneta ei albă, curată, tremura.

– Mi-e teamă, domnule, că nu pot să vă permit să vorbiţi despre chiriaşa mea îndrăgită şi respectată în aşa manieră. Va trebui să vă cer să plecaţi din casa mea dacă veţi continua în felul acesta!

Era extrem de impunătoare. Horatio se calmă cât de cât, în primul rând pentru că trecuse foarte multă vreme de când îi mai vorbise aşa cineva. Totuşi, era preot şi primea respectul cuvenit în toate circumstanţele.

– Vă cer scuze, doamnă, spuse uşor tulburat, şi avu bunul-simţ de a se înclina uşor. Poate că nu înţelegeţi lucrul teribil care mi s-a întâmplat. Soţia mea a dispărut şi i-a luat pe dragii mei copii de lângă mine, şi cred că această tânără doamnă a avut o anumită influenţă.

– Adevărul e, Horatio, zise Rose cu acul intrând şi ieşind din florile roz, palide, care apăreau în goblen, că s-a întâmplat chiar invers. Fanny m-a influenţat pe mine. M-a ajutat foarte mult să mă împac cu decesul răposatului meu soţ, şi îi sunt foarte recunoscătoare.

– Da, da, aceea e datoria soţiei unui preot, cu uşurinţă aş fi putut face şi eu acelaşi lucru, zise el nerăbdător. Voi merge la avocat. Nu poate face asta. Voi avea eu grijă.

– Sunt sigură că avocatul va şti toate faptele. Dar ea nu a *dispărut,* Horatio, nu poţi spune aşa ceva. Ai văzut scrisoarea tatălui său, şi ai în mână o scrisoare de la ea în care îţi povesteşte ce planuri are.

– Fără permisiunea mea! se răsti Horatio, iar Mattie aduse ceai, ca o influenţă calmantă.

Plecă la unchiul său, episcopul.

Rose simţi că nu putea părăsi Londra până când Horatio nu lua vreo decizie. Nerăbdarea şi exasperarea ei ajunseseră la paroxism.

Veni din nou, devreme a doua zi.

– Într-adevăr, a plecat în India, strigă el dramatic.

– Dar *ştii* că a plecat în India, Horatio. Ţi-a lăsat o scrisoare în care ţi-o spunea.

– Avocatul a spus că e adevărat. M-a lăsat fără soţie şi fără copii, împotriva voinţei mele. Îi voi lua copiii. Am planuri pentru Horatio, care se va ridica în Biserica Angliei ca un nou Mesia! Doresc ca el să meargă la o şcoală specială bisericească de la anul – am influenţă.

– Poate ar trebui să pleci şi tu în India, sugeră Rose.

El ignoră răspunsul, dar zăbovi atât de mult, încât trebui invitat la cină.

– Ce le voi spune enoriaşilor? Unde e soţia mea care aranja totul? Ce voi spune?

– Adevărul, desigur. Că a dus copiii să îşi vadă bunicii.

– Enoriaşilor le va fi milă de mine, zise el.

– Enoriaşilor tăi le e foarte dragă Fanny. Vor vedea ce om generos ai fost să le permiţi să plece.

– Nici un bărbat nu ar face aşa ceva!

„De ce nu pleacă acasă? îşi spuneau nerăbdătoare domnişoara Proud, Rose şi Mattie, gândindu-se la Fanny aşteptând la Pont Neuf. Sau să se hotărască să călătorească şi el, să facă aşa cum poate mai bine."

În cea de-a treia zi, când se întoarse devreme şi stătu din nou până la cină, reieşi că Horatio avusese un gând

(poate, sugerat lui de către unchiul său, episcopul): că era de datoria lui Rose să îl însoţească înapoi la Wentwater, să îi pregătească mesele şi să aibă grijă de el. Pentru că ea oricum nu avea nimic altceva de făcut, aici la Londra.

Şi tocmai în acel moment al conversaţiei, înainte ca Rose să îşi poată reveni după ce îi auzi planurile, lady Dolly, vicontesa Gawkroger, fu condusă în cameră de către Mattie. Rochie decoltată, pelerină cu margini de blană, flori în păr: arăta extraordinar, în parte datorită hainelor, în parte pentru că era atât de înaltă, în parte datorită atitudinii ei. Părea mult mai în vârstă decât era. Rose remarcă privirea uimită a lui Horatio.

– Dolly, acesta este soţul verişoarei mele, Fanny, reverendul Horatio Harbottom. Horatio, aceasta este vicontesa Gawkroger.

– Ah! exclamă Horatio.

„Un titlu!" Avea un zâmbet larg pe faţă.

– Sunt încântat de cunoştinţă, zise, înclinându-se foarte, foarte adânc.

– Ah, un cleric cu numele unui erou, ce *drăguţ!* zise Dolly, zâmbindu-i automat chipeşului Horatio Harbottom, care era chiar mai înalt decât ea.

– Nu sunt cleric, domniţă, sunt preot.

Dar, deşi chipeş, Dolly îl dădu la o parte.

– Trebuie să îţi vorbesc urgent, Rose, zise, adăugând special, *între patru ochi.*

– Ah – poate că este ceva cu care vă poate ajuta un preot, rosti Horatio plin de speranţă.

– Sigur că nu! exclamă Dolly, apoi îşi reveni şi îi vorbi politicos lui Horatio. Ne-aţi putea lăsa singure? Promit să nu dureze peste măsură – cred că trăsura mea blochează

întreaga South Molton Street şi s-ar putea să se iţte o revoltă dacă stau prea mult!

– Voi aştepta în cealaltă cameră, domniţă. Nu mă grăbesc deloc şi nu mi-am terminat discuţia cu verişoara soţiei mele. Desigur, puteţi să mă anunţaţi dacă vă pot ajuta cu ceva.

Printre asemenea politeţuri, li se oferi tuturor ceai, însă atât Dolly, cât şi Horatio preferară puţin vin.

Dolly se lăsă pe spate pe canapeaua cea moale, iar Rose stătea pe scaunul ei cu spătar drept.

– Ce mai faci, Dolly? întrebă Rose politicoasă.

– Sunt bolnavă, zise Dolly imediat. Ei bine, bănuiesc că am rămas grea, care din punctul meu de vedere tot asta înseamnă. Şi nu se poate să fi rămas, pentru că săptămâna viitoare plec în Egipt cu William şi cu George.

– Egipt? Când? Când plecaţi?

– Săptămâna viitoare.

– Săptămâna viitoare? Rose înghiţi în sec. Săptămâna viitoare?

– Ţi-am zis! Săptămâna viitoare!

– De ce plecaţi chiar săptămâna care vine?

– Ştii că ei vor să caute comori! Aşa că nu se poate să fiu însărcinată, fiindcă nu îi las să plece fără mine. Să facă Ann moştenitorul, nu eu!

„Dumnezeule!" Rose încercă să îşi revină.

– Ann va avea un copil?

– Este foarte mândră şi îngâmfată. Însă din păcate ducele de Hawksfield nu e aşa de încântat pe cât se aştepta ea. Ann crede că ducele avea speranţe că William o va părăsi, fiindcă nu îi dăduse un moştenitor, şi se va însura cu tine.

– Poftim?

– Aşa am înţeles. Şi pare într-adevăr foarte interesat de tine.

– Cine?

– Ducele de Hawksfield, zise Dolly fără să îşi mai dea cu părerea. Data trecută când am fost gravidă, am pierdut uşor sarcina, fără ca George să ştie măcar, dar asta pare să vrea să continue. Trebuie să mă ajuţi.

– Ce vrei să spui?

– Ajută-mă să scap de sarcină. Nu ai avut copii şi ai fost căsătorită cel puţin cinci ani. Sigur ştii cum.

Rose simţi că o doare inima: durere veche, durere nouă, se forţă să se gândească doar la Dolly în acest moment.

– Dolly, dragă Dolly, zise ea încet. Întoarce-te. Ştiu că mai eşti acolo, undeva.

– Nu înţeleg, zise Dolly ridicându-se, plimbându-se prin cameră şi inspectând lucrurile. Într-adevăr, ai avansat mult de la Wimpole Street, zise ea critic, apoi adăugă încet, aproape fără să se audă: Te-ai întâlnit cu Pierre Montand?

– Nu de când s-a întors la Paris când şi-a terminat treburile.

– Cu inelul soacrei mele?

– Cu inelul egiptean, da.

Dolly se aşeză din nou şi chicoti, aşa că preţ de o clipă păru din nou vechea Dolly, o fetiţă care se îmbrăcase cu hainele altcuiva.

– Ar trebui să o vezi pe bătrâna matroană în dizgraţie, Rose! Dacă aş mai ţine un jurnal, aş avea multe de scris acolo! Ducele de Hawksfield e atât de supărat pe ea, şi încă trebuie să mai stea tare mult cu noi – el, George şi bancherii se întâlnesc în fiecare săptămână. Aşa că el şi matroana nu pot spera să *nu* se întâlnească. Amândoi înncbuncsc de atâta efort! Chiar cred că ar fi împiedicat căsătoria dacă ar fi ştiut

despre inel, oricât de disperată nevoie am avea de banii familiei Fallon. Nu l-am văzut niciodată aşa de mânios.

– Ar trebui să mai ţii un jurnal, Dolly, pentru a înregistra lucrurile interesante pe care le faci.

Dolly o privi.

– Nu aş putea scrie despre experienţele mele, zise simplu cu glasul ei de tânără fată. Cred că paginile ar lua foc.

Preţ de o clipă rămaseră tăcute.

– Mă vei ajuta?

Rose îşi privea mâinile.

– Mi-am pierdut copiii, Dolly. Nu am scăpat de ei. Am vrut foarte mult să am copii. Iar apoi soţul meu a fost ucis.

– Ah, zise Dolly descumpănită. Apoi, după o clipă continuă: Nu am ştiut.

– Îţi poate spune George.

– Nu am de gând să discut aşa ceva cu *George!*

Nici una nu mai zise nimic, însă Dolly nu putea sta mult timp liniştită.

– Ei bine, eu *nu* vreau acest copil. Am luat măsuri de precauţie, ştiu totul despre ele: nu-mi vine să cred că mi s-a întâmplat iar. Trebuie să scap de el. Vreau să merg în Egipt şi să văd comorile şi să călăresc cămile, aşa cum ne-a zis Pierre. Cunosc foarte mulţi oameni care m-ar putea ajuta, *desigur,* însă toţi sunt prieteni de-ai lui George şi i-ar spune.

– Dolly, am auzit că... uneori... dacă faci aşa ceva, nu vei mai putea avea copii când vei dori acest lucru.

– Nu-mi pasă, zise Dolly ridicându-se. Şi dacă nu poţi să mă ajuţi, ar fi mai bine să te întorci la clericul tău, şi eu îmi voi pune speranţa în gin! Am încredere că nu vei discuta ce ţi-am spus cu George, spuse ea şi se întoarse din nou. Ai de gând să te măriţi cu Pierre Montand?

– Nu, răspunse Rose, nu o voi face.

Se ridică şi ea, inima o durea şi nu ştia dacă minţea. Văzu faţa cea tânără-bătrână a lui Dolly; se simţi neajutorată.

– Ai mare grijă, dragă Dolly, zise ea într-un sfârşit. Sper că nu vei face nimic periculos şi că nu vei regreta într-o zi.

Dolly păru că vrea să îi dea o replică tăioasă, mânioasă. Apoi se opri de parcă, doar o clipă, îşi dădu seama că Rose ţinea la ea.

– La revedere, Rose, zise ea mohorâtă la cei aproape şaisprezece ani ai săi. Îţi mulţumesc.

Iar spre dezamăgirea lui Horatio, când ieşi grăbit din cealaltă cameră, ea plecase.

Horatio se întoarse la canapeaua cea moale. Vinul îi dăduse curaj. Se lăsă pe spate. Şi-o imagină pe Rose acolo, în Wentwater. Nu era o imagine neplăcută, deşi Rose avea ceva care îl făcea să nu se simtă în largul său.

– Cum ziceam, Rose, cred că ar fi cel mai bine dacă ai veni cu mine la Wentwater. Pur şi simplu nu mă descurc, iar tu nu faci nimic.

Nu observă faţa palidă a lui Rose. Era speriată: „George vrea să plece în Egipt". Sună din clopoţel după Mattie.

– Întoarce-te în Wentwater sau du-te în India, dar te rog, Horatio, nu mă include în planurile tale. Am propria viaţă de trăit.

Se uită la ea, într-adevăr uimit, se ridică.

– Ce înseamnă asta – „propria viaţă de trăit" – ce vrei să spui cu asta? Eşti femeie, zise şi o prinse de braţ.

Apoi, fu chiar mai uimit să o găsească pe Mattie lângă el, cu haina lui. Încă nu era gata să plece.

– Du-te, Horatio, zise Rose. Du-te acasă.

Când Rose îi văzu pe Fanny, pe micul Horatio şi pe Jane stând în amurgul de primăvară, un grup destul de singuratic, lângă Pont Neuf, pe malul drept, fugi spre ei.

Fugi peste pod, ţinându-şi uşor ridicată rochia lungă; treceau căruţuri, francezii strigau, iar mirosul fetid al Senei îi izbea nările, dar nu băga de seamă, fugea în continuare pe Pont Neuf înspre verişoara ei, aşa cum mai făcuse cu atât de mult timp în urmă.

– Sunt aici! strigă ea. Sunt aici, vrând să strige şi: „George e chiar în urma mea!"

Se îmbrăţişară şi plânseră, le luă mâinile micuţe, toată lumea vorbea în acelaşi timp; curând, se aflau în camerele ei dintr-un mic hotel excentric pe Rue Mazarine, pe malul stâng, bând ciocolată caldă cu frişcă. Focul lui Mattie alungă frigul din încăpere, în curând copiii îşi reveniră, se uitau la luminile de pe stradă în timp ce se întuneca, îi arătau lui Mattie cum felinarele erau aprinse de un om cu o flacără tremurătoare; simţeau mirosul de ulei. Se uitară pe geam, studiindu-i pe francezii ciudaţi şi spunându-i *bonjour* şi *bon soir* lui Mattie din nou şi din nou, ca nişte papagali micuţi şi zgomotoşi.

– Ce *s-a întâmplat?* zise Fanny într-un sfârşit, râzând acum, dar pe punctul de a izbucni în lacrimi, iar faţa i se încreţea de nerăbdare. Aproape că nu mai credeam în planul nostru? Ce a spus?

– Îmi pare atât de rău! Am ajuns doar în după-amiaza aceasta, îşi coborî Rose glasul. Am fost reţinute câteva zile după ce a ajuns Horatio.

Însă nu coborâse destul glasul. Micul Horatio se întoarse imediat de la fereastră.

– Vine tata? întrebă nerăbdător şi, urmat de surioara sa, veni imediat să se aşeze lângă mătuşa sa, cu ochii strălucitori. Vine tata? întrebă din nou, mai nerăbdător, iar Janey se uită în sus la mătuşa sa cu ochi mari care puneau, sau nu, aceeaşi întrebare.

Rose privi la faţa micuţă şi strălucitoare a lui Horatio: bineînţeles că îşi iubea tatăl.

– Se pare că nu vine, le spuse ea tuturor. Nu chiar acum, şi văzu că băieţelul era foarte dezamăgit. Cu toţii ştiţi cât de mult lucrează. Însă doreşte – neapărat – ca voi să continuaţi să învăţaţi tot ce se poate, Horatio, aşa vei deveni un fiu de care va fi mândru.

– Şi eu, şi eu? strigă Jane.

– Şi tu, desigur, răspunse mătuşa lor dându-şi seama că Horatio nu pomenise numele fiicei nici măcar o dată, iar orice menţiune despre fiul său nu se referea la un copil îndrăgit care îi fusese furat, ci la importanţa acestuia pentru propria ambiţie.

– Şi eu, zise Fanny zâmbind uşor, dar încă nerăbdătoare.

– S-a întors la Wentwater, zise Rose şi văzu uşurarea pe faţa lui Fanny, o emoţie pe care aceasta încercă imediat să o ascundă.

– Ar trebui să fie aici cu noi, zise micul Horatio şi o lovi răutăcios pe Jane, începu să plângă, iar Jane strigă şi mama lor îi certă pe amândoi.

– Iar celălalt lucru pe care m-a rugat tatăl vostru să vi-l spun, zise Rose ridicând glasul ca să acopere gălăgia, este ca tu, Horatio, să-ţi aminteşti că tu eşti acum bărbatul grupului şi vom avea nevoie de mult ajutor din partea ta.

– Vreau să merg acasă! plângea Horatio.

– M-a lovit! plângea Jane.

În cinci minute, amândoi dormeau pe canapea lângă foc, cu lacrimile uscându-li-se pe chipuri, iar în cameră era linişte, doar focul se auzea trosnind în cămin. Jane mesteca panglicile de la rochie şi Horatio strângea o pernă în braţe.

– Aşa a fost de când am ajuns, zise Fanny înverşunată. Eram atât de sigură că le va face bine, însă au devenit aproape de necontrolat, mai ales Horatio. Poate ar fi trebuit

să îl las în Wentwater. Nu i-am văzut niciodată aşa – fiul meu e tare supărat pe mine, cred, zise şi începu să râdă, deşi aproape îi venea să plângă. Deci Horatio ne-a lăsat să plecăm?

– Cred... cred că da.

– Nu-mi va lua copiii?

Rose nu ştia ce să răspundă.

– El... el se va calma, cred. Nu ştiu ce va face.

– Înţeleg.

Iar Rose, văzând chipul neliniştit al verişoarei, se întrebă dacă nu erau totuşi nebune.

– Suntem doar în Franţa! zise Fanny. Crezi că vom ajunge vreodată în India?

– Fanny, Fanny, ascultă! George, William şi Dolly sunt pe drum, de asemenea!

– Poftim?

Rose îi povesti despre vizita lui Dolly.

– Am plecat în momentul în care am aflat, am plecat în noaptea aceea. Dar nu pot să fie departe în urma noastră.

– Însă... el nu ştie despre copilul lui Harry?

– Sigur că nu!

– Atunci nu contează, Rose. Poţi să te prefaci că eşti doar interesată de hieroglife!

– *Întotdeauna* contează când e George prin preajmă! Nu pot să cred că vor călători *acum!*

– Aşa că trebuie să plecăm imediat din Paris!

– Dar trebuie să îl vedem pe Pierre Montand. Trebuie să îl văd.

Fanny observă din nou tonul ciudat al verişoarei sale când vorbea despre francez.

– Desigur, voiam să spun că după aceea. Sunt sigură că ne va ajuta.

– I-am trimis un bileţel de îndată ce am ajuns aici, spuse Rose. L-am anunţat că vom merge mâine-dimineaţă la comisie, i-am spus că eram nerăbdătoare să plecăm cât mai repede. I-am spus de asemenea că Horatio a decis să nu ne însoţească. Nu ştiu ce va avea de spus despre asta... multe lucruri despre femeile care călătoresc singure, cred.

Rose respira ciudat. Fanny văzu, nu făcu nici un comentariu în afară de:

– Cred că ar fi mai bine să-i lăsăm pe copii cu Mattie când vom vorbi cu el. Ne vor da doar dureri de cap!

– Ah, Fanny... lasă-i să vină la comisie. Chiar şi copilaşii cred că vor fi uimiţi.

– Am fost deja la Luvru. Nu au fost uimiţi. Am vrut să admirăm acea galerie lungă, minunată, însă Horatio a început să o fugărească pe Janey prin toată sala, lovindu-se de statui şi strigând... a fost un coşmar, aproape am fost daţi afară!

Amândouă începură să râdă.

– Horatio nu a mai fost niciodată despărţit de tatăl său, zise Fanny. Şi cred că Hôtel de l'Empire a fost un şoc pentru el!

– Cerule, acolo v-aţi cazat?

– Ai spus că e un hotel sigur. Nu am crezut niciodată că îmi pasă de siguranţă, dar cu copiii aici, dintr-odată îmi pasă. Şi este un apartament mare, dar cu toţii dormim în acelaşi pat, şi nu îmi pasă nici măcar că e plin de cei mai groaznici călători englezi!

– Dar e atât de scump!

– Am mulţi bani.

Era rândul lui Rose să fie temătoare.

– George se va caza la Hôtel de l'Empire, cu siguranţă. Am venit pe malul stâng ca să nu îi întâlnesc cumva din

întâmplare. Trebuie să plecăm imediat. Imediat ce vorbesc cu Pierre.

Mattie aduse vin roşu şi apă fierbinte.

– Mi-ar plăcea să ies mâine în timp ce tu îl vizitezi pe *monsieur* Montand, Rose. Voi merge să văd bărcile de pe râu. Pun pariu că voi găsi pe cineva care îl cunoaşte pe Cornelius Brown.

Trebăluia fredonând.

Iar Rose şi Fanny băură vinul roşu cu apă fierbinte pe Rue Mazarine din Paris, şi focul strălucea, iar obrajii lor erau îmbujoraţi. Şi uitară de temeri, îşi imaginară fiecare tot ce s-ar putea întâmpla acum că se porniseră în această aventură. Expresia chinuită de pe feţele lor începu se dispară în sfârşit. Francezii strigau pe stradă: *„allons"* sau *„au revoir, mon ami"*, iar femeile strigau *„que voulez-vous, monsieur?"*, iar o voce le cânta sub fereastră şi apoi se auziră cuvinte franţuzeşti mai îndepărtate, plutind în noapte. Părea că, poate, în sfârşit începuse călătoria lor cutezătoare.

În acea noapte, Rose avu genul de vis pe care îl aveau eroinele în romanele cele noi. Visă că Pierre Montand avea să o iubească în continuare, că aveau să găsească copilul şi că vor trăi cu toţii fericiţi până la adânci bătrâneţi.

CAPITOLUL NOUASPREZECE

Inima lui Rose bătea atât de repede, încât credea că o auzea clar, de parcă o certa din nou pentru cuvintele nepăsătoare spuse lui Fanny: „Nu îmi face inima să bată nebuneşte". Ştia că tremura puţin; îşi împreună mâinile ca să nu se vadă. Avea să îi spună. El avea să înţeleagă.

Trăsura îi lăsă la Comisia Egiptului, unde soarele strălucea şi oamenii fluierau pe străzi. Jane îl văzu şi încercă să fugă, picioruşele fiindu-i încălţate cu pantofi micuţi şi purtând o fustă lungă, împiedicându-se până aproape de uşa unde el ieşise să îi întâmpine.

Era ceva special în felul în care se aplecă să o salute pe Jane, ceva în maniera sa degajată şi sinceră, acolo pe strada din Paris, în toiul primăverii; apoi cineva îi strigă un salut şi el îi răspunse: *„Attendez, mon ami!*[1]" Iar Rose simţi cum se înroşise dintr-odată: nu părea un bărbat cu o inimă nerăbdătoare, care iubea şi bătea, ca a ei, căutând-o. Nu o căuta deloc. Ea nu era uşor îmbujorată, atrăgător, ci avea o nuanţă aprinsă de panică: „Am venit prea târziu?

[1] Aşteptaţi, prietene! (în lb. fr., în orig.)

L-am pierdut?" Se întoarse repede, instinctiv, către Fanny, însă aceasta își privea fiica încântată în timp ce Pierre asculta cum povestea plină de entuziasm despre călătorie. Apoi Pierre Montand le salută în mod plăcut pe doamne, le sărută mâinile. Însă era ceva distant în expresia lui, care o neliniști: „L-am pierdut". Simți o răceală în inima lui când se aplecă impersonal deasupra mâinii ei.

Horatio se dădu sfios în spate.

– Bună dimineața, tinere, zise Pierre văzându-l pe băiat. Tu trebuie să fii Horatio.

– De unde ați auzit de mine? spuse foarte rigid.

– Eu i-am spus, zise Jane.

Horatio ar fi ciupit-o, dar nu erau împrejurări potrivite.

– Am înțeles că îți ciupești sora? întrebă Pierre Montand.

Horatio se înroși până în vârful urechilor și stătu drept, la înălțimea sa de băiat de șase ani, și își împreună mâinile la spate. Era frumos, jenat și pompos; Fanny trebui să se întoarcă cu spatele, ca să nu râdă sau să îl îmbrățișeze.

Totuși, acești copii văzură statui cu corpuri de leu și fețe de om; își trecură degetele peste capetele lustruite ale pisicilor de piatră; văzură picturi foarte strălucitoare, mari cât un perete; văzură un picior de piatră, de o sută de ori mai mare decât al lor: aceste lucruri erau atât de uimitoare, încât cel puțin pentru moment nu se mai gândiră la nimic altceva. Nu mai puteau vorbi, atât de copleșiți erau de uimire. Intrară pe coridoarele cu comori, pe lângă atâtea tablouri și obiecte de artă, încât uitară unde se aflau. Wentwater deveni un vis, viețile lor deveniră un vis: în sfârșit, începură să plângă. Însă Pierre Montand le dădu dulciuri franțuzești și își reveniră, se plimbară printre obiectele acelea uimitoare. Fanny rămase fără cuvinte. Rose îi povestise, dar nu o pregătise pentru tablourile

extraordinare sau pentru eleganţa scrisului, pentru statuile ciobite sau pentru culori, sau pentru sentimetul bizar de a vedea inelul egiptean albastru, aici în Paris, acelaşi inel pe care îl văzuse pe degetul plin de riduri al matroanei vicontese în Berkeley Square. Lumina intra pe ferestre, lămpile ardeau pretutindeni, însă, pentru Fanny, comorile erau întunecate, întunecate de atâţia ani şi înţelesuri secrete, pentru că, desigur, erau zei cei la care se uita: calmi, frumoşi.

– Cât de tare te vrăjesc zeii lor! zise Rose stând în spatele verişoarei sale preţ de o clipă. Frumoşi, atrăgători şi par că aproape zâmbesc.

Nici una nu abordă subiectul propriului Dumnezeu. Dintr-odată, Rose îl văzu pe acelaşi mic scrib din piatră, scriind. Îl întoarse către ea; din nou, îl ridică în mână, văzu încă o dată privirea hotărâtă de pe faţa lui. Nu văzuse niciodată un lucru mai apropiat de cuvintele tatălui său: „Zilele de demult, vorbindu-ne". Pierre îi văzu concentrarea, se uită repede în altă parte.

Fanny privi uimită în jur.

– Nimic nu m-ar fi putut pregăti pentru aşa ceva, îi zise lui Pierre. Chiar dacă nu mai văd nimic cât trăiesc, voi şti mereu că le-am văzut pe acestea.

– Dacă mergeţi în Egipt, le zise el ei şi copiilor care acum stăteau lângă ea, veţi găsi aşa ceva ascuns acolo, printre ruine, cadavre şi şobolani, iar ţâncii schimbară priviri temătoare.

Fanny se uită la ei, apoi la el, uimită. Presupuse că era sobru fiindcă Rose îi refuzase cererea în căsătorie.

Rose nu auzi nimic pentru un moment: se aplecase să vadă o bucată de piatră acoperită cu scris şi o privea atent.

– Văd un *cartouche!* Văd un *cartouche,* exact aşa cum am văzut pe Piatra din Rosetta, am văzut Piatra din Rosetta în Londra, Pierre!

Iar Pierre Montand se uită din nou în altă parte, să nu mai vadă ochii strălucitori care adorau hieroglifele.

În final, se aşezară cu toţii în biroul lui Pierre unde, cândva, Dolly plânsese atât de amarnic. Jane şedea pe genunchiul mamei ei şi îl privea pe Pierre cu ochii mari; Horatio stătea pe podea, aproape de mătuşa lui. Îl mângâie pe păr, doar o dată.

– Aşadar, zise Pierre, şi se uită o clipă la o piatră de culoare albastru-deschis, lapislazuli, pe care o folosea drept prespapier. Apoi se uită la ele peste biroul său în dezordine. *Ecoutez-moi!* zise ferm. Ascultaţi-mă! Am fost şocat când am aflat ieri că eraţi deja în Franţa, fără reverendul Harbottom, şi plănuiaţi să mergeţi în Egipt. Egiptul nu e un loc potrivit pentru femei, şi mai ales nu e un loc pentru copii.

Rose dădu să îl întrerupă, dar el continuă:

– Nu pot să vă opresc fizic să porniţi în această cercetare prostească, însă trebuie măcar să mă ascultaţi, *s'il vous plaît.* Egiptul, aşa cum v-am spus în Londra, nu e deloc un loc bun pentru străini, care se află tot timpul în pericol de moarte. Nu vă puteţi imagina, nici în cele mai năstruşnice vise, cum va fi, cât de crudă poate fi viaţa acolo. Să vă spun nişte lucruri despre ce îmi amintesc. Voi începe cu cele uşoare. Egiptul este un loc murdar. Când se revarsă, Nilul aduce boli, pe lângă ape, în toată ţara. Oamenii orbesc în Egipt, de la râu, soare, nisip şi muşte. Nu veţi fi întâmpinaţi de arabi prietenoşi, ci de oameni ostili cu ochi bolnavi, fără ochi, sau orbi. Chiar eu am avut o astfel de boală când am fost acolo – oftalmie – şi

este atât de dureroasă, încât nu i-aş dori-o nici celui mai aprig duşman.

Cei care îl ascultau păreau să nu se simtă în largul lor.

– *Ecoutez-moi,* zise din nou. Valuri de ciumă atacă oraşele. Vara, la Cairo, muştele sunt atât de multe, încât se pun cu sutele pe braţe şi pe feţe, pe orice nu e acoperit, aşa că oamenii par negri. Am văzut un bărbat pe stradă încercând să bea ceva: a încercat să acopere recipientul cu mâna sa, care era neagră; a ridicat recipientul, care era negru, la gură, care era neagră, şi a încercat să îşi toarne lichidul în gură. Nu pot să-mi imaginez câte muşte a înghiţit. Alexandria e plină de şobolani, care vin pe navele din port, şi de gândaci care se ascund în grinzi şi căpriori, gândaci mari de aproape zece centimetri, roşietici, cu antene lungi care se unduiesc.

Jane începu să ţipe. Fanny se ridică nervoasă.

– Cum îndrăzneşti să sperii aşa copiii!

– Crezi că ei nu ar trebui să ştie despre porturile pe care o să le vizitaţi?

Rose se ridică şi ea, ţinându-l pe Horatio de mână, dar Pierre vorbi primul.

– Am o întâlnire la care trebuie să fiu prezent. Voi veni peste câteva ore la hotelul vostru să mai discutăm problema. Vă rog, între timp, gândiţi-vă la ce v-am spus.

Îi conduse afară din clădire (Jane plângând aproape la fel de amarnic ca Dolly, ultima femeie care plângea în timp ce era condusă afară de Pierre), lăsând în urmă tablourile, statuile şi pisicile care priveau atât de atotcunoscătoare.

Când se întoarseră, o găsiră pe Mattie foarte entuziasmată: întâlnise un marinar care îl cunoştea pe soţul ei, pe Cornelius Brown, şi care îi spusese că da, ultima oară când

îl văzuse, lucra pe corăbii comerciale prin Mediterana şi plănuia să plece în Egipt.

– Cred că e clar, îl voi găsi şi îi voi spune eu câteva.

– Aşa să dea Domnul! zise Rose abătută.

– Aşa o fi soarta, spuse Mattie, încruntându-se. Este soarta *lui* să am satisfacţia de a-i arăta dezaprobarea mea! Marinarii însă vorbesc despre război, domnişoară Rose, trebuie să plecăm. Mattie adăugă acest lucru pe un ton firesc, de parcă ar fi fost pur şi simplu o altă problemă cu care trebuiau să se descurce. Aşadar, să-i duc pe copii jos la o *glace?* Căci se simt groaznic, dacă mi-e permis s-o spun. Apoi voi încerca să îi culc o oră sau două, chiar dacă e doar ora trei după-amiaza.

– Te rog, Mattie, şi Mattie, vorbindu-le despre îngheţata franţuzească, îi luă pe copiii cei palizi şi temători.

– Ce ne facem? întrebă Fanny, palidă şi ea. Ar fi trebuit să mă gândesc mult mai mult la ce făceam. Aveam în minte doar cum să scap din Wentwater.

– *Încerca* să ne sperie, zise Rose. Se folosea de copii ca să ne sperie pe noi. Au mai fost femei în Egipt, ne-a spus asta în Londra. „Am fost prea mult departe. L-am pierdut."

– Dar nu cu copiii lor, şi nu fără soţi.

– Ştiu. Dar... e aventurier, măcar ar trebui să recunoască şi să aprecieze calitatea aceasta la noi, chiar dacă suntem femei.

– Poate că nu sunt, de fapt, o aventurieră. Nu pot să pun în pericol, cu bună ştiinţă, vieţile copiilor mei, nu pot, Rose.

– Ştiu, draga mea Fanny, ştiu.

– Tata, desigur, a presupus că vom merge în India pe drumul cel lung, cu vaporul.

– Ştiu.

– Nu ştiu ce să fac.

Aşa le găsi francezul. Refuză ceaiul.

– *Pardon,* trebuie să mă întâlnesc cu cineva, iar Rose îşi imagină o femeie tânără, frumoasă, cu flori în păr, care se întâlnea cu Pierre Montand. Tocmai am fost oprit în faţa comisiei de către vicontele Gawkroger, soţia şi cumnatul său.

– Sunt aici? *Deja?* auzi el dezamăgirea din vocea lui Rose.

– Au vrut să mai vadă o dată comorile egiptene. Le-am spus că, din păcate, expoziţia nu mai e deschisă vizionării publice. Au avut bunul-simţ de a părea mustraţi. Făcu o pauză. Nu par să ştie că faci vreo călătorie, Rose, căci nu au pomenit numele tău.

– Sigur că nu. I-ai informat tu?

O privi. Ea nu era sigură ce să înţeleagă din privirea lui.

– Mă simt vinovat, desigur, zise el, deoarece v-am vorbit despre bogăţiile Egiptului şi vi le-am arătat. Am fost acolo cu o armată, cu Bonaparte însuşi: am avut provizii, am construit cartiere potrivite şi am avut puterea Franţei în spatele nostru. Şi – *excusez-moi* – suntem bărbaţi. Şi totuşi, am pierdut zeci de mii de alţi bărbaţi. Nu este o societate romantică cu o limbă care va cutremura lumea, cu cunoştinţele, frumuseţea şi secretele sale – egiptenii şi-au pierdut interesul în ceea ce priveşte propria civilizaţie cu secole în urmă. Societatea egipteană este un *mélange* de turci, mameluci, arabi, greci şi evrei. Străinii precum noi trebuie să trăiască în zone speciale pentru *franks* – aşa ne numesc ei – în care porţile sunt închise în amurg de către rezidenţii care locuiesc cu frica în sân – deoarece se află acolo în suferinţă doar pentru că sunt neguţători, şi soldaţii care ar fi putut să îi protejeze au plecat demult. Sper că nu credeţi că veţi găsi un hotel plăcut!

– Nu, zise Rose serioasă. Ştiu că nu există hoteluri. Am citit tot ce am găsit.

El râse furios.

– Atunci ştiţi că vă veţi caza la un negustor sau la un comerciant din cartierele *frank* şi vă veţi trezi cu cumnatul în aceeaşi casă, sau în casa de alături. Cum veţi începe să căutaţi copilul? Unde aţi începe? Veţi fi blocate, iar în jur veţi auzi strigarea muezinului – chemând locuitorii să se roage unui Dumnezeu străin ai cărui credincioşi vă urăsc. Luaţi-vă înapoi copiii, *madame* Fanny, şi dacă trebuie să mergeţi în India, luaţi vaporul, înconjuraţi Africa. *L'Egypte, ce n'est pas l'Inde!*[1] În India, britanicii, poate mulţumită Companiei Indiilor de Est, şi-au făcut o mică lume numai pentru ei. Dar Egiptul este crud cu cei care vor să locuiască acolo, este o civilizaţie mult prea divizată, prea sălbatică, prea... *étrange*. Nu există legi, căci deşi paşa turc stă în palatul său din Cairo, locurile ca Alexandria sunt într-adevăr conduse de mameluci – nebuni, sălbatici: ei înşişi străini – care se urăsc între ei, dar îi disprețuiesc şi pe turci şi pe egipteni. Mamelucii au venit cu generaţii întregi în urmă din Caucaz sau Georgia – au venit ca sclavi, au ajuns conducători sălbatici – au iatagan şi pistol şi poartă turban mare, viu colorat, şi atacă pe oricine doresc – pe oricine văd. Este un *haos* total! Ca să fiu brutal de sincer, foarte probabil aţi muri: femei şi copii, neacompaniaţi, singuri, într-un oraş care nu are suflet. Iar străinii înşişi – negustori – ei sunt *les vagabonds,* pungaşi, marinari care au dezertat şi în care nu te poţi încrede.

– Unul dintre aceştia a primit-o pe femeie în casa lui, zise Rose plină de sarcasm, aşa că trebuie să presupunem că până şi *les vagabonds* au inimă!

[1] Egiptul nu e India! (în lb. fr., în orig.)

– Posibil, posibil! Dar aproape cu siguranţă veţi descoperi că mereu e o tranzacţie financiară. Şi ar putea să mai fie încă vară când ajungeţi... *mon Dieu,* copiii nu ar putea niciodată să îndure căldura aceea. Ar fi trebuit să vă spun toate acestea în Londra, când mi-aţi povestit despre planurile voastre, dar nu l-am cunoscut pe reverendul Harbottom... am crezut că ar putea să ştie despre lucrurile acestea, şi nu am crezut că am – se uită repede la Rose şi apoi din nou în altă parte – dreptul să intervin.

Cele două femei stăteau tăcute în faţa lui.

– Ne-aţi spus la Londra despre limba coptă, încă folosită în bisericile lor creştine, spuse Fanny. Cu siguranţă, creştinii ne-ar fi prieteni, ne-ar ajuta.

– Ah, *madame* Fanny, suspină el, Egiptul a cunoscut, îmi place să cred, o tradiţie lungă a coabitării paşnice a copţilor, evreilor şi mahomedanilor; cândva, religiile lor păreau să se împletească, încă din Antichitate au o istorie comună. Însă copţii nu prezintă siguranţă în zilele noastre, ca şi *franks*. De asemenea, dacă îmi permiteţi, *madame* Fanny, religia coptă nu este celebrată în feluri pe care le-aţi recunoaşte – o biserică coptă nu v-ar aminti, cred, de biserica soţului din Wentwater. Se spune că aceşti copţi sunt adevăraţii egipteni, descendenţi ai faraonilor înşişi; mie mi s-au părut mai apropiaţi de mahomedani decât de oricare alţi creştini pe care îi cunosc, şi oricum – păru să suspine iar –, deşi am fost crescut în religia catolică, acum nu mai am astfel de certitudini. În cazul multora – în cazul meu, cel puţin – nu se pot studia vechile civilizaţii, aşa cum le-am studiat eu, şi să crezi în continuare că doar creştinismul are dreptate.

– Dar există – Rose se chinui să îşi găsească cuvintele – egipteni *civilizaţi,* vreau să spun egipteni educaţi.

Am citit despre ei şi ne-ai spus în Londra că i-ai întâlnit, şi ai fost în casele lor. Nu e adevărat că toţi mahomedanii sunt sălbatici. Tatăl meu mi-a spus că au o religie veche şi onorabilă, ca şi a noastră. A făcut ca Egiptul să pară, aşa cum ai făcut şi tu, cel mai fascinant loc pe care îl văzuse vreodată. Eu şi Fanny să nu fim fascinate?

– Noi suntem bărbaţi, Rose, de câte ori trebuie să subliniez acest lucru? Este o lume a bărbaţilor. Ca femeie singură, nu ai putea fi niciodată în siguranţă. Exista probabil mai multă siguranţă pe vremea tatălui tău decât acum.

Se ridică în sfârşit, merse la fereastră, se uită afară, pe Rue Mazarine.

– Suntem parţial de vină, zise el. Cred că influenţa străinilor în această parte a lumii – influenţa lui Napoleon, de asemenea, accept asta – a deranjat un pământ străvechi, primitiv. Iar acum este atât de instabil, atât de nesigur de calea sa... apele Nilului vor creşte ca de obicei, iar din pământul cel fertil ţăranii vor recolta ca întotdeauna, şi alţii le vor lua profitul: turci, englezi, francezi, nemţi, portughezi, greci... toată lumea, exceptându-i pe egiptenii înşişi. Pare să fi fost mereu aşa.

Cei trei stăteau tăcuţi în mica încăpere în timp ce amurgul se lăsa peste *quartier*.

– Trebuie să plec, zise, dar nu se urni de lângă fereastră. Cât despre copil, adăugă Pierre uitându-se în sfârşit la Rose, cumnatul tău va afla şi el ce ştii tu în momentul în care va ajunge în Alexandria şi străinii îi vor auzi numele.

– *Nu!* strigă Rose. Nu se poate!

– Aşa *va fi*, Rose! Toţi *franks* se cunosc între ei, atât de puţini au rămas. Toată lumea va şti povestea căpitanului Fallon, vicontele Gawkroger, şi cum a murit – nu ai

cum să îl împiedici pe George să afle despre copil când va ajunge acolo.

Rose era atât de palidă, încât el trebui să se oprească.

– *Pardonnez-moi.* Știu că părea cea mai bună idee, accept că am greșit și regret foarte mult. Însă, iartă-mă, nu e un plan bine gândit, este o idee romantică și nu se poate termina decât tragic. În caz că, din întâmplare, ai găsi-o, dacă nu a fost omorâtă cu pietre ca și mama ei...

– Oprește-te!

– Nu poți avea atâtea scrupule în Egipt, Rose! După cum spuneam – dacă o găsești, legea englezească i-o va încredința vicontelui Gawkroger – *et c'est fini*[1]*!*

Și văzură că Pierre, în ciuda bunei-creșteri galice, era foarte, foarte mânios.

– Am greșit când ți-am vorbit prima dată despre copil, însă nu ți-am recunoscut – zise cuvântul care o răni cel mai tare, fiindcă și George îl spusese – *nebunia.* Trebuie să spun ceea ce cred: mi se pare că sunteți două *imbéciles irresponsables,* în căutare de aventură. Ca să vă satisfaceți un capriciu, păreți să fiți dispuse să riscați viețile acestor copii. Vă veți opri în ruinele și în haosul din Alexandria? Îi veți duce cu vreo caravană sălbatică prin deșerturi periculoase în drum spre India, *madame* Fanny? Îi veți expune bolilor care bântuie orașele?

– Am crezut – am crezut că o asemenea lărgire de orizonturi va fi o experiență de neșters, care le va schimba viețile pentru totdeauna.

Fanny încerca să-și stăpânească tremurul vocii, însă rămase fără glas la sfârșitul propoziției.

[1] Și cu asta, basta! (în lb. fr., în orig.)

– Ar fi de *neiertat!* apoi Pierre își auzi dintr-odată propriul ton. *Pardonnez-moi.* Nu este treaba mea ce decideți să faceți. Mi-am depășit atribuțiile.

Începu să își închcie nasturii de la jachetă.

Rose îl privi câteva minute în tăcere. „Nu mă iubește. Crede că sunt nebună." Făcu un efort imens, își încrucișă mâinile și vorbi cu grijă:

– Pierre, cred că este nedrept să ne numești *imbéciles irresponsables* în căutare de aventură. M-am pregătit pentru această călătorie. Cred că am citit aproape tot ce s-a scris.

– Și foarte puține s-au scris până acum, după cum bine știu! zise și preț de o clipă privirea îi deveni binevoitoare. Nu te poți pregăti pentru Egipt, *Rosette.*

Ea văzuse, stând în salonul galben al lui Josephine în Tuileries, felul în care francezii *aparțineau* unii altora în public, așa cum femeile n-o făceau niciodată, și cum venise el la ea dând naștere acestei povești. Își mușcă buzele și coborî privirea.

– Dragă Pierre, zise fără să se uite la el, iartă-mă.

Urmă o tăcere ciudată în camera de pe Rue Mazarine, căci cuvintele ei însemnau multe, și fiecare dintre ei o știa. Însă Pierre nu vorbi, și nici Fanny. În final, Rose suspină ușor, tremurător, iar apoi zise:

– Trebuie să încerc să găsesc acest copil. Nu ne învinovățiți pentru că avem și noi visuri.

Pierre o privi, fără nici o expresie pe chip. După o clipă, rosti pe un ton foarte liniștit:

– Nu mai pot să mă cert cu tine. Am încercat să vă vorbesc despre pericolele care vă așteaptă în Egipt. Nu pot să vă spun mai multe.

Își trecu mâna peste față și apoi brusc păru să fi ajuns la o decizie.

– Mai e o problemă în legătură cu care văd că trebuie să vă informez. Trebuie să părăsiţi Parisul. Trebuie să părăsiţi Franţa – pe cât de repede posibil.

Rose îşi aminti pe loc cuvintele bătrânilor gentilomi.

– Va fi război din nou, aşa curând? întrebă ea, însă el nu răspunse.

Ea înţelese că – desigur – el nu putea răspunde. Era francez. Era unul dintre apropiaţii lui Napoleon Bonaparte. Simţi că roşeşte din nou, de jenă.

Fanny înţelese şi ea.

– Vă aflaţi într-o poziţie imposibilă. Vă rog să ne scuzaţi.

Avea o expresie pe care Rose o cunoştea atât de bine. Iar Rose ştiu că Fanny se hotărâse.

– Ţara voastră şi regele vostru m-au forţat să mă aflu în această poziţie! Credeţi că noi mai vrem război? Guvernul vostru nu a respectat tratatul, ei refuză să părăsească Malta, publică minciuni grosolane despre francezi şi despre Napoleon în ziare, iar apoi spun că nu pot să facă nimic pentru a îndrepta minciunile din cauza „libertăţii presei". Cred că guvernul vostru va fi cel care va declara război, aşa că va fi război, da.

Se lăsă tăcere. După o clipă, Fanny vorbi.

– Aveţi dreptate, desigur. Dacă e vreo şansă să izbucnească un război, nu-mi pot pune copiii în pericol. Se uită la Rose. Îmi pare atât de rău, draga mea Rose, este vina mea: ştii cât de mult mi-am dorit să vin cu tine, însă nu pot risca vieţile copiilor mei.

– Ştiu, zise Rose punându-şi palma peste mâna lui Fanny. Ştiu, dragă verişoară, ştiu.

Cele două femei văzură că Pierre se simţea uşurat.

– Vă veţi întoarce în Anglia, aşadar? întrebă el dintr-odată, cu mult mai puţină încordare în glas şi pe chip, şi se

întoarse să se aşeze lângă ele. Ah, mă bucur atât de mult! Dar trebuie să părăsiţi Parisul imediat. Vă voi ajuta cu tot ce pot. Nu aş fi putut suporta gândul ca voi să faceţi o asemenea călătorie, într-un asemenea moment.

Fu uimit să le vadă pe femei întorcându-se uimite spre el.

– Nu! ziseră la unison.

– Cum adică, *nu?*

– *Eu* voi merge mai departe, anunţă Rose. Credeam că e clar.

– Desigur că va merge, zise Fanny. Rose, şi Mattie o va însoţi. Trebuie să părăsească Franţa pe cât de repede posibil, aşa cum ne-ai sfătuit atât de generos. Mulţumesc, Pierre. Într-adevăr aţi rămas prietenul nostru adevărat. Voi pleca mâine-dimineaţă spre Anglia, voi duce copiii în această lungă călătorie cu vaporul, aşa cum sugeraţi, pentru siguranţa lor. Iar apoi, desigur – privirea ei iubitoare, pentru Rose, era tristă dar sigură –, ne vom întâlni în India.

CAPITOLUL DOUĂZECI

Câteva săptămâni mai târziu, în frumoasa clădire din Leadenhall Street, cunoscută sub numele de East India House, indieni cu turban serveau ceaiul din porţelanuri Wedgwood: era una dintre încântările vizitei în sediul Companiei Indiilor de Est, îşi aminti episcopul. În spatele uşilor închise se auzea murmurul vocilor gentilomilor. Reverendul Horatio Harbottom şi unchiul său (episcopul), un avocat şi directorii companiei scuturau din cap (deşi unul dintre directorii mai tineri îşi privea unghiile îngrijite şi se gândea că, dacă ar trebui să îi suporte prea mult pe episcop şi pe nepotul său, şi el ar putea să fugă în India, deşi preotul era un bărbat arătos). Dar în cea mai mare parte, gentilomii vorbeau despre datorie. De fapt, observă tânărul director, nu despre datoria Companiei Indiilor de Est, nu a bisericii, a profesiei de avocat sau chiar datoria reverendului Horatio Harbottom sau a unchiului său, episcopul; dar toţi fură de acord în ce priveşte datoria doamnei Fanny Harbottom. În afară de acea datorie, vorbeau despre lege. Scrisorile fură trimise (din păcate, nu din partea tânărului director, care cel puţin ar fi făcut-o pe Fanny să râdă), în numele legii

Angliei, a Bisericii Angliei, şi al Companiei Indiilor de Est din Anglia: erau adresate tatălui lui Fanny. Era şi el aşteptat să îşi facă datoria.

Însă doamna Fanny Harbottom era deja departe şi tocmai se trezise în mugetul vântului în pânze şi al vuietului mării, şi, mai slab, în murmurul unei întâlniri a quakerilor de pe puntea vasului *Treasure,* în lumina zorilor.

– Domnul este iubire, ziceau quakerii.

Treasure era un vas mic şi, când (după ce supravieţuiseră furtunilor în golful Biscaia, care făceau ca orice în afară de a zace întins să pară de neconceput) quakerii de pe punte începură să ţină întâlniri de rugăciune pe punte, misionarii Bisericii Angliei, care mergeau în Africa, şi un preot anglican, care mergea în India, adresară plângeri formale, în scris, căpitanului, despre disidenţii care deranjau liniştea (deşi, la întâlnirile lor, quakerii stăteau de fapt deseori în tăcere timp îndelungat).

Căpitanului nu îi păsa prea mult oricum, însă un personaj important de la bord părea să îi sprijine pe quakeri, aşa că se ajunse la un compromis, care spunea că întâlnirile quakerilor puteau fi ţinute pe punte, dar ar fi fost foarte amabil din partea lor dacă se încheiau înainte de micul dejun.

Aşa că, pe măsură ce *Treasure* se apropia de tropice, quakerii se întâlneau în zori, în timp ce peşti zburători se jucau în jurul prorei micii ambarcaţiuni curajoase. Fanny, curioasă, începuse să li se alăture dimineaţa devreme în timp ce copiii dormeau; la început pe margine, apoi, în timp ce ei o primeau zi după zi, aproape ca făcând parte din grup. Quakerii se minunau de frumuseţea şi vastitatea care-i înconjura. Stăteau în tăcere sau vorbeau despre Dumnezeu şi cu Dumnezeu, în timp ce spiritul se mişca. Atât bărbaţii, cât şi femeile vorbeau: părea să nu existe inechitate între

sexe. „Domnul e iubire", spuneau ei deseori. Erau o adunare fascinantă: nu toţi purtau gri; lui Fanny i se explică deosebirea dintre quakerii „veseli" şi cei „obişnuiţi". Quakerii „veseli" păreau să râdă mai mult, şi deseori cântau: într-o seară, un domn scund pe nume domnul August, care nu era îmbrăcat în gri, le cântă pasagerilor de pe *Treasure* cu o voce frumoasă de tenor despre necazurile Barbarei Allen[1], iar a doua zi dimineaţa le vorbi tovarăşilor quakeri despre graţia Domnului.

Clericul care călătorea spre India află că soţul lui Fanny era preot al Bisericii Angliei; o încolţi într-o după-amiază sub pânze, îi vorbi despre datoria ei faţă de Domnul şi despre impertinenţa disidenţilor. Fanny zâmbi şi îi mulţumi, apoi se retrase.

În sfârşit, într-o dimineaţă, spre propria surpriză, ea însăşi rupse tăcerea. Foarte timidă la început, dar cu tot mai multă încredere.

– Numele meu e Fanny Hall Harbottom, zise ea.

Vorbi despre copilăria sa, când se simţise aproape de Dumnezeu, cum obişnuia să vorbească cu El. Cei din jur dădeau din cap, în semn de aprobare. Câteva dimineţi mai târziu, prinzând curaj, vorbi despre viaţa ei ulterioară, când întâmpinase greutăţi în a comunica cu El, deşi asculta cu atât de multă atenţie. (Nu menţionă că acest lucru se întâmplase în timp ce locuia cu un servitor al Domnului).

– Ai răbdare, o sfătuiră quakerii, El va vorbi.

Cumva, se simţi liniştită.

Mai târziu în acea zi, o femeie o căută; Fanny fu extrem de surprinsă să se trezească vorbind cu ducesa de Brayfield, de care, desigur, toată lumea auzise: era apropiată atât de familia regală, cât şi de anumiţi membri puternici ai Parlamentului; o gazdă cu influenţă la dineurile politice. Iar

[1] *Balada Barbarei Allen* este un cântec folk. (n.tr.)

Fanny își aminti: cu ani în urmă, Rose o întâlnise când îi fusese prezentată prințului de Wales și afirmase că i-ar plăcea să o aibă ca model pe această femeie. Ducesa de Brayfield era extraordinar de frumoasă. Fanny citise despre ea în ziare, văzuse chiar desene ale ducesei făcând campanie pentru niște alegeri: desenele erau un semn de faimă enormă. Ducesa o complimentă pe Fanny pentru felul în care vorbise.

– Sunteți quaker, domnia voastră?

– Sunt un quaker foarte vesel, zise ducesa cu mult șarm, dar sunt aici cu alte scopuri! *Treasure* trebuie să mă lase în curând pe un alt vas din flotă, pentru a-mi întâlni soțul. Navele sunt proprietatea familiei mele; sperăm să ne întâlnim cu nava soțului meu, deși mi-e teamă că este mai degrabă o posibilitate decât o probabilitate atunci când ești pe mare! Dar voiam să îți spun că ai un dar, un fel foarte simplu și direct de a vorbi cu oamenii. Îți vine natural. Mă întrebam – sper că nu o să te deranjeze că ți-o sugerez, și te rog nu băga în seamă ce am să-ți spun dacă o consideri impertinență –, dar mă întrebam dacă te-ai gândit să ni te alături?

– Să devin quaker?

Fanny nu ar fi putut fi mai surprinsă.

– Să îl regăsești pe Dumnezeu cu ajutorul nostru, poate?

– Este o încercare prin care trebuie să trec de una singură, ducesă, zise Fanny încet.

– Desigur. Ducesa o privi plină de admirație. Desigur. Dar dacă pot să zic așa, cred că ai fi un predicator excelent.

– *Predicator!* Fanny râse, complet uimită, iar părul ei roșu flutură în vânt. Soțul meu este preot anglican!

Era rândul ducesei să pară surprinsă, apoi zâmbi.

– Quakerii cred că prin credința în Isus, pentru care nu ești nici bărbat, nici femeie, toți suntem la fel.

– Soțul meu nu e de aceeași părere, răspunse Fanny sec.

Se aplecară peste balustrada navei, auziră vântul umflând pânzele, văzură marea de sub ele. Copiii se jucau împreună în celălalt capăt al bărcii, supravegheaţi de câţiva marinari.

– Cum s-a întâmplat acest lucru? întrebă ducesa încet.

Fanny o privi surprinsă.

– Eşti căsătorită cu un preot, însă spui că ţi s-a părut mai greu să-L auzi pe Dumnezeu acum decât în trecut.

– Ah, oftă Fanny uitându-se la apă.

Ducesa nu insistă, părea că se uită la linia orizontului. Cele două femei priveau în gol: nimic, nicăieri, doar apa gri-albastră. Spre surpriza sa, Fanny se trezi vorbind cu această străină, spunându-i de ce se afla pe *Treasure*. Ducesa ascultă cu atenţie, din când în când puse câte o întrebare, dar nu comentă. Fanny omise unele lucruri, cele mai rele.

Horatio apăru brusc foarte indignat din celălalt capăt al navei.

– Jane m-a muşcat! raportă el scandalizat. Am tot aşteptat să îţi spun, dar discutai şi ai zis să nu te întrerup când vorbeşti cu cineva, aşa că a început să nu se mai vadă. Aşadar, uite, am muşcat din nou, acolo unde m-a muşcat ea, ca să vezi ce mi-a făcut!

Faţa îi era roşie de indignare; îşi întinse braţul pentru ca mama lui să vadă urma muşcăturii. Amândouă femeile înţeleseră, desigur, că nu trebuiau să râdă, sub nici o formă. Fanny luă mâna lui Horatio.

– Mai întâi trebuie să o saluţi pe ducesa de Brayfield, Horatio, zise ea. Apoi Jane trebuie să îşi ceară scuze.

Horatio îşi retrase mâna din cea a mamei, se îndreptă, cu mâinile la spate.

– Bună ziua, domnia voastră, spuse, aşa cum fusese învăţat de tatăl lui. Sunt încântat de cunoştinţă. Apoi zâmbi, de parcă mărturisea un secret: Tatălui meu îi plac ducii şi

ducesele. Ar vrea să fie câţiva în Wentwater ca el să aibă cu cine să vorbească. Aşa mi-a spus.

– Chiar aşa? zise gânditoare ducesa de Brayfield. Chiar aşa e, tinere?

A doua zi dimineaţa, o altă navă apăru în depărtare. Toţi pasagerii de pe *Treasure* aclamară la gândul de a vedea alte fiinţe umane; în timp ce se apropiau, mai mulţi oameni de pe amândouă vasele strigară: „Dumnezeu să-l aibă în pază pe rege!", deşi cuvintele lor nu se auzeau, pluteau în sus spre cer. Se pregătea o bărcuţă, pentru a o duce pe ducesă pe cealaltă navă. Ducesa, purtând o pălărie enormă („Dacă mă înec, vreau să mă vadă bine oamenii!"), o căută pe Fanny în timp ce continuau aplauzele şi ovaţionările şi o trase deoparte.

– Ascultă, Fanny, spuse ea. Vreau să îţi spun ceva înainte de a ne despărţi. M-am gândit mult la situaţia ta. Întâi şi întâi, putem amândouă, desigur, să negăm dacă vreodată, *vreodată* se va sugera că am purtat o astfel de conversaţie şocantă în mijlocul oceanului! Fanny părea amuzată. Însă îmi placi foarte mult şi îţi văd clar talentele.

Fanny din nou nu îşi putu ascunde surpriza. Nimeni nu îi mai vorbise de „talentele" ei vreodată. Ducesa zâmbi enigmatic, îşi ţinu pălăria cu mâna.

– Draga mea, am descoperit că atunci când sunt puţine alternative – şi văd că ai foarte puţine alternative când îţi iubeşti atât de mult copiii –, câteodată trebuie luate armele opoziţiei, în acest caz, biserica de stat a parohiei din Wentwater. Vreau să îţi sugerez ceva poate foarte ciudat, şi sper într-adevăr (îşi ridică o secundă ochii spre cer) că Dumnezeu, în infinita Sa înţelepciune, nu mă va trăsni în consecinţă, în timp ce cobor în oceanul Său.

CAPITOLUL DOUAZECI ŞI UNU

Mai întâi, în după-amiaza târzie, pe coasta nesfârşită, mohorâtă, văzură rămăşiţele unui vechi turn.

Apoi apărură ruinele dezolante, de piatră, ale unui oraş vechi, vechi. Rose se prinse atât de tare de balustrada navei, încât îi intră în mână o aşchie.

Egipt.

Nava se pregăti să treacă printr-o strâmtoare şi să intre în „noul" port al Alexandriei, unde erau siliţi să acosteze străinii şi creştinii. Nu li se permise să andocheze în celălalt port din apropiere: acela aparţinea doar mahomedanilor.

– Însă, zise soţia unui negustor englez care se afla la bord, doamna Venetzia Alabaster (născută Venetzia Dawkins, de la Acrobaţii Cântăreţi), să numeşti „nouă" această ruină dizgraţioasă a unui port este o bătaie de joc. Cred că tocmai pe acest ţărm de care ne apropiem şi-a construit Cleopatra palatul; probabil trecem chiar acum peste ruinele sale.

Înspre capătul strâmtorii se afla o structură sărăcăcioasă, posibil un fort.

– Unde a fost cândva marele far din Pharos, una dintre cele şapte minuni ale lumii, zise doamna Venetzia Alabaster. A căzut în mare şi acum uitaţi-vă la resturi, piatră veche sfărâmată, peste tot.

Dintr-odată, îşi trase şalul în jurul feţei, nu pentru a se ascunde, credeau ei, ci pentru a ascunde ochilor ruinele gri şi mohorâte.

Când Rose şi Mattie o întâlniseră prima dată pe doamna Alabaster îmbarcându-se în Leghorn, era îmbrăcată ca ele, cu rochia cu talie înaltă; părul său blond fusese aranjat într-un stil uşor ieşit din modă, care nu ar mai fi fost în vogă în Anglia. În serile în care traversau Marea Mediterană, stăteau pe punte, unde, când vântul năprasnic le permitea, discutau superficial despre ceea ce le adusese acolo. Doamna Alabaster lăsa să se înţeleagă că se ocupa de tranzacţii pentru soţul său, negustorul; Rose lăsa să se înţeleagă că Egiptul o interesase toată viaţa. În timp ce vorbeau, doamna Alabaster îşi pocnea din când în când încheieturile, în felul în care alţii îşi dregeau glasul sau băteau din degete. Acum, era îmbrăcată ca o arăboaică, cu părul blond ascuns sub o robă lungă, neagră.

Se apropiară de ţărm, vasul suedez de comerţ intră în siguranţă, căpitanul şi cârmaciul puteau fi văzuţi ghidând vasul printre blocuri imense de piatră spartă şi grămezi de resturi în timp ce avansau spre interior. Rose stătea lângă balustradă şi se uita în jur, fără să îi vină să creadă. „Aceasta e ţara scrisului magic?"

Apoi, un obelisc înalt de pe ţărm o făcu să rămână fără aer.

– Se numesc Acele Cleopatrei, zise doamna Alabaster. Mai este unul lângă acela, însă nu se vede de aici. Desigur, nu au nici cea mai mică legătură cu Cleopatra! Bine aţi venit în Egipt!

Minarete rătăcite parcă împungeau cerul jos, fierbinte, printre edificii gri, în doliu. Mattie privea totul foarte interesată, de parcă ar fi văzut vreun semn.

– Am un presentiment, domnişoară Rose, zise ea, că îmi voi găsi soţul aici.

Mai departe, un stâlp înalt părea să se înalţe, roz şi strălucitor, din moloz, destul de singuratic.

– Corintian, murmură doamna Venetzia Alabaster, în timp ce se uita pe ţărm, căutându-şi soţul.

Doi oficiali dintr-o barcă mică îi făcură semn căpitanului. Acesta avea o expresie serioasă în timp ce veni să le dea femeilor, singurii lui pasageri, veştile. Atât de mare era pentru moment neplăcerea cauzată de străini, încât consulul britanic fusese retras. O armată de albanezi părea să-l fi înlăturat pe paşa turc din Cairo. Vizitatorii străini nu erau bine-veniţi: intrau în Alexandria pe propriul risc. Se înţelegea de la sine că toate femeile trebuiau acoperite. Urmau alte veşti, din bărci mici cu bărbaţi purtând turban şi haine lungi, care vorbeau într-o limbă ciudată, guturală şi se uitau furioşi la femeile cu capetele descoperite.

Căpitanul se uită la Rose.

– Vă veţi întoarce? întrebă răguşit. Dacă s-a închis consulatul, nu ştiu ce s-ar putea întâmpla cu oameni ca voi. Vom descărca şi ne vom întoarce imediat la Leghorn, întotdeauna mă bucur să scap din văgăuna asta.

Începu să îi asalteze un miros teribil: din apă, de pe ţărm.

– Ar fi mai bine să vă întoarceţi cu mine.

– Sigur că nu, zise Rose.

Tremura, la propriu.

– Cu siguranţă că nu, spuse Mattie.

– Sunteţi sigure?

– Suntem sigure.

(Totuşi, Rose se uită brusc în spate, de parcă pentru o clipă ar fi vrut să vadă un semn al lumii civilizate, al lumii pe care o lăsaseră în urmă pe cealaltă parte a Mediteranei. Însă se vedea doar marea.)

Doamna Venetzia Alabaster făcu brusc cu mâna.

– Uite-l pe Archie, a văzut că sunt aici, mă aşteaptă de zile întregi, aduce nişte marinari. Puteţi veni cu noi dacă vreţi – o să vă împrumut nişte şaluri lungi –, vom merge în cartierul *frank,* desigur, şi este singurul loc în care puteţi merge şi voi.

Vasul coborî ancora periculos de aproape de ţărm şi descărcarea începu imediat: de-abia aşteptau să plece din nou.

Rose încă privea, fără să îi vină să creadă. Câţiva curmali prăfuiţi creşteau pe ţărmul plin de ruine al marelui oraş al lui Alexandru, al marelui oraş al Cleopatrei, ultimul vis al lui Antoniu: ruinele mohorâte, urât mirositoare venite dintr-o mie de poveşti, acum şi din a ei: Alexandria.

Printre prezentări grăbite făcute domnului Alabaster, femeile coborâră cu grijă într-o bărcuţă şi fură duse la ţărm, întâmpinate de un miros groaznic, nisip, pietre uriaşe sparte, minarete de moschei şi feţe neprimitoare. Se simţiră uşurate să vadă un steag ponosit al Franţei: „Încă e reprezentată lumea civilizată", se gândiră (uitând pentru o clipă că erau în război cu Franţa). Luară măgari pentru distanţa scurtă până la cartierul *frank.*

– Doar turcilor şi mamelucilor le este îngăduit să călărească pe cai, zise dispreţuitoare doamna Alabaster. Cred că vor să ne facă să arătăm cât mai caraghios cu putinţă.

În timp ce se pregăteau să părăsească portul, domnul Alabaster, care părea destul de răvăşit, dar foarte plin de energie, le murmură peste umăr lui Rose şi lui Mattie:

– Cel mai important, nu atrageţi atenţia nimănui. Se ştie că sunt negustor, sunt aici de mulţi ani, însă nu pot garanta nimic în această atmosferă, călătoriţi cu mine pe riscul propriu.

Domnul Alabaster şi o persoană cu turban care ducea o sabie ciudată călăreau în frunte. Cele trei femei urmau în şir: Rose şi Mattie strângând şalurile ca să-şi acopere feţele, urmate de doamna Venetzia Alabaster, ochii ei (singura parte neacoperită a feţei) părând la fel de dispreţuitori ca şi cei ai arabilor. Bagajele erau cărate pe umerii bărbaţilor, mai la urmă.

De peste tot îi asalta o cacofonie de sunete străine, ciudate. Rose se legăna pe măgar şi se uita în jur cât putea de bine pe sub şalul negru, lung. Doamna Alabaster i-l prinsese: îi ajungea în jos până la sprâncene şi în sus până la nas. Transpira abundent de frică, din pricina acoperământului negru şi a căldurii: sudoarea îi curgea pe corp. Bărbaţii cu turban şi femeile îmbrăcate în negru îi priveau fix, pisici slabe, numai piele şi os, fugeau printre picioarele măgarilor. Zăpuşeala incredibilă, duhoarea teribilă şi sentimentul de pericol iminent sporeau spaima şi neîncrederea pe care Rose le resimţea aproape ca pe nişte lovituri: „Aceasta este ţara cunoştinţelor? A hieroglifelor? A ceasului cu apă de douăsprezece ore?“ Glasul puternic, gutural, certăreţ al arabilor: vorbind, strigând, făcând comerţ, chemând; nisipul de peste tot: deja îi ajunsese în gură, pe dinţi şi pe limbă; nesfârşitele grămezi de piatră gri, spartă, nu doar pe drumuri, ci adunate pretutindeni în jurul lor; muştele şi celelalte insecte care bâzâiau pe lângă feţele lor. Arabii orbi îşi îndreptau capetele în sus înspre ei; unii păreau să nu aibă deloc ochi, aşa cum zisese Pierre. (Fusese avertizată, dar

degeaba: în secret îşi imaginase *măcar* palmieri şi petale de trandafir).

La început, părea că, la propriu, nu mai era nimic în afară de ruine, că Alexandria nu era decât un oraş din pietre imense, sfărâmate. Apoi Rose văzu că erau şi case printre ruine, făcute din piatră veche sau genul de cărămizi din lut pe care îl remarcase în unele dintre tablourile din Paris; se aplecau unele către altele pe alei micuţe, întunecate, iar rufele agăţate pe sfori legate de stâlpi de lemn atârnau între ele. Mirosul de pretutindeni era de nedescris, dezgustător. Era obişnuită, chiar imună, la mirosurile Londrei, însă duhoarea groaznică, grea, de putrefacţie şi altele pe care nici nu le putea numi erau aproape de neîndurat pe căldură: era groaznic, dezgustător, teribil, de parcă însuşi trecutul duhnea. Muştele bâzâiau peste tot. Aici murise Harry, pe *aceste* străzi? Privirea ei, în ciuda avertismentului, se încrucişă cu cea a unei femei al cărei chip, la fel ca restul corpului, îi era complet acoperit, în afară de două găuri mici: din aceste găuri, doi ochi cu margini întunecate, migdalaţi, o priveau cu curiozitate; Rose nu ştia că şi ochii ei erau plini de neîncredere şi frică. Se holba la grajduri, la negustori şi la scrierea arabică, ciudată, cursivă. Peste tot erau egipteni cu expresii ostile, privind mica procesiune ciudată de străini. Mai mulţi bărbaţi scuipară, o flegmă galbenă, groasă ateriză în praf şi pur şi simplu rămase acolo în timp ce Rose trecea, „însă nu pot să spun că nu am fost avertizată, ştiam de toate acestea". Totul la o aruncătură de băţ de port. În timp ce soarele se pregătea să apună, iar cerul părea violet şi se apropiau de porţile cartierului *frank,* un strigăt ciudat izbucni brusc; din mai multe direcţii: *„Allahu Akbar... Allahu Akbar... Allahu Akbar...* " Allah e mare.

Când se aflau în siguranţă în spatele uriaşelor porţi *frank* (Rose şi Mattie de-abia îndrăznind să respire până nu auziră sunetul zăvoarelor închise în urma lor), domnul Alabaster o întrebă pe Rose dacă voiau să închirieze nişte camere într-un *khan* turcesc.

– Ce este acela?

– Case mari turceşti, folosite mai puţin în timpul ciumei, dar de asemenea locul unde străinii pot merge până se stabilesc. Rămâneţi, vicontesă? Rose era sigură că nu îşi menţionase titlul. Puteţi închiria o casă dacă rămâneţi – depinde de treburile dumneavoastră! şi ei i se păru că el părea să zâmbească.

– Eu... noi nu suntem sigure. Camerele de aici vor fi foarte bune pentru moment. Mulţumim.

Domnul Alabaster strigă în arabă; un bărbat cu haine lungi şi turban intră agale. Arabul îi dădu nişte bani domnului Alabaster.

– Daţi-i jumătate din cât cere! strigă domnul Alabaster, în timp ce el şi soţia sa dispărură în josul drumului nisipos, iar bărbatul cu turban se înclină şi le conduse.

Rose şi Mattie îşi dădură uşurate şalurile jos, descălecară de pe măgari; Rose se prăbuşi la pământ, dar se ridică imediat şi se scutură de praf.

Khan, o clădire lungă cu trei laturi, construită în jurul unei curţi nisipoase, avea camere pentru cazare pe tot etajul superior; fură conduse pe o scară simplă care ducea la un balcon lung: le aşteptau camere goale, simple. Rose se uită înapoi în timp ce urca scările împiedicându-se; se opri un moment, reuşi să îşi scoată din mână aşchia care-i intrase pe vas; privi din nou în urmă, spre curte şi nisip. „Sunt în Egipt, îşi tot repeta, fără să îi vină să creadă, sunt în Egipt." Doi struţi fugiră prin curte cu o viteză uimitoare, iar apoi,

uitându-se în sus la celălalt balcon, Rose o văzu limpede, recunoscând-o după boneta albă, ochelari şi după faptul că ţinea o carte în mână, pe domnişoara Constantia Proud, făcând cu mâna şi zâmbind.

– Şi chiar aţi văzut-o pe Fanny?

– Am văzut-o pe Fanny.

– Şi chiar e în drum spre India?

– Da, e în drum spre India, zâmbi domnişoara Proud. Nici eu nu îmi închipuisem că voi face o ultimă călătorie! Îmi dau seama că eşti destul de surprinsă. Am sperat să nu vă deranjeze.

– Să ne deranjeze? zise Rose, pe jumătate râzând, pe jumătate plângând în timp ce o îmbrăţişa pe domnişoara Proud. *Să ne deranjeze!*

În camera goală a lui Rose, o platformă ridicată acoperită cu un covor avea să servească drept pat: fusese acoperit cu perne şi o plasă pentru a o apăra de insectele zburătoare; nu mai era nimic altceva. Avea ieşire, ca toate celelalte camere, spre balconul cel lung: aici stăteau ele. Mattie, strălucind de încântare la apariţia domnişoarei Proud, se chinuia să încropească o masă, ajutată de nişte arabi care nu vorbeau engleza, cu mâncare pe care o ofereau şi o negociau; imediat, ea îşi dădu seama cum să nu se lase păcălită, iar domnişoara Proud o sfătui să ia curmale proaspete, pâine şi un fel de brânză, şi îi spuse lui Mattie cât aflase că se plătea pentru ele. Era clar că domnişoara Proud era extrem de uşurată să le vadă.

– Războiul a schimbat totul. Credeam că poate aţi fost împiedicate să călătoriţi.

– *Monsieur* Montand, spuse Rose cu inima strânsă, ne-a ajutat să călătorim în siguranţă prin Franţa; eram în

Elveţia când s-a declarat războiul. Apoi am trecut Alpii, în Italia. Totul este atât de nesigur, peste tot în Europa – parcă am călători de-o veşnicie! În sfârşit, am sosit în Leghorn şi am aranjat să ajungem în Alexandria pe un vas comercial, dar a fost furtună pe mare şi vasul a trebuit să se întoarcă, de două ori!

– Nu e de mirare că a durat atât de mult!

– Însă *monsieur* Montand mi-a dat o scrisoare. Am o scrisoare pentru un anume copt care era acolo când femeia a fost omorâtă cu pietre.

– Cum îl vei găsi?

– Trebuie să îi duc scrisoarea la biserica Sf. Marcu. Totuşi, zise ea şi din nou se uită neîncrezătoare la domnişoara Proud, cum aţi ajuns aici înaintea noastră?

– Am venit din Malta.

– Malta?

– Ştiu... niciodată nu se ştie cui îi va aparţine! Însă nu a fost returnată francezilor aşa cum s-a hotărât prin Tratatul de la Amiens. Se află încă în mâinile britanicilor. Vezi, când Fanny...

– Ah, draga mea Fanny, ce groaznic a fost să-mi iau rămas-bun de la ea...

– A venit în South Molton Street când s-a întors în Anglia, mi-a povestit despre ce s-a întâmplat la Paris şi că aveai să continui singură călătoria. Cei doi copii păreau foarte tulburaţi, aşa că am decis să îi duc eu însămi la Portsmouth – este un loc pe care îl cunosc bine datorită fraţilor mei din marină. Din fericire, au găsit un vas aproape imediat, a fost un noroc nesperat. Aproape că Fanny l-ar fi trimis pe băiat înapoi la tatăl lui – dacă ar fi trebuit să aştepte încă o săptămână, cred că aşa ar fi făcut. Însă ceva

părea să îi spună să continue călătoria, că avea să merite, că, dacă îl părăsea pe băiat, l-ar fi pierdut pe veci.

Rose şi-o imagină pe draga sa verişoară, palidă şi hotărâtă, făcând cu mâna în semn de rămas-bun, împreună cu copiii, de pe puntea unui vas micuţ şi curajos.

– Aşa că au plecat în India! Erau mulţi pasageri englezi la bord, am văzut cum se îmbarca un grup de quakeri, toate femeile cu rochiile lor gri şi cu bonete, aşa că draga de Fanny trebuie să fi fost încântată! Şi mai erau alţi copii, şi am simţit că se simţeau bine când au plecat. Copiii erau entuziasmaţi, tânărul Horatio uitase că era supărat; sunt sigură că Fanny a luat o decizie înţeleaptă. Dar mi-a părut atât de rău că aveai să-ţi continui călătoria fără ea. Iar apoi, chiar din întâmplare – sau cel puţin *zic* că a fost o întâmplare, cine ştie dacă nu o căutam fără să-mi dau seama! – am găsit un vas care pleca aproape imediat spre Malta. Desigur, toată lumea ştia că războiul era foarte aproape, însă, chiar dintr-un impuls de moment, am făcut în grabă aranjamentele şi m-am alăturat pasagerilor. Imediat ce am ajuns în Malta, am înţeles că izbucnise războiul. Puteam doar să sper că plecaseşi din Franţa, căci auzisem că Napoleon îi făcuse prizonieri de război pe toţi vizitatorii englezi.

Rose scutura întruna din cap, nevenindu-i să creadă: domnişoara Constantia Proud era în Alexandria.

– Iar în Malta am găsit, din fericire, un vas care pleca aproape imediat spre Alexandria. Domnişoara Proud povestea aceste evenimente extraordinare de parcă erau întâmplări cotidiene. Am ajuns aici doar cu două zile în urmă: am fost sfătuiţi să ne întoarcem din drum din cauza tuturor dificultăţilor şi, într-adevăr, aşa au făcut aceşti călători, însă nu am ajuns aşa departe ca să mă întorc! Ah, şi regret să spun, dragă Rose, că am sosit în aceeaşi zi cu

grupul cumnatului tău, vicontele Gawkroger, care nici el nu s-a lăsat întors din drum.

– Ah, nu! strigă Rose. Este deja aici? iar vocea ei se auzea cu ecou prin *khan*.

– Trei nave comerciale au ajuns în aceeaşi zi cu mine. Doar câţiva dintre noi am rămas, fiind avertizaţi că este atât de periculos – trei dintre noi fiind hoinari, fără planuri, şi am venit aici; am auzit că grupul vicontelui a închiriat o casă.

Rose închise ochii, neîncrezătoare.

– Nu ne-am întâlnit cu ei, deşi am auzit că erau în Paris. Sperasem să fi devenit prizonieri de război. Am sperat şi m-am rugat, de absolut fiecare dată când ceva nu mergea bine în călătoria noastră, că acelaşi lucru li se întâmpla şi lor. Acum George va fi peste tot! „Nu voi plânge." Lady Dolly părea să aştepte un copil?

Domnişoara Proud păru surprinsă.

– Nu părea, dar desigur cu toţii eram înfăşuraţi în multe veşminte. Însă, dragă Rose – domnişoara Proud păru brusc timidă – dragă Rose, dacă preferi să continui singură această aventură, nu mă voi simţi deloc jignită. Deja a fost extrem de interesant pentru mine! Mă bucur că totul mi se pare la fel de interesant ca atunci când eram mai tânără.

Îi zâmbi lui Rose de sub boneta ei albă, imaculată şi, deşi încă făcea eforturi să se abţină – faptul că George se afla deja acolo era dezastruos; faptul că domnişoara Proud se afla acolo era miraculos –, Rose izbucni în lacrimi.

– Sunt atât de bucuroasă să vă văd! plângea ea. Am fost absolut îngrozită şi am încercat să nu o arăt faţă de Mattie!

– Ştiam, desigur, zise Mattie intrând din nou cu nişte boluri. Şi eu am fost absolut îngrozită. Trebuie să

cumpărăm apă. Arabii ne-au vândut tocana asta. Cred că e de capră.

În zori, Rose se trezi din cauza chemării ciudate, aspre, care venea din oraşul de mai jos. *„Allau Akbar..."* se auzeau voci în depărtare... Allah e mare. Imediat, simţi căldura, nisipul şi tărâmul străin. Se dădu jos de pe divanul ei egiptean (uitându-se uşor înspre podea, căutând urme de gândaci). Din cufărul său, luă scrisoarea pe care Pierre fusese de acord până la urmă să i-o scrie, ca să o ia în Alexandria şi să o dea unui copt pe care el îl cunoştea. Rămase nemişcată, cu scrisoarea în mână, gândindu-se la Pierre cu regrete teribile. Cât l-o fi costat să le scoată atât de repede din Franţa când ţara lui se pregătea de război? Fusese atât de mânios, şi totuşi atât de bun: în ciuda tuturor celor întâmplate, rămăsese, aşa cum promisese, prietenul lor; le scosese din ţară în siguranţă; nu părea să doarmă în acele zile pline de teamă. Însă tot timpul dezaprobarea sa fusese palpabilă: ea nu putuse să treacă de bariera pe care el o ridicase între ei. Oare întâlnise o altă femeie, aşa cum se temea ea? Nu îşi putea da seama. El şi Rose nu mai vorbeau decât despre călătorii şi ea ştia că el o credea răsfăţată şi prostuţă, făcuse tot ce putuse în afară să le lege, la propriu, ca să le împiedice să plece în călătorie. Din nou şi din nou ar fi vrut să-i mărturisească: „Nu am avut dreptate, nu am înţeles", însă el, care fusese atât de deschis cu ea, acum nu mai era aşa şi parcă un fior rece îi strângea inima plină de speranţă. Preţ de o clipă, îi mângâie scrisul de neînţeles, în arabă: şi-l imagină: înalt, bun, dar furios.

– Ar trebui să fiu acolo cu tine, murmurase el nervos. Nu te poţi descurca pe străzile Alexandriei fără un bărbat care să te însoţească.

Ea îşi aduse aminte de expresia lui chinuită şi ştiu că se alesese praful de speranţele ei.

Încet, îşi luă jurnalul şi merse pe balcon, aflat încă în umbră. I se spusese că trecuse căldura cea mare din timpul verii. Însă deja o chinuia într-un fel pe care nu îl mai întâlnise, muştele încă bâzâiau peste tot. În curtea de afară, o pasăre mare, cam jumulită, neagră şi ciudată, dădea furioasă cu ciocul în praf. Era cu mult mai mare decât orice pasăre pe care o văzuse ea vreodată, poate o specie de şoim. Îşi aminti de cuvintele din vechea carte a tatălui său: „Când voiau să se refere la *zeu, înălţime, josnicie, excelenţă, sânge* sau *victorie* desenau un şoim". Pasărea păru să îi simtă privirea: scoase un sunet ciudat în timp ce îşi luă zborul – nu în altă parte, ci venind direct spre ea –, plonjând furioasă spre balcon (aşa că Rose se aplecă speriată, dând din mâini ca să o alunge) înainte de a zbura peste zid şi a părăsi *khan*-ul. Deşi simţi o strângere de inimă, Rose era mulţumită într-un fel. Scrise în jurnal că văzuse, într-un fel, prima hieroglifă adevărată. În timp ce scria, auzi din nou chemarea aspră la rugăciune a arabilor: *„Allahu Akbar..."*

Din balcon o văzu pe domnişoara Proud de cealaltă parte a curţii. Era sub o umbrelă, se apăra mecanic de muşte şi citea liniştită: pentru oricine ar fi văzut-o, părea că trăise toată viaţa într-un *khan* în Alexandria. Apoi poarta se deschise şi Mattie, înfăşurată în şaluri, cărând nişte morcovi lungi şi o varză, călărind cu uşurinţă un măgar, îi mulţumi unui om care urcă pe drumul nisipos.

Mattie o văzu pe Rose, îi făcu cu mâna.

– Cornelius Brown e în Egipt! strigă ea.

Rose se aplecă peste balcon.

– Unde ai fost?

– Servitorii din cartierul *frank* deseori merg devreme să cumpere mâncare, aşa mi s-a spus, aşa că m-am dus şi

eu. Unul dintre negustori vine întotdeauna ca escortă, fac cu rândul, zise Mattie în timp ce descăleca. Am întâlnit un marinar care l-a cunoscut pe Cornelius! Zice că e, cu siguranţă, în Egipt, şi el e negustor! V-am zis eu!

Mattie râse şi urcă treptele cu legumele sale, încă purtând şalul pe cap.

Se opri în camera lui Rose.

– L-am rugat pe domnul Alabaster să ne facă o vizită, zise. Vorbeşte araba şi poate să te ducă la biserica aceea cu scrisoarea – nu poţi merge niciunde fără un bărbat. Se pare că pe aici nu se bea alcool, însă, te avertizez, e doar ora opt dimineaţa, iar el era beat!

Mattie dispăru din nou şi Rose o auzi discutând cu arabii din *khan*. Părea să vorbească araba.

„Allahu Akbar", strigau vocile din depărtare.

– Ţi-am zis eu, Archie! spuse doamna Venetzia Alabaster.

Se lăsa amurgul, dar era tot cald; cei doi soţi Alabaster veniră în sfârşit în vizită la *khan,* aşa cum li se ceruse, unde Rose îi aşteptase nerăbdătoare toată ziua, fără să facă nimic. Cu toţii stăteau pe balconul cel lung: femeile beau ceai de mentă. Domnul Alabaster îşi adusese propria băutură, bea direct din sticlă.

– Mă aştept să fie leacuri tropicale, zise domnişoara Proud, căci ştiu că mahomedanii nu beau alcool.

– Aşa este, domnişoară Proud! zise el. Leacuri tropicale!

El râse şi ele simţiră mirosul de rom. Sunetele oraşului ciudat se auzeau de dincolo de porţi, în timp ce se înnopta, cerul întunecat, de catifea, cu un milion de stele strălucea deasupra capetelor lor, iar ţânţarii bâzâiau peste tot. Tot timpul, când vorbeau, se fereau de ţânţari şi de muşte, lovind insectele cu mâinile.

– E vorba de numele Fallon, explică doamna Alabaster. M-am gândit că poate sunteţi rude. Toată lumea de aici ştie povestea; femeia a fost ucisă cu pietre, ştiai?

– Da, zise Rose încet. Ştiam.

Mattie, ieşind şi intrând în umbră, aprinse mai multe lumânări: ele străluceau, însă flacăra lor de-abia tremura un pic, atât de liniştit era aerul nopţii.

– Acel nou viconte a încercat să-mi dea ordine când a sosit, zilele astea, spuse domnul Alabaster. O să regrete. I-am zis să dispară. Nu o să-l ajut cu nici una dintre problemele în care s-ar putea să aibă nevoie de ajutor, aşa cum, cu siguranţă, va avea, în Egipt!

– Bine! zise Rose. Vreau să mă ajutaţi, dar mai ales nu vreau ca vicontele să afle ceva despre planurile mele. Am o scrisoare de dus la biserica Sf. Marcu. E urgent, primul lucru de făcut mâine de dimineaţă.

– Însă cât despre copil, zise doamna Alabaster, sunt o mie de asemenea copii în Alexandria; va fi ca şi când ai căuta un înger pe gămălia unui ac! se încruntă la propria metaforă cam nepotrivită şi continuă: Acul din carul de fân, vreau să zic.

– Am o *scrisoare,* zise Rose încăpăţânată.

– Ei bine, spuse doamna Alabaster, putem încerca, desigur.

Preţ de o clipă se lăsă tăcerea.

– Ascultaţi, zise doamna Alabaster.

Din oraş, dinafara porţilor cartierului *frank,* se auzi un sunet. Muzica – o altfel de muzică – se auzea în aer: străină, ciudată, fără să se asemene cu muzica pe care o ştiau ei. Vocea unei femei, din depărtare, răsună în întuneric: pulsând, plângătoare. Ciudăţeniile din jur îi înconjurau, îi făceau să nu se simtă în largul lor.

– Cântă-ne ceva, Vennie, zise dintr-odată domnul Alabaster. Muzică *adevărată,* un cântec de-al tău. Uitasem cum se aud sunetele alea aici dacă nu ai grijă!

Păru tulburat, se ridică, privi în depărtare, în întuneric, se aşeză din nou pe o bancă de marmură şi adormi imediat, sticla goală rostogolindu-se de-a lungul balconului.

– Îl voi duce acasă curând, zise doamna Alabaster fără să îşi facă griji, iar în tăcerea ce se lăsă se auzi din nou muzica aceea tânguitoare. Te va duce dimineaţă, îţi va şi traduce. Va costa două guinee. Poţi să-mi dai acum banii dacă vrei.

Nu luă în seamă uimirea celor două femei la auzul sumei enorme. Rose se ridică repede să aducă banii; se auzi un clinchet în timp ce guineele trecură din mână în mână.

– Primul lucru mâine-dimineaţă, insistă Rose.

– Mâine-dimineaţă la prima oră, aprobă doamna Alabaster. Mai bine să călătoriţi în zori, când e mai răcoare.

Apoi se aşezară, tăcute, ascultând oraşul de care erau despărţite prin porţi. Domnul Alabaster sforăia încetişor.

– Mă gândesc că, odată, o fi fost minunat aici, murmură domnişoara Proud. Se spune că Alexandru cel Mare din Macedonia a construit cel mai frumos oraş din lume.

Doamna Alabaster zise simplu:

– Se spune că însuşi Alexandru s-a gândit la far, la bibliotecă, la cisternele de apă şi la clădirile minunate, deşi a murit cu armata, departe. Ştiţi că Alexandria a fost un oraş al învăţăturii şi cândva avea cea mai mare şi mai importantă bibliotecă din întreaga lume? Ei bine, am auzit că nici unui vas nu îi era permis să acosteze fără să aducă o carte din ţara sa pentru biblioteca din Alexandria. Îmi place acest gând, îmi imaginez un căpitan bătrân şi aspru, venind pe ţărm cu o carte preţioasă la subsuoară, cerând

permisiunea de a acosta! Se spune că, mii de ani mai târziu, Cleopatra l-a vrăjit pe Iulius Cezar şi apoi pe Antoniu, într-un palat atât de minunat, încât amândoi bărbaţii nu şi-au mai revenit vreodată – petale de trandafir, vinuri, fructe, cântece de dragoste şi mâncare minunată, ca să nu mai pomenim că toate acestea le erau aduse de cele mai frumoase femei, cu flori de lotus şi uleiuri de scorţişoară! La acestea mă gândesc când mă deprimă locul, suspină ea. Nu se mai vede nici un semn, nu-i aşa? Ştiţi că se pare că nu există picturi sau statui ale Cleopatrei. Aşa că putem să ne-o imaginăm cum vrem.

– Cu siguranţă, aţi învăţat multe de când aţi ajuns aici, doamnă Alabaster.

Doamna Alabaster ridică din umeri. Domnişoara Proud lovi un ţânţar cu evantaiul, exasperată de bâzâitul acestuia.

– Poate a ajuns să vă placă Egiptul?

Doamna Alabaster îşi dădu capul pe spate şi râse.

– Să-mi placă? Dacă ai trăit cântând cu capul în jos la Ranelagh în timp ce domnii aruncau dopuri de şampanie şi florini, poţi învăţa să îţi placă oriunde! zise ea, iar Rose se înroşi în întuneric (căci însoţise şi ea astfel de domni). Când Archibald mi-a oferit această viaţă, am acceptat pe loc! şi se uită la bărbatul care sforăia lângă ele cu o expresie de neînţeles pe faţă. De fapt, am învăţat un singur lucru. Săracul, bătrânul Egipt, de la faraoni încoace, mereu a fost invadat: greci, romani, arabi, turci! Chiar şi noi, negustorii în trecere, am fost prinşi în atâtea bătălii de când am venit aici: francezii au venit cu Napoleon, englezii au sosit cu lordul Nelson, a venit şi lordul Abercrombie. Desigur, este din cauza locaţiei sale – pe drumul spre est – şi din pricina malurilor fertile ale Nilului – ei bine, de aceea e Archie aici, desigur. Face comerţ cu grâne, orez – patru recolte pe an – nu

vezi așa ceva în Kent! Așa că presupun că, într-un fel, nu că mi-ar plăcea, ci sunt protectoare, deși chemările ciudate și muzica sunt doar arabe și nu datează din vremurile străvechi, de la toți acei faraoni minunați și regine pe care mi-aș fi dorit să le pot întâlni.

Doamna Alabaster se lăsă pe spate, privind stelele.

– Ce muzică credeți că aveau faraonii aceia? Asta aș vrea să știu. Am văzut ruine vechi prin tot Egiptul, cu picturi de-ale lor, cântând la flaut și la lăută, dar presupun că nu vom ști niciodată sunetul muzicii lor. Devin chiar melancolică uneori, când mă gândesc la asta.

Iar în timp ce doamna Alabaster tăcea, muzica arabă discordantă, halucinantă se mai auzea încă de pe străzile de dincolo de zidurile cartierului *frank:* sunet de tobe sau de tamburine și întunericul parcă era plin de vise uitate.

– Au devenit creștini o vreme, în timpul romanilor, câțiva dintre ei, copții, plecând, creștini ca și în biserica Sf. Marcu în care vreți să mergeți, dar nu e mai sigur să fii creștin decât străin. Am auzit că majoritatea trăiesc în temple vechi, distruse, în josul Nilului. Cei mai mulți egipteni sunt mahomedani de sute de ani și strămoșii lor de demult au fost uitați. Acum, omoară oamenii cu pietre, îi spânzură și le taie mâinile. Nu pot să cred că frumoșii, respectații faraoni au fost atât de necioplți!

Rose și domnișoara Proud se aplecau în față, fascinate; Rose se gândea cât de ciudat era să stea aici vorbind cu una dintre eroinele tinereții sale.

– Doamnă Alabaster, zise ea, i-am văzut pe Acrobații Cântăreți, nu doar cu soțul meu înainte să moară, dar și când eram copil.

– Cred și eu că i-ai văzut, răspunse ea sec. Obișnuiam să zicem că eram la fel de faimoși ca regele! Desigur,

ne tot schimbam – fetele se căsătoreau sau, mai rău, rămâneau grele. Încercau să ascundă sarcina cât puteau, fiindcă, deşi ne săturaserăm toate, puteai face bani buni dacă le plăceai domnilor.

– Era plăcerea noastră să vă vedem când eram mici, dar şi când am mai crescut! Ţin minte într-o seară când ei, adică voi, cântaţi şi publicul nu vă lăsa să plecaţi: vă ţineaţi agăţate de funii şi vă balansaţi în întuneric, erau felinare, iar şi eşarfele pe care le purtaţi fluturau ca steagurile. Era extraordinar pentru copii! Eu şi verişoara mea, Fanny, tot speram să cântaţi Händel, era favoritul nostru fiindcă ştiam că locuise pe strada noastră!

Doamna Alabaster se sprijini de peretele *khan*-ului şi, fără să îşi dea seama, începu să cânte încet.

Oriunde ai merge
Adieri răcoroase vor mângâia poiana
Copacii din jurul tău
Se vor îngrămădi să-ţi facă umbră...

Avea vocea ascuţită, şi totuşi fermecătoare, plină de amintiri şi durere; fără să-şi dea seama, femeile se aplecară din nou în faţă şi muzica discordantă a unei alte culturi nu se mai auzi. Domnul Alabaster, nemişcat pe o bancă de marmură, părea să zâmbească.

Într-un final, doamna Alabaster se ridică, chemă un servitor în arabă. Apoi se întoarse spre Rose.

– Voiam doar să te întreb – aceasta e o ţară ciudată, după cum ai văzut deja. Mai ales cred că lucrurile nu sunt mereu ceea ce par să fie. Sunt mulţi copii pierduţi, desigur, într-un asemenea haos: ai fi sigură că un asemenea copil e al soţului tău? Dacă ai bani, e destul de probabil să-ţi aducă cineva chiar mâine un copil.

„Mâine?" Rose, auzind acel cuvânt, se bucură atât de mult, încât preţ de o clipă inima i se opri, nu mai putu să respire, nici chiar să vadă.

– Vrei să spui, reuşi ea în final să articuleze câteva cuvinte – că acel copil ar putea fi... ar putea să fie... chiar în biserica la care vom merge?

– Cine ştie? Poate, dacă au grijă copţii de el. Dar cum ai fi sigură că acela e copilul pe care îl cauţi?

– Eu, eu sper să o recunosc cumva. Trebuie să aibă mai mult de un an.

Iar Rose văzu că doamna Alabaster o privea aproape cu milă la lumina lumânării, apoi ridică din umeri.

– Ei bine, voi veni mâine cu voi, zise ea. Te voi îmbrăca, voi aduce toate lucrurile şi vălul. Nu o să te mai recunoşti!

– Vălul, cu siguranţă, nu e un concept egiptean, zise domnişoara Proud indignată. Faraonii şi reginele nu purtau văl.

– Într-adevăr, zise doamna Venetzia Alabaster, pe un tot la fel de dezaprobator ca al domnişoarei Proud, şi strigă din nou servitorii în arabă. Acele lucruri au fost aduse aici de către mahomedani şi vălul este mai important pentru ei, pare uneori, decât restul hainelor. Vă vine să credeţi? Odată, eu şi Archie călătoream cu barca printr-o zonă pustie, departe de Cairo, şi nişte ţărănci au înotat până la barca noastră ca să ceară *baksheesh*. Unele dintre ele erau goale, dar *toate* aveau bucăţi de material legate peste faţă!

Doamna Alabaster izbucni în râs, se întinse şi păru să îşi pocnească toate oasele de parcă aveau cumva nevoie să fie puse la loc. Apoi servitorii îl ridicară pe umeri pe adormitul domn Alabaster şi plecară.

Rose nu se putea linişti după ce porţile *khan*-ului se închiseră în urma oaspeţilor. Se plimba de-a lungul balconului, în sus şi în jos. În final, îi zise domnişoarei Proud:

– Scuzaţi-mă. Îşi căută unul dintre trabucurile scurte pe care îl aprinse imediat de la lumânare.

– Nu înţelesesem că poate fi atât de curând... mâine! Toată lumea mi-a spus că avea să fie imposibil – poate totuşi nu e deloc imposibil! Fumul se ridica în întuneric. Desigur, serviţi-vă cu plăcere.

Gesticulă politicos ca domnişoara Proud să se servească.

– Mulţumesc, zise domnişoara Proud, şi spre uimirea lui Rose şi ea îşi aprinse degajată trabucul de la lumânare.

Însă Rose încă se plimba agitată de colo-colo, fumând, palidă, nerăbdătoare şi entuziasmată.

– Nu putem face nimic până dimineaţă, draga mea, zise domnişoara Proud.

– Ştiu, ştiu. Doar că... acum că a sosit momentul... nu ştiu ce să fac cu gândurile mele, zise Rose, şi cu un efort enorm se aşeză pe banca de marmură, se sprijini de peretele *khan*-ului aşa cum făcuse doamna Alabaster. După o clipă începu şi ea să cânte.

Oriunde ai merge
Adieri răcoroase vor mângâia poiana

Însă vocea de-abia i se mai auzea.

– Cum ar fi fost să fim domnul Händel. Toată muzica aceea din mintea lui. Îmi aduc aminte că i-am auzit muzica în sălile de concert în Hanover Square şi am plâns! Aveam doar zece ani! Povestiţi-mi ceva, domnişoară Proud, nu am nici o şansă să adorm. Mă simt de parcă toată fiinţa mea va exploda!

– Doamna Alabaster este o femeie cu adevărat extraordinară, zise domnişoara Proud calmă. Pare să ştie mai multe despre Egipt decât restul oamenilor, inclusiv decât fraţii mei, care au fost cu toţii aici la un moment dat. Dacă

doamna Alabaster ar fi avut acces la o educaţie adevărată, cine ştie ce viaţă ar fi putut duce.

– Viaţa ei poate nu ar fi fost la fel de interesantă! spuse Rose. Dacă nu i-aţi văzut niciodată, nu vă puteţi imagina cât de interesanţi erau Acrobaţii Cântăreţi!

Boneta mică albă a domnişoarei Proud, pe care Rose de-abia o putea vedea sub rochia neagră de mătase pe care o purtau toate afară, ca să scape un pic de insectele zburătoare, păru să tremure cu un soi de indignare.

– O asemenea femeie inteligentă, atârnând cu capul în jos în timp ce se aruncau în ea dopuri de şampanie! Ar fi putut să...

– Să ce? întrebă Rose sec.

– Să scrie cărţi, zise tăios domnişoara Proud. Este singura carieră care *este* deschisă tuturor femeilor. Ca să ajute alte femei. Decât să cânte cu capul în jos sau să care acasă un soţ beat, în fiecare seară, într-o ţară străină! Nu prea ai de unde să alegi! Ştii, mi s-a spus în particular că regele nu e în favoarea educaţiei pentru femei, de parcă viaţa doamnei Alabaster ar trebui îngrădită fiindcă aşa spune Maiestatea Sa britanică, regele George al III-lea! continuă ea şi lovi insectele cu evantaiul; sunetul se auzi cu ecou prin tot *khan*-ul. Aş vrea să nu mai existe familia regală, chiar cred că ar fi de ajutor. Desigur, nu mă refer să li se taie capetele, însă, când eram tânără, l-am întâlnit pe căpitanul James Cook. Ei bine, *el* a găsit nişte locuri îndepărtate unde ar putea fi duşi nişte vizitatori regali.

– Dar, domnişoară Proud, căpitanul Cook a fost... mâncat, aşa se zice... la antipozi!

– Exact, zise domnişoara Proud, la acest lucru mă refeream, şi apoi continuă de parcă ar fi făcut o sugestie rezonabilă. Noi *spunem* că guvernarea nu depinde de monarhie, însă regele intervine mereu.

Iar Rose şi-l imaginã brusc pe bãtrânul duce de Hawksfield, consilier al regelui, aplecându-se în faţã, şoptindu-i regelui la ureche sfatul unui om bãtrân, şi se cutremurã în întunericul fierbinte.

– Şi un moştenitor corupt la tron, continuă domnişoara Proud şi scuturã din cap dezgustatã, stingându-şi apãsat trabucul de sfeşnic.

Rose era vrãjitã.

– Totuşi! (Domnişoara Proud voia să îşi termine scurta polemică pe un ton pozitiv.) Prinţesa Charlotte este pretendenta la tron şi tatãl sãu va exploda cu siguranţã într-o zi de prea multã desfrânare, pur şi simplu va plesni! Şi apoi, o *femeie* la tron va ajuta cu siguranţã!

Un şobolan mare sau ceva asemãnãtor le fugi peste picioare. Rose îşi înãbuşi un strigãt, ruşinatã. Domnişoara Proud pãru să nici nu observe, privea stelele!

– Ah, uitã-te în sus! Nu e de mirare cã vechii egipteni erau astronomi, uitã-te ce tare strãlucesc stelele.

Un vânt uşor se iscã brusc de nicãieri, îl simţirã recunoscãtoare pe obraji, li se nãzãri cã auzeau sunetul mãrii. Amândouã suspinarã fãrã să îşi dea seama. Domnişoara Proud se ridicã.

– Trebuie să mã duc în camera mea.

– Vã rog să mai rãmâneţi, zise Rose repede. Doar un pic.

Domnişoara Proud zâmbi uşor în întuneric, dar se aşezã din nou.

– Despre ce ai vrea să vorbim? Să îţi povestesc despre ce citesc?

– Povestiţi-mi despre logodnicul dumneavoastrã, zise Rose.

Cuvintele îi ieşiserã înainte să le poatã opri. „O chestiune tristã", afirmaserã bãtrânii domni. Lui Rose îi venea să îşi muşte limba.

Vântul devenea tot mai puternic, şuiera şi foşnea.

Într-un final, domnişoara Proud spuse, aparent fără nici o legătură:

– Ştiai că clopoţeii *en masse,* în număr mare, pot părea chiar violeţi?

Rose era atât de jenată, încât roşi în întuneric. Desigur, domnişoara Proud schimba subiectul.

– Iertaţi-mă, domnişoară Proud, nu ştiu ce mi-a venit, zise ea, iar stelele luminoase străluceau în continuare. Nu ştiam că clopoţeii par violeţi.

Auziră sunetul nisipului purtat de vânt peste Alexandria, ca întotdeauna, şi aruncat în noapte pe potecile bătătorite de dincolo de porţile ferecate ale *khan*-ului.

– Era un covor de clopoţei violeţi sub copaci în timp ce călăream spre mica biserică unde tatăl meu era preot. Cred că era din cauza felului în care cădea lumina. Aveam o rochie albă şi un voal – nu credeam să mai port unul vreodată, atât de departe în Egipt! – doar că în acele zile, cu mai bine de patruzeci de ani în urmă, aveam bucle, şi Napoleon nici nu se născuse încă. Trebuia să locuim în Londra, care era visul meu.

– Deci v-aţi căsătorit, până la urmă?

Rose îşi ţinu respiraţia, îşi aminti brusc că se gândise la domnişoara Proud ca la o persoană mai tânără, în trăsură, în ploaie.

– Trebuia să mă căsătoresc. Era un reprezentant al marinei. Îmi promisese că atunci când vom locui în Londra mă voi duce la fiecare lansare de carte, la fiecare expoziţie – oriunde am fi putut merge împreună –, căci şi lui i se păreau interesante asemenea lucruri. Aveam să învăţăm împreună. Nu-mi venea să cred ce norocoasă fusesem să îl găsesc.

Urmă o tăcere lungă. Rose aşteptă, de-abia îndrăznind să respire.

– Ajunsese în sat pentru nuntă în seara de dinainte, şi, deşi nu mi se permisese să îl văd, după cum era obiceiul, totuşi el coborâse în vale şi îmi culesese câţiva clopoţei. Şi ştii, mirosul vag de clopoţei, primăvara, încă îmi mai poate aminti de acea seară, când mi-am îngropat faţa în florile care mi-au fost oferite şi am plâns, de fericire pură. Aşa cum plângi când eşti tânăr, zise ea şi urmă o altă tăcere lungă. Cel care trebuia să-mi fie soţ a sosit la bisericuţă însoţit de fraţii mei, toţi purtând mândri uniformele de marină, iar Rose îşi imagină mica biserică şi tunicile albastre, strălucitoare, şi decoraţiunile aurii. Am fost condusă la altar, în rochia mea albă de nuntă, la braţul fratelui meu mai mare. Rose îşi imagină razele soarelui de primăvară intrând prin ferestre înalte. Am stat unul lângă celălalt, dragul meu tată zâmbind la altarul cel mic, gata să oficieze căsătoria unicei sale fiice. Logodnicul meu îmi zâmbea, iar apoi – îmi amintesc clar chiar şi acum – s-a uitat la mine atât de ciudat, de parcă voia să mă întrebe ceva. Şi apoi... s-a prăbuşit.

– S-a prăbuşit? repetă prosteşte Rose.

– Ceva se întâmplase – inima, capul – nu aveam de unde să ştim. Şi-a pierdut cunoştinţa aproape imediat. Doctorul era în congregaţie, desigur, l-au dus în mica sacristie, i-au luat pulsul şi i-au luat sânge.

Rose voia să pună tot soiul de întrebări, dar nu îndrăznea, nu putea nici să se uite la persoana care stătea lângă ea, atât de dreaptă în rochia sa neagră, arăbească: şi-o imagină pe tânăra mireasă îmbrăcată în alb, sângele de pe podea, o pată de sânge pe rochia albă; în sacristia mică, întunecată, fără aer, oamenii se aplecau peste cadavru şi fraţii domnişoarei Proud, purtând uniformele albastre, uitându-se temători la sora lor, încercând să o convingă să plece de acolo.

Vântul cel neașteptat îndepărtase pentru moment multe dintre musculițe și alte insecte, iar în întuneric, norii și stelele parcă se unduiau în vânt.

– Îmi... îmi pare atât de rău, zise Rose, dându-și seama de cât de nepotrivite erau cuvintele sale.

– A murit în mai puțin de o oră, iar afară soarele încă strălucea. Îmi amintesc că îmi doream în acele momente – era un gând foarte josnic, știu (și Rose observă că zâmbea ușor, strâmb, la lumina lumânării) – să fi fost căsătoriți, cel puțin, înainte să se prăbușească. Căci eram din nou ca la început: domnișoara Constantia Proud.

Vântul bătea dintr-o parte.

– Ce... ce ați făcut?

– Am fost atât de norocoasă bucurându-mă de o asemenea familie: frații mei au cumpărat casa din South Molton Street, dar aveau de asemenea și nave, așa cum ți-am spus, și unul dintre frați devenise consul în Spania și mi-a spus că avea nevoie să îl însoțesc. De fapt, nu cred că avea nevoie, dar m-a făcut să mă simt utilă. Am fost extrem de norocoasă să călătoresc prin toată Europa câțiva ani. Însă mama mea s-a îmbolnăvit și a fost nevoie să mă întorc în Wiltshire, fiind singura fiică. Așa că m-am hotărât ca, până și în Wiltshire, să fac ce aș fi făcut cu soțul meu. M-am decis să mă educ până la un standard ridicat, chiar dacă trebuia să fac totul singură. Am început să citesc fiecare carte pe care o găseam. Totul. Tot ce auzisem vreodată, iar Rose și-o imagină pe domnișoara Proud în biroul părinților ei din Brook Street, cum se apleca peste o carte de parcă ar fi vrut să o devoreze. Cumva am știut, cărțile aveau să-mi salveze viața.

Într-un sfârșit, domnișoara Proud se ridică din nou. Privi curtea *khan*-ului.

– Ştii, Rose, fiind aici, atât de departe de lumea noastră, ascultând toată ziua chemarea unei alte religii şi a unui alt Dumnezeu la rugăciune, încep să înţeleg de ce – deşi sunt fiică de preot – m-am cam îndoit de Dumnezeul meu, atâţia ani.

Iar Rose se gândi imediat la Pierre: „Nu poţi studia vechile civilizaţii, aşa cum am făcut-o eu, şi să crezi că doar creştinismul are dreptate".

– Nu credeţi că există deloc Dumnezeu?

– Există atâtea războaie religioase! Oamenii care cred în Dumnezeul *lor,* nu în Dumnezeul *tău.* Este ridicol, zise repede domnişoara Proud, lăsând trecutul la o parte. Am ajuns să cred că tot ceea ce facem cu vieţile noastre este tot ceea ce putem mai bine: poate există un soi de soartă, poate că există doar haos. Însă nu trebuie să căutăm ajutor de la o altă fiinţă, superioară nouă: viaţa noastră e aici, pe pământ, nu sus în cer; doar atât avem, şi trebuie să ne descurcăm cât putem de bine.

– Aş fi vrut ca Fanny să fie aici, zise Rose încet. Ea este cea care meditează şi ştiu că s-a chinuit cu ideile sale despre religie. Însă, poate că, în final, lumea nu are sens fără Dumnezeu.

– Poate, în final, lumea nu are sens *cu* Dumnezeu, zise hotărâtă domnişoara Proud şi privi sfidătoare stelele cele luminoase.

– Îmi pare atât de rău, dragă domnişoară Proud, zise Rose.

Domnişoara Proud ridică mâna în semn de înţelegere, sau de adio, iar mica siluetă dreaptă, cu robă neagră, se mişcă în umbrele balconului şi dispăru. Se auzi o tobă mică, sunetul său adus de vânt din oraşul de mai jos, şi o voce ciudată, tânguitoare cânta despre iubire.

CAPITOLUL DOUAZECI ŞI DOI

Înainte ca prima chemare la rugăciune din zori „... *Allahu Akbar*...“ să se audă, ei erau gata. Doamna Alabaster îi dăduse lui Rose şalvari moi, iar peste ei o îmbrăcase cu o rochie lungă, uşoară; o încălţaseră cu cizmuliţe moi, din piele, pe care le acoperise cu papuci. Ceva ca un turban plat îi fu pus apoi lui Rose pe cap; doamna Alabaster ataşă un văl alb în jurul său, astfel încât doar ochii lui Rose se mai vedeau; peste, îi puse o robă lungă neagră care o acoperea din cap până în picioare.

– Mă simt ca o călugăriţă şi mi-e tare cald! murmură Rose, însă doamna Alabaster îi zise că avea să se obişnuiască.

Doamna Alabaster era îmbrăcată la fel şi se simţea foarte în largul ei, plină de graţie, purtând astfel de haine. Porţile *khan*-ului se deschiseră, se urcară pe măgăruşii gri (domnişoara Proud şi Mattie făcându-le temătoare cu mâna) şi porniră, avându-i în faţă pe domnul Alabaster şi pe un arab care purta o sabie. Domnul Alabaster nu părea mahmur de la rom.

Odată ieşiţi din cartierul *frank*, bărbaţi cu feţe inexpresive îi priveau, arătând ca nişte umbre în lumina dimineţii.

Preţ de o clipă, lui Rose i se păru că aude, mai tare decât bătăile inimii, valurile lovindu-se de ţărmul mării; apoi dintr-odată, din mai multe direcţii, sunetul strident străpunse din nou aerul dimineţii: din moschei, printre ruine, şi din casele vechi, chemarea la rugăciune se auzi cu ecou pe stradă: *„Allahu Akbar! Allahu Akbar!"* Bărbaţii cu chipuri inexpresive dispărură dintr-odată după colţuri rotunde, în josul aleilor. Însă chemarea se auzea în atmosfera liniştită *„... Allahu Akbar... la ilaha illa Allah!"* Nu e alt Dumnezeu în afară de Dumnezeul nostru!

Călătorii ajunseră pe străzile înguste ale oraşului; case vechi, cu obloane trase, parcă se aplecau una spre alta, aproape atingându-se peste aleile întunecate. Rufele spălate – haine în culori distonante – erau agăţate de stinghii peste alei. Mirosul fetid al străzilor aproape o copleşi pe Rose. Straturile ei de haine erau deja ude; se ţinea strâns de măgarul ei, care mirosea urât şi el, însă picioarele ei nu erau departe de cărările murdare pe care le traversau, „aici am ajuns, ca să-l găsesc pe copilul lui Harry", şi ciudăţeniile, entuziasmul sălbatic, frica de situaţia în care se afla, în timp ce privea prin micul spaţiu lăsat liber de văl, toate ameninţau să o copleşească: să o facă să râdă, să plângă, să strige sau pur şi simplu să leşine de căldură, „dar, dacă leşin, mă voi prăbuşi peste gândaci, mâncare stricată, excremente şi şobolani". Se ţinea chiar mai strâns de măgar. Ajunseseră pe o stradă mai largă: auziră sunetele guturale care lui Rose îi amintiră, dintr-odată, de bătrânii din Berkeley Square dregându-şi glasul. Era dimineaţa devreme şi cerul era ciudat de luminos şi de albastru; erau copii şi măgari aproape ascunşi sub snopi de papură sau grâu, iar căruţurile erau pline cu fructe ciudate. Bătură la o poartă, înmânară scrisoarea lui Pierre Montand, poarta

se deschise ca ei să intre şi se închise în urma lor, când Rose încercă să coboare, pământul era moale şi umed. „Ce este apa aceasta? De unde vine? Nu există apă de prisos în Alexandria." Se cutremură de-a binelea, căci mirosul greu, de putrefacţie din curtea bisericii era la fel de puternic ca duhoarea de pe alei. Măgarii fură conduşi de nişte băieţi mici, zgomotoşi, pe cealaltă parte a unei vechi clădiri cu tencuiala căzută şi cu o cruce creştină singuratică pe acoperiş. Un sicomor prăfuit părea să se usuce în apropiere.

După diverse conversaţii de neînţeles, străinii fură conduşi spre câteva trepte şi li se permise accesul în biserica cea veche. Doamna Alabaster şi Rose, uşurate, stăteau pe o bancă de lemn, iar domnul Alabaster fu condus altundeva. Rose se uită în jur: degradare, chiar şi aici, „trebuie să iau imediat copilul".

– Aceasta este biserica Sf. Marcu din Alexandria, şopti doamna Alabaster. Se spune că el a adus religia creştină în Egipt. Probabil că el e reprezentat pe tavan deasupra noastră.

Rose se uită în sus. Vopseaua se cojea, iar mozaicul era ciobit şi spart, însă un om cu aură de sfânt privea trist în jos, cu mâna ridicată. În jurul lui, alţi sfinţi şi madone erau înfăţişaţi în diverse stadii ale disperării. De undeva se auzea un sunet ritmic, ciudat: îşi dădură seama că era vorba de hârşâitul unei mături pe podeaua de piatră. Muştele bâzâiau în jurul ochilor lui Rose; când ridică mâna să le lovească, bâzâiră în jurul mâinilor sale; câteva lumânări foarte mici erau aprinse într-un colţ, înfipte în nisip. Ideea că într-adevăr avea să vadă copilul lui Harry, acum şi aici, o făcea să ameţească. Încerca să respire adânc, să rămână cât putea de calmă, însă efortul să stea liniştită, să nu fugă ţipând după domnul Alabaster, era imens. Auziră din nou

mătura, hârşâind podeaua înainte şi înapoi, încet, în umbra bisericii, măturând pietre vechi.

– Se spune că Sf. Marcu a fost torturat şi ucis de romani, zise doamna Alabaster încet, iar capul său a fost dus undeva în Italia, însă a fost recuperat şi adus înapoi, aşa se zice, şi acum e chiar aici în criptă, cu restul trupului. Totuşi, adăugă ea neîncrezătoare, aceeaşi poveste circulă şi în Veneţia.

Lui Rose, doamna Alabaster i se părea o femeie misterioasă: un Acrobat Cântăreţ care ştia tot felul de lucruri.

Pe neaşteptate, Rose simţi o persoană undeva în apropiere, un miros de nespălat, străin. Apăruse un arab, îi şoptise ceva (îi simţea respiraţia în ureche), ridică nişte mărgele, i le îndesă în mână; îşi simţi inima bătându-i mai tare, neplăcut. Ea scutură din cap, el îi şopti din nou în ureche, străin, insinuând, „vreţi să cumpăraţi?" Prea aproape, ea voia să îl împingă, nu îndrăzni. „Vreţi să cumpăraţi?" Însă chiar atunci se deschise o uşă din spatele amvonului şi un bătrân cu un turban închis la culoare apăru împreună cu domnul Alabaster, iar bărbatul cu mărgelele îşi luă brusc zorzoanele înapoi şi dispăru în umbră. Nici sunetul scos de mătură nu se mai auzi.

Bătrânul şi domnul Alabaster vorbeau araba, veneau înspre femei. Rose se ridică brusc, uitând de văl, de căldură şi de bărbatul cu mărgelele, împiedicându-se de robă, trăgând-o de sub picioare.

– Ce spune? strigă ea, iar vocea sa răsună în încăperea goală.

Sf. Marcu îi privea din culorile sale palide şi din mozaicul spart.

Dacă Rose sperase că aveau să arate altfel creştinii, că avea să se simtă mai bine în prezenţa lor, fu dezamăgită. Bărbatul copt, cu turbanul său închis la culoare şi roba

lungă, părea să semene foarte mult cu mahomedanii pe care îi întâlniseră afară. Bătrânul se înclină, însă Rose observă numaidecât că nu se simțea în largul lui și ei nu erau mai bine-veniți aici decât în orice altă parte.

– Au fost multe probleme, zise el vorbind engleza cu un accent puternic, iar ea trebui să se aplece în față ca să înțeleagă. De când toți soldații au plecat, nu mai există siguranță. Negustorul, zise fluturând scrisoarea lui Pierre, a plecat ca mulți alții.

– Unde e ea? întrebă Rose. Unde e copila? și îl privi repede pe domnul Alabaster. Spune că e încă vie? iar apoi își dădu seama că, după ce strigase întrebările, era îngrozită de răspuns.

– Turcii au fost aici, zise bătrânul arătând în direcția lui Rose și a doamnei Alabaster, însă fără să le privească. Și arabii. Copilul a dispărut.

Privi umbrele un moment, apoi coborî privirea.

– Vreți să spuneți că a fost luat?

– Îmi pare rău, zise, Domnul să vă binecuvânteze, copilul a dispărut.

Îi vorbi în arabă domnului Alabaster, dându-i înapoi scrisoarea lui Pierre în timp ce vorbea.

Ca o lovitură groaznică în stomac, Rose înțelese brusc că lunga călătorie de la Londra ar fi putut fi în zadar.

– Nu! Vă rog! îi strigă tare preotului, luându-l prin surprindere, făcându-l să se uite speriat în jur și se apropie de el, îi puse mâna pe braț. Vă rog, trebuie măcar să știu dacă fetița e vie!

Preotul îi vorbi rapid domnului Alabaster.

– Dorește să știi că poți, dacă vrei, să vezi niște moaște ale Sf. Marcu, zise domnul Alabaster.

– Moaște? zise ea, simțind mirosul de rom.

– Nu ai voie să urci la mormânt, dar poţi să intri în cămăruţa degetului.

– Degetul? întrebă Rose prosteşte.

– Este o relicvă.

– Mulţumesc, zise Rose intrând în panică. Este extrem de amabil din partea sa, adăugă ea, însă îl privi pe domnul Alabaster de parcă ar fi fost nebun sau beat deja. Dar, într-adevăr, nu vom mai şti nimic în plus despre soarta copilului? Rose era speriată de posibila pierdere. Măcar dacă e vie, ar trebui să ştim, îi zise disperată domnului Alabaster. Trebuie să ne spună! *Orice!* Voi plăti!

De undeva se auzi sunetul ciudat al unei tobe mici, sau al unei tamburine, din nou şi din nou, chemarea *„Allahu Akbar!"* pentru un alt zeu din oraşul vechi, în ruine şi, când se uitară în jur, bărbatul copt dispăruse.

– *Ah, nu!* strigă Rose. Chemaţi-l imediat înapoi! Trebuie să ne spună unde să mergem, unde să o căutăm, chemaţi-l înapoi!

Şi ar fi fugit la uşa din spatele amvonului dacă domnul Alabaster nu ar fi oprit-o.

– Ascultaţi-mă! zise el.

Se auzi din nou zgomotul măturii, lovindu-se de duşumelele de piatră: hârşâitul aspru. Domnul Alabaster se aşează pe bancă, lângă soţia sa, însă Rose nu putea sta jos.

– Fata pe care a întâlnit-o soţul dumneavoastră era o egipteancă promisă unui turc.

– Ştiu asta, *ştiu asta!* strigă Rose.

– Conducătorii sunt turci. Este foarte periculos pentru creştini să fie implicaţi, preotul a spus că nu ştie nimic mai mult şi nu vrea să aibă nimic de-a face cu asta.

– Domnule Alabaster, voi plăti oricât va fi nevoie! Oricât am! Trebuie să ştiu unde ar putea fi copilul, dacă mai e în viaţă. Nu pot doar... să părăsesc această biserică

şi să mă întorc acasă! Nu voi pleca, nu fără să aflu ceva: trebuie să aflu ceva! Şi spre propria-i surprindere şi ruşine îşi dădu seama că plânge fără să se poată controla, nu se putea opri; lacrimile i se scurgeau pe sub văl şi pe roba neagră. Cu siguranţă, ne-ar putea spune unde au trimis-o? Sau măcar dacă e în viaţă. Trebuie să ştie atâta lucru! Cum să *începem* măcar să căutăm dacă el nu ne ajută?!

Domnul Alabaster scoase o sticluţă din buzunar.

– Poftiţi, luaţi o înghiţitură, zise el, vă va linişti! şi înainte ca ea să-şi dea bine seama ce făcea, bău rom dintr-o sticlă în biserică. Ascultaţi, preotul mi-a zis că negustorul englez care a primit-o pe mamă, îmi aduc aminte de el – Cartwright – a fost silit să plece din Egipt din cauza faptelor sale bune. După ce au plecat trupele britanice, a pierdut toată afacerea, ei bine, ştiam asta. Iar acum negustorul copt, căruia prietenul dumneavoastră i-a scris scrisoarea, a plecat şi el, mormăi domnul Alabaster dezgustat. Armatele care invadează vin şi pleacă, şi nu se gândesc deloc la ce le fac oamenilor care încearcă să-şi ducă viaţa în haosul pe care îl lasă în urmă.

Rose nu era sigură dacă domnul Alabaster se referea la francezi, britanici sau la însuşi Harry, sau era doar beat.

Sunetul măturii se apropie. În umbre, văzură o femeie, măturând mai aproape. Purta un şal pe cap, dar faţa îi era descoperită; părea poate de vârsta lui Rose, ten măsliniu, ochi închişi la culoare. Părea de asemenea să mătură foarte aproape de Rose, prea aproape de ea: ridică brusc privirea de la ceea ce făcea şi o privi pe Rose, în ochii ei plini de lacrimi, în spatele vălului. Era atât de aproape, încât Rose simţi că trebuia să se dea în spate, îi simţea mirosul diferit. (Probabil şi arăboaica simţea mirosul de rom la rândul ei.) Preţ de o clipă, se uitară una la cealaltă,

Rose încă plângând şi încercând să se stăpânească. Apoi, aproape fără să oprească mişcarea ritmică a măturii, femeia ridică mâna şi îşi scoase ceva de la gât, punând acel ceva în mâinile lui Rose în acelaşi fel în care bărbatul dinainte îi dăduse mărgelele.

– Nu, nu, mulţumesc, zise Rose simţind ceva în mână, cald, uleios şi murdar, încercând să îl dea înapoi. Nu, mulţumesc.

Însă femeia se aplecă un moment spre ea şi şopti:

– Rashid. O privi în ochi pe Rose să vadă dacă înţelesese. Rashid, şopti din nou şi preţ de o clipă o luă de mâini pe Rose şi o mângâie uşor, parcă pentru a-i transmite un mesaj, iar Rose văzu că avea o privire plină de bunătate.

Undeva, se auzi sunetul unei uşi deschizându-se: femeia dispăru imediat în umbre, la fel ca bărbatul cu mărgelele şi ca bătrânul, şi doar şoapta parcă se auzea cu ecou – „Rashid" – şi hârşâitul măturii, şi obiectul de la gâtul ei se afla în palma lui Rose.

– Să văd, zise imediat domnul Alabaster.

Rose îi dădu ce primise de la femeie, mirându-se de agitaţia lui.

– Da, zise el încet, este vechiul semn copt, crucea din Egipt, şi îl puse repede în buzunar. Să plecăm de aici.

– Dar cine e... Rashid? zise Rose, reţinându-l. Ce a vrut să zică? Credeţi că încerca să îmi spună ceva?

– Da, zise domnul Alabaster, uitându-se repede în spate la uşa închisă din spatele amvonului, cred că încerca să vă spună ceva şi cred că preotul a minţit!

Spuse ceva în arabă, coborând tonul, în direcţia umbrelor. Femeia răspunse uşor şi domnul Alabaster dispăru în direcţia ei. Auziră voci. Apoi se întoarse repede.

– Trebuie să plecăm imediat, îi vom face probleme fetei dacă mai zăbovim.

– Dar ştiţi numele persoanei aceleia, Rashid? insistă Rose.

– Rashid e numele unui orăşel pe ţărm, zise doamna Alabaster, aproape în şoaptă în timp ce ea împreună cu soţul ei o conduceau pe Rose spre ieşire cât de repede puteau, sub privirile Sfântului Marcu.

Se urcară din nou, rapid, pe măgari şi părăsiră curtea bisericii: pe stradă, paznicul arab îi aştepta şi întoarseră animalele spre cartierul *frank,* trecând de grajduri, murdărie, mirosuri fetide, oameni străini, pietre sparte şi stâlpi ciobiţi, călătorind cât de repede puteau înapoi spre locul unde erau în siguranţă.

În spatele porţilor cartierului, domnul Alabaster coborî de pe măgar, merse pe lângă ei. Domnişoara Proud şi Mattie aşteptau la porţile *khan*-ului, văzură că Rose nu aducea nici un copil, o ajutară să descalece, să îşi dea jos vălul şi turbanul; aşteptau să li se povestească totul.

– Gata cu religia! zise domnul Alabaster. Preotul era un mincinos sau probabil un laş. Fata a auzit totul şi a vrut să ne ajute. Însă nu are rost să ne facem prea multe speranţe. În Rashid ar putea să ni se spună „Cairo", în Cairo ar putea să zică „Aswan". Niciodată nu îmi permit să uit că soarta mea în această ţară e în mâinile celor mai mari povestitori din lume, şi vă sfătuiesc să faceţi la fel. Totuşi, suntem norocoşi, fata aceea chiar ştia ceva. A spus că fratele ei a luat bebeluşul din casa negustorului englez când a început scandalul, fiindcă presupuseseră că englezul, căpitanul ucis, era creştin, şi a auzit că fusese dus la Rashid.

– Cum ştim că e vorba despre copilul lui Harry?

– A spus că era copilul căpitanului care a fost ucis şi al femeii omorâte cu pietre de către compatrioţii ei. A auzit discuţia mea cu preotul.

– Atunci putem merge acolo? Putem merge acolo *acum?*

Rose se grăbi, stângace, trăgând măgarul încăpăţânat, încercă să meargă în rând cu domnul Alabaster. Domnişoara Proud şi Mattie o urmau îndeaproape.

– Am putea cumva să mergem azi? Aţi putea, vă rog, să vă opriţi?

– Vreţi să vin cu voi?

– *Vă rog!* Vă rog, domnule Alabaster, firește, nu pot să merg singură, dar trebuie să plec imediat!

Se opri într-un sfârşit.

– O sută de guinee.

Rose păli.

– O sută? „Este aproape un sfert din toţi banii mei." Era mai mult decât dublul salariului lui Mattie într-un an. Este prea mult, zise ea.

– Nu pentru ce doriţi dumneavoastră, zise el cu viclenie. Vicontele mi-ar da mai mult.

– Dar voi avea nevoie de bani ca să cumpăr copilul, să călătoresc înapoi în Anglia.

– Nu doar că o să vă duc până acolo, voi rămâne şi vă voi ajuta să aflăm tot ce putem. Crucea pe care v-a dat-o fata ne va fi de folos, pun rămăşag.

– Ce vreţi să spuneţi?

Ea credea că voia să o vândă.

– Printre alţi copţi, zise el şi îşi atinse atotştiutor nasul. Am învăţat să gândesc ca *ei,* ca egiptenii. Nu se vor aştepta să vadă un *frank* cu o cruce coptă. Va fi un semn.

Doamna Alabaster strigă din spate, călărind încă.

– Ce ziceţi de optzeci de guinee şi doar atât dacă nu reuşim; încă optzeci dacă găsim copilul.

– Cincizeci! zise pe neaşteptate domnişoara Proud, făcându-i semn lui Rose.

– Şaptezeci! zise doamna Alabaster.

Domnişoara Proud dădu puternic din cap înspre Rose.

– S-a făcut! zise Rose încet, muşcându-şi interiorul obrajilor de nerăbdare. Putem merge acolo imediat, chiar acum?

Domnul Alabaster râse, îi oferi din nou sticla de rom.

– Nu se poate să *mergi* direct la Rashid! Va trebui să mergem cu o *caravană*.

Rose bău iarăşi din sticlă, într-un fel de frenezie.

– Poate mâine-dimineaţă, devreme. Chiar şi călătorind la Rashid, care este doar la o zi distanţă, vom întâlni beduini, hoţi, criminali. Şi trebuie să obţinem firman, aşa se numeşte permisiunea de a călători. Voi vedea ce pot aranja.

Măgarul lui Rose trase de funia pe care aceasta o ţinea, necheză zgomotos; îi văzu dinţii mari, galbeni.

– E ca Alexandria acest Rashid?

– A devenit un port mai prosper decât Alexandria, este un oraş frumos, o să vă placă, îi răspunse el. Sunt mai mulţi *franks,* mai mulţi străini. Femeile nu poartă văl tot timpul – cât timp au capul acoperit şi stau departe de aleile lăturalnice. Este periculos şi sălbatic, însă o să vă placă mai mult decât Alexandria.

Măgarul doamnei Alabaster ajunsese în rând cu ei.

– Şi veţi vedea locul din care a venit piatra.

– Piatra?

Rose se uită în spate.

– Rashid e un alt nume – numele arab – pentru Rosetta. Francezii sau italienii au numit locul *Rosette,* după frumoşii trandafiri pe care i-au găsit acolo.

Rose se împiedică de roba sa neagră, ar fi căzut dacă domnişoara Proud nu ar fi fost lângă ea s-o susţină.

– *Rosetta?* repetă ea neîncrezătoare. *Rosetta*? se gândi imediat la tatăl său, visând la oraşul Rosetta, locul după care fusese botezată, îşi aduse aminte cum privea pe fereastra biroului său din Brook Street copleşit de amintiri şi dintr-o-dată simţi un fel de bucurie, de parcă ar fi primit un semn. „Voi găsi copilul. Mâine plec spre Rosetta, unde a fost tatăl meu, locul după care mi-am primit numele! Şi este locul unde a fost găsită piatra. Voi găsi copilul." – Ah, sunt atât de *bucuroasă!* le zise domnului şi doamnei Alabaster, apoi se opri brusc. Însă trebuie să mă întorc.

– Unde? De ce?

– La femeia aceea cumsecade din biserică, răspunse încercând să întoarcă măgarul. Trebuie să o plătesc. Nu am plătit-o.

– Să nu vă întoarceţi, zise domnul Alabaster. Ne-a rugat să plecăm!

Cum Rose părea nesigură, doamna Alabaster zise, de parcă preţ de o clipă, putea privi în inima lui Rose:

– Te-a văzut. Va şti. Nu a fost vorba de bani.

Soţii Alabaster urcau pe drumul nisipos.

– Ne vedem la cină, strigară şi dispărură la întorsătura drumului, el conducându-şi măgarul, doamna Alabaster călărind încă pe al ei.

Domnişoara Proud explică în timp ce se îndreptau spre *khan:*

– Cu toţii – toţi *străinii* – am fost rugaţi să luăm masa cu un negustor britanic, un anume domn Barber. Se pare că îl înlocuieşte pe consul în asemenea vremuri dificile.

– Ah!

Rose de-abia asculta.

– Am două sute de guinee pentru tine, îi zise domnişoara Proud în curte, lângă struţi. De la Fanny.

– De la Fanny?

– A spus că ai refuzat să iei din banii tatălui ei, că simţeai că poţi fi independentă. Însă trebuia să iau banii pentru tine. Se prefăcu a nu observa lacrimile care apărură brusc în ochii lui Rose. Sunt bucuroasă că i-am luat, deşi nu mi-aş fi imaginat că o să ţi-i dau în Egipt! Se pare că va fi o treabă costisitoare.

– Am avut şi eu şase sute de guinee când am plecat, zise Rose. Atât m-am putut gândi să aduc. Încă am aproape patru sute, însă o sută patruzeci trebuie să le dau acum soţilor Alabaster!

– Mai am o sută, şi ne vom descurca, zise hotărâtă domnişoara Proud. Ne vom descurca, asta cu ajutorul dragei de Fanny. Acum ar fi bine să te gândeşti la această cină. Toţi *franks* vor fi acolo.

Rose înţelese imediat.

– George?

– Probabil că da. Unul dintre negustori a dus-o pe Mattie în oraş din nou ca să cumpere mâncare, iar ea a aflat veşti despre George, Dolly şi William.

– *Şi* noutăţi despre Cornelius Brown! zise Mattie calmă.

– Ce ai aflat despre George?

Rose se simţea de parcă avea să îi explodeze capul.

– E încă în Alexandria, zise Mattie. Face planuri să călătorească în sus pe Nil, aşa am auzit. În căutare de antichităţi.

– Şi Dolly?

– *Am văzut-o* pe Dolly. Nu mi-am dat seama dacă e însărcinată, desigur, era acoperită cu totul. Dar ea era, se plimba prin bazar de parcă ar fi fost localnică! Mai înaltă decât toate celelalte femei. Palidă ca luna.

– E clar că nu îl poţi evita pe cumnatul tău într-un asemenea loc, zise domnişoara Proud. Cred că probabil doar printr-un noroc chior nu ţi-a ieşit încă în cale. Ai văzut cum e – soţii Alabaster ştiau totul despre copil, Mattie a văzut-o pe Dolly în oraş. Sunt sigură că dacă vicontele nu ştie deja că eşti aici, va şti cu siguranţă înainte să se termine după-amiaza. Şi, Rose dragă, nu-mi pot imagina un grup de străini la o cină care ar evita subiectul copilului dacă aud numele de Fallon – vor fi *frissons* de încântare şi lumea va fi chiar fericită să îi spună totul lui George, cred, dacă oamenii de aici seamănă măcar un pic cu celelalte comunităţi străine.

Urcară scările din *khan*. Domnişoara Proud văzu expresia năpăstuită a lui Rose.

– Poate ar trebui să coborâm privirea şi să sperăm că vom pleca dimineaţă spre Rosetta.

Rose tăcu un moment, alungă muştele.

– George Fallon nu deţine Egiptul, zise hotărâtă într-un sfârşit, şi nu mă va face să mă ascund într-un *khan*. Desigur, trebuie să văd cum se simte Dolly. Iar mâine voi fi dispărut spre Rosetta, ca să găsesc copilul, iar George nu va avea cum să ştie!

– Iar dacă se vorbeşte cumva despre copil, zise domnişoara Proud, cu siguranţă poţi să te prefaci că nu ai habar. Cum să fi auzit? El ştie, ai zis, de interesul tău pentru

hieroglife. Ar putea fi motivul călătoriei tale. Am putea ajunge un pic mai târziu decât vicontele Gawkroger, astfel încât să fie nevoit să facă el prima mişcare.

– Iar eu voi asculta bârfele din bucătărie, zise Mattie, e locul cel mai bun.

Rose izbucni în râs.

– Pierre Montand ne-a avertizat că majoritatea englezilor de aici vor fi pungaşi, într-un fel sau altul. Ne vom adapta şi vom deveni şi noi pungaşi!

– Miroşi a rom, pentru început, zise Mattie.

„Allahu Akbar..." strigau vocile... *„la ilaha illa Allah!" Nu e alt Dumnezeu în afară de Dumnezeul nostru!*

Casa veche, otomană a domnului Barber se afla spre capătul zonei *frank* a oraşului. Grilaje subţiri, sculptate, care arătau ca o dantelă veche, cafenie îi priveau de sus, de pe o clădire înaltă, aproape elegantă.

– Acolo locuiesc femeile, zise doamna Alabaster, care venise să îi escorteze îmbrăcată în haine arăbeşti, arătând în sus. Ele te pot vedea, dar tu nu le vezi. Doamna Barber, soţia negustorului, nu e încuiată, firește, dar vei găsi că majoritatea familiilor egiptene încă trăiesc aşa.

– Aş vrea, zise domnişoara Proud gânditoare, să întâlnesc asemenea femei. Cum suportă viaţa aceasta?

Întârziară, aşa cum plănuiseră. Rose, în ciuda bravadei, era îngrozită la gândul de a-l vedea pe George, îşi dădu seama că nu putea nici să înghită normal şi tremura din tot corpul. „Cu siguranţă am avut destule întâlniri cu George în ultimul an ca să ştiu că singura armă e calmul." Urcară nişte trepte spre un salon mare de recepţii: răcoroasă, cu pereţi albi de piatră, această încăpere din centrul casei era deschisă până la cer. Uşile camerelor duceau în altă parte.

Glasurile englezilor, francezilor, grecilor, suedezilor şi italienilor se auzeau tare, discutând despre situaţia politică, siguranţa naţiunii, bani: era clar că acolo se găsea mult alcool ilegal. Rose avu un moment de uşurare ciudată când văzu o cameră plină de oameni purtând haine europene, în afară – văzu ea dintr-odată – de o singură persoană. Domnul Barber, gazda, vorbea cu George, Dolly şi William: expresia aproape comică a lui George, de uimire totală, neîncrezătoare îl făcu pe domnul Barber să se întoarcă, şi să dea cu ochii de domnul Alabaster. Îi ieşi în întâmpinare, aducând la un loc cele două grupuri.

– Bună ziua, George, zise Rose. Bună ziua, William. Mă bucur să te văd, Dolly.

Dolly era îmbrăcată în haine arăbeşti: multe straturi şi şaluri, dar eşarfa de pe cap îi căzuse. Arăta cumva uimitor, tânără şi mai înaltă decât toţi, palidă ca moartea însăşi, iar Rose simţi că i se strânse inima. „Dolly e bolnavă." Din cauza felului în care era îmbrăcată, era imposibil să ştii dacă aştepta sau nu un copil.

– Nu ai pomenit nimic, la ultima noastră întâlnire, de vreo călătorie în Egipt, îi zise Dolly lui Rose, însă vorbea parcă prin sticlă, şi pupilele ochilor săi erau ca nişte puncte luminoase. George tocmai a fost informat despre ceva ce a rămas de la fratele său!

– *Ştiai!* zise George, complet tulburat la vederea cumnatei sale. Tocmai am aflat – dar *tu ai ştiut,* altfel nu ai fi fost aici!

Domnul Barber părea destul de confuz, doamna Alabaster făcea prezentări, William reuşi să pară la fel de stingherit cum era mereu în prezenţa lui Rose, de când ea intrase brusc într-o cameră din Hôtel de l'Empire în Paris.

– Fallon? zise domnul Barber. Întreaga familie e aici, căutând copilul?

– Ce copil? întrebă Rose, şi urmă o tăcere bruscă, întreruptă de soţia italiană a domnului Barber care îi chema la masă.

Dolly zise tare, zâmbind strălucitor:

– Rose Fallon e văduva căpitanului Harry Fallon, despre care ne povesteaţi.

Acest lucru îl făcu pe domnul Barber, negustor din Nottingham, să pară vizibil jenat şi să încerce să pornească spre masa din camera alăturată.

Însă George încă o privea pe Rose.

– *Ştiai,* zise el, şi nu mi-ai spus.

Privirea lui era furioasă şi vorbea prea tare ca să nu fie auzit de oaspeţii interesaţi.

Rose nu răspunse; se întoarse, deşi simţea că tremură, spre domnul Barber şi lăudă frumuseţea casei sale. Uşurat, domnul Barber îşi pofti oaspeţii la cină, arătându-i lui Rose grilajul unde femeile puteau încă să se uite în jos ca să vadă ce se întâmpla, îi arătă scările secrete, din perete, pe care femeile mahomedane trebuiau să le folosească dacă un bărbat necunoscut ar fi intrat pe neaşteptate în casă.

– În zilele de demult? zise Rose.

Domnul Barber păru surprins.

– Nu, zise el, şi *acum*. Nu şi soţia *mea,* desigur!

Însă, în timp ce o conducea pe Rose în sufragerie, George o luă de braţ.

– Permiteţi-mi să o escortez pe cumnata mea, zise, zâmbindu-i domnului Barber.

Treizeci de oaspeţi, mâncând, vorbind şi bând alcool: zgomotul discuţiilor se auzea tot mai tare cu fiecare minut ce trecea. George o trase pe Rose din mulţime, ieşind spre cealaltă latură a camerei fără acoperiş şi într-o încăpere

mai mică. Păreau să fie într-un dormitor: şaluri de mătase acopereau divanuri, oglinzile sclipeau, erau şi nişte papuci frumoşi, galbeni, cu mărgele.

– *Ştiai,* zise George, şi în odaia aceea străină chiar o lovi peste faţă.

Îl privi uimită, acoperindu-şi obrazul cu mâna. George nu îşi pierdea niciodată calmul. Nu s-ar fi dat niciodată în spectacol, niciodată. Oare faptul că aflase că mai exista încă o fiinţă care era sânge din sângele lui Harry îi încălzise inima de gheaţă?

– *Nebuno!* Nebună idioată, sentimentală, periculoasă ce eşti! Ai crezut că poţi ascunde asta de mine? Te gândeai să găseşti acest copil şi să îl aduci la Londra, să ne faci de ruşine familia, poate chiar să ceri titlul?

Rose încă îşi ţinea acoperit obrazul cu mâna, şocată: George striga toate aceste lucruri ridicole, pe care le puteau auzi şi alţii?

– Doar nu îţi imaginezi că te voi lăsa să aduci vreun mucos negru, egiptean, la Londra, ca să dezonoreze amintirea fratelui meu, să zădărnicească tot ce am realizat în viaţă! Nu vom permite ca bastarzii să ne murdărească! Aceşti hoţi şi vagabonzi de aici nu contează, orice se întâmplă aici nu contează, însă ce se alege de amintirea fratelui meu şi de onoarea familiei noastre în Anglia valorează pentru mine mai mult decât propria viaţă!

– Despre ce vorbeşti? întrebă ea, putând în sfârşit să articuleze cuvintele. Nu am idee despre ce vorbeşti.

George era în asemenea hal de furie, că ar fi putut să o lovească din nou, însă domnul Barber şi domnul Alabaster intrară în cameră şi o luară pe Rose.

– Nu, domnule viconte, zise domnul Alabaster indiferent, iar Rose văzu că deja era foarte beat, poate că suntem vagabonzi, dar avem standardele noastre şi nu lovim femei.

Rose apucă doar să vadă privirea îngrozitoare a lui George înainte să fie aproape târâtă înapoi în sufragerie. (Poate că domnul Alabaster nu lovea femeile, dar cu siguranţă le târa cam tare.) Îi mulţumi totuşi, ridică din sprâncene către domnişoara Proud, făcându-i semn că era bine, se mută imediat ca să stea lângă Dolly; după câteva momente, văzu că domnul Barber păru să-l fi calmat pe George şi amândoi se realăturară grupului. În spatele tuturor vorbelor, strigătelor şi băuturii, se afla o atmosferă de entuziasm în creştere, în timp ce oaspeţii, remarcând tulburarea familiei Fallon, aşteptau dezvăluiri şi drame. Totuşi, cumva, cina continua. Lângă Dolly cea palidă, un negustor olandez bea cu sârg; era aproape beat, scotea sunete asemănătoare unui mormăit.

– Cum te simţi, Dolly? întrebă Rose într-un final. Arăţi minunat în hainele astea, ţi se potrivesc.

– Te-a lovit? L-am auzit când te-a lovit! De obicei e aşa de controlat, cum ştii cu siguranţă. A fost teribil de şocat să te vadă aici, în timp ce i se povestea despre copilul lui Harry! iar Dolly chicoti. Uite, bea nişte vin!

Rose bău repede, se înecă, mai bău. Apoi, vorbi încet ca să nu fie auzită.

– Eşti bolnavă, Dolly. Ce s-a întâmplat? Care e problema?

Dolly se uită în jos.

– Nu vorbi de asta. George încă nu ştie. M-ar trimite acasă, desigur. Încerc în fiecare zi să pierd copilul.

George Fallon le privi, îşi văzu soţia şi cumnata vorbind îndeaproape.

– Am luat ceva de la o femeie din bazar în dimineaţa aceasta. Mă simt... iar preţ de o clipă păru confuză... de parcă ceva se întâmplă înăuntrul meu.

Rose păru înspăimântată, îi privi, de partea cealaltă a mesei, pe George şi pe William. „Cum pot să nu observe cât de bolnavă e?"

– Aproape că mă ignoră acum, zise Dolly răspunzând parcă gândurilor nerostite ale lui Rose, chiar şi dragul meu William. Dorm singură. Însă, adăugă ea, iar glasul său tânăr se auzi mai tare decât toate celelalte, părând să străpungă aerul, îmi place aici.

Se purta extrem de ciudat, parcă plutea cumva.

– Îmi place mirosul parfumurilor şi al mirodeniilor din bazar, şi tot zgomotul frenetic şi muzica, şi acea chemare, acea chemare a arabilor, mă face să mă simt... magică.

Cuvântul „magică" nu ar fi putut fi mai nepotrivit faţă de felul în care arăta Dolly, atât de ciudat, atât de bolnăvicioasă.

– Vreau să călătoresc în josul Nilului, continuă ea, bând vinul grecesc de parcă ar fi fost apă. Când asta, arătă brusc, aproape furioasă, spre burta ei, apoi se prinse de masă de parcă ar fi tremurat, când asta se termină, mă voi îmbrăca nu doar ca o arăboaică, zise ea bând repede exact ca negustorul de lângă ea, ci ca un *bărbat*. Va fi singurul fel în care mă voi putea mişca în siguranţă fără *gentilomii englezi,* continuă ea aruncând o privire plină de dispreţ spre partea cealaltă a mesei.

– Totuşi gentilomii englezi ţi-au permis să vii, nu-i aşa? Credeam că nu o să fie de acord.

Rose era uimită că putea purta o conversaţie coerentă, atât de conştientă era de prezenţa lui George la capătul celălalt al mesei celei mari.

– Nu le-aş fi permis să vină fără mine, asta e tot. Am spus că voi vorbi cu ducele de Hawksfield, iar ei ştiau că aş fi vorbit cu el. Ştii desigur la ce mă refer? râse ea, un râset scurt, ciudat. Nu ne mai putem permite vreun *scandale*

de la povestea cu matroana şi *l'affaire de la Commission de l'Egypte!*

Se împărţi friptură de porumbel (Dolly o dădu dezgustată la o parte, păru să devină şi mai palidă) şi multe feluri de brânză, măsline şi vin. Cineva începu să fredoneze un cântec italian de dragoste, alte voci i se alăturară neînfricate. Dolly se ridică brusc. Rose vru să o urmeze, dar Dolly îi făcu semn să rămână pe loc, aşa că se aşeză din nou, nesigură. Îl văzu pe George în picioare; peste tot în jurul ei erau zgomote şi râsete şi observă că oamenii se holbau, beau, râdeau, iar George venea înspre ea, împingându-se în masă şi în oameni. Doamna Alabaster fu cea care îl opri în timp ce el trecea pe lângă un stâlp de lemn, ea apăru dintr-odată în faţa lui şi într-un fel ciudat păru să se unduiască pe lângă stâlp şi în jurul lui George, cu braţele şi cu eşarfele ei egiptene. Oamenii aclamară imediat, uite distracţia! Toată lumea o ştia pe doamna Venetzia Alabaster, fostă membră a ansamblului Acrobaţii Cântăreţi; avea să le cânte, desigur. Era extraodinar, dintr-odată, picioarele ei nu mai erau pe pământ, ci cumva în jurul stâlpului subţire, iar George era prins în braţele ei şi în faldurile eşarfelor sale. Toată lumea aplaudă din nou, iar Rose văzu că George nu putea scăpa fără să se lupte în public cu doamna Alabaster.

Oriunde ai merge
Adieri răcoroase vor mângâia poiana
Copacii din jurul tău
Se vor îngrămădi să-ţi facă umbră...

În timp ce cânta – glasul ei era de la fel de subţire şi de fermecător –, Dolly se întoarse la locul său, de lângă Rose. Era puţin îmbujorată, iar ochii păreau să îi strălucească. Cântecul se termină, publicul începu să aplaude, vociferând; George nu avu de ales decât să se aşeze din nou lângă

William, să îşi mai lărgească nodul de la cravată; începură din nou discuţiile şi râsetele.

– George va ucide copilul, dacă există vreun copil, zise Dolly.

– E ridicol!

– Nu sunt ridicolă, zise Dolly, râzând. George va face *orice* ca să evite scandalul, aşa că sper că nu ai vreun gând să iei tu copilul!

Cuvintele i se amestecau. Întinse paharul ca să mai primească vin grecesc, olandezul îl umplu mecanic, şi-l umplu şi pe al său, vărsând băutură pe masă.

– Te vei mărita cu *monsieur* Montand?

– Nu, Dolly, nu mă voi mărita cu el, zise Rose uitându-se din nou prin încăpere, continuând să vorbească despre orice. Am fost cu toţii norocoşi, nu-i aşa, că nu am fost trimişi la închisoare în Paris când s-a declarat războiul? iar apoi coborî din nou glasul: Văd că eşti bolnavă, Dolly. Lasă-mă să te duc acasă. Te rog, Dolly, trebuie să mă laşi să te ajut cumva.

– Soţul meu a aflat că fratele său a lăsat în urmă un bastard! zise tare Dolly, vorbindu-i olandezului, ignorând-o pe Rose. Este infinit mai amuzant decât să locuiesc în Berkeley Square.

Olandezul mormăi, Dolly se întoarse brusc, plină de patimă, spre Rose, cu ochii sticloşi.

– Ştiai despre William şi George?

Rose îi întinse disperată mâna lui Dolly.

– Ţi-am scris, Dolly, voiam să te ajut. Îmi pare atât de rău, nu mi-a venit să cred că te vor forţa să te măriţi înainte să împlineşti şaisprezece ani. Am crezut că ai putea să vii să locuieşti cu mine în South Molton Street.

– Soţul meu şi – vocea îi tremură – fratele meu. Apoi îşi reveni şi zise: Răspunde-mi, Rose!

Vorbea destul de tare ca toţi din cameră să o audă, iar George o auzi, se întoarse rapid spre ele, din nou. Dolly văzu că George o privea: imediat, palidă şi dezorientată, reuşi să se poarte demn.

– Şi totuşi, cine ar vrea să locuiască în South Molton Street! zise ea zeflemitoare.

– Ai dreptate, draga mea Dolly, strigă George, şi el vorbind destul de tare astfel încât cei mai mulţi să tacă. South Molton Street cu siguranţă nu e un loc potrivit pentru oameni ca noi!

Iar Rose văzu că el deţinea din nou controlul în această casă ciudată din Alexandria, unde femeile fugiseră cândva pe scări secrete ca să nu fie văzute şi unde alcoolul interzis curgea ca apa, iar Dolly părea drogată şi era extrem de albă la faţă. Rose simţi dintr-odată că ceva nu era deloc în regulă cu Dolly.

– Ah, viconte Gawkroger! se auzi vocea înţeleaptă a domnişoarei Proud, de pe partea cealaltă a mesei. Nu trebuie să criticaţi zona în care mulţi dintre amiralii din marina Maiestăţii Sale locuiesc când vizitează Londra – chiar şi lordul Nelson a locuit acolo o perioadă, cred. Este un loc cu o istorie onorabilă: ştiaţi că domnul Händel a compus o parte din muzica sa cea mai frumoasă în Brook Street, în apropiere? Poate chiar acea piesă pe care am auzit-o interpretată atât de fermecător. Retrageţi-vă remarca, domnule!

Domnişoara Proud avea ceva atât de respectabil, şi totuşi neîmblânzit, cu părul alb aranjat sub boneta albă, cu broşa cu camee prinsă în dantela de la gâtul său, alb, frumos, o adevărată doamnă care călătorise cu atâta curaj

până în acest loc, încât vicontele Gawkroger putu doar să se încline, acceptând.

– Îmi retrag remarca, domnişoară Proud, zise el pe cât de şarmant putea fi.

Iar în acel moment de tăcere, o franţuzoaică tânără care căuta un soţ printre bărbaţii străini din Alexandria, şi care era îmbrăcată potrivit ocaziei, vorbi tare, atrăgând atenţia, aşa cum sperase deja de ceva vreme.

– Vă aud pe toţi şuşotind despre un copil. Aş fi *enchantée* să fiu inclusă. *Cet enfant* – vorbim despre un copil englez?

Rose văzu oamenii schimbând priviri, în expectativă, îl văzu pe George Fallon privind-o de pe partea cealaltă a mesei: dacă privirile ar putea ucide, Rose ar fi murit chiar acolo, în acea cameră. Şi dintr-odată – într-un amestec confuz de sentimente extraordinare: de ură adevărată pentru cumnatul său şi de teamă profundă pentru Dolly –, Rose se ridică, trase adânc aer în piept şi, înainte ca George să poată vorbi din nou, zise cu voce tare:

– Într-adevăr, un copil englez! George, permite-mi să-mi exprim felicitările mele sincere. Vei fi atât de fericit să ai un moştenitor al titlului. Însă mi-e teamă că nu ai grijă de Dolly după cum o cere starea ei.

O auzi pe Dolly respirând adânc, lângă ea, şi văzu expresia lui George, îl văzu ridicându-se de la masă, lovind paharul, astfel încât vinul grecesc se vărsă pe duşumeaua de piatră.

– Dolly? întrebă el.

Ea îl privea, palidă.

William se ridică şi el, într-o clipă fu lângă sora lui.

– Dolly? zise el.

Cei doi bărbaţi o priviră pe fată, poate observând pentru prima dată *în ce stare era*.

– Cred, cred că nu mă simt prea bine, William, zise lady Dolly, vicontesa Gawkroger, şi îi întinse o mână albă şi tremurândă fratelui său, într-un fel de rugăminte.

În acea noapte, un arab fugi, cu *galabiyya*[1] fluturându-i în jurul picioarelor, pe drumul nisipos al cartierului *frank* şi trase clopotul de la poarta *khan*-ului. Englezoaicele fură chemate urgent. Se îmbrăcară în grabă, se înveliră în şaluri. Mattie ducea prosoape; doamna Alabaster o luă înaintea tuturor şi strigă ordine în arabă, cerând apă fiartă. Dolly zăcea pe un divan, fără cunoştinţă, sprijintă pe perne, într-o baltă de sânge. Domnişoara Proud şi Mattie se foloseau de prosoape, doamna Alabaster aducea mereu apă fierbinte, Rose ţinea o cârpă umedă pe fruntea fierbinte a lui Dolly, îi dădea la o parte părul umed. Dolly nu se mişca, dar văzură că încă respira. Un doctor grec, beat, fu găsit în cartierul arab: bea cafea şi dădea ordine femeilor într-o engleză stricată. Un gândac mare se apropie, Rose îl strivi furioasă, omorându-l cu pantoful.

– E vina ta! îi strigă George lui Rose, intrând în cameră, iar Rose strigă şi ea imediat.

– Nu, George, nu e vina mea! A luat ceva de la o femeie egipteancă dintr-un bazar, ieri-dimineaţă, ca să încerce să scape de copil; vor fi mulţi martori la o asemenea tranzacţie improbabilă, sunt sigură. Pentru numele lui Dumnezeu, trebuie să găsiţi un doctor arab!

– Ce vrei să zici? Nici un împuţit de arab nu se va apropia de o englezoaică!

– De ce să aibă nevoie de un doctor arab?

Faţa lui William exprima asemenea îngrijorare şi efort, încât Rose se întrebă din nou cum fusese posibil ca el să

[1] Veşmânt tradiţional al arabilor (n.tr.)

nu observe în ce condiţie se afla sora lui, care îl iubea atât de mult.

– Pentru că a luat leacuri arabe! Ne urăsc – s-ar putea să fi fost otrăvită, din câte ştim. Un doctor arab ar putea să ştie ce ar trebui să facem. Pare a fi singura noastră şansă.

– Nici un împuţit de arab... începu George.

– Mă duc eu, zise William, şi auziră imediat sunetul paşilor săi grăbiţi mergând spre porţile casei, în întuneric, îl auziră strigând să i se deschidă, cu tulburare în glas.

Rose stătea neputincioasă lângă fată, încă mângâindu-i faţa înfierbântată; era furioasă, tulburată şi înfrigurată din cauza a ceea ce ştia. Doamna Alabaster continua să ceară mai multe prosoape, dar nu mai erau altele.

Dolly deschise ochii o clipă, o văzu pe Rose. Apoi înţelese.

– Mi-e teamă, şopti ea, iar Rose o luă repede de mână. Dolly se chinuia atât de mult să mai spună ceva: Voi ajunge în iad?

Rose se aplecă imediat deasupra lui Dolly. Îi veniră în minte cuvinte ciudate: cuvintele lui Fanny.

– Nu cred deloc, zise ea, că vei ajunge în iad. Nu există iad, Dolly, există doar un loc liniştit, sunt sigură de asta. Un loc liniştit, calm, unde vei fi fericită. Dumnezeu nu e o persoană crudă. Dumnezeu înseamnă iubire.

Simţea palma rece, transpirată a lui Dolly, în timp ce ea strigă brusc, dezolată:

– Dar am făcut lucruri teribile.

– Nu, Dolly. Cred că eşti o persoană tare curajoasă.

– Sunt?

Clipi, se stingea, însă ochii tânjeau după ceva.

– Draga mea Dolly, ai fost întotdeauna curajoasă, întotdeauna.

– Mai spune-mi o dată.

Părea să aibă în jur de zece ani, şi în acelaşi timp în jur de o sută de ani fata care avea un păun drept prieten.

– Eşti curajoasă, Dolly. Ai fost curajoasă când erai tânără şi încercai să te instruieşti în biroul tatălui tău, fără ca nimeni să te îndrume. Şi ai fost curajoasă cu mama ta, când era bolnavă şi îi vorbeai. Şi ai fost curajoasă în Paris.

– În Paris?

– Îl mai ţii minte pe Napoleon?

Buzele lui Dolly tremurară imperceptibil.

– Am leşinat.

– Şi am fost atât de mândră de tine.

– El, *monsieur* Bonaparte, a ştiut că mă prefăceam?

– Sigur că da. Napoleon a zâmbit!

Din nou, un tremur imperceptibil. Apoi mâna se relaxă, ochii se închiseră, apoi întregul corp îi fu copleşit de un spasm de durere teribilă, iar Dolly ţipă. Ţipătul răsună prelung în noaptea egipteană.

– Spune-i dragului de William... zise Dolly gâfâind, asudând, încercând să nu mai ţipe, însă nu putu continua: se prinse de Rose şi ţipătul se auzi încă o dată, ultima. Apoi ochii mari şi trişti se închiseră şi şopti în noapte... spune-i că îmi pare atât de rău că am fost o pacoste – era clar că de-abia mai putea pronunţa cuvintele... şi că îl iubesc mai mult decât oricine pe lume.

Doctorul grec râgâi şi apoi dădu din cap; doamna Alabaster, presupunând că ştia un pic de arabă, încercă să îi spună despre leacurile arabe, însă el o privi confuz. George Fallon stătea în pragul uşii, cu privirea periculoasă, furioasă pe care Rose o ştia atât de bine: planurile sale, influenţa lui asupra familiei Torrence erau pe muchie de cuţit, şi altundeva era un copil care deja se născuse. La ora patru dimineaţa, înainte ca prima

chemare la rugăciune să le poată spune că exista un singur Dumnezeu, Dolly se stinse.

Când William se întoarse, răvăşit şi singur – „nici unul dintre străinii blestemaţi nu vorbea engleza, nici unul nu m-a înţeles, nici unul n-a vrut să vină cu mine" –, servitoarele arabe îşi începuseră deja chemarea ciudată, de doliu, în întuneric, aşa că vizitatorii englezi se simţeau de parcă trăiau într-un coşmar şi încercau să nu mai audă sunetul urât, neenglezesc. Strigătul fu preluat în alte *khan*-uri şi case de-a lungul drumului. Femeile se opriră un moment când George strigă la ele, începură din nou imediat ce el plecă; în timp ce se crăpa de zori, strigătul familiar *„Allahu Akbar"* se auzi cu ecou din afara porţilor.

După obiceiul ţării, înmormântarea avu loc aproape imediat, scurtă şi rece, în ciuda căldurii. Trebuia ţinută în cartierul *frank,* cu domnul Barber citind din Biblie şi cu porţile de afară ferecate: un zvon apăruse, cum că o arăboaică era considerată vinovată. Egiptenii se adunau ameninţători în afara porţilor încuiate, se auzea sunetul unei bătăi ritmice şi un murmur continuu de furie. William arăta groaznic, dar nu plânse; dacă lui George îi păsa că îşi pierduse soţia şi copilul, nu o arăta. Rose plânse. Îşi aminti de fata înaltă, stângace, de cincisprezece ani, care stătea pe vasul spre Calais, vorbind despre mama ei, întrebând visătoare despre moda din Paris, inventându-l pe *Marquis d'X* pentru a-şi face călătoria interesantă pentru dragul său frate; îşi dădu seama că nu mai era nimeni în Anglia care să o plângă pe Dolly. Mama ei era moartă, tatălui nu îi păsase niciodată de ea. Ducele de Hawksfield o vedea ca pe o proprietate. Dolly avea să fie înmormântată repede într-un cimitir creştin din Alexandria, fără altă ceremonie, când avea să se considere că lucrurile se desfăşurau în

siguranţă. Poate că existau nişte servitori din Berkeley Square cărora avea să le pese. Poate că aveau să se îngrijească de păunul ei.

Iar apoi, în timp ce Rose se întorcea, ţeapănă, George veni lângă ea. Vorbi astfel încât doar ea să îl audă. Îi văzu ochii şi îl crezu imediat.

– Să fie clar! Nu va exista nici un copil de-al lui Harry, zise George Fallon.

CAPITOLUL DOUĂZECI ŞI TREI

Rose vomă şi îşi făcu nevoile în găleţi, le auzi pe domnişoara Proud şi pe Mattie făcând la fel mai jos pe coridorul *khan*-ului. „George va omorî copilul, dacă există un copil", spusese Dolly atât de indiferentă. În timp ce voma din nou şi din nou, vedea cu ochii minţii faţa palidă, muribundă a lui Dolly, iar apoi şi-l aminti pe George: omorând uşor un pui de căprioară, rupându-i gâtul cu mâinile goale.

Mattie era la fel de bolnavă ca şi celelalte; cele trei femei goleau cu rândul găleţile, când erau în stare, scăpând de conţinutul lor în spatele *khan*-ului, unde erau gropi neacoperite, pline de muşte şi cu şobolani mari cât pisicile, care fugeau peste tot. Se simţeau de parcă ar fi fost într-un soi de iad; la un moment dat, Rose ţipă şi vomă în acelaşi timp. Primiră un mesaj că toată lumea care participase la dineul fatal era extrem de bolnavă; un doctor francez, chemat în sfârşit ca să vadă dacă toţi din cartierul *frank* mureau, decretă că nu era o revenire a ciumei, însă de vină fusese friptura de porumbel, sau poate apa adusă în Alexandria, sau poate vinul grecesc.

Doamna Venetzia Alabaster sosi la *khan,* obişnuită cu aceste crize şi capabilă să scape mai repede de ele;

numaidecât le informă că George, care voma la fel ca toţi ceilalţi, venise – de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat, de parcă soţia şi copilul său nu ar fi murit în Alexandria – pentru a-l convinge pe soţul ei să îl ajute să caute copilul lui Harry. Domnul Alabaster era, din păcate, în stare de ebrietate, nu doar bolnav, şi îl tachinase pe viconte în legătură cu o cruce. Doamna Alabaster îi văzu expresia lui Rose, îşi pocni supărată încheieturile.

– Archie nu poate ţine piept cuiva ca vicontele, Rose. Mai ales dacă i se oferă destui bani. Îmi pare rău, dar aşa e Archie. Mă ocup eu de bani când pot, mă duc în Italia să îi cumpăr alcool, îl supraveghez, însă din când în când îmi scapă. Ţi-am adus o plantă de aici, care poate să te ajute, căci trebuie să te însănătoşeşti repede, şi poftim, uită-te la mine, freacă bine cu migdale interiorul vasului în care aduci apă, va ajuta la purificarea ei, zise doamna Alabaster şi îşi scoase ceva de la gât. Măcar am reuşit să-ţi aduc asta, zise dându-i lui Rose vechea cruce coptă. Archie o încuiase cu documentele lui de afaceri, însă trebuie să o iei tu. Şi trebuie să încercăm să plecăm spre Rosetta imediat. Este o *caravană* care pleacă mâine în zori, dacă te simţi în stare, şi pot să îl ţin pe Archie sub observaţie până atunci. Am venit doar pentru că doarme şi nu se amestecă în treburile tale; poţi să îmi dai banii acum. Crezi că vei putea călători mâine?

– *Vom* călători mâine, zise Rose hotărâtă chiar în timp ce voma din nou într-o găleată şi când se opri din vomat număra cele şaptezeci de guinee.

– L-am văzut pe fratele lui Dolly în dimineaţa aceasta, zise doamna Alabaster, singur pe chei, plângând ca un copil. Credeam că englezii nu plâng.

– Prea târziu a început să îi pese, zise Rose cu amărăciune. Dolly l-a iubit mai mult decât oricine pe lumea

asta, iar el o ştia. Însă el şi unchiul ei i-au vândut-o lui George.

– Credeam că e un obicei de-al arabilor, zise doamna Alabaster.

Înaintea zorilor, spre port, negustorii şi străinii se amestecau cu egiptenii şi cu turcii, strigând şi târguindu-se; oamenii de pretutindeni se îmbulzeau în caravanserai, călători spre Rosetta, Cairo, Aswan. Se angajară, în mod curios, gărzi arabe: doi francezi fuseseră ucişi pe drumul acesta doar cu zece zile în urmă – beduini, bei, crimă: zvonurile îi înconjurau în întuneric. Se simţea mirosul uleiului de susan din cârpele felinarelor care pâlpâiau şi erau date din mână în mână, de la grup la grup; din când în când o cămilă scotea un mârâit zgomotos, ameninţător, din gâtul ei lung, lung. Planta egiptenilor părea să-şi fi făcut efectul: englezoaicele stăteau palide, îmbrăcate în haine arăbeşti, privind cămilele prin micul spaţiu lăsat liber de către voal. Cămilele zăceau în nisip; Rose se întrebă dacă ar trebui să o mângâie pe cea pe care hotărâse să călărească, aşa cum ar mângâia un câine, însă ochii ciudaţi o priveau în lumina felinarelor, fără să clipească, fără să le pese. Mattie, spre surprinderea tuturor, călărise o cămilă când vizitase un circ din Deptford cu soţul său:

– Nu vă urcaţi, domnişoară Rose! zise ea, avertizând-o. Călăriţi un măgar! Chiar şi Cornelius Brown a căzut de pe cămilă!

– Cornelius Brown? întrebă doamna Alabaster. Cunosc un anume Cornelius Brown. Este negustor britanic în Rosetta.

– Aşa mi s-a spus la piaţă! zise Mattie triumfătoare, iar ochii chiar îi sclipiră pe faţa-i palidă.

– Ţine-te bine, fir-ar să fie! strigă domnul Alabaster în timp ce Rose se prinse de oblâncul de la şa, iar cămila îşi

întinse încet picioarele lungi, ca un fus: alunecă şi glisă pe şa, dar cumva rămase pe ea. Caravana plecă într-un final, chiar când prima chemare răsuna din moschei şi nu era nici urmă de vicontele Gawkroger sau de marchiza de Allswater.

Călătoriră spre est, la început trecând de grămezi lungi de pietriş şi rocă, apoi se întoarseră spre mare: dacă ar călători de-a lungul nisipului întreaga zi şi nu s-ar întâmpla vreo nenorocire, ar putea ajunge într-un loc sigur de popas pentru caravană înainte de lăsarea întunericului. Acolo, le informă domnul Alabaster pe femei, ar lua o barcă mică să îi ducă până la Rosetta.

– *Insha'Allah!* zise una dintre gărzile arabe, uitându-se agitat în spate, ţinându-şi arma într-un fel foarte stângace şi periculos. Cu voia Domnului!

Marea Mediterană strălucea sub razele soarelui. Cei patruzeci sau cincizeci de călători stăteau aproape unul de celălalt, privind suspicioşi dealurile de nisip din depărtare. Lui Rose i se dăduse un fel de umbrelă de soare, însă se simţea foarte ciudat, îi era foarte cald şi, până la urmă, i se făcuse rău din nou, legănându-se înainte şi înapoi, fără să facă vreo deosebire, pe cămila sa, în timp ce aceasta avansa cu stoicism. „Nu voi cere un măgar." Peisajul se înceţoşa în faţa ei. „O să vomit." I se făcu greaţă, acolo sus, pe cămilă, însă nu mai avea ce da afară. Refuză să îşi permită să se dea bătută, nu acum: cumva, se forţă să stea mai dreaptă. Nu îi venea să creadă că avea să mai mănânce ceva vreodată, însă îi era extrem de sete; deschise recipientul în care avea apa şi bău încet, sperând că migdalele îşi făcuseră efectul. Se uită în jur: le văzu pe doamna Alabaster, pe domnişoara Proud şi pe Mattie călărind măgăruşii, fiecare hotărâtă şi fermă, cu robele negre şi umbrelele de soare, cu picioarele aproape atingând nisipul. Soarele strălucea. Cămila se legăna. După o vreme, descoperi cumva cum să îşi lase

corpul să se mişte în ritmul cămilei, şi se legănară împreună în sus şi în jos, şi dintr-o parte într-alta. Cât timp stătea foarte dreaptă, se simţea în siguranţă, iar după o vreme nu-i mai fu rău, apoi îşi zâmbi ca după un mic triumf. O clipă, în mod ciudat, se simţi ca făcând parte din peisaj, călărind o cămilă prin deşert, purtând o robă lungă, neagră şi o cruce coptă la gât. Câteodată, treceau pe lângă curmali. Unii erau plini de fructe coapte, vedeau curmalele galbene şi roşii pe ramurile înalte; alţi copaci erau mai sălbatici, cu crengile crescând izolate în jos, înspre pământul uscat, nisipos.

Când soarele era jos, pe cer, cineva strigă şi arătă cu degetul: priviră spre o dună îndepărtată de nisip. Un beduin singuratic, pe un cal negru, se vedea pe fundalul amurgului violet, privind caravana. Nu se puteau abţine, parcă nu aveau aer. Era ca o scenă dintr-un tablou grozav. Iar apoi dispăru.

– Doar doi ani au trecut de la Bătălia de la Abukir dintre francezi şi englezi, când a murit lordul Abercrombie, zise unul dintre negustorii englezi, avertizând grupul în timp ce se apropiau. La Abukir, unde vom face tabără, se mai văd încă semne ale luptei. Rose îl privea, speriată de acel nume. Şi, desigur, faimoasa Bătălie a de pe Nil, a lordului Nelson, s-a întâmplat de asemenea în apele Abukirului, de fapt nu a fost deloc pe Nil.

Rose dădu din cap, neîncrezătoare. Se gândea la medaliile lui Harry, primite pentru că a lui fusese victoria, cu lordul Nelson: ea însăşi se afla acum în Egipt, pe drumul pe care fusese Harry.

Sosiră la Abukir, care părea să nu fie mai mult decât un popas, înainte să se întunece. Cămila lui Rose hotărî singură să se întindă şi dacă domnul Alabaster nu i-ar fi strigat să se lase pe spate, Rose ar fi căzut cu capul înainte, în nisip. Coborî foarte nesigură. Se aprinseră focuri pe ţărm,

se înălţară corturi, se pregăti mâncarea, se refuză laptele de bivoliţă. Domnul Alabaster scoase discret din buzunar o sticluţă cu rom şi le promise că avea să caute un vas spre Rosetta. Domnişoara Proud şi Rose priveau marea, uşurate să fi scăpat de Alexandria, se plimbară recunoscătoare pe nisip în timp ce soarele apunea parcă pe apă.

– Ce scoici neobişnuite sunt peste tot! zise Rose.

Se aplecă să ridice formele drăguţe, albe, îngropate în nisip, nu auzi avertismentul domnişoarei Proud.

– Oh, Dumnezeule! exclamă Rose.

Se ridică în grabă. Ţinea un oscior albit: o falangă, poate. O lăsă să cadă repede pe nisip, apoi îşi reveni brusc. Era în Abukir, unde se dăduseră bătălii teribile. Harry descrisese scena atât de des: vasele care se scufundau, arzând; Marea Mediterană, roşie de sânge şi plină de ţipetele oamenilor. Domnişoara Proud se aplecă şi îngropă falanga mai adânc în nisip; văzură atunci, în lumina amurgului, că erau oase albite pretutindeni, oase mai mari, părţi din craniu: oasele englezilor, înţeleseră, ale francezilor şi, probabil, ale arabilor şi ale turcilor. Rose închise ochii o clipă, rosti un fel de rugăciune ca sufletele lor să îşi găsească odihna, deşi acest loc părea atât de uitat de Dumnezeu; chiar atunci, de parcă pentru a o batjocori, vocea muezinului se auzi peste întinderea de nisip *„... Allahu Akbar..."*, chemarea tânguitoare răsunând odată cu vuietul mării.

Înapoi în tabără, arabii apăruseră parcă de nicăieri şi acum se certau cu *franks* pentru cămile, asini, vase, apă şi, mai ales, pentru bani. Domnul Alabaster ieşi din învălmăşeală, mirosind puternic a rom: vasul său avea să plece când luna va fi ieşit destul ca să îi ajute în zona cea periculoasă a Rosettei, dimineaţa devreme.

– Acolo, apa se revarsă şi din ocean, şi din Nil, zise doamna Alabaster. Iar unde se întâlnesc cele două feluri

de apă apar vârtejuri şi valuri uriaşe. Trebuie să avem o călăuză, ca să le evităm pe cele mai rele.

Văzu expresiile temătoare ale celor din jur, însă nu dădu mai multe detalii.

Aşteptând vasul la Abukir, unde soţul său luptase cu lordul Nelson şi devenise erou, Rose stătea pe perne acoperită cu o plasă şi privea stelele cele strălucitoare pe cerul întunecat, fără nori. Desigur că vechii egipteni au fost astronomi dacă vedeau asemenea stele, aşa cum observase domnişoara Proud. Muzica arăbească se auzea de undeva din afara caravanseraiului. Scorpionii îşi făceau adăpost foarte aproape, însă Rose nu ştia. Se simţea de parcă ar fi fost într-un loc bântuit, ascultând vuietul mării, i se năzări că fantomele miilor de soldaţi suspinau, pentru că muriseră acolo, atât de departe de casă, iar muzica era atât de ciudată.

Dar nu şi fantoma lui Harry, căci Harry murise printre ruinele şi gunoaiele din Alexandria. Ca şi Dolly. Biata, damnata Dolly. Iar Rose simţi cum îi cădeau uşor lacrimi, din colţul ochilor, pe lângă urechi, iar poate că unele căzură pe nisipul alb, umbrit din Abukir.

La lumina lunii, călătoreau repede pe lângă ţărm, în barca lor cu pânze; aşteptară în apropiere de Rosetta să răsară soarele. Începu să bată vântul. Se auzea un murmur înfundat acolo unde apa proaspătă şi cea sărată luptau pentru supremaţie. Rose, săltând în barcă, încă avea în minte feţele aspre ale lui George şi William la înmormântarea pripită. Cât ştia George? Îi urmărea sau poate plecase înaintea lor? Călăuza îi strigă în timp ce se crăpa de ziuă şi răsunară multe ţipete în arabă, apoi, dintr-odată, porniră. Vasul se apropie de gura de vărsare, vuietul apei se auzea mai tare, marinarii erau pregătiţi. Fiecare se ţinea strâns de orice găsea; barca cu pânze fu luată pe sus, învârtită, valuri

imense se loveau de ea; arabi pricepuţi la mânuirea vâslelor păreau să atace valurile în timp ce coborau, barca se mişca într-o parte şi în cealaltă. Iar apoi, la fel de brusc, fură aruncaţi de forţele care se luptau în apele calme, primitoare ale Nilului, unde vechi epave zăceau pe o parte, la marginea fluviului.

Rose, udă până la piele, se gândi că niciodată în viaţa ei nu mai fusese atât de speriată şi de entuziasmată; le privi temătoare pe Mattie, care zăcea culcată cu ochii închişi, şi pe domnişoara Proud, care stătea destul de dreaptă, şi ea udă până la piele, uitându-se interesată în jur. Rose băgă mâinile în apa fluviului, luă nişte apă şi o bău – poate că tocmai părăsiseră marea, însă nu era deloc sare în apă, avea un gust proaspăt şi curat. Călătoriră mai departe, pe lângă mici aşezări. În curând, trecură pe lângă un grup de clădiri deteriorate, în dreapta lor, iar doamna Alabaster îi strigă lui Rose:

– Acela e fortul Rashid, unde francezii aceia au găsit piatra!

Rose simţi cum îi sare inima din piept de emoţie – ridică privirea spre turnul mare, părăsit, unde Piatra din Rosetta zăcuse neobservată sute şi sute de ani, privi zidurile care se fărâmiţau şi pe care creşteau buruieni.

Iar apoi, un pic mai în josul râului, apăru orăşelul Rosetta, şi chiar în acel moment, vizitatorii auziră strigările cunoscute, de avertizare: *„la ilaha illa Allah..."* Nu e alt Dumnezeu în afară de Dumnezeul nostru.

Rose de-abia îşi putea crede ochilor. Clădiri albe, elegante. Case cu grădini care creşteau pe acoperişuri plate. Case frumoase, vechi, în josul cheiului. Liane care creşteau pe zăbrele, lanuri de cereale, găini care fugeau în josul străzii, măgarii omniprezenţi, minarete care străluceau în razele soarelui. Dar mai ales, mulţi copaci

verzi, flori colorate, bolte de trandafiri de mai multe culori, trandafiri peste tot. Alte flori frumoase, exotice, necunoscute, care înfloreau; fructe: lămâi şi portocale, rodii, lămâi verzi şi banane.

– Pare atât de diferit de Alexandria fiindcă nu e un oraş atât de vechi, zise doamna Alabaster, văzându-i faţa lui Rose. Fluviul Nil curgea peste pământul de aici când Alexandru cel Mare îşi construia oraşul. Nu erau ruine, aşa că a trebuit să aducă pietre vechi, de-a lungul fluviului, pentru forturi şi moschei.

Iar Rose îşi imagină plute lungi, plate, încărcate cu obeliscuri uriaşe, deteriorate, statui şi bucăţi din palate, iar undeva, zăcând printre zeii daţi la o parte, piatra cea ciobită din Rosetta, pe care o mângâiase cu propria mână. Tremură, deşi era cald. Se gândi la tatăl ei, fumându-şi tutunul exotic în Brook Street, visând la acest loc şi botezându-şi fata după el. Căută oameni care să râşnească boabe de cafea pe mal, un băieţel şi un bătrân arab care cânta.

De-a lungul malului, catargele sutelor de alte bărci se înălţau precum copacii dintr-o pădure şi auziră o cacofonie de voci, limbi, târguială şi afaceri printre catarge: negoţ. Femeile de pe barcă, în robele lor negre, îşi dăduseră jos vălul pe Marea Mediterană; femeile de pe mal – erau străine? – nu aveau deloc capul acoperit. Una dintre ele, văzu Rose, fuma. Deci aveau oare să fie libere în Rosetta? Simţi cum i se ia o piatră de pe inimă.

Însă atunci auziră cai, văzură cum deodată era aruncat tutunul, văzură femeile de pe ţărm acoperindu-şi în grabă capetele; femeile de pe barcă îşi puseră repede vălurile. Un grup de bărbaţi cu turban se apropie de un chei, apoi arabii se opriră, strigară.

– Sunt mamelucii, murmură temător domnul Alabaster. Însă chiar şi mamelucii au nevoie de negustori.

Scoase firmanul de la guvernatorul Alexandriei şi, clătindu-şi gura cu apă de râu, trecu peste alte punţi ca să ajungă la ţărm. Dădu firmanul bărbatului care părea să fie şef, salutându-l în arabă: urmă o conversaţie lungă, căpestrele cailor se scuturau şi se auzeau clopoţei. Din barcă, feţe nerăbdătoare priveau expresiile severe ale bărbaţilor cu turban uriaş, strălucitor, cu paloş scânteietor; li se va permite să intre în acest paradis? De pe mal se simţea mirosul lămâilor verzi.

Înainte de prânz, erau pe mal; Rose închirie cu uşurinţă o casă care avea o grădină lungă, iar domnul Alabaster se duse imediat să se intereseze de biserica Sf. Marcu din Rosetta. Nu se întoarse. Doamna Alabaster îşi pocni încheieturile şi plecă să îl caute; până spre sfârşitul după-amiezii, Rose, domnişoara Proud şi Mattie erau destul de încrezătoare – cu capul acoperit, însă fără vreun bărbat care să le însoţească – să se plimbe pe malul Nilului şi în oraşul zgomotos, aglomerat, pentru a-l găsi, poate. Li se părea că *franks* – mai ales femeile străine – se mişcau în voie, fără a fi deranjaţi, fără să se acopere, pe chei şi pe străzile largi, elegante: păreau să fie oameni din fiecare ţară a lumii. Părea un loc prietenos, sigur. Rose se uita la faţa fiecărui copil pe lângă care treceau. Nici urmă de domnul Alabaster, cu veşti. Nici urmă de George: cu siguranţă, l-ar fi remarcat cu uşurinţă în acest loc. Femeile trecură pe lângă semne ciudate, cu scris cursiv, arab, de necitit: Rose îşi aminti de gândurile sale de demult, despre diversele semne care constituiau limbi diferite, care o pasionaseră cu atât de mult timp în urmă. Chiar văzură un cuvânt englezesc pe o clădire veche, împodobită: BĂI, unde aburul se ridica spre cer

prin ferestre de pe acoperiş, iar bărbaţii hoinăreau pe afară, râzând la un loc.

Iar apoi Mattie îşi zări soţul.

– Uite-l, zise ea destul de calmă. Ştiam că îl voi găsi.

Însă persoana spre care arătă Mattie nu arăta cum şi-l imaginaseră Rose şi domnişoara Proud pe domnul Cornelius Brown. Acest bărbat era (sau, mai degrabă, părea să fie) arab. Nu o văzuse pe Mattie, vorbea în engleză cu un bărbat care părea francez: erau adânciţi în conversaţie. Însă francezul, care era bolnav de ochi şi părea suferind, vorbea cu un arab. Preţ de o clipă, Mattie îl privi lung pe arab, dând la o parte ţânţarii de lângă faţa ei, uitând de toate.

– Uite cum e îmbrăcat! zise ea, fără să se obosească să coboare tonul. Pesemne a devenit musulman!

– Mattie!

Rose şi domnişoara Proud priveau alarmate. Bărbatul despre care Mattie credea că era soţul ei purta turban, pantaloni de pijama (aşa li se părea) şi vestă de mătase peste o cămaşă din bumbac, descheiată la gât, ca partea de sus a unei *galabiyya*. Priveau şi priveau. Părea bronzat, necizelat şi – fură cumva surprinse – chipeş, şi îi zâmbea voios francezului.

– Ce vei face?

Rose îşi dădu seama că şoptea, însă Mattie părea destul de calmă.

– Întotdeauna v-am zis ce am de gând să fac, zise Mattie, fără să se obosească să vorbească în şoaptă.

Merse spre soţul ei, lăsându-le mute de uimire pe Rose şi pe domnişoara Proud.

– Bună, Cornie, zise Mattie.

Dacă bărbaţii ar leşina, Cornelius Brown ar fi leşinat. Gura i se deschise, dar nu zise nimic. Tovarăşul său francez

părea năucit. Ultima dată când Cornelius Brown își văzuse soția, pe Mattie, se întâmplase în altă lume, cu ani în urmă, pe Ludgate Hill, lângă Fleet Street. Nu putuse să înțeleagă destul de repede că o vedea în Rosetta, purtând roba neagră a arăboaicelor. Crezu că trebuie să fie vreo stafie, însă ea nu avea asemenea păreri greșite despre el. De aceea, lui Mattie îi fu atât de ușor să îl pocnească peste față, de două ori.

– Asta e fiindcă ai plecat fără să spui, zise ea, fără măcar să povestești cuiva despre planul tău. Am fost bucuroasă că ai plecat, știai asta, însă ar fi trebuit să zici, fiindcă mama ta a fost atât de supărată și a crezut că ai murit. Ești un laș, Cornie.

Iar apoi se întoarse la celelalte femei, și ele, parcă visând, plecară mai departe, să se plimbe prin oraș. Nici una nu menționă la început acest incident ieșit din comun, însă la un moment dat, Rose nu se mai putu abține și izbucni în râs. Mattie zâmbea ușor și domnișoarei Proud îi tremurau colțurile gurii. Deasupra lor se vedea soarele, un disc de aur uriaș pe un cer violet-închis, scufundându-se în spatele liniei orizontului.

– Ei bine, zise Mattie. Uitați-vă la asta! privea uimită soarele care apunea. Vă vine să credeți că l-am găsit pe Cornelius Brown într-un astfel de loc după atâția ani? Exact cum am zis că îl voi găsi, adăugă foarte satisfăcută.

– Îl vei revedea?

– Nu am venit aici ca să îl revăd, explică Mattie calmă. Întotdeauna v-am zis, s-a purtat foarte urât cu mama lui. Am venit aici ca să-l pocnesc. Mereu fac ce zic că voi face.

Rose și domnișoara Proud schimbară priviri amuzate. Iar soarele începu să dispară în spatele lor. Merseră mai departe, spre centrul orașului.

Însă doamna Alabaster le avertizase să nu meargă în *bazaar*, pe străzile lăturalnice şi pe aleile fetide ale acestui oraş; chiar în timp ce priveau spre nişte străzi înguste, mirosul era din nou de nesuportat; erau uşi misterioase: parfumuri, giuvaiere, murdărie, mirodenii, medicamente, şi se gândiră la Dolly şi la *bazaar*-ul din Alexandria, şi nu scoaseră nici o vorbă. În timp ce se lăsa întunericul, aleile interzise spre care aruncau priviri timide erau pline de egipteni, care cumpărau şi vindeau: în acel loc, femeile umblau complet acoperite, iar bărbaţii purtau turban şi *galabiyya* lungă, nu erau străini. Însă acolo – în timp ce se plimbau atente, doar uitându-se, trăgându-şi şalul în jurul feţei – acolo, chiar lângă intrarea într-un loc interzis, ceva îi atrase brusc privirea lui Rose. Răsuflă zgomotos şi gândi repede, chiar în timp ce se uita temătoare în jur.

– Desigur!

Grăbită, îşi acoperi faţa, făcându-le semn celorlalte să facă la fel, încă uitându-se în jur. Nimeni nu le dădea pic de atenţie, nu se vedea nici un pericol. Apoi, auziră o şoaptă, un ticăit, un foşnet, iar un arab apăru brusc din spatele unei perdele pline de mărgele; zâmbi şi le pofti.

– Haideţi... haideţi! strigă în engleză. Fac ceai. Vreţi să cumpăraţi?

Nu părea nici un pericol. Rose se mişcă repede spre uşa exotică, întunecată: simţeau miros de scorţişoară şi de portocală.

– Uite! zise Rose din nou, şi le arătă.

Era o cruce albastră, mică, foarte reuşită, de lapislazuli, aceeaşi piatră albastră, luminoasă pe care Pierre o avusese pe birou în Paris. Iar în centru, o cruce şi mai mică era montată în pietre preţioase. Era atât de frumoasă, încât toate

cele trei femei își scoaseră degetele albe din robele negre: o pipăiră, o mângâiară. El le văzu ochii.

– Vreți să cumpărați? întrebă el din nou.

– Cât? întrebă Rose.

Celelalte păreau mirate.

– E frumoasă. Din mormintele faraonilor. Discutăm. Bem ceai.

Ținea perdeaua trasă la o parte, mărgelele făcură zgomot, văzură întunericul de dincolo.

– Cât? zise Rose din nou, pe un ton ascuțit.

Domnișoara Proud nu își putea imagina ce căuta, în bazarul interzis, uitându-se la ceva ce era atât de evident de valoare și scump.

– De ce faci asta? întrebă ea și văzu expresia nerăbdătoare a lui Rose.

– George știe că există o cruce! zise ea. Dacă e prețioasă, va uita că trebuia să fie o cruce coptă!

Mattie înțelese imediat și preluă controlul.

– Cât? zise ea, în arabă.

– Cincizeci de guinee.

Rose fu atât de surprinsă, atât de alarmată, încât preț de o clipă îi căzu șalul în timp ce îl privea pe bărbat. Mattie o prinse imediat de mână și o trase mai departe în *bazaar*.

– Nu spune nimic. Vino repede.

Arabul le văzu plecând.

– Patruzeci de guinee, zise el. Bem ceai.

Peste umăr Mattie strigă:

– Cinci!

Auziră blesteme scandalizate, în arabă, și de asemenea „treizeci" în engleză. Aleea devenea mai întunecată, văzură că bărbații începeau să își aprindă felinarele.

Mattie se uită brusc înapoi, își dădu seama că o luaseră în direcția greșită.

– Ne permitem cincisprezece guinee? șopti ea. Este mult, mult prea mult, dar cred că ar trebui să o luăm repede și să ieșim din *bazaar*.

Rose căută banii dinăuntrul robei. Imediat simți alți ochi arabi privind-o, auzi un murmur, crezu, în mulțime.

– Repede, zise ea aruncând o privire în jur.

Mattie negocie. Plătiră banii: crucea îi fu dată domnișoarei Proud – strălucea albastru pal, pietrele sclipeau în mâna ei bătrână în timp ce se îndepărtau. Murmurul mulțimii se auzi mai tare; dintr-odată, simțiră că lumea se împingea, le îmbrâncea, se uită înainte și își dădu seama că nu erau femeile străine cele care atrăseseră atenția. Pe acea alee îngustă, unde se aprindeau felinarele, doi arabi târau o arăboaică murdară, care țipa; i se agăță fusta, își târâia picioarele desculțe care începuseră să sângereze. Nimeni nu îi opri. Femeia striga disperată mulțimii, îi văzură fața neacoperită, îngrozită, însă mulțimea era formată doar din spectatori: priveau în tăcere. Englezoaicele aproape că ar fi putut să o atingă în timp ce era târâtă pe lângă ele. Unul dintre arabi strigă ceva: mulțimea murmură furioasă, se apropie, cineva aruncă o piatră spre femeia care țipa.

– Trebuie să facem ceva! strigă domnișoara Proud în engleză.

Mulțimea se întoarse imediat spre ea, le văzu fețele. Rose și Mattie o grăbiră să plece de acolo, împingând-o printre femei cu robe negre înspre străzile mai luminoase, însă nu înainte să le lovească mai multe pietre; una o nimeri pe domnișoara Proud în cap. Nu așteptară, nu se certară, nu o salvară pe arăboaică: sentimentul de violență din acest paradis era de neconfundat. Speriate și scârbite, femeile își

traseră cu totul hainele negre peste faţă, încercând să nu ia în seamă ţipetele femeii şi se grăbiră înapoi spre port, înspre casa lor, spre mirosul de trandafiri. Acolo, pe aleile întunecate ale bazarului, siluetele din povestea necunoscută, arabii care târau femeia, se pierdeau în depărtare; în sfârşit strigătele femeii de-abia se mai auzeau, iar lumea îşi vedea de treabă.

Faţa domnişoarei Proud, odată ajunse în casa elegantă cu coloane de marmură, era albă ca varul.

– Ar fi trebuit să intervin, zise ea.

Însă avea sânge pe creştetul capului bătrân şi fragil şi ştiu că erau neputincioase. Rose simţi cum o cuprinde panica. Plecaseră, exact aşa cum fusese nevoit să facă Pierre Montand, fără să poată interveni. „Trebuie să găsesc copilul şi să îl duc departe de acest loc periculos." Iar apoi, dintr-odată, strigă:

– Însă unde e crucea cea albastră?

Domnişoara Proud îşi deschise încet, dureros, mâna tremurândă: crucea era încă acolo, atât de frumoasă.

Rose şi-o puse la gât. O simţea acolo, pe piele, lângă vechea cruce de lemn a copţilor, ascunsă sub veşmintele egiptene.

În casă, doar servitorii arabi se mişcau îmbufnaţi, fără să facă zgomot, prin bucătărie: nu se aprinseseră lumânări, domnul şi doamna Alabaster nu se vedeau nicăieri. Era tăcere. Dintr-odată, se simţiră străine, singure pe un tărâm ciudat. Se scuturară, de parcă ar fi fost vrăjite; Mattie aprinse lămpi cu ulei, Rose aduse apa preţioasă, îi spălă capul domnişoarei Proud, îşi dădu seama că oasele craniului său bătrân erau atât de aproape de suprafaţă, că doar soţii Alabaster stăteau între ele şi haos. „Trebuie să găsesc repede copilul." Uşa se lovi de perete şi unul dintre îngerii lor păzitori intră împiedicându-se şi se lovi de uşă.

– Unde e Vennie a mea?

– Nu ştim. Am ieşit toate să te căutăm.

Domnul Alabaster merse împleticindu-se până la un divan, căzu peste el, nu se uită la doamne în timp ce le vorbea.

– E o biserică a Sf. Marcu aici, zise el. În spatele băilor turceşti. Este încuiată şi e întuneric acum, am tot bătut la poartă, dar nu a ieşit nimeni. Numai că un copt care trecea pe acolo mi-a zis că va fi slujbă mâine după-amiază.

Părea chiar mai băut decât de obicei, dacă era posibil aşa ceva. Rose închise ochii, nerăbdătoare.

De pe străzi auziră muezinul şi uşa se lovi de perete din nou în timp ce intră doamna Alabaster, aducând rodii, banane şi flori lungi, albe.

– Aici erai, Archie, zise ea imediat, uşurată. Unde ai umblat până acum? însă domnul Alabaster părea să fi adormit.

Îi povestiră despre cum fuseseră atacate în bazar, şi ea îşi pocni încheieturile, supărată din pricina pericolului la care se expuseseră, privi cu atenţie tăietura de pe capul domnişoarei Proud, insistă să îi dea nişte ierburi de-ale ei şi s-o oblojească.

– De ce aţi mers până acolo, când ştiaţi cât de periculos este?

Însă ele se uitară la domnul Alabaster care era întins pe divan şi nu ziseră nimic. Doamna Alabaster începu să mângâie foarte uşor capul şi umerii domnişoarei Proud.

– Ah! Domnişoara Proud fu surprinsă de atingere. Mulţumesc, zise şi începu să îi dispară paloarea.

– Există un cuvânt în arabă: *mass,* zise doamna Alabaster. Înseamnă a atinge delicat. Şi de acolo provine cuvântul în engleză: *massage.*

Uşor, mâinile ei se mişcau înainte şi înapoi, iar domnişoara Proud închise ochii. Preţ de o clipă, Rose îşi aminti

parcă de o altă viață, în care Pierre întinsese mâna peste masă, atât de încet, și o ceruse în căsătorie. Închise și ea ochii.

Îi povestiră doamnei Alabaster cum îl găsiseră pe soțul lui Mattie.

– Deci e același Cornelius Brown! exclamă ea, surprinsă. Este soțul tău? Deschise gura să mai zică ceva, apoi se opri, cu mâinile încă masându-i umerii domnișoarei Proud. Îl cunoaștem, sigur că îl cunoaștem. Este unul dintre negustorii englezi de aici. Cu toții ne cunoaștem unii pe ceilalți! O privi pe Mattie, uimită. Și pur și simplu ai apărut din trecutul lui, ai mers la el și l-ai pocnit, lângă fluviul Nil din Egipt? Cred că a fost tare surprins!

Se auzi clopoțelul din fața ușii.

– E George! șopti imediat Rose.

– E Cornie Brown, zise domnul Alabaster, care se dovedi că totuși nu adormise, și se uita afară, în întuneric.

Deschise ușa.

– Ce mai faci, Cornie? A trecut mult timp de când nu ne-am mai văzut. Hai să bem ceva! iar apoi, de parcă doar atunci ar fi observat: Ai un ochi vânăt, omule!

– Așa e! aprobă Cornelius Bronwn. O ai aici pe soția mea, Archie, așa mi s-a zis.

– Soția ta? Soția ta nu ar fi venit aici fără tine, Cornie, e împotriva tradiției, știi asta. Hai să bem ceva! De fapt, chiar voiam să am o discuție cu tine despre cum stau lucrurile pe aici. Multe lucruri se schimbă prin Cairo, așa am auzit. Bea ceva.

Avea în mână o sticlă de rom.

– Doar știi că nu mai beau, Archie! Rashid se liniștește, *insha' Allah,* însă mai întâi trebuie să vorbesc cu soția mea.

Femeile din casă ascultau, fascinate.

– Poate că nu ai aflat, Archic, zise doamna Alabaster. Mattie este soţia lui Cornelius, se pare, sau, una dintre ele! adăugă privind-o pe Mattie, parcă scuzându-se.

– Mattie? repetă domnul Alabaster. Mattie a noastră? Vrei să zici că Mattie a noastră e soţia lui Cornie? Şi cum rămâne cu cealaltă?

– Ei bine! zise Mattie, apropiindu-se şi ea. Mai ai o nevastă, Cornie? şi începu să râdă. O să o aduci înapoi la Ludgate Hill, deci? Mama ta o să fie surprinsă! Ah, uite în ce hal ţi-e ochiul!

Iar Mattie se ridică, sprijinindu-se de o coloană de marmură (căci era o casă foarte veche şi elegantă) şi râzând. Rose şi domnişoara Proud, când deveni clar că Mattie nu era deloc tulburată, îl priviră pe englezul bronzat, arătos, cu un ochi vânăt, îmbrăcat, se părea, în pijama, şi începură să râdă şi ele. Cornelius Brown acceptă totul ca un englez.

– Corect, corect, însă aş vrea să-ţi vorbesc, Mattie, zise el într-un sfârşit. Ştiu că îţi datorez o explicaţie, însă ştiai că nu puteam să mă întorc odată ce am dezertat. Şi tu îmi datorezi o explicaţie, că doar ai apărut aşa, mai că nu mi-a stat inima în loc.

– Aşa cum i-a stat tatălui tău, din cauza ta.

– Sper că bătrânul ăla e de mult sub pământ!

– Cornelius Brown, cum să zici aşa ceva despre propriul tată!

– Taică-meu a fost un bătăuş şi un beţivan, şi ştii bine asta, Mattie.

– E adevărat, încuviinţă Mattie spre ceilalţi, care îi urmăreau parcă în transă.

– Deci a murit?

– A murit, ducându-ţi dorul până la sfârşit.

Nu păru să îl impresioneze.

– Pun pariu. Şi maică-mea?

– Încă se ţine bine, ca întotdeauna.

– Bun! iar Cornelius Brown reuşind să zâmbească. Deci vii, Mattie? Stăm şi noi de vorbă?

Iar Rose încuviinţă.

– Du-te! şopti ea.

– După toţi aceşti ani! zise Mattie, dându-şi ochii peste cap; mecanic, întinse mâna spre rochia cea neagră, apoi se opri. Trebuie să iau pe mine toate chestiile astea, chiar dacă mă plimb cu propriul soţ?

– Rashid a fost mereu un loc mai liber, spuse Cornie. Însă chiar acum sunt probleme.

Femeile se gândiră la bazar. Mattie, indiferentă în roba sa neagră, dispăru pe strada nisipoasă cu Cornie, în pijama, părând pentru toţi un cuplu arab, însă din Ludgate Hill.

Doamna Alabaster începu să râdă din nou.

– O fi fugit el din marină, s-o fi făcut musulman şi s-o fi însurat cu o arăboaică, zise, însă Cornelius Brown este britanic până în vârful unghiilor. *Umblă* ca un englez. Este destul de chipeş, acum că stau să mă gândesc! Nu l-a vrut niciodată înapoi?

– Chiar cred că nu. Însă simţea că el s-a purtat urât, voia foarte mult să îi spună părerea ei.

– Ei bine, cu siguranţă că i-a zis-o, admise doamna Alabaster.

– Totuşi, sunt sigură, zise Rose, că el nu se va mai întoarce niciodată în Anglia, aşa că Mattie a scăpat în sfârşit de el.

– Cine ştie? zise doamna Alabaster. După părerea mea, inima omului e atât de ciudată şi de complicată, că de-abia ne cunoaştem, iar Rose o auzi cântând ceva de Händel în timp ce intra în bucătărie.

Mattie reapăru, îmbujorată.

– Ei bine, ascultaţi, zise ea. Ne-a invitat pe toţi în casa lui, ca să îi cunoaştem cealaltă nevastă şi – chiar şi Mattie păru amuzată de informaţie – şi pe cei cinci copii!

„Allahu Akbar..." se auzi chemarea la rugăciune.

– Ce? Când?

– Acum. În seara aceasta. Zice că totul trebuie explicat. I-a spus şi celeilalte soţii.

– Ah, Mattie! zise Rose. Te simţi bine?

– Vrei să mergi, Mattie? întrebă domnişoara Proud, gândindu-se. Te deranjează toate astea?

„Allahu Akbar..." strigau vocile.

– Să mă deranjeze? Sigur că nu mă deranjează! De îndată ce l-am pocnit, m-am simţit foarte satisfăcută. Văzu că toate o priveau. Credeţi că n-am mai putut de dorul lui, în toţi aceşti ani? Nu am vrut douăzeci de copii! Mi-a fost dor de el, sigur, era plin de viaţă şi ne cunoşteam aşa de bine – de-asta am ştiut mereu că îl voi găsi, până la urmă. Îl cunosc pe Cornie, ştiam eu că a supravieţuit. Însă le-am văzut pe mama mea şi pe mama lui, mereu însărcinate, copil după copil, şi mi-am jurat să nu fac la fel. Şi, domnişoară Rose, mi-aţi dat destulă bătaie de cap, ca o fiică, într-un fel, şi se uită la Rose într-un fel foarte de modă veche şi izbucniră amândouă în râs. Iar tatăl lui cel nesuferit ştia să taie cheful oricui!

Doamna Alabaster puse o ceaşcă de ceai lângă Mattie, iar aceasta se uită în sus, surprinsă.

– Ei bine – totul *chiar e* o încurcătură astăzi, zise ea, bând recunoscătoare ceaiul. Apoi adăugă: Şi a devenit destul de bogat, se pare! Cornelius Brown! Este negustor, cumpără orez din Rosetta – Rashid, aşa îi zice el. Şi a devenit musulman pentru că aşa era uşor să aibă două neveste! şi

începu să râdă din nou. Ce lume ciudată! Totuşi, ştiam că o să-l găsesc.

– M-aş simţi atât de privilegiată să întâlnesc o egipteancă în propria casă, zise domnişoara Proud visătoare.

– Ei bine, în seara aceasta, zise Mattie. Nu putem începe să căutăm copilul în seara aceasta, domnişoară Rose.

Rose încuviinţă, însă se îndepărtă, se uită pe fereastră, simţi cele două cruci apăsându-i pielea.

– Desigur, însă Mattie o privi pe domnişoara Proud – am călătorit atât de mult, şi aţi fost rănită... Sunteţi obosită?

– OBOSITĂ! exclamă domnişoara Proud, scandalizată. OBOSITĂ! Am tot restul vieţii ca să fiu obosită, Mattie! Îmi voi pune cea mai bună rochie, dacă s-a uscat după aventurile de la sosirea în Rosetta.

Aşa că domnul Alabaster îşi conduse grupul de femei îmbrăcate în rochii într-o mică procesiune spre casa lui Cornelius Brown. Se bucurară când înţeleseră că nu era deloc pe lângă bazar. Însă în Rosetta, noaptea, parcă nimeni nu dormea şi era hărmălaie: rânduri şi rânduri de mici magazine erau luminate cu lumânări: fructe, legume, porumb, fabricanţi de pânze, croitori, brutari, oameni care schimbau bani; lume de toate naţiile se învârtea pe acolo, strigând şi râzând, *„bonjour"*, ziceau arabii, *„ciao, hello hello hello,* vreţi să cumpăraţi?" Peste tot, Rose îl căuta din priviri pe George. Oi şi capre apăreau de după colţuri rotunde, dispăreau pe alei, ţopăind printre gunoaie slinoase. Femeile îl întrebară pe domnul Alabaster despre cea de-a doua soţie a lui Cornelius Brown, fură dezamăgite să afle că nu o întâlnise niciodată. Cu toate şi-o imaginau tânără şi frumoasă, cu ochi întunecaţi, misterioşi, şi îşi strânseră veşmintele, să-şi ascundă eventualele defecte. Departe de rău erau case înalte, otomane, vechi, ca şi aceea pe care

o vizitaseră în ziua aceea fatală în Alexandria. Cornelius Brown locuia într-o asemenea casă: văzură grilajele împodobite (nu ştiau că ochi nevăzuţi le priveau, că erau glasuri care şopteau). Urcară trepte într-o casă răcoroasă, din piatră, deschisă în parte spre cerul nopţii; văzură stelele strălucitoare. În camera principală erau servitori, dar nici o egipteancă.

– Unde e soţia ta, Cornie? zise imediat Mattie. Cu toţii suntem nerăbdători, ar fi mai bine să ne faci cunoştinţă!

Parcă se auzi un fâlfâit de aripi, deasupra lor.

– Scuză-ne, Archie, o să le rog să îţi pregătească o pipă, iar Cornelius le conduse pe femei mai sus, la alt etaj. Acestea sunt obiceiurile lor! îi zise înverşunat lui Mattie. Nu vreau să râdeţi de ele!

Strigă în arabă ca să-şi anunţe prezenţa, iar apoi trecură după o perdea. Patru femei stăteau ruşinoase pe perne într-o cameră plină de covoare, decoraţiuni şi argint; deşi încăperea era luminată cu lămpi de ulei, se simţea în aer miros de portocale şi de scorţişoară. Femeile purtau eşarfe minunate, fluide, dar nu aveau văl; nu erau deloc arăboaice tinere şi frumoase: cu siguranţă nu mai erau tinere şi erau destul de dolofane, cam aşa cum era şi Mattie.

– Toate acestea sunt soţiile tale, Cornie? întrebă Mattie uimită.

Două fetiţe cu ten măsliniu, evident fiicele lui, una de patru sau de cinci ani, alta poate de zece, se jucau cu ceva ce semăna cu pietricelele când englezoaicele intrară; imediat, fata cea mai mică fugi la femei, ascunzându-se în spatele lor, trăgându-şi şalul mamei peste faţă. Fata mai mare rămase unde era, privindu-i.

– V-aş lăsa, zise Cornelius dregându-şi cam tare glasul, cum e obiceiul, şi tare v-ar plăcea să aveţi o discuţie despre mine, pun rămăşag, însă va trebui să vă traduc.

O prezentă pe prima sa soţie, Mattie, celei de-a doua soţii, Layla: în religia pe care o îmbrăţişase cu atâţia ani în urmă, să ai două soţii era ceva chiar acceptabil, aşa că nu dădea nici un semn că se simţea bigam, însă părea destul de roşu la faţă. Pe neaşteptate, Rose simţi că o mănâncă degetele, aşa cum o mâncaseră cu atâţia ani în urmă, să scrie ceea ce vedea.

– Iar ele sunt surorile Laylei, zise Cornelius, iar celelalte femei zâmbiră şi îşi plecară capetele.

– *Salamu' aleikum,* zise doamna Alabaster.

– *Salamu' aleikum,* răspunseră.

Mattie şi Layla se măsurau din priviri, păreau să se liniştească imediat deoarece erau destul de asemănătoare, mai ales în robele lor lungi. Rochia Laylei era de un albastru intens; purta şalvari largi, albaştri, pe dedesubt, văzură ele, şi cea mai frumoasă eşarfă, albastră precum cerul egiptean. Şalurile din jurul capului erau tivite cu argintiu şi avea cercei de argint şi brăţări care zornăiau când se mişca. Mattie îşi dădu jos roba cea neagră. Pe dedesubt, purta cea mai bună rochie a ei, încă din Londra, pe uscat, pe mare şi pe fluviul Nil: cu talie înaltă, decoltată şi, destul de ciudat, tot albastră. Avea panglici prinse în păr şi un lanţ de aur la gât. Arăboaicele erau vrăjite. Cornie avea o expresie de nedescifrat. Preţ de o clipă, toată lumea tăcu. Apoi, vorbind una cu cealaltă, aparent uimite, arăboaicele se ridicară şi începură să mângâie rochia lui Mattie, atingându-i timide braţele albe.

– O să vă las un pic, zise Cornelius într-un sfârşit, trăgându-şi cămaşa. Flo, hai aici!

– *Flo?* se miră Mattie, privindu-l întrebătoare pe Cornelius ; apoi o văzu pe cea mai mare din fete, apropiindu-se timidă de tatăl său. Ah, zise Mattie aprobând, i-a pus numele după sora lui, o să se bucure. Îmi pare bine, Flo.

– Flo vorbeşte engleza, la fel ca fraţii ei mai mari. Atât m-a bătut la cap şi m-a ameţit până am fost de acord – i-am zis că nu e nevoie să înveţe engleza, fraţii ei au nevoie de ea pentru afaceri, însă ea, desigur, n-o să aibă. Dar nu s-a mulţumit nicicum cu refuzul meu. Şi, a dracului treabă, e mai bună decât oricare dintre ei! Flo, zise din nou, o să ai tu grijă de doamne şi o să le traduci ?

– *Away,*[1] tată, zise Flo. O să fac tot ce pot.

Se aşeză pe podea într-un fel ciudat, cu un picior sub ea. Se uită timidă, dar mândră la oaspeţi, şi aşteptă. Vorbea engleza încet, dar clar, iar musafirele îşi dădură seama că avea accent de Ludgate Hill, ca şi Cornie şi Mattie. Cornelius Brown trase perdeaua şi coborî. Transpira.

Gazdele văzură imediat că domnişoara Proud era cea mai în vârstă, aranjată şi dreaptă, purtând cea mai bună rochie şi boneta sa albă, şi imediat îi făcură ei întâi loc pe perne, înaintea celorlalte, şi o aşezară confortabil. Se holbară la hainele stilate ale englezoaicelor ; englezoaicele priveau, la rândul lor, frumoasele mătăsuri şi bumbacul. O servitoare aduse ceai de mentă. Doamna Alabaster făcu remarci politicoase în arabă, lămpile de ulei care miroseau a portocale aruncau umbre uşoare. Însă era clar că Layla avea ceva pe suflet: îi tot şoptea lui Flo, care tot dădea din cap, privind podeaua. Se turnă ceai, se observară şi se atinseră rochiile, doar Layla nu zâmbea acum că Cornelius plecase.

– O ştiu pe mătuşica ta, îi zise Mattie lui Flo, o să fie aşa de încântată că şi-a adus aminte Cornie de ea.

---

[1] Da

– E frumoasă ?

– Ei bine, într-un fel, răspunse Mattie diplomată. Este amuzantă. Obişnuia să cânte, murmură ea însoţitoarelor. Avea mult tupeu.

– Ce înseamnă tupeu? întrebă Flo imediat, iar Mattie fu descumpănită.

– Ei bine, să ai multă energie, ca şi tatăl său, zise cam fără convingere.

– Unde sunt fraţii tăi, Flo? întrebă Rose.

Flo se ridică imediat şi o pofti pe Rose să o urmeze, însă chiar în timp ce Rose se ridică, Flo nu vru să plece dacă Mattie nu le urma şi ea. În timp ce plecau din camera femeilor, auziră glasuri de bărbaţi. Chiar deasupra camerei principale de mai jos era un pasaj mic. Flo îşi atinse buzele cu degetul şi le făcu semn lui Rose şi lui Mattie să o urmeze. Decoraţiuni făcute manual împodobeau partea deschisă a peretelui, cu zăbrele, iar prin găurile dintre ele, femeile se uitară în jos, aşa cum le arăta Flo. Acolo era domnul Alabaster, fumând o pipă ciudată, complicată, care părea să coboare spre un borcan cu apă. Cornie stătea în faţa lui, fumând şi el aşa, iar lângă Cornie se aflau patru băieţi arabi. Aceştia erau oare fiii lui Cornie?

– Se spune că Mohammed Ali preia controlul în Cairo – nu ştim ce se va întâmpla acolo.

Bărbaţii se aplecară în faţă: Rose nu se simţea în largul ei spionând.

Chiar în timp ce se întorceau în camera femeilor, Flo o prinse de braţ, foarte timidă, pe Rose.

– Băiatul cel scund este fiul mătuşii mele. Ca să-mi fie soţ.

– Ah, însă eşti foarte tânără. Pentru căsătorie.

– Este important să îţi alegi soţul pentru bucurie, zise Flo.

Nu părea foarte bucuroasă, iar Rose își dădu seama cât de tânără era, se gândi la Dolly, închise ochii, fiind cuprinsă pe neașteptate de durere. Însă Flo mângâia acum brațul lui Mattie. Aceste gesturi erau foarte sfioase de fiecare dată, dar totodată foarte repezi.

– Vă rog, îi zise ușor lui Mattie în timp ce intrau în camera femeilor, mama e tare speriată. Vorbiți frumos cu ea.

Doamna Alabaster întreținea o conversație pe jumătate în arabă, iar domnișoara Proud râdea în timp ce femeile o înfășurau în culori.

– Nu, nu! *Shokran,* mulțumesc, zicea, în timp ce Layla insista ca frumoasa eșarfă albastră pe care o purtase să rămână în jurul umerilor domnișoarei Proud, pentru că acum era a ei.

Mattie vorbi încet cu doamna Alabaster. Doamna Alabaster vorbi direct cu Layla, în arabă, încet și clar. Arăboaicele tăcură dintr-odată, apoi vorbiră între ele, se agitară și toate se întoarseră către Layla, care brusc vorbi mult și repede în arabă, ca un șuvoi care părea să nu se mai oprească.

Doamna Alabaster se întoarse spre Flo.

– Poți să mă ajuți, draga mea? întrebă ea. Nu vorbesc destul de bine araba.

Fără convingere, Flo se întoarse din nou spre mama ei, vorbi în arabă. Layla dădu din cap, din nou și din nou, iar surorile sale, la fel. Doamna Alabaster zise încet :

– Cred că îi este teamă că i-l vei lua, Mattie.

– Să îl iau pe Cornelius Brown înapoi la Londra în pijamale? E nebună?

Flo se întoarse spre Mattie și respiră adânc, iar Rose văzu că fetei îi tremurau mâinile.

– Mama mea, zise Flo, mă roagă să vă spun că vă imploră să nu ni-l luaţi pe tata, fiindcă este – se chinuia să găsească cuvintele – viaţa ei şi viaţa noastră, iar fata cu tenul măsliniu şi accentul său londonez, atât de departe de Londra, avea ceva înduioşător. Crede că e mâna diavolului că aţi venit.

Vorbea foarte politicos şi foarte timid, aşa că expresia „mâna diavolului" era foarte serioasă.

– Ştie că sunteţi foarte furioasă fiindcă a văzut expresia tatălui nostru când v-a întâlnit.

Flo rămase brusc fără cuvinte, se întoarse repede către mama ei, îşi întinse braţele tremurânde, iar toate femeile înţeleseră că şi lui Flo îi era frică.

– Cerule! zise Mattie imediat. E ridicol! Biata de tine. Şi biata ta mamă. Nu ştiu ce v-a zis Cornie despre mine, însă sigur că nu o să îl iau de aici! Sigur că nu! Flo!

Flo o privi pe Mattie. Mattie vorbi foarte răspicat şi foarte rar.

– Flo, spune-i mamei tale că nu am de gând să-l duc niciunde pe Cornie. Şi, mai mult, sunt foarte fericită să văd că a fost destul de drăguţă să îi dăruiască mulţi copii. Lucru pe care eu nu l-aş fi făcut niciodată!

Flo traduse, iar Layla, la început neîncrezătoare, în sfârşit zâmbi; toate zâmbiră, toate arăboaicele, zâmbind şi zâmbind către doamnele engleze care dintr-odată apăruseră în mijlocul lor cu hainele lor frumoase şi ciudate, dar care totuşi nu aveau să-l fure pe Cornelius Brown.

Rose zăcea trează în oraşul Rosetta, orăşelul după care o botezase tatăl său, scriind. Fusese trează atât de mult timp de când părăsiseră Alexandria cu caravana, încât nu putea dormi. În afara plasei, ţânţarii şi muştele îi bâzâiau

în jurul capului, la fel ca gândurile sale. Atâtea alte lucruri se întâmplaseră: Dolly era moartă, toată lumea fusese bolnavă, George o amenințase în legătură cu copilul, călătoria spre Rosetta, crucile pe care le purta, familia lui Cornelius Brown. Însă ea venise în Egipt ca să-și găsească propria familie.

O fetiță arabă, scrise ea, va trebui să învețe să fie femeie. Va fi închisă, la fel ca Flo, Layla și surorile sale. Dacă pot să o găsesc și să o iau de aici, atunci, până când va fi crescut, toate englezoaicele vor avea dreptul să fie educate, să aibă o profesie, să călătorească prin lume, m-aș asigura că ar ști absolut totul, aș fi potrivită pentru ea.

Dintr-odată, se simți foarte singură.

Aș iubi-o atât de mult. Aș iubi-o din toată inima.

Închise jurnalul, își aprinse un trabuc.

Se gândi la Cornelius Brown. Oare se gândise el vreodată la Mattie, în toți acei ani? „Oare se mai gândește din când în când la Anglia?" Însă, dacă ea ar lua un copilaș din Egipt, acum, nu și-ar mai aminti nimic. Fumul se împrăștia. „Sigur că îi va fi mai bine în Anglia, o voi crește ca pe o englezoaică." Într-un sfârșit, se culcă pe divan, încercă să doarmă, încercând din răsputeri să doarmă, „Trebuie să adorm", se tot gândi la copil, ațipi un moment, apoi se trezi din nou, intrând în panică: „Unde e George?" Se răsucea și nu se liniștea, în căldură: „Nu o să existe nici un copil de-al lui Harry, urlase George. Unde e?" Dădu din cap din nou și din nou, de parcă ar fi auzit un sunet și ar fi încercat să

scape, iar apoi ştiu că nu mai putea aştepta nici un moment. Repede, îşi luă rochia, ataşă vălul cel alb şi turbanul mic, îşi luă roba cea neagră, ieşi din casă pe jos, complet acoperită ca una dintre femeile de pe aleile înguste ale bazarului.

Străzile erau încă pline de arabi şi de străini, prăvăliile păreau închise acum, dar se auzeau râsete şi muzică, sub stelele strălucitoare ale Rosettei. Fluiere sonore şi voci nazale parcă îşi cântau ciudatul cântec. Domnul Alabaster le spusese că biserica era aproape de băile turceşti. Nimeni nu părea să o bage în seamă. Se ţinea pe lângă străzile principale şi nu se uita în sus, se grăbea ca o umbră întunecată pe drumurile frumoase, pe lângă clădiri albe, îndreptându-se spre singurul cuvânt englezesc pe care îl văzuse: „BĂI"; căutând tot timpul vreun semn al unei biserici creştine; găsi, în spatele băilor, o cruce albă pe o clădire veche. Poarta spre curtea coptă era încuiată. Aşteptă o clipă, uitându-se în jur, fără să se simtă în largul ei, iar apoi, ţinându-şi strâns în jurul ei rochia, pelerina şi şalul, se căţără repede peste poartă şi intră în curte.

Biserica era cufundată în întuneric, însă se vedea o lumină strălucind de pe o potecă îngustă de vizavi, iar ea urmă lumina, spunându-şi hotărâtă că acum se afla într-un loc creştin: fireşte că era în siguranţă. Trecu peste pietre sparte, apoi pe sub o boltă şi pe potecuţa cea îngustă; se auzea hărmălaie. Oameni? Animale? Nu-şi putea da seama. Simţi mirosul de ulei de susan al lămpilor, de mâncare, mirodenii şi murdărie. Îşi aduse aminte de arăboaica aceea care striga, cu picioarele sângerânde, cea care era târâtă pe aleea întunecată şi periculoasă. Un bărbat – un preot? – îşi făcea nevoile lângă un perete. Rose aşteptă, iar când acesta termină, respiră adânc şi vorbi tare.

– *Salamu' aleikum,* zise ea.

El tresări foarte tare. O privi cu atenție, înțelese că era străină, iar lui Rose i se păru că suspină.

– *Français?* întrebă el. *Italiano?*

– Englezoaică, zise Rose. Vorbiți engleza?

– Un pic, răspunse el.

– Ah, mă bucur atât de mult, zise Rose. Am nevoie de ajutorul dumneavoastră.

– Desigur, zise el, iar ea presupuse că dacă se cățărase peste o poartă în toiul nopții, probabil că era clar că avea nevoie de ajutor. Un copil? întrebă el.

Rose era uimită. De unde știa? Auzise de căutarea ei? Toată lumea din Egipt știa de copilul lui Harry? „Unde e George?" Încuviință, pur și simplu.

– Întoarce-te mâine, zise el răgușit, se întoarse și ar fi dispărut pe ușă.

– Nu, nu! Așteptați!

Strigătele ei zgomotoase se auziră cu ecou prin pasajul îngust, urât-mirositor; preotul se întoarse iritat. Ea încercă să scoată o cruce, cea de lemn, din jurul gâtului, însă se agăță în vălul său alb, ca două religii care se luptau între ele. În final, răvășită, își dădu jos vălul, iar apoi crucea coptă, și i-o întinse preotului. Atunci el se uită altfel la ea, mai cu luare-aminte.

– Tu ești fata de pe barcă?

– Ce înseamnă „fata de pe barcă"?

– De ce ești aici, la biserica Sf. Marcu?

– Cum am mai spus, caut un copil.

– *Cauți* copil?

Rose încuviință, iar el o întrebă din nou:

– *Cauți* copil în viață?

– Da, zise. Un copil pe jumătate egiptean și pe jumătate englez. Caut copilul căpitanului englez.

Păru să îi studieze faţa, gesturile.

– Aceasta? întrebă preotul, ridicând crucea de lemn.

Ea îi povesti. El păru să ia o hotărâre.

– Vino, zise el până la urmă.

Încă ţinea crucea de lemn în mână.

Merseră pe potecă şi printr-un pasaj întunecat, „Nu mi-e frică, nu mi-e frică", şi o conduse într-o cămăruţă. Mai mulţi oameni stăteau la o masă. Un bărbat bătrân stătea cu picioarele încrucişate printre nişte perne pe podea; fuma din genul de pipă arăbească cu apă, din care îl văzuse şi pe domnul Alabaster că fuma. Îşi întrerupseră destul de surprinşi discuţia, în timp ce Rose îl urmă pe preot şi intră în încăpere: inima lui Rose bătea foarte tare; îşi spuse hotărâtă că nu aveau să o omoare cu pietre. Preotul din biserică ridică crucea de lemn, ca să o vadă bărbaţii.

– *Salamu' aleikum,* rosti ea cu grijă.

Preotul vorbi repede în arabă. Bătrânul de pe podea trase tutunul cu miros dulce din pipă, îl suflă ţinând ochii pe jumătate închişi, o privi pe Rose. În curând era limpede că deşi el nu vorbea engleza, cu el avea să vorbească. Preotul le traduse.

– Ce copil este acesta? întrebă bătrânul.

– Un copil al unei egiptence, care s-a născut după ce au plecat trupele britanice – tatăl a fost căpitan în marina britanică şi a fost ucis pe străzile din Alexandria. Cred că femeia a fost omorâtă cu pietre, de compatrioţii ei. Cred că acest copil se află aici.

Se uită în jur, în camera întunecată, murdară, aşteptându-se să apară dintr-odată un copil, şi se simţea de parcă inima avea să îi plesnească.

– Ce vrei cu copilul?

Respiră adânc.

– Este copilul soţului meu. Soţul meu a murit, aşa cum ştiţi.

Ochii cei întunecaţi o priviră.

– Ştii povestea?

– Da.

– Încă mai vrei copilul?

– Da.

– Ce vei face cu ea?

– Orice e mai bine pentru fată. E *aici?*

Încercă să nu i se audă disperarea în voce; inima îi bătea atât de dureros, încât nu se putea abţine.

– Cred că fetiţa e în pericol! *E aici?*

Nu îi răspunse direct.

– Eşti creştină?

Ştia că acesta trebuia să fie vreun soi de test, se gândi la reverendul Horatio Harbottom şi speră ca Dumnezeu să nu o fulgere pe loc.

– Sunt englezoaică. În Anglia suntem creştini, iar vărul meu este un preot de renume.

– Crezi că suntem la fel?

– Poftim?

Nu avea sens, nu înţelesese, era ameţită de atâta nesomn, însă trebuia să treacă testul.

– Aici a început creştinismul. Şi credinţa mahomedană. Şi credinţa evreiască. Ai auzit de Moise?

– Desigur.

Privirea ei devenea tot mai sălbatică. „Unde e copilul, e aici oare, m-am apropiat în sfârşit de copil?"

– Aici în Egipt a fost găsit coşuleţul său, între ierburi. Lângă Nil. În ţara noastră e o sinagogă evreiască unde a fost găsit Moise, şi o biserică creştină în apropiere. Şi o moschee, lângă ea. Cândva am fost legaţi, acum suntem

dușmani. Cu toții trăim pe pământul strămoșilor noștri, iar religia noastră, istoria noastră, ele trăiesc aici cu noi. Crezi că suntem la fel?

Încă nu era sigură la ce se refera.

– La fel ca voi?

Nu putea să-și dea seama ce voia el să îi răspundă.

– Cred că, în Anglia, suntem... mai retrași față de religia noastră.

Își folosi mâinile ca să îi explice: „despărțiți, la distanță".

– Aici în Egipt se pare că voi toți trăiți în spiritul ei.

Își împreună mâinile.

Nu avea idee ce o să înțeleagă preotul care traducea, dar bătrânul dădu din cap în semn că răspunsul îl mulțumea. Ceilalți bărbați ascultau interesați această discuție.

Dintr-odată, îngenunche lângă bătrânul care stătea pe podea cu picioarele încrucișate.

– Te rog să-mi spui dacă e aici copilul! Nu e în siguranță! exclamă ea și îl prinse de braț, nu se putu abține. Trebuie să o iau imediat de aici!

O privi curios și spuse ceva ce Rose crezu că era un blestem al arabilor, așa că se trase imediat de lângă el și de lângă respirația lui urât mirositoare. Însă el repetă și ea înțelese că era un fel de râset.

– Nu trebuie să strigi, Domnul îți va răspunde dacă asta îi e vrerea!

Iar acum toți bărbații, trecând pipa de la unul la altul, râseră și ei, iar Rose coborî privirea, aparent supusă, așteptând încordată.

– Însă ai primit crucea coptă de la unul dintre noi, și nu ne așteptăm ca ele să fie în mâinile unor *franks*. Dacă unul dintre noi ți-a dat-o, e semn că trebuie să te credem și să ne încredem în tine.

Rose se gândi la femeie, măturând şi ascultând. Rămase acolo, îngenuncheată.

– Totul a devenit un munte, zise bătrânul.

Rose se uită la preotul care traducea: „munte?" Însă el dădu din umeri.

– Este doar fată, şi pe jumătate englezoaică. Ar fi moartă. O ascundem doar fiindcă negustorul englez din Alexandria avea bani. Însă au încercat să-l ucidă – vreun turc a încercat, iar el a trebuit să fugă, şi acum nu mai sunt bani. Dacă ai bani, o poţi cumpăra cu uşurinţă de la călugări. E în mănăstire cu călugării.

Bătrânul era foarte direct şi pipa trecea de la unul la celălalt în timp ce ei o priveau cu atenţie.

„Nu putem să ne cunoaştem, se gândi Rose. Cine ştie dacă spun adevărul? Totuşi, sunt singurii oameni din lumea întreagă care pot să mă ajute. Şi astfel trebuie să am încredere în ei." Doar atunci, în timp ce el se întinse după pipă, Rose observă că bătrânul nu stătea cu picioarele încrucişate printre perne: nu avea picioare. Se uită iute în altă parte.

– Unde e mănăstirea?

Bătrânul o privi viclean şi îi răspunse el însuşi:

– Eu, zise el în engleză, arătându-şi spre piept. Eu!

Era dimineaţa devreme când ea ajunse înapoi la casă.

Înăuntru, toată lumea era trează, toată lumea vorbea, în afară de domnul Alabaster, care sforăia uşor cu gura deschisă pe divan.

– Aici erai, zise domnişoara Proud uşurată. Unde ai fost? Te-ai dus la o plimbare dis-de-dimineaţă? Ai ratat vizita.

Ei îi îngheţă sângele în vine.

– George?

– Nu, Cornelius, Layla şi fiii.

– Ce e? Ce e, Mattie? o întrebară, căci obrajii lui Mattie erau roşii.

Mattie se duse repede în bucătărie la servitorii arabi.

– Spuneţi-le, dnă Alabaster, dacă binevoiţi, îi zise peste umăr. Eu trebuie să îi supraveghez, sau cine ştie ce o să mâncaţi la micul dejun, probabil pisici din alea jigărite!

Doamna Alabaster îşi pocni încheieturile şi se încolăci cu eşarfa sa lungă în jurul unei coloane de marmură.

– Ei bine, nu ştiu ce vei spune, Rose, zise ea. Mattie a primit o vizită de la familia lui Cornelius Brown, în această dimineaţă, foarte devreme. Cornelius şi Layla, surorile, fiii, Flo, viitorul soţ al lui Flo – toată lumea! iar doamna Alabaster râse. Ascultă! zise de parcă Rose nu ar fi ascultat cu cea mai mare atenţie. Cornie, Layla şi întreaga familie i-au cerut lui Mattie să rămână în Rosetta. Adică – şi făcu o pauză, fiind un moment delicat – să locuiască permanent cu ei.

Rose deschise gura, uimită.

– Cum adică, să locuiască împreună cu ei?

– Se pare că ei ar vrea ca Mattie să îşi ocupe locul în gospodărie, ca prima soţie.

– Mattie... prima soţie? Au înnebunit? Cum îndrăznesc?

– Poate că Mattie ar fi fericită, zise domnişoara Proud. Poate că ar trebui să o laşi pe ea să se hotărască, Rose.

Rose le privi, simţi că roşeşte.

– Din câte am înţeles, a fost ideea Laylei, zise doamna Alabaster, încă înfăşurată în eşarfă. Ea deţine controlul gospodăriei, cred eu, mai mult decât pare la prima vedere şi ea a vorbit mai mult. Crede că i-ar prinde bine lui Cornelius să aibă o englezoaică lângă el, cineva care îi cunoaşte cealaltă familie. Totuşi, Layla îşi are surorile. Cu toate cred că l-ar face fericit. Iar Cornelius pare să fie de acord cu ele, în

ciuda faptului că are un ochi vânăt. Observă expresia şocată a lui Rose. Ţi-am spus că inima omului ascunde multe surprize, conchise ea, sec.

Uşa principală se deschise încet. Flo, fata cea mică a lui Cornelius Brown, pe jumătate arăboaică şi pe jumătate englezoaică, intră cu faţa aproape acoperită în camera cea mare cu frumoase coloane de marmură: era doar o fată de zece ani, însoţită de unul dintre frăţiorii ei. Ducea un buchet foarte mare de trandafiri galbeni de parcă ar fi venit din grădina tatălui său; parfumul lor umplu imediat încăperea.

– *Maati?* zise ea, nesigură.

Mattie apăru în uşa bucătăriei. Flo îi întinse trandafirii.

– Te rog, *Maati*, zise ea. Rămâi cu noi, te rog, ah, te rog vino să locuieşti în casa noastră. Voi avea eu grijă de tine.

Iar frăţiorul se înclină, jenat, stângaci în faţa femeilor, iar apoi cei doi copii – căci erau doar nişte copii – se întoarseră şi plecară tot atât de repede cum veniseră. Mattie privi în urma lor, fără nici o expresie, ţinând în braţe trandafirii. Rose avea lacrimi în ochi. Mattie, desigur, nu îi aparţinea.

– Mattie, zise ea foarte repede. Dacă doreşti să mergi să locuieşti cu Cornie, aşa trebuie să faci. Trebuie să faci ce te face fericită. Desigur, eu te voi lăsa să pleci, însă eu plec în josul Nilului să iau copilul.

Toată lumea o privi lung pe Rose.

– Ştiu unde e fetiţa. De îndată ce se întunecă, pornesc în josul Nilului să o aduc.

CAPITOLUL DOUAZECI ŞI PATRU

În depărtare se auzea sunetul clopotelor de alamă de la templul hindus, un zgomot uşor, ca un zăngănit, de parcă s-ar fi jucat nişte copii cu zeii cei prietenoşi. Fanny stătea pe un balansoar pe *varanda* umbrită. Balansoarul se mişca uşor, înainte şi înapoi, iar Fanny îşi făcea uşor vânt cu evantaiul în căldura după-amiezii târzii. Şuviţe de păr roşcat ieşeau de sub pălăria cu bor larg. Se plimbase prin grădina cea mare cu soţia fratelui său, însă se lăsase păgubaşă, din cauza căldurii. Mama sa îi comandase rochii minunate de mătase indiană, bumbac şi muselină brodată, Fanny nu mai avusese în viaţa ei atâtea haine frumoase. Astăzi, purta bumbac indian răcoros, a doua rochie pe care o îmbrăca în aceeaşi zi, căci căldura era nimicitoare. Îşi dăduse jos şi pantofii. Acesta era anotimpul „rece", un fel de iarnă a Indiei. Totuşi, Fanny găsea că era mult prea cald, se gândea la zăpadă. Servitorii tăcuţi aduceau băuturi reci la intervale regulate: poate că se gândiseră că Fanny dormea, cu ochii închişi, cu siguranţă.

Însă Fanny se gândea.

Grădinile bine întreţinute se întindeau în faţa sa în toată splendoarea lor minunată de culori, roşu aprins, galben, auriu. Mai mulţi grădinari indieni se mişcau încet printre flori, îmbrăcaţi în *dhotis*[1] lungi. Bărbatul bătrân, cu turban, care era şeful lor, stătea la umbra unui smochin indian, ale cărui ramuri ajungeau până jos. Fanny auzea vocile copiilor, strigând şi râzând cu verişorii şi cu servitorii indieni care aveau grijă de ei.

Trecu o oră. Fanny deschise ochii, se balansă în faţă şi în spate. Însă nu dormise.

Tatăl său ieşi pe *varanda* în costumul său alb, ducând nişte hârtii. Se aşeză lângă ea la o măsuţă. Servitorii aduseră ceşti cu ceai.

– Ce frumoasă eşti, draga mea! îi zise în felul său obişnuit, voios, zâmbindu-i. Ar trebui să porţi mai des albastru. Îşi bău ceaiul în tăcere câteva clipe. Am primit o scrisoare, zise.

– De la Rose?

Fanny sări atât de nerăbdătoare, încât pălăria îi căzu pe balansoar, veni să se aşeze pe cealaltă parte a mesei, netezindu-şi părul.

– Am primit o scrisoare de la Rose! E pe drum? A găsit copilul?

Întinse mâna plină de nerăbdare, aşteptând scrisoarea.

– Nu de la Rose, fata mea.

– Ah, se întristă Fanny. Mi-e atât de dor de ea, am fost sigură că o să vină dacă poate. I-ar plăcea aici, tată, dar poate că încă mai caută copilul, desigur. Ah, dacă am şti.

El nu vorbi.

[1] Veşmânt tradiţional purtat de bărbaţii din India (n.tr.)

Ea se juca distrată cu niște brățări indiene pe care i le dăruiseră surorile sale, întorcându-le pe mână. Desigur, își dăduse seama că el tăcea. Întrebă într-un final:

– Atunci, de la Horatio?

– De la Horatio și de la alții.

– Ce vrei să zici?

– Ei bine, fetițo, știam că așa o să se întâmple. Știam, în final, că o să ne contacteze Horatio.

– Da, desigur.

– Are un avocat, și a implicat compania.

– Compania Indiilor de Est?

El văzu dezamăgirea de pe fața ei.

– Da, Fanny.

– Ah, tată! Nu mă gândisem la asta, îmi pare atât de rău.

– Lasă, lasă, să nu-ți pară rău. Nu îmi fac griji pentru mine, ci pentru tine. Știi că am luat legătura cu mulți avocați, dar nu ai alternativă, așa cum am discutat în repetate rânduri și din nou. Dacă vrei copiii, trebuie să te întorci.

Îi văzu fața. Își dori ca soția lui să fi fost aici cu el, în loc să trebăluiască înăuntru.

– Ar putea fi chiar mai rău, draga mea Fanny, Horatio ar fi putut să insiste să primească înapoi copiii, fără tine, și ar fi trebuit să se întâmple după cum dorea. Cu anumită – domnul Hall ridică privirea spre cerul indian – mărinimie creștinească, a fost de acord să te întorci și tu... *imediat.*

Fanny rămase nemișcată.

În tăcere, auziră trilurile păsărilor care se întorceau pe ramurile copacilor din grădină, le văzură penajul viu colorat. Cerul deveni ca o flacără sălbatică, prelungă, din cauza soarelui care apunea. Un șarpe mic trecu peste *varanda:* Fanny nu se putu abține, își ridică picioarele goale, deși știa că acesta nu era periculos; tatăl său îl împinse cu bățul, îi

zâmbi. Ar fi dorit să îi fie mai de folos fiicei sale mai mari, care evident era tulburată; soţia lui se pricepea mai bine decât el la astfel de treburi. El şi soţia sa îşi adorau cei doi nepoţi, îi văzuseră crescând, nu voiau să îi părăsească din nou atât de repede. Undeva lătra un câine.

– Crezi în Dumnezeu, tată?

Păru surprins de schimbarea subiectului, iar apoi râse voios.

– Ei bine, acum ştii mult mai multe decât mine despre astfel de lucruri! zise. Nu a fost niciodată un subiect pe care să îl cercetez prea mult. Poate că e vreun domn amabil în cer care ne veghează et cetera, ce părere ai? întrebă el zâmbind din nou, şi întotdeauna se simţea mai în largul lui dacă zâmbea. Aşa obişnuiam să-ţi spun când erai mică!

– Ştiu. Vorbeam tare fericită cu el. Totuşi, Horatio Îl vede ca pe o forţă răzbunătoare dacă nu Îi facem vrerea.

– Vrerea Lui sau a lui Horatio?

Fanny râse fără să vrea. Tatăl său zâmbi din nou şi dintr-odată ea îşi aminti de hieroglifa copilărească a lui Rose pentru el: fără faţă, doar un zâmbet.

– Am verificat lista cu vasele care vin de la Bombay, zise el într-un final. Este unul la sfârşitul săptămânii…

– *Nu!*

– … cu care am putea trimite scrisori: lui Horatio; la Londra, în caz că Rose s-a întors acolo. Apoi mai sunt nişte vase – desigur, nu sunt complet de încredere, pentru că uneori trebuie să ocolească şi să urmeze alte rute din cauza lui Napoleon et cetera – la sfârşitul lunii.

În India se întunecă repede. Amurgul este frumos, iar noaptea este mai plăcut în anotimpul rece. Auziră cum tinerii se adunau să intre, copiii cu glasul lor clar, ascuţit,

plin de regret. Servitorii aprinseră lumânări, fără să facă zgomot; aprinseră câteva sfeşnice afară, însă domnul Hall le făcu semn că nu era nevoie: lumina atrăgea ţânţari, molii uriaşe şi alte insecte mari, era destulă lumină care pâlpâia dinăuntrul casei, unde o auzeau pe mama lui Fanny dându-le ordine servitorilor, iar surorile se strigau una pe cealaltă. Păsările se liniştiseră, însă nu prea departe, şacalii urlau, maimuţele parcă pălăvrăgeau: această casă era o oază de civilizaţie ca alte case din district, însă când se lăsa întunericul, sălbăticia părea să fie foarte aproape. Pentru un moment se zări o rază de lumină de la lumânare, apoi întunericul se lăsă din nou în timp ce se închise o uşă şi se auzi foşnetul unei rochii. Mama lui Fanny veni să se aşeze lângă ei; avea trei pahare pe o tavă, sherry spaniol, bun. Domnul Hall ştia cum să facă rost de aproape tot ce aveau nevoie; soţia sa nu îl întreba prea multe despre cum reuşea. Dar, chiar în timp ce beau, văzură lumini care pâlpâiau departe pe drum şi se auziră cai, aveau să vină pe partea cealaltă a casei. Domnul Hall suspină, pe jumătate uşurat, dar şi exasperat: afaceri.

În timp ce îşi golea paharul, zise:

– Ei bine, Fanny, mai poartă albastru, ţi se potriveşte. Şi orice planuri ţi-ai face, să ştii că te voi susţine financiar dacă vrei.

– Mulţumesc, tată.

Uşa casei se închise în spatele lui.

Doamna Hall adusese un şal subţire; îl puse pe umerii lui Fanny.

– Mi-a spus tatăl tău despre scrisori, Fanny dragă.

– Mă voi întoarce în Anglia la sfârşitul lunii, mamă.

Broaştele orăcăiau prin grădină, din nou şi din nou.

– Am fost atât de norocoşi să te vedem, dar a fost o vizită aşa scurtă, zise doamna Hall tristă. Îmi va fi dureros de dor de copii. Acum hai să vorbim despre tine, draga mea Fanny.

Doamna Hall nu-i împărtăşise niciodată lui Fanny părerea ei despre Horatio Harbottom, îl numise întotdeauna „dragul de Horatio", însă în timp ce bea sherry în întuneric pe *varanda* indiană îşi aminti de ziua nunţii lui Fanny şi de vocea destul de ipocrită care spunea: „Apa pură a Domnului va fi alegerea mea", în timp ce oaspeţii beau sherry rafinat, cam ca acesta. Îşi aminti cum simţise un fior de nelinişte, la aşa lipsă de bună dispoziţie într-o asemenea zi, iar presimţirea sa devenise mai puternică atunci când Horatio îi interzisese lui Fanny să vină la Londra, chiar şi atunci când familia sa pleca în India. Doamna Hall era îndurerată când vedea cum se schimbase fiica ei. Se gândi la ea, însărcinată, stând lângă caprifoiul parfumat de la poarta casei preotului din Wentwater, luându-şi rămas-bun de la familie, spunându-le să nu îşi facă griji, plângând, zâmbind şi făcând cu mâna. Întotdeauna văzuse ceva pur – părea un cuvânt ciudat, însă doamna Hall îl folosea oricum – la Fanny: mintea ei cea ascuţită, credinţa în Dumnezeu, şi, mai ales, bunătatea ei. Încă avea acea bunătate, desigur, o emana pur şi simplu. Însă ceva se schimbase la fiica ei. Avea acum un fel de a fi mai secătuit, mai forţat, de parcă lumea se dovedise mai puţin înţeleaptă decât se aşteptase.

– Fanny, draga mea...

– Am un plan, mamă.

Cineva pusese o lumânare la o fereastră a casei, o parte a feţei lui Fanny era luminată, iar doamna Hall văzu că fiica ei se încrunta. Brăţările indiene ale lui Fanny zăngăniră în timp ce ea îşi termină cam repede sherry-ul şi îşi puse paharul înapoi pe masă.

– Va fi nevoie de pricepere şi de tot curajul meu, însă am un plan, spuse pe un ton ciudat. Crezi în Dumnezeu, mamă?

Doamna Hall era confuză, uitându-se la expresia fiicei sale în penumbră. De-a lungul timpului descoperise că să stea de vorbă era cel mai bine. Familia ei aştepta acest lucru, iar uneori soluţiile se arătau singure. Zise:

– Ca să îţi spun adevărul, draga mea Fanny, m-a cam prins religia hindusă. Au mulţi zei, multe festivaluri, parade strălucitoare, voioşie. Însă, desigur, încă se aşteaptă ca soţiile să se jertfească pe mormintele soţilor, iar aşa ceva nu e în regulă, e un obicei foarte barbar. Ah, şi chiar îmi place Buddha – este un zeu atât de paşnic, bine hrănit, iar ei cred că am fost cu toţii fluturi sau elefanţi în alte vieţi. Mi se pare că există foarte multe religii frumoase, iar noi ar trebui să trăim cu toţii fericiţi, împreună. Însă, draga mea Fanny, acestea sunt lucruri pe care ar trebui să le discuţi cu tatăl tău, nu cu mine, căci eu nu sunt prea educată, după cum ştii. Mergem la biserica englezească de aici, desigur, însă găsesc că sunt prea ocupată în viaţa asta ca să îmi fac griji în legătură cu viaţa de apoi – ah, iartă-mă, Fanny – dragul de Horatio e desigur un om al bisericii şi, deşi acum nu mai aminteşti de Dumnezeu aşa cum obişnuiai când erai copil – mai ţii minte cât de des vorbeai despre El? –, cred că măcar despre acest subiect trebuie să ai o părere clară. Ar fi extrem de neconvenabil – îşi termină sherry-ul – ca o soţie de preot să nu creadă în Dumnezeu! Îşi privi fiica pieziş, în penumbră, dar nu îi putu descifra expresia. Însă, dacă întâmpini dificultăţi, poate ar trebui să discuţi cu acei *foarte* drăguţi quakeri care au fost cu tine pe vas; erau mult mai drăguţi decât acel preot tânăr cu faţă ascuţită!

Fanny râse.

– Dragă mamă, eşti, desigur, mai deşteaptă decât noi toţi la un loc!

Brăţările îi zăngăniră în timp ce ridica tava şi paharele goale de sherry.

– Dacă voi fi în continuare doamna Horatio Harbottom, voi avea nevoie de un plan, cu siguranţă. Stătea pe *varanda,* cu tava în mâini, ascultând orăcăitul broaştelor. După o clipă, zise: Acei quakeri foarte drăguţi de care ai amintit spun că Dumnezeu înseamnă iubire, mamă. Dacă Dumnezeu există, sunt sigură că mă va ierta pentru ce sunt pe cale să fac.

Nu mai dădu alte detalii.

Doamna Hall îşi cunoştea fiica destul de bine ca să nu o mai descoasă; văzu că Fanny luase o hotărâre.

– Cât timp nu plănuieşti să îl omori pe dragul de Horatio, sunt sigură că Domnul va înţelege, draga mea Fanny, zise, şi văzu din nou zâmbetul cel forţat, iar după câteva momente intrară la braţ în casa în care copiii se jucau, iar surorile lui Fanny se certau – de ochii lumii, pentru un joc de cărţi, însă, de fapt, pentru un ofiţer din armata din India Maiestăţii Sale britanice.

Noaptea, Fanny veni în camera mamei ducând o lumânare. Doamna Hall, purtând o bonetă de noapte, mare şi albă, se trezi imediat din lumea viselor.

– Ce e, draga mea? E vreo problemă?

Fanny era în cămaşă de noapte, cu părul ei roşcat despletit.

– Stai aici lângă mine, aşa cum făceai mereu.

– Vreau să îţi spun ceva, draga mea mamă, zise Fanny şi puse sfeşnicul pe o măsuţă, aşezându-se lângă patul mamei ei. Iar apoi nu o s-o mai spun nicicând şi voi nega că am zis-o vreodată, chiar şi dacă mă întreabă tata, şi nu o să îi spun nici lui Rose, cât trăiesc, căci voi reuşi doar dacă nu zic nimănui, însă cred că totuşi trebuie să mărturisesc cuiva.

Doamna Hall aşteptă în linişte, fără să îşi aranjeze boneta, fără să tragă de cuverturi, de parcă nu ar fi fost deloc acolo. Afară, broaştele încă orăcăiau în grădină.

– Am decis să devin quaker, mamă. Şi nu doar quaker, ci şi predicator, căci acceptă şi femei, fără să facă discriminare, şi mi s-a spus că am talent.

– Într-adevăr ai talent, Fanny. Faci parte dintre oamenii „buni" ai lumii şi nu poţi ascunde asta.

Fanny suspină.

– Însă vezi tu – iar mama ei îi văzu expresia serioasă – nu mai pot crede în Dumnezeu, mamă. Dacă într-adevăr există, este servit foarte prost de mulţi dintre slujitorii lui. Ar putea încă să mi se arate într-o zi, ar putea să nu; între timp, mă aflu într-o situaţie foarte dificilă, după cum ai spus, sunt căsătorită cu un preot. Aşa că am decis să folosesc ce am învăţat de la Horatio – şi îmi pare rău s-o zic, dar am învăţat că biserica e plină de ipocriţi – în scopurile mele.

Dacă doamna Hall era surprinsă sau şocată, nu dădu nici un semn.

– Quakerii vor avea grijă de mine. Desigur, asta nu înseamnă că am nevoie să aibă cineva grijă de mine, însă vor deveni omniprezenţi în Wentwater, aşa s-a hotărât.

– Dragul de Horatio va fi foarte supărat, zise doamna Hall, folosind un eufemism.

– Dragul de Horatio, zise Fanny folosind din nou acel ton ciudat, sec, a avut mereu dificultăţi în a fi orice în afară de slugarnic în faţa ducilor şi a duceselor, iar mentorul meu, poate aşa i-ai zice, este o ducesă. Nu aş pune pariu pe rezultatul, pentru sufletul lui Horatio, într-o luptă dintre religie şi aristocraţie! Într-adevăr, va fi mânios. Însă înseamnă că voi avea un sprijin în Wentwater... şi am mare nevoie de acest sprijin.

– Ah, iubita mea copilă...

– Nu, mamă, nu ai fi putut să mă ajuți, nu de această dată, zise Fanny netezind pătura, iar apoi râse. Mamă, munca mea ca soție de preot a fost mereu să vorbesc cu femeile, să încerc să le ajut cu problemele lor. Însă în sfaturile mele nu m-aș fi gândit în veci să am idei atât de avangardiste cum a avut ducesa de Brayfield.

Din nou, doamna Hall nu păru surprinsă când află cine era confidenta fiicei ei, deși chiar era surprinsă, căci toată lumea auzise de ducesa de Brayfield.

– Chiar voi face bine, cred în binele din lume. Însă nu mai cred că există un Dumnezeu creștin, acel bărbat cu barbă albă cu care obișnuiam să vorbesc când eram mică. Însă ducesa mi-a zis: „Atunci, de ce să nu faci bine, pur și simplu? Cine ar ști diferența, în afară de noi două?"

În depărtare, un șacal, sau poate o vulpe, urla la lună; era un sunet melancolic care dispăru, și urmă tăcere.

– Însă nimeni nu va ghici vreodată.

– Eu sunt nimeni, zise mama sa liniștită, și tot ce am de zis e că o persoană cu o inimă atât de pură ca a ta va fi întotdeauna bună cu alții și, într-adevăr, nu contează ce haine porți.

În noaptea tropicală, cele două femei râseră, poate cu un râs melancolic, ca și chemarea șacalului, și totuși un râs despre cum e lumea și cum trebuie să te descurci.

CAPITOLUL DOUAZECI ŞI CINCI

Domnul Alabaster stătea pe divan. Toată ziua nu putuse să iasă, fiindcă soţia îl păzea ca un dragon; toată ziua nu putuse să îşi găsească romul, fiindcă soţia sa îl ascunsese. Se simţea extrem de rău şi mâinile îi tremurau. În sfârşit recunoscuse, în timp ce doamna Alabaster îl descosea furioasă, suspicioasă, că vicontele ajunsese în Rosetta şi că se întâlniseră.

– Ce i-ai zis?

– Doar că ne vom duce la biserică; ce altceva mai era?

Începuse să facă scandal, însă privirea soţiei sale îl făcu să vorbească mai încet, aproape în şoaptă.

– De patru ori mai mult decât m-a plătit ea, Vennie! De patru ori.

Ea refuzase să mai vorbească cu el după aceea. Acum el asculta neîncrezător planul. Avea nevoie să bea ceva. Era încruntat, şi de durere, şi de neîncredere.

– Nu poate să meargă singură, Vennie, murmură el. Străinii sunt omorâţi fără clipire. Copţii nu pot proteja o străină.

Soarele după-amiezii târzii strălucea puternic pe cerul de un albastru-deschis, exotic.

– Ia-o pe Flo, zise Mattie. Ea îţi va traduce şi împreună nu o să bateţi aşa de tare la ochi, o femeie şi o fată. O femeie singură nu e în siguranţă.

– Nu mai sunt deloc speriată.

Rose dormise trei ore, se bucura foarte tare de succesul său.

– M-am plimbat prin Rosetta noaptea, fără să mă necăjească nimeni, fără să mă observe nimeni. Cred că exagerăm pericolul.

Faţa domnişoarei Proud era foarte palidă.

– Ai uitat de femeia de pe alee?

Rose se gândi: „Copila are acum nevoie de mine: George nu trebuie să o găsească niciodată. Nu o să mă las speriată de nimic acum".

– Sunt tot felul de piraţi şi nebuni pe Nil, zise calmă doamna Alabaster. Orice necunoscut care trece pe acolo va observa că eşti străină şi i-ar putea veni ideea să te omoare. Aşa stau lucrurile când pleci pe fluviu, noaptea, cu persoane care-ţi sunt total necunoscute.

– Ia-o pe Flo, zise Mattie din nou. Ar putea să te ajute. Nu o să observe un copil.

– Nu poate pur şi simplu să o ia pe Flo! exclamă domnişoara Proud, consternată.

– Egiptenii îşi iubesc copiii, zise doamna Alabaster. Nu cred că ar răni un copil. Iar Flo va şti cum să fie în siguranţă, este arăboaică.

– Au zis să merg singură. Să nu fie nimeni cu mine. Ştiu unde e ancorat vasul, mă vor aştepta.

– Într-adevăr, trebuie să aibă încredere în cineva, zise doamna Alabaster, şi trebuie să plece acum, în seara aceasta, căci fără îndoială că acel viconte afurisit, zise ea privindu-şi

batjocoritoare soţul, va apărea aici în orice moment, trăncănind despre cruci.

– Dar nu ar trebui să îşi asume riscuri prosteşti, teribile! interveni domnişoara Proud, foarte palidă.

Însă expresia lui Rose avea ceva ce le făcu pe restul să rămână fără cuvinte. Ajunsese la destinaţie: nu putea să se întoarcă.

– În sfârşit am găsit-o, e vie, de-asta am făcut toată călătoria aceasta lungă. Timp de mai mult de un an, tot ce am făcut a fost pentru acest moment. Am crezut că George va încerca să mă oprească fiindcă o va vrea pe fiica lui Harry, însă el vede copila ca pe o ameninţare! Cu toţii credeţi că sunt melodramatică, însă îl cunosc pe George aşa cum voi nu îl cunoaşteţi şi îl cred capabil să o ucidă. De ce ar conta pentru el? De ce ar conta pentru oricine pe lumea asta, în afară de mine? Trebuie să mă duc. Şi trebuie să mă duc singură sau nu mă vor accepta. Pentru asta am venit în Egipt!

– Mă duc să o aduc pe Flo, zise Mattie. Îi voi spune lui Cornie că eşti vicontesă. Este încă englez, sub pijamalele sale, adăugă şi plecă grăbită în roba sa neagră.

– Probabil sunt vreo douăzeci sau, poate, cincizeci de mănăstiri, murmură domnul Alabaster.

Toată lumea îl ignoră. Rose număra bani, îşi umplu sticla cu apă dintr-un urcior: banii îi băgă într-un buzunar interior, iar tot restul lucrurilor le puse într-un coşuleţ de trestie pe care avea să îl poarte pe sub robă.

– Archie are dreptate, zise într-un târziu doamna Alabaster şi ridică din umeri. De asemenea, ar trebui să ştii că sunt o mie de copii care au taţi *franks* aici, englezi, francezi, portughezi, ce-or fi ei. De unde o să ştii? Ai putea să

fii înşelată, s-ar putea să pleci cu orice copil. De ce crezi că or fi vrând ei să mergi singură?

– Vă spun, am simţit că mi-a spus adevărul! Rose ştia că mai are puţin până să plângă, începu să strige. Vă zic, mi s-a părut că îşi asumau riscuri să mă ajute şi le sunt recunoscătoare. Au discutat între ei despre care era cea mai bună soluţie. Este o barcă mică, doar bătrânul fără picioare va fi acolo împreună cu nepotul său. O femeie în plus, care pare arăboaică, nu va da de bănuit. Dacă am merge toate, ar şti toată lumea din Rosetta.

– Atunci ia-o pe Flo, zise doamna Alabaster. Nimeni nu va avea suspiciuni în legătură cu o fetiţă ca ea.

– Oamenii mă vor învinovăţi, zise domnul Alabaster. Pentru că v-am lăsat să plecaţi.

– Nu *mă lăsaţi* să plec, domnule Alabaster! strigă Rose furioasă, orice urmă de lacrimi dispărând imediat. Mă duc de bunăvoie şi vă implor să rămâneţi destul de treaz încât să nu îl informaţi pe viconte de mişcările mele, orice recompensă financiară v-ar oferi!

– Nu-ţi face griji. Archie nu o să plece nicăieri, o asigură doamna Alabaster.

George şi William intrară pe poarta din spatele grădinii, în umbrele după-amiezii târzii, înaintară printre copacii şi tufele de trandafiri până ajunseră la uşa casei, care era încă deschisă.

– Aşa că poftim, zise George calm. După cum am fost informaţi. Îi aruncă un săculeţ cu bani domnului Alabaster. Dă-mi crucea, Rose.

Doamna Alabaster se uită lung la soţul ei, la săculeţul cu bani. Apoi suspină, şi în acel suspin, în casa din Rosetta, cei din jur parcă îi văzură viaţa, viaţa pe care alesese să o

ducă alături de Archibald Alabaster, pentru a nu îmbătrâni cu Acrobaţii Cântăreţi.

Rose Fallon gândea repede.

– Nu mi-aţi fost un bun prieten, domnule Alabaster, zise ea coborând tonul.

Plecă privirea, se forţă să rămână cu capul plecat. Trebuia să scape repede de George. Simţea crucea albastră încrustată cu pietre preţioase în jurul gâtului.

– Nu angaja niciodată un beţivan, Rose, zise George. Ne-a spus totul. Ai venit în Egipt doar ca să cauţi copilul.

Râse şi nu observă că domnişoara Proud luă un coşuleţ de trestie de la Rose şi îl scoase din cameră.

– Cu siguranţă e un pic patetic să cauţi pruncul soţului tău mort, fiindcă tu nu ai fost în stare să ai un copil, zise el. Ţi-am mai zis – copilul lui Harry nu are nici o legătură cu tine. Este un copil nelegitim, nu aparţine nici unei clase sociale, e un bastard, un nimic. Nu e un moştenitor, nu ţi-ar da posibilitatea să ai vreo pretenţie de la familia Fallon. Şi nu va ajunge niciodată în Anglia, voi avea eu grijă!

Rose simţi furia, pericolul. Foarte încet, îşi întoarse puţin privirea de la George, văzându-l atunci pe William, palid şi tăcut. Sora lui murise de doar trei zile.

– Îmi pare atât de rău de Dolly, îi zise lui William. Într-o zi, îţi voi transmite ultimele ei cuvinte, după cum m-a rugat.

Fu ca şi cum l-ar fi lovit. Apoi, ea privi cerul şi soarele care apunea. Se întoarse din nou şi îşi desfăcu de la gât crucea cu pietre preţioase. Văzu cum George deschise larg ochii şi cum îi străluci privirea: de aceea, nu observă expresia surprinsă de pe chipul domnului Alabaster.

– Dă-mi-o, zise George întinzând repede mâna. Se uită atent la ea. Nu ai avea de unde să ştii, însă aceasta nu e o cruce coptă, zise el imediat. Dar e frumoasă! Şi valorează

mulţi bani. Ai avut într-adevăr noroc, *Rosetta mia*. Plecaţi, toţi, în afară de Rose! adăugă el tăios. Am o propunere pentru ea. În particular.

Se opri şi îi privi pe toţi, cu crucea albastră legănându-i-se în mână. Domnişoara Proud nu se mişcă, doamna Alabaster era cu ochii pe soţul ei, ca să-l împiedice să zică ceva.

– *Ieşiţi!* strigă George.

Rose încuviinţă nerăbdătoare, îndemnându-i din priviri să plece. Se mişcară jenaţi pe lângă coloanele de marmură. George nu mai vru să continue conversaţia până când nu rămaseră în casă doar el şi Rose.

– Vreau să îi vorbesc *doar* lui Rose, insistă el.

Cu toţii se uitară în urmă, neliniştiţi, mai puţin William, care se îndreptă spre râu, cu umerii lăsaţi, în timp ce soarele apunea.

În pragul casei pustii, ea se întoarse imediat spre el. Instantaneu, simţi mirosul de tutun, aşa cum îl simţise mereu. El văzu că ea avea lacrimi în ochi şi crezu că plângea din cauză că fusese nevoită să-i dea crucea; nu ştia că erau lacrimi de frustrare şi de furie, fiindcă o împiedica să plece în călătoria sa.

– Ce vrei, George? De ce nu mă laşi în pace acum? Nu îţi mai pot da nimic altceva.

El stătea ţinând în mână bucata de lapislazuli, albastră, strălucitoare.

– Vreau să te gândeşti să te căsătoreşti cu mine, zise George.

Urmă o tăcere plină de uimire.

– Te surprind? Însă e o idee care ar aduce multe beneficii, dacă stai să te gândeşti.

Rose se aşeză, fără cuvinte, pe ce era mai la îndemână, o băncuţă de marmură din faţa uşii. George se aşeză lângă ea, în grădină, ca un companion.

– De ce să fii surprinsă?

Simţeau mirosul de trandafiri, de lămâi, mirosul râului.

– Uite ce bine ne cunoaştem. Nu ar exista secrete: câte cupluri căsătorite pot spune asta? Trebuie doar să păstrăm aparenţele. Ştii că sunt foarte bogat: acea bogăţie ţi-ar da multă independenţă, şi tu eşti, după cum ştiu, *Rosetta mia,* o femeie căreia îi place independenţa! Şi există ceva ce avem în comun: amândoi l-am iubit pe Harry. Ţi-am spus cândva că el era singura persoană pe care am iubit-o vreodată în viaţa mea, şi aşa este. Ştiu ce înseamnă să iubeşti, chiar dacă ştiu că tu nu crezi asta.

Se ridică brusc, se plimbă printre tufele de flori viu colorate, se întoarse. Iar Rose se gândi cât de neobişnuit era că tocmai lui George, dintre toţi, îi era greu să vorbească despre fratele său mort, chiar şi acum, însă nu putea suporta gândul că acesta avea un copil.

– Nu se poate să îţi imaginezi că familia Fallon ar permite existenţa unei corcituri slinoase, plângăcioase, de arab, care să pună la îndoială moartea eroică a lui Harry, care să îi ponegrească numele!

De parcă s-ar fi convins singur că Harry totuşi murise eroic, salvând Anglia. Rose înţelese atunci că mitul lui Harry, medaliile şi portretul, vor dăinui veşnic în familia Fallon.

– Îţi imaginezi că am permite unui străin împuţit să folosească numele nostru? Acest ţânc nu înseamnă nimic şi mă voi ocupa eu de el.

Un porumbel foşni în copacul de deasupra şi, doar o clipă, amândoi se uitară în sus.

– Ştii prea multe, desigur, *Rosetta mia,* zise el stând foarte aproape de ea, prea aproape, aşa cum făcea el, uitându-se în jos la ea. Nu vreau să pălăvrăgeşti tot restul

vieţii despre vreun copil străin, un bastard. Căsătoreşte-te cu mine şi vom uita de asta.

„Căsătoreşte-te cu mine şi nu vei putea depune mărturie împotriva mea", traduse Rose. Aşteptă.

– Ducele de Hawksfield şi familia sa îmi sunt prea îndatoraţi acum, Rose, ca să poată trăi fără mine, în ciuda morţii lui Dolly. Apropo, Dolly a fost o fetişcană foarte prostuţă şi isterică, după cum ştii atât de bine, însă mi-a lăsat nişte amintiri foarte... interesante. Ideea este că: ducele de Hawksfield, din cine ştie ce motive, te preţuieşte, aşa că dacă ne-am căsători sper că s-ar atenua şocul morţii nepoatei sale. Şi, în final, Rose – cred că îţi va fi pe plac – după această seară, când mă voi fi ocupat o dată pentru totdeauna de problema asta, plec spre Cairo: piramidele, sfinxul; şi locurile de după Cairo, pe Nil, locurile vechilor faraoni, despre care cu cât aud mai multe, cu atât ştiu mai sigur că vor fi interesante şi de o mie de ori în avantajul nostru. Cunosc antichităţile mai bine decât majoritatea lucrurilor. Ştiu cum devin „la modă", simt această modă în Anglia, acum. Se spune că beduinii deja cutreieră străzile din Cairo, vânzând bijuterii, şi că poţi cumpăra cranii şi oase străvechi la preţ de nimic, şi vase decorate şi pietre din morminte – de-abia aştept să ajung! Ştii ce interes imens există pentru hieroglife, dar nu există destule cunoştinţe. Eşti atât de îndrăgostită de aceste lucruri, ai putea fi în situaţia de a afla mai multe.

Rose închise ochii o clipă ca el să nu vadă că aceasta ar fi fost împlinirea celui mai vechi vis al ei: că ar putea totuşi să rezolve misterul hieroglifelor.

– Poate că vor mai fi stele în două sau trei limbi, continuă el, sau ar putea fi indicii pe papirusurile care se pare că se găsesc în sarcofagele mumiilor, iar mumiile se zice că sunt, la propriu, peste tot, am putea să ajungem uşor la ele.

(Rose se gândi la George *ajungând* la mumii.) Ai putea să-ţi aduci contribuţia la rezolvarea hieroglifelor măcar adunând mai multe exemple, lucru pe care ştii, cu siguranţă, că nu îl poţi face aici ca femeie neînsoţită, nu poţi nici măcar să te apuci de aşa ceva.

George ştia că îi oferă o lume care avea să îi schimbe viaţa. Totuşi, trebuia să ştie că nu va exista un moştenitor. „Ce ar face cu mine, peste câţiva ani, când va fi uitată problema cu copilul acesta?" Fără îndoială, într-un fel sau altul, o să poată scăpa de ea.

– Acum, spune-mi ceva. Ce anume trebuia să faci cu asta? zise el ţinând cu drag crucea, răsucind între degete frumoasa piatră albastră, pietrele preţioase sclipeau în ultimele raze de lumină. Firește, nu am de gând să o dau vreunui preot. Însă Alabaster – un om plictisitor, nu-i aşa! – a bălmăjit ceva despre un semn, că acesta e singurul lucru care îţi va obţine o discuţie cu preotul care are copilul.

– Înseamnă că ţi-a spus tot ce ştiu.

Ea chiar îşi sprijini capul în palme, de parcă asta ar fi ajutat-o să îşi ascundă gândurile. „Este aproape întuneric. Trebuie să scap de el." Totuşi, se uită din nou în sus, doar o clipă.

– George, de ce te supără atât de tare treaba asta? De ce nu pleci pur şi simplu la Cairo? Prietenul tău, prinţul de Wales, şi toţi fraţii lui au o mulţime de copii nelegitimi. Cu siguranţă, pentru tine, acest copil chiar *nu contează*.

– Când voi face parte din *beau monde,* s-ar putea să nu conteze. Ca să fac parte din *beau monde,* Harry trebuie să fie un erou. A murit în luptă, nu într-o încăierare! Ignoranţa ta în ceea ce priveşte problemele sociale, deşi ai făcut parte din familia noastră, mă uimeşte, zise el extraordinar de agitat, atât de departe de Anglia. Ţi-ai aranjat o întrevedere?

Ea simţea mirosul de tutun, gândea repede. Respiră adânc. Începu să îi răspundă, foarte încet.

– Din cauza pericolului, zise ea uşor, astfel încât el trebui să se aplece înspre ea ca să o audă, trebuia să aşteptăm până se închidea *bazaar*. Trebuia să apar în secret, cu crucea, mai târziu în seara aceasta.

– Alabaster nu a zis nimic despre aşa ceva.

– Atunci, du-te mai devreme, zise Rose ridicând din umeri. Am înţeles că ei credeau că e mai sigur să predea copilul când tot oraşul doarme, însă poate că îi vei putea convinge să procedeze altfel. Copţii se pare că sunt în pericol, pentru că au protejat şi au găzduit copilul unei femei care le-a adus o asemenea ruşine.

– Alabaster nu mi-a spus nimic despre asta.

Rose strigă brusc:

– De unde să ştiu eu ce plănuia domnul Alabaster! Poate că dorea să găsească chiar el copilul şi să îl predea apoi cui avea să-i plătească mai mult! Am crezut că o să mă ajute! Du-te şi întreabă-l tu!

Ochii i se umplură din nou de lacrimi. „Trebuie să plec. Şi, cu siguranţă, până acum doamna Alabaster l-a încuiat undeva pe Archie, undeva unde George nu poate să îl găsească."

– Foarte bine, foarte bine.

Ea îi simţi zâmbetul, ştiu că o studia atent; imediat coborî privirea şi se uită la rădăcinile tufelor de trandafiri din nisip.

– Este în regulă. Am ceva de care trebuie să mă ocup mai întâi. Mă voi întoarce când s-a rezolvat toată chestiunea şi vom pleca imediat spre Cairo. Pentru moment – şi un altfel de zâmbet îi apăru pe chip – am o întâlnire în Rosetta, şi întâlnirea mea, fiindcă nu doresc să am vreun

secret față de tine, este cu un băiat arab, foarte drăguț și tânăr. Așa că nu trebuie să îți faci griji că te voi deranja în felul acela, *vreodată,* zise el încă zâmbind, un văduv îndurerat. Voi aștepta până când se închide bazarul și orașul se liniștește. Presupun că are sens, că nu pot să predea copilul în fața întregii populații din Rosetta. Mă voi întoarce să îți aflu decizia după ce am rezolvat problema și nu vom mai discuta despre copil.

Ea închise ochii. „De ce nu pleacă?!" El începu să se îndepărteze. Apoi, o clipă, se opri. Se întoarse și o privi, George cel de demult, periculos în felul pe care ea îl cunoștea atât de bine.

– Niciodată nu simt că pot să am încredere în tine, *Rosetta mia.* Cred că nu mai ai ce să faci acum, însă cu tine nu pot fi niciodată sigur. Vei fi – făcu pauză, căutându-și cuvintele – o soție interesantă. Însă hai să stabilim ceva, indiferent dacă îmi vei accepta sau nu oferta. În nici un caz, așa că nici nu să te gândești la asta, chiar dacă o să găsești prima copilul, legea îl va considera ca, *mai întâi,* făcând parte din familia mea, și *în al doilea rând,* ca aparținându-ți. Sub nici o formă nu voi permite ca această... pacoste... să existe, chiar dacă prin vreo greșeală extremă de calcul din partea mea, la care nu mă pot gândi, nu îl voi găsi în această seară.

Dispăru spre centrul orașului. Nu privi în urmă.

Preț de câteva clipe, Rose rămase complet nemișcată. „Chiar are de gând să scape de acest copil, de parcă nu ar fi nimic." Se ridică repede și intră în casă. „Îmi oferă Egiptul la schimb pentru viața copilului." Din nou închise ochii, văzu hieroglifele: scrisul magic, misterios care aștepta să fie descifrat. Altceva o îngrijora. „George va fi mereu prezent: mereu. Chiar dacă voi găsi copilul înaintea lui, nu

voi putea niciodată să scap de familia Fallon: vor fi mereu acolo, un asemenea copil nu va fi nicicând în siguranţă." Iar casa pustie, cu coloanele de marmură, parcă îi făcea cuvintele să se audă cu ecou: *mereu... niciodată...*

În final, ceilalţi îşi făcură apariţia. De parcă s-ar fi ajuns, împotriva voinţei lor, la o hotărâre: nimeni nu mai vorbea despre copil. Îl auzi pe domnul Alabaster cerând rom. Domnişoara Proud aduse coşuleţul cu mâncare şi apă, veni şi se aşeză în linişte lângă Rose, iar împreună priviră cerul care se întuneca.

Chiar în timp ce Rose îşi puse vălul şi roba şi ridică coşuleţul, se auzi o bătaie puternică în uşă. În casa cu coloane de marmură era o asemenea tensiune, încât toată lumea rămase nemişcată privind uşa fără să răspundă. Apoi auziră vocea lui Cornelius Brown, strigându-l pe domnul Alabaster.

– Repede, Archie! strigă încă o dată. Sunt probleme mari.

– Unde?

Domnul Alabaster se ridicase deja.

Cornie se ivi după uşă.

– La băi. Se spune că un englez e atacat de un grup de mameluci – *în* băi, îţi vine să crezi? Trebuie măcar să ne apropiem, vom avea grijă, dar s-ar putea întâmpla orice.

– Aşa e, încuviinţă domnul Alabaster.

Rose şi domnişoara Proud văzură că îşi vârau cuţite pe sub haine.

– Nu, Archie! îi strigă doamna Alabaster soţului său. Nu poţi să mergi, ştii ce s-a întâmplat cu negustorul francez, lângă fluviu, ziua în amiaza mare! Nimeni nu ar avea ce să facă! Nu vreau să pleci nicăieri!

– Nu putem să abandonăm un englez! zise Cornie. Repede, Archie!

– Pentru Dumnezeu, Cornie, strigă doamna Alabaster, ai părăsit Anglia cu ani în urmă, acum eşti *de-al lor!*

– Eu şi Archie vorbim araba, zise Cornie încăpăţânat, ieşind în drum, şi poate că sunt de-al lor, aşa cum zici, dar nu las englezii să lupte singuri dacă pot să fac ceva.

Mattie şi Flo îşi făcură brusc apariţia, însă Cornie era prea distras ca să facă mai mult decât să îşi mângâie fiica pe cap în timp ce bărbaţii o coteau în grabă spre băile publice.

– Atunci vin şi eu, zise doamna Alabaster. Vorbesc araba.

Însă în timp ce pleca, trăgându-şi roba peste cap, o privi pe Rose şi îi făcu semn cu mâna că ar trebui să plece. Uşa grea se închise în urma ei şi dintr-odată se făcu linişte în cameră.

– Repede, zise Mattie. Am furat-o pe Flo, să mă ierte Dumnezeu! O privi foarte ciudat pe Rose. Ştiu ce înseamnă asta pentru tine. Se întoarse spre Flo. Ţine minte ce ţi-am zis, acum eşti coptă, Flo, mă înţelegi, iar tu şi Rose trebuie să aveţi grijă una de cealaltă. Ţine minte ce înţelegere am făcut.

Văzură cu toţii că ochii fetiţei sclipeau de entuziasm.

– *Aywa, Maati,* zise şi se puse lângă Rose ca o micuţă santinelă.

– Mergeţi, atunci! le îndemnă domnişoara Proud. Plecaţi, plecaţi! Mă faceţi să-mi doresc să fi crezut în Dumnezeu, ca să pot să mă rog!

Pe când cele două siluete înfăşurate în şaluri mergeau spre fluviu, văzură oameni fugind spre oraş.

La băile turceşti era haos. Un arab tânăr, gol, fu aruncat în jos pe trepte, zăcea unde căzuse; era clar că murise. Un om înfăşurat în prosoape, din care picura sânge, fu adus

într-un final, tratat cu asprime, în stradă, printre multe gesturi şi strigăte.

– I-au tăiat mâna! strigă cineva.

Mulţimea se îmbulzea în jurul străinului, încercă să vadă cine era, ce se întâmpla; auziră o voce englezească jurând că această întâmplare va fi raportată monarhiei britanice, însă mamelucii care ieşeau în fugă în spatele celor care se îmbăiaseră păreau hotărâţi să ucidă. Strigau în arabă despre necredincioşi şi sodomie, agitând săbiile; Cornie se apropie rapid de ei, urmat de domnul Alabaster. Doamna Alabaster îi privea cu sufletul la gură. În timp ce cineva îl târa de-acolo pe arabul cel mort, altcineva (ar fi putut să jure că era Cornie) îl lovi pe englez şi acesta căzu. Prosoapele se desfăcură, oamenii strigau, iataganele fluturară în aer, doamna Alabaster auzea glasul puternic al lui Cornie strigând, închise ochii în timp ce văzu pe cineva care părea a fi Cornie lovind trupul căzut, din nou şi din nou. Apoi, la fel de brusc, văzu că mamelucii strigau după cai; coborâră mândri treptele ciobite de piatră, lăsându-i pe englezi să termine încăierarea. Era clar, în timp ce plecau cu zgomot, că violenţa se terminase, măcar pentru moment. Nu ştia dacă englezul era mort sau viu. Cornie şi domnul Alabaster îl ridicară, încercară să îl acopere cu prosoape, îl duseră în josul aleii şi dispărură.

– Dumnezeule! zise doamna Alabaster, fără să se adreseze cuiva anume. E George Fallon! E vicontele ăla afurisit!

În întuneric, la capătul cel îndepărtat al portului, fata şi femeia trecură uşor pe punţile unor vase mai mari, coborâră în *felucca*[1], iar aceasta dispăru în larg, în întuneric, spre sud, pe Nil. Copţii fură uşor surprinşi să o vadă pe Flo, însă

[1] Barcă tradiţională de lemn (n.tr.)

aşa cum presupusese Mattie, nu se plânseră: fetiţele arabe nu contau. Flo se uită în jur, în întuneric, foarte entuziasmată în timp ce pluteau pe lângă casa ei. Nu mai fusese niciodată pe fluviu.

– Arătăm de parcă am fi obişnuite să fim aici, chicoti Flo, iar apoi Rose înţelese imediat la ce se gândise preotul din biserică: că *aştepta* un copil, că era una dintre femeile străine care râdeau pe lângă fluviu.

Vântul sau curentul părea să mişte barca incredibil de repede, nepotul care stătea la cârmă era priceput; în curând Rosetta aproape că dispăru din vedere, însă Rose privi constant în urmă, de parcă George ar fi putut să apară pe neaşteptate.

Se făcu foarte frig. Câteodată bătrânul fără picioare îi punea întrebări lui Rose; Flo traducea cu pauze. Voia să ştie dacă îl întâlnise vreodată pe Napoleon, păru şocat când află că da, fără să o creadă întru totul. O vreme cântă o melodie ciudată de-a lor. Într-un final adormi. Rose şi Flo stăteau înghesuite, să se încălzească, sub un şal mare, privind în întuneric luna şi stelele de deasupra Nilului; din când în când auzeau chemarea vreunui animal sălbatic. Se lăsa roua, densă. Uneori, întâlnea alte bărci, care treceau alunecând pe curenţii întunecaţi; alteori, nepotul cârmea cu piciorul. Câteodată Rose şi Flo adormeau una pe cealaltă. Moţăiala epuizată a lui Rose era plină de căderi, cădea şi apoi se trezea din nou în lumina lunii şi a stelelor, pe apa tăcută, întunecată. Iar apoi începu să bată vântul, iar nepotul dezlegă mai multă funie: barca gonea şi auzeau foşnetul pânzelor. Un vânt iscat de nicăieri îi întoarse, îi răsuci şi părea că barca avea să se răstoarne; apoi, la fel de brusc, fluviul se linişti din nou. Uneori vedeau ambele maluri, uneori păreau să călătorească înspre veşnicie. Când

se crăpă de ziuă, văzură umbrele ţăranilor, *fallaheen,* după cum îi numise Flo, care lucrau deja pe câmpurile lor verzi. Se auzea un sunet nou: roţile întoarse de bivoli legaţi la ochi, exact aşa cum povestise tatăl lui Rose, roţile de lemn acoperite cu urcioare de pământ care turnau apa din Nil în covate de lemn. Sunetul melancolic al roţilor neunse, care se învârteau necontenit, făceau din acea dimineaţă o experienţă neobişnuită, iar apoi chemarea muezinului se auzi de undeva de pe mal, plutind peste apă... *„Allahu Akbar... Allahu Akbar",* toate lucruri străine, exotice, de neuitat.

Bătrânul se trezi, îi murmură ceva nepotului, iar *felucca* fu condusă într-un loc părăsit de pe malul râului. Nepotul îl ridică pe bătrân şi dispăru: Flo îi zise lui Rose că aici aveau să facă abluţiunea. Se spălară pe marginea Nilului, simţind apa cea rece, limpede pe feţe în timp ce răsărea soarele, umplându-şi sticla cu apă. Copţii se întoarseră şi plecară imediat; mâncară cu toţii ouă fierte şi pâine din coşuleţul de trestie. În timp ce navigară – copţii strigând uneori celor de pe alte ambarcaţiuni sau ridicând braţul în semn de salut –, soarele strălucea pe apă spre est, iar cerul deveni de un albastru intens, văzură femei spălând haine şi urcioare de lut pe marginea râului şi din nou bivolii învârtind roţile care scârţâiau, care duceau apa preţioasă spre câmpuri. Nilul deveni tot mai aglomerat, plin de bărcuţe, bărci mari, tot felul de fructe şi de legume, cutii şi saci cu diverse lucruri, şi oameni. „De parcă ar fi drum, nu fluviu", se gândi Rose. Se făcu foarte cald; era un covoraş care acoperea o parte din *felucca;* aici Rose şi Flo se adăpostiră de soare şi împărţiră o lubeniţă pe care o aduseseră copţii. Soarele era sus pe cer când *felucca* întoarse într-unul dintre nenumăratele canale care erau săpate în mal; în tăcere, se îndepărtară de fluviu, la început cu viteză, purtaţi de un

vânt ciudat, iar apoi mai încet, în timp ce apa devenea tot mai puțin adâncă. Câteodată, nepotul folosea o vâslă ca să împingă barca, iar apoi canalul se termină cu totul. Nu mai era apă.

Nepotul îl trezi pe bătrân, îl ridică pe umeri, începu imediat să meargă printre crânguri întunecate de palmieri și nisip, le făcu semn să îl urmeze. Simțeau soarele, le dureau ochii, mergeau în continuare.

– Spune că trebuie să ajungem la mănăstire înainte de apus, îi zise Flo lui Rose.

Palmierii se rărira și nisipul deveni mai mult și mai întins, apoi terenul mai uscat și mai crăpat, iar vegetația dispăru cu totul, de parcă, imediat ce nu mai era apă, deșertul apărea din nou. Mergeau prin deșert. Rose, mai epuizată decât fusese vreodată, nu își putea permite să îi roage să se oprească „Dacă mor, mor și gata", scăpase coșul împletit în urma ei, nu păstrase nimic în afară de bani și apă; acum își ridica roba cea neagră ca să îi fie mai ușor să umble și se concentra doar să pășească; nu mai vedea nimic în față, în afară de nisip. Din când în când se oprea ca să bea prețioasa apă, îi dădea și lui Flo, căci până și Flo se împleticea. Însă nepotul, care-l căra pe bătrân, mergea înainte, ceas după ceas. „Suntem în veșnicie, acesta e înțelesul veșniciei."

În sfârșit, soarele începu să coboare: ei încă mergeau. Iar atunci Rose o auzi pe Flo, care mergea înaintea ei, scoțând un sunet de uimire și, ridicând privirea din nisip, văzu ceva sclipind în depărtare; pe măsură ce se apropiau, păreau să fie ruinele unui templu străvechi care se înălțau înaintea ei. „Ăsta să fie oare un miraj?" Însă ruinele se întindeau pe nisip, stâlpi fărâmați și pietre. „Să fie aceasta mănăstirea?" Era complet părăsită. O pasăre de pradă se înălță dând puternic din aripi de parcă ar fi fost deranjată:

în rest, doar ruine şi nisip. Ajunseră la prima dintre pietrele sparte. Nepotul îl lăsă jos pe bătrân, mormăi, se aşeză în faţa templului în ruine şi adormi pe loc. De nicăieri, la propriu, apărură nişte arabi, se aşezară lângă bătrân şi lângă nepotul cel adormit. Rose era obişnuită deja cu conversaţii care sunau a ceartă: strigăte, gesturi, râsete. Nu păreau să fie călugări sau oameni religioşi. Se aşeză pe nisip, la fel cum făcură arabii, întoarse privirea, îşi dorea să se întindă pe nisip la fel ca nepotul. Din păcate, un scorpion mare veni către ea: ţipă, se ridică repede, toată lumea se holbă la ea. Se îndepărtă de grupul bărbaţilor; Flo o urmă, o umbră mică, subţire, pe nisip.

– Întreabă cine eşti, zise Flo. Nu ar trebui să ţipi. Ţipi ca un *frank*.

– Îmi pare rău, răspunse Rose, umilă.

Se plimbară mai departe pe lângă templu, bucăţi ciudate de piatră spartă şi crăpată se zăreau peste tot. Rose se aplecă să le privească mai atent.

– Este un *cartouche!* exclamă ea. Este o bufniţă! Acestea sunt hieroglife! Aici, în acest nisip, lângă acest templu. Privesc hieroglifele în nisip!

Flo nu părea impresionată.

– Vei găsi copilul? întrebă ea.

– Aşa sper, zise Rose, ţinând câteva pietre în mână, întorcându-le pe toate părţile.

– Fată?

– Cred că e fată, răspunse Rose.

– Iei fata în ţara ta?

– Nu ştiu, Flo, zise Rose. Ai vrea să vii în ţara mea? Ţara lui Mattie?

– Cel mai mult aş vrea ca *Maati* să rămână în Rosetta.

– Desigur.

– *Maati* a zis că dacă tu găseşti copilul, atunci poate rămâne. Aşa că trebuie să vin cu tine să te ajut să iei copilul.

Rose o privi pe Flo, fără să înţeleagă. Nepotul le chemă.

– Ne întoarcem, zise Flo.

– Însă... Rose o privi pe Flo, apoi îşi reveni. Trebuie să iau pietrele acestea, zise ea.

Flo ridică din umeri.

– Eu nu le-aş lua.

Rose ridică privirea; se îndreptă repede. Văzu mai mulţi arabi adunaţi în jurul copţilor. Cu toţii priveau morocănoşi spre locul unde stăteau Rose şi Flo. Rose îşi trase roba neagră peste faţă, o luă pe Flo de mână în timp ce se întorceau.

– Dacă te întreabă, să nu le zici de ce sunt aici. Să le zici că sunt o doamnă tare religioasă.

– Ce înseamnă „religios"?

– Trebuie să le zici că vreau să văd mănăstirea.

– Ce înseamnă „religios"?

Flo ţopăia lângă ea, pe nisip.

– Cineva care ţine la Dumnezeu.

– Allah?

– Nu, Dumnezeul copţilor.

Observă că Flo părea nedumerită.

Nepotul îl luase deja pe bătrân în spate şi începuse să meargă. Rose şi Flo îl urmau, Rose chiar se aştepta să fie lovită cu pietre, însă bărbaţii pur şi simplu se ridicară, privind-o în tăcere. Când se uită în urmă, dispăruseră. „Nu putem să ne cunoaştem. Eu nu i-aş cunoaşte în veci, nici ei nu m-ar cunoaşte niciodată, nici într-o mie de ani."

Mergeau pe lângă templu: înalt, în ruine, iar Rose de-abia înţelegea ce vedea. Erau alţi stâlpi sparţi; văzu statui ale căror capete şi braţe fuseseră zdrobite: bucăţi mari, rupte, zăceau împrăştiate peste tot, se împiedică de un picior mare

de piatră. Soarele coborâse mult, iar cerul era de un violet intens, întunecat. Mergeau pe lângă zidurile înalte, în ruine, ajunseră în sfârşit la umbra lor, nepotul îl lăsă jos pe bătrân. Bătrânul începu să sune dintr-un clopoţel, îl mişca înainte şi înapoi sub ruine. Nepotul se întinse pe nisip şi din nou adormi numaidecât.

– Uite! zise Flo.

Ceva – o umbră, un punct luminos – părea să urce uşor spre ei dintr-o deschizătură întunecată, subterană, şi se auzi un sunet slab de clopot. „Ar putea fi copilul?" În timp ce se apropia, văzură că era un bătrân, un călugăr; ducea doar o lumânare mică şi, de asemenea, suna dintr-un clopoţel, sunetele rămânând în aer. Călugărul începu o conversaţie lungă cu bărbatul fără picioare, în timpul căreia arătară de mai multe ori spre Rose. Intrarea săpată adânc în pământ părea o peşteră sau un mormânt, se întindea ameţitor înspre nimic: întuneric. Flo o privea ţintă, cu gura deschisă.

– Trebuie să intrăm acolo? o întrebă ea tematoare pe Rose, şi la fel de tematoare îşi traduse cuvintele în arabă, însă nimeni nu îi răspunse: cei doi bătrâni vorbeau, iar nepotul dormea.

Câteodată clopoţeii sunau din greşeală în timp ce bătrânii gesticulau şi sunetul străpungea o clipă aerul. Rose privi în jur. Era doar nisipul care se întindea până în depărtare, ruinele care se profilau pe cer şi întunericul care se lăsa peste toate.

Într-un final, se întoarseră spre ea, iar Flo traduse.

– Vom dormi undeva deasupra zidului la noapte, în templu. Există acolo un loc.

– Dar copilul? Trebuie să văd copilul.

În tulburarea sa, Rose se apropie de călugărul din intrarea întunecată; în spatele lui i se păru că vede alte siluete

neclare, şi poate altele în spatele lor, până departe, o armată de chipuri.

– Te rog, zise, am venit de atât de departe ca să văd copilul, însă – cu siguranţă – nu trăieşte sub pământ, ar trebui să fie la lumină!

Însă chipul de la intrare, toate chipurile, dacă într-adevăr mai erau şi altele, o priveau impasibile şi se întoarseră. Bărbatul fără picioare dispăruse – poate că fusese dus în mormânt. Nepotul zăcea adormit pe nisip.

Flo o luă pe Rose de mână.

– Vino, doar atât spuse.

Era mai frig. Cele două merseră încet înapoi prin nisip, pe lângă zidul în ruine, spre o deschizătură. Flo o ghidă să intre. Urcau, tot mai sus, pe pietre. Templul era parţial descoperit, fără apărare în faţa urgiilor naturii, însă părţi din el erau încă acoperite. Flo avansa nesigură, iar apoi, în penumbră, Rose văzu o mânuţă închisă la culoare, făcându-i semn. O urmă pe Flo şi acolo, într-un colţ, găsiră perne şi şaluri, iar lângă perne, incredibil, era mâncare, aşezată pe frunze, şi un urcior cu apă. Rose se uită repede în jur, sigur erau oameni acolo, însă printre stâlpii cei sparţi auzi doar sunete de animale mici şi propria respiraţie. Oare oamenii se ascundeau în întuneric, vrând să arunce cu pietre? Apoi văzu feţe mari, sculptate în peretele de deasupra ei. Flo se aşeză repede, într-un sfârşit, pe una dintre perne, epuizată ca un copilaş, apoi o anunţă că dimineaţă avea să le viziteze cineva.

– Cine ţi-a zis?

– Nu ştiu. Să fi fost călugărul?

– Unde au plecat toţi?

– Nu ştiu. Eu am văzut doar unul.

– Doar un călugăr?

– Da.

„Mi-am imaginat oare toate acele chipuri, care se întindeau până la infinit, înăuntrul peşterii? Sunt atât de obosită încât văd stafii?"

– De unde au venit toţi acei oameni, mai devreme, când ne-am oprit prima dată? Din acest templu?

Se uită temătoare în jur, întrevăzu vag figurile sculptate.

– Nu ştiu.

– Cine a făcut mâncarea aceasta?

– Nu ştiu.

Flo mâncă repede: când termină, se întinse lângă Rose şi adormi imediat, de parcă ar fi dormit de când lumea în temple aflate în ruine. Rose încercă să nu intre în panică, încercă să nu se gândească că se afla într-un vechi templu în mijlocul Egiptului şi că se întunecase. Privi în sus şi văzu stele luminoase, strălucind prin acoperişul găurit, iar la lumină feţele de pe pereţi păreau să se uite ţintă la ea. Se apropie de Flo, îi ascultă respiraţia uşoară, egală. Era foarte frig. Se minună de această fetiţă de zece ani: nu se plânsese niciodată, nici nu păruse înfricoşată, poate doar de mormântul subteran, dacă într-adevăr era un mormânt. „Copilul lui Harry va semăna cu acest copil." Ea venise în Egipt ca să găsească un copil, însoţită de Mattie, aşa cum fusese mereu. Însă Mattie era cea care găsise un copil, în final. Iar Mattie avea să rămână, zisese Flo, dar doar dacă Rose găsea copilul lui Harry. Rose nu înţelegea.

Până la urmă se întinse lângă fata adormită, trăgând toate şalurile peste ele ca să se încălzească, întrebându-se ce avea să se întâmple. Respiraţia înceată, regulată a fetei o calma. Trebuia să creadă că aveau copţii grijă de ele, ca femeia din biserică, care îi dăduse crucea şi murmurase „Rashid". Se uită în gol, în întuneric. Pereţii templului

parcă o apăsau; undeva, un animal fugi şi se ascunse; era prea obosită ca să îi pese. Cum trăiau aici oamenii aceştia? Poate mulţi oameni locuiau în apropiere. Unde era toată lumea? Cine gătise mâncarea şi întinsese pernele, cu atât de multă bunătate? Ar fi putut să fie vorba de femei, dar nu văzuse femei... Însă nimic nu e ceea ce pare, doar atât ştia ea despre Egipt...

Când se trezi brusc dintr-un somn adânc, adânc, se luminase de ziuă şi aerul era răcoros. O auzi pe Flo turnând apă din urciorul de afară. Se ridică în picioare, observă că într-adevăr erau siluete în tot templul, siluete sculptate pe pereţi. Siluete uriaşe, vechi, deteriorate le priveau. Se mai vedeau chiar şi urme ale culorilor de altădată. În timp ce le privea mai atent, văzu femei frumoase. Nici una nu îşi acoperise faţa.

Iar lângă şi sub siluete văzu scrisul, hieroglifele: incredibil, vedea ce văzuseră învăţaţii, ce văzuse Pierre. Se ridică şi merse până la perete, studie cu atenţie siluetele. Unele duceau urcioare ca şi urciorul de apă care fusese lăsat în templu; unele duceau fructe, altele îngenuncheau lângă câini mari, negri. Şi peste tot – hieroglifele. Îşi trecu degetele peste scris, simţind formele, încercând să înţeleagă, aşa cum făcea când era mică. Însă se simţea doar miros de praf vechi. Cu cât privea mai mult, cu cât înţelegea mai mult. Începu să observe că multe dintre siluetele imense şi multe dintre hieroglife fuseseră distruse, desfigurate, cu intenţie, aşa se părea; în multe locuri, crucea coptă fusese sculptată chiar peste trupuri şi peste scrisul de piatră. Privind minunatele siluete distruse şi scrisul deteriorat, i se umplură ochii de lacrimi: cineva sculptase şi scrisese cu atâta efort despre viaţă, moarte, bătălii şi bucurii, iar

apoi totul fusese zgâriat, dat la o parte. Își aminti de cum descria tatăl său hieroglifele, cu mult timp în urmă: „zilele de demult, vorbindu-ne". Privi din nou bărbații musculoși, perfecți și femeile frumoase, cu nas lung, cu coafurile lor ridicate, bărcile și templele. „Dacă scrisul moare, nu mai rămâne nimic, căci noi nu înțelegem."

Flo se întoarse în templu; se spălase pe față și își aranjase părul.

– Nu e nimeni, zise Flo nesigură, nici măcar bărbatul care l-a dus pe bătrân și a adormit.

– Vor veni, spuse Rose curajoasă. Își trecu mâna peste hieroglife și în sus, pe siluetele distruse, încă o dată. Vor veni, îi zise din nou lui Flo, știu că o să vină, iar Flo o privi pe Rose cu fața ei mică, întrebătoare, dar nu zise nimic.

Până la urmă, Rose ridică urciorul de apă și coborî, peste pietre, în nisip. Se uită încet în jur. Doar ruinele, umbrite în lumina timpurie a dimineții, tăcute și goale. Și nisipul, care se întindea la nesfârșit. Găsi un locșor mai intim, mai îndepărtat; era în spatele unui picior vechi, sfărâmat, de piatră, însă nu avea ce face. Turnă un pic din prețioasa apă ca să se spele cu roba sa. Când se ridică din nou, zări prima rază de soare cum se înălța peste linia orizontului și își zise: „Acum voi vedea copilul". Însă vedea doar piatră și nisip: nimic. Tatăl ei îi zisese: „Egiptul este lumea străveche. M-am simțit ca înăuntrul Bibliei".

– Vor veni, desigur, îi zise Rose lui Flo, din nou. Știm că trebuie să fie cineva aici, pe undeva.

Flo stătea pe nisip, cu un picior sub ea, cu șalul pe cap, tăcută. Părea și ea un mic monument străvechi. Care făcea parte din peisaj. În timp ce așteptau, nu se mișcă nici o pasăre, nici un animal sau om.

Începu să răsară soarele.

Iar apoi, ca o apariţie, o siluetă singuratică îmbrăcată în negru apăru în depărtare, venind spre ele în nisip: nu ştiau cum se ivise dintr-odată, poate că ieşise dintr-o ruină, dintr-un mormânt sau o peşteră: oricum, era acolo, un preot îmbrăcat în negru, ducând ceva, scânteind în soarele care răsărea, venind spre ele, şi atunci Rose se gândi: „Aceasta e ca o scenă din Vechiul Testament, la asta s-a referit tatăl meu, soarele care se ridică şi silueta din depărtare şi peisajul deşertic al vremurilor străvechi", iar apoi ştiu: bărbatul îmbrăcat în negru aducea copilul. Voia să fugă înspre el, însă picioarele nu i se mişcau; rămase pe loc de parcă ar fi fost paralizată, braţele o dureau, lumina soarelui care răsărea îi intra în ochi.

Ajunse în sfârşit lângă ele, respirând greu; îi simţeau mirosul de transpiraţie. Apoi văzură că nu era preot, nici măcar călugăr, ci semăna mai mult cu sutele de arabi care se plimbau zilnic prin Rosetta. Avea boala ochilor, atât de comună printre cei care locuiau lângă Nil.

Îi dădu copilul lui Rose: era înfăşurat într-un şal de culoarea nisipului: nu îi văzu imediat faţa.

– Vreţi să cumpăraţi? întrebă el.

CAPITOLUL DOUĂZECI ŞI ŞASE

În întunericul din Abukir, Rose tremură, auzi vuietul mării, se mai plimbă o dată cu domnişoara Proud pe ţărm, printre osemintele omeneşti. În seara aceasta, peste nisip bătea un vânt care acoperea oasele; le împroşca pe femei cu nisip, în ochi şi în gură: îşi ţineau robele în jurul feţei. Murmurară împreună: domnişoara Proud numai ce ajunsese la Abukir din Rosetta. Era însoţită de Cornelius Brown, cu turban şi *galabiyya,* venise la insistenţele lui Mattie să le ajute cu plecarea. Îşi asumase un risc, Rose ştia; cu toţii îşi asumaseră riscuri. Erau şi alţi călători, aşteptând cămilele spre Alexandria sau bărcile spre Rosetta şi Cairo; se auzeau negocierile obişnuite şi strigătele dintr-un caravanserai. În seara aceea, luna se ascundea în spatele norilor, se vedea doar lumina câtorva stele şi focurile de pe ţărm, şi din când în când un felinar, pâlpâind şi fumegând. Cămilele zăceau pe nisipul mişcător; din când în când, în întuneric, una dintre ele scotea un răget din gâtul său lung şi uscat. A doua zi dimineaţă, devreme, aveau să se alăture unei mici caravane pe drumul spre Alexandria, să ajungă în portul „nou", aglomerat; până la căderea nopţii trebuiau

să găsească un vas spre Malta, spre Italia, spre oriunde erau în siguranţă, sau măcar mai în siguranţă ca aici.

Rose nu îndrăznise să se oprească în Rosetta, oraşul frumos, periculos după care îşi primise numele: atât turcii şi egiptenii, cât şi George Fallon, ar fi fost foarte interesaţi de o străină cu un copil. Flo se întorsese acasă cu mesaje; copţii o duseseră pe Rose mai departe, spre strâmtoarea Rosettei. Călătorise ca o arăboaică; în timp ce treceau de strâmtoare şi ieşeau în Mediterana, ascunsese copilul într-un şal în interiorul robei şi se rugase oricărui Dumnezeu, de orice credinţă, care era dispus să o asculte.

Domnişoara Proud îi povesti despre Flo care ajunsese înapoi la casa de marmură în toiul nopţii, unde tatăl ei o aştepta alarmat; despre cum el, Cornelius Brown, îi salvase viaţa lui George prefăcându-se că îl omoară chiar el pe viconte ca să îi scutească pe mamelucii furioşi de o grijă. Şi despre rănile lui George, şi despre cum George şi William, care acum erau în mare pericol în Rosetta, dispăruseră pur şi simplu.

– George a aflat că eu am găsit copilul?

– Nu ştim.

– Domnul Alabaster ştie?

Domnişoara Proud încuviinţă serioasă: domnul Alabaster fusese acolo când Flo se întorsese cu secretele.

– Ar putea să aştepte deja în Alexandria?

– Nu ştim.

În Abukir, în întuneric, un măgar se tânguia undeva pe nisip. Răgetul unui măgar se aude câteodată cu ecou, ca un râset răutăcios.

Draga şi iubita mea Fanny,

Nu mai ştiu nimic de tine, chiar nimic. Îmi eşti dragă, mă gândesc atât de des la tine şi mă întreb ce

vi se întâmplă ţie şi copiilor. Îţi scriu de pe Marea Mediterană, credem că putem trimite scrisori din Leghorn, unde ar trebui să sosim în această seară şi ar fi prima oară de când am plecat din Europa când aş putea să trimit ceva. Nu sunt în drum spre India aşa cum am plănuit, draga mea verişoară, ci mă îndrept către un loc unde sper că voi putea obţine ajutor, pentru fetiţa lui Harry – fetiţa mea, aşa o să o numesc de acum. Are nevoie urgentă de îngrijiri medicale – nu aş fi putut călători cu ea spre o ţară unde poate am fi chiar mai departe de ajutorul de care are nevoie. I-am pus numele Rosetta.

Am găsit-o pe Rosetta. Era într-o mănăstire coptă în ruinele unui templu străvechi, undeva mai sus pe Nil faţă de oraşul Rosetta şi de cealaltă parte a unui deşert; mi s-a permis să o cumpăr doar dacă aveam să părăsesc imediat Egiptul, căci creştinii egipteni suferă foarte mult din cauza cârmuitorilor turci, iar copilul, aşa cum ştiam mereu, e unul pe care atât turcii, cât şi egiptenii ar vrea să îl găsească... Şi, Fanny, copilul parcă ar fi orb. Spun „parcă" pentru că ar putea să se vindece în parte, are oftalmie în stare avansată, boala ochilor de care ne-a vorbit Pierre. Un doctor grec, dubios, care era în trecere mi-a zis să îi spăl ochii cu apă curată – de parcă s-ar găsi oriunde un astfel de bun; o doare şi plânge mult, biata de ea. Ah, Fanny, e atât de micuţă şi de fragilă, şi mai suferă de multe boli pe lângă oftalmie. Mi-e atât de frică, Fanny. Mi-e frică să nu moară înainte să ne întoarcem în Anglia. E atât de slabă, doar piele şi os, oasele seamănă cu acelea ale unei păsări.

George Fallon ne va urma, nu am nici o îndoială: vrea acest copil, această mărturie a sfârşitului deloc eroic al lui Harry, însă nu o vrea vie, în Anglia. Îi e frică de scandal, îi e frică de ceva care îi va aminti că Harry nu a murit ca un erou, că s-ar putea afla întreaga poveste a morţii sale. Însă nu pot să mă gândesc acum la toate acestea, pot doar să mă gândesc cum să găsesc ajutor, şi, cu siguranţă, legea Angliei nu îi va permite să îi facă rău. Din fericire pentru noi, George a fost atacat, aproape a murit, din prostia lui, în Egipt, la fel ca fratele său. S-a întâmplat ceva în băile turceşti din Rosetta care s-a considerat a fi o jignire mare: a dispărut, aşa se zice, însă nu pot să sper că nu îl vom mai vedea şi – ah, desigur că n-ai de unde să ştii. Fanny, Dolly a murit. La naşterea copilului, aşa zicem. Ţi-am folosit cuvintele, Fanny, ca să o mângâi. I-am spus că nu există iad. Ah, draga mea verişoară, lumea e într-adevăr ciudată şi înfricoşătoare şi atât de mult tânjesc să ştiu că eşti în siguranţă. Căci nimic din această lume nu e neapărat aşa cum pare.

Domnişoara Proud călătoreşte cu mine spre casă – ea este cea care stă cu Rosetta acum, în timp ce scriu – ştiai că a venit după mine? Niciodată nu am fost atât de încântată să văd o persoană cunoscută ca atunci când am văzut-o pe ea, imediat ce am ajuns în Egiptul visurilor mele, care, desigur, nu semăna deloc cu ce mi-am imaginat. Însă Mattie a rămas în Egipt – nu ştiu pentru câtă vreme, căci a găsit o familie, familia soţului ei (l-a găsit pe Cornelius Brown şi l-a pocnit, aşa cum promisese mereu că o să facă, însă apoi s-au întâmplat altele). Mi-a făgăduit cu multă vreme în urmă că n-o să mă părăsească până nu voi avea primul copil... iar

Mattie, aşa cum ştim, e o femeie de cuvânt. Datorită lui Mattie, am întâlnit egiptence în propriile case – ah, draga mea Fanny, cum îmi doresc să fi putut vedea toate astea cu tine. Însă trebuie să mă grăbesc acum, căci ceea ce se numeşte port începe să se zărească deja şi, din cauza lui Napoleon, sunt atâtea lucruri care nu sunt sigure, nu avem idee de ce ne aşteaptă, nici chiar dacă Italia e sigură sau dacă ne vom întoarce vreodată tefere în Anglia câtă vreme armatele lui Napoleon se află peste tot, aşa ni s-a zis, şi se vorbeşte despre blocaje pe coastă şi nici un fel de siguranţă, niciunde, iar copila e atât de bolnavă.

Nu am văzut întregul Egipt, aşa cum visam. Nu am văzut marile piramide, care parcă plutesc, aşa cum le-a descris Pierre, observându-le de pe Nil, în lumina dimineţii. Totuşi, am văzut Egiptul. Am văzut Alexandria, oraşul în ruine, oraş al vechilor amintiri; cred că acolo am învăţat ce înseamnă dezolarea. Am văzut fluviul Nil, exact aşa cum l-a descris tata cu atâta vreme în urmă, şi viaţa pe care o dă. Am văzut deşertul întinzându-se în depărtare, parcă la nesfârşit, şi am înţeles un pic cum trebuie să fi fost lumea cea străveche. Am văzut chiar hieroglifele, decăzând în deşert. Am văzut multă bunătate şi multă cruzime, însă am văzut asta şi în lumea în care am crescut.

Acum mă strigă din nou. Voi încerca să găsesc o modalitate să-ţi trimit această scrisoare. Vă transmit toată dragostea, familiei şi mai ales ţie, tânjesc să aflu veşti despre călătoria ta – cât de dor îmi e de voi toţi, şi mai ales de tine, draga, draga mea Fanny, nu o să ştii nicicând.

Ah, însă mai e un lucru, deoarece ştiu că, deşi am încercat, nu pot sigila această scrisoare fără să ţi-l scriu. Lumea m-a întrebat cum pot fi sigură că acesta e copilul lui Harry. Însă nu încape îndoială, oftlamia nu o poate ascunde, nici fragilitatea ei. Nu arată ca Harry, dar este leită – ah, Fanny, îţi vine să crezi? – acelaşi nas patrician, aceiaşi ochi albaştri pătrunzători, oricât ar fi de bolnavi. Nu încape nici o îndoială.

Am vrut atât de mult să găsesc copilul acesta. Aşadar, doar un Dumnezeu cu un bizar simţ al umorului a putut să mă conducă la o versiune mică, bolnavă, egipteană, a matroanei vicontese Gawkroger.

Rose

CAPITOLUL DOUAZECI ŞI ŞAPTE

Razele soarelui se mai strecurau din când în când prin obloanele de lemn, încercând să le transmită că încă mai existau viaţă şi bucurii afară; tocilarii şi negustorii ambulanţi strigau ca de obicei, însă glasurile lor nu răzbăteau în interiorul casei din South Molton Street. Privighetorile cântau în copacii din Hanover Square: ei nu auzeau.

– Am găsit-o în Egipt, le explică doctorilor din Londra, ca şi cum ar fi fost treburi obişnuite.

Însă zilele de vară în South Molton Street nu aduceau totuşi siguranţă. Era ca şi cum casa ar fi fost încă pustie; doctorii intrau în încăperi triste, întunecate, unde obloanele erau atât de des închise ca să apere de razele soarelui; voiau să se ocupe de Rose şi de domnişoara Proud, însă femeile nu voiau să fie îngrijite, doar fetiţa. Câteodată, ochii ei albaştri, gânditori, bolnavi priveau atent în sus, urmărind cu durere orice mişcare din cameră: însă apoi ochii i se închideau. După doar câteva zile, doctorii mărturisiseră că nu credeau că se mai putea face nimic, căci copilul era pe moarte.

– Copiii mor în fiecare zi, îi ziseră cu blândeţe doctorii lui Rose, ştii asta. Copiii mor în cele mai mari familii ale Angliei, chiar în familia regelui. Este chiar extraordinar că nu s-a stins în timpul călătoriei. Însă nu mai putem face nimic.

Domnişoara Proud insistă să stea la etaj, astfel încât Rose să poată dormi puţin; Rose nu putea să doarmă, dar câteodată aţipea câte o oră: se adâncea în lumea viselor, visa hieroglife care deveneau tot mai ameninţătoare.

Refuza să se dea bătută. Domnişoarei Proud i se părea că Rose aproape înnebunea: zi şi noapte îi şoptea uşor Rosettei: „Mi s-a spus că vei muri în Milano şi n-ai murit, mi s-a spus că vei muri în Köln, ai ajuns atât de departe şi ai supravieţuit, nu poţi să te dai bătută acum, bea lăpticul ăsta, linguriţa asta de medicamente". Din când în când, ochii albaştri bolnavi se deschideau şi copila înghiţea, însă apoi ochii se închideau din nou, aproape uşuraţi, ca şi când copila ar fi zis în final: „Lasă-mă să mă duc".

– Nu poţi să mori, Rosetta, şoptea Rose.

Vara se întunecă târziu la Londra şi cei care călătoresc la adăpostul întunericului au aşadar mai puţin timp la dispoziţie. Domnişoara Proud, cu oboseala lungii călătorii întipărită pe faţă, cu ochelarii la ochi, îl privi pe oaspete foarte mirată şi îl pofti înăuntru în grabă. Se gândi la gentilomii bătrâni din marină venind să îi facă o vizită şi dând peste un *francez:* încuie cu grijă uşa.

– Mă bucur atât de mult să vă văd, *monsieur,* însă, cu siguranţă, orice francez e în mare pericol aici!

Îl conduse în camera ei plină de cărţi şi de ziare.

– *Oui, madame,* răspunse el strâmbându-se, la Dover mi-am zis că până aici mi-a fost. Unul dintre compatrioţii mei – nu ştiu ce treabă avea – a fost împuşcat şi omorât,

căci îi auziseră glasul. Nu pot risca să zăbovesc prea mult, trebuie să plec din nou înainte să se lumineze. Dar sunt aici, zise el privind-o. V-aţi întors în siguranţă, *Dieu merci!* Însă – sunteţi foarte slabă, *madame.*

– Ne-am întors doar de zece zile, *monsieur* Montand, de-abia ne-am organizat, suntem prea îngrijorate de boala bietei copile. Nu avem servitoare, nu avem nimic, ne ducem singure cărbunii sus la etaj şi înapoi jos şi, fără îndoială, ne face bine! Nu contează, suntem acasă, în sfârşit. Însă – şi îl privi dintr-odată confuză – de unde aţi ştiut? Nu aveaţi de unde să ştiţi.

– Mattie a aranjat să-mi fie livrată o scrisoare de către un negustor francez care călătorea la Paris.

– *Mattie?*

– Mi-a spus tot ce s-a întâmplat. Şi despre rolul dumneavoastră, *madame:* sunteţi o femeie incredibilă, să fi călătorit singură prin toată lumea în aşa manieră extraordinară! Şi... sunteţi toate trei în siguranţă?

– În siguranţă? întrebă ea şi îl privi ţintă din nou. Suntem atât de recunoscătoare că am ajuns acasă, însă...

Domnişoara Proud se aşeză la masă de parcă brusc nu îşi mai putea susţine propria greutate. Îşi trecu mâna peste faţă.

– *Monsieur,* călătoria lungă spre casă a fost un coşmar. Porturi străine, doctori străini şi război. Copilul e atât de bolnav – e bolnav şi de oftalmia de care v-a spus Mattie.

El încuviinţă.

– Peste tot erau soldaţi şi ne făceam griji că George Fallon e pe urmele noastre! Cred că nu aş mai putea trece prin călătoria aceea. Însă Rose a fost extraordinară. De-abia mai pleacă de lângă copil: cred că fetiţa a supravieţuit, a rezistat prin *voinţa* lui Rose, tărie de caracter pe care nu ştiam că o are. Am consultat într-un final doctori englezi,

mulţumesc Domnului, vin în fiecare zi, însă, *monsieur,* e foarte grav. Viaţa copilului ni se pare, mie şi lui Rose, o mică flacără care încă ar putea să se stingă. Este *teribil* pentru Rose. Iar ea, firește, se îngrijorează tot timpul, la fiecare bătaie în uşă. George era hotărât să nu lase fetiţa să supravieţuiască, ca o amintire a ruşinii fratelui său, iar Rose cumva i-a furat-o de sub nas. Cred că nu o va ierta.

Ochelarii domnişoarei Proud căzură printre cărţile şi hârtiile care erau peste tot. Pierre se aplecă, îi ridică.

– Mă bucur să văd că unele lucruri nu se schimbă, *madame,* zise el zâmbind uşor. Îmi amintesc de această camcră plină de cărţi şi de ziare din vizita mea anterioară, când era cât pe ce să dea foc bucătăriei!

Ambii încercară să râdă, însă râsul lor era plin de teamă, în timp ce se uitau în sus.

– *Monsieur* Montand.

– Oui, madame?

– Cred – cred că Rose va fi foarte bucuroasă să vă vadă.

El urcă singur şi neanunţat. Intră în biroul gol, se uită în jur, amintindu-şi de o noapte de vară ca aceasta, în care el îi ceruse mâna, iar ea îl refuzase.

– *Rosette,* strigă el uşor.

Ea apăru din cămăruţa de alături, neîncrezătoare, de parcă ar fi auzit chemarea unei stafii. El fu şocat de cum arăta. Era atât de trasă la faţă, atât de palidă şi de obosită, că părea mult mai în vârstă.

– *Pierre!* Îl privi ţintă, se ţinu de perete ca să se sprijine. Cum? Cum ai... Încercă să găsească cuvintele, însă nu reuşi. Adică... războiul... tu eşti...

– Rose. *Rosette.*

– Însă...

– Mattie a găsit pe cineva care mi-a adus o scrisoare la Paris.

– Mattie ţi-a scris?

Îşi aduse aminte de Mattie, stând la birou în Brook Street cu mult timp în urmă, învăţând literele.

– A mai fost un domn Cornelius Brown, care am înţeles că e soţul ei, care a ajutat-o să îmi povestească tot ce s-a întâmplat.

– Unde e George?

– Nu ştiu, *Rosette*.

În timp ce el se apropie, ea nu schiţă nici o gest, de parcă nici nu s-ar fi putut mişca; observă fără să îşi dea seama că el era îmbrăcat în negru, părul îi era legat la spate în stilul unui căpitan englez; el văzu curba gâtului ei lung, subţire, părul îi era mai lung, pielea albă avea pete roşii. Pur şi simplu o luă în braţe. Preţ de o clipă, ea rămase nemişcată, fără să spună nimic încă, apoi îl îmbrăţişă şi ea, îi simţi trupul înalt, cald, simţi sudoarea unui bărbat care călărise. El o auzi suspinând lung, se relaxă o clipă şi se lăsă în braţele lui, iar el îi simţi parfumul din păr. Aşa stătură, într-o cameră din South Molton Street.

Într-un final, îl conduse înapoi în cămăruţa de alături. Acolo zăcea fetiţa, cu o lumânare arzând în apropiere: micuţă, cu ten măsliniu, slăbită: de parcă ar fi fost copil de ţigan sau de cerşetor. Iar Rose auzi cum el respiră mai tare, involuntar, în timp ce se apropia. Fetiţa nu dormea, zăcea poate ascultând sunetele Londrei, sau poate sunetele unei complet alte vieţi care exista doar în mintea ei. Era limpede că oftalmia îi afectase un ochi pentru totdeauna. Totuşi, dintr-odată, îl privi atentă.

– Dar... desigur...

– Da, zise Rose.

Căci, deşi pielca copilei era închisă la culoare, şi deşi unul din ochi îi era atât de afectat şi părea atât de micuţă şi foarte bolnavă, nu încăpea îndoială: era fetiţa lui Harry, căci Pierre Montand nu avea să o uite niciodată pe mama lui Harry, purtând străvechiul inel egiptean în Berkeley Square. Fetiţa îl privi: era o versiune micuţă, bolnavă, a matroanei.

– I-am pus numele Rosetta, zise Rose.

Pierre continuă să o privească, uimit.

– *La pauvrette!*[1] spuse el. Este atât de mică, şi totuşi trebuie să aibă... aproape doi ani.

Rămase fără glas o clipă, iar ea ştiu că el se gândea la Alexandria şi la mama care fusese ucisă cu pietre pe aleile întunecate.

– De-abia mănâncă. Nu ştiu dacă doarme, sau doar zace încă respirând, zise Rose dând din cap obosită. Şi nu a zâmbit niciodată. Cred că acesta e lucrul cel mai trist.

El tăcu mult: se gândi la Egipt.

– A trăit în Egipt într-o altă lume; acum, zise el şi se întoarse în sfârşit spre Rose, iar ea îi citi în privire că încă o iubea, în timp ce se apropia de ea, acum trăieşte în *la rue* South Molton, cu o doamnă frumoasă şi curajoasă care miroase a lămâi.

Copilul îi urmărea.

– Pierre, zise ea respirând adânc, nesigură. Pierre, orice se va întâmpla, ştiu că tu eşti cel mai înţelept şi mai bun, cel mai bun bărbat care... iartă-mă, nu am mintea limpede şi ştiu că nu e momentul sau locul potrivit, totul e altfel acum... se bâlbâi ea, arătă spre copil, se forţă să continue... Pierre, nu am înţeles când tu... eu nu am fost curajoasă, şi nici înţeleaptă nu am fost. Desigur că atâtea s-au schimbat

[1] Sărăcuţa! (în lb. fr., în orig.)

acum, viețile noastre, ale amândurora, însă vreau să știi că m-am gândit foarte mult la prostia mea. Nu am vrut să te rănesc. M-am gândit la asta de atâtea ori în Egipt. Am venit – *am fugit* – să te caut în casa ambasadorului francez a doua zi, dimineața. Dar plecaseși deja.

Ea nu știa dacă tot ce zicea avea vreun sens. Fetița își mută, cu durere, privirea de la Pierre la Rose, apoi închise ochii. Poate că, în sfârșit, dormea, respira ușor. Rose îi sărută fruntea micuță.

– *Ma'assalama,*[1] zise ea ușor cum zicea mereu, aproape de fetiță. Sunt aici, voi fi mereu aici, și pe amândouă ne cheamă Rosetta.

Privirăcopilul care respira încet.

– Îmi spun, zise Rose, că atâta timp cât are privirea pe care ai văzut-o, atâta timp cât privește și ascultă, nu va muri. Acea privire înseamnă *viață*.

El văzu că ochii i se umplură de lacrimi, dar nu începu să plângă; își făcea de lucru lângă pătuț, prin cameră. Fetița respira ușor. Se întoarseră în birou, lăsând deschisă ușa dintre cele două încăperi. O vreme stătură în tăcere: el pe canapeaua cea moale, ea pe scaunul înalt, încercând să fie atenți la cel mai mic sunet. Într-un final, el întinse mâna, o strânse ușor, așa cum mai făcuse o dată. Ei i se părea că auzea glasul doamnei Alabaster: „*mass* înseamnă a atinge ușor". El simți că ea tremura. De această dată, se ridică și se așeză lângă el.

– Este rândul meu, zise el, să îmi cer scuze. Îi atinse ușor ridul mai adânc, de încruntare, de pe frunte. Mi-ai dovedit că nu am avut dreptate, și sunt uimit și bucuros. Ai făcut ce ai zis că poți face – tu, domnișoara Proud și Mattie. Deoarece știu prea bine cum trebuie să fi fost, de-abia îmi vine

[1] Rămas-bun

să cred că ai reuşit şi... sunt copleşit de admiraţie. Dacă vrei să-mi cunoşti slăbiciunea, am plâns când am primit scrisoarea lui Mattie.

Apoi, în sfârşit, o luă în braţe, îşi luă iubita în braţe şi, acolo, dintr-odată, se hotărâră fără cuvinte, şi în final Rose Fallon se relaxă: lacrimile îi curgeau pe faţa epuizată, de bucurie, dorinţă, disperare, uşurare, iar apoi, până la urmă, de abandon: abandon absolut după ani în care învăţase să se abţină; era la fel, şi totuşi diferit, tot corpul parcă îi ardea în felul pe care îl cunoştea atât de bine, totuşi aproape îl uitase, din nou, din nou, din nou, de parcă un râu ar fi dat în sfârşit pe dinafară, fluviul Nil, nisipul, ruinele, copilul, lumânarea din South Molton Street.

Auziră un vizitiu strigându-l pe altul, afară, pe stradă. Neînduplecat, ceasul vechi de la Genova îi anunţa de fiecare sfert de oră care trecea repede.

– *Je t'aime, Rosette.*

– Te iubesc, Pierre. Mă bucur atât de mult să te revăd! Însă ştiu că nu ar trebui să fii în Anglia! Nu eşti în siguranţă aici!

– Sunt în siguranţă, pentru un timp foarte scurt.

Îi mângâie părul, faţa epuizată, acum îmbujorată, umărul slab, dezgolit, însă Rose sări brusc, vinovată, să controleze copilul, de parcă preţ de o clipă uitase de ea. „Dacă a murit şi eu nu am fost acolo?" Pieptul ei micuţ se mişca încă. Rose stătea în uşă, între cele două camere, de parcă nu ştia unde ar trebui să fie.

– Povesteşte-mi despre *madame* Fanny, o îndemnă Pierre cu blândeţe. Ce s-a ales de călătoria ei?

– Mă aştepta aici o scrisoare, zise Rose încheindu-şi încet nasturii. Se întoarce, credem că în curând, însă nu putem să ştim exact când, cu războiul care schimbă tot şi cu călătoria care e atât de lungă? Reverendul Horatio Harbottom

a urmărit-o cu sprijinul legii, a făcut zarvă mare, cred, la Compania Indiilor de Est, probabil că Fanny e foarte speriată să nu piardă copiii.

– *Madame* Fanny se va întoarce la *monsieur* Harbottom?

– Cred că trebuie. Scrisoarea nu pomenea nimic despre asta.

– Îţi pare rău după Mattie?

– Mi-e dor de Mattie mai mult decât pot spune în cuvinte, şi *nu* e vorba de... să nu crezi cumva că nu pot să aduc cărbuni în sus pe scări sau să duc oala de noapte jos, şi, desigur, vor fi şi alte servitoare. Însă Mattie era... Mattie făcea parte din viaţa mea, nu mă aşteptam să o pierd.

Se întoarse o clipă la copil, iar apoi se mişcă repede să se aşeze lângă el, de parcă nu se mai putea abţine; îi luă mâinile, de parcă el avea răspunsurile.

– Ce se va întâmpla? Dacă totuşi va supravieţui, George are dreptul asupra ei, nu eu!

– Ai ştiut asta mereu, *Rosette*.

– Am ştiut mereu, dar *nu puteam* să fac altfel. George ar fi omorât-o dacă o găsea el primul, Pierre, ar fi fost atât de uşor, nu ar fi trebuit să facă nimic, ar fi putut pur şi simplu să o lase în nisip undeva şi... să plece. Când închid ochii, aproape îl văd făcând asta. Chiar închise ochii o clipă, de parcă nu putea scăpa de acel gând. Înţeleg, continuă ea, privindu-l cu jenă, aşa cum m-ai acuzat, inima mea a fost plină de romantism şi de prostie în legătură cu acest copil. Însă odată ce l-am văzut pe George acolo şi am înţeles ce voia, a fost pur şi simplu vorba de viaţa copilei!

Pierre încuviinţă, se ridică. Şi el privi copila care dormea, îi ascultă respiraţia, privi vechiul ceas din Genova. Merse la fereastră şi privi afară, în South Molton Street.

– Rose, unul dintre motivele pentru care am venit de îndată ce am primit scrisoarea de la Mattie e că am veşti pentru tine.

Îi dădu nişte foi; ea văzu scrisul lui Mattie, literele rotunde, făcute cu greutate, erau multe pete de cerneală neagră şi multe greşeli de ortografie.

ŞI DOMNULE PIERRE TREBUIE SĂ O AVERTIZAŢI PE DRA ROSE – NOI NU ŞTIAM DAR VICONTELE SA FURIŞAT ÎN ROSETTA ŞI A LUAT CRUCEA ALBASTRĂ LA BESERICĂ ŞI PREOŢII AU RÂS DE EL ŞI TARE SO SUPĂRAT. A VENIT NOAPTEA ACASĂ LA FAMILIA ALABASTER ŞI ACUM DL ALABASTER IESTE MORT.

ORICE AR ZICE RESTUL EU CRED CĂ EL A FĂCUTO E NEBUN DE LEGAT CREDEM CĂ A PLECAT DUPĂ OBELISCURI DAR ÎNTRO ZI DRA ROSE TREBUE SĂ FIE ATENTĂ LA EL CĂ SIGUR ŞTIE CĂ ARE EA COPILUL SIGUR DEAIA O FĂCUTO.

Apoi urma, cu un alt scris, dar tot plin de greşeli:

Nu îs dovezi, doar că aşa credem noi, se zice că Archie a căzut că iera beat dar doamna Alabaster ştie adevărul, a zis că vicontele a înnebunit de furie când a aflat de trucul cu crucea albastră şi că a plecat domnişoara Rose.

Ai dumneavoastră,
Cornelius Brown
şi soţia sa Mattie Brown

Pierre văzu că Rose recitea cuvintele neîncetat, din nou şi din nou. Se întoarse să stea lângă ea.

– Dacă eşti pregătită să vii cu mine în Franţa, se vor face dispense speciale pentru tine, ca englezoaică. Am cuvântul lui.

– Al cui cuvânt? Al lui George? zise ea, privindu-l fără să înţeleagă.

– Cuvântul lui Napoleon Bonaparte. I-am povestit despre situaţia ta. Mai ţii mine când *mademoiselle* Dolly – ah, *la pauvre,* îmi pare atât de rău pentru ea, mi-a povestit Mattie.

Chipul lui Rose împietri brusc.

– A omorât-o pe Dolly, tot atât de clar ca şi când ar fi înjunghiat-o cu un cuţit. George. Iar William şi dezgustătorul, bătrânul duce de Hawksfield, sfătuitorul regelui! Pentru ei a fost un pion, nimic mai mult!

El continuă cu blândeţe, de parcă i-ar fi explicat unui copil.

– *Ecoute-moi, Rosette.* Napoleon îşi aduce aminte de tine şi de ziua în care Dolly a leşinat. Dacă tu – dacă te decizi să vii cu mine, plecăm acum. Ne vom căsători în Paris cu permisiunea lui. George nu poate să vină acolo şi să fie în siguranţă.

Ea îl privi, fără să înţeleagă.

– Însă trebuie să rămân cu Rosetta.

– Rosetta va veni cu noi, desigur!

– Dar Rosetta nu poate călători! exclamă ea, iar el nu zise nimic. Iar ţările noastre sunt în război, adăugă prosteşte de parcă el nu ştia, de parcă el nu ar fi călărit în pericol, noaptea, un francez singuratic călare: inamicul.

Ea încă ţinea în mână scrisoarea, îl privi fără să îl vadă, de parcă ar fi fost încă acolo cu Mattie.

– Cu siguranţă că ţările noastre sunt în război, repetă el cu vocea mai aspră şi expresia mai serioasă. Francezii au încercat, prin multă diplomaţie, să evite acest război.

Condiţiile Păcii de la Amiens au fost încălcate în repetate rânduri de guvernul vostru şi de regele vostru. Mi-e teamă că de data aceasta războiul se va purta până la moarte.

– Moartea cui?

– A regelui vostru trădător. A lordului Nelson cel lăudăros. A prinţului de Wales cel gras. Iar apoi adăugă: Napoleon va deveni împăratul Franţei.

Ea păru şocată; poate, de aceea, râse. Apoi se opri imediat, uimită de sine însăşi.

– Însă pentru ce a fost revoluţia?

El suspină.

– Ca *altfel* de oameni să fie conducători, poate. E nevoie urgentă de aşa ceva, atâta lucru chiar înţeleg, căci regaliştii îl atacă tot timpul. Trebuie să facem ca *la République* să fie în siguranţă şi Napoleon înseamnă *République*. Eu însumi voi fi bucuros, adăugă el sec, dacă acest război înseamnă doar că ne vom lua înapoi Piatra din Rosetta, iar ea văzu că el încerca să facă lucrurile să nu mai pară atât de serioase.

– E vreun progres?

Acum ea îi atinse faţa: el ştiu că se întorsese la el.

– Cu hieroglifele? *Non. Rien d'importance. Hélas*[1].

– Ah, Pierre, le-am văzut, am văzut hieroglifele! Am văzut... însă nu putu continua şi părea să se gândească la altceva. Eu – eu dorm atât de ciudat, Pierre. Sunt cu Rosetta în timpul nopţii, desigur, însă când adorm, parcă mă scufund în vis, întotdeauna e un vis în care ca... şi partea ciudată este că nu îi visez nici pe Rosetta, nici pe George, visez, noapte de noapte, la ele, la hieroglife, zise ea, vorbind repede. În vis, văd şoimul, bufniţa, piciorul şi formele ciudate, mi se învârt în minte, din nou şi din nou, de parcă nu m-ar lăsa să le uit. Când le-am văzut în templul

[1] Nu. Nimic important. Din păcate. (în lb. fr., în orig.)

în ruine, deteriorate, zgâriate şi acoperite de cruci copte, mi-a venit să plâng! Era încă îmbujorată. Iar în vis întotdeauna aştept, aştept ca secretul hieroglifelor să fie descoperit, de parcă ar fi *acolo,* unde nu îl pot ajunge, continuă ea râzând pe jumătate. De ce să visez eu aşa ceva? Eu nu sunt învăţat!

El îi mângâie părul.

– Vino la Paris, zise. Vom privi hieroglifele împreună, în fiecare zi! şi îi zâmbi. Însă, *ma chérie,* m-am gândit în timp ce veneam încoace, ai putea să mai înveţi araba la Paris, pentru că ai auzit limba vorbită – sunt mulţi profesori buni în Paris – şi într-o zi ne-am putea întoarce în Egipt, cu Rosetta. Araba nu e limba hieroglifelor, dar cu cât înveţi mai multe limbi, cu atât mai mult o să înţelegi cum *se formează* limbile. Şi astfel, poate că într-o zi vei înţelege vechile limbi egiptene – cine ştie!

Ea îl iubea atât de intens, pentru cuvintele, ideile, planurile şi visurile lui, încât trebui să se uite în altă parte.

– Şi volumele tale? întrebă ea după o clipă.

– Lucrăm, zi şi noapte. El insistă să se continue, chiar şi în timpul războiului. Însă – *écoute-moi maintenant* – trebuie să te întorci cu mine. Şi odată ce ne căsătorim, dacă Napoleon devine regele Angliei, ceea ce, desigur, e o posibilitate, nimeni nu va putea să ţi-o ia pe Rosetta.

– Napoleon, regele Angliei? Regele ţării mele? Sigur că nu!

Era atât de surprinsă, încât se ridică.

– Este cel puţin posibil, *ma chèrie.*

Ea îl privi neîncrezătoare.

– Nu – nu aşa gândim în Anglia. Nici nu ne putem imagina aşa ceva!

El se ridică, privind-o.

– Aşa vedem lucrurile în *France, ma Rosette*. Însă acum trebuie să ne grăbim, căci sunt multe de aranjat.

Îl privi total surprinsă.

– Vrei să zici... acum? Sigur nu te referi la *acum!* În seara aceasta?

El zâmbi, ca şi când fiecare clipă petrecută în Anglia nu ar fi fost periculoasă.

– Nu pot veni în fiecare săptămână! Însă Napoleon a fost de acord cu călătoria aceasta. Doar asta, zise el şi, în timp ce vorbea, vechiul ceas din Genova bătu iar. Trebuie să plecăm înainte să se lumineze. Privi jos în stradă, apoi se întoarse rapid. E mai târziu decât credeam, acum e momentul. Trebuie să plecăm acum!

Îl privi fără să înţeleagă.

– Însă Pierre... Rosetta... nu pot – nu e doar vorba de oftalmie, e *viaţa ei*. Cu siguranţă înţelegi? zise ea, prinzându-l de ambele braţe. Te iubesc, nu mă înţelege greşit de această dată, Pierre, te iubesc şi aş fi atât de bucuroasă să mă mărit cu tine. Îl privi în faţă. Aş fi atât de bucuroasă! Am visat că o să te întorci, dragul meu Pierre, însă niciodată nu am crezut că mi se va îndeplini visul!

Dintr-odată îl trase înapoi în cămăruţă.

– Priveşte-o, îi şopti ea.

Pierre ştiu că era adevărat: copilul avea ceva ce îl speria chiar şi pe el. Privi repede în altă parte. Trebuia să procedeze aşa. Era nevoie să îşi asume riscul.

– Poate reuşi! A călătorit din Egipt până aici! Rose, o să vă duc pe amândouă noaptea: trebuie să ne asumăm riscul, doar riscul acesta şi gata, *ma chérie*. Din câte ştim, George ar putea fi deja pe drum. Odată ce ieşim din Anglia şi ajungem în Franţa, mă bucur de protecţia lui Napoleon şi vom fi în siguranţă. Şi când ajungem în Paris, pot să am grijă

de voi amândouă. În Franţa, doctorii cunosc bine oftalmia, desigur, de la soldaţii care s-au întors: se vor ocupa foarte atent de ea.

– Însă – ea era confuză pentru că el nu înţelesese – nu e doar vorba de oftalmie, viaţa ei atârnă de un fir de aţă, trebuie să înţelegi! exclamă ea şi îl prinse din nou de braţe. Dacă ar fi fost vorba doar de mine, aş fi venit! Nu mi-ar fi fost frică de nimic, căci nici o călătorie nu mă mai sperie. Însă *trebuie* să înţelegi: sunt şansa la viaţă a Rosettei. Dacă ar fi rămas unde era, ar fi murit deja. Dacă George ar fi găsit-o, ar fi fost moartă. O voi face să trăiască!

– Şi George Fallon?

– Nu îl voi lăsa să mi-o ia!

– Atunci trebuie să o luăm de aici în seara aceasta. E singura noastră şansă.

Iar ea îi văzu faţa şi inima i se strânse de frică.

– Ah, Pierre, să nu mă pui să aleg! Lasă-mi timp!

– În război nu e timp, Rose.

– Ascultă-mă, ascultă-mă! Nu voi muta copilul nici un singur pas până când nu – până când revine la viaţă! Însă nu pot suporta să te pierd a doua oară, nu acum, nu vei scăpa niciodată de mine, căci te iubesc prea mult, iar apoi îi simţi mâinile pe corpul ei, de parcă nici el nu ar fi îndurat să o piardă a doua oară. Pierre! şopti ea şi imediat se înfierbântă iar, ca şi când ar fi avut o sete de nestins, îi simţi mâinile şi gura şi din nou i se abandonă inimii în timp ce el şoptea:

– Trebuie să plecăm acum, *Rosette*.

– Ah, te rog, zise ea, te rog, dragul meu, şi poate că nu era clar pentru ce îl implora: pentru el? Înţelegerea lui? Mâinile lui? Timp să se hotărască?

Însă poate copila, în cealaltă cameră, auzi: se agită şi strigă din nou şi din nou, un strigăt mic, uscat, extenuat, copila micuţă cu ochii albaştri bolnavi, iar ceasul bătu şi lumina zorilor ameninţa Londra.

El înţelese atunci că ea nu avea să ridice copilul şi să plece. O iubea, dar o privea împietrit. Încet, îşi luă pelerina închisă la culoare.

– La revedere, *Rosette*. Nu mai e timp. Părea să le vorbească amândurora. Îmi pare mai rău decât o să înţelegi vreodată că nu vii cu mine, căci – *je regrette* – cred că nu înţelegi, îmi e imposibil să mă întorc.

Privirea ei era plină de suferinţă.

– Nu poţi face asta, Pierre. Ştii cât de mult te iubesc! Ai văzut cât de neajutorată e Rosetta. Greşeşti dacă mă pui să aleg, e o alegere imposibilă!

– Nu va mai fi şi a treia oară, *ma Rosette,* zise Pierre Montand, iar ea îi citi în privire durerea îngrozitoare. Căci câteodată trebuie să fim destul de curajoşi încât facem alegeri imposibile.

În ultimele clipe de întuneric din acea noapte, se auzi tropotul unui cal îndepărtându-se pe caldarâm, iar apoi sunetul dispăru.

CAPITOLUL DOUAZECI ŞI OPT

Războaiele lui Napoleon se prelungeau. Mulţi tineri îşi pierdură vieţile. Nu era nici o şansă să călătoreşti între Anglia şi Franţa. Porturile erau închise. Nu primi nici o veste de la bărbatul pe care îl iubea. Francezii erau împuşcaţi pe teritoriul Angliei: spionii lui Napoleon, aşa li se zicea. Ea înţelegea că Pierre îşi riscase viaţa să vină la ea „însă ţin viaţa Rosettei în mâinile mele". Copacii începură să îşi scuture frunzele în Hanover Square, frunzele foşneau şi dansau pe Bond Street. În camera cea mică, ea îşi continua veghea hotărâtă, neostoită.

Iar apoi, într-o zi, Rosetta se întoarse la viaţă.

Extrem de încet, corpul ei se schimbă, începu din nou să trăiască, acceptă laptele şi doctoriile. Medicii afirmară că era un miracol. Însă unde Rose nu îi putea auzi, discutau între ei, serioşi. Poate că ochii cei bolnavi se deschiseseră din nou, însă cât despre gradul în care era afectată mintea sa: dădeau din cap, nu aveau de unde să ştie. Zi după zi, Rose îi povestea despre viaţă. Încet, foarte încet, fetiţa se ridică, îşi întoarse capul ca să cerceteze camera, fu dusă în birou, la lumină, la frunzele toamnei. Avea o păpuşă pe care

o privea țintă, fără să clipească, și o pernă veche, uzată, pe nume Angel. Într-o zi extraordinară, privind o rază a soarelui de toamnă, cumva alunecă de pe canapeaua unde fusese pusă lângă Rose, ca să fie mai aproape de soare. Într-altă zi, încercă să se târască pe podea, din nou înspre razele soarelui. Privea cu atenție totul din jurul ei. Iar în timp ce Rosetta se întorcea la viață, la fel făcea și Rose. Înțelese că George Fallon încă nu venise după ea. Și înțelese că nu venise nici un mesaj din Franța, nici un semn de validare a ceea ce se întâmplase între ea și Pierre în acea noapte. „Doar un cuvânt. Doar un cuvânt." Dar nu primea nimic. Poate că porturile erau închise, dar Pierre ar fi găsit o cale. Și atunci înțelese.

Pierre Montand dispăruse din viața ei.

Însă Rose știa că George Fallon avea să se întoarcă. Știa că până la urmă trebuia să se prezinte în fața ducelui de Hawksfield, să-i aducă vestea morții lui Dolly. Știa că el n-o să mai spună nimănui despre copil, în acea noapte, știa că se va întâmpla noaptea, întotdeauna venea noaptea, pur și simplu se va strecura din nou în viața ei, ca un semn rău, ca și ceața de pe râu. Știa foarte bine că nu o putea ține pe Rosetta încuiată la nesfârșit în South Molton Street.

Le spuse doctorilor că plănuia să se mute din Londra.

– Nu încă, o avertizară, nu încă. A fost o bătălie lungă, lungă pentru trupușorul ei. Trebuie să ne promiteți că timp de șase luni va fi aici, unde o putem ajuta.

– Poate, zise Rose, aș putea să o duc în... în altă țară.

Doctorii păreau șocați.

– Ar fi foarte neînțelept! ziseră ei severi. Sunteți în cea mai sigură țară din lume în aceste vremuri tulburi de

război. Nu aţi găsi uşor îngrijire medicală pentru ea într-o ţară străină.

Rosetta începu să meargă uneori, făcând paşi fragili şi delicaţi, însă picioarele nu îi erau destul de puternice ca să o susţină; cădea. Câteodată se ridica şi se ţinea de scaune sau de uşi, cu o hotărâre ciudată.

Rose făcea planuri pentru amândouă.

– Imediat ce se face primăvară vom pleca, îi spuse domnişoarei Proud. Voi găsi un loc liniştit unde vom fi în siguranţă. Şi dacă el vine după ce am plecat, trebuie să îi spuneţi că fetiţa a murit.

– Şi dacă vine *înainte* să plecaţi?

Noapte după noapte domnişoara Proud zăcea trează în South Molton Street, ascultând temătoare, aşteptându-l pe George Fallon.

– Îi voi spune chiar eu că fetiţa a murit, zise Rose hotărâtă.

În fiecare seară, când Rosetta, care nu protesta niciodată, era pusă în pătuţ, ea obişnuia să se uite prin birou, căutând orice semne: păpuşa, perna veche pe nume Angel, linguriţe.

Şi astfel trăiră, încuiate în South Molton Street, încordate ca nişte arcuri, aşteptând ca Rosetta să se întremeze.

– Ar trebui să porţi negru, Rose, zise domnişoara Proud într-o zi. În caz că vine.

Bătrânilor gentilomi din marină li se permise într-un final, în mare secret, să vină în vizită. Încercară să îşi ascundă şocul când le văzură pe toate cum arătau: pe Rose, pe domnişoara Proud, pe fetiţa Fallon, sfrijită, cu ten măsliniu, bolnavă. Arătau (le mărturisiră mai târziu bătrânii domni) de parcă erau strigoi, stafii, parcă nu existau: de parcă veneau de pe alt tărâm. Însă bătrânii gentilomi făcură conversaţie veselă, le amintiră că exista lumea dinafară, le oferiră dulciuri Rosettei şi lui Rose (şi chiar şi domnişoarei

Proud). Le ascultară aventurile, capetele cărunte tremurau de uşurare şi neîncredere în timp ce ascultau.

– Pare că în curând femeile vor călători peste tot! Va trebui să ne obişnuim! exclamară, aproape fără să le vină să creadă.

– Într-o zi, Rose va scrie cărţi, povestindu-le cum să reuşească! zise domnişoara Proud.

Bătrânii domni izbucniră în râs, învinşi, însă mândri de ele, ştiind că lumea se schimba. Copilul stătea lângă Rose pe vechea canapea moale, ascultând şi privindu-i ţintă.

– Şi – şi familia Fallon?

– Nu ştiu, zise Rose rece. Nu ieşim.

– Nu poţi, ziseră ei perplecşi, să o ţii încuiată aici.

– Ştiu.

Ea nu mai zise nimic. Privirea lor se încrucişă cu a domnişoarei Proud, însă erau prea amabili şi prea îngrijoraţi pentru Rose să o mai preseze în acel moment, şi aşteptară într-o tăcere neliniştită.

– Credeţi că mi-aţi putea spune cât de lung va fi acest război? îi întrebă Rose fără să îi privească.

– Ah, draga mea, suspinară ei şi scuturară din cap. De data aceasta nu se va sfârşi până când nu moare Napoleon. (Pierre folosise aceleaşi cuvinte despre regele Angliei). El strică liniştea lumii. Nu i se poate permite să continue.

Din nou tăcere. Bătrânii domni îşi dreseră glasurile.

– Ochiul ei. Este ceva...?

– Mi-e teamă că nu. Am ajuns prea târziu, răul se înfăptuise deja. Însă doctorii mă asigură că se va însănătoşi încet.

Bătrânii gentilomi zâmbiră cu bunătate.

– O vom iubi. Şi... va vorbi?

– Nu vorbeşte, nu zâmbeşte şi nu am cum să ştiu ce se petrece în căpşorul ei. Aşa că... vorbesc cu ea. I-am zis că va purta un petic negru peste ochi ca un pirat, şi într-o zi va şti ce înseamnă *pirat,* căci erau o mulţime pe Mediterana, câte poveşti am auzit! însă Rose suspină. Sperăm că verişorii ei se vor întoarce în curând din India şi m-am gândit că poate... cu alţi copii...

Ei încuviinţară înţelepţi (deşi Rose era singura fetiţă pe care o cunoscuseră).

– Ah, dragelor, priviţi! Plouă! ziseră bătrânii gentilomi, arătând dezamăgiţi spre ferestre. Am sperat să vă convingem să ieşiţi la plimbare prin piaţă, poate la aer curat...

Rose, Rosetta şi domnişoara Proud priviră, văzură ploaia de toamnă căzând pe caldarâm. Rosetta, mirată, cumva alunecă de pe canapea şi încercă să se târască hotărâtă pe covor; Rose o ridică uşor şi o duse la fereastră.

– De-abia a plouat de când ne-am întors, zise Rose, şi a fost atât de mult ţintuită la pat. Nu a văzut niciodată aşa ceva în deşert.

Iar Rosetta se uită solemn la cer, să vadă oare de unde venea toată apa.

– Este ploaie, îi zise uşor Rose Rosettei, zâmbindu-i. Vei vedea multă în ţara aceasta! Se numeşte ploaie.

Bătrânii gentilomi şi domnişoara Proud continuară să vorbească; Rose stătea la fereastră, ţinând copilul. Se uită la faţa slabă, palidă a domnişoarei Proud; la capetele încărunţite ale bătrânilor gentilomi din marină; la aceşti oameni despre care ştia că o iubesc. O cuprinseră temerile: „vor muri".

Iar apoi Rosetta întinse mâinile în sus şi o trase pe Rose lângă fereastră. Rose simţi mânuţele calde pe obrazul ei.

– *Ploaie,* rosti clar Rosetta.

Se întoarse la domnişoara Proud şi la bătrânii gentilomi, după aceea o privi pe Rose. Iar apoi, dintr-odată, ceva se întâmplă brusc... văzură privirea bine-cunoscută, şarmantă a lui Harry Fallon, căci Rosetta zâmbea.

A doua zi se auzi o bătaie puternică în uşă: Rose, cu Rosetta în braţe, privi speriată pe fereastra de sus: „Oare a venit întreaga familie Fallon?" Dintr-odată, văzând cine era, fugi în jos pe scări chiar în timp ce Fanny, copiii şi domnişoara Proud fugeau în sus. Fanny nu primise scrisoarea de la Rose. Nu ştia că domnişoara Proud călătorise în Egipt. Nu ştia că fetiţa fusese găsită. O văzu pe verişoara ei îmbrăcată în negru, cu chipul palid, slăbită, şi un copilaş slab. Preţ de o clipă, se opriră pe trepte şi se priviră, căci, în afară de acestea, Jane şi micul Horatio erau mai înalţi, iar feţele le străluceau de atâta aventură. Fanny era îmbrăcată cochet, toată în gri, şi tocmai îşi desfăcea o bonetă mică, gri.

– Cine a murit? întrebă Fanny, privindu-şi verişoara.

– Nimeni nu a murit, dragă Fanny, zise domnişoara Proud. Îţi vom explica.

– De ce eşti îmbrăcată aşa? spuse Rose, privindu-şi verişoara.

Fanny râse.

– Vă voi explica şi eu!

Apoi toată lumea se îmbrăţişă, plânse şi puse întrebări. Copiii lui Fanny studiară imediat ochii vigilenţi, bolnavi ai Roseti şi se mirară de pielea ei măslinie. După aceea (fiind deja obişnuiţi cu compania şi distracţia verişorilor) dorirră să se joace cu ea, dar văzură că era ciudată, ca o păpuşă subţirică, aşa că o ridicară cu infinită grijă, la fel cum făcuseră cu bebeluşul din India, şi îi vorbiră fără

oprire, şi ocazional o împunseră interesaţi, foarte uşor, şi îi zâmbiră de o sută de ori şi îi povestiră despre India, până când, înţelegând sau nu, Rosetta zâmbi. (Iar Fanny observă imediat: zâmbetul lui Harry Fallon.) Apoi copiii adormiră pe canapea, aşa cum făcuseră mereu; Rosetta, care întotdeauna era trează, privind vigilentă, era atât de epuizată, încât adormi lângă ei, cu braţul ei subţire odihnindu-se pe braţul verişoarei sale, Jane, în timp ce seara se lăsa uşor peste Londra. Chiar înainte să adoarmă, micul Horatio (care nu mai era aşa de mic) zise:

– Mă voi înrola în marină şi voi lupta cu Boney[1], şi zâmbi, iar Rosetta păru că zice „Boney" în somn.

Rose şi domnişoara Proud priviră lung rochia gri a lui Fanny, cu ochii plini de întrebări. La rândul ei, Fanny scrută chipul alb ca varul al bătrânei şi pe cel palid al verişoarei sale.

– Spuneţi-mi, zise Fanny. Totul.

Şi, în sfârşit, auzi povestea căutării Rosettei: plecarea domnişoarei Proud în Egipt; Alexandria; Dolly; călătoria spre oraşul Rosetta; Mattie şi Cornelius Brown; fiecare detaliu al aventurii pe Nil, copţii, Flo, fiica lui Cornie, templul în ruine şi deşertul.

– Ahh! exclamă Fanny, în transă. Vai!

Şi îşi prinse verişoara de mâinile subţiri, şi îi văzu faţa chinuită, dar îşi ascunse grija.

– Iar desenele şi scrierile gravate în pereţi, nisipul care se întindea până departe? Au fost... aşa cum ai visat?

– Da, zise Rose, ciudat. Da. În deşert a fost, în final, aşa cum am visat.

---

[1] Poreclă dată de englezi lui Napoleon Bonaparte (n.tr.)

– Şi, cu siguranţă, e limpede că nu a fost nici o greşeală! Arată exact ca matroana, doar că... zâmbeşte cum zâmbea Harry.

Rose încuviinţă.

– Zâmbeşte cum zâmbea Harry.

Fanny se mai uită o dată la fetiţa care dormea; scutură din cap, uimită de ceea ce făcuse Rose. Apoi se ridică şi merse la fereastră, privind cerul care se întuneca şi oraşul unde se născuse.

– Ah, cât de mult ador aceste seri aspre de toamnă, zise ea şi se întoarse înspre ele. Nu mi-ai pomenit nimic de George.

– Nu ştim nimic de George. A fost implicat în multe scandaluri în Egipt, o informă Rose, parcă îndepărtându-şi ideea din minte. Cum să se întoarcă uşor aici? Cum să se prezinte în faţa ducelui de Hawksfield? E un criminal! Şi îţi vine să crezi, m-a cerut în căsătorie! zise ea parcă scuipând cuvintele. Nu poate suporta ideea că ea există, m-am gândit că poate o să o iubească, fiind sânge din sângele lui Harry, însă se gândeşte doar la scandalul care afectează amintirea eroică a lui Harry, spuse şi vocea îi tremură. Într-o zi, va încerca să mi-o ia.

– Şi ce vei face?

– O voi păstra. Voi merge în Franţa.

Văzu privirea confuză a lui Fanny.

– Sau în Norfolk. Sau voi veni în Wentwater.

– Desigur, dacă te-ar ajuta.

– Dacă George se întoarce cumva cât timp suntem încă aici, îi voi spune că fetiţa fratelui său a murit în timpul călătoriei. De aceea sunt îmbrăcată în negru. Tremurul din vocea ei dispăruse şi zise cu răceală: Îl voi ucide mai degrabă decât să îl las să mi-o ia.

– Rose! iar Fanny râse.

Însă verişoara sa nu râse împreună cu ea. Privirea lui Fanny se încrucişă cu cea a domnişoarei Proud, însă ea se uită repede în altă parte, afară, la oraşul lor. „Biata Rose. Nu s-a terminat încă."

Rose şi domnişoara Proud o priviră pe Fanny în rochia ei gri, tânjind la rândul lor să-i pună o sută de întrebări, însă ceva în purtarea lui Fanny le opri. Camera era cufundată în tăcere, nu se auzea decât respiraţia celor trei copii. Conversaţia se oprise: încă mai erau prea multe de zis. În final, Rose şi domnişoara Proud aprinseră lumânări, turnară apă fierbinte peste vin roşu, aşa cum făcuse Mattie de o sută de ani. Rose ezită un pic în timp ce îi întinse paharul lui Fanny, „dacă Fanny chiar a devenit quaker, oare quakerii beau vin?", însă Fanny zâmbi şi luă paharul.

– În inima mea nu sunt quaker „simplu", Rose, sunt un quaker foarte „vesel", căci nimeni nu îmi va lua plăcerile vieţii! Însă îi va prinde bine soţului meu să creadă că sunt mai sfântă decât el!

– Fanny – căci acum Rose şi domnişoara Proud puteau pune în sfârşit întrebările – nu se poate chiar să fi devenit quaker. Însă eşti îmbrăcată ca ei!

Ea privi în jos, spre rochia ei gri, zâmbind uşor, îşi trecu mâinile peste material.

– Sunt ţesături minunate şi croitori minunaţi în India. Acesta e cel mai frumos material pe care l-am purtat vreodată. Mi-a fost greu să aduc acasă doar gri! zise ea şi le privi serioasă pe cele două femei. Da. Am devenit quaker.

Domnişoara Proud o privi pe draga de Fanny, care gândea limpede, în timp ce ea însăşi era confuză: se aşteptase ca ea să se întoarcă vorbind despre hinduşi, mahomedani şi Buddha poate, însă veşmintele gri, sobre ale unui quaker o nedumereau.

– Ai fost în *India,* cu siguranţă este un tărâm al altor religii! Mă aşteptam să te întorci măcar purtând un sari!

– Am fost absolut fascinată de celelalte religii. Însă aceasta va fi religia mea. Din fericire, un grup de quakeri călătoreau spre Africa şi India pe vasul cu care am plecat din Anglia.

– Ah!

Domnişoara Proud îşi aminti dintr-odată de grupul în gri din Portsmouth.

– Am avut atâta timp în acea lungă călătorie să mă gândesc la viaţa mea. Şi, desigur, la Horatio, zise ea şi se întoarse să se aşeze lângă ele. M-am căsătorit cu el mai ales pentru că eu credeam că deţine secretul „cunoştinţelor", cheia spre educaţia mea, după care tânjeam atât de mult. Şi pentru că nu eram destul de instruită, la început nu am înţeles – făcu pauză şi bău încet din vin – că Horatio nu deţine cheia. Şi totuşi am înţeles, chiar în timp ce mă îndepărtam tot mai mult de el, că nu există lege care să mă apere, că îmi voi pierde copiii dacă nu mă întorc la tatăl lor.

Încă o priveau pe Fanny, în rochia ei gri, fără să le vină să creadă. „Ce legătură au toate acestea cu quakerii?"

– Unul dintre lucrurile care m-a atras la quakeri este că ei cred în schimbare. Cred că într-o zi se va schimba legea care spune că doar tatăl poate avea controlul asupra copiilor, şi, dacă aşa vor sta lucrurile pentru alte femei, mă bucur. Se opri. Însă pentru mine, pentru Jane şi pentru micul Horatio va fi prea târziu. Dacă îmi vreau copiii, zise ea şi râse scurt, ciudat, soţul meu va face parte din socoteală.

Rose privi copiii care dormeau, se gândi la ei, cât de sălbatici şi de nefericiţi fuseseră în Paris.

– Par foarte... au devenit...

– Mai buni. Sunt cu mult *mai buni*. Sunt mai fericiţi. Au crescut de o sută de ori, fără ca Horatio să fie acolo să le influenţeze creşterea, să le spună ce trebuie să creadă. Iar în India au găsit verişori, au găsit un bunic şi un unchi care au avut vieţi minunate şi interesante, care nu aveau nici o legătură cu păcatul şi pedeapsa, şi care îi ascultau! Nici măcar nu se mai bat. Jane i-a dat de mult de înţeles lui Horatio că, dacă o mai ciupeşte, îl va ciupi şi ea! Iar Horatio vrea să se înroleze în marină, atât de mult timp a petrecut cu marinarii în călătoria noastră: trăgând de frânghii, lustruind alama, chiar a ajutat la cârpirea unei vele! Şi... India. Ah, dacă aş putea măcar să vă descriu puţin un asemenea loc!

Iar Fanny îşi trecu mâinile prin părul roşcat, preţ de o clipă, iar acesta îi căzu peste faţa rotundă, într-un fel pe care îl cunoşteau atât de bine.

– Este... este un loc atât de deosebit, ce mai privelişti, parfumuri, căldură şi frumuseţe! Am văzut o floare, chiar în ziua în care am ajuns, era de un roşu atât de intens, încât am simţit pur şi simplu că ochii mei începeau să înveţe, să afle. Şi draga, draga mea familie, în sfârşit, zise ea şi o clipă ochii i se umplură de lacrimi şi se ridică repede, merse înapoi la fereastră. Iar apoi am fost forţaţi să ne întoarcem. Aşa că – ele auziră o nouă tărie în glasul său – am fost forţată să găsesc o cale de a mă descurca într-o situaţie în care m-au adus lipsa mea de educaţie şi de cunoştinţe.

Rose şi domnişoara Proud tăceau, încă fără să înţeleagă.

– Şi uite că suntem aici! iar Fanny le privi ciudat, de parcă le-ar fi întrebat „mă urmăriţi?" Chiar m-am întrebat dacă o să mai ajungem în Anglia, căci drumul înapoi a fost atât de periculos, încât m-am gândit că Dumnezeu o

să-mi rezolve complet altfel problemele! Însă am supravieţuit! Şi astăzi am văzut o zi de toamnă englezească, cu frunzele aurii din copaci – atât de diferită de căldura din India – şi englezii, şi priveliştile familiare la intrarea din Londra: podurile, oamenii, Sf. Pavel, turnurile catedralelor noastre, am auzit sunetul clopotelor de biserică, am avut sentimentul că sunt în ţara noastră dragă. Şi am ştiut că mă bucur să fiu acasă, orice mi-ar aduce întoarcerea mea.

– Aşadar, quakerii vor veni în Wentwater? Vei fi prezentă la întâlnirile quakerilor de acolo?

Nimic nu avea sens.

– Ascultaţi-mă, zise Fanny din nou. Aceasta e deosebirea. Credinţa quakerilor nu face diferenţa dintre talentele bărbaţilor şi ale femeilor.

– Ce vrei să zici?

– Sunt foarte multe lucruri de rezolvat: condiţiile de nedescris din închisori, problema groaznică a sclaviei pe care ţara noastră o sprijină. Voi face ce ştiu, zise ea şi făcu pauză o clipă. Ce crede Dumnezeu că e potrivit.

Iar Rose îşi dădu seama că era prima oară când verişoara sa îl menţionase pe Dumnezeu.

– Vrei să zici că le vei predica altora? întrebă domnişoara Proud, confuză.

– Poate, zise Fanny, dacă la asta mă pricep.

– Dragă, dragă Fanny, zise Rose, confuză.

„Ceva e ciudat. Ceva nu are sens."

Se ridică încet, lăsă jos paharul. Apoi brusc îşi îmbrăţişă verişoara.

– Ah, Fanny, draga, draga mea Fanny, cât mă bucur să te văd! Şi mă bucur atât de mult să văd – să văd că eşti încrezătoare că totul va fi bine. Însă – Rose făcu un pas

în spate, își privi intens verișoara, ținând-o de mână – ai fost plecată și ai uitat! Horatio nu va fi niciodată de acord. Ca tu, o femeie – soția lui! – să fii quaker, poate chiar predicator? Să nu i te supui? Căci așa va vedea lucrurile, nu ca pe altă dovadă a bunătății Domnului, ci ca pe o subminare a autorității, pe care deja ai încercat-o, atât de dureros. Nu va fi de acord niciodată!

Fanny se desprinse ușor din îmbrățișarea afectuoasă a verișoarei sale, se întoarse din nou spre fereastra care dădea spre oraș. Când se întoarse, avea o expresie ciudată, din nou, pe fața sa mică, rotundă: o privire ironică, forțată, aproape de parcă voia să râdă de ele.

– Stai jos o clipă, draga mea Rose.

Rose se așeză confuză.

– În primul rând, tata mi-a dat o alocație consistentă care este în siguranță din punct de vedere legal, astfel încât Horatio trebuie să-mi obțină semnătura ca să se poată atinge de ea. Lui Horatio îi plac extrem de mult banii. În al doilea rând, iar Fanny încă le privea dintr-o parte, părând aproape să zâmbească, celălalt lucru e că lui Horatio îi plac excesiv – cum să-i numim? – oamenii cu titlu! Lorzi, lady, duci și ducese. Quakerii au niște prieteni foarte puternici, și ei au fost de acord să... să mă ajute și să mă protejeze. Acest lucru îl va impresiona pe Horatio, zise ea, văzându-le expresiile, îndoielile, și continuă pe același ton sec: Eu și Horatio am petrecut multe ore lungi, rugându-ne împreună – ah, cât de multe ore! – rugându-L pe Dumnezeu să mi se arate și să mă conducă. Ei bine, dragele mele, rugăciunile sale au găsit răspuns. Cu siguranță că va fi recunoscător! Doar că poate nu chiar în felul în care se aștepta.

Se lăsă tăcerea în timp ce o priveau, iar Rose se gândi: „Face asta pentru copii, nu pentru Dumnezeu: să păstreze copiii, e un fel de a păstra copiii".

Domnişoara Proud izbucni brusc în râs. Celelalte o priviră, surprinse.

– Nu pot să mă abţin, zise domnişoara Proud şi ochii i se umplură de lacrimi, de atâta râs, iar boneta ei mică şi albă se cutremura. Nu râd deloc de decizia ta, Fanny, şi chiar cred că vei putea ajuta oamenii, eşti genul de persoană care poate. Însă ai găsit cum să îl învingi pe Horatio! Domnul şi aristocraţia! iar boneta ei tremura din nou în timp ce se chinuia să se oprească din râs, apoi îi zise lui Fanny: Am ceva pentru tine.

Scoase ceva din buzunarul mare al robei sale negre. Era o eşarfă egipteană, la fel de albastră precum cerul egiptean, iar Rose îşi aminti de Layla şi de femeile care o înfăşurau în jurul domnişoarei Proud, sus, în *haramlek,* şi insistau să o păstreze, şi parcă auzi din nou râsul cel blând şi foşnetul şalurilor şi mătăsurilor, şi, preţ de o clipă, simţi mirosul portocalelor.

– Ah, cât de frumoasă e!

Fanny privea hipnotizată culoarea.

– Poart-o, Fanny, zise domnişoara Proud, ca să arăţi că inima ta e „veselă", nu „obişnuită". A aparţinut unei femei de altă religie, în care se zice *la ihala ill'Allah* – nu e alt Dumnezeu în afară de Dumnezeul nostru – şi sunt sigură că ai auzit şi în India asemenea idei în ceea ce priveşte unicitatea. Însă poţi purta asta ca să exprimi că într-adevăr există mai mulţi Dumnezei, şi că poate toţi sunt binevoitori.

Iar domnişoara Proud scutură uşor din cap, cu eşarfa albastră scânteind la lumina lumânării.

– Ah, dragele mele prietene tinere, sunt atât de mândră de voi, de amândouă, orice s-ar întâmpla, zise ea, apoi se ridică încet şi cu oarecare greutate, lucru neobişnuit pentru domnişoara Proud, şi le sărută pe obraz pe amândouă. De George Fallon nu ştim nimic încă. Despre reverendul Horatio Harbottom nu ştim nimic încă. Însă uite că suntem din nou aici, stând de vorbă în siguranţă în casa de pe South Molton Street, bând vin într-o seară frumoasă de toamnă, de parcă lumea nu s-ar fi schimbat; de parcă voi două nu aţi fi nişte aventuriere curajoase care au făcut cele mai extraordinare lucruri: totuşi, aţi primit o educaţie, şi sunt extrem de mândră de voi!

În timp ce o auzirăcoborând scările şi mişcându-se uşor prin camerele ei, Rose simţi brusc o durere ascuţită. Parcă se vedea pe ea însăşi, mişcându-se încet prin camere singuratice, fiindcă nu acceptase şansa la fericire, care îi fusese oferită într-un mod atât de periculos.

– Ce e, Rose? întrebă Fanny cu blândeţe. Spune-mi totul.

Era dureros să vezi faţa slăbită a lui Rose.

– Să *nu* crezi că nu aş face totul la fel, din nou. Însă Pierre Montand a călătorit noaptea, trecând de liniile inamice, prin sudul Angliei unde nici un francez nu e în siguranţă, ca să mă ceară în căsătorie şi să o luăm pe Rosetta, să mergem să locuim în Franţa. Noi, eu şi el, când a venit... însă nu mai putu vorbi, scutură din cap. Îl iubesc, Fanny.

Urmă o tăcere lungă, şi Fanny înţelese la ce se referea.

– *La belle France,* continuă Rose cu vocea tremurândă, aşa cum i-am spus noi mereu. Însemna, desigur, şi o cale de a scăpa de George, până la sfârşitul acestui război, oricât de lung – sau de scurt – ar fi el. Ah, cât de mult îmi doream să fiu ca una dintre eroinele romanelor

noi, să o iau pe Rosetta în braţe şi să plec călare, să dispar în noapte cu iubitul meu! zise ea muşcându-şi buzele. Este mult mai greu în viaţa reală – Fanny, nu aveam de unde să ştiu că Rosetta va supravieţui! Nu ar mai fi suportat încă o călătorie! Iar acum (şi Fanny văzu ce putere trebuia să aibă Rose, să nu cedeze) acest război – nu îi pot scrie, nu pot merge la el, nu pot să îi spun că Rosetta e mult mai bine. Ah, Fanny! A trebuit să aleg. Şi a trebuit să aleg aşa. Însă l-am pierdut a doua oară!

Fanny nu îndrăznea să se mişte, să îşi mângâie verişoara, îi vedea faţa mâhnită, îmbătrânită.

– Iar acum stau şi aştept. Îl aştept pe George Fallon.

Cele două verişoare stăteau împreună, una îmbrăcată în gri, alta în negru. Eşarfa albastră, strălucitoare, se afla lângă ele, pe canapea. Lumânările pâlpâiau, camera deveni mai întunecată, copiii dormeau. Fanny suspină adânc, de undeva dinlăuntrul său. Îi luă mâna verişoarei sale, o întoarse cu palma în sus, uşor, cu blândeţe, dar hotărâtă. Instinctiv, ştiură că erau, măcar în această clipă, din nou împreună, la fel de apropiate cum fuseseră cu mult timp în urmă.

– Amândouă, în final, am fost prinse de aceeaşi lege crudă, zise Fanny încet, aruncând o privire spre copii, apoi privind din nou mâinile lor înlănţuite. Rose, trebuie să găsim o cale, pentru copii – o privi pe Rose de parcă ar fi putut să spună altceva, apoi se uită din nou în altă parte – să îndurăm lucrurile, cât putem de bine. Şi tu, Rose, trebuie să găseşti o cale, oricât de greu ţi-ar fi, aşa cum am făcut şi eu.

Iar Rose înţelese că Fanny nu avea să vorbească despre Dumnezeu în acea seară. Nu era vorba despre Dumnezeu. Nu ziseră nimic. Apoi Fanny vorbi din nou:

– Cine s-ar fi gândit că lucrurile vor evolua aşa, pe vremea când aveam şaptesprezece ani şi viaţa era atât de frumoasă? Păru să privească în depărtare. Îţi mai aduci aminte de Vow Hill şi de maşinăriile pentru îmbăiat?

– Îmi aduc aminte.

Se auzi o mişcare lângă ele. Horatio şi Jane dormeau încă adânc, dar văzură că Rosetta le privea – privea de asemenea şi eşarfa viu colorată, acel albastru atât de strălucitor – cu ochii ei bolnavi, dar vigilenţi, ochii celor din familia Fallon.

CAPITOLUL DOUĂZECI ŞI NOUĂ

Dacă ar fi să se spună că reverendul Horatio Harbottom era (în limbaj biblic) înfierbântat, ar fi mult prea puţin pentru a-i descrie starea, în timp ce se apropia de South Molton Street. Desigur, avea să îşi menţină demnitatea, cu calm, în clipa întâlnirii, însă avea să ceară imediat să vorbească în particular cu soţia sa, iar apoi – cu mintea la fel de înfierbântată ca anumite părţi ale corpului – căsătoria sa avea să fie reluată.

Cât suferise! Doamnele din parohia Wentwater făcuseră tot ce le stătuse în putinţă, desigur, dar cât suferise! Nimeni nu ştia cât de mult tânjea să o vadă pe draga sa Fanny, cât de dor îi era de ea. Parcă o voce dinlăuntrul lui îi zicea că ar fi putut să o iubească altfel, mai bine: „aşa voi face, îşi repetă plin de durere, aşa voi face". Tânjea să îi vadă faţa, pe care o iubea atât de mult, în casa lui, din nou: gătind, amestecând în mâncare în timp ce buclele roşii îi încadrau faţa ei atât de dragă, strigând copiii, îmbujorată în timp ce se apleca peste foc în rochia ei galbenă, lungă (simţi că-l dor vintrele). Viaţa sa avea să fie bine organizată din nou: comportamentul ei calm, având grijă de toate, făcându-i

de mâncare, ascultându-i predicile, totul aşa cum obişnuia să fie; şi (din nou simţi durerea) Fanny se va căi mai mult acum, din cauza lucrului groaznic pe care îl făcuse mai – căută el cuvântul potrivit – uşor de modelat în braţele sale decât fusese vreodată.

Unele dintre cele mai înfierbântate gânduri se datorau poate faptului că în absenţa soţiei, reverendul Horatio Harbottom, în timp ce se perpelea de dorul ei, găsise anumite publicaţii franţuzeşti care îi stimulaseră imaginaţia în feluri pe care nu le cunoscuse până atunci. Aceste publicaţii îi fuseseră puse la dispoziţie într-o seară, la un pahar de whisky de către un alt cleric, astfel încât, după ce le răsfoiau cu atenţie, să le poată critica din amvon. (În mod curios, erau exemplare din aceleaşi publicaţii pe care Dolly le găsise în biroul tatălui său: la fel ca Dolly, Horatio le studiase cu aviditate.)

De aceea felul în care reverendul Harbottom, mirosind a lavandă, bătea în poarta South Molton Street avea ceva din comportamentul unui om posedat. Nu considerase necesar (ba chiar, în aceste împrejurări, ar fi considerat ca fiind o piedică) să fie însoţit de unchiul său, episcopul, când avea să îşi revadă soţia.

Domnişoara Constantia Proud îi deschise ea însăşi uşa şi îl pofti în biroul său, cu ziarele, publicaţiile periodice şi cărţile împrăştiate peste tot. Horatio se aştepta să o găsească pe Fanny: spre marea lui surprindere, camera era plină de doamne şi de gentilomi.

– Ah, Harbottom, ziseră ei şi întinseră mâinile.

– Reverend Harbottom, îi cunoaşteţi pe lordul Stone; ducesa de Brayfield; Sir Reginald Makepeace?

Domnişoara Proud făcea prezentările în timp ce Horatio făcea ochii mari, de uimire. Întâi un lord cărunt, apoi altul, dădură din cap, cu graţie.

– Felicitări, Harbottom! ziseră.

Alţi gentilomi îi strânseră mâna.

– Felicitări, Harbottom, repetară şi ei, toate urările noastre de bine!

Ducesa de Brayfield, menţionată mai înainte, zâmbea într-o manieră atât de elegantă, încât preotul fu foarte tulburat. „Ducesa de Brayfield." Toată lumea auzise de ea şi de influenţa sa. Era *faimoasă*. El stătu mai drept, să pară chiar mai înalt. Ei trebuiau să ştie că el o silise pe soţia lui să se întoarcă, aşa cum ar fi făcut orice bărbat, şi că o iertase pe deasupra, căci o iubea. Şi el deveni mai afabil, se simţea printre egali, aşa cum nu se mai simţise nicicând, gulerul său alb, preoţesc, pur şi simplu strălucea.

Uşa se deschise şi doamna Horatio Harbottom îşi făcu apariţia, ţinându-i de mână pe Jane şi pe micul Horatio. Reverendul Harbottom de-abia observă că cei doi copii crescuseră, erau înalţi şi drepţi, de-abia o văzu pe Rose în fundal, cu un copil ciudat în braţe, căci în faţa sa era draga lui soţie, Fanny. Însă era îmbrăcată, remarcă el imediat, cu rochia gri, serioasă şi boneta specifică quakerilor.

– Bună ziua, Horatio, zise Fanny.

– Bună ziua, tată, salutară în cor Jane şi micul Horatio.

– Felicitări, Harbottom! ziseră gentilomii.

– Ce... ce înseamnă asta?

Horatio o privi pe Fanny, se uită în jur, uimit. Acum observă că unele dintre celelalte doamne erau îmbrăcate ca Fanny, deşi nu şi ducesa de Brayfield. Unii dintre domni de

asemenea purtau veşminte gri, observă el, deşi nu şi lordul Stone. „Nu poate fi – cu siguranţă, nu ar putea fi? – o întâlnire a disidenţilor?"

– Haideţi să ne rugăm, propuse unul dintre gentilomi şi fără alte formalităţi se aduseră mulţumiri lui Dumnezeu, pentru că Îşi trimisese duhul asupra lui Fanny Harbottom, încurajând-o să facă lucruri bune.

– Ea vorbeşte cu sentiment adevărat şi cu înţelegere, Harbottom, zise lordul Stone, cum desigur ştii şi tu. Credem că Wentwater va avea multe beneficii dacă o veţi avea acolo, ca să vorbească despre Domnul nostru. O vom vizita des.

Lui Horatio i se învălmăşeau gândurile în cap. „Ce vor să spună? Eu sunt cel care vorbeşte despre Dumnezeu în Wentwater. Fanny e soţia mea!" O privi.

– Nu se poate să fii quaker! Asta înseamnă să fii un inadaptat în biserica Domnului! Sunt preot anglican, iar unchiul meu e episcop, iar tu îmi eşti soţie!

– Îi mulţumesc Domnului, rosti Fanny simplu şi răspicat, privindu-l pe Horatio, că El a venit la mine şi mi-a vorbit în sfârşit. Ştii, Horatio, cât am tânjit amândoi după acest lucru. Voi face tot ce îmi stă în putere să Îi folosesc duhul pentru binele lumii.

Părea calmă, fără să se căiască deloc. El începu să tune şi să fulgere.

– Eşti soţia mea! exclamă el şi privi în jur, căutând sprijin. Este soţia mea! Datoria ei este faţă de mine, nu faţă de altcineva. Sunt reprezentantul Domnului pe pământ şi datoria soţiei e doar faţă de mine! Faţă de mine! E femeie!

Spre marele său disconfort, imaginile cu franţuzoaicele din cărţi îi veniră în minte în acest moment cât se poate de nepotrivit.

– Cu toţii suntem copiii Domnului, după credinţa noastră în Isus Hristos, îi zise amabil lordul Stone lui Horatio, şi acolo nu există nici bărbat, nici femeie, căci cu toţii suntem egali în faţa lui Hristos.

– Este blasfemie! explodă Horatio.

Se făcu tăcere în biroul domnişoarei Proud, în timp ce grupul de oameni îl privea, iar de pe o măsuţă căzu un teanc de publicaţii periodice care stătea într-un echilibru precar. Uitându-se din nou în jur, dându-şi seama de importanţa situaţiei şi de motivul pentru care era înconjurat de asemenea oameni puternici, Horatio se aşeză repede pe canapeaua cea moale. Aceşti oameni o sprijineau pe Fanny, nu pe el. Nu aveau să se lase intimidaţi de unchiul său, episcopul.

– O vreau pe Fanny! strigă el jalnic.

– Aici sunt, Horatio.

Ea se apropie cu cei doi copii. Cu toţii se aşezară lângă el, pe canapeaua cea moale: o familie. El îi simţea mirosul pielii curate, proaspete.

– Vreau să fie cum era, zise el. Am *suferit*.

– Însă Domnul a chemat-o pe Fanny, zise cu blândeţe lordul Stone, şi chiar în Biserica Angliei cu siguranţă nu poţi nega chemarea Domnului.

– Dumnezeu nu le cheamă pe *femei!*

– Noi credem că le cheamă.

Horatio sări din nou în picioare.

– Nu va fi niciodată un quaker, un disident în casa mea! Niciodată, niciodată! Nici un slujitor al Bisericii Angliei nu

poate permite unui disident să fie în preajma lui. Unchiul meu e episcop va avea el grijă.

– Oh, Harbottom, îl cunosc pe unchiul tău, zise lordul Stone. M-a rugat, chiar de curând, să îl ajut să devină membru al clubului meu.

– Horatio, zise Fanny întinzându-i mâna, în timp ce el se lăsa în spate pe canapea, simţindu-i pielea fină. Horatio, zise ea uşor, şi tu ai vrut ca Domnul să îmi vorbească, să îl am în inimă. De câte ori ne-am rugat împreună ca acest miracol să aibă loc? Nu poţi fi mulţumit că s-a întâmplat miracolul?

– Ne-am rugat ca El să îţi vorbească din Biserica Angliei!

– Nu putem alege cum se poartă Dumnezeul nostru, zise uşor ducesa de Brayfield, căci misterioase sunt căile Domnului, reverend Harbottom, are atâtea minuni de înfăptuit.

Reverendul Horatio Harbottom, înconjurat din nou de familie, rămas fără înflăcărarea de mai înainte, îşi sprijini capul în palme. În tăcerea care urmă, lordul Stone spuse:

– Să îl contemplăm câteva clipe pe Dumnezeu, în tăcerea propriei inimi.

O vreme, fu linişte în biroul domnişoarei Proud: se auzea doar respiraţia şi din când în când cineva tuşea. După câteva clipe, lordul Stone îi spuse cu multă blândeţe reverendului Horatio Harbottom:

– Cunoaşte-te pe tine însuţi!

– Tată, zise amabil micul Horatio, văzând tulburarea tatălui său, am călărit pe un elefant, şi o să mă înrolez în marină şi o să mă întorc în India, să fie India în siguranţă, de dragul Angliei.

– Şi tată, spuse Jane, în India, unde creşte arborele de ceai, am învăţat să fac ceai. O să îţi fac şi ţie.

*

În curând, oaspeţii se pregătiră de plecare.

– Desigur, vom vizita deseori Wentwater, zise Sir Reginald Makepeace, ca să ne asigurăm că totul e în regulă. Abia aştept să avem discuţii productive în ceea ce priveşte comerţul cu sclavi.

– Sper că întotdeauna ne vei face să ne simţim bine-veniţi în Wentwater, spuse ducesa de Brayfield, căci suntem atât de mândri de Fanny, şi vom veni foarte des. Îi zâmbi. Ca să ne asigurăm că totul este în regulă.

– Felicitări, Harbottom! zise lordul Stone.

CAPITOLUL TREIZECI

Nimic nu le pregătise pentru ceea ce avea să urmeze. El sosi într-o noapte, în timp ce vânturile de noiembrie suflau ultimele frunze împingându-le în canal, din copacii aflați în jurul lui Hanover Square. Domnișoara Proud și Rose jucau șah în biroul lui Rose, cu urechea atentă, în caz că plângea copilul; auziră o bătaie în ușă. Răspunse servitoarea cea nouă, vocea lui George ajunse până la ele. Le rămase doar timp să închidă ușa cămăruței: Rose se așeză repede la loc și mută un nebun, în timp ce pașii lui George se apropiau pe scări.

Preț de o clipă, toți se priviră unul pe celălalt. Trecuseră luni întregi de când se întâlniseră ultima dată, în acea zi în Rosetta, și toți trei arătau altfel. Pe domnișoara Proud o văzuse mereu ca pe o bătrână, însă George fu uimit de cât de schimbată era Rose. „Acum și ea e bătrână, gândi el. Are umflături roșii pe piele. Este slăbănoagă, trasă la față, arată groaznic. Este îmbrăcată în negru, cum se îmbracă bătrânele."

George arăta și el altfel, bronzat; aventurile sale îl îmbătrâniseră și pe el. Avea o cicatrice lungă pe față. Se

sprijinea în bastonul care ascundea sabia, aşa cum făcusc mereu, fiind la modă, însă un braţ părea slăbit cumva, îl ţinea ciudat, în timp ce stătea acolo: mamelucii îl răniseră grav cu iataganele, înainte să ajungă la el Cornelius Brown, să îl lovească în coaste.

– Ce surpriză, George! zise Rose, pe un ton familiar. Când te-ai întors?

El le privi pe femeile care jucau şah, observă casa tăcută. „Unde e?" Nu se aşeză. Într-un final, zise:

– Tocmai am venit de la Portsmouth. William şi lucrurile noastre au ajuns deja la reşedinţa din Berkeley Square înaintea mea. Cred totuşi că mai este ceva ce-mi aparţine şi pe care trebuie să-l recuperez.

Tăcere în birou. Tocilarul striga afară, în stradă, iar trăsurile treceau.

– Aţi putea, vă rog, să ne lăsaţi singuri, domnişoară Proud? întrebă el, încercând să fie galant.

– Ştiţi, viconte, cred că de data această, dacă îmi permiteţi, nu vă voi lăsa, spuse ea şi mută un cal pe tabla de şah.

El renunţă la galanterie.

– Unde e, Rose?

În birou se lăsă din nou tăcerea. George se uită în jur, privi treptele care duceau la camerele de sus, de parcă ar fi vrut să urce acolo.

– Nu ai aflat, George?

– Am aflat că aceasta a fost o momeală foarte scumpă.

Scoase din tunică crucea albastră, cu pietre preţioase, şi, fără să vrea, cele două femei îşi ţinură respiraţia. Artefractul din lapislazuli arăta aşa frumos, nestematele străluceau atât de exotic în South Molton Street; purta cumva mirosul cuişoarelor, nisipul mişcător şi chemarea muezinului.

– Măcar trebuie să vă felicit pentru gustul pe care îl aveţi, zise George. O să iau o avere pe ea.

O puse înapoi în buzunar: amintirea Egiptului dispăru la fel de repede cum apăruse, şi auziră roţi de trăsură, iar cineva râse în stradă şi strigă ceva despre plăcinte cu carne.

– Am auzit că aţi călătorit în josul Nilului şi aţi găsit un copil. Am auzit că amândouă aţi fost văzute cu un copil în Milano.

– Dar nu ai aflat, George?

– Ce?

Rose respiră adânc.

– Copilul e mort. A murit pe drumul de întoarcere. Era... prea fragil, prea bolnav, ca să supravieţuiască acestei călătorii lungi şi dificile.

– Unde a murit?

– A murit... Rose plecă privirea. „Am fost văzute în Milano. Aşa că a murit după ce am trecut de Milano." A murit în timp ce călătoream prin Elveţia; a trebuit să evităm Franţa, desigur. L-am îngropat acolo.

El înclină capul, de parcă ar fi ascultat sunetele din casă, din această casă liniştită. Îi privi rochia cea neagră. „E în doliu după un bastard?"

– Unde sunt martorii?

– Eu sunt martoră, viconte Gawkroger, zise domnişoara Proud serioasă, martoră la tot ceea ce s-a întâmplat. Cumnata dumneavoastră este una dintre cele mai curajoase femei pe care le cunosc.

– Este de asemenea una dintre cele mai şirete! se răsti el imediat. Din câte ştiu, poate l-aţi ascuns chiar aici, poate sub podea, gata să iasă şi să facă probleme familiei mele!

– L-am botezat într-o biserică elveţiană înainte să moară, răspunse Rose repede. Trebuie să existe o înregistrare.

– A morţii sale?

– A numelui său. I-am pus numele Harry Fallon.

– Cum îndrăzneşti? Cum îndrăzneşti? strigă el, părând gata să o lovească, aşa cum făcuse în Alexandria. Un ghemotoc de cârpe împuţite să poarte numele fratelui meu?

Domnişoara Proud se ridică imediat. Cele două femei ştiau că un bărbat, strigând, ar putea speria fetiţa, care ar fi putut începe să plângă.

– Totul s-a terminat, George, zise domnişoara Proud repede. S-a terminat.

Din nou se uită la Rose: ceva teribil i se întâmplase, ştia asta. Câteva clipe el rămase acolo, privindu-le pe femei.

– Poate că e adevărat, zise el încet. Însă poate că nu e.

– Poate ai vrea să cauţi în casă, George, rosti Rose cu răceală, ca un aprod ordinar.

Faţa lui exprima sentimente contradictorii.

– Mă voi întoarce. Voi tocmi oameni să te supravegheze. Mă voi întoarce când te aştepţi cel mai puţin, zise el apropiindu-se de uşă. L-am trimis pe William înainte, să explice moartea lui Dolly, însă – se strâmbă – acum trebuie să mă întâlnesc cu ducele de Hawksfield. Mă aştept ca voi amândouă să confirmaţi că Dolly a murit în timp ce năştea, dacă e nevoie.

Iar Rose se gândi: „Deci asta e: încă are nevoie de noi. De aceea nu a întors casa pe dos".

– Însă mă voi întoarce, Rose, căci nu am încredere în tine. Şi ştii, nu cred că aş fi putut să mă forţez să mă căsătoresc cu tine. Arăţi ca o domnişoară bătrână, aşa cum am zis mereu că eşti, după moartea lui Harry. Viaţa ta s-a terminat. Ar trebui să te apuci de croşetat!

Iar George Fallon se întoarse şi coborî treptele; uşa din South Molton Street fu trântită cu putere.

Rose intră repede în cealaltă cameră. Rosetta era trează, vigilentă şi tăcută.

A doua zi după-amiază, de-abia rămase timp ca domnişoara Proud să o avertizeze pe Rose, care se afla la etaj, de-abia fu vreme ca Rose să o ridice repede pe Rosetta şi să o pună în pătuţ.

– Stai aici, liniştită, şopti ea de parcă Rosetta ar fi făcut altceva, vreodată, Rosetta întotdeauna stătea liniştită, aşteptând.

Domnişoara Constantia Proud îi conduse sus.

Matroana vicontesă Gawkroger îşi ţinea, foarte evident, o batistă la nas. Cu fiecare pas pe care îl făcea spre partea de sus a casei, părea să-şi exprime tacit dezaprobarea. Mirosea puternic a apă de colonie. Fusta îi flutura şi foşnea, iar ea avea un aer critic. Ducele de Hawksfield venea în urma ei: drept, sumbru, tăcut. Apoi apăru William, bronzat ca şi George, însă mai uscăţiv, slăbit în acelaşi fel în care şi Rose era slăbită: ceva li se întâmplase, ceva care îi schimbase. Ducele îi salvase moştenirea lui William, însă preţul fusese viaţa surorii sale, iar William ştia acest lucru. În final, împotriva voinţei lui, apăru George din nou, stăpânit de un asemenea sentiment de furie reprimată, încât Rose înţelese imediat că probabil fusese forţat de duce să se alăture acestei adunări: ea văzu că George şi ducele de-abia se priveau.

Toată lumea, inclusiv Rose, era îmbrăcată în negru.

Rose îi salută cu politeţe, se simţi şocată când o văzu pe matroană: văzu nasul lung, ochii albaştri, nemişcaţi, care semănau atât de mult cu cei ai fetiţei din camera alăturată. Tresări uşor la atingerea bătrânului duce de Hawksfield, în timp ce el se aplecă peste mâna sa, impecabil ca întotdeauna:

simţi miros de pară bergamotă şi iz de migdale, şi pomada din părul său alb. Ea îi invită să se aşeze; mirosul apei de colonie o urmă sau o precedă pe ducesă, până la scaunul cu spătar drept din cameră. Deşi moda încă decreta un minimum de simplitate, rochia ei de doliu purta încă semnele evidente ale altor vremuri şi avea o pălărie destul de mare, plină de pene. Gentilomii se aşezară inconfortabil: George făcu greşeala pe care o făcea mereu, se lăsă pe canapea, uitând cât era de moale. Rose simţea că biroul era plin de prezenţe străine, vechi amintiri. Noua servitoare aduse ceai; domnişoara Proud turnă în ceşti. George refuză ceaiul, se ridică brusc, lipsit de graţie, îngreunat de braţul său rănit. Ea îi văzu nerăbdarea: fiind forţat de către duce să vină, parcă emana furie.

– William ne-a informat că şi tu ai fost în Egipt.

Vocea ducelui era tăioasă; Rose îşi aminti brusc de şoimul închis la culoare care zburase deasupra ei, în prima dimineaţă în Alexandria.

– Eu şi domnişoara Proud de-abia ne-am întors.

– Atunci poate ştii, zise ducele, o problemă de care numai ce-am aflat. Moartea nepoatei mele.

– Ştiu, spuse Rose. Îmi pare atât de rău!

– Porţi doliu pentru ea?

Rose coborî privirea, de parcă ar fi încuviinţat. Nu se uită la George.

Se lăsă tăcerea. Afară se auzeau strigăte şi certuri, în timp ce nişte vizitii se insultau reciproc: nu se putea trece pe lângă trăsura care purta blazonul Hawksfield, iar South Molton Street era complet blocată.

Rose aşteptă. „Oare ei ştiu ceva despre Rosetta?"

– Vreau să mai aflu ceva despre moartea lui Dolly, zise aspru ducele.

Rose îl privi cu răceală. Își aduse aminte de expresia ciudată, de paloarea lui Dolly, în casa negustorului, în timp ce povestea despre drumul pe care îl făcuse până la piață, ca să cumpere ceva să scape de copil, de trupul ei în *khan*-ul turcesc și de George zicând: „Nici un jegos de arab", de chipul chinuit al lui William și de bâzâitul ascuțit al țânțarilor în întuneric, de căldură, de moarte. Se întrebă despre care dintre acestea voia să afle.

Domnișoara Proud fu cea care vorbi.

– Cu toții am fost acolo, Excelența Voastră. Indiferent câte s-au încercat, nici unul dintre noi n-a putut face nimic în final.

Nimeni nu ar fi îndrăznit să nu o creadă pe domnișoara Proud, care într-adevăr nu mințea.

– Poftiți, Excelența Voastră, zise matroana vicontesă, așa v-a spus deja și fiul meu.

Păru să se pregătească să se ridice, de parcă întrevederea neplăcută din casa aceea neplăcută se terminase, însă ducele de Hawksfield o opri dintr-o privire. Penele pălăriei îi tremurară. Vechiul ceas din Genova îi anunță, parcă în italiană, că ora era trei și cincisprezece. Ducele o privi pe Rose.

– Ce știi despre această problemă? întrebă el. Doresc să aflu mai multe.

Rose simți privirile sfredelitoare pe care i le aruncau George și William. Auzi de asemenea un sunet foarte încet și se întoarse brusc. În pragul micii camere stătea Rosetta, ținându-se de ușă și privindu-i țintă pe oaspeți, care toți, din diverse motive, erau prea șocați ca să vorbească.

Matroana vicontesă privea transfigurată. Își duse mâna la gât, de parcă nu putea înghiți; își puse mâna la inimă, de parcă i s-ar fi oprit. Se albi complet la față; începu să scoată

un sunet, în timp ce privea această copie mică, închisă la culoare, bolnavă, a ei înseşi. Rosetta o privea la rândul ei.

– Luaţi-o! Luaţi-o! zise matroana respirând ca un peşte muribund, cu gura deschisă. Luaţi-o!

Rosetta o privea.

Ducele, George şi William se ridicară cu toţii.

– Acesta... acesta nu e cumva copilul lui Dolly?

Din nou, vocea tăioasă. Rose observă faţa foarte roşie, scandalizată, a lui George.

– Nu, Excelenţa Voastră, zise Rose ridicând-o repede pe Rosetta, stând cu ea în prag. Copilul lui Dolly a murit odată cu ea. Aceasta e fetiţa răposatului meu soţ. Ştiam de ea, ea a fost motivul călătoriei mele în Egipt.

Rosetta părea să nu fie afectată de istericalele matroanei, însă privea ţintă penele de pe pălăria bătrânei, care acum tremurau foarte tare. Însă mânuţa ei cu pielea măslinie se odihnea la gâtul lui Rose, pentru mai multă siguranţă. O vreme, singurul sunet din cameră fu respiraţia gâtuită a matroanei.

George nu vorbi, Rose nu se uita la el. În final, ducele afirmă, nici măcar nu întrebă:

– Acesta e copilul lui Harry.

– Da, Excelenţa Voastră. A avut un copil cu o egipteancă în Alexandria. Ea s-a născut după moartea lui. Am găsit-o într-o mănăstire de lângă Nil.

Rosetta îi privea ţintă pe cei din jur şi o luă de mână pe Rose.

Urmă o tăcere lungă, teribilă. În final ducele întrebă:

– Ce are la ochi?

– Când am găsit-o, suferea de o boală a ochilor, foarte comună în Egipt; se numeşte oftalmie.

Matroana scoase un sunet, dezgustată.

Domnişoara Proud vorbi:

– Când am ajuns în Egipt, Ambasada Marii Britaniii din Alexandria fusese închisă, în asemenea pericol se află englezii de acolo, în aceste vremuri dificile. Când Rose a găsit copilul, am fost nevoite să părăsim imediat ţara, căci acţiunile căpitanului Fallon au avut consecinţe periculoase şi de lungă durată. Am obţinut asistenţă medicală, atât cât am putut, însă nu era vorba doar de oftalmie, copilul era atât de slăbit, încât ar fi murit dacă nu ar fi găsit-o Rose. Doar în Milano am reuşit să găsim un doctor bun, şi până nu am ajuns în Anglia, nu am putut să o tratăm aşa cum se cuvine. Desigur, încă e suferindă, doctorii încă o vizitează destul de des. Însă Rose a fost cea care i-a salvat viaţa.

Ceasul italian ticăia zgomotos.

În final, George Fallon, vicontele Gawkroger, îşi reveni destul cât să poată vorbi, dar era încă foarte roşu la faţă.

– Acest copil, Excelenţa Voastră, îmi aparţine, desigur. Văduva fratelui meu nu a crezut de cuviinţă să îmi spună de existenţa lui, la Londra. Am aflat de acest copil când am ajuns în Egipt, şi l-aş fi găsit eu însumi dacă nu aş fi fost atacat de străini, zise el, iar Rose îl privi, dar el îi evită ochii. Desigur, familia mea ar vrea să îl iau sub tutela mea şi să ofer protecţie oricărui copil al fratelui meu, continuă George, şi Rose văzu cum articula cuvintele, de parcă ar fi fost de plumb. Cumnata mea s-a gândit să găsească singură copilul, însă nu are nici o pretenţie, nici un drept asupra lui. Este planul meu să iau această fetiţă: ea va fi plasată într-o mănăstire potrivită, unde se va avea grijă de ea.

– Nu!

Rose nu reuşi să se abţină să nu strige, chiar şi cu copila în braţe; simţi cum Rosetta tresări speriată de ţipătul ei.

– Nu puteți face asta! Nu puteți să mi-o luați. Această fetiță a călătorit cea mai mare parte a vieții, a fost târâtă dintr-o parte într-alta, bolnavă, prea mică să înțeleagă măcar un pic din ce i se întâmplă. Vă rog, trebuie să o lăsați întâi să se obișnuiască, orice s-ar întâmpla până la urmă cu ea. Vă implor, dacă vă pasă măcar un pic de această fetiță, sau de mine, căci am trecut prin multe pericole împreună, lăsați-o să se însănătoșească, lăsați-o să se simtă în siguranță, zise ea mai palidă la față decât matroana. Doctorii spun că nu avem voie să o mutăm, de-abia a scăpat de moarte!

Ducele de Hawksfield își drese glasul.

– Legea e destul de clară, draga mea, îi zise el fără răutate. Nu ai nici un drept asupra unui copil de-al lui Harry. George este tutorele legal. Mă aștept să nu îți interzică să vizitezi mănăstirea. Sunt sigur, spuse și o privi cu aceeași expresie de nedescifrat pe care ea și-o amintea, sunt sigur că ai făcut o faptă curajoasă, deși cam nesăbuită, ca să o aduci tocmai în Anglia, prin țări unde e război. Însă nu îți aparține.

Rose simți că i se frânge inima.

– Întotdeauna ai fost melodramatică, Rose, zise George parcă recăpătându-și liniștea. Va fi dusă la mănăstire săptămâna aceasta. Este a mea, iar acum o voi lua. Va fi în siguranță, avem o doică, fiindcă acum William este tată.

Se mișcă, stând în spatele scaunului mamei sale, cu o mână odihnindu-i-se ușor pe umăr, de parcă ar fi zis: „Aproape s-a terminat". Strigătele vizitiilor din stradă se întețiră, ajungeau până la ei. Parcă ar fi fost o mică revoltă. În cameră era încă tăcere, ca și când nimeni nu știa cum anume să-i pună capăt.

Rosetta fu cea care se mișcă. O intriga ceva în legătură cu matroana: poate rochia, sau bijuteriile. Se lăsă

să alunece din braţele lui Rose, înaintă în felul ei ciudat, încet, pe covor. Toată lumea din cameră păru hipnotizată de copil, preţ de o clipă, căci toată lumea o privea. Poate că era mirosul apei de colonie. Poate că erau penele pălăriei, felul în care se mişcau: cu siguranţă, ea se uită în sus la ele. Sau oare ştia, în timp ce se târa foarte încet, dar hotărâtă prin cameră; de cealaltă parte a camerei, până la bunica ei? Iar apoi, de parcă o stafie ar fi plutit deasupra lor în cameră, Rosetta îi zâmbi bătrânei doamne: zâmbetul lui Harry.

Matroana privi ţintă copia subţirică a iubitului ei fiu, rămase fără aer şi leşină. Se mişcară multe pene, jupoane şi picioarele cam umflate ale matroanei, pe care Rosetta le privi foarte interesată. Rose o ridică repede pe Rosetta şi o luă de acolo, George se repezi la mama lui, domnişoara Proud o strigă pe servitoare să aducă săruri. Când le aduse, le dădu matroanei pe la nas şi se auziră mormăieli vagi. În acest moment, ducele, care nu se mişcase, preluă controlul.

– Du-o pe mama ta la trăsură, George, poate că domnişoara Proud şi William te vor ajuta. Vom face mai târziu aranjamentele necesare pentru fetiţă, nu chiar acum.

George se ridică imediat.

– Excelenţa Voastră, iertaţi-mi impertinenţa, însă familia mea nu e proprietatea dumneavoastră. Nu voi mai lăsa copilul aici nici o clipă!

– Pentru moment, aici o vei lăsa, George, zise ducele rece, căci încă nu am terminat de discutat despre moartea nepoatei mele.

Tonul său avea ceva ce îl făcu chiar şi pe George să se oprească: o clipă, fără să îşi ascundă furia, îşi întoarse privirea spre bătrânul duce, spre Rose şi în final spre Rosetta. Apoi, se întoarse la mama sa. Într-un sfârşit, fu dusă pe scările cele

înguste şi doar ducele, Rose şi Rosetta rămaseră în camera în care se simţea miros de apă de colonie şi de sudoare.

Ducele zise:

– M-aş bucura dacă te-ai aşeza.

Rose se aşează încet; era destul de palidă încât părea să leşine ea însăşi. „Dacă insistă să mă întrebe despre Dolly, îi voi spune adevărul." Rosetta vru să fie lăsată jos, însă apoi se sprijini de Rose, privindu-l cu atenţie pe duce, cu ochii ei albaştri, bolnavi.

Ducele se ridică, drept, sever, din nou, avea ceva de neînduplecat, iar Rose îşi aduse aminte de şoim; acest bărbat şi puterea lui îi repugnau. Întoarse privirea, disperată.

– Te-am observat, Rose, zise el încet, fiindcă destinele familiilor noastre s-au încrucişat. Eşti o femeie inteligentă. Multe dintre femeile din jurul meu nu sunt inteligente, adăugă el sec. Cred că ai considerat o greşeală faptul că i-am permis lui George Fallon să se însoare cu nepoata mea, zise şi ridică mâna înainte ca ea să poată vorbi. Fără acel mariaj, familia lui Dolly şi moştenirea lui William ar fi fost distruse: prea multe generaţii de nebuni. Surorile lui Dolly s-au măritat bine, dar nu destul de bine. Familia lui Ann are bani, desigur, dar are şi fii. Nu înţelegi problemele vechilor familii englezeşti, nici nu mă aştept să le înţelegi, însă am făcut cum am crezut că e mai bine.

Acest bărbat cunoscuse regi, acest bărbat care stătea în casa din South Molton Street avea putere în acea zonă, iar acea putere era uşor de observat şi Rose voia să întoarcă privirea, atât de mult o dezgusta prezenţa lui. Vorbi fără să se gândească.

– Eram cu Dolly când a murit în Alexandria. A murit în dureri şi nefericire, din vina soţului ei, cu care aţi forţat-o

să se căsătorească, şi din vina fratelui ei, nepotul dumneavoastră, pe care l-a iubit din toată inima.

El plecă uşor capul: era imposibil să-ţi dai seama dacă îi păsa sau nu. Ea se gândi să spună mai multe, să îl descumpănească, însă tăcu; parcă auzi din nou ţiuitul ascuţit al ţânţarilor, în noaptea fierbinte din Alexandria. Rosetta îi privea în tăcere. Ducele rămase nemişcat, neatins. Într-un sfârşit, aproape suspină.

– Draga mea, aceste lucruri au trecut. Dolly a murit. Cât despre tine, vicontele pare să vrea copilul. Este fată, şi e bolnavă, însă, evident – o privi din nou pe Rosetta –, e un copil din familia Fallon şi nu îţi vor permite să o păstrezi, nici legea nu ar fi de partea ta. În ceea ce mă priveşte, zise el pe acelaşi ton sever, nu mi-ar păsa, căci timpul pe care îl aveam de petrecut cu familia Fallon s-a scurs, mulţumesc Domnului. William are acum un fiu, sper că va avea mulţi alţii, şi ne vom ruga ca numele de Torrence să fie dus mai departe în siguranţă, la fel ca averea Torrence, pe care am... pus-o la adăpost. Am înţeles, zise el observând din nou că îl privea copilul, că tu şi fetiţa aţi trecut prin multe, şi cred că tot ce aţi făcut tu şi domnişoara Proud a fost extrem de nesăbuit, dar şi remarcabil. Copilul pare să te placă. Aş dori să fac o sugestie.

– Excelenţa Voastră, îl întrerupse Rose plină de pasiune, familia Fallon a distrus deja viaţa unei fete, viaţa propriei nepoate! Simţi cum copila tresări din nou din cauza încordării bruşte. Nu cred că George vrea binele copilei. Cred – îşi muşcă buzele şi apoi continuă – cred că George ar fi omorât-o dacă ar fi găsit-o primul.

Expresia feţei lui rămase neschimbată.

– Este o acuzaţie gravă.

– Excelența Voastră, fratele lui George, răposatul meu soț, nu a murit ca un erou. Când văd acest copil, își amintesc mereu de asta. Vicontele, așa cum înțelegeți, fără îndoială, dorește să facă parte din clasa socială căreia îi aparțineți dumneavoastră și Dolly. Copilul nu face parte din acel plan.

Ea nu îl mai privi. Spusese tot: nu îi mai păsa. Când într-un final se uită din nou la el, ducele de Hawksfield se uita la ea cu un fel de indulgență și un aer de superioritate.

– Nu se poate să crezi că noi nu știam.

Cuvântul „noi" cuprindea lumea în care trăia: regele, guvernul, puterea. Anglia.

– Cu siguranță, nu îți poți imagina că o persoană precum George Fallon ar putea vreodată să aparțină într-adevăr lumii în care trăiesc? Copilul nu contează deloc.

Ea răspunse cu răceală, ridicând-o din nou în brațe pe Rosetta.

– Pentru mine, contează, Excelența Voastră, zise ea și din nou nu putu să se abțină. Nu se poate ca familia Fallon să preia controlul asupra unei alte fetițe! O mănăstire! De ce să își sfârșească viața într-o mănăstire? Când eu... se poticni ea și apoi continuă încet, văzând-o pe fetiță privind-o cu atâta atenție, când eu o iubesc.

– Mi-e teamă că legea spune că vicontele are într-adevăr putere asupra acestui copil și poate să o ducă la mănăstire dacă așa dorește, spuse privind-o cu atenție. Însă, într-o zonă în care, tuși el, legea nu ajunge, am putere asupra familiei Fallon. Aș putea face în așa fel încât vicontele să fie refuzat la fiecare ușă a societății londoneze dacă aș vrea. Aș dori să te întreb dacă ai vrea să fii soția mea.

Îl privi de parcă nu ar fi auzit bine.

El zâmbi. Era un zâmbet rece, totuși un zâmbet.

– Ţi-ai schimba pentru totdeauna poziţia socială, şi pe a fetei, căci cred că nu e nevoie să îţi povestesc despre familia Hawksfield şi despre puterea noastră. Soţia mea a murit în urmă cu câţiva ani. Nu am avut copii, însă nu pot să îi las lui William, fiului surorii mele, titlul şi averile, fiindcă am un frate mai mic care are copii la rândul lui. De aceea era atât de important ca William să aibă un fiu, averea lui trebuia să fie în siguranţă, prin orice mijloace. Iar acum mi-am terminat treaba şi familia Torrence e în siguranţă.

„Iar Dolly e moartă", se gândi Rose.

– Câteodată m-am gândit că ţi-ar plăcea să ai pe cineva, căci aşa cum ţi-am zis, te urmăresc de ceva vreme. Dacă te-ai căsători cu mine, ai putea să o înlocuieşti pe mama copilului – aş avea eu grijă de asta. Ea ar creşte într-una dintre cele mai importante familii din Anglia, iar tu ai fi ducesă de Hawksfield, cunoştinţă apropiată a regelui şi reginei. Regina cea bătrână s-ar bucura fără îndoială de compania unei persoane tinere ca tine, în viaţa ei plină de tulburări. George nu ne-ar face nici o problemă, te asigur, fiindcă îl consider vinovat de moartea nepoatei mele, iar el o să afle asta şi – desigur, în caz că îmi accepţi cererea în căsătorie – îmi va ceda custodia copilului, mie şi ţie în acelaşi timp. Dacă doreşte să mai facă parte din înalta societate.

Rose nu răspunse, dar descoperi că îi tremurau mâinile şi că ducele observase acest lucru.

– Nu vom trăi cu familia Fallon. Aşa cum am zis, vechea problemă s-a rezolvat în sfârşit, moştenirea lui William e în siguranţă. Nu îmi mai place Londra, a devenit vulgară, pot să mă întorc în sfârşit liniştit la Hawskfield Castle, consider că mi-am făcut datoria. Şi, dacă îmi vei face această onoare, îţi dau cuvântul meu că fetiţa, zise el uitându-se din nou o clipă la Rosetta, va deveni legal fiica mea. De asemenea, îţi

dau cuvântul că va avea parte de o educaţie excelentă. Te-ai aştepta la acest lucru, sunt sigură. Ridică din umeri. Cât despre sănătatea sa, putem bineînţeles să ducem doctorii cu noi la Hawksfield Castle, dacă e necesar, zise el, iar Rose tot nu răspunse. Pe de altă parte, dacă simţi cumva că nu e cu putinţă să îmi accepţi oferta, mi-e teamă că trebuie să îţi iei rămas-bun de la ea.

Rose murmură ceva de genul:

– Excelenţa Voastră, este o mare onoare pentru mine.

În tot acest timp, ea privea ţintă faţa lui palidă, bătrână. Încerca să surprindă cea mai mică urmă de ameninţare.

– Pare că, în ciuda vârstei mele – zâmbi rece, din nou –, aş putea să îţi ofer o soluţie la problemele tale. Înţeleg că ai putea avea nevoie de timp ca să te gândeşti la oferta mea, însă în aceste circumstanţe cred că nu ar trebui să tărăgănăm lucrurile. Voi aştepta răspunsul tău până la sfârşitul zilei de mâine. Ne-am căsători imediat.

Se înclină, o luă de mână şi i-o sărută cu buzele sale uscate: se simţea mirosul de bergamotă, pomada. Apoi se întoarse şi plecă: îi auzi paşii coborând scările.

Rosetta o privi ţintă pe Rose. După o vreme, o luă pe Rose de mână, cu mânuţa ei, şi continuă să o studieze. Singurul sunet care se auzea în cameră era bătrânul ceas din Genova. Sună, după un sfert de oră, apoi după o jumătate de oră. Atunci Rosetta, încă privind-o pe Rose, observă o schimbare a expresiei sale.

– Ploaie? întrebă ea, nesigură.

Domnişoara Proud veni şi plecă, încercă să o mângâie pe femeia palidă care plângea; o durea inima, dar nu avea ce sfat să îi dea. Rose trebuia să decidă.

Într-un final, Rose o culcă pe Rosetta aşa cum făcea mereu, apoi se aşeză lângă ea în întuneric.

– *Ma'as salaama,*[1] Rosie, zise ea, aşa cum spunea mereu când o săruta pe fruntea micuţă.

Rosetta o privi, în timp ce stătea lângă pat; într-un final, adormi ţinând strâns perna veche, franjurată, pe nume Angel.

Rose se întoarse încet în birou. Îşi aprinse un trabuc. Din nou şi din nou, se gândea la cuvintele enigmatice ale lui Fanny: Fanny care se întorsese în Wentwater cu reverendul Horatio Harbottom: „Trebuie să găsim o cale să îndurăm lucrurile. Şi tu, Rose, trebuie să găseşti o cale, oricât de greu ţi-ar fi, aşa cum am făcut şi eu".

Pe canapeaua veche, unde stătuse cândva cu Pierre Montand şi îi declarase iubirea, aţipi: visă ruinele din nisip şi hieroglifele sfărâmate, pierdute, desfigurate cu cruci copte; vise misterioase, pline de umbre, despre chei, dezvăluiri şi secrete. Nici un semn, nici un mesaj nu mai sosise de la Pierre după acea noapte: „nu va mai fi a treia oară", promisese el. Ea îl auzi pe paznicul de noapte mințind, *mințind:* spunând că totul era în regulă.

A doua zi dimineaţa, studiată îndeaproape de Rosetta, Rose ridică pana, o înmuie în cerneală şi făcu semnele pe hârtie, semne pe care le învăţase cu atât de multă vreme în urmă, care o încântaseră atât de mult, care povesteau despre gândurile ei. Nu dădu nici un semn despre ce era în inima ei. „Pentru ducele de Hawksfield", scrise ea. Pielea obrajilor îi era întinsă, ca un pergament palid.

Excelenţa Voastră, trebuie să vă mulţumesc pentru oferta generoasă de a ne primi, pe mine şi pe Rosetta,

[1] Rămas-bun

în familia dumneavoastră, şi sunt foarte recunoscătoare să o accept.

Vom aştepta indicaţiile dumneavoastră.

Rose Fallon

După ce trimise scrisoarea, Rose se plimbă singură, în acea zi rece de noiembrie, pe cărările frumos aranjate, cu pietriş, din Hanover Square, pe care le cunoştea atât de bine.

Era hotărâtă să facă cu graţie această schimbare; tot încerca să fie recunoscătoare: cel mai important, o avea pe Rosetta, căci George nu le mai putea răni acum. Niciodată nu avea să le lipsească nimic, Rosetta va primi cel mai bun ajutor medical şi o educaţie adevărată, de care aveau parte bărbaţii. Cu siguranţă avea să fie o nuntă discretă, departe de Londra. Poate chiar avea să le placă viaţa departe de nebunia Londrei. Poate că într-un fel era totuşi un sfârşit fericit.

Soarele slab, de iarnă, încerca să strălucească pe pietricele, prin grilajuri şi copaci: jumătăţi de umbre frânte, făcând parcă parte dintr-un vis, propriile vise. Îşi permise să se mai gândească la chipul lui Pierre doar o singură dată.

Singură pe poteca din Hanover Square, închise ochii, cuprinsă de dor.

Faţa iubitoare a lui Pierre se preschimbă în faţa bătrână, rece a ducelui de Hawksfield.

CAPITOLUL TREIZECI ŞI UNU

Se ţinu o ceremonie privată în capela de pe proprietatea Hawksfield Castle, apoi o cină formală în salonul castelului, pentru aproape o mie de oaspeţi. Regele George al III-lea al Angliei, însoţit de numeroşi curteni, stătea la masă pe un podium, împreună cu ducele şi noua ducesă de Hawksfield; Rose primise de la rege un pandantiv cu diamante şi smaralde, care acum îi strălucea la gât.

Tapiserii imense şi tablouri nepreţuite atârnau pe pereţi: tablourile aveau rame aurii. Candelabrele străluceau cu sute şi sute de lumânări, servitorii mişunau înlocuind lumânările, îndepărtând ceara. Tavanul era pictat şi sculptat: sfinţi şi prinţese îi priveau din norii trecători, se amestecau cu îngerii. Pe podea se simţea un curent rece, pe sub uşi vechi, făcând covoarele şi carpetele bogate să foşnească. Cântau mai multe orchestre mari, era o interpretare regală a suitei *Focuri de artificii* a lui Händel: aveau să fie artificii adevărate mai târziu.

Grupul regal folosea tacâmuri de aur. Se servea multă mâncare bună şi vin de către sute de lachei care purtau perucă. Fanny, privind mâncarea din jur, presupuse că sate

întregi de-ale ducelui fuseseră probabil spoliate de oi, porci şi vaci, însă văzu că lumea care se afla din fericire, sau din păcate, aproape de rege, aşa cum stăteau ea şi Horatio, nu îşi îndesa pulpe de pui şi coaste de vacă în gură şi nu se îmbuiba cu vin, aşa cum se întâmpla la Berkeley Square: evident, aşa ceva nu se cuvenea în prezenţa regelui Angliei, în castelul ducelui de Hawksfield.

Familia ducelui, William şi Ann, marchizul şi marchiza de Allswater, erau de asemenea aproape de podiumul regal (încă obişnuindu-se cu ideea că Rose Fallon le devenise brusc *mătuşă).* Însă Ann ştia destule despre înalta societate în care se învârtea ca să nu facă nici un comentariu despre acţiunile bătrânului duce. Consuma cantităţi uriaşe de coniac şi nu îi păsa: oare nu născuse deja un fiu, şi nu era grea cu altul? Locul său era în siguranţă şi dinţii din faţă aveau să fie înlocuiţi cu alţii noi, din porţelan strălucitor şi alb. Privirea lui William se încrucişă cu a lui George. (George stătea în partea de jos a sălii cu mama sa, aşa cum o cerea poziţia de nepot prin alianţă al ducelui. Faţa îi era foarte roşie de furie.)

– *Târfo!* reuşise el să îi şoptească lui Rose, între patru ochi, mai devreme. Te-ai prostituat. Iar eu o să ştiu asta mereu, mereu!

Acum George observa mesele aflate mai aproape de rege: acolo, în seara aceea, când dansurile şi artificiile vor fi în plină desfăşurare, el avea să se apropie de fiica unei ducese pe care o observase mai înainte. Trebuia să îşi transforme prezenţa la această nuntă ilustră – mintea sa nu suporta să se gândească la un asemenea cuvânt – într-un avantaj. Fiica ducesei era urâtă la faţă, semăna cu o vacă: ochi mari, obraji şi buze groase; însă tatăl său, ducele, era o rudă îndepărtată a Maiestăţii Sale: poate că va avea mai

mult noroc cu această familie. Din nou, își căuta o soție potrivită.

Reverendului Horatio Harbottom îi era foame. Nu putea să mânânce. Încercase să ia îmbucături mici, dar era atât de aproape de regele Angliei, încât se îneca. Soția lui, propria soție, stătuse lângă regele Angliei, amândoi fiind martori în capelă. Acest lucru îl făcea să transpire groaznic. Fanny era acum lângă el, cu rochia ei cea gri. Se simțea umilit în prezența ei, îi părea superioară, stătea lângă familia regală. Din nou, ea îi organiza viața, din nou, ea îi pregătea mesele: el știa cât era de norocos să fie căsătorit cu o asemenea persoană, care primea doamne și lorzi în casa lui umilă, de preot. Câteodată, era foarte confuz. Nu prea înțelegea ce se întâmplase. Copiii săi, își dădu el seama, deveniseră foarte... căuta el cuvântul... condescendenți. Când el tuna și fulgera și spunea că acele călătorii îi stricaseră, toată lumea era – cum erau oare? – indulgentă, de parcă ar fi fost bolnav. Reverendul Horatio Harbottom suspină ușor. Acum, își petrecea mult timp în grădină: parcă acolo era cel mai fericit. Zilele trecute, culesese un buchet mare de flori de iarnă și i le adusese lui Fanny, iar ea îl privise așa cum îl privea cândva, cu mult timp în urmă. Suspină din nou. Putea încă să tune și să fulgere, din amvon, duminica, iar Fanny se întorsese la el, oricât de ciudat era totul. Nu își permitea să se gândească prea des la publicațiile franceze, căci Fanny era foarte bună cu el.

O privi pe Fanny, pe ascuns, însă Fanny se uita la verișoara ei. Purtând o rochie galbenă simplă, cu extraordinarul pandantiv regal la gât, Rose îl asculta pe Maiestatea Sa; era încă palidă și slabă, observă Fanny, însă zâmbea politicos și stătea dreaptă și hotărâtă, se părea, acum că decizia fusese luată. Doar mâinile încleștate, pe care Fanny le vedea pe sub masă, o dădeau de gol. Regele

zâmbea amabil. Ducele de Hawksfield îşi privea noua soţie. Orchestra cânta o mazurcă, însă bineînţeles nimeni nu dansa, nu în faţa regelui.

Domnişoara Proud, care de dragul lui Rose se înclinase mecanic în faţa regelui George al III-lea al Angliei, se făcuse nevăzută. Urcase scările magnifice de marmură, din sală, de-a lungul unor coridoare vaste, neclare, imediat ce fusese posibil; lumânările pâlpâiau, nobilii o priveau, figurile greceşti pozau, albe, vechi urne romane parcă se uitau răuvoitoare la ea. De mai multe ori, se pierduse, iar lacheii şi servitoarele o ghidaseră pe drăguţa bătrânică (o consideraseră drăguţă, fără să îi cunoască gândurile) mai departe, pe coridoarele parcă pline de fantome, urcând alte scări; acum stătea cu Rosetta şi cu doica ei, alungându-şi cum putea mai bine gândurile pe care le avusese în acea noapte caldă egipteană, pe balconul *khan*-ului, despre cum se putea scăpa de familia regală la antipozi. Doica plecă să aducă ceai; domnişoara Proud îşi şterse fruntea cu o batistă albă, mică, şi apoi se aşeză cu greu lângă fetiţă, care fusese pusă într-un pătuţ foarte mare, împodobit, o amintire a familiei Hawksfield.

– Ei bine, Rosetta, zise domnişoara Proud, privind camera mare, întunecată, plină de portretele strămoşilor. Ei bine, viaţa ta s-a schimbat foarte mult şi îmi voi ţine pentru mine prejudecăţile, din necesitate, înţelegi?

Rosetta păru să ia în consideraţie această idee, o observă atent pe domnişoara Proud şi apoi îi zâmbi.

– Vei avea multe, multe şanse minunate. Mama ta, zise domnişoara Proud mai încet, aplecându-se spre ea, a găsit o cale, aşa cum a făcut şi mătuşa Fanny. Trebuie să fii mereu mândră de ele, Rosetta. Eu, pe de altă parte, o bătrână fără minte, voi face tot ce pot ca să mă asigur să nu pierzi legătura cu viaţa reală. Însă – mai ales, draga mea, sper – ah, o

să îmi fie teribil de dor de tine, zise domnişoara Proud şi avu brusc nevoie de batistă. Sper ca tu şi draga, draga ta mamă să reuşiţi cumva să fiţi fericite.

Dintr-odată, artificiile luminară camera. Doica intră grăbită, o ridică cu grijă pe Rosetta la ferestrele care dădeau în grădinile lungi bogat decorate ale ducelui, pline de labirinturi, statui albe şi copaci cu forme perfecte. Stătură cu gura deschisă la fereastră, în timp ce lumini extraordinare explodau pe cer, din nou şi din nou, în toate culorile curcubeului. Rosetta deschise ochii larg, cât de larg putea. Auziră artificiile explodând în noapte.

Trăsura regală plecase.

Privind peste cei care dansau şi peste orchestră, Fanny văzu că ducele de Hawksfield avea să vorbească. Se ridică. Oaspeţii tuşiră în tăcere, muzica se opri: toată lumea era atentă la Excelenţa Sa. El ţinu un discurs scurt, le mulţumi celor prezenţi pentru urările lor de bine. Apoi le ură noapte bună şi se întoarse spre scările cele mari, făcându-i semn noii sale soţii să îl urmeze.

Rose privi în urmă. Fanny văzu că le zâmbea oaspeţilor cu ochi goi, pustii. Nu îi vedea deloc, pe nici unul, nici măcar pe Fanny.

– Vino, Rose, zise ducele de Hawksfield.

CAPITOLUL TREIZECI ŞI DOI

Şi aşa trăi Rosetta: în splendoare şi siguranţă, într-un castel, nu în deşertul egiptean şi nu într-o mănăstire. Deveni lady Rosetta Hawksfield, căreia unchiul ei bun (George, care voise să o omoare) şi bunica ei bună (matroana vicontesă, care strigase „Luaţi-o de aici!") trebuiseră să îi dea ascultare, de dragul supravieţuirii lor sociale. Iar Rosetta le zâmbea, şi ei parcă îl vedeau pe Harry. Când veni la Londra, îi arătară tabloul uriaş al tatălui ei şi medaliile din holul de la intrare, în casa din Berkeley Square: pe care ea le observă fără nici o expresie. Împotriva tuturor principiilor, descoperiră – spre umilinţa lor totală – că începeau să-şi dorească să o vadă mai mult pe copila străină, bolnavă, cu ten măsliniu; că spre oroarea lor, începuseră să tânjească să vadă copilul care îi privea cu atât de multă atenţie, de parcă îi cunoştea.

Cea mai mare umilinţă a lui George Fallon era că, cel puţin în prezenţa ducelui de Hawksfield, trebuia să se adreseze inamicei sale de moarte, Rose Fallon, folosind formula: „Excelenţa Voastră". Îşi încleşta dinţii când rostea cuvintele.

*

Rose, ducesa de Hawksfield, zâmbea din nou şi înţelegea că nopţile vieţii erau preţul pe care trebuia să îl plătească pentru Rosetta (căci Rosetta era dragostea şi viaţa sa). Rose fu cea care o învăţă pe Rosetta să citească şi să scrie înainte să i se aducă cei mai buni profesori; Rose o învăţă bucuria cuvintelor şi miracolul prin care gândurile ajungeau pe hârtie.

Rose plătea preţul, zâmbea şi iar zâmbea. Era o soţie exemplară şi devenise o amfitrioană căutată, şi ştia că făcuse ce îşi jurase să facă – cu graţie – în acea dimineaţă rece, singură în Hanover Square.

Însă cuvinte nepoftite îi apăreau în minte: vechea descriere a hieroglifelor din cartea tatălui său: „pasărea de pradă se aruncă direct asupra oricărui lucru de sub ea... iar inamicul său, neputând face la fel, este copleşit". Cerinţele nopţilor – momentul când soţul său, ducele de Hawksfield, se întorcea spre ea cu privirea rece şi îi spunea: „Vino, Rose" – însemnau că sufletul care cândva îi fusese plin de viaţă se făcuse bucăţi, şi parcă îngheţase.

1817

Prezentul şi trecutul
Sunt ambele, poate, prezente în viitor
Iar viitorul este conţinut în trecut.

T.S. Eliot
(Burnt Norton, 1935)

CAPITOLUL TREIZECI ŞI TREI

La început era un zvon: bărbaţii din cafenelele aglomerate, pline de fum, şi-l împărtăşeau pe lângă alte zvonuri, îl duceau acasă, spunându-l nevestelor. Dacă ar fi fost vorba despre oricare alt membru al familiei regale – mai ales de prinţul regent, chiar de regele însuşi, care acum înnebunise –, s-ar fi râs; sau, poate ceva mai rău decât râsul, ar fi stârnit un fel de dispreţ. Însă era vorba de tânăra prinţesă: „ea va fi altfel", aşa crezuseră oamenii.

Într-un final, ziarele dădură confirmarea:

> Alteţa Sa Regală prinţesa Charlotte s-a stins din viaţă. Această prinţesă tânără, frumoasă, minunată, a trecut în lumea celor drepţi la ora două şi jumătate în noaptea de joi, 6 noiembrie 1817, la doar câteva ceasuri după naşterea unui copil mort.

Domnişoara Proud stătea aplecată deasupra ziarelor, lângă foc, în South Molton Street. Cum trupul i se îmbătrânise şi purta ochelari cu lentile foarte groase, arăta ca o bufniţă bătrână.

– Totuşi, nu va mai fi regina Angliei, zise domnişoara Proud în camera goală. Dacă o *femeie* ar fi fost monarh, englezoaicele ar fi fost libere. Iar acum, am pierdut ultima şansă.

Era atât de concentrată, încât îşi pârli papucii, nu observă până când nu simţi miros de ars. Se trase stângace în spate, bătu cu mâna în papuci, distrată, încă citind.

> ... considerând-o pe Alteţa Sa mama unui şir lung şi ilustru de regi britanici, dar s-a acordat puţină atenţie succesiunii în cazul morţii sale premature. Însă acum suntem forţaţi să luăm în consideraţie această problemă, iar perspectiva nu e în nici un caz îmbucurătoare. Fiii şi fiicele monarhului nostru sunt cu toţii născuţi în afara căsătoriei...

Servitoarea domnişoarei Proud (care plânsese în tăcere, în bucătărie, după tânăra prinţesă) îşi dădu brusc seama că ceva ardea, urcă în fugă până în birou, găsi o pereche de papuci pârliţi, aruncaţi şi pe domnişoara Proud luându-şi cu greu haina şi pălăria. Deja sunau clopote în toată Londra.

– Nu ar trebui să ieşiţi, domnişoară Proud, nu cu reumatismul dumneavoastră: este prea frig şi prea periculos, vor fi mulţimi adunate peste tot şi toţi soldaţii ăia cu un picior, care hoinăresc beţi!

Domnişoara Proud zâmbi, dar păru să nu audă; servitoarea suspină, o ajută pe domnişoara Proud să îşi încalţe cizmele şi îşi luă şi ea haina şi boneta. Cele două femei ieşiră în ziua gri de noiembrie şi se îndreptară încet spre Whitehall.

Durerea publică părea să fi lovit Londra într-un fel foarte neobişnuit: apărură mulţimi, oamenii boceau pe

străzi cu inimile frânte; pe lângă noile felinare cu gaz din Piccadilly, pe lângă noile, grandioasele statui ale ducelui de Wellington; poporul deplângea moartea prințesei. „Ce prințesă sfântă... tratată atât de rău de degeneratul ei tată." Încercau să nu îi observe pe degenerații soldați și marinari care nu aveau de lucru, hoinărind pe străzi, strigând sau cerșind bănuți sau ceva de muncă; care vomau, de prea mult gin și prea puțină mâncare, pe monumente noi și extravagante ridicate în cinstea Bătăliei de la Waterloo și a victoriei împotriva lui Napoleon. Soldații călare supravegheau neliniștiți mulțimile imense, împingându-le cu asprime înapoi cu caii. Câțiva scandalagii se plânseseră: de costul ridicol al palatului oriental din Brighton; de atâtea monumente ale victoriei, când soldații care obținuseră acele victorii mureau de foame; ba chiar de guvern. Guvernul îi adunase pe acei rebeli despre care se credea că îi încurajau pe șomeri în nefericirea lor și îi spânzurase. Napoleon poate că era capturat pe insula Sfânta Elena, însă atmosfera de revoluție era prea evidentă în Anglia, iar ofițerii călări căutau orice agitatori. Domnișoara Proud nu ar fi putut semăna mai puțin cu o instigatoare, însă în timp ce un tânăr care se adresase unei părți din mulțime era împins cu brutalitate pe lângă ea, reuși să îi pună un bănuț în mână: îi văzu privirea surprinsă, recunoscătoare. Era și ea recunoscătoare: matroana ducesă de Hawksfield insista să îi dea bani. Domnișoara Proud deseori îi cheltuia așa.

Însă azi, în Whitehall, cei mai mulți oameni își întorceau privirea de la soldații șomeri și o plângeau pe drăgălașa prințesă. După o vreme, domnișoara Proud și servitoarea ei se îndreptară încet spre casă.

Ode şi elegii (de calitate diferită) dedicate prinţesei decedate erau compuse pe loc, cu miile, prin tot Regatul Marii Britanii.

Preoţii erau înfricoşaţi, chiar în timp ce se pregăteau pentru înmormântarea regală. Oamenii plângeau, într-adevăr, însă se simţea prea multă nelinişte, unii oameni chiar îl considerau pe Napoleon, inamicul învins, un erou! Dacă asemenea mulţimi uriaşe, care acum o plângeau pe prinţesă, s-ar întoarce împotriva monarhiei şi a Bisericii? Aşa cum se întâmplase în Franţa? Nu se puteau gândi la aşa ceva! Avertizări care îi îndemnau pe oameni să se întoarcă la principiile religioase, altminteri Domnul îi va pedepsi, erau rostite cu glas tunător în toată ţara şi erau tipărite sub formă de foi volante. Oamenii bisericii împărţiră 249 932 de Biblii.

George Fallon, vicontele Gawkroger, era dezgustat. Preoţii din toată ţara predicau la nesfârşit despre nevoia de a renunţa la plăcerile frivole, imoralitate şi extravaganţă, de a îmbrăţişa abstinenţa şi viaţa domestică: asemenea sentimente parcă se furişau cumva şi în viaţa sa. Soţia sa, vicontesa, care aducea puţin cu o vacă, îl informă cu dulceaţă în glas că auzise – acum, că nu mai exista moştenitor la tron – că toţi fiii regelui, toţi ducii imorali, înrudiţi, se grăbeau să dea mai multă atenţie căsătoriilor lor formale, aprobate şi încercau cu ardoare să îşi lase grele soţiile legale: viaţa de familie domnea, zicea vicontesa, chiar în cercul regal, oricât de scurtă ar fi fost perioada – şi, poate, ar putea domni şi între ei? (Căci aveau doar un copil, un fiu, desigur.)

– Dumnezeule! strigă George furios, aruncând un ziar de partea cealaltă a camerei.

În ziua înmormântării regale de la Windsor, domnişoara Proud, din nou, îşi puse încet cizmele şi haina. Voia să audă ce se spunea în biserici: aveau să fie predici în toată ţara despre moartea prinţesei, iar domnişoara Proud bănuia că Biserica avea să încerce să folosească această întâmplare tristă în folosul propriu. Însoţită de servitoarea sa, stătea în primul rând într-o biserică de lângă Piccadilly. Trecuse multă vreme de când fusese ultima oară într-o biserică. Închise ochii o clipă în timp ce asculta orga, îşi aminti de copilăria sa, de demult, în casa preoţească din Wiltshire, şi de după-amiaza de primăvară când fusese dusă la altar într-o rochie albă, de mireasă.

– Dragii mei compatrioţi, începu vicarul pe un ton înşelător de liniştit. Priviţi agonia prelungită şi moartea prematură a unei prinţese ilustre, îndrăgite şi într-adevăr extraordinare, în cel de-al douăzeci şi doilea an de viaţă. Iar apoi începu deja să ridice tonul; începu într-adevăr predica. Unde este voinţa Atotputernicului nostru Creator, să îi spună Sabiei Îngerului Distrugător: „Sabie! Du-te pe pământ, spre samavolnicia celor care locuiesc acolo!", care poate aştepta până la venirea Sa? Toţi cei care aţi păcătuit: căiţi-vă! Unde sunt egiptenii, perşii şi marile monarhii asiriene? strigă el. Sunt şterse de suflul distrugerii; sunt copleşite! Însă de mult erau îngropate şi adâncite (coborî glasul, şoptind aproape) în sepulcrul alb al luxului şi al voluptăţii.

În acest moment, domnişoara Proud se ridică şi ieşi foarte încet, cu servitoarea mergând în urma ei. Domnişoara Proud părea o bătrânică atât de drăguţă, încât congregaţia

înlăcrimată presupuse că era copleşită de emoţie, şi într-un fel aveau dreptate. Vocea damnării o urmă.

– Flotele şi armatele celor mai mari inamici nu au putut să ne distrugă! Atunci să nu lăsăm propriul popor, greşelile noastre să ne facă asta! Căiţi-vă!

– Căiţi-vă! zise tare domnişoara Proud.

Când ajunse acasă, descoperi în ziar cartea unei scriitoare, cu o anume faimă, făcând apel la femeile Angliei: „În aceste vremuri alarmante, femeile trebuie să arate calea cea bună. Trebuie să renunţe la orice altceva, la tot egoismul, şi să îşi dedice viaţa familiei: trebuie să se sacrifice pe de-a-ntregul: ca un ajutor pentru soţii lor, ca un exemplu pentru copiii lor; trebuie să ridice moralul public, deprimat, şi să trezească spiritul adormit al principiilor religioase, iar biserica să le fie căminul".

– Dumnezeule! exclamă domnişoara Proud furioasă, aruncând (atât cât îi permitea reumatismul îngrozitor) cartea de partea cealaltă a camerei. „Biserica să le fie căminul!" Pentru femei, lumea merge de-a-ndăratelea!

Pretutindeni, interesul pentru lucrurile egiptene, trezit de Napoleon, căpătase proporţii imense: erau expoziţii egiptene în Piccadilly, şi în toată ţara femeile purtau turban ca un accesoriu la modă. Antichităţile din Egipt soseau acum la Marsilia sau Portsmouth pe fiecare vas: picioare şi mâini imense de granit, obeliscuri, capete de faraoni găsite zăcând în nisip. În Egipt, francezii şi englezii negociau între ei, se înşelau unul pe celălalt, scrijeleau comorile, îşi împărţeau siturile cu antichităţi ale Egiptului sau căutau să intre în graţiile noului paşă, Mohammed Ali, pe care cândva îl consideraseră un albanez nebun. (Albanezul cel

nebun îi distrusese pe mameluci, prin forţă şi prin viclenie.) Odată cu dispariţia acelor mameluci care îl alungaseră de la Băile din Rosetta, George Fallon ar fi adunat o altă avere, dacă nu ar fi mâniat-o pe doamna Venetzia Alabaster, care acum făcea parte dintre cei mai puternici negustori din Egipt şi era căsătorită cu un şeic fioros al beduinilor. Nici chiar acum, George nu era în siguranţă în porturile Alexandriei şi Rosettei: de aceea, nu putea supraveghea transportul antichităţilor în Europa. Totuşi, făcu rost de câteva comori mai mici, furişându-se în morminte vechi, departe, în sus pe Nil. Găsi pocale de aur şi giuvaiere uimitoare (dintre care pe unele le mai purta câteodată bătrâna lui mamă, nebună). Se şoptea pe la colţuri că vicontele Gawkroger profanase morminte: zdrobise cuferele mumiilor, în întuneric, ca să găsească papirusul valoros care fusese îngropat cu cadavrele, ca să poată vinde scrisul străvechi. George obţinuse aceste comori, însă le privea fără să înţeleagă.

Totuşi, pe ţărm, în Worthing, Thomas Young, un doctor şi lingvist englez, stătuse lângă mare cu nişte papirusuri străvechi şi cu o copie a Pietrei din Rosetta: material de citit în vacanţă.

– Egiptenii aveau însemnări detaliate despre conducătorii lor şi au avut mulţi conducători străini, îi zise el soţiei în timp ce şedeau la umbra unui stejar bătrân, în grădina hotelului. Cu siguranţă, ar fi trebuit să noteze măcar numele străine folosind un alfabet sau fonetic, aşa că întâi trebuie să găsim şi să comparăm numele străine cum ar fi *Ptolemeu, Alexandru, Cleopatra* cu mai mult decât o literă asemănătoare.

Până la urmă, reuşi să demonstreze că găsise cinci exemple ale numelui PTOLEMEU: în hieroglife, scrise prin corespondenţă cu literele, în cartuşele de pe Piatra din Rosetta.

Guvernul englez, încântat de descoperirile sale (şi nerăbdător să dezvăluie secretul hieroglifelor înaintea francezilor), ceru consulului-general din Egipt să găsească urgent şi să trimită alte specimene de scris egiptean străvechi. („Însă vă rugăm să nu trimiteţi obeliscuri întregi", dădură ei instrucţiuni ferme.)

Sosirea la Londra a tuturor acestor antichităţi interesante fu un motiv ca un poet tânăr, Percy Shelley, şi pentru contabilul său, Horace Smith, să vadă aceste comori la muzeu, iar apoi să vadă cine scria cel mai bun poem despre ele. Domnişoara Proud, fiind prietenă cu ei, primi exemplare ale ambelor poezii, însă refuză să hotărască ea.

– Unul e poet, îi zise sec Rosettei, iar altul lucrează la bursă.

Domnul Smith (cel care lucra la bursă) scrisese un poem intitulat: PE UN PICIOR URIAŞ DE GRANIT DESCOPERIT ZĂCÂND SINGUR ÎN DEŞERTUL EGIPTULUI CU INSCRIPŢIA DE MAI JOS:

În liniştea nisipului din Egipt
Stă un picior gigantic, care aruncă
Singura umbră pe care deşertul o ştie.
– Sunt marele Ozymandias, zise piatra, vie,
Rege peste regi; acest mare Oraş arată
Minunile ce mâinile mele le-au creat.
Dar Oraşul nu mai e!
Doar piciorul rămâne mărturie
A acestui Babilon uitat.

Domnul Shelley (poetul) scrisese un poem numit: OZYMANDIAS.

Mi-a povestit un călător venit
Din ţări străvechi: – Într-o pustietate
Văzui două picioare de granit.
Enorme. În nisip pe jumătate
Ascuns, un chip c-un rânjet împietrit.
Care vedea că sculptorul ghiceşte
Acele patimi, ce-au rămas întregi –
Mult după inima ce le nutrise.
Pe soclu, câteva cuvinte-s scrise:
„Sunt Osymandias, rege peste regi.
Puternicilor, opera grozavă priviţi-mi-o şi nu speraţi în van!"
Stă singură gigantică epavă,
Şi-njur – nisipu-i ca un ocean...[1]

Lady Rosetta Hawksfield, în vârstă de cincisprezece ani, citi poemele, iar apoi vizită British Museum să vadă aceste comori cu ochii ei. Îi povesti imediat domnişoarei Proud.

– Sunt multe picioare de piatră în colecţia egipteană, despre care se pot scrie poezii – dacă asta e ideea! Însă nu cred că domnul Shelley a văzut de fapt acel frumos cap de granit al tânărului faraon.

– De ce?

– Ah, domnişoară Proud, ar trebui să îl vedeţi, e imens şi e vechi de mii de ani, a venit de peste mări şi ţări şi încă zâmbeşte! E atât de frumos! Se pare că a fost găsit

[1] Fragment din *Umbra celui Atotputernic* de Elisabeth Elliot, traducere de Anca Brăşfălean.

îngropat în nisip, în susul Nilului, de un italian nebun care fusese cel mai puternic bărbat de la circ şi care acum lucrează pentru consulul britanic din Cairo. Se numeşte „Capul Tânărului Menon" şi a fost pus într-o barcă egipteană pe Nil – mă aştept ca bărbatul acela să-l fi ridicat el singur – şi a plutit pe fluviu în jos, până la Alexandria, iar apoi l-au pus într-o altă barcă şi a venit pe mare până în Anglia, şi aproape că s-a scufundat, de mai multe ori. Închipuiţi-vă cum e să scrii o poezie despre *un picior,* când ai putea să scrii o poezie despre un asemenea cap!

Lady Rosetta Hawksfield era o domnişoară rezervată, cu capul pe umeri: domnişoara Proud îi privi interesată ieşirea extraordinară, plină de entuziasm.

– Şi de aceea nu cred că domnul Shelley a văzut capul din muzeu, îi zise din nou Rosetta domnişoarei Proud.

– De ce spui asta?

– Fiindcă faţa care a traversat oceanul nu are un rânjet împietrit! Este frumoasă şi atât de blândă!

Domnişoara Proud, spre marea ei mâhnire, fusese obligată de către doctori să nu mai iasă din casă, din ziua înmormântării prinţesei, neputând astfel să verifice spusele Rosettei.

– Domnul Shelley scrie despre altceva, cred.

– Ce vreţi să spuneţi? întrebă Rosetta.

– Este foarte supărat pe guvern. Şi pe Biserică.

– Din cauza bieţilor soldaţi şi marinari, şi a monumentelor?

– Şi a legilor nedrepte. Şi a banilor care sunt cheltuiţi de prinţul regent pentru pavilionul său din Brighton. Iar domnul Wordsworth, care cândva fusese revoluţionar, a acceptat numirea ca distribuitor de timbre – acest lucru l-a mâhnit pe domnul Shelley. Oamenii sunt spânzuraţi.

Biserica susţine monarhia şi nu o critică. Istoria i-ar putea judeca altfel pe liderii noştri. Cred că domnul Shelley foloseşte poezia pentru a scrie despre aceste lucruri.

Rosetta, îmbrăcată cu o rochie albastră care i se potrivea cu culoarea ochilor, zâmbi cu zâmbetul tatălui ei. Purta, aşa cum Rose spusese, un petic peste unul din ochi, ca un pirat, şi o privi cu drag pe domnişoara Proud.

– Întotdeauna aveţi grijă ca eu să văd *dedesubturile*.

– Vreau doar să cunoşti lumea, draga mea copilă.

Auziră un foşnet de rochie şi Fanny, care întotdeauna stătea la domnişoara Proud când venea în Londra, fugi în jos pe scări. O sărută pe obraz pe Rosetta.

– Îmi pare atât de rău că te-am făcut să aştepţi.

– Ne vom întâlni acolo cu mama, spuse Rosetta.

– Vă vom povesti totul, îi promiseră domnişoarei Proud, apoi fugiră afară, în ninsoare şi se urcară în trăsura care bloca South Molton Street, ca de obicei.

În ciuda vremii, sala era plină de lume, de parcă apropierea naşterii lui Hristos îi făcea pe toţi mai atenţi decât de obicei. Erau soldaţi răniţi, furioşi, lângă bărbaţi îngânduraţi de clasă mijlocie, cu veste, şi doamne purtând pălărie şi şal, şi copii înghesuindu-se înfiguraţi lângă părinţi.

Când Fanny vorbi, în încăpere se aşternu tăcerea. Vorbi foarte simplu, în rochia sa gri; oamenilor le plăcea de ea şi o cunoşteau, fiindcă părul ei roşu nu era niciodată prea bine aranjat sub boneta gri şi părea de-a lor, cineva care se grăbise aici în ciuda ninsorii, fiindcă părea important să facă acest lucru. Mai era ceva ce oamenilor le plăcea. La brâu, strălucind pe fondul gri al rochiei ei de quaker, purta o eşarfă de un albastru electrizant, culoarea cerului egiptean. Oamenii zâmbeau fără să îşi dea seama, fiindcă

era atât de frumoasă şi de plină de viaţă, şi îi făcea să se simtă plini de speranţă.

Fanny zise:

– În acest oraş aglomerat, ne-am adunat să reflectăm în linişte la vieţile noastre. Să păstrăm cu toţii un moment de tăcere. Să folosim această clipă pentru a ne linişti inimile şi să ascultăm – poate că, în tăcere, o voce ne va vorbi, sau poate că soluţia problemelor din viaţa noastră va deveni, pur şi simplu, mai clară.

Iar cei din sală se foiră puţin, apoi tăcură, iar unii tuşiră, unii închiseră ochii, alţii se uitară în jur, parcă neliniştiţi să fie lăsaţi singuri cu propriile gânduri.

În acea tăcere (sau poate din cauza liniştii), un glas scandalizat strigă deodată, de undeva din sală:

– Ar trebui să fii acasă, să ai grijă de soţ şi de copii! Scrie în Biblie: „Nu îngăduiesc femeii nici să înveţe pe altul, nici să stăpânească pe bărbat, ci să stea liniştită!" Epistola întâia către Timotei, capitolul doi!

Toţi cei din sală se foiră, oamenii se întoarseră către cel care strigase furios, văzură că era vorba de un soldat într-o uniformă ruptă şi murdară, şi că nu avea braţe. Oamenii din sală murmurară, fără să ştie dacă să fie supăraţi sau ruşinaţi, însă Fanny întinse mâna înspre soldat, într-un gest de împăcare.

– Prietene, zise ea uşor, o furie precum cea din inima ta duce doar la tristeţe. Unul dintre asistenţii mei va veni la tine la sfârşitul acestei întâlniri – poate că te putem ajuta cumva. Ai luptat pentru ţara noastră şi îţi suntem recunoscători, şi suntem mândri de tine.

Iar soldatul tăcu, o privi pe Fanny. Bărbaţii cu vestă, femeile şi ceilalţi soldaţi tăcură şi ei o vreme, de parcă

doamna în gri, cu păr roşcat şi minunata eşarfă albastră le aducea, măcar pentru puţin timp, un fel de linişte.

Fanny vorbea despre speranţă şi despre bine. Din cauză că era îmbrăcată în rochia gri, de quaker, şi deoarece vorbea cu atâta bunătate şi despre dragoste, lumea din sală presupuse că vorbea despre Dumnezeu. Doar Rose, ducesa matroană de Hawksfield, observă că, de fapt, numele Lui nu fu menţionat.

Mai târziu în acea seară, femeia quaker cu părul roşcat fu văzută intrând în sala de concert din Hanover Square; nu pentru un recital de muzică de Haydn, care se ţinea deseori acolo, ci pentru o întrunire specială, organizată de curatorii de la British Museum. Lumea era atât de interesată, încât trăsurile care soseau în faţa sălii de concerte blocau traficul. Lângă femeia roşcată, se afla o femeie brunetă, purtând o haină frumoasă, cu tiv de blană, şi o fată care arăta cam ciudat. Ciudat pentru că avea ten măsliniu, nu prea semăna cu londonezii, şi purta un petic negru peste un ochi, de parcă ar fi fost fiică de pirat. Se aşezară: lumea din sală era nerăbdătoare.

Rose se uită în jur; directorul curatorilor de la British Museum ridică mâna, iar ea zâmbi. Rose era gazda dineului de după întrunire, în reşedinţa ei mare din Grosvernor Square, pentru filosofi, lingvişti şi membri ai Parlamentului: ea le zâmbea multora. Îl văzu pe George Fallon, vicontele Gawkroger, mare vânător de antichităţi, stând lângă soţia lui; dădură din cap cu răceală, însă maşinaţiunile lui nu o mai puteau atinge acum, căci acum ea se învârtea în cercuri regale. Iar George Fallon era unde fusese mereu: tot mai bogat, însă în afara cercului magic.

Lângă George erau William şi Ann, ducele şi ducesa de Torrence. Ann îşi scosese toţi dinţii din faţă cu mult timp în urmă, fiind în siguranţă cu cei trei fii ai săi; îşi folosea mult evantaiul, fiindcă dinţii de porţelan nu arătau chiar mulţumitor. Era încă un fel de dragon al societăţii, însă unul enigmatic mai degrabă decât volubil, căci dinţii de porţelan scoteau un clinchet sonor când vorbea. Privirea lui William se încrucişă cu cea a lui Rose, iar el ridică mâna în semn de salut: Ann văzu, dar nu îi păsa. Orice ar fi fost între ei, nu o deranja: să se descurce matroana cea sfântă cu bărbatul ei îmbuibat cu vin.

Ann înţelesese greşit.

Cu mult timp în urmă, deoarece ducele de Hawksfield fusese chemat brusc la Windsor, William şi Rose se găsiseră singuri în grădina lungă, împodobită, unde acum creşteau mimoze şi unde ducele şi William plantaseră cândva tămâie să vadă dacă o să înflorească. William privise în jur, jenat, cum era mereu în prezenţa lui Rose, vrând să se îndepărteze de singura femeie care ştia prea multe despre el, însă Rose îl prinsese uşor de braţ.

– Nu e nevoie să mă eviţi, William, nu sunt deloc interesată să discut despre tine cu soţul meu. Însă am spus că într-o zi îţi voi transmite mesajul lui Dolly.

Îi văzu expresia uimită: erau lumini şi umbre în grădina în care statui greceşti ţineau torţe aprinse, însă numaidecât îşi amintiră amândoi de întunericul fierbinte din Alexandria, de ţânţari, de plânsetele femeilor şi de Dolly. William nu putu să se uite la Rose, dintr-odată păru foarte interesat de o statuie a Atenei, zeiţa înţelepciunii.

– M-a rugat să îţi transmit ceva.

Ea văzu că el nu putea să îndure.

– Orice altceva gândeşti despre mine, Rose, te rog să nu crezi că nu ştiu că am dezamăgit-o – nu îi putu pronunţa numele – pe sora mea.

Rose tăcu.

– Ştiu că m-a iubit, zise el lângă faldurile de marmură ale rochiei lungi ale Atenei. Încă de când era copilă m-a iubit cel mai mult, iar eu nu am iubit-o destul. Am crezut, atunci când s-a căsătorit cu George, că o să aibă grijă de ea, i-am spus că avea nevoie de multă grijă. Însă el... s-a săturat. Şi am văzut ce voiam să văd, spuse privind încă forma cea albă, în întuneric; până la urmă, netezi marmura cu mâna, de parcă s-ar fi liniştit cumva. Ştiu totuşi preţul pe care l-am plătit, Rose, nu am nevoie să îmi aminteşti. Şi îl voi şti cât trăiesc.

– M-a rugat să îţi spun ceva, repetă ea. Înainte să moară.

El se întoarse în sfârşit, împotriva voinţei sale.

– M-a rugat să îţi spun că – Rose îşi aminti de expresia dezolată, muribundă, a lui Dolly, cu atât de multă vreme în urmă, şi înghiţi în sec – că îi părea rău că ţi-a cauzat neplăceri, şi... şi că te-a iubit mai mult decât pe oricine altcineva din lume.

Ea îi văzu faţa, auzi cum i se frânse glasul, văzu cum umerii îi căzură; înainte să se poată întoarce, îl cuprinse în braţe şi plânse şi ea: într-un sfârşit, atunci, o clipă, Dolly fu jelită cum se cuvinte în mijlocul grădinii unchiului său, în întuneric şi între luminile care pâlpâiau, unde nu mai era nici urmă de tămâie. Planta murise, la fel ca fata, pe pământ străin.

Aşa că Rose ridică acum mâna, în sala de concerte de la Hanover Square, şi îl salută pe fratele lui Dolly.

Lângă ei se afla noul prieten al lui George, Charles Cooper, care se întorsese din război cu o misiune: trebuia

să se căsătorească urgent cu o moştenitoare sau ar fi fost forţat să intre în rândurile clerului. Faţa sa rece, chipeşă supraveghea sala aşa cum făcuse cândva George (doar că Charles Cooper ar fi sacrificat clasa socială pentru bani). Rose îi explicase extrem de clar lui George că Rosetta nu era de vânzare.

– Dacă ar fi fost *a mea,* replicase George, cu o furie veche care ieşea la suprafaţă, s-ar fi căsătorit cu el!

Însă lady Rosetta Hawksfield nu îi aparţinea lui George.

Când Rose, ducesa matroană de Hawksfield, care încă se uita prin sala aglomerată, îl zări pe Pierre Montand legând şireturile unui băieţel, simţi că îi fuge pământul de sub picioare; scoase un mic ţipăt şi se sprijini de spătarul scaunului din faţa ei. Nu îşi dădu seama că Rosetta o privea ţintă; într-o clipă, îşi reveni în fire. Pierre Montand, grizonant, îi făcu semn băiatului să se aşeze lângă o femeie şi lângă un alt băiat, mai mare. Le zâmbi tuturor.

„Orice numai asta nu. E singura durere pe care ştiam că nu aş putea-o îndura."

Pierre Montand plecă de lângă familia sa şi se îndreptă spre podium, unde se adunau vorbitorii. Se opri lângă nişte pachete foarte mari, plate, din spatele podiumului, iar un tânăr îl ajută să le desfacă şi să le expună conţinutul. Fanny îl văzu şi ea, se întoarse spre Rose, îi văzu faţa. Fanny nu zise nimic, însă luă mâna înmănuşată a lui Rose şi o ţinu strâns.

– E vreo problemă, mamă? întrebă Rosetta, observând totul, văzând expresia mamei sale.

– Nu e nimic, draga mea. O stafie.

Când podiumul se lumină brusc, atât Rose, cât şi Fanny rămaseră fără suflare. Una dintre picturile frumoase şi ciudate pe care le văzuseră cu atât de mult timp în urmă la

Comisia Egiptului din Paris le apăru în faţa ochilor: o pictură cu fluviul Nil şi vegetaţia luxuriantă, bivolii legaţi la ochi întorcând roţile, pânzele de *djerm* şi *felucca* sclipeau în soare, iar Rose îşi aminti din trecut de călătoria matinală cu Flo, pe râu, de sunetul roţilor, de care nu puteai scăpa – şi despre cum o găsise pe Rosetta. O privi. Fata se holba la pictură. Ceva din expresia de pe chipul ei o uimi; nu avea cum să îşi amintească, se gândi Rose, şi totuşi era ceva foarte intens, intim.

Celălalt tablou înfăţişa hieroglife: şoimul, leul, soarele şi scarabeii. Rose coborî brusc privirea: dacă ar fi privit-o cineva, ar fi crezut că hieroglifele nu o interesau.

Se auziră aplauze. Doctor Young, englezul care luase copia Pietrei din Rosetta să o studieze în vacanţă, la Worthing, vorbi ilustrei adunări despre gândurile sale referitoare la hieroglife şi despre micile izbânzi ale învăţaţilor care se apropiau încet de înţelegerea şi descifrarea unora dintre cuvinte. Acum ştiau cu siguranţă că exista o legătură între cele două inscripţii egiptene de pe Piatra din Rosetta şi că hieroglifele corespundeau, măcar parţial, unor litere. Publicul se foi şi se auziră şoapte entuziaste. Însă ştiind că erau francezi în sală, doctor Young nu zise ce credea: că hieroglifele notau în parte şi sunete.

– Consulul britanic ne trimite tot timpul noi şi noi dovezi, spuse el audienţei. Totuşi, după douăzeci de ani, suntem de-abia la începutul înţelegerii semnificaţiei pe care o are scrisul Egiptului antic.

Aruncă o privire spre oaspeţii francezi.

Pierre Montand, stând pe scenă cu picturile sale preţioase, acele picturi obţinute cu preţul vieţii atâtor francezi care acum erau doar o amintire, îl asculta pe englezul din faţa lui. Nu spuse că în Franţa un student la

lingvistică, extraordinar de inteligent, dar sărac, Jean-François Champollion, care cumva reușise să evite să fie luat în armata vorace a lui Napoleon, găsise un bătrân călugăr copt în Paris care să îl învețe limba coptă. *Monsieur* Champollion știa că această limbă era cea mai apropiată de vechea limbă a egiptenilor; acest tânăr studia până noaptea târziu în Franța cea învinsă și credea că era pe cale să rezolve misterul. Pierre stătea cu capul plecat și nu i se puteau ghici gândurile. Când îi veni rândul să vorbească, povesti despre *Descrierea Egiptului,* despre munca meticuloasă întinsă pe atât de mulți ani, care fusese necesară pentru pregătirea fragmentelor publicate și a volumelor care urmau să apară. Publicul, dintre care mulți văzuseră – sau chiar aveau – magnificele cărți, asculta vrăjit. Pierre vorbi despre cum se ajunsese aici: munca depusă de savanți în Egipt, sub comanda lui Napoleon, fascinația acestuia pentru toate lucrurile egiptene, de parcă Napoleon Bonaparte ar fi fost încă liderul Franței și nu ar fi lâncezit sub pază britanică. Termină afirmând că unul dintre cele mai mari visuri ale sale era să vadă hieroglifele descifrate în timpul vieții și astfel toată lumea să știe mai multe despre comorile neprețuite care se găsesc pe acel tărâm străvechi și fascinant.

După aceea, oaspeții sosiră la casa lui Rose din Grosvenor Square, înviorați, încântați și fascinați de spectacolul serii; intrară în sala uriașă, luminată cu un candelabru: filosofii, doctorii, lingviștii, scriitorii, politicienii. Când Pierre Montand sosi, își prezentă soția. Rose, ducesa matroană de Hawksfield, care învățase de-a lungul anilor să-și ascundă sentimentele, îi zâmbi, inclusiv femeii atrăgătoare de lângă el.

– *Bonsoir, madame Montand,* zise ea. *Bienvenue à Londres!*

Directorul curatorilor muzeului aproape îi luă pe sus. Sosea şi mai multă lume. Lacheii intrau cu tăvi şi Rose vorbea cu oaspeţii, zâmbind şi iar zâmbind.

Seara fu un mare succes, interesul faţă de Egipt era permanent, salutat printre candelabre şi vin; tot felul de oameni vorbeau despre dorinţa lor de a călători în Egipt, de a naviga pe Nil, de a se plimba în deşert, de a vedea comorile.

– Vreau să văd piramidele la lumina lunii! strigă o doamnă cam exaltată.

– Vreau să văd, zise o altă doamnă pe un ton plin de dramatism, mişcându-se astfel încât florile din părul ei tremurară violent, locul unde a fost găsit pruncul Moise în coşuleţul său de către soţia faraonului pe malul Nilului. Sau oare l-o fi găsit fiica lui?

Pierre Montand o salută pe Fanny, în rochia ei gri, dar nu încercă să îi vorbească. Doctor Young, lingvistul englez, era şi el quaker şi purtă o discuţie lungă cu Fanny. Rosetta vorbea cu unchiul George, pe care nu îl prea plăcea, dar pe care învăţase cu multă vreme în urmă cum să îl învârtă pe degete: trebuia doar să zâmbească. Îşi trata bunica în vârstă (care acum era ţintuită la pat, comentând despre ascensiunea lui Ludovic al XVIII-lea în Franţa) în exact aceeaşi manieră, cu un fel de intimitate exasperantă pe care Rose, observând-o, o admira: de parcă Rosetta îi înţelegea, fiind sânge din sângele lor. Ei erau scandalizaţi de existenţa ei, o adorau fără să vrea şi nu o înţelegeau deloc.

– Trebuie să călătoreşti, *Rosetta mia,* îi zise George Fallon nepoatei sale, trebuie să îţi vezi patria. Voi aranja eu totul.

Îi repetase de zeci de ori acest lucru, şi tot de zeci de ori Rosetta îi răspunsese:

– Anglia este patria mea.

– Desigur că Anglia e patria ei, George, zicea din toată inima soţia lui, deşi ştia în particular că un englez ar fi trebuit să fie disperat după bani ca să se căsătorească cu o bastardă cu ten măsliniu şi cu un ochi: chiar şi Charles Cooper, care era disperat, cu siguranţă nu era chiar atât de tare.

Când se chemară trăsurile şi Pierre Montand plecă împreună cu soţia sa, se înclină din nou în faţa matroanei ducese de Hawksfield.

– Aceasta e fiica mea, Rosetta, zise Rose.

Preţ de o clipă, când se înclină în faţa Rosettei, cu peticul ei elegant şi surâsul încrezător, Pierre se pierdu cu firea. El o privi pe Rose. Ea văzu că şi el îşi amintea de copilul din pătuţul din camera de alături, de ferestrele care dădeau în South Molton Street, de lumânarea care pâlpâia în noapte, agitaţia, dragostea şi pericolul. Nici unul nu observă că Rosetta îi urmărea pe amândoi, aşa cum făcuse în noaptea aceea, cu mult timp în urmă.

Iar apoi, el plecă.

CAPITOLUL TREIZECI ŞI PATRU

Rosetta se duse pe jos din Grosvenor Square până pe South Molton Street. Străzile nesigure erau acoperite de zloată, noroi şi de murdăria obişnuită: excremente, coji de portocale, ziare, oase, şobolani morţi, sticle sparte, capete de peşte. Nici lui Rose, nici domnişoarei Proud nu le plăcea ca Rosetta să umble de una singură, nici măcar pe o distanţă aşa de scurtă: erau peste tot cerşetori, soldaţi şi copii ai străzii, chiar şi în Mayfair. Însă Rosetta insista că oamenii se speriau de ea şi de peticul de la ochi, nu invers. Purta o haină şi nişte botine solide; încă ningea uşor, dar fata, adâncită în gânduri, nu observă. Servitoarea o întâmpină la uşă, îi luă haina, o pofti înăuntru, la bătrâna doamnă. Domnişoara Proud şedea încruntată la masă între cărţi şi ziare, cu opera unui nou poet pe care începuse să îl recomande, un tânăr pe nume John Keats. Tocmai îşi publicase prima carte de poezii, însă doar prietenii lui o cumpărau.

– Lumea nu recunoaşte un asemenea talent, nici când îl are în faţa ochilor, îi zise revoltată Rosettei, doar fiindcă e farmacist. Clipi şi zâmbi. Bună dimineaţa, draga mea fată. O clipă am uitat unde mă aflu.

Rosetta râse şi o sărută pe bătrânică.

– Mătuşa Fanny a plecat deja?

Domnişoara Proud o privi prin cei mai noi ochelari, cu lentile foarte groase.

– A plecat deja înapoi la Wentwater. Ştii cum simte ea că trebuie să se grăbească acolo, unde mai pui că e nevoie de ea pentru nunta lui Jane!

– Desigur. Ar fi trebuit să vin mai devreme. Am avut lecţie de arabă cu profesorul acela bătrân şi nebun pe care mi l-a găsit mama la muzeu.

– E nebun?

Rosetta se gândi.

– Da, răspunse. Este englez, însă se crede arab – poartă haine arăbeşti şi un mic turban, dar încă arată a englez! Se zice că are o *shisha* – o pipă – în casă şi lumea e foarte interesată de ce anume pune în ea. Totuşi, ştie foarte bine limba. Dar îmi pare atât de rău că n-am prins-o pe mătuşa Fanny, eram atât de interesată să o ascult seara trecută. Oamenilor le place de ea pentru că e atât de simplă şi de directă.

– Spune că reverendul Horatio Harbottom a căzut iar la pat.

– Aşa cum face de fiecare dată când pleacă ea de acasă! Dar Jane şi Horatio mi-au povestit că imediat ce ea se întoarce el zice: „Cred că aş putea suporta nişte supă".

Domnişoara Proud râse împreună cu Rosetta, din spatele ochelarilor, însă observă că fata se gândea la altceva. Domnişoara Proud învăţase că la momentul potrivit Rosetta avea să spună ce o frământa.

– Bietul reverend Harbottom, zise domnişoara Proud. S-a lăsat prostit demult. Niciodată nu ştie când ar putea apărea ducesa de Brayfield, aşa cum se pare că fac destul de des şi ea, şi lordul Stone. Când trăsurile cele frumoase

apar la casa preotului, statutul lui social din Wentwater are doar de câştigat, însă asemenea vizite neaşteptate care tot continuă îl ţin cu sufletul la gură!

Rosetta chicoti, amintindu-i domnişoarei Proud că, deşi inteligentă, instruită şi volubilă, tot o copilă este.

– Şi ai fulgi de nea în păr, draga mea fată.

– Iar dumneavoastră aveţi obrajii roşii de la foc!

Rosetta se aşeză printre cărţile domnişoarei Proud.

– Văd că a murit domnişoara Jane Austen, zise domnişoara Proud, împăturind un ziar. Am vrut să vorbesc cu ea, iar acum nu voi mai avea ocazia.

– Ce i-aţi fi spus?

– Multe. Sunt o admiratoare a scrierilor sale. Însă mai ales aş fi abordat subiectul eroinelor sale. Mi-ar fi plăcut să ştiu cum creatoarea lui Elizabeth Bennet a putut mai târziu să ne dea o eroină de dimensiunea lui Fanny Price din *Mansfield Park*. Oare *ea* să fie noua femeie, acea personalitate insipidă pe care virtutea o face să stea deoparte? Cel puţin aceasta e părerea mea, deşi s-ar putea să mă înşel, spuse domnişoara Proud şi lovi pe neaşteptate cu palmele în masă. Tot am un sentiment ciudat că lumea, pentru femei, parcă în loc să evolueze cu curaj spre viitor, face invers! Nu pot suporta acest gând, căci am crescut într-o eră a iluminării, a noilor idealuri şi speranţe. Dacă femeile vor fi... Poate prima dată în viaţă, domnişoara Proud rămase fără cuvinte. Îşi sprijini capul în mâini o clipă, iar Rosetta îi văzu degetele bătrâne, cu pielea încreţită, fără bijuterii. Dacă femeile vor fi forţate de anumite părţi din societate să facă *din cămin* centrul vieţii lor, înseamnă că viitorul nostru strălucit nu mai are nici o şansă.

– Voi fi eu acea femeie nouă, zise Rosetta.

– Draga mea, știu că așa o să fii. Nu mă refer la persoane luate individual. Întotdeauna vor fi indivizi curajoși. Dar e vorba... ah, simt parcă o amenințare, un sentiment că toate libertățile femeilor, pe care chiar le-am văzut cu ochii noștri cum se apropie: de pildă, aventurile mamei tale și ale mătușii Fanny când erau mai tinere! Sau doamna Venetzia Alabaster – toate aceste libertăți pot lua sfârșit înainte să fi evoluat cum se cuvine.

Rosetta o privi solemn pe bătrâna doamnă, cu ochiul său albastru, pătrunzător.

– Domnișoară Proud, zise ea, am întâlnit seara trecută un francez pe nume *monsieur* Pierre Montand.

Cuvintele rămaseră suspendate în aerul dintre ele.

– Chiar așa?

– Îl cunoașteți, domnișoară Proud?

– L-am întâlnit.

– Era la conferință, cu soția și copiii lui.

Domnișoara Proud se uită brusc în altă parte.

– Înțeleg.

– Mama mea îl cunoștea bine cândva?

– E o întrebare ciudată.

– Oare?

Rosetta obișnuia să stea într-un fel ciudat, nepotrivit pentru o lady, cu un picior adunat sub ea. Când Mattie și Flo veniseră în Anglia în vizită, domnișoara Proud remarcase că și Flo stătea exact la fel. Cele două fete păreau să poată rămâne așa, aproape fără să se miște ore întregi. În această poziție ședea Rosetta acum, înconjurată de cărți.

– Este ceva, zise Rosetta încet, ce mama îmi ascunde. O privi cu atenție pe domnișoara Proud. Întotdeauna mi-a spus povestea mea, despre cum m-a găsit, cum ducele a cerut-o pe mama în căsătorie ca să poată deveni, împreună

cu el, tutorele meu legal, însă, domnişoară Proud, mă întrebam de unde a ştiut că m-am născut?

Domnişoara Proud păru descumpănită o clipă. Instinctele ciudate ale Rosettei o luau mereu prin surprindere.

– Draga mea, se ştia – se ştia că tatăl tău...

– Da, da, ştiu asta. Însă după aceea, tatăl meu a murit. El nu a ştiut niciodată. De unde să ştie *ea,* în mijlocul Londrei, că eu mă născusem? Să vină să mă caute? Ştia chiar că sunt fată! Cine i-a spus?

Domnişoara Proud nu răspunse. Rosetta lăsă în aer întrebarea.

– A fost un preţ? întrebă ea.

Părea să vorbească oarecum cu indiferenţă, însă îşi dădu jos peticul, lucru pe care îl făcea rareori în faţa cuiva, chiar şi în faţa domnişoarei Proud; clipi din ochiul bolnav.

– Te referi la bani?

– Nu, nu, ştiu că a trebuit să mă cumpere, mi-a spus Flo. Mă refer la altfel de preţ.

Domnişoara Proud zâmbi.

– Ai citit prea multe romane!

– Iar în romane, ştiţi, întotdeauna e vorba de iubire.

Domnişoara Proud se gândi cât de mult semăna uneori Rosetta cu bunica ei: purtarea directă, isteţimea ciudată, ochii albaştri. Nu zise nimic, iar după o clipă Rosetta continuă, de parcă ar fi schimbat din nou subiectul, de parcă vorbele sale erau aruncate la întâmplare, fără vreun plan.

– Seara trecută, când am văzut pictura cu Nilul, am simţit – ştiu că nu are sens – că mi-e dor de casă.

– Ah, draga mea, zise domnişoara Proud şi o clipă urmă tăcerea. Însă, desigur, e normal. Mereu ţi-am povestit despre Egipt. Deşi este, după cum ţi-am spus, un loc neplăcut pentru femei.

– Desigur. Egiptul este un loc foarte neplăcut pentru femei, aşa cum mi s-a spus toată viaţa. Totuşi, să îmi acopăr faţa nu va fi o problemă pentru mine, adăugă ea şi îşi puse la loc peticul. Însă acolo nu totul este aşa cum pare.

– Ce vrei să spui?

– În Egipt, Flo vorbeşte aşa de bine engleză, că ea chiar lucrează cu Cornie, Mattie şi doamna Alabaster în afaceri. Totuşi, unchiul George, în această lume mai liberă, în Anglia, nu m-ar lua niciodată *pe mine* în afacerea familiei – deşi ştie ce bine mă descurc cu cifrele – nici într-un milion de ani.

Domnişoara Proud încuviinţă încruntată.

– Ai mare dreptate, din păcate.

Rosetta începu să se uite la rafturile de cărţi.

– Flo... când a venit în vizită... am putut să îi vorbesc într-un fel chiar diferit, deşi e mai mare decât mine, căsătorită şi ţinută sub cheie – *aparent*. Iar primul lucru pe care obişnuiam să îl fac cu Flo era să îmi dau jos peticul – oftalmia nu o interesează, e înconjurată de ea. Niciodată nu mi-l dau jos în faţa lui Horatio şi a lui Jane. M-am simţit de parcă aş fi ca Flo, se încruntă Rosetta. De parcă ea ar fi familia mea, deşi totul, felul în care a fost crescută şi educată e altfel decât al meu, spuse ea ridicând o carte, întorcând paginile şi părând să o răsfoiască. Cred că nu prea vreau să fiu o moştenitoare englezoaică. Toate fetele pe care le cunosc vor un singur lucru. Să se căsătorească şi să aibă o familie. Să nu se căsătorească ar însemna dizgraţie.

Uită că vorbea cu domnişoara Proud, care nu se căsătorise.

– Toate fetele ar vrea să se căsătorească şi să aibă o familie. Este normal.

– Şi pentru mine e normal, chiar dacă nu vă vine să credeţi! Însă am şi eu ochi. Un ochi, se corectă ea cu

amărăciune. Văd cum stau lucrurile în lumea în care trăiesc. Cine se va căsători cu mine – o arăboaică cu un singur ochi? Doar cineva ca unchiul George, pentru care banii ar fi totul. Unchiul George a adus pe un bărbat să vorbească cu mama, pe domnul Charles Cooper care are nevoie urgentă de o moştenitoare. A fost în armată şi e tare chipeş. Din fericire, eu şi mama am fost de acord că este foarte nepotrivit! continuă ea fără să o privească pe domnişoara Proud, întorcând paginile unuia dintre volumele de lângă ea. Cred că vărul meu, Horatio, s-ar căsători cu mine din amabilitate, dacă m-aş duce în India!

– E un băiat bun.

– Într-adevăr. Însă nu vreau să mă mărit cu el. Apoi, cuvintele îi scăpară fără să se poată abţine. Vreau să mă duc în Egipt! Mă simt de parcă aş *cunoaşte* Egiptul.

– Dar, draga mea, mama ta ţi-a povestit mereu despre Egipt, era fascinată de acel loc de când era copil, de când tatăl ei i-a povestit despre el, exact cum ea ţi-a povestit ţie. E normal să te gândeşti şi tu la asta.

– E altceva. Ştiu că am avut multe avantaje şi îi sunt atât de recunoscătoare. Însă... nu sunt englezoaică. Nu tocmai.

– Draga mea fată, spuse domnişoara Proud dându-şi jos ochelarii şi frecându-se la ochi. De-abia dacă o mai vedea pe Rosetta. Există multe emoţii pe care nu le înţelegem pe de-a-ntregul. Însă, draga mea, sunt absolut sigură că Rose nu te-ar opri nicicând să faci ceea ce îţi doreşti. Ştie că Mattie şi Flo sunt acolo. Şi minunata doamnă Venetzia Alabaster, Acrobata Cântăreaţă, cu *sheikh*-ul ei beduin, care acum e unul dintre cei mai puternici neguţători din Egipt! Mama ta ştie cât de fascinant e Egiptul. Ştie că ar fi mulţi oameni care ar ajuta să aibă grijă de tine dacă ai vrea să faci o vizită.

– Ah, nu – nu înţelegeţi! Nu pentru mine îmi fac griji, ci pentru mama mea, pentru ce i s-ar întâmpla! Dacă aş părăsi-o după tot ce a făcut pentru mine. Dacă aş vrea să rămân acolo? Aşa că trebuie să ştiu dacă a fost un preţ – se ridică brusc, se chinui să îşi găsească cuvintele – dacă a trebuit să renunţe la ceva de dragul meu. Iar seara trecută, pentru prima oară, cred că am înţeles că a fost.

Din nou, domnişoara Proud fu descumpănită de cât de multe înţelegea Rosetta.

– Însă... ce legătură are cu plecarea ta în Egipt?

Rosetta zise încet:

– Vreau să mă duc în Egipt, mai mult decât orice altceva pe lume. Însă îmi dau seama că acum ar putea fi rândul meu. Poate că şi eu trebuie să renunţ la ceva, spuse ea mişcându-se prin cărţi. Desigur, pot să fiu o moştenitoare englezoaică, dacă trebuie.

Iar domnişoara Proud văzu că Rosetta ar renunţa la propria viaţă pentru mama ei, iar inima i se strânse de dragul fetei; şi pentru Rose, care avusese intenţii atât de bune.

– Rosetta, aceste... aceste probleme sunt greu de măsurat.

Rosetta îşi scutură buclele negre, aşa cum făcea când era exasperată: pentru domnişoara Proud, care nu îşi purta ochelarii, părea o umbră nerăbdătoare care acum se mişca prin cameră.

– Domnişoară Proud, am aproape şaisprezece ani. Înţeleg mai multe. Ştiu franceza şi germana, ca multe fete, dar am învăţat şi greaca, matematica şi filosofia, cum fac bărbaţii. Am avut cei mai buni profesori din Anglia. Ştiu cum să *gândesc*.

– Totuşi – domnişoara Proud îşi puse la loc ochelarii – sunt multe alte lucruri intangibile care trebuie înţelese. Cred că ar trebui să vorbeşti cu mama ta despre acestea, nu cu mine.

Însă văzu privirea pătrunzătoare pe care Rosetta o moştenea de la familia Fallon.

– Ştiu, ştiu că sunt alte lucruri de înţeles în viaţă, zise fata exasperată. Din ce-am învăţat am aflat că există şi alte lucruri, chiar dacă eu nu le voi trăi niciodată. Şi ştiu cât de mult m-a dorit mama, ce a făcut ca să mă găsească. Rosetta privi zăpada, ningea în South Molton Street. Am doar amintiri ciudate despre când eram mică, însă... îmi amintesc de mama ca... de o persoană foarte diferită. Acum este atât de politicoasă, o amfitrioană atât de bună, aşa de amabilă cu oamenii, infinit de calmă şi atât de zâmbitoare, încât e greu să ştiu dacă cealaltă persoană mai există, sub toate acestea. Am văzut mai multe lucruri în expresia ei, ieri-seară, decât am observat multă vreme la ea, spuse fata şi veni repede să se aşeze de cealaltă parte a mesei. Mamei i-a plăcut mult să mă înveţe să citesc, îmi amintesc de asta; am început să învăţ să citesc înainte să împlinesc trei ani! Aşa că ştiu – iar dumneavoastră şi mătuşa Fanny mi-aţi spus-o mereu – cât de mult iubea mama *cuvintele*. Era fascinată de cuvinte, încă de când era mică. Ştiu că de aceea a început să fie interesată de hieroglife, fiindcă erau cuvinte pe care le scrisese cineva. Şi *monsieur* Montand e interesat de acelaşi lucru, nu-i aşa?

Domnişoara Proud nu răspunse.

– Şi mulţi, mulţi ani a ţinut un jurnal.

– E adevărat că sperasem să scrie mai mult. Căci i s-au întâmplat atâtea lucruri, mereu observa, scria şi creştea – este o femeie foarte inteligentă – ar fi putut să fie de mare ajutor altora, cred eu.

– Iar apoi s-a oprit.

Bătrâna doamnă adună concentrată nişte pene de scris de pe masa ei.

– Domnişoară Proud, acele jurnale preţioase sunt într-un cufăr vechi, le mănâncă praful. Acum nu mai scrie nimic. Stă la biroul mamei ei şi scrie doar invitaţii la ceai! Poate că nu mai e nimic în adâncurile sufletului ei! Ştiţi că nu am văzut-o să plângă, încă de când eram fetiţă? Într-o zi a plâns, este una dintre cele mai vechi amintiri ale mele, şi s-a întâmplat aici, în această casă, sunt sigură. A stat la fereastra aceea de sus şi a plâns şi... şi cred că atunci am crezut că lacrimile ei erau picături de ploaie.

Domnişoara Proud nu îndrăznea să vorbească.

– Aşa că – a fost un preţ? A trebuit să lase ceva la o parte, împreună cu jurnalele, când s-a măritat cu ducele?

Bătrânica îmbrăcată în negru o cunoştea atât de bine pe fata de cincisprezece ani din faţa ei. Inima Rosettei era ca aurul fierbinte, sub manierele sale; Rosetta o iubea mult pe Rose, fiindcă Rose fusese mereu lângă ea, aşa cum promisese cândva. Însă era şi multă tărie în sufletul de cincisprezece ani al Rosettei, exact aşa cum fusese şi în al lui Rose.

– A fost... un preţ, Rosetta, da.

– A fost francezul, *monsieur* Montand? Iar în timp ce domnişoara Proud se uită în altă parte, Rosetta adăugă: I-am văzut. Am văzut cum arătau. Nu mi-am mai văzut mama aşa. A fost atât de... (domnişoara Proud crezu că Rosetta avea să zică romantic)... teribil.

Domnişoara Proud suspină.

– În regulă. Însă aş fi preferat să îţi spună mama ta, nu eu, căci eu am fost doar martoră. A fost teribil, da. S-au iubit foarte mult, cred.

În timp ce domnişoara Proud povestea ce se întâmplase, văzu cum expresia Rosettei se înăsprea.

– A plâns în acea zi, când a luat hotărârea? De acea zi îmi aduc eu aminte?

Domnişoara Proud păru să privească în depărtare, îşi aminti de chipul răvăşit al lui Rose în timp ce aştepta veşti din Franţa, plânsul său de neconsolat, deznădăjduit după vizita ducelui de Hawksfield.

– Da. Da, aceea e ziua de care îţi aminteşti.

– A mai primit veşti de la *monsieur* Montand?

– Cred că nu a mai primit nici un semn de la el.

– Iar ea m-a ales pe mine?

– Da, te-a ales pe tine, draga mea, pentru că te iubea atât de mult.

Pierre Montand nu ar fi putut fi mai uimit când lady Rosetta Hawksfield se prezentă la reşedinţa ambasadorului francez din Londra. Scuturându-şi zăpada de pe umeri, intră în camera mică, elegantă, cu perdele de satin, unde el lucra la un birou. Amintirea fetei cu petic peste un ochi şi cu tenul măsliniu îl bântuise noaptea, în timp ce zăcea treaz, neputând să scape de imaginea mamei sale, care zâmbea, stăpânindu-se.

– *Bonjour, mademoiselle Rosetta,* zise el ridicându-se să îi sărute mâna.

– *Bonjour, monsieur Montand.*

Era atât de înalt şi se uita le ea cu atât de multă bunătate. Fata nu pierdu timpul, îl fixă cu privirea sa intensă.

– M-aţi mai văzut până acum, *monsieur* Montand?

– Vă rog, *mademoiselle,* zise el zâmbind uşor, nu doriţi să luaţi loc?

Trase unul dintre scaunele închise la culoare, elegante, spre focul care ardea după grilaj. El stătea de cealaltă parte

a şemineului. Iar apoi, când ea se aşeză, el îi răspunse la întrebare.

– Da, Rosetta. V-am mai văzut într-o noapte cu mulţi ani în urmă. V-am văzut după ce aţi sosit în Anglia.

– Mama mea, am înţeles – am aflat de-abia azi – m-a ales pe mine, în locul dumneavoastră.

Dacă el fu descumpănit de abordarea ei directă, aproape nepoliticoasă, nu o arătă.

– *Oui,* Rosette. Aşa este.

Dintr-odată, ceva din purtarea ei îi aminti de Dolly cea de cincisprezece ani, cu atâta timp în urmă. Nu era nesăbuinţa lui Dolly, dar era exact acea intensitate, de parcă ar fi fost vorba de viaţă sau de moarte. Iar apoi îşi aminti: pentru Dolly, aşa a şi fost. O studie cu multă atenţie pe fata care stătea în faţa lui.

– Sunteţi căsătorit, *monsieur?*

– Cred că mi-aţi văzut aseară soţia şi fiii.

– Aşa că nu vă puteţi căsători acum cu mama?

– *Non. Je regrette.* Nu mă mai pot căsători acum cu mama dumneavoastră. Glasul lui era extrem de blând şi Rosetta simţi dintr-odată un nod în gât: se întoarse, îşi netezi fusta. El întrebă apoi, nedumerit: Mama dumneavoastră ştie că aţi venit să mă vedeţi?

– Am aproape şaisprezece ani! Am propria trăsură, *monsieur.* Am servitori care mă aşteaptă jos. Nu ştie, desigur, spuse ea, apoi tăcu un moment, iar el văzu că îşi alegea cuvintele cu grijă. Aţi putea... aş putea să vă cer o favoare imensă? Aţi putea... aţi vrea să veniţi cu mine o singură dată? Nu ar dura mai mult de o oră.

Foarte delicat, el răspunse:

– Nu doresc să o mai întâlnesc pe mama dumneavoastră, Rosetta.

– De ce?

– Pentru că... pentru că amândoi avem viețile noastre acum.

– Doar o oră.

– *Non, ma petite.* A trecut prea multă vreme. S-a terminat, *le chemin perdu*[1]. O întâlnire nu ar avea nici un rost, căci fiecare am luat-o pe alt drum. Într-o zi vei înțelege.

– Vă rog. Vă implor, zise ea privindu-l cu ochiul ei albastru. Ea nu știe. Nu va fi pregătită. Am nevoie să faceți acest lucru.

Din nou, el păru nedumerit.

– Nu înțeleg.

Rosetta își căută cuvintele.

– O parte din ea... a dispărut. Sau a murit. Cred că are nevoie să își revină. *Monsieur* Montand, sunteți francez, spuse ea trăgând adânc aer în piept, dacă nu puteți să vă căsătoriți cu ea, i-ați putea fi amant.

El fu atât de surprins, încât nu știu dacă să râdă sau să plângă: ea nu îi lăsă timp să facă nici una, nici alta.

– În romane, insistă ea, dragostea învinge mereu.

– În viața reală, spuse el încet, sunt multe feluri de dragoste.

Privi pe fereastră, iar afară ningea: perdelele galbene, elegante, acoperișurile, turla unei biserici englezești, prin zăpadă, în depărtare.

– Nu pot să o ajut pe mama ta, Rosetta. Acum, am propriii copii, și îi iubesc. Exact așa cum Rose te iubește pe tine.

---

[1] Drumul pierdut (în lb. fr., în orig.)

– *Monsieur* Montand, vă implor, zise ea din nou. Doar o oră.

Îi văzu expresia neînduplecată.

– Ascultaţi-mă, *monsieur,* mama mea a devenit una dintre cele mai cunoscute şi mai admirate doamne din Londra, cu casa ei frumoasă din Grosvenor Square. Este fermecătoare, zâmbeşte tot timpul şi se pricepe foarte bine să-i asculte pe oameni, e foarte amabilă, iar bătrâna regină trimite mereu după ea. Însă cândva ştiu că era altfel. Îi păsa mult de hieroglife, aşa mi s-a spus. Era înnebunită după ele.

El zâmbi foarte scurt la cuvintele Rosettei; nu se putea abţine, auzi vocea lui Rose: „Şi-au scris vieţile. Încearcă să ne spună". Şi felul în care îşi trecea atât de hotărâtă degetele peste însemne, încercând să înţeleagă. Şi din trecut îşi aminti: Rose lipindu-şi capul de faţa deteriorată a unei bucăţi antice de piatră.

– *Oui, mademoiselle,* da. Aşa era, aşa cum spuneţi, şi era ceva foarte neobişnuit pentru o tânără din acele vremuri.

– Era pasionată de scris, de importanţa scrisului. Ştiu asta fiindcă m-a învăţat când eram foarte, foarte mică, înainte să mă dea la... profesori adevăraţi.

– Da.

– Acum ce mai scrie? Invitaţii mondene! Se apropie cel mai tare de hieroglife când zâmbeşte în Grosvenor Square la lumea care e fascinată de moda nouă a Egiptului: ar fi şocaţi şi nu ar crede dacă ar şti că ea într-adevăr a fost acolo, singură în deşert. Unde au dispărut toate astea?

– Oamenii se schimbă, *mademoiselle* Rosetta, zise el cu blândeţe.

– Nu în legătură cu asemenea lucruri.

– Vorbiţi cu multă... siguranţă pentru o persoană atât de tânără.

Din nou, vorbi cu bunătate, ca ea să nu creadă că râdea de ea.

– *Monsieur,* ştiu că are ceva ascuns în sufletul ei. Este atât de crud! Puteţi să o ajutaţi să scoată asta la suprafaţă.

Însă el dădu din cap şi apoi merse înapoi şi se aşeză la birou. Întrevederea se terminase.

Ea îl privi intens până când el se uită din nou la ea, iar apoi ea zise:

– Dumneavoastră aţi fost, *monsieur,* cel care i-a spus mamei că exist, cum mi-a spus domnişoara Proud în accastă dimineaţă? Aşa că s-au întâmplat toate acestea...? întrebă ea şi îşi întinse mâinile, pentru a-l include pe el, pe ea însăşi şi întreaga lume.

Ea văzu că era şocat, iar el coborî privirea, se uită la birou, la hârtii, le aranjă.

– Da, zise el până la urmă. Eu i-am spus.

– Aşa că aţi putea spune, zise Rosetta vorbind foarte încet şi foarte simplu, că doar datorită dumneavoastră, datorită acţiunilor dumneavoastră, sunt eu aici şi vorbim. Implorându-vă ajutorul, o singură oră.

El tăcu. Rosetta îşi dădu seama că el nu putea să vorbească.

– Aţi iubit-o, *monsieur* Montand?

După mult timp, el răspunse:

– Da. Am iubit-o mai mult decât se poate spune în cuvinte.

În trăsură, el observă că Rosetta tremura.

– Şi dumneavoastră o iubiţi foarte mult, spuse el.

– Da. Iar ea m-a ales pe mine. Îmi doresc să îi merit iubirea.

După-amiaza rece de decembrie era întunecată, iar lumânările din candelabrele de cristal fuseseră deja aprinse în salonul uriaşei case din Grosvenor Square. Lacheii le ieşiră în întâmpinare cu umbrele, alţi servitori se mişcau uşor, uşile se deschiseră, li se luară hainele; lumânările pâlpâiau.

– Trebuie să fie la biroul pe care îl adoră, zise Rosetta. Fără să scrie nimic.

Îl conduse în cameră.

Îşi privi mama cum se albeşte la faţă, apoi se înroşeşte. Se ridică stângace de la biroul vechi de mahon care se putea transforma într-o masă de cărţi. Cu toţii auziră cum ceasul vechi, din Genova, îşi luă avânt şi bătu ora patru. Foarte uşor, fumul de ţigară se împrăştie.

Rosetta îl privi pe Pierre cum se apropie de Rose, iar Rose veni spre el. Se lăsă încet îmbrăţişată, el o cuprinse şi păru să îşi îngroape faţa în părul ei; nu se mişcară şi nu vorbiră. Rosetta avu impresia că aude un suspin.

Ieşi din cameră, închise uşa fără zgomot. Era un scaun antic în holul cel mare şi Rosetta le făcu semn servitorilor să plece şi se aşeză acolo ca o santinelă, cu un picior adunat sub ea, în acel fel ciudat al ei; cu peticul de pe un ochi, rochia albastră cu talie înaltă, un şal de caşmir. Soarele apuse de tot şi peste Londra se lăsă întunericul.

Iar Rosetta rămase în întuneric şi în lumina pâlpâitoare a lumânărilor. Era la fel de nemişcată ca siluetele străvechi, deteriorate, de pe pereţii ruinelor din deşert, acolo unde fusese găsită.

CAPITOLUL TREIZECI ŞI CINCI

În acea vară, într-o dimineaţă devreme, Rose trase perdelele din camera ei. Privi frumoasa piaţă, frunzele verzi ale copacilor, florile din depărtare. Era atât de devreme, încât auzea ciripitul păsărilor, înainte ca Londra să se trezească. Coborî în linişte treptele casei celei mari, pe lângă portretele strămoşilor, urnele romane şi statuile greceşti, în camera unde se afla biroul care se putea transforma în masă de jucat cărţi. Îşi puse ochelarii. Prima scrisoare a Rosettei, trimisă de la Calais, zăcea acolo, pentru a fi recitită de multe ori. Rose o luă în mână o clipă, parcă pentru a o mai îmbrăţişa o dată pe fată. Apoi, din sertarul secret al biroului scoase o foaie goală, aşa cum făcuse de atâtea ori când era tânără. Domnişoara Proud aşteptase atât de mult; se lăsase păgubaşă cu atâta vreme în urmă, nu mai zicea: „Când o să te reapuci de scris?"

Rose îşi înmuie pana în cerneală şi se apucă imediat să scrie, iar în curând nu mai auzi ceasul vechi din Genova, zgomotul servitorilor sau al trăsurilor care începeau să se mişte prin piaţă.

*

În acea vară [scrise ea] bătrânii urcară ca de obicei pe Vow Hill, ducând cu ei telescoape mici. Aşteptau, spuneau ei, să vadă flota victorioasă a Maiestăţii Sale britanice apărând pe Canalul Mânecii, întorcându-se din bătălii eroice împotriva francezilor şi a noului general despre care toată lumea începuse să vorbească, generalul Bonaparte. Câteodată, nu era nici urmă de flotă, dar bătrânii cu telescoapele lor puteau fi totuşi văzuţi pe Vow Hill, ajungând devreme în dimineţile senine ca să prindă cea mai bună poziţie. Chiar deasupra maşinăriilor de îmbăiat.

POSTFAȚĂ

S-a sugerat foarte recent că și învățații arabi decodaseră hieroglifele, cu sute de ani înainte ca Piatra din Rosetta să fie descoperită de trupele franceze, însă informația s-a pierdut, sau a fost ascunsă când Egiptul a fost invadat de armatele islamice.

Povestea spune că pe data de 14 septembrie 1822, Jean François Champollion, lucrând în mansarda sa din Paris, comparându-și munca de la primul indiciu – Piatra din Rosetta – cu niște hieroglife recent descoperite, dintr-odată, la douăzeci și trei de ani după ce piatra fusese redescoperită, înțelese în sfârșit cum se potriveau lucrurile. Ieși în fugă din mansardă, în stradă, până la Institutul Franței, unde lucra fratele lui. Fugi pe stradă strigând veștile: „Am înțeles!", iar apoi leșină imediat. Francezul, ajutat de munca anterioară a englezului, doctor Thomas Young, găsise în sfârșit cheia și descifrase scrierea misterioasă, hieroglifele Egiptului antic. Mai erau multe de făcut, însă cheia fusese răsucită.

Se descoperi că hieroglifele erau litere alfabetice; foneme, sunete; silabe; și imagini atât simbolice, cât și reale, ale lucrurilor. Din 1822, ele ne-au spus tot mai multe lucruri: despre bătălii, regi și zei antici; despre iubire, moarte, liste de achiziții și poezie. Nu erau simboluri magice; în final, nu ascundeau secretele Universului; totuși, s-au dovedit a fi zilele de demult, care ne vorbeau.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

Sunt îndatorată autorilor următoarelor cărţi:

The Pleasures of the Imagination: English culture in the 18th century, de John Brewer (HarperCollins, Londra, 1997)

London: a Social History, de Roy Porter (Hamish Hamilton, Londra, 1994)

Jane Austen and the French Revolution, de Warren Roberts (Macmillan, Londra, 1947)

Extracts from the Journals & Correspondence of Miss Berry 1783–1852, editat de Lady Teresa Lewis (Longman & Co, Londra, 1866)

Letters from England by Don Manuel Alvarez Espriella, pseudonimul lui Robert Southey (Longman, Hurst, 1807)

Witnesses for Change: Quaker Women over Three Centuries, editat de Elizabeth Potts Brown şi Susan Mosher Stuard (Rutgers University Press, 1989)

Letters on Egipt, Claude Etienne Savary, traducere din limba franceză (Londra, 1787)

Travels in Various countries of Europe, Asia & Africa: Part 2: Greece, Egypt and the Holy Land, de rev. Edward Daniel Clarke (T. Cadell & W. Davies, Londra, 1816)

Voyage to the Cape of Good Hope and up the Red Sea; with travels in Egypt, through the Deserts, etc. de Richard Renshaw (J. Watts, Manchester, 1804)

Journal of a Tour in the Levant, de dl William Turner, membru al Biroului de Externe (Londra, 1820)

Original letters from India 1779–1815, de dna Eliza Fay, cu introducere de E.M. Forster (Hogarth Press, Londra, 1925)

The Great Belzoni, de Stanley Mayes (Putnam, Londra, 1959)

The Hieroglyphs of Horapollo Nilous, versiunea în limba greacă cu traducere în limba engleză, de Alexander Turner Cory (William Pickering, Londra, 1839)

Cracking Codes: the Rosetta Stone and Decipherment, editat de Richard Parkinson (Editura Muzeului Britanic, Londra, 1999)

The Rosetta Stone: the story of the decoding of the hieroglyphs, de Robert Sole şi Dominique Valbelle, traducere de Steven Rendall (Profile, Londra, 2001)

The Rosetta Stone: introduction and translations, de Stephen Quirke şi Carol Andrews (Publicaţiile Muzeului Britanic, Londra, 1988)

The Warning Voice: a Sermon Preached on the Occasion of the Death of Princess Charlotte, 1817, de Weedon Butler, A.M., rector al Woolston Magna (Nichols, Son şi Bentley, Londra, 1817)

Când era mică, Rose era fascinată de cuvinte
și de înțelesurile lor și adora să i se spună povești.
Credea că poartă numele Prințesei Rosetta din faimoasa
poveste, care s-a căsătorit cu Regele Păunilor și au trăit
fericiți până la adânci bătrâneți (exact așa cum crede Rose
că va trăi și ea, cu siguranță). Dar când află că are numele
unui misterios orășel-port din Egipt, devine pasionată
de acest tărâm străin și de hieroglifele sale.
Repercusiunile Revoluției Franceze; ascensiunea la putere
a Bisericii engleze; bătăliile pentru Egipt dintre francezi
și englezi; descoperirea neașteptată și interesantă,
în acel micuț oraș-port, a unei posibile chei a hieroglifelor
Pietrei din Rosetta – și, mai presus de toate, mașinațiunile
unui membru bogat, lipsit de morală, al „noii" aristocrații
engleze – toate se învârt în jurul nunții lui Rose
din înalta societate. Evenimentele o conduc în Franța,
apoi în lumea întunecată, necunoscută, a Egiptului
și a fluviului Nil, și o fac să afle, în final, că vorbele –
și mai ales cuvântul „iubire" – au multe înțelesuri,
și că pot de asemenea să aibă putere. Și îți pot salva viața.

COMANDĂ CĂRȚI RAO PRIN SMS
Trimite un SMS
cu textul „RAO" la 1771
Detalii pe www.raobooks.com
SEPTEMBRIE 2010 – SEPTEMBRIE 2011

editura rao